

Sacrarum Profanarumque

PHRASIMUM

POETICARUM *Ita*

THESAURUS

RECENS PERPOLITUS,

ET

NUMEROSIOR FACTUS,

OPERA

Mr. JOANNIS BUCHLERI,
in Wicradt Præfeti.

Auctus signatis locis à P. Nicasio Baxio,
cui jam demum solius Virgilii nomina Syn-
onyma separatim à D. Buchlero addita sunt.

*Adhæret insuper Reformatà Poëteos institutio,
Musarum candidatis cognita perquam necessaria.*

Editio decima quarta prioribus emendatior,
& locupletior.

LONDINI,

In officina T. W. & E. M. sumptibus Joannis Roth-
welli, sub signo solis in Camæterio Paulino. 1652.

Samuel
Palmer

Joannes Buchlerus.

SPECTATÆ INTEGRITA-
TIS VIRO *Bernardo Gualterio.*

S. P. D.

Go verò, *Bernarde*, partim ut tuæ satisfacere petitioni, partim ut pueriliū studi-
orum commodis inservirem, *Thesaurum*
nostrum Poëticum cum adjuncta institu-
tione, sic ad incudem & limam jam octa-
vum revocavi, ut facilè à lectore vel pa-
rum attento mihi ea in re nec studium, nec diligentiam de-
fuisse, perspicui possit. Mendas, quæ inter excudendum
irreperant, sustuli. Non pauca addidi. Cæterum in om-
nibus præcipuam hanc operam dedi, nè querimoniam
brevitas, neve nauseam copia poëticæ candidatis moveat.
Quam meam operam tibi rursus inscriptam & dedica-
tam offero, ut hi duo libelli familiaritatis nostræ pignus &
Monumentum sempiternum existant. Tu velim in hanc cu-
ram incumbas, ut elegantibus typis accuratè excusos in eo-
rundem manus propediem redire sinas. Auctionem à P. Ba-
xio factam, eodem quo inserta est ordine inter excudendum,
si è re tua videbitur, servare poteris. Vale quàm diutissimè,
& *Buchlerum*, tui studiosum, amare perge.

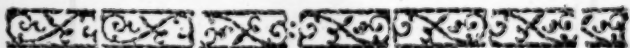

Libellus de sibi indito nomine ad Poë-
leos Candidatum.

Thesaurus dicitur, pleno seu copia cornu,
Omnes quod dicitur de locupiete penu.
Largus opum, cuius promptus dare dona potest:
Hinc nisi sublato numere nullus abit.

*Mille ferant, unusvè, mihi par copia restat :
 Sumendo nostra non minuuntur opes.
 Post sunt Thesauri, Crassi, Crassique ferendi,
 A nostro, cum Dominis nam perire suis.
 Perpes at est noster, seros diutæque Nepotes,
 Et claros ex his reddit honore viros.
 Quisquis es accelera, cape quod tibi cunque placebit,
 Ut dives nostris efficiare bonis.
 At sine iudicio quidvis auferre caveto :
 Optio cum detur, quæ magis apta cape.
 Nec tua, nec me cuiusquam fastidia pungunt :
 Auseret hinc alius letus inepta tibi.
 Diversis diversa placent, sordentque victissimi :
 Quod non est modò, eras utile forsan erit.*

*M Joannes Buchlerus a Glatbach, Præ-
 fectus in Wicradt lufir.*

AD EUNDEM
DECASTICHON
PROTREPTICON
 DIETRICHII OFFENBECII.

Qui cum fruge studeas vatum novisse labores,
 Illorumque manu reddere & ore phrascs :
 Nec vis incertis procedere ut *Icarus* alis,
 Labi nec simili cum *Phaëthonte* modo :
 Hunc Thesauron adi, referta, multumque revolve :
 Magna sub exiguo corpore gaza latet.
 Quâ si utaris, ubi rerum te affligit egestas,
 Exiguo magnas tempore pandet opes.
 Vendicat ut summus sibi parva exordia splendor,
 Fluminæque ut minimis magna replentur aquis :
 Sic quæque cognitio vires acquirit cundo,
 Atque hinc thesauros cogit & inde novos.

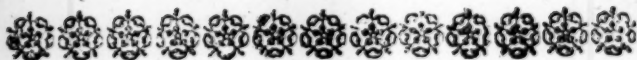
Qui properat temerè temptis ad summa pusillis,
Assequier summo summa labore nequit.
Non est parva rudi primùm spernenda phaselus,
Ingenti donec nare trireme sciât.
Hoc duce carpe viam, portu nè forsan aberres,
Copia dives inest, aptâque verba metro.
Quod deficit longo tibi pòst capietur ab usu,
Rimando, quibus hæc gaza co:cta, locos.

De hujus, & huic sub finem adjun-
cta reformata Poëseos institutione
conjuncta lectione carmen
paræneticum.

HI duo si libri multiûnque diûque legantur.
Efficient tandem Musis & Apolline dignum
Ex docili cupidoque sua lectore Poëtam.
Primus habet doctâ congestos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet uiter alter :
Præceptis omnem exemplis Poëseos artem,
Ut docet illestrans, fugienda, sequendâque quocis
Carminis in genere integrè simul omnia ponens.
Cum sit plenus uterque, brevis tamen : ut citò dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles.
Fontibus ex puris tenet & purissima uterque
Labris, ô Philomuse, tuis sitientibus apta :
Si libes non antè tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quàm fuerint persusa liquor :

Petrus Meyvius Gladbecus
poni fecit.

THESAURUS,

M. JOANNIS BUCHLER, à P. F. N.

Baxio auctus, inque capita distributus juxta
seriem Alphabeticam.

A.

ABBA VOX SYRA, PATREM significans.

* **V**enerandus, venerabilis, vittatus, sacer, insulatus.
Antistes mitrâ lituóque decorus. Archimandrita :
velut ovium *μάνδρας*, id est stabuli, seu caulæ pastor. Cœno-
biarcha. Ordinibus permistus, ut rem tueatur publicam.
Præfectus Antistes Cœnobii.

ABDERE, seu ABSCONDERE. * Occultare, re-
trudere, obregere. Latebris committere. *Virg* Abdedomo, *sub-*
auditur in. Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculisnè
subtrahere nostris tam gratam speciem. Principi sensuum ali-
quid eripere. Speluncis abdidit atris. *Vid. abscondere, occultere.*

ABDOMEN seu PINGUEDO. * Abdomen cras-
sum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo ab-
domine tardus. Abdomen non saturabile. Abdomen suum
curat. Fecit abdomen Deum: *in lurconem seu belluonem.* Mul-
to gravis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui
conclusus marcet. Grande saginati nil nisi ventris onus.

ABEL. * Justus, innocuus. Telo fratris peremptus.
Qui sanguine primus tinxit humum moriens. Quem pri-
mum afflavit invidia Adamidum. Abel primitiis ovium
grege læto convertit Domini sincera in munera vultum. Qui
primus mortem subiit. Telo fraterno cæsus Abelus.

ABERRARE A VIA. Innumeras errore vias imple-
re. Ferri dubiâ ambage viarum. Decipi errore locorum. Ire
vagus incertas vias. Nunc huc, nunc devius illuc errare. Hinc
unde errare Incertis, dubiis passibus errare, agi, rapi, ferri. Per
devia ferri, rapi. Passibus ambiguis fortuna volubilis errat.

* Agi

* Agi velut ratis orba clavo fluctibus in mediis. In trivis perplexus hæret, pede & mente parum constante. Fertur ut nervo excussa sagitta, validus quam turbo coegit declinare scopum. Planeta erro, vagabundus, ambiguus. Aversari, refugere eminus hoste viso. Horret ut agna lupum, ubi vidit pernice cursu ad se contendere. Ut lanienam corpore toto passurus reus, cui gelidâ formidine sanguis coit, & salsæ manant per tempora guttæ. Fati recordatio mentē animi expectorat.

ABERRANS. Sinuosis flexibus errans. Variis tractibus errans. Variis, dubiis erroribus actus. Variis hîc inde erroribus actus. Dubiis passibus, gressibus errans. Qui vagus itque reditq; vias. Quem devius error ducit in ambiguū. Recto de tramite flectens. Tenens, sectans, sequens erroris iter.

ABIGERE. Detrudere à statione, vel finibus hostem. Fugare aliquem oculis suis. Dare terga coëgit. In fugam agere hostes. Aliquem à se disjungere longē. Hostes bello fugare. Pellere regno. Disjicere, vel distrahere fugâ. Clara dies stellas sole oriente fugat. Matura dies noctem fugarat.

ABLUERE MANUS. * Fontanâ manus undâ lavare. Manus fluviali spargere lymphâ. Stillante guttâ, seu gutturnio depurgare manus. Concretas pariter fluviali aspergine sordes abluere. V. *Lavare*.

ABOMINARI, vide *Execrari*.

ABRAHAM. Olex auctor Abramus. Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim Florebit. Thariades, *id est*, Thariæ filius. Thariades Sodomam per vernas liberat urbem. * Pius. Numinis unius observantissimus. Integer vitæ. Deo fidissimus Abram. Assessor urbis Sodomæ. Cujus semen arenas æquoris, & numero superavit sidera cœli. Miraculum fidei. Abram parenti dictus Abraham Deo. Nari immolator unici. Qui pignus unicum senile dicavit victimæ. Plebs Abramæâ quæ sata stipe fuit.

ABSAOLON. Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infœlicia patri, Et stultâ populum comparat arte sibi. Furit Absalon amens, Quærit & invito sceptrum tenere Deo. Qui fratri antè, movet nunc impius arma parentis; Quo salvo, salvum se putat esse minis. * Impius, sceleratus, nefarius. Qui non est veritus thalamum violare paternum. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit, ei que impia intulit arma. Virâ regnôque Absalon exutus simul. Jessæi Regis natus Cæsarie parulâ dependens Absolo quercu.

ABSCONDERE. * Oculis subtrahere, vel subducere. Rapere ex luminis oris. *V. Occulere. V. Abdere.*

ABSOLVERE. Aliquem de crimine tollere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis absolves hominem, & sceleris damna- bis eundem? * Absolvunt crimina Mystæ. Præses Romanus illigatos expedit. Paucis, at validis entheis que verbis orco subtrahit, reasque animas transmittit in astra.

ABSTEMIUS. * Fugitans Bacchi. Otor temeti. Gaudet puris abstemius undis. Merum abhorret. Fontanos perat latices; at pocula Bacchi averfatur. Pellit aquâ sitim aridam, quamvis meri copia fiat. In unda sentit Iacchum, in Iaccho undam, tanta ceperunt hominem fastidia vini.

ABSURDA AGERE. * Ordine converso facere omnia. Facere contra decorum. Orco cælum confundere.] Delphinum silvis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti cervicem jungere equinam. Liquidas concludere vestibus undas. In tribulis ficus, in sentibus uvas quærere. In flammam flammias, in mare fundere aquas. *V. Frustrâ.*

ABUNDANTIA. * Copia, fertilitas, ubertas, dives affluentia rerum, fertilis uber agri. *αἱ ἀριστοι μύλων χιλιάδες*, innumera ovium millia.] Pomis exuberat annus. Ager morientibus æstuat herbis. Quæ flores Sicula nascuntur in Hybla. Quotque ferat dicam terra Cilissâ crocos. Quam multâ fiat grandine canus Athos. Ipse lacte domum referunt distenta capellæ ubera. Assyrium vulgo nascetur amomum. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Blandos fundent cunabula flores. Serâque revertens Nocte domum, dapibus mensas onerabat inemptis. Mel la fluant, illi ferat & rubus asper amomum. Quotque in flore novo pomis se fertilis arbor induerat, totidem autumno matura tenebat.

ACCELERARE OCYUS. * Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & jaculis, & ventis fugere. Fulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerare fugam. Haud multa morari, pro multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes. Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER, β. * Rapax, ferus, velox prædo. *Cui nomen præda conigit τρυαίω λεγος ὄρνις*, lativolus ales, quia latè patentibus

patentibus alis volat. a] Volucris rapto quæ vivit, & omnes terret aves. Nulli satis æquus, in omnes sævit aves. Venans in aëre. Vivens semper in armis. Urgens trepidas columbas. Consequens pennis sublimem in nube columbam, comprehensamque tenens pedibus uncis. Columbam apprehensam auferens, & unco rostro eviscerans.

ACCUSARE. Falsis nè perge querelis Inculcare tuos. Crimine agere reum, Inculcare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparere. Crimine aliquem premere. Maculare nomen alicujus crimine. Lædere aliquem crimine.

* Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen diceris innocuo. Cur mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal cogis adire reum, nullo qui crimine vitam infecit.

ACHAB. * Impius, scelestus. Dirus Achabus erat sanctos qui cæde Prophetas sustulit. Tectus centone vili cernuus it poenâ sceleris exterritis Amriacis, *erat enim Achab Amri filius.*

ACHILLES. *Æacides, ab avo.* Pelides, *à patre.* Nereios heros, *à matre satus Nereide.* Jovis *Æginæque* nepos. Thessalus, *Æmonius,* Pellæus. Fthius, *à patria.* Timor Phrygum. Trojæ populator. Fatum Trojæ. Exitium Tejjæ. Decus & tucla Pelasgi nominis. Caput insuperabile bello. Juvenis qui fortibus armis acta patris vicit. Qui dedit Hectora letho. Hector, & Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius. Chironis alumnus. *πρὸς τὴν μάχην,* Vulmen pugne.

ACHITOPHEL, DAVIDISET ABSOLONIS consiliarius. Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps Achitophelus erat. Gilonites, *à patria.* Cùmque Gilonitem (quo non præstantior alter Consilio, aut ullo major honore fuit) Audiret violasse fidem, partesque fovere Adversas, subito concidit ipse metu. Ingressus patriæ natalia tecta Gilonis: Colla sibi innecti: torto fallacia fune. Fædum infelici de trabe pendet onus.

ACTÆON. Autonoeius heros. Cadmi nepos. Speculatur membra Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda fit ipse suis.

ADAM. C Primus in orbe reus, fons. Grandævus. Protoplastas, primævus. Tellure rubrâ formatus. *γενεάρχης,*

Princeps gentis humanæ α] Terrigena. Primus pater. Primævus parens. Primus in orbe parens hominum. Tellure rubrâ formatus. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Evolve Annales, luteus tibi primus & unus Auctor cunctorum comperietur Adam.

ADJUNGERE. Adsciscere suis precibus. Adsciscere generum urbi. Adjungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris? Terræ applicare.

ADMIRARI. * Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæſere animis. Stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Olli obstupere silentes. Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Obtutu tacito sterit. Aspectu obmutuit amens.

ADOLESCENTIA. * Verna, florida, vivida, lubrica, in vitium flecti cerea, ætas mollis & apta capi, flosculus ætatis primæ, pars optima vitæ, ætas viridis, quæ nondum pervenit ad acumen.] O nec adhuc juvenis, nec jam puer, utilis ætas. O decus atque ævi gloria magnatui. Dum nova lanugor est. Me primæ lanuginis ætas Abitulit, atq; unni. Barba reſecta mihi bisve, ſemelve fuit. Et ſuberat flavæ jam nova barba comæ Dum vernat ſanguis, dum rugis integer annus. Primæ ranguinis anni.

ADONIS. Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Cythereius juvenis, heros. Avo genitore creatus. Per facinus ſoror cui ſua facta parens.

ADORARE. * Supplicibus votis ſollicitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleſte precari. Cervicem curvare Deo. *Ἀυχένα καίμηνον.*] Numina ſancta precari. Solemnia vota reddere alicui. Supplex aris imponit honorem. Divûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari numina votis. Numina ſancta poſcere. Deum in vota vocare. Mœſtis Dominum implorare querelis. Precibus Dominum votisque vocare. Tendere ad ſidera manus ſupplices. Duplices ad ſidera palmas tendere. Genu terram, manibus petere ſupera aſtra.

ADVENTARE. * Propius ſuccedere. Vicinum fieri [Foribusque propinquant. Terrasque citâ ratis attingit aurâ. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum tenere. Portum ſubire. Conſidere ad portum. Portus delati intramus amicos, Condere ſe alto portu. Tangit carina ſolum. Ad littora tendere curſu. Tellure potiri. Tellurem

rem velis arripere. Clavum ad littora torquere. Carina littora tangunt.

ADVERSÆ RES. * Sors inimica premit res nostras. In me conspirasse videntur cuncta elementa simul. Fortuna noverca fit mihi. Aspero mea fata tenore procedunt. [Tempestatas fera. Tempora nubila. Fata aspera. Obrui ingenti procellâ Fortuna intonuit. Me profugum comites deseruere mei. Fatis adversis ferri. Calu concussus acerbo. Casu perculsus iniquo. Frangimur fatis, ferimurque procellâ. In adversum rapit Deus. Fatis urgetur acerbis. Non agitur vento prospero nostra carina. In pejus ruere, ac retrò referri. Si mens non læva fuisset. Fata retrahunt. Fata obstant. Fortuna invidet. Fortuna fatigat. Fortuna inimica agitat, mergit. O sola infandos Trojæ miserata labores.]

ADULATOR. * Blandus, melleus, perniciosus, blandiloquus. Byssina verba loquens, in ore nata, non in pectore. H blæo potiora melle verba propinans. Insincerus amicus, qui se componit ad omnem majoris nutum, vitiiisque imperit honesta nomina virtutum, νόσος οἰτίας, morbus amicitie adulatio, γαστρίδος, ventris. mancipium est *adulator*.] Blanda loquens fallaciter ore. Dans blanda verba. Dulcibus uiens verbis. Fallere doctus verborum lenociniis. Blandas linguas, & pectora prava gerens. Fallax ore blanda loquens. Subdola verba fundens blandâ linguâ. Vanes vendens fumos.

ADULTER. * Mollis, turpis, spurcus, obscœnus, nocturnus, cincinnatus, calamistratus, nitidus. Crimen adulterii committens, ausus vetitos attentare hymæneos Veneris qui furta nefandæ sectatur, thalamósque alienos incesto poluit ausu. Concubitu indulgens vetito. Tori sociam alieni invadens. φάειος πλῆτωρ λέειτρον, Furtivus prædo thalami. [Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. Ausus es hospitii temeratis advena sacris, Legitimam nuptæ sollicitare fidem.]

ADULTERIUM. Furta tori Furtiva veluptas. Furtum Veneris. Turpe spoliū pudoris. Injuria thalami. Furtivi fœdera lecti.

ADULTERIUM COMMITTERE. Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deserere fœdera socialia. Violare iura mariti. Iura jugalia non servare. Fallere iura tori. Rumpere vincula tori. Destruere toros legitimos: Non servare fœdera lecti, vel socii tori. Conjugale solvere fœdus.

ÆACUS. * Incorruptus, severus, juridicus, non exorabilis ulli. Unus triumvirum infernorum. Διὸς βλάστημα. Germen Jovis.] Asopiades. Qui reddit jura silentibus. In pœnas ingeniosus. Continuò ad pœnam justus vocat Æacus umbram.

ÆDIFICARE. * Substruere. Moliri fundamina templi, domûs, turris.] Ponere, jacere fundamina urbis. Tecta locare, moliri que aggere muros. Ædificare, fabricare, statuere, figere, condere, extruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in montibus urbem. Murorum attollere moles. Mœnia constituere alicui. Congregare oppidum saxis. Cingere muris oppida. Æternam condere sedem. Ducere muros urbis. Gratissima condere tecta. Urbem componere terrâ. Cœptæ assurgunt turres.

ÆDIFICIUM. Opus, operis fastidia summi. Vastâ mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum Artificis decorata manu. Congestum cespite culmen. Fabrica parvæ domûs.

ÆGROTARE. Tristes incessunt corpora morbi. Exanguis squallent pallida corpora morbo. Tentari gravibus morbis. Exerceri, confici, affici pallenti morbo. Conflitari tenacibus morbis. Gravi decumbere morbo. Trahere ossa collapsa morbo. Atreci pressum decumbere morbo. Ima laborant continuis cruciatibus ossa. Gravibus morbi cruciatibus uri. Languor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore jacet sine viribus ægrum. Dira lues morbi acerbè invasit corpus. Artus depascitur arida febris. Tristi languebant corpora morbo.

ÆGROTUS. Invalidus. Artus invalidi. Invalidum corpus. Ægra, vel languida membra. Morbo languens, decumbens, squalens. Quem languor habet. Affectus, afflictus morbo. Morbo gravis. * Ægritudo me deartnavit, mihi que hospitem me fecit. *παραδίδω*, Proximus orco.

ÆGYPTUS. * Dives, fertilis, hiulea. Nilo sæcunda regio. Nilotica tellus. Oræ Nilicæ. Tractus Pharii. Ora Mareotica. Regio quam Nilus inundat, quem fugiunt imbes.] Ægyptica tellus. Carens imbribus. Genitalia arva Canopi. Arva Mareotica. Ægyptus cœli studiosa, Deorum prodigiosa parens. Pluvie incicia regna.

ÆNEAS. * Tros Anchisiades. Anchisæ soboles Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius.]

pious.] *Æneia* virtus. *Æneia* pietas. Nulli pietate secundus. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchisæ generatus. Cythereus heros. Danaum ductor. Teucrum dux inclutus. Rex Dardanius. Rex Phrygius. Troius heros. Laomedontius heros. Laomedontiades. Dardanius *Æneas*. Troius *Æneas*. Maximus Teucrorum ductor. Natus Deæ. Romanæ stirpis origo. Mavortius heros. Lux Trojanæ clarissima gentis.

ÆOLIA. Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum. *Æolius* carcer. Nimborum patria, loca særa furentibus austris. Ventorum domus.

ÆOLUS. * Venti potens. Rex tēpestatum, τομίας ἀνέμων, Promus, & condus ventorum.] Hippotades suis truculentior Euris. Rex tēpestatum. Princeps ventorum. Frænans, tenens, cohibens, compescens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placat. Ingenio populi convenit ille sui. Qui vasto antro luctantes ventos, tempestatēque sonoras Imperio premit, & vinculis, & carcere frænât. Qui mulcere potest fluctus, & tollere ventos. Qui incutit vim ventis. Qui tenet immania særa, ventorumque domos.

ÆQUALES. Pares annis. Parilis ætas. Et nunc æquali tecum pubesceret ævo. Fuit hic animis æqualis & annis.

ÆQUALITER. Nullo discrimine habere. Quatuor in partes divisum mensibus æquis. Iusta pari premitur veluti cum pondere libra Prona, nec hac plus parte sedet, nec faret ab illa.

ÆQUINOCTIUM. Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus numeris noctēque diēque. *Æquato* tum Libra die cum tempore noctis.

AER. * Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rarus, mobilis, agitabilis, circumfusus.

* Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. Elementū humidissimū. Πόρος διω αἶθρ, Semita volucrum.] *Æriæ* plagæ, domus, oræ. *Ætheriæ* oræ, auræ. *Ærii* tractus, campi. Volucres auræ. Revolubilis, agitabilis ær. Liquidus æther. Jupiter.

AER LENIS. Grata, mollis, placida, tepida, serena aura. Grata æris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo sono. Zephyri spirantes mollibus auris. Lenites susurrantes gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Særenior ær blandum aridens. Aura sibilans tenui sono.

ÆSCHULA.

ÆSCULAPIUS. Phœbeius. Coronides. Phœbo, nym-
phâque *Coronide* natus. Proles Apollinis, Proles Apollinea.
Natus Apolline. Epidaurius.

ÆSTAS. * Fervida, torrida, pulverulenta, frugifera,
spicea. Anni pars aurea, quum ager messes fert pinguis opi-
mas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis
cerealibus. Spicea sarta gerit calidissima solibus æstas. Θα-
λυσίας ὥρα. Cereale tempus.] Robustior annus. Formosa
messibus. Curvâ falce legens matura semina. Coronans se
maturis spicis. Cum calet, & medio sol est altissimus orbe.
Cum pecudes umbras, & frigora captant. Cum fundit Canis
æstifer arva. Cum medio tostas æstu terit area fruges. Cum
sitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra est. Tempora as-
pera siti, atque extorrida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt.
Ubi puliam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlûmque æ-
stivâ luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE. Ubi ardens æstas scindit
Phœbeis ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus
æstas. Ubi flavet dulcibus campus aristis. Quando seges pas-
sim maturis flavet aristis, & falciferas poscit adulta manus.
Cum seges vel Ceres incurvâ falce resecta cadit. Cum æstas
urit atrox fervida brachia cancri. Cum densâ Ceres campo
multicolore nitet. Cum torrida æstas rapidis solibus ardet,
flavâque sunt maturis frugibus arva Herculei cum sol terga
leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur
æstivis campus cum plenus aristis. Cum Phœbus sicci terga
leonis adit. Concava littorei cum servant brachia Cancrî.
Tempore quo siccos Cancer adurit agros. Cum mensis ad-
est quem pulchra Jovis sibivindicat uxor, quo peragant Can-
cri fidera solis equi. Quando viget campis ridentibus æstas.
Quando æstas coronat se frugiferis spicis. Quando blanda
Ceres viget lætis agris. Ubi campus viget æstivis hirsutus
aristis.

ÆSTUS. * Rapidus, anhelus, gravis, fervidus. Sole
sub ardenti sævit dum maximus æstus. Phœbus altissimus
ignes spargit, æstuantque hiulca arva calore. Sirius ardentes
radios jacit.] Flamma, Vapores, pro æstu. Sicci fervores. So-
les rapidi. Medios cum sol accenderit æstus. Rapido fessis mes-
soribus æstu. Æstus erat, magnûsque labor geminaverat æ-
stum. Solibus ætheriis, altôque recanduit æstu.

ÆTAS. * Rapida, fugitiva, nullâ revocabilis arte,
lubrica.

lubrica. Cedere nata simul vita illuminis auras Intramus. *Ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, chalybæa.* [*Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter juvenemque senemque. Primi sanguinis ætas. Omnia fert ætas. Utendum est ætate, cito pede labitur ætas. Dum faciles anni juvenum, dum mobilis ætas. Veniet lustris labentibus ætas. Ubi jam firmata virum te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor ætas Successit. Cum matura adoleverit ætas.* V. *Adolescentia. Juventus. Pueritia. Senectus.*

ÆTERNITAS, ÆTERNUS. *Æternumque tenet per secula nomen : cui neque principium est usquam neque finis. Lux æterna, carituræque fine. Imperium sine fine. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. In æterna clauduntur lumina noctem. Mortis adempta est conditio.* * Fluit instar mobilis undæ vita brevis; quam nescia finis excipit æternitas. Punctum vita brevis quam perpetuitas subit, spatio quæ non clauditur ullo. Hæc momentanea vita est, ac si immenso comparetur guttula Ponto.

ÆTHER. * Sublimis, levis, liquidus, igneus, aureus, rutilus. *κόσμος τιχίον αἰσιν*, mundi elementum optimum. *σοφὸς ἀρμονίας πατὴρ*, Sapiens compositionis pater. Igni namq; componuntur optime hæc infera corpora. *ἀστροχιταν*, stelliferam indutus tunicam.] *Ætherius vertex. Ignea via cœli. Levem fugiens secat æthera pennis. Ætherias aquilâ purum portante per auras. Vide Aër.*

ÆTNA. Trinacria. Sicanis. Typhois. Rupes *Ætnæ. Ætneus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis injecta faucibus, cratere ardenti terribilis.* * *Ἐγκελαῖδιο σκέπας*, Enceladi tegmen. *Ὑψίλοφος*, alticollis.

AFFLICTUS. Agitatus, jactatus, obrutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus mersus malis. Agitatus multis terræque marique periclis. Terris jactatus & alto.

AGAMEMNON. Tanxalides; *ab avo.* Atrides; *à patre.* Atrides major; *propter fratrem.* Mycenæus ductor. Conjugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir. Trojæ populator. Conclamant Danaï, stimulatque Agamemno volentes.

AGANIPPE Stagna Medusæi equi. Fontes Aganippidos. Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa Permessius educat

educat undâ. Par Aganippæ ludere docta lyræ. Dicite quæ fontes Aganippidas Hippocrenes, Graia Medusæi signa tenetis equi.

AGER. * Pinguis, latus, lætus, almus, dives, frugi ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, fœcundus. Renovatus aratro. Oneratus messibus. Vestitus messibus. Humectat flaventia culta Galeus. Pinguia culta. Rus ferax. Et teneat culti jugera magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Eheu quàm pingui macer est mihi taurus in arvo.

AGNUS. Agnoscens matrem multis è millibus. Balans ad innumeras oves. Depulsus à lacte. Balatum exercens. Luxurians lætis agris. Subsiliens mollique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa sequens. Fœtus ovium Lascivi soboles gregis.

AGNUS DEI. Agnus sanctus, sacer, innocens, innoxius, qui signavit iter ad astra suo cruore. Cujus sanguis delevit crimina nostra in alto jugo collis oliviferi. Hostia, victima data sceleri hominum piando. Qui volens cecidit hostia supero parenti, Mastandus ad aram sacram crucis.

AGRICOLA. Villicus. Colonus. Ruricola. Agrestis. Moderator aratri. Cultor agelli. Arva Colens. Curvus, tristis, durus arator. Dura lacertosi fodiebant arva coloni. Cum duro parca colona viro. * Rustica pubes. Pauper ruris colonus. Rusticorum mascula militum proles, Sabellis docta ligonibus versare glebas. *Horat.* Gravem duro terram qui scindit aratro. Vilis, atutilis colonus.

AJAX. Telamonius. Telamone satus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus septemPLICIS Ajax. Salaminus Ajax.

ALANDA. Gaudens operis ruris adesse comes. Rediens nuntia laboriferi veris. Quæ satura vagos gyros ducit in aëre, & grates agit munifico Deo. Solans amico cantu curas, & studia in agro agentium. Galeata caput. Blandifona.

ALBUS. Candidior nive. Qui candore nives anteirent. Candidior cygno. Argento, lilio, ligustro candidior. Superatque nives & lilia candor. Par nitor intactis nivibus.

ALCEDO. Cui notissima est sors pelagi. Excludens in æquore pullos. Incubans hyberno tempore pendentibus æquore nidis. Memores Ceycis amati. Dulce querentes.

ALEXANDER. Dux Æmathius. Unus Pellæo juveni.

veni non sufficit orbis. * *Æstuat in scælix angusto limitemundi
Æmathius dux. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles ge-
nerosa Philippi, cuius spes ac vota fuere orbe toto majora. Fræ-
nator orbis Ad nutus qui fortunam habuisse videtur. Δρακον-
τιαδης, Draconigena. Draconides. Everfor superba Baby-
lonis.*

ALLOQUI. Compellare ore, voce. Affari dictis. Ac-
cedere dictis. Adire sonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem
sic roseo Thaumantias ore locuta est. Ad quem tum Juno sup-
plex his vocibus usa est. * *Hac affatus voce parentem. Com-
pellare virum, & mæstas expromere voces. His vatem aggre-
dior dictis ac talia quæro. Ità turbidus infit. Fidam sic satur
ad aurem. Ad superos talia dicta dedit. Catullus.*

ALTARE. * *Ara fumida, pinguis, fessa, vaporata, thu-
rea Incensa altaria circum. Divum fumantibus aris. Inde
coronatas ubi thure piaveris aras. Lucent altaria flammis.
Quum faceres altaria pingua thure. Thure vaporatis lucent
altaribus ignes. Non ad aram velut ad harani mysta ve-
nito.*

ALTUS. * *Sublimis, excelsus, celsus, elatus, procerus,
editus, arduus, ærius, eminens. Aërias intrant fastigia nubes.
Nubibus æquus. Sublime minantque in æthera tectum.
Nubibus insertans altis caput. Turris Antuerpiana consur-
git in æthera Turris Antuerpiana vasto aspectu contendit
Olympo. Pyramis Aduatica longissima visu, cuius vix corda
decorem percipiunt. Propinqua moles nubibus arduis. Seal-
digenum Pharos aëria.] Summo sedet altus Olympo. Subli-
me ad sidera. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis.
Actus ad sidera. Vertice ad auras Ætherias tendit. Gemini-
que minantur in cælum scopuli. Regia Iolis erat sublimibus.
alta columnis.*

ALVEARE. Alvearium. Alveus. Cerea castra. * *Apes
consortia recta Urbis habent, magnisque agitant sub legibus
ævum. Ipsæ ad prætoria densæ miscentur. Sese in cunabula
cerea recondunt: Aulas, & cerea regna refigunt. Alvearia
vimine texta. Apum respublica mira exleges terrigenas sus-
fundit.*

AMARE. Ardere cupidine alicujus. Capi amore alicu-
jus. Fovere amorem. Amor tui regnat in meo pectore. Ta-
cium nutrire sub pectore vulnus. Mea pectora mordet
amor. Cæco carpitur igni. Æterno divinctus amore.

Ani-

Animus toto percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus. Percipere totis ossibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus uri. Torquere, flagrare, uri, exardescere, inardescere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blandus amor stimulat præcordia. Sollicito amore implicitum esse. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. Gerere saucia corda telis Cupidinis. Venetis sub ossibus hærent ignes. γλυκύ πικρὸν ἐδέξατο δεσµὸν ἐρώτων. Dulci amaram admisit legem amorum.

AMARE DEUM. * Dei amore flagrare. Divino incensum pectus amore. In Deum ruere totis animi affectibus. In te mens abiit Christe. Langueo amore tui. Acrius ætheriis flammis mens uritur. Deficere ipse mihi atque omnis in Deum cransfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyûs? Sim quidvis, sim ubi vis, ut prope te sim. Te sine vel cœlum misero reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

AMATOR. Sibi somnia fingens. Concipiens aspectu dolorem. Sentiens gratam sub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque diésque. Cui sunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cujus ossibus tacitus ignis gliscit. Quem molliter urit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blandiloquis verbis mulcere doctus. Miles modò factus amori. Amator est sibi cadaver, alteri vivit. Sibi abest præsens. Plus fellis quàm mellis habet.

~ **MASONES.** Securigeræ puellæ; à *securi* cujus fuerunt inventrices, quæq; in bellis utebantur. Thæciæ, à *Thracia*.

AMBIGERE. V. Dubitare.

AMBULARE. V. Ire, Iter facere.

AMCA. Quæ didicit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciva labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ movet ardores. Levior foliis, aurâque incertior. Docta movere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suavis verbis animos mulcens.

AMICITIA. Usus amicitiae. Unus amicitiae tenor. Fœdus amicitiae non vis, carissime, nostræ: Nec si fortè velis, dissimulare potes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Movit amicitiae tum te constantia longæ: Ante tuos ortus quæ mihi cœpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus unus erant. Hic tenor, hac viridi concordia cœpta juven-

ventâ: Venit ad albentes illabefacta comas. Poene mihi pu-
cro cognite penè puer: Pérque tot annorum seriem quot ha-
habemus uterque. Non mihi quam fratri frater amate
minús.

AMICUS. * Alter ego. Te non superat mihi carior
alter. Omnibus è meis amicis, vel millibus trecentis es an-
tistes. Virâ dulcior atque animâ. O meis mihi carior me-
dullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, Aut Niso
Euryalus. Quod Pyladi Orestes, id mihi tu. Pars animæ
meæ. Damon & Pythias.] Pars animi. Pars desiderii. Fi-
dissima pectora. Junctus amicitia. Hærens pectoribus. Longo
cognitus usu. Manens in adversis. Thesèâ fide pectora juncta
gerens. Longo devinctus amore. Tu duris remanebas rebus
amicus. Trepidæ duxque comèsq; fugæ. Æternum conser-
vans amorem. Quem virtutis nomine junxit amor. Cujus
fida pectora junxit amor. Tu comes antiquus, tu primis
junctus ab annis. Et comes & veri non dissimulatur amo-
ris. O penitus toto corde recepte mihi. Magnâque pars ani-
mi mecum vixistis amici. Dulcia convictus membra fuere
mei. Jure sodalitiij qui mihi junctus erat.

AMNIS. Nimbis hyemalibus auctus. Vastis spati-
osus in undis. Pecori damnosus & agris Uberibus foecun-
dus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes.

AMOR LEGITIMUS. Legitimo fœdere junctus amor.
Jungens duo corda. Flagrans in pectore. Favors mutuus, pi-
us, amicus, sincerus. His amor unus erat. Par fuit his ætas &
amor. Sinceri amoris ardor. Pectora bina pari nodo arctans.

AMOR ILLEGITIMUS. Illecebris urgens pecto-
ra stulta suis. Levibus tangens præcordia flammis. Tristia
corda fatigans. Urens igne medullas. Cæci Cupidinis ignes.
Ignis lumine qui semper proditur ipse suo. Non ullis me-
dicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris.
Calor. Incendia. Æstus. Pectoris æstus. Vulnus Vis. Vi-
res amoris. Furor. Res est solliciti plena timoris amor. Cre-
dula res amor est. *paria*, infania.

AMOR DEUS POETICUS. Pharetratus puer. Filius
Veneris. Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res
immoderata Cupido. Puer ignifer, insuperabilis. Idalius.
Dulce genus Cyprigenæ. Telis & flammis instructus. In-
flammans animos. Tacitis saucians præcordia telis. Succen-
dens pectora flammis. Versans hominum mentes amore.

AMORE

AMORE INCENDERE. Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar, addere stimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inspirat amorem.

AMORE INCENDI. Trahere per ossa furorem. Animus toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore crescunt. Accepit solitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes sub ossibus. Concipere pectore flammam. Assumere novas flammam. Incallescere igne. Succendi Cupidine. Inardescere specie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI. Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet. Ter conatus ibi collo dare brachia circum. Inque patris blandis hærens cervice lacertis. Conjugis ille suæ complexus colla lacertis. Dêque viri collo dulce pendit onus. Ire in amplexus. Complexu se non subtrahere alicuius. Tua sunt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis. Amplecti lacertis. Collo infusus. Dare complexus, amplexus nati petere. Optates dedit amplexus, placidôsque petivit. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Dare brachia colla. Amplexu alicujus perfrui. Ambire amplexibus. Hærare amplexibus. Colla lacertis premere. Innectere, tenere, tangere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærare collo. Complexu cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicujus. Ferre ad colla manus.

ANCHISES. Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis Non dedignata est nomen habere Venus. Volucrum cui mater amorum, Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

S. ANDREAS. Andrea germane Petri, sanctissima Jonæ Progenies, qui Baptistæ documenta viamque Antè sequebaris, quàm te cum fratre vacantem Reribus acciperet soboles divina. Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE. Thebais. Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELUS. Angelus æthereus, aliger, alipes. Genius cœlestis. Cœlestis nuntius aulae. Missus ab ætheria sede minister. Ales juvenis delapsus ad alto Olympo. Sidereâ missus tibi nuntius arce. Aliger cœli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. Aulae stellantis alumnus.

* Nun-

* Nuntius æthereus, leviter suspensus in alas Restitit. Assumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernecitate mirâ antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei jussa. Naturæ sublimis apex. Æviterni oræ cœlestis indigenæ, rerum intincta simul percipientes, non velut Adamidæ, qui res deducere rebus, Perspectisque solent effectis discere causam. Σπῆρτιν ἀσπείσαντι, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμογῶνι, Mundi rotatores, movent enim corpora cœlestia.

ANGELICUS COETUS. Cœli chorus aliger. Angelicæ, aligeræ, æthereæ mentes. Æthereæ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta. Flammans acies superum. Aligeri juvenes comites genti piorum. Volucres sine corpore mentes. Ætherei gens incola cœli. Volucres ministri missi fiderea ab arce. Sine pondere turba. Alituum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude perenni celebrat Deum. Coetus aliger servans justos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentis supernæ nullius rei nesciæ. Angelici chori. Ignea castra. Cohors spirituum plena casto numine. Cœlituum turma. Aligerum genus. Alituum cœlestium acies.

ANGLI. Britanni æquorei, cærulei, occidui, Brutigenæ, Neptunicolæ. Albiones. Minimâ nocte contenti. Contentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA. Dives agri, dives pecorum, ditissima nummum. Ignara luporum, Qua sua semotus regna Britannus habet.

Anguis. V. Serpens.

ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis reatrix. Nescia sati. Mortē carens. Post fata, busta superstes. Quam funera non capiunt. Quæ manet non peritura immitti morte. Nens divinitus orta, quæ nequit extinguī corporis ē vinclis quando soluta fugit. Aura regens artus. * Mens orta & cognata cœlo, flammæ auræ, Numinis, Pars illa nostra ignea, perspicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentibus. Ætheris soboles. Divinæ particula auræ: loquendo Poeticè, ut in multis aliis quæ hoc libello continentur. Θεόγονος ἀπορρώξ, stilla divinitatis. Κρείσσω μίσην, pars melior. Σπίρηα Θεῶν, Dei semen.

AN I-

ANIMAE, MANES. Tristes, taciti, silentes, mœsti manes. Inanis imago. Corpora functa sepulchris. Umbrae.

ANIMUS, ANIMARE. Vigor animi. Constantia animi. Telo præstantior omni. Malâ ferrugine purus. Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, nè errantes temerè, & sine lege ruant. Dare animum, revocare animum, mœstumque timorem mittere. Vires animumque ministrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes simul ardor habet. Incendere vires. Sulcitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipse pater Danaïs animos, virisque secundas Sufficit. Ingentes animos angusto corpore versant.

S. ANNA. Anna diu sine prole fuit. Anna puerperio fortunatissima sancto.

ANNIVERSARIA. Lux quâ positis iusta feruntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit simul anima. * *Virgil.* Annuus exactis completur mensibus orbis, Ex quo reliquias divinique ossa parentis Condidimus terrâ, mœstasque sacravimus aras. Jamque dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum, Semper honoratum (sic Dii voluistis) habebo. Annua vota exequi, & solennes ordine pompas. Sacra ferre quotannis. Anchisæ genitori instaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Die in orbem redeunte parentat.

ANNUS. Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis, variabilis, quadrifidus. Juvenilior annis. Maturior annis. Veniet lustris labentibus ætas. In se sua per vestigia volvitur annus. Crescendo perit annus, & pereundo crevit. Mensura rerum, mensum bis sex pater, qui mille ambitibus eodem redire solet.

UNIUS ANNI PERIPHRASIS. Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis sex actò lustraverat anno. Cum sol duodena peregit Signa. Hic nihil abentis pars anni magna peracta est. Annuus exactis completur mensibus orbis.

ANNORUM DUORUM. Ut patriâ careo, bis fugibus area trita est. Dissiliit nudo pressa bis uva pede. Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

TRIUM ANNORUM. Ut sumus in ponto, ter frigore constitit Ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multò minùs est cum dicitur annus.

QUATHOR ANNORUM. Ut careo vobis Scythicis detrusus

detrusus in oras, Quatuor autumnos Pleias orta facit.

QUINQUE ANNORVM. In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est. Jam tempus lustris transit in alterius.

SEX ANNORVM. Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis Ante diem lachrymas ossa bibere meas. Hæc mihi in Euxino bis tertia ducitur ætas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEPTEM ANNORVM. Per mare, per terras septima jactat hyems. Septima jam vertitur ætas.

DECEM ANNORVM. Bis quino scemina mense parit. Jamque ferè tracto duo per quinquennia bello, Ulysses jactatus dubio per duo lustra mari.

VNDECIM ANNORVM. Alter ab undecimo tum me jam ceperat annus.

DVODECIM ANNORVM. Addiderat annos ad duo lustra duos.

SEXDECIM ANNORVM. Namque ter ad quinos unum Cephissus annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVENDECIM ANNORVM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORVM. Jamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit, & misero steterat vigesimus annus.

QUINQUAGINTA ANNORVM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis.

Jamque decem lustris omni sine labe peractis.

NONAGINTA ANNORVM.

Et jam complerat genitor sua fata, novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TRECENTORVM ANNORVM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QUINGENTORVM ANNORVM.

Post ubi Roma potens opibus, jam secula quinque Vidit, & edomito sustulit orbe caput. Vide *Parnassum*.

ANTRVM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus. Specus latebrosus, horrendus, virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia, devia, inhospita, monstribus horrenda, immania vasto hiaru. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. Spelæa ferarum. Pendentia pumice testa. Est specus ingens Exesi latere

in

in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nympharum domus. Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris. Spelunca alta fuit vasto submora recessu Solis inaccessa radiis. Spelunca altissima visu. Umbrosa caverna, quæ Phœbi ne cecidit radios, & in avia descendit Tarrara.

ANTWERPIA. * Urbs Aduatica quam reciproco flumine Scaldis alluit. Urbium ocellus. Belgiaci regina soli exposita eoīs & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum, quascūque Sol lustrat Belgicus. Domus lepōrum ac elegantiae sedes, quæ habet invidendas ædium moles nubiūque rivales: qua in urbē mercuriale genus hominum, & ordo non plebeius eru litorum, Reflui inconstantia Scaldis quam constare facit. *Claudianus*: Portūque relinquit Scaldifluos, certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, Nunc redeunte vehit, nudatāque littora fluctu, Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Profectia.

ANUS. Anile caput. Jam vitæ satūra, & proxima letho. Rugosa facta senilibus annis. Vetula, edentula. Cui durior annis est cutis.

APER. Sus vulnificus, setiger, frendens. Fera Mœnalia. Media sævus in ira. Obliquo dente timendus. * Fulmineus aper, cujus sanguine & igne micant oculi, & horrida riger cervix, ac setæ hastilibus similes insurgunt. Torvos cuspide fixit apros. Adacto in illa ferro sævit aper atque per ipsum venabulum obniscus in altum tendit in auctorem cædis: pallet ilicet palpitātque metu cruentus latro, & à victo tantum non vincitur hoste.

APERIRE, APERIRI. Cardine tacito vertere fores. Hiātu parulo janua verso cardine aperta sonat. Panditur foribus domus. Laxare, aperire, adaperire fores. Rimis que fatiscunt. Panduntur portæ. Dividimus muros, & mœnia pandimus urbis. Apparet domus intus, & atria longa patefcunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. Reclerat stridentia limina consul. Tristis que recludere portas. Pandite defessis hospita tecta viris.

APIS. Sedula, operosa. Hyblæa, Cecropia, Attica, Dædala, florilega. Insigne laborum exemplar. Volitans per amœna vireta raris odoriferi. Saltus silvæque peragrans. Tenens redolentia regna aërii mellis. * Apes examina grata frequentant. Juventus Hyblæa favis emissâ, per florida prata incerto cursu rapitur. Cæca castra movent subito varisque insidunt floribus,

APHRICA, vel potius AFRICA.

APOLLO. Proles Latonæ. Stirps Latonæ. Latonia proles. Latonigena Latonius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheus. Actiacus. Clarius. Pythius. Patatinus. Leucadius. Lycius. Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus. Divinus. Oracula reddens. Pulsans, impellens plectra Lyræ. Carminis auctor. Musarum, Aonidum, Castalidum iux, vatum Deus. Lauriger. Parnassæus. Stans pro Troja. Pius arcitenens. Gynæus Apollo. Thymbræus Apollo. Crinitus Apollo. Deus intonsus, longâ veste. Augur Apollo. Soractis Apollo. Cui Delphica tellus, Et Iaros, & Tenedos, Pataræaque regio servit. Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quem concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum.* Παιδῶν μισθῶν. Musarum Rex, vel Imperator.

APOLLONIA. * Alexandrina. Nilotica virgo, quæ fræ-
licitiis Apollineo grege solet infanos oris fugare dolores. Pha-
nix telluris alumna, sacra, pudica, alexicaca. Diva, quæ
mortalium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta
dentium tormina dolorisque infandos. Virgo virilis, quæ
licet tardante senectâ, mortisque propositâ, & lacero crudeli-
ter ore excussione dentium, hædificata curnifices, flammæ
ruit in medias, atque divinis ignibus usta superavit ignes
evanidos. Virgo inclita, quæ sacri corporis exuviis Augu-
stiniana delubra condecorat, qua levi flamine Zennalabi-
tur, quaque Scaldis refluus inundat. Quæ capit antiquo
veniens ab Apolline nomen.

APOSTOLI. Bis sena virum vis. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni ex numero. Bis senos inter procures lectissimus ibat. Numero ex omni delegit amicos.] Bis senos, quis cum curas durumque laborem partiri, & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa secundum Flumina squamigerum generi hamo tendere adunco, Atque innare salum, fecundaque piscibus arva. * Juris Apostolici Proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum jussu stellantis regia cœli clauditur illico, illicoque patet. *κόρυς πύλοι*, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* Appellere, quære *Naxem* appellere.

APPROPINQUARE. Cominus ire. Concursum accedere magno. Adventare ad urbem. Foribus propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclo-pum allabimur oris. Ad littora tendere. Foribus sese intulit altis. Fit propior, terrâsque citâ raris attingit aurâ.

AQUA. Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores. Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarum. Aqua cursibus obliquis flueus. Ceruleæ guttæ Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Unda. Fluctus. * Pocula Acheloia. Aëre quod minus est elementum, ast undique terram concludit gremio.

AQUALUSTRALIS. Aspergo lustralis lymphae. Atque saluari permulcere unguine frontem.

AQUASUFFOCARI. Fata novissima claudere in æquore. Rapidis involvi, & submergier undis. Tumidis obrui, & miserè extinguiet undis. Inter tumidos fluctus sua claudere fata. Mergi sub æquoreis undis. In rapidis submergier undis.

AQUILA. Ales Jovis. Armiger Jovis. Magni præpes. Adunca Jovis. Divum gratissima regi. Avis quæ fulmina curvis Ferre solet pedibus. Avis quæ sua fulmina portat terre. * Pæpes avis, & sublime volans, quæ probat ad solem pullos, quæ fulmine nescit contingi. Pedibus prædator aduncis. *πυρροκείτωρ*, volucrum regina.

ARABES. Palmiferi. Thurilegi. Panchæi. Panchææura. Gens odorifera Eoi. Multi pastor odoris Arabs.

ARACHNE. Pater cui Colophonius Idmon. Idmonia.

Idmonia. Idmonis. Mæonis. Mæonia virgo. **Lydia.** Orta domo parvâ. Habitans Hypæpis.

ARANEA. Invisâ Minervæ. Texens, suspendens laxos & tenues casses in foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nectit sub deserta trabe. Nectens operosa retia de trabe. Aranea pendula. * Arida, sublimis, textorum ingeniosa magistra, de ventre remittens stamen. Quæ laquearibus altis retia suspendit, & per inane volantes illaqueat muscas. ac circumagens, lento sub tegmine implicat alas.

ARCTOPHYLAX. Urinæ custos. Formam terga sequentis habet. Bootes. Arcturus.

ARARE. Sulcare, subigere, fodere, rumpere, sauciare versare, premere, scindere proscindere terram, arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Exercere, vertere, evertere, colere solum, humum, terram, agros vomere. Dente adunco recludere terram. Versare solum. Validis terram proscindere jumentis. Frangere humum rastis. Convertere semina sulcis. Glebam convellere vomere Incumbere aratro. Confringere ferro tellurem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novare, renovare terram. Aratro sulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARATRUM. Curvi pondus aratri. Vertens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, adûcum, depressum, impressum.

ARATRO ADJUNGERE. Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere sub juga. Imponere jugum. Supponere oneri. V. *Jugum.*

ARBOR. Pondus arboreum. Robur, stipes, sylva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor nivcis uberrima pomis, In immensum viribus aucta suis. Solido stant robore trunci. Nubila celsa petens crescendo. Grata colono. Prodigâ blandis fœtibus. Ferens præstantia munera dulcis fœtus, Decora lætis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripâ prætereuntis aquæ Inumbrans fluvium frondosis comis. Infixis altè radicibus hærens. Excelsos tendens ad æthera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, spargens, jactans suos ramos, seu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA. A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima sideribus. Mænalis ora. Tellus Erymanthidos urinæ.

ARCANUM PRODERE. Arcanos alicui credere sensus. * Mentis penitus aperire recessus. Imi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, spectandumque semet dare.

ARCTOS, id est, *URSA*. Arctos alta parte glacialis poli sublime classes sidus Argolicas agit. Septentrio, Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parrhasia pruinosa, glacialis. V. *Ursa major & ura minor*.

ARCUS. Armâ Dianæ. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non semper feriens quodcunque minatur. Adducto curvans se in cornuâ nervo, & subito remisso nervo flectens se in faciem priorem. * Arcum conrendere novit adductis utrimque cornibus. Ævi mortifera tela prioris, quæ sclopus & pulvis fulmineus cessare coëgit. *Ovid*. Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. Flectere arcum, curvare, intendere.

ARCUS COELESTIS. Ab imbre percussus solibus arcus. Qui inficit ingenti, longo curvamine cœlum. Arcus pictus, varii coloris. Discolor Iris. Thaumantias Varia decorata colore. Nuntia Junonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accrescens è mille coloribus. Roscida croceis pen- nis. * Roseo Thaumantias ore. Iris decus cœli. Arcus plu- vius, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos sinu. Nubes radiis tetigit fulgentibus atras Phœbus, & adverso lumen resplenduit imbri.

ARDERE. * Considerare in ignes. Flammiis crepitantibus uri. Ignibus ardet Neptunia Troja. Ignis ad tecta feruntur. Sævit effusus Vulcanus habenis. Ignis robora comprehendit frondisque elapsus in alas, ingentem cœlo sonitum dedit, & totum involvit flammis nemus. Piceâ caligine fertur in cœlum flamma. Furit restus ad auras, glomerâtque vehemens incendia ventus. Æstuat inclusus fornacibus ignis. Incidit in segetem flamma furentibus Austris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeant ponere. Lentus carinas est vapor. Admotas rapiunt scœrentia sulphura flammæ. Utere.

ARGENTUM. Levis argenti lamina. Argenti vas- cula pa i. A genti pondus & auri. Cælaturum argentum.

ARGONAUTA. Turba Graia. Corpora Graia. Juvenes Pelagi. Mityæ. Almonii nautæ. Iasonii heroes. Semidei re- ges. *Θεοὶ & ἥρωες Ἰωνοῦ*, Divinus flos Heroum.

ARGUERE. Vide **REPREHENDERE**.

ARGUS. Custos Junonius. Custos virginis. Centum lu- minibus cinctum caput Argus habebat. Aristorides. Custos virginis

virginis Argus, habens stellatum caput. *μυλωνος βετας*
Milleoculus pastor. **ARIDUS.**

* Siccus, exiccus, torridus, humoris egenus, vel expers. Ager exustus æstuat morientibus herbis. Terra ardore dehiscit. Arent herbae, & victum seges ægra negat, dissiliunt atque hiulca sola sunt solis ardore. Sicco terram spuit ore viator aridus. Omnia ficciora cornu, aut si quid magis aridum est. Iavidit cælum terræ pluviam. Bibulâ scædantur arenâ omnia. Non Libya tellus ficcior est, ubi cumulis densantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fissa agit rimas, & succis aret ademptis. Sitis usserat herbas.

ARIES. * Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornuque ferox defertur in hostem. Aries villosus, & hirtis cornibus. Aries villo spectabilis aureo. Dux aries saturas ipse reduxit oves.] Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impositamque sibi quis non bene pertulit Hellen, Tempora nocturnis æqua diurna facit.

ARISTOTELES. * Vertex, ac Princeps Philosophorum. Dux Stagira *primâ brevi, secundâ longâ, tertiâ communi.* Quo minor est quisque maximus est hominum *αριστεος, sive αρισταος σοφιας*, antesignanus sapientiæ.

ARMA. Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, lethalia, truculenta. Mavortia, victorica, mitiacia. Horrentia Martis arma. Flammans clypeus, & resiliens armis.

ARMA CAPE E. Arma crepitantia concutere Martem acutere. Martem trigare. Rulle ad ferrum. ad arma. Paribus assidere in armis. Certare continus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properare vi o. Se colligere in arma.

ARMA DEPONERE. Hostis secedere ab armis. Prælia relinquere. Ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terræ defixæ hastæ. Desigunt tellure hastas, & scuta reponunt. Claudere belli portas. Dexteras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI. Arma capeßere. Armis se circumdare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat lorica humeris, simul aptat habenas. Lateri subligat enses. Clypeoque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile ferrum cingitur. Resides movere in arma viros. In arma citos viros suscitare. In prælia cogere. Cingi fulgentibus armis. Accingi ferro.

ARMATUS. Septus armis, accinctus armis, instructus ferro. Arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circumdatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat squamis, suasque incluserat auro, tempora nudus adhuc, laterique accinxerat ensen.

ARMIS PRÆSTANS. Bello magnus & armis. Egregius, potens, insignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus insuperabile bello. Studiis asperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox, & vincinescius armis. *V. Miles.*

ARS. Artis opus. Ministerium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES. * Ingenuæ, præclaræ, doctifonæ,]ollertes. In quibus gloria sparsa Dei. Unde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem sororum. Artes Musarum & Apollinis. Quibus regitur curia, templa, domus. Nervi vitæ, fontésque bonorum. Vitæ profluit unde decus: Quæ dare quod possint nobile nomen habent. Eloquii Sophiæque dona, in quæ vis ævi nil potest. Pieriis artibus inclytus. Artes quæ poliunt animos hominum distinguuntque rudi popello. Ingenium excultum geminæ Palladis artibus. Artes humaniores si nimium colas, humanitatem exues.

ARTIUM LIBERALIUM DEŒ.

Vide *DEA*.

ARTES CONTEMNUNTUR. Cum cithara passim spretus Apollo jacet. Fastiditæ jacent sine laude Camœnæ. Nemo faver studiis. Musa jam villor algâ est. Docta Thalia jacet. Hæc secula sunt ingrata & dura Camœnis. Hæderæ nunc sine honore jacent.

ARUNDO. V. CANNA.

ARX. Penates regis. Regalia tecta. Quam circumdat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non possunt. Magnificis ædibus splendida, & ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastidia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus. Summa sequi fastigia rerum. * Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subjiciunt in equos. Exuperare jugum. Attollere sese in auras. Montis in ardua niti. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

ASIA. Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Quâ nulla beator ora. * Pars orbis aurea.

ASINUS. Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verberare domitus. Tardè gradiens. Lento procedens passu. Inter qui sterit eundum. Carens omni mentis ope. Edens ingratos rauco ore sonos. Sileni vector. Qui pando non fortiter hæret asello. *ὄϊός τῆς βεβηλότητος*, Filius tarditatis.

ASPICERE. Vide **RESPICERE.**

ASSARE. * Pingua in veribus exta torrere. Subjicere veribus prunas, & torrere viscera. Insetto conversoque frequens ferro torrere exanguia viscera. Turdos versare ad ignem. Subiectis ignibus assare.

ASSIMILARE. Vide **SIMILEM ESSE.**

ASSUESCERE. * Assuetum fieri. A teneris assuescere musis. Parvo assueta juvenus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole gelûque cutis. Nate Iliacis exerce fatis. Usus magister optimus, quodcunque durum emolliet. Natura assuescere duris est potis.

ASTRA. Vide **STELLA.**

ASTROLOGUS. Qui cœli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labantia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli mentis & sidera servare. Canere errantem lunam, solisque labores.

ASTUTUS. Vide **DECIPIERE.**

ATHENÆ. Atr Tritonidis. Atr Minervæ. Palladis arces. Palladiæ arces. Diæ a Pallade terræ. U. bs Mopsopia. Cecropia urbs. Muri Cecropii. Erechiæ arces. Erechteia domus. Actææ arces. Pandionia. Terra Attica. Atræa arva. Thesea urbs. Quam Thesidæ posuêre. * *μήτηρ μήθεω*, mater eloquentiæ.

ATHENIENSES. Cecropidæ. Mopsopii. Erechtidæ. Actæi. Thesidæ.

ATLAS. Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Iapetionides. Æthereum qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subit equis, & fessos excipit axes.

ATTENDERE, ATTENTUS.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere.

Arrectis auribus *astare*. **Figere** animo. **Accommodare** aures. **Aures** offerre dictis. **Præbere** vocibus aurem. **Adhibere** sermonibus aurem. **Accipere** aure. **Notare** a ure. **Infigere** sensibus animi. **Voces** percipere mente. **Sensibus** imis respondere. **Pendere** narrantis ab ore. **Suspensis** animis verba aliqujus bibere.

ATTOLLERE. Caput efferre. **Vix** attollens **Palinurus** lumina fatur. **Ora** modis tollens pallida miris. **Extollere** cælo.

AVARITIA. **Auri** cupido. **Sitis** vel amor habendi **Auri** sacra fames. **Amor** sceleratus habendi. **Amor** summus habendi. **Opum** furiosa cupido. **Habendi** sacra libido. **Auri** imperiosa fames. **Turpis** amor nummi. **Furor** exitialis habendi. **Nummi** foeda cupido. **Amor** immoderatus habendi. * *μετρώπολις τῆς καρίας*, metropolis vitiorum.

AVARUS. **Auri** cæcus amore. **Congesto** pauper in auro. **Inter** opes mendicus opum. **Lucra** ingentia captans. **Inhians** opibus. **Nummos** magni numinis instar habens. **Pallens** amore accumulandi auri. **Quem** vesana cupido auri stimulat. **Plura** petens cùm possideat plurima. * **Defosso** incubat auro. **Partis** timet uti. **Crescentem** sequitur cura pecuniam. **Immodicè** foedo crimine avaritiæ laborat. **Est** Scylla, est Charybdis, est orcus insatiabilis. **Auri** nescit amor satiem. **Auro** incubat ceu vigil **Hesperidum** **Draco**. **Avarus** nil habet, nil potest habere. **Inter** opes inops. *μεθύων φιλοκέρδει λύσση*. Ebrius lucriperâ rabie.

AUCUPARI. * **Illaqueare** aves. **Insidias** avibus moliri. **Pedicas** & retia ponere alituum gregi. **Laqueis** captare feras, & fallere visco. **Amite** levi rara tendere retia. **Stricto** figere avem calamo. **Implicare** visco alas. **Ætheris** pennatos inquilinos libertate multare. **Volucres** viscatâ fallere virgâ. **V. Auceps**.

AUDACIA. **Audacia** præceps, ruens cæco impete. **Temeritas** cæca. **Temerarius** ausus. **Aggrediens** ardua.

AUDAX. **Audax** omnia perpeti. **Minimè** anxius treménique. **Audacissimus** omni de numero. **Experts** terroris **Achilles**. **Hostibus** haud tergo, sed forti pectore notus. **Quem** lethi metus non urget. **Mortis** terrore carens. **Impiger** ad lethum. **Prodigus** vitæ. **Cujus** corda languentem dedidicere metum. * **Confidentissimus** omni de numero. **Interrius**. **Animæ** capaces mortis. **Impiger** ad lethum, & fortis virtute coactâ. **Vitæ** sic prodigus, ac si uno corpore cæso terna haberet.

ANDACEM REDDERE. Animum ministrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Jubere animum sumere. V. *Animare.*

AUDIRE. Voces auribus captare. Memori cordi recondere dicta. Fidâ mente notare dicta. Haurire, accipere auribus. Percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avidâ, cupidâ aure. Ire per aures. Si vestras fortè per aures Nomen iit. Animis haurire. Captare per aures. Accipe cum verâ dicta relata fidè. Condere aure. Intendere aures. Dîmittere in aures.

S. AUGUSTINUS. * Patriiades, à *Patritio*, *cujus erat filius*. *Patritio* generatus. Præcipuus *Monicæ* natus. *Aurelius*, *secundâ longâ*. Vis *Aurelia*. Stupor eruditorum. Sol Ecclesiæ. Novus *Africanus*, qui monstra hereleon scriptis jugulavit, & ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ *Ambrosiæ* fulmine tractus fuit. Decus immortale *Tagastæ*. Antistes *Hipponensis*. Doctorum Princeps; quem si vel solum tellus *Afra* dedisset, sublimibus infereret caput astris. Religiosæ gentis pater. Cujus scripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antistes incomparabilis, qui tantoperè Deum arsit, ut sapienter quasi desipuerit [amare enim & sapere vix conceditur] sic Deum affatus aliquando. Si Deus ipse forem, tuque *Augustinus*, amore Tu fierem, posses ut fieri ipse Deus. *Augustine* pater, quo nil divinius orbi, post homines natos terra *Libyssa* tulit.

AVIS. Volucris. Ales. Omne genus avium. Assuetum sylvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in aere pennas. Solatia ruris. Variam plumæ versicoloris avem. Cantu nascentem lucemque diemque salutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces sonos. Concentum suavem resonis è frondibus edens. Volans stridentibus alis. Mulcens tristitia pectora modulamine cantûs. Credens se aperto cœlo remigio alarum. Genus altivolantum. Turba sonans agminis aligeri. ποταμαὶ ἀγέλαι, greges volatiles.

AVIBUS INSIDIARI. Aves viscatâ fallere virgâ. Insidias avibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aves fallere visco.

AUCEPS. Volucres viscatâ fallens virgâ. Tendens fallaces laqueos. Pelliciens, trahens in laqueos volucres. Fallens volucres laqueis, & visco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AURIGA, AURIGARE. Rector equorum. Cœloque investus aperto, Flecit equos, currūque volans dat lora secundo. Currus gubernat, ora nunc pressis trahit constricta frænis, terga nunc toto frequens verberare cœrcet. Manibūque undantes flecit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Jungere equos, rapidisque rotis insistere victor. * Jungere equos. Jungere juvencos, & cogere gradum conferre. Currus agitare volantes. Cogere equos ad stridentia plaustra, utque fræna jugo concordia ferant. Currus dare lora volanti. Ora nunc pressis trahere constricta frænis, terga nunc toto frequens verberare cœrcere.

AURIS. Auris surda, acuta, patula, sensilis. Fideliter commissa retinens. Ad quam vox penetrat.

AURORA. Eos. Auroræ lumina. Pallantias. Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Nurus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roseis lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis investa rotis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens torum Oceani. Croceo velamine fulgens. Musis semper amica. Invitans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Diei infantia. ἔργων ἡνιπτερά, Dux operum.

AURUM. Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lamina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur ignibus appositis. Quod subactum tæque quatæque probum reddit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit aurifabri foco. * Telluris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, insectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis. Auri sacra fames? Aurum nequitie parens. Rex atque imperator mortaliū: auro siquidem omnia parent.

AURATUS. Circundatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Ocas ambire auro. Auro plurimo fulgere Auratæque trabes, veterum decora ampla parentum. Auraris circumdata colla catenis.

AUSCULTARE. Vide **AUDIRE. ATTENTUS.**

AUTUMNUS.

Autumnus frugifer, pomifer, vinifer. Calcatis sordidus uvis. Temperie medius. Tenero dans palmitæ fructum. Gravidus versicoloribus pomis. Extremas mittens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus.

vitibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AUTUMNI TEMPORE. Cum dat hyems mistum vicina teporem. Cum fecundi lacus de vitibus implentur. Cum vitibus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmitum fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fetu. Cum autumnus gravidas musto dat pomifer uvas. Cum vite coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgent maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumnus præbet amœnus ager. Cum purpureo subrubet uva mero. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum præla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sectis succedit aristis. Quando sylva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget anticipi tristatam frigore cœlum.

AUXILIARI. Auxiliatricem porrigere, dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextrâ nou remorante. Afferere auxilio. Sublevare porrectâ, exhibitâ manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dextram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cœptis.

AUXILIUM. Auxilium cœleste Ope salutiferâ. Auxilio vocat, & duos conclamat agrestes.

B.

BAAL. Letho multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immundi templa Baalis.

BACCHUS. Semeleia proles. Progenies Jovis. Insutus patrio femori. Bis genitus Iterum satus. Oritus in igne. Raptus ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vittis. Puer Semeles. Vitifator. Racemiferis frontem circumdatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Insignis cornu. Bromius. Lyæus Nyctæus. Thyoneus. Lenæus. Iacchus. Nyctelius. Ixan. Eleleus. Euhyus. Ogygius. Genialis confitor uvæ. Liber. *ὄρεσιν ἡμῶν* lætitiæ prece.

BACCHANALIA.

Sacra Bacchi. Festa Bacchi. Orgia. Thyrsigeri conviviarum patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria festa biconis Bacchi.

B. A. T. as

BAPTISMA. Unda salutiferi fluminis. Sanctum lavacrum Fons aquæ sacræ. Sacra Baptismatis unda. Sacer fons. Unda sacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque salubrem. Omnesque jubet de fonte renasci.

BAPTIZARE.

Sacro baptisinate lavare. Fonte sacro corpus tingere. Abluere sacrâ Baptismatis undâ. Mergere sacro flumine. * Perfundere flumine sacro. Ter liquido infantem perfudit flumine Myſta. Fluvio mersare salubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce sordes. Capiti infantis divinos infundere rores. Rore puro spargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda abluit artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri myſtes sacer abluit artus. Crimina fontis Adæ baptismatis abluit unda. Christicolis baptisma est sacrum ordine primum.

BARBA. Cæsaries barba. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirsuta, hispida, impexa, promissa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increſcens. Viros decens. * Vernant dubiâ lanugine malæ. Naliâ adhuc teneri sparguntur lanugine vultus. In pectus barba sordida cadebat. Adolescens primâ tegitur lanugine malas. Vidi genis increſcere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propensam ad pectora barbam. Adolescens placidè umbratus genas. In roleas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE. Resecare, rescindere, recidere barbam Barba reſecta jacet.

BEILEPHON. Chimææ domitor. Exitio facies cui sua penè fuit. Qui ab equo præceps in campis Alæis decedit. Iſthmiaco juveni præda Chimæra fuit.

BELLICOSTUS. * Belli fulmen. Assimilis Marti. Qualis ipse Murspiter impetu tremendo ruit in hostem. Sternit adversas acies qualis cum montibus altis Velvitur amnis humi. Adversos cuneos rotat impete fulmineo. Urbs studiis asperi ima belli. Ideneus horrida miscere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE VERTAT. V. Deus fortunet.

BELLUM. Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora, tumultus, labor. Mars dubius. Mars civilis. Bellum exitiale, furiale, lachrymabile, hostile, sanguineum, armisonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigi-

da condita bella feræ. * Ferrea jura manûs. *ῥαλῆ χεῖρας*, armorum tempesta s.

BELLUM CIERE. Concitare, suscitare viros in arma. Lacescere bella. Cogere ad arma. Ire, venire ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, residensque movere in arma viros. Incendere animos insano Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Jam pridem residues populos, dis-suetaque bello Agmina in arma vocat subito, ferrumque te-tractat. Aliquem in prælia poscere. In ferrum pro libertate ruere. Ulro invitare mœnibus hostem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Severe semina belli. Immiscere manus manibus, pugnam lacescere. Bella manus poscunt. Reserare stridentia limina belli. Tristes belli recludere portas. Impulit ipsa manu portas, & cardine verò. Belli ferratos rupit Saturnia postes. In litem studio certaminis ire. Sævit amor ferri, & scelerata insania belli, *μαρτυραδα πνευ-ερε δευας α'ι' του μ' οιο*, pugnare instar ignis ardentis.

BELLUM GERERE. Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma, Conferere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugnare. Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese duri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Ho rida castra sequi. *επιειδα' Αρηι*, cernere Marte seu bello.

A BELLO CESSARE Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desistere bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Apera tum positis mitiscent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremam bello imponere manum. Bello digredi.

BENEFICIUM CONFERRE. * Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui. Apud memores veteris stat gratia facti. Si me juverit officiis, animo nunquam excidet. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donique tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant benefacta tua. Fallacis muneris hamo inescasti libertatem meam.

BENIGNUS Excipere aliquem animoque & mente benigna. Latos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil ingens.

ingens mirius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetijs.

S. BERNARDUS. Belgæ fuit. Sexdecies fundâsse decem cistertia testâ Dicitur. Qui mundo æthereos afflat Bernardus odores, Quàm verè à nardi nomine nomen habet.

BESTIA. Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Sylvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilisque feræ. Errantes vallibus imis. Canum latratibus atrox. Peragantes devia lustra. Grex mutorum.

BETHLEHEM. Mœnia Bethles. Antiquæ Jessæia mœnia Bethles. Exiguo tugurio sub culmine Bethles. Bethlemia turrets. Jessæ in mœnibus urbis. * Urbs parvula Jessidæ. Davidis natale solum. Urbs est Judææ Bethlem Davida canorum Quæ genuit. Urbecula Bethlem, clara Christi natali, Romulcâ cluet urbe major. Tenuia Bethles testâ.

BIBERE. Restinguere sitim. Haurire pocula. Siccare, vel exficcare pocula. Sumere haustus pleno gutture. Rigare pectora sicca mero. O i pocula admove. Haustibus exiguus bibere. Pateras, vel flumina libare. * Terra bibit humores arefacta Phœbo ardente. Currentem angustis potare canalibus undam. Pauperum pocula sunt fontes liquidi. Impiger hausit spumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Annem libat quadrupes. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Ducere pocula sub umbra. Se reclinatum sub arbore beare interiore notâ Falerni. Vino levant curâque sitimque. Non auro myrrhâque bibunt agricolæ, sed gurgite puro : at tutius ipsis regibus. Sollicito bibant auro superbi. Quàm juvat nudâ manu caprâsse fontem.

BIBERE LARGIVS. Toto urgere die pocula plena mero. Urgere alios scyphis. Vacuare vasa referta mero. Evacuare spumantia pocula. Toros evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Paterâ plenâ se proluere. *τὴν γὰρ πνεύμονας ὀίνῳ*, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditijs. O, mellito fallere. V. *Adulari*.

BLANDITIÆ. Voces blandæ. Verba, seu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitissima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

S. BLASIUS. Cappadocum pastor sanctissime Blasii. Reddens nurui cicurem, hoc est, porcum. *Mant.*

BOMBARDA. Bombarda strepens, strepitans, dans, edens sonos tristes. Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis : faciens rapidos globos sulphureo igne. Machina bellica reformans ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens lethales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum sonum concussi Olympi. *V. Sphæra plumbea.*

BONITAS, BONUS. Vir bonus, linguæque & pectore verus. Verâ simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine vivens. Justitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vitæ labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat Æneas nobis, quo justior alter, Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Justissimus unus. Servantissimas equi. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui Vir fuit. *V. Justus.*

BOS. Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque Innocuum, simplex, natum tolerare labores ? * Juven-cus torotus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratra juvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenuis à mento palearia pendent.

BRASSICA. Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminibus. Resolvens, laxans ventris onus. Olus agreste, vile. Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS. Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut citò dicta Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

BRUGÆ, vel BRUGE. * Amœna, rotunda, aquosa, oceano vicina, magna virum genitrix. Montium regina, urbs togâ sagoque potens, celeberrima mercibus. Hesperia portus gentis.

BUBO. Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonos edens. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales.

Ales.

Ales noctivaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

C.

CACUS. Horrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventinæ timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CADAVEK. Funus pro cadavere. Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ Exanime corpus. Vitâ defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida. Passens cœlivagas volucres. Laniatum dentibus omnigenûm ferarum. * Animæ salillum. *Plaut.* Animæ ergastulum. Insensa membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide **DECIDERE.**

S CÆCILIA Corpus erat tenerum, sed mens adamantina, membra Mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, epibûsque potens, pulcherrima virgo.

CÆCUS Jucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Usurâ lucis egens. Luminibus caris viduatus. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbis luminibus Patiar fossis lumen abire genis, id est patiar me excæcari. Inanes luminis orbiculi. Orbis erat visu. Viduatus princeps sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbis. Exoculatus.

CÆDEK. Verberibus terga notare. Fatigare humero^s pulsataque tergora fuste. Verbera insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verberere torto. Ora scædare unguibus, & pectora pugnis. Terga secta sunt flagellis, & variegata, ut tapetia belluata, & peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densis ictibus Heros creber utrâque manu pulsat versatque Dareta. Tundere mollissima pectora palmis. Crudeli lacerare verberere terga. Intorto verberere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dissecto. V. *Pugnare.*

COLEUM. Astra. Olympus. Æther. Axis ætherius. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus superæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia

mœnia cœli. Magni palatia cœli. Regna cœli, vel cœlitum. Cœlestis aula. Cœleste solum. Sedes, ædes superæ, fidereæ. Regio cœli. Fores cœli. Cœlestes oræ, vel plagæ. Æthereus vertex. Et quod tegit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherei cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri cœli. Culmina cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli. Sinuosa volumina cœli. Templâ poli sideribus picti. Superiorum limina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æternæ regna salutis. Divorum mansio. Elysii hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Ubi requies & æterna voluptas. Ubi gaudia, risus, amor. Promissa arva piorum. *ἀστυς δόμος*, fiderea domus.

CÆLOS ASCENDERE Conscendere, scandere ad æthereas sedes. Flammigerum conscendere Olympum. Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Adire superna regna poli. Ire in regna beata. **V. Vita æterna.**

COELI CUM SUM INQUIRERE. Scrutari lucida recta poli. Perlustrare animo astra. Æthereas tentare domos, & percurrere mente polum. Admovere oculis longè distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

COELUM SEQUENUM. Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Jucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR. Induperator, superbus, stipatus milite multo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Aufonius Rex. * Romani column imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma ducis, quem Turca dirus Romani memor nominis non potest non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, qui Threicias sarissas arcet orbe Christiano.

CAIN. Fraternalis funeris auctor. Acer ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALENS. Vincula pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas fecit futor. Taurea nudatis circumdat regmina plantis.

CALIDUS VALDE. Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Infensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus. Phœbeâ lampade adustus. Flammâ incensus Titaniâ. Calorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX

CALIX. * Carchesia Bacchi. Patera gemmis auróque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina, cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. V. *Poculum*.

CALOR. Rabidi potentia solis. Cùm ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cùm terræ ardore dehiscunt. V. *Astus*.

CALUMNIARI. Dicere, facere convitia alicui. Morde-
dere dictis, dente. Fundere convitia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ petulantia. Jactare crimina, convitia. Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Jacere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER. Oëtipes. Concava littorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Oëtipedis cancri terga sinistra time. Concava littorei fervebant brachia cancri.

CANERE. Dulces cantare modos. Concentibus aëra, æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, resonare. Modulari voces avenâ. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canoros dare per colla modos. Inflare calmos. Citharâ personare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus. Guttуре blandifono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Opheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi sustuleunt carmina blanda lyra. Argutè ferire citharæ fides. Condimentum inferre septem artium liberalium. *αἰνυμένους ἀλαλῆεν ἑξέδον μέλος*, Minurizare.

CANIS. Turba canum. Aspera turba canum. Turba Diania. Tutela Dianæ. Comites sedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hostilia. Venandi sagax virtus, virésque sequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandésque molossi. Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores molossi. Resonant canum latratibus auræ, & aures. Odora canum vis. Ichnobares, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina* 3. *Metamorphoseon*.

CANITIES. * Cani. Cani capilli. Nives capitis; Temporatrifibus obfita canis. Turpes in vertice canis. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores fenectæ. Plurima mento canities inculta jacer. Canities veneranda.

CANNA, ARUNDO.

Quam stridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris. Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CANTUS. Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale. Mulcendas aptus ad aures. Consensus vocis. Moduli dulces, blandiduli, dulcisoni, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA. Hædorum mater. Inter greges conspicienda. Capellæ hirtæ. Barbigeræ, Cornigeræ.

CAPER. Virque potetque gregis. Vir gregis ipse caper. Capri terga bicornis. Caper trux. * Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CAPILLUS. * Cæsaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes. Molles flagellant colla comæ. Myrrhæ cæsaries madens. Collo sparsifine lege capilli. Non Arabo noster rore capillus olet. Lenit albescens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæsaries. αἰθεῖα κόρης, Flores capitis. Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanugininis instar. Deciles, & centum flexibus apti. Coma nitida, proluxa, culta, pendula, flagrans, spirans odorem.

CAPILLI DEMISSI. Perfusa humeros capillis. Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. Spectat inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ite cinibus passis. Mæstas soluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE. Comere, exornare caput. Disponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines, deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNUS. V. Zodiaci signa.

CAPTIVUS. Corpora capta. Vincula gerens. cervice,

Ingeniarius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilius. Te nemo blandior aliter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDUS. S. Belga fuit. Sexdecies fundasse decem cistertia testatur. Dicitur. Qui mundo æthereos afflat Bernardus odores, Quàm verè à nardi nomine nomen haberi.

BESTIA. Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Sylvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilique feræ. Errantes vallibus imis. Canum iatratibus atque. Peragantes devia lustra. Grex mutorum.

BETHLEHEM. Moenia Bethles. Antiquæ Jessæ moenia Bethles. Exiguo tugurio sub culmine Bethles. Bethlemæ turres. Jessæ in moenibus urbis. * Urbs parvula Jessæ. Davidis natale solum: Urbs est Judææ Bethlem. Davida canorum Quæ genuit. Urbecula Bethlem, clara Christi natali, Romuleâ cluet urbe major. Tenuia Bethles testatur.

BIBERE. Restinguere sitim. Haurire pocula. Siccare, vel exficcare pocula. Sumere haustus pleno guttore. Rigare pectora sicca mero. O i pocula admove. Haustus exiguus bibere. Pateras, vel flumina libare. * Terra bibit humores arefacta Phœbo ardente. Currentem angustis potare canalibus undam. Pauperum pocula sunt fontes liquidi. Impiger hausit spumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyzum. Avente fauce trahere pocula. Amnem libat quadrupes. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Duce te pocula sub umbra. Se reclinatum sub arbore beare interiore notâ. Falerni. Vino levant curasque sitimque. Non auro myrrhæque bibunt agricolæ, sed gurgite puro: at tutius ipsis regibus. Sollicito bibant auro superbi. Quàm juvat nudâ manu captâsse fontem.

BIBERE LARGIVS. Toto urgere die pocula plena mero. Urgere alios scyphis. Vacuare vasa referta mero. Evacuare spumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Paterâ plenâ se proluere. τὴν γὰρ πνεύμονας ὀίνῳ, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Oze mellito fallere. V. Adulari.

BLANDITIÆ. Voces blandæ. Verba, seu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitissima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

S. BLASIUS. Cappadocum pastor sanctissime Blasii, Reddens nutriti cicurem, hoc est, porcum. *Mant.*

BOMBARDA. Bombarda strepens, strepitans, dans, edens sonos tristes. Fulminans terrifico bombo. *Æmula fulminis* : faciens rapidos globos sulphureo igne. *Machina bellica* reformans ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens lethales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum sonum concussi Olympi. *V. Sphæra plumbea.*

BONITAS, BONUS. Vir bonus, linguaque & pectore verus. Verâ simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine vivens. Justitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vitæ labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat *Æneas* nobis, quo justior alter, Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Justissimus unus. Servantissimas equi. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui Vir fuit. *V. Justus.*

BOS. Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque Innocuum, simplex, natum tolerare labores? * *Juven- cus torotus*, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratra juvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenuis à mento palearia pendent.

BRASSICA. Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminiibus. Resolvens, laxans ventris onus. Olus agreste, vile. Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS. Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut citò dicta Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

BRUGÆ, vel BRUGÆ. * *Amœna*, rotunda, aquosa, oceano vicina, magna virum genitrix. Montium regina, urbs rogâ sagoque potens, celeberrima mercibus. *Hesperia* portus gentis.

BUBO. Avis devia, rauca, mœsta. Oe funereo graves sonos, edens. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales.

Ales

Ales noctivaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens Seros exerceet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

C.

CACUS. Horrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventinæ timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CAD AVER. Funus pro cadavere. Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ Exanime corpus. Vitâ defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida. Pascens cœlivagas volucres. Laniatum dentibus omnigenum ferarum. * Animæ salillum. *Plaut.* Animæ ergastolum. Insensa membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide **DECIDERE.**

CECILIA. Corpus erat tenerum, sed mens adamantina, membra Mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibusque potens, pulcherrima virgo.

CECUS. Jucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Usurâ lucis egens. Luminibus caris viduatus. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbis luminibus Patiar fossis lumen abire genis, id est patiar me excæcari. Inanes luminis orbiculi. Orbis erat visu. Viduatus principe sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbis. Exoculatus.

CEDEDE. Verberibus terga notare. Fatigare humero pulsataque tergora fuste. Verbera insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verbere torto. Ora fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga secta sunt flagellis, & variegata, ut tapetia belluata, & peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densus ictibus Heros creber utraq; manu pulsat versatque Dareta. Tundere mollissima pectora palmis. Crudeli lacerare verbere terga. Intorto verbere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dissecto. V. *Pugnare.*

COLEUM. Astra. Olympus. Æther. Axis ætherius. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus superæ. Testa Dei. Testa Tonantis. Ingentia mœnia.

moenia cœli. Magni palatia cœli. Regna cœli, vel coelorum.
 Cœlestis aula. Cœleste solum. Sedes, ædes superæ,
 fidereæ. Regio cœli. Fores cœli. Cœlestes oræ, vel plagæ.
 Æthereus vertex. Et quod tegit omnia cœlum. Cœli con-
 vexa domus. Ætherei cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri
 cœli. Culmina cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli.
 Sinuosa volumina cœli. Templâ poli sideribus picti. Super-
 rorum limina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Reg-
 na beata poli. Æternæ regna salutis. Divorum mansio. E-
 lysius hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia,
 qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Ubi requies
 & æterna voluptas. Ubi gaudia, risus, amor. Promissa arva
 piorum. *Ætherei domos*, siderea domus.

COELOS ASCENDERE Conscendere, scandere ad æ-
 theas sedes. Flammigerum conscendere Olympum. Ascen-
 dere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Ad-
 ire superna regna poli. Ire in regna beata. *V. Vita æterna.*

COELI CULSUM INQUIRERE. Scrutari lucida tecta
 poli. Perlustrare animo astra. Æthereas tentare domos, &
 percurrere mente polum. Admovere oculis longè distantia si-
 dera. Supponere ingenio suo æthera.

COELUM SERENUM. Aura serena. Placidi indulgentia
 cœli. Jucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placi-
 diffima cœli. Dies innubis.

CAESAR. Induperator, superbus, stipatus milite multo.
 Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos
 multos sub ditione sua. Aufonius Rex. * Romani columen
 imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma du-
 cis, quem Turca dirus Romani memor nominis non potest
 non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scy-
 thicæ, qui Threicias sarissas arcet orbe Christiano.

CAIN. Fraternalis funeris auctor. Acer ad arma cruenta
 puer. Notus feritate Cainus.

CALCEUS. Vincla pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta
 pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas
 fecit sutor. Taurea nudatis circumdat regmina plantis.

CALIDUS VALDE. Dum calet, & medio sol est altissi-
 mus orbe. Tantos non sustinet æstus. Infensos avertere æ-
 stus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione to-
 stus. Phœbeâ lampade adustus. Flammâ incensus Titaniâ.
 Calorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX. * Carchesia Bacchi. Patra gemmis auróque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina, cælarum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. V. *Poculum.*

CALOR. Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. V. *Astas.*

CALUMNIARI. Dicere, facere convitia alicui. Morde-
dere dictis, dente. Fundere convitia. Dicere crimina, ver-
ba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare di-
ctis. Lædere linguæ petulantia. Jactare crimina, convitia.
Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira ca-
piti. Jacere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Sol-
vere in Deos ora.

CANCER. Octipes. Concava littorei brachia cancri.
Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga si-
nistra time. Concava littorei fervebant brachia cancri.

CANERE. Dulces cantare modos. Concentibus aëra,
æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, reso-
nare. Modulari voces avenæ. Dicere carmina. Reddere ver-
ba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare.
Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canoros
dare per colla modos. Inflare calamos. Citharâ personare.
Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus.
Gutture blandifono fundere dulce melos. Sirena canendo
vincere. Non doctius O. pheus, aut canat Amphion.
Cantu rapere animos. Me mihi sustulerunt carmina blanda
lyræ. Argutè scrire citharæ fides. Condimentum inferre
septem artium liberalium. *λειτουργὸς καὶ ζῆλον μέλος,*
Minurizare.

CANIS. Turba canum. Aspera turba canum. Turba
Diania. Tutela Dianæ. Comites sedula turba canes. Vigi-
les provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes
quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora ca-
num hostilia. Venandi sagax virtus, virésque sequendi. Na-
ribus acres. Velocis Spartæ catuli grandésque molossi.
Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores molossi.
Resonant canum latratibus auræ, & aures. Odora canum
vis. Ichnobares, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c.
canum nomina 3. Metamorphoseou.

CANITIES. * Cani. Cani capilli. Nives capitis. Tempora tristibus obsita canis. Turpes in vertice canis. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores senectæ. Plurima mento canities inculta jacet. Canities veneranda.

CANNA, ARUNDO.

Quam stridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris. Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CANTUS. Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale. Mulcendas aptus ad aures. Consentus vocis. Moduli dulces, blandiduli, dulcisoni, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA. Hædorum mater. Inter greges conspicienda. Capellæ hirtæ. Barbigeræ, Cornigeræ.

CAPER. Virque patetque gregis. Vir gregis ipse caper. Capri terga bicornis. Caper trux. * Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CAPILLUS. * Cæsaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes. Molles flagellant colla comæ. Myrrhæ cæsaries madens. Collo sparsi sine lege capilli. Non Arabo noster rore capillus olet. Lenit albescens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæsaries. αἰθερά κόρης, Flores capitis.] Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanugininis instar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, flagrans, spirans odorem.

CAPILLI DEMISSI. Perfusa humeros capillis. Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. Spectat inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus passis. Mæstas soluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE. Comere, exornare caput. Disponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines, deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNUS. V. Zodiaci signa.

CAPTIVVS. Corpora capta. Vincula gerens. cervice,

cervice. Sub juga missus. Captus ab hoste. Vincula pati. Gemere plagas superbi victoris. * Indutus laqueo, in plagas lapsus. Cui livent colla catenis. In casses præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel boiis. Carcere pressus. Vincetus colla catenis. Arctissimâ custodiâ claudi, in qua non juvat multo stipari milite circum, & custodes habere corporis.

CAPUT.

* Vertex, apex, calvæ summa. Arx hominis, luminibus decora, instructa sensibus. Secuit simul utraque tempora ferro.] Capitis discrimina puri. Cæsarie densum. Caput intonsum, canum.

CAPUT AMPUTARE. Auferre caput ense. Jugulum mucrone resolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, resecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abscindere. Colla secare gladio. Caput àervice revellere. Pœnas cum sanguine poscere. Ferire cervicem ancipiti ferro.

CARCER. Sollicitus, mœstus, squalidus, tenebrosus, abstrusus, horrendus. Tristi squalore, sœtore repletus. Alta sæuces rigidi carceris.

CARCERE MULARE & RI.

Vinclis & carcere frænare, cohibere. Clausus tenebris & carcere cæco. Solidis includere testis. In vincula conjicere. Addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coercere vinculis. Vincire, religare, compescere catenis. Onerare colla catenis. Vincula dura pati, subire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adstringere, circumdare catenis colla. V. *Captivus.*

CARDINALES. * Purpurei decus illustre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani proceres petasato vertice, rubæque togâ conspicui. Atlantes Ecclesiæ.

CAREERE. * Egere, inopem esse. Cui aliquid desit. Qui re aliquâ viduatur, privatur, orbatur. Hoste carens regio, bellique immunis. Agri pastoribus orbi. Æris egens nullo est in pretio. Alterius qui spectat openi, quem turpis egestas sprebit. Lite caret quisquis uxorem non habet.

CARMEN. Verba clausa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri disparis. Numerus gravis. Mæonius; pro Heroico. Modi teneri vei impares. Elegi leves, undeni pedes; pro Elegiaco. Sophocleus cœthurnus; pro Tragico. Lyra; pro Lyrico. Lyra culta,

Aonia. Pectens; pro eodem. Carmen arundineum; pro fistula. Carmen Euboicum; pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroo pede structum, gracili, vel tenui venâ vinctum. Ab ipsis dictatum Musis, Ex Helicone natum. Pectora mœsta levans suavibus numeris. Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina arata disparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus motæ, quam vis enthufiasmi concitat. Sanus furor. Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μεμυγμένον μέλι λευκὸν σὺν γάλακτι. Mixtum mel cum lacte candido.

CARNIFEX. * Tortor cruentus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingeniosus. Ferro tremendus administer judicis. Qui membra fidiculis torquet. Vel solo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis interesse suppliciis cogit.] Truculentus, horrendus, crucians, discrucians corpora. Quem metuit sceleratorum mala turba nepotum. Plectens sævâ iacta scelestâ manu. Cujus ad aspectum facies funesta latronis pallet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA. * Tugurium. Vilis casula. Congestum cespice culmen. Aggestum stramine tectum humile, obscurumq; aspectu, luto paleæque maceriâ structâ. Parietes lento vimine rexti. Magalia, vel mapalia sordida, rusticana. E ramis frondea facta casa. Stramine tecta casa. Fores humiles, tectumque pusillum. Domus sterili junco cannâque intexta palustri. Lares agrestes. De cannis straminibûsque domus, quam fastus & ambitio subire non solent, regum tutior basilicis.

CARTHAGO. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago. Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEUS. Lactis massæ coacti. Pressi copia lactis. Mera ultima cœnæ. Lac mihi semper adest niveum, pars inde bibenda servatur, partem liquefacta coagula durant.

CASSES. V. KETIA.

CASTOR & POLLUX.

Fratres gemelli. Lædâ nati. Fratres Helenæ. Amiclæi. Tyndaridæ fratres : hic eques, ille pugil, Facundæ sidera Lædæ. Gemini cœlestia sidera fratres. Lædæi fratres. Lædæi concordia sidera fratres.

CASTRA.

CASTRÀ. Hostilia, horrida, hostica, Martia, sava. In tuto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta, posita. Fixa mediis campis. * Longa cohortes explicuit legio. Miles se campo arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra larè loca milite complent. Castra premunt muros.

CASTRÀ LOCARE. Ponere castra loco. Metiri, fingere castra. Considerare castris, Extruere castra, Credere castra campo.

CASTRÀ SEQUI. Arma vel castra sequi. Acies, agmina sequi. Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo magistro.

CASTUS. Laude pudicitiae celebris. Castum servare cubile. Se purum conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blandâ libidine. Quem vana libido non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus, Non succumbens libidini. Nulla Veneris præmia nôsse. Rudis ad Veneris furtum Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram. * Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti assimilis genio, quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Hippolytus alter.

CASTA PUELLA. Virgineo nunquam corpore passa virum Casta animo & corpore casta suo Rudis conjugii. Venerem jocôsque calcans. Sine vulnere famæ vivens. Rustica sim sanè dum non oblita pudoris, Dúmque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INFICERE. Circumdare vincula plantis Vincire æneis, ferreis nodis. Vincire, ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capicatenis.

S. CATHARINA. Eximium Catharina decus. Regia progenies. Costo fata rege. Nata unica Costi. Rhetoras orantes pro religione Deorum, Quæ vicit. Floruit ingenio, formâ, facundiâ, in annis Pubertatis adhuc, majorque evasit in horas.

CAUSA, MATERIA, & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labe. Cujus ergô sit aliquid, id est, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias. Sufficiens, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata,

la:ens,

atens, non apprens, non satis liquidò cognita. Ex difficili
cognita. Tristis, miserrima, dolenda, silenda, pudenda, in-
vidiosa. Causas innectere. Causas nequidquam nectit inanes.
CAUSIDICUS, & CAUSAS AGERE.

* Causam clientis agere. Agere patronum. Raucos cau-
sidicos exercet. Patronus causidicùsque rei. Qui linguam
causis acuunt, qui civica jura respondere parant. Rixosi natus
ad arma fori. Actitare crusas. Qui regit ore forum. Rabula,
pro inepto, & rixoso causidico, qui vendit, vel locat improbus
iras. Causas agit Cicerone disertius ipso. Causidicus opti-
mus componere leges.

CELEBRARE. Celebrare dictis. Celebrare per orbem.
Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis.
Celebrare multo sermone. Ire per laudes alicujus. Egregiam
laudem referte, ad cœlos evehere. Aliquem insigni laude
ferre. Tollere in astra. Insurgere in laudem alicujus. Indul-
gere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere præ-
conia laudum. Carminibus vives tempus in omne meis.
Carminibus semper celebrabere nostris.

CELEBRIS. Magnum & memorabile nomen. Hinc
usque ad sidera notus. Famâ super æthera notus. Clarum no-
men gerens merito honore. Tituli magnus honore sui. Cla-
rum nomen ademptus. Perpetuo honore vigens. Insigni cla-
rum nomen honore ferens. Hesperiiis notus & Eois, cujus no-
men honôrsque decûsque manebunt. Nobilis, & famâ mul-
tis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fa-
ma, facta mori nescia. Cujus fama celeberrima totum per-
volat orbem. Quem fama facti effert. Celebri cantatus famâ
per orbem. Vide *Vir excellens.*

CELERARE. V. ACCELERARE.

CENTUM. Decem decies. Sæculum. Annorum centuria.
Bis lustra decem. * Vigesima Olympias.

CERBERUS Canis trifaux, triceps, trilinguis, triformis.
Canis vipereus Canis tergeminus, Medusæus. Cerberus ore
stridet. Canis anguinè redimitus terga catervâ, Cui tres
sunt linguæ, tergeminumque caput. Qui tribus internum
custodit faucibus antrum. Janitor orci. Infernæ janitor, por-
titor aulæ.

CERES. Frugum mater, genitrix. Diva potens frugum.
Cincta tempora spicis. Præbens pleni spicæ ferra manu.
Quæ prima instituit mortales vertere terram ferro. Spicis
tenues

Senues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla iugum
supponere tauros. Quæ prima solum unco movit aratro. Fer-
tilibus quæ vestit frugibus arva.

CEREVISIA. V. ZITHUS.

CERVUS. Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger.
Celsus in cornua. Cervi currum subiêre iugales. Cervuse-
rat formâ præstanti, & cornibus ingens.

CESSARE. * Intermittere. Abstîtere. Claudere rivos. Hoc
sacerit. Quo musa tendis? Desine pervicax. Sed tu desine
plura puer. Suos requiêrunt flumina cursus. Pendent opera
interrupta. Brachia remittere. Equum fumantia solvere
colla. Cæpta quies operum est. Finem imponere labori. Si-
stere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS. Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles.
Confusa sine ordine moles. Globus, & sine imagine moles.
Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum, ingens.

CHARITES. V. GRATIÆ.

CHARON. Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis
aquæ. Hominum qui trajicit umbras. Cui plurima mentes
Canices inculta jacer.

CHARYBDIS. Irrequieta. Navibus inimica. Navibus
saturata. Panchæa, Zancleæa, Vomens epotas aquas, Metuen-
da. * Implacata.

CHIRON. Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore ni-
stus equi. Phyllyrides. Phyllirius heros. Armatus arcu. Æ-
acidæ præceptor. Qui citharâ perfecit Achillem. Bis septem
stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI. Christicolæ. Christiadæ. Christianum
populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo, vide
Deum timens. * Gens sacra Christo. Fortunata piorum ag-
mina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos ho-
stes. Electa cohors, quæ Christi militat armis. Gens, quæ
reliquis collata gentibus orbis, constat in antithesi, dum se-
quitur, quæ fugienda putant cæteri: fugiæque quæ reliqui
studio magno affectuque sequuntur. Nos genuselectum Christi.

CHRISTUS. * Virginis intactæ natus. Æterno proles æ-
quæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum me-
ta ultima rerum. O flumen amoris! O fons æternæque
spei pelagusque salutis! Dei indubitata propago. Omnipotens
Verbum finisq; & originis expers. Virgineus partus, magnus
æquæva parenti Progenies, obstructi quæ portas re. cavit
Olympi.

Olympi. *Æterni patris unica proles. Sospitator humanæ gentis V. Deus filius.*

CHRYSOSTOMUS. Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet verè Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBUS. Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt ora coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandæque vina ministrant.

CICATRIX. Vetus, malefana. Veteris vestigia pugnæ. * Signa pugnæ.

CICERO. Romani maximus auctor Tullius eloquii. Eloquii pater. Dilectissimus Romuli Nepotum. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Unica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatûs Vindex, ille fori, legum ritûque, togæque patronus.

CIRCUMCIDERE, V. PRÆPUTIUM.

CIRCUMDARE. Cœtu cingere locum aliquem. Obscuro aëre septus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circuit omnem Italiam. Concludere sulco. Limbus obibat Aureus. * Claudere circum. Indagine cingere saltus. Undique circumfundi. Circumdant æquora terram. Undique colles includere cavi. Undique densâ urbem cingere coronâ. Sylva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO. * Haud mora, continuo, mox, confestim, illicò repentè, extemplò, protinus. Nec tempora distulit ira. Vox subito audita est. Haud segniter ille moratus.

CIVIS. Consors urbis. Consors patriæ. Pars populi.

CLAMARE. Intempestivos edere ore sonos. Onerare clamoribus aëra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voces tollere ad astra. Clamorem ad sidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti se clamore ferebat. Dare, tollere clamorem. It clamor cœlo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad astra sonus. Clamor saxa ferit. Ferit ardua sidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Relonæ clamoribus æther.

CLAUDERE. * Compagibus arctis tenere. Claudere septis. Aedibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco late i. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Obdere fores Obice firmo claudere portas. Soli desidio relicta res est, impervia, inaccessa.

COECLES. Luminet capus altero. Luscus. Desloca-
tus. Monophthalmus.

COENA. Multis cibis, lautis epulis opulenta. Magnæ
convivia cœnæ. Dubiæ convivia cœnæ. Vide *Convivium*.

COENA DOMINICA. Bis sex cum sociis epu-
latus nocte supremâ, Insolitæque dapes, insuetæque pocula
mensis Intulit. Hoc est corpus, ait, mens hic de vulnere
sanguis, Fundendus. Vita piis erit, atque eadem mors fontibus
esca. Supremæ inter solennia cœnæ, ante aram illustrati
animis libamina sacra Accipimus.

COETHUS. Turba frequens, numerosa, tumultuosa,
multa crepans. Turba virum densissima. Corona.

COGITARE. Animo versare. In pectore versare.
Secum corde volutare. Animo secum peragere. Multa sub
cum corde putare. Multa movere animo. Exigere, agit an-
animo. Repetere. Reputare. Revolvere secum. Exigere, re-
quirere, trutinare secum. Animum nunc huc celerem, nunc
dividit illuc. In partesque rapit varias, perque omnia ver-
sat. Animum nunc huc, nunc illuc volvere. Animo nunc huc,
nunc fluctuat illuc. Aliquid secum referre. Volvere sub pe-
ctore. Diversæ vocant animum in contraria curæ. * Per
noctem plurima volvere animo. Tacitus secum ipse volutat.
Animus mihi fulminis instar præceps agitur, perque omnia
versatur; mox petit Eoum, mox qua sol vergit in undas.
Οχυτέραν ἀελίην φέρει. Velocem circumagere mentem.

COGNOSCERE V. INTELLIGERE.

COLLIGERE FLORES. V. LEGERE.

COLLUM. Spumantia solvere colla. Colla reflectere.
Dejicere sibila colla. Cæsariem effusæ per candida colla.
Qua cervix humeros continuata regit. Superare capite, &
altis cervicibus. Fulvâ cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA. Agrippina vagi Regina Colonia Rheni:
Nobilis & priscis tota referta Deis. Conveniens urbi nomen
Agrippina dedit. Quæres ostentat clypeo coronas.

COLUMBA. Dilectâ Veneri. Expers fellis. Chaonia vo-
lucris. Ales Chaonis. Oculâ dans cupido mari. Accipitrem
metuens trepidantibus alis. Cytherea ales. Idalia volucris.
Hanc sedem primo Cythereia condidit ales.

COMEDERE. V. EDERE.

COMETES. Stella comans. Flammiiferum trahens
spatioso limite crinem. Horrens crine sanguineo. Stella
micant.

micans, fulgens, radians igne diro. Conscius ingentis milli.
Arguens excoelo funera, bella, necem, plurima mala, tristes
clades. Nuntians summi numinis iram.

COMITARI. Lateri alicujus adherere. Cingere.
Magni stipare carervā. Sectari. Comitari gressu. Comes ire.
Comitem se addere. Sit comes, & longē servet vestigia con-
junct. Ponē subire. Sequi aliquem non passibus æquis. Ob-
servata alicujus vestigia sequi.

COMPARARE. Assimilare grandia parvis. Parvis
componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis
avem conferre cum Jovis armigero. Componere canibus ca-
tulos, & matribus hædos. * Quis huic Deo comparariet au-
sit? Æquare jacentia summis. Superis hominum conferre
labores si licet. Aptari magnis inferiora queant.

COMPARANDI FORMULÆ. * Qualis
apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu
raptores. Veluti qui sentibus anguem pressit. Haud secus
Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti conflagunt.
Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant,
&c. Haud secus, &c. Utque leves stipulæ, &c. Non aliter
quàm qui, &c. Haud secus ac moles. Ut cum latebroso in
pumice pastor. Non secus atque olim tonitru. *In his Olim*
& Quondam ornatûs causâ adjiciuntur.

COMPONERE CARMEN,

& carmine laudare.

* Erigere, corrigere carmen. Premere, stylum vertere, ju-
gularé, reponere, sarcire, expungere. Juvare carmen, explere
carmen hiâs, supinum, languidum, fluens. Numen supre-
mum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore so-
nare. Versu Deum prosequi. Deum dicere. Syracosio ludere
versu, *id est*, carmine bucolico. Majores majora sonent, nos
parva canemus. Operosa parvus carmina fingo. Chartis tra-
dere victuris legenda virum clarorum acta. Te alii conci-
nant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœnâ. Pin-
darcis contendere plectris, *id est*, carmen grandisonum
facere. Vix mea tuas decurrunt carmina laudes. V. *Lau-*
daré. V. Cantare.

COMPREHENDERE. Complecti animo, mente. Men-
te assequi. Complector omnia verbis. Concipere. Percipere.

CONARI. Captivus patrios te. Tat adire focos. Tentat
prævertere amore. Afficere aliquid. Viribus entis.

Omnia conando docilis sollicitia vincit. Magno molimine tentat. Stupescere patres conamina tanta. * Instare atque omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Acrius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo simul, ac corpore niti. Huc omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum efficit, *id est*, non contenta instar nervi.

C O N C I O N A R I. Commemorare jussa verenda summi Dei. Docere oracula sanctæ legis. Cœlestia jussa docere. Fidei pia verba sonare. Monstrare iter ad sidera cœli. Proponere mysteria sacri verbi. Illustrare dogmata Christi. Sacra salutiferi Christi dogmata spargere per orbem, munere facundæ linguæ. * Quantus ab ore lepos, quàm dulcis plena Suadæ copia flexanimæ, qualis ab ore sonus, dum nunc horrendo fulmine verbi reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hyberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen divitis ingenii. Ora divinis calefacta flammis accendunt turbam.

C O N C I O N A T O R. Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. V. *Parochus.*

C O N C I T A R E A D L A U D E M.

Laudum spe pellicere aliquem. Stimulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

C O N C O R D I A. Placidi numen opusque Dei. Laurus nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Socians, consocians, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinam. Vide *Pax.*

C O N C U L C A R E. * Pede premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Ungula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit escas. Sub pede colla superbis victor premit. Caecos calcare duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

C O N D E M N A R E. Agere reum criminis. Damna re crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decretis senatus damnare. Demittere peci infando iudicio.

C O N F A B U L A R I. * Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempera pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidi que colloquiis. Ad se per multa vagando ioca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

C O N.

CONFIDERE. Suis fidere regnis. Desinat claris
quisquam confidere rebus. O formose puer nimium nè cre-
de colori. Fidens animi atque in utrumque paratus. Ingeni-
um vultu statque caditque tuo. Niti Theseâ fide. Humanis
nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ
Rutilos habeat fiducia rerum.

CONFLIGERE. * Concurrere. Audetque viris
concurrere virgo. Confertos audere in prælia vidi. Confli-
gunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congredi-
tûrque ferox. Pede pes junctus erat. Pro cursu rapido con-
jectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus
hosti. Vigetur res. Mutuis semet vulnibus conficiunt.
Alternis sæviunt plagis.

CONGRATULARI. * Bene vel sanctum precari.
Gratulor auspiciis felicibus uso. Gratantum resonabat vocibus
æthra. Gaudere cuiuspiam gaudium.

CONGREGARE. Cogere viros. Cogere pecus.
Glomerare manum virorum. * Contrahimûsque viros. Soci-
os in cœtum advocare. Læto complêrant littora cursu visuri
Æneadæ. Undique conveniunt Teucris mistique Sicani.
Complere agmine ripas. Undique collecti cœunt. Olli con-
venère, fluuntque ad regia plenis tecta viis. Compellere gre-
ges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem. Den-
tum misceri. Concursu accedere magno.

CONFICERE. V. FACULARI.

CONJungere. Calamos cerâ conjungere plu-
res. Coire in unum. Inter se coisse viros.

CONJUGIUM. Torus. Debita jura tori. Tædæ
jugales. Tædæ pudicæ. Thalami fœdus. Conjugale fœdus.
Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra jugalia, maritalia, socialia.
Jura jugalia, conjugalia, socialia. Jura sacerrima lecti. Hy-
menæus promissus. Lecti socialia jura. * Socii consortia le-
cti. Connubiale jugum. Casti jura maritalia tori. Faces maritalia.

CONJUGII FIDEM SERVARE.

Connubia servare. Matrimonii fidem non fallere. Servare
fœdera lecti.

CONJUGIUM VIOLARE.

Juncti rumpere vincla tori. Jugale solvere fœdus. Lædere
fœdera socialia. Violare jura maritalia. Fidē temerare maritalia.
Fallere jura tori. Thalamus violare. Cubile tœerare. Sacra ma-
riti pollueri. Tendere retia lecto. Conjugii gratia supra perit.

Conjugii vincula nulla pati. Dese ere foede a lecti.

CONFUGIUM PROMITTERE.

Promittere torum, connubia. Dare jura tori. Face e conjugii spem. Dare spem tori. Jungere toro. Thalami foedera jungere. Connubio jungere. Dignari tædâ. Invitare ad tædas. Parare socialia jura. Dare nuptui.

CONFUGIUM INIRE. Connubium, thalamum inire. Coire jure tædæ. Coire toro sacro. Jugali tædâ accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONFUGIUM ODISSE. Connubia fugere. Tædas exosa jugales. Negligere conjugis usum. Accessus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQUERI. V. QUERI.

CONSANGUINEUS. Consanguinitate propinquus. Sanguine conjunctus. Turba consanguinea. Consors generis. Genitus de sanguine. A sanguine primus, tertius. Gradu sanguinis propior. Et consanguineo toties data dextera Turno. * Cognato sanguine vinctus. A stirpe fuit geminis conjunctus Attridis. Sunt affinia vincula nobis. Sanguine cognato juvenis tibi. Proximitas est inter nos.

CONSENTIRE. Congruere, esse unanimem. Idem omnes simul ardor habet. Mens omnibus una sequendi. Uno omnes simul ore fremebant. Assensere omnes. Non adversari. Annuere. Dicta alicujus voce probare. Deus ore sereno annuerat. Consonat assensu populi regia.

CONSERVARE. Luce sedet custos, aut summi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii servate domum, servate nepotem. Portum statione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Aditum custode coronat. Patriæ curam gerere. Latè fines custode tueri. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte. Tutos servare aggere muros. Servare vices statione relictâ. Fidusque ad limina custos. Vestibulum insomnis servat noctesque diesque.

CONSIDERARE. Supponere ingenio quod ante oculos est. Perpendere, ponderare, trutinare. Animo volvere, versare, agitare, revolvere. Animo tractare, examinare. V. Cogitare.

CONSILIUM. Forte piûmque. Sapiens, mite, multæ calliditatis, fidele, salubre. Succurrere salubri consilio. Consilium magnum cogere inter alta mœnia. Consilium vocat divûm parer, atque hominum rex. V. Consulere.

CONSOLARI. Dare, prestare, præbere, ferre solatia. Adhibere solatia. Dicere solantia verba. Reddere solatia menti. Verbis consolantibus levare. Relevare tristem dulci sermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram solatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA. Constans & firmus animus. Constantia firma, immota, immobilis, stabilis. Moveri nescia. Cui vultu comis est gravitas immota sereno. Sorstantum constans in levitate sua est. * Mens nescia flecti. Justus, & tenax propositi. Qui metus omnes subjecit pedibus. Quem non sententia vertit. Qui perstat fixusque manet. Est animo fixum immotumque. Qui nullo flectitur. Immotum potius est tenere vultum, terga fortunæ dare nescit, & ullis frangitur haud minis.

CONSUETUDO. Longa assuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetusto. Mactant lectas de more bidentes. Hæc ex more dapem imposuit. Virginibus Tyriis mos est gestare phætram. Ritus ut à prisco traditus exstat avo, * Suerus erat.

CONSUL. Cujus consiliis Resp. crescit. Summum in urbe decus. Quem penes urbanarum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudatæ cives ratione gubernans. Quo non gravior, quo non prudentior alter. Dignum Consule nomen habens. Urbis sortitus habenas. Gerens impositam urbis onus. Regens, moderans populosa legibus urbem.

CONSULERE. Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Consilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Vatum legumque peritos consulere. Suspensi Euriæ scitarum oracula Phœbi mittimus, Dei oracula supplex consulte. In dubiis responsa petere. Consulere in medium, & rebus succurrere sellis.

CONTEMNERE. Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despitis ergo tuum (si fas est erodere) vatum. Nec munera parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Munera non sperno. Discite justitiam moniti, & non temnere

Divos. Superba pati fastidia. * Sordent tibi munera nostra. Sardonijs videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior algâ. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE. V. PUGNARE.

CONTENTUS PAUCIS.

* Contentus qui sorte suâ, vel Philippias opes æquat animis. A suctus paivo, contentus modico. Me focus exiguns, & tecta haud candida juvant, & fons vivus, & herba rudis. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidendâ sobrius aulâ. Vivitur parvo bene. Contentus tenui salino.

CONTRARIUS. Infestus alicui. Si meus non læva fuisset. Adversâ mente esse alicui. Fatis iniquis. Contraria flammis. Ex adverso pugnare. Constat ex antithesi naturarum. Sunt discordia semina rerum. Infera sic superis, sic discimus humida siccis, Alba Nigris, æstus frigore, nocte diem.

CONTURBARE AQUAS. * Lachrymis turbavit aquas, obscurâque moto reddita forma lacu est: Mare volvit turbidus Auster, miscetque æstus. Sordet aquis egeus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI. Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere convitia dictis. Addere male dicta culpæ. Dicere mala alicui. Lædere Linguâ. Jacere crimina ficta. Dira precari. V. *calumniari*.

CONVITIATOR. Momus, procax, acer, Zoilus, invidus, turpis. Cane pejor & angue. Blattis, tineis que nocentior. Dente Theonino rodens. Allatans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator alijs.

CONVITIUM. Linguae tela. Convitia culpæ. Opprobrium. Aspera verba. Verba superba. Voces molestæ. Lingua suffusa veneno. Calumnia invida, subdola. Semper in innocuos mores violenta. Ardescens odio pulchræ virtutis. Labe notare solens dignos laude viros. Quâ pestis non ulla nocentior exstat. Sævissima pestis. Rodere sueta bonum nomen. Obrectatio.

CONVIVIUM. * Læti convivia curant. Convivia curas resolvunt. Dapibus mensas onerabat inemptis. Epulis accumbere divum. Accingere se dapibus. Domus interior regali splendida luxu instruitur. Scitatio super discumbitur ostro.

ostro. Dapibus menſas operant, & pocula ponunt. Toris
gaudent diſcumbere piſtis. Fit ſtrepitus teſtis, vocemque
per ampla volutant atria. Extruere toros, & dapibus epulari
opimis, Gens epulata toris Lenæum libat honorem. Magni-
fico inſtructa paratu convivia inire. Ruſtica marito ex agro
reduci dapes inemptas apparat. Ruſtici inter ſe læti convi-
via curant. Hilarare convivia. Convivium Perſico apparatu,
hoc eſt, ſplendidum. Inſtituere dapes. Viſcera toſta ſerunt
taurorum, onerantque caniſtris Dona laboratæ Cereris,
Bacchumque miniſtrant. Menſæ grata ſecundæ dona. *τρεῖς
μεζῆς ἐν ὄνυς*, menſa ſuaviter halans.

COOPERTUS. Teſtus, velatus. Velat amiſtu ora.
Vultum velamine celat. Nube cavâ amiſtus. Tegmen ha-
bet capiti. Purpureo velare comas adopertus amiſtu. Pui-
pura velatus veſte ſedebat. Sidoniam piſto chlamydem cir-
cundata limbo.

COPIA V. ABUNDANTIA.

COQUERE & COQUUS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppoſitum cineri panem
ſociis parat. Pars in fruſta ſecant, verubusque tremencia fi-
gunt. Arque ita ſemineces, partim ſerventibus artus Mollit a-
quis, partim ſubjecto torruit igne. Cui ſua ſordentem pinx-
erunt arma, colorem, Frixuræ, cucumæ. ſpurca, patella, lebes.

COR. Pectus, Præcordia. Inexpugnabile, levibus vio-
labile telis. Fons vitæ. Fons caloris vitalis. Fons vitalis in
medio pectore poſitus. Vires animo præſtans, mediâ regi-
one locatum. * Arx animi.

COR SPIRITUS ANCTO ILLUSTRARE.

Aſſare pectora ætheriâ aurâ. Luſtrare mentes lumine di-
vini flatûs. Colluſtrare corda ſacro lumine. Contingere pec-
tora cœleſti flammâ. Accendere pectora cœleſti flammâ.
Abſtergere mentibus, nefandas tenebras, & illuſtrare pecto-
ra dio lumine. Implere, movere mentes ſeu corda ſacro
numine.

CORNIX. Inviſa Minervæ. Garrula cornix. Novem
ſæcula paſſa. Sæculis vix moritura novem,

CORNUS. Arma quæ bos gerit. In cornua celſus. Cor-
nu natum fronti. Cornu aduncum, in ſua terga recurvum.

CORONA. Honor frontis. Juncea vincla roſæ. Verno de-
flore corona. Pleſtilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, ful-
gens auro radiante. Caput exornans, decorans. Tempora cin-
gens, Sertum. Corolla, Stemma.

CORONAM TEXERE. Nectere, connectere tenero pollice sertum. Texere molliaserta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere sertis. Jungere varios flores inserta. Floribus è variis contexere sertum.

CORONARE. Caput cingere, vestire coronâ. Imponere coronam. Sertâ dare capiti. Imponere sertâ comæ. Innectere sertis tempora. Cingere flore caput. Præcingere flore capillos. Redimire, devincire tempora sertis. Frondenti tempora lauro implicat. Festâ fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populeâ velatur fronde juvenus. Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput sertis.

CORPUS. Corporis artus. Pondus corporis. Corpus venerabile, ingenuum, patiens laborum. * Mortale lutum. Vide *Gadaver*.

CORRIGERE. Limâ mordaciùs uti. Pungere errata doctis lituris. Reddere, tradere incudi. Vocare ad iudicium limæ. Defuit & scriptis ultima lima meis. Manus ultima cepto defuit. * Emendare jocos una litura potest. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies castigare ad unguem perfectè. Oportet versus malè tortuatos incudi reddere. Sub iudicium singula verba vocare.

CORRIGERE SE. Vivendi mores perversos linquere, exuere. Melioris vitæ modum agere. Convertere vitam in melius. Delicti agnoscere culpam. Transactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolens.

CRAS Ubi Crastina aurora referet lucem solitam. Crastino sola oriente. Crastinâ die veniente. Luce crastinâ redente vicissim rebus colores. Cum crastina dies lustrabit lampade terras. Cum sol crastinus orietur. Cras ubi sol radiis adduxerit horam primam. Ubi crastinus Bosphorus rursus ibit ab Eois aquis. Ubi Titan crastinus ortus extulerit lucem. Lux cum primùm terris se crastina reddet. Cum primùm crastina cœlo lux aderit demissa.

CREARE. * Ex nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta semina terrarumque animæque marisque fuissent. Quæ ratione tener mundi condere ventis. *Ovid.* hominem divino semine fecit Ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati semina cœli. Nil semine eger apud Deum. Non tantæ operum moles sine Numine creari potuere. Ipse dixit & creata, jussit ipse & facta sunt.

sunt, terra, cœlum, fossa ponti, trina rerum machina.

C R E D E R E. Habere fidem alicui. Dare vel fidei. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Jupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere sola potest. Tarda venit dictis difficilisque fides. * Si qua fides variis esse potest. Omnis credit dicenti. Sermones esse fideles non reor, id est, non credo. Dictis addere fidem. Credere dicenti mitas, sed actus loquar. An variis omnis eripienda fides? Fides rebus est addenda probatis. Fides circa id quod non vides. Expertus si quicquam credis amico.

C R E P U S C U L U M. Prima nox. Dubia Crepuscula lucis. Ultima pars lucis, primæque noctis. Tempus quod nec tenebras nec possis dicere lucem: Sed cum hæc tamem dubia confirmata noctis. Inhospita lecta Tyranni Ingressior, traherent cum sera crepuscula noctem. Inde domum redeunt sub prima crepuscula mæsti.

C R E M A R E. V. U R E R E.

C R E S C E R E. Sese attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantum vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodit in summum seminis herba solum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad sidera raptim vi prop. id niti. Assurgere in auras. Emittere ad sidera ramos. Uno nitens tollitur de cespite sylva. De semine surgere. Sylva pululat à radice. Scirpibus exire ab imis. Quæ seminibus jactis se sustulit arbor. Exiit ad cœlum ramis felicibus arbor. * Quædam arbores sponte sua veniunt: quædam posito surgunt de semine. Creteit occulto velut arbor ævo fama Marcelli. Herba se tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmis agit.

C R I M I N A. Labes, culpa. Admissum. Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquem terrere. Domus scelus omne recexit. Et mihi jam multi crudele caneabant Artificis scelus. Scelus exitiale his merfit malis. * Infandum crimen nefasque grave.

C R O E S U S. Dives Lydiæ. Opulentia Croesi. Qui vitam et prius ab hoste tulit. Divi is auras esse eat non pulentia Croesi.

C R O C O D I L U S. Nilivæ. Nilivæ, horrendus, immanis, horridus, monstrosus, lethifer, exitiosus. Fictas, falsas, mentitas, non veras lachrymas fundens. Ore cruento. Corpore vasto. Parat ore cruento Perdere te lachrymas dum Crocodilus agit.

C R O C H S.

CROCUS. Ruber. Natus prope Cydnum. Rubri fila croci. Fila croci punicea.

CRUCIFIGERE. Affigere, suffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celsam crucem. Distendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lentâ mortem. * Infami ligno suspendere corpus. Horrendâ gravius antiquâ cruce. Detussatæ arbori res suffigere. Crudele servorum supplicium. In cruce figere. In cruce fixus erat. Cujus in excelsa stat cruce nostra salus. Supplicium quod manus pedesque nequitiae instrumenta ligat, cœloque videndos educit miseros. Membra pependunt curvato exanguia ramo.

CRUCIFIGI. Suspendi in vel ab arbore. Ferre pœnam infandâ crucis morte. Distendi trabe dirâ. Morte subire supplicium trabis infandæ. Luere crudele supplicium trunco infando. Super trabe erecta ac robore iniquo relinquere mortales auras. Infando supplicio & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & brachia trunco.

CRUELIS. * Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis, & clemens esse videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacata, omni durior ferro! An te æstuantis ponti vis effera, & sævus horror expuit? Καὶ δὲ ἀνὰ θρημμά λαλῶν: Improbæ alumnus leonæ. Σιδνεῖ ὄρνι, ferreo animo præditus.] Multâ cæde crudentus. Cupidus cruoris. Gens lævæ avidissima cædis. Sanguine gaudens. Tuis sunt dura præcordia ferro vineta. In tenero stat tibi corde flix. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abeumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, piteras nec mitigat ulla. Auctores saxa fratrumque tui. Asperior quovis æquore. Sævior est tristi Busride, sævior illo, Qui falsum lento torruit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur dorâsse Tyranno. Te lapis & montes, innatâq; rupibus altis Robora, te lævæ progeniæ ferox. Natus es è scopulis, nutritus lacte, ferino. Ex idicâ filicespectus habere tuum.

CRUX. Trabs funesta, infamis, probrosa, cruenta, funerea; lignum, stipex, trabs crucis. Celsa, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum. Fatale robur. Salus hominum infandâ trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno. Desiliat si nuntien habet, yincla omnia rumpat. V. Crucifigere.

EXCUDERE FERRUM. * Ferrum exercere. Ingen-
 rem clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardenti-
 bus coquere fornacibus æra. Gladios excudere. Ferrum igne
 mollire, variasque dein inducere formas. Duris crepitant
 incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lentis massis.
 Taurinis alii follibus auras accipiunt redduntque: alii tin-
 gunt lacu æra stridentia. Inter sese fabri tollunt brachia in
 numerum vimagnâ, & versant ferrum tenaci forcipe. Fer-
 rum retusum distinguere, id est, reformare. Ferrum adhuc can-
 dens à fornace sibilat in unda gelida. Ignipotens faber ope-
 ra ad fabrilis surgit.

CULINA. Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas.
 Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas unctæ culina da-
 pes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CULPA. Gravis, silenda, morte minor, non carens pu-
 dore. Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare
 culpâ. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Con-
 scia mens motâ solet exhorrescere fronde. Mens labe coinqui-
 nata. Haud culpæ obnoxius ulli. Supplicio culpa reciditur.
 Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CUNICULUS. Fœcundus, tener, hirtis pedibus. Om-
 ni mense pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra
 colens latebrosa.

CUPERE. Capi cupidine alicujus rei. Fame vel siti
 opum teneri. Quod si tantus amor menti, si tanta cupido
 est. Unde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido est? Quod
 si tantus amor casus cognoscere nostros. Turpi cupidine ca-
 ptus. Ferri nimiam cupidine. Cupere atque ambire refugium.
 Non est mortale quod opas. Creverunt & opes, & opum
 furiosa cupido: Et cum possideant plurima, plura petunt.

CUPIDO. Inexplebilis, insatiabilis, furiosa, velana, a-
 vara, lucri studiosa, malesana. Desiderium ingens, vehe-
 mens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor
 laudum. Opes amor urget habendi.

CUPIDO MULIERITA.
 Libidinosa, noxia, virtuti inimica. Pertentans pectora
 Impatiens moræ. Ardens. Cæta. Res immoderata cupido.

CUPIDO DEUS FACTUS.
 Volatilis, aliger, volucer, lascivus, ambitiosus, blandus,
 præpes. Vasto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris
 summi qui telâ Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor.*

C H P I O. * Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo nosse. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exardere ignes animo. Miro est incensum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardeat habendi. Est mihi mens incensa. Mens agitat hoc facere.

C H R A. Durum caragenu. Cura in somnis, molesta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta. Sollicitans animum. Coquens animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, flucians pectora. Corda fatigans. Vexans lumina dulcem carpere somnum. Latitans in sollicito pectore. Pulsans mordaci verberè mentem. Abrumpens somnos, salubres. Quæ fugit, multo diluissarque mero. Asper curarum morsus. Stimuli curarum.

C H R I S A N G I. Tabe scire curis. Volvere, volutare pectore curas. Cumque stimulis exercere. Curis mordacibus angere. Macerare pectora curis. Male saucia habere pectora curis. Conficere animum curis. Arrodit pectora cura. Cura aliam mentem reposita. marier. Variâ curarum mole gravari. Tristes agitat mens anxia curas. Ingentes curas pectore versans. Curarum ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbidus acris. Versare graves mæsto sub pectore curas. Curarum mens fluctuat undis. Præmere curam sub pectore. Hæc me cura remorder. Curarum me pondera multa fatigant. Fœminæ ardenter curæque iræque coquebant. Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Cura tenuat, vitiat, conficit corpus. Apparet Aeneas. casti concussus acerbo. Nunc huc Ingentes, nunc illic pectore curas mutabat. In curas animus deducitur omnes.

C H R I S S E E X H E R E. Ponere, deponere, dimittere, abjicere, resolvere, depellere, fallere curas. Levare, seponere curas. Emittere, propellere animo curas. Solvere animum curis. Sepositis mentem componere curis. Festam curis abducere mentem. Tristes se. Quædere curas. Procul ejice carnifices curas pectorum. Exolvere animum curis. Tristes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea est. Dictis avertere curas. Manceat nostros ea cura nepotes.

C H R R E R E. Tendere cursu. Rapido contendere cursu. Cursus, conficere. Inire, cursus. Celeri pede pulsare humum.

humum. Cursu ferri, rapi, tolli. Rapidis cursibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Cursu rapido ire. Rapidis ferri passibus. Cursu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aurâ. Volucrum cursu prævertitur Hebrum. Sic sarur virgo, & pernicibus ignea plantis Transit equum cursu. * Vix sola contingit pedibus. Volat vi servidus axis. Vix summa vestigia ponit arenâ. Fertur alite cursu. *Deposuit æquans, currit par auris velocitate.*

CURRERE RETRO. Cursu tendere retrò. Revocare cursus. Cursus circumflectere. Converso cursu relegere vestigia. Retrò ferri, referri, abire. Se retrò dare. Flectere retrò iter.

CURRUS. Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plaustrum grave, stridens, stridulum. Bigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburnus equis. Axis, præcurru. Spoliis onerati Cæsaris axes. Admissâ rotâ ferri, & atterere metam. Admissâ, *id est*, incitatâ. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summa. Curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.

CURVARI. * Magnâ vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno flectitur. Adductis cornibus utrinque arcum curvare.

CUSTOS. Quem penes est cura servandi. Lumina custodis succumbere nescia somno. Vigili, fidus. * Fines lato custode tueri. Obsidere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servanteque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque diemque. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuendum est. Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE. Cybeleia mater. Idæa parens. Cælestis mater. Magna parens. Genitrix secunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput ornata coronâ. Berecinthia mater.

CYGNUS. Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystius ales. Albus ales. Canorus ales. Flumina cygnus amans. Deflens summa necem.

necem. Modulans dulcia carmina. Qui jam moriens canit
carmina exequialia. Cantator Cygnus funeris ipso sui. Can-
tans, resonans moribundo gutture dulce melos.

D.

DÆMON. Malignus, ater, fallax, horrendus. Do-
los nobis nocte diēque struens. Dei & hominum infe-
rissimus hostis. Circumiens & quærens rapido quem devo-
ret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula va-
riis modis. Hostis terribilissimus instans infectis armis. Hu-
mani nominis hostis. Sceleris inventor. Stygius incola.
Phlegetonius hostis. Inferni Tyrannus. Tartara nigra
colens. Stygiis qui præsidet undis. * Tartareus princeps.
Genius cœlo turbatus ad orcum, perniciēs nostri generis.
Adversarius irrequietus. Veterator Stygius. πλάγος, pla-
nus, id est, decipiens. Πτερόεις ὄφις, alatus serpens.

DAMNATUS. Stygio damnatus averno. Addictus flāmæ.
Stygiis data præda cavernis, caminis. Traditus æternis pœ-
nis. Præda cremanda rogis Stygiis. Præda voranda, dilace-
randa, discerpenda focis, rogis Stygiis. Stygium damnatus ad
orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet Sty-
giis grata rapina focis. Quem peragit æternæ mortis culpa
reum. Æternum tristes damnatus ad ignes. Qui infelix æ-
terno uritur igne. A regno Christi spretus & exul agens.
* Victima nil miserantis orci.

DAMNUM. Grande, triste, reparabile, mistum cum
pudore turpi. Tristitia damna pati. Esse fraudi. Ferre frau-
dem. Pernicies. Dispendium. * Creare damnum alicui.
Officere. Ingenti affligere damno. Tempestas perniciem
meditatur agris. Sata læta bonūque labores perdunt dam-
nosa bella. Tulit exitium scemina Trojæ. V. Nocera.

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel projectus ad ora leonum. Eari consci-
us arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANUBIUS. Profundus, rapidus, ferox. Terga
vasti Danubii. Ister vagans, turbidus, Scythicus, septisfidus.
Elaventes volvens arenis. Qui perit Euxinas aquas. Ripa
semper metuendus utraq̃ue. Longo sinuatus orbe. Danubii,
Istri aquæ. Flumina Danubii.

DARE. Munera donare. Accumulare donis. Ornare
dotibus amplis. Præmia digna ferre. Dona ferre pelago.
Quæ tibi pro tali reddam, persolvam carmine dona. * Do-

nis.

nis augere. Munificē se insinuare manu. Ingentibus undi-
que donis stipabant. Ingenti munere donas. Afficere donis
immēnsis. Quamvis nullo munuscula cultu, haud contem-
ne tamen: affectum res data dantis habet. Animum hunc lar-
gior omnem, quo non præstantius ullum munes. V. *MUNUS.*

DARE VENIAM. Concedere alicui veniam. Remitte-
re, condonare noxam, culpam. Misereri non digna ferentis.
Aversam exuere mentem. Prohibere minas. Flecti precibus.
Nec veniam læso nomine casus habet. * Sine hanc ani-
mam, & miserere precantis. Sit mea lenito Cæsare pœna
levis. Si me meus abstulit error, da veniam. Nisi peccāsem,
quid tu concedere posses? Materiam veniæ fors tibi nostra
dedit.

DAVID. Isiades, Jessides, id est, Isai vel Jessæ filius.
Isiades vastā deiecit mole gigantem. Qui verbere fundæ
Præcipitem immāni prostravit mole Cyclopem. Lyræ, fun-
dæque peritus. Obedi nepos. Psalter sanctissimus. Jessæus
vates. A patre qui sanctum ducit Iesse genus. Jessiades can-
tor, Rex atque Propheta.

DEA ELOQUENTIÆ SUADA

vel Suadela. Dea fœta.

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Præstans dulcedi-
ne linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui est dul-
cis copia sandi. Cujus lingua dulcior est Hyblæis rosis.
Compta coloratis formis.

DE FICTÆ LIBERALIUM artium.

Musæ. Pierides. Chorus Pierius. Camœux. Aonides. Ao-
niæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades Heliconæ colentes.
Heliconis alumnæ. Castaliæ. Mæoniæ. Sicelides. Palestinæ.
Ascrææ. Castalides. Libethrides. Novem comites. Novem
sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos. Quæ tenent signa
equi Medusæi. Doctiq; cohors Heliconia Phœbi. Carminis
auctores. Novena turba Aonidum sororum suggerens car-
mina vatibus. Habitans, colens juga celsa montis Parnassi.
Cinctæ Parnasside lauro. Habitantes in vertice montis Ao-
nii. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter tri-
næ sorores. Ter tres alumnæ Phœbi. Sorores diæ juga sacra
colentes Parnassi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos
dulcibus sonis. Flectentes modulamine cantus. Doctæ ani-
mos blandisono, dulcisono flectere cantu. Nomina novem
Musarum sunt, Calliope: Clio: Erato. Thalia: Melpomene:
Terp-

Triplichoræ: Euterpe: Polymnia, vel Polyhymnia: Urania.

DEÆ TARTARI FACTÆ.

Furiæ: Erinnyes. Eumenides. **Diræ:** *Quarum numerantur tres,* Alecto: Tisiphone: & Megæra. **Pœnarum triplices Dæ:** Vipereæ sorores. Anguicomæ, Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus. Brebi, Dirisque ministræ. Noctis alumnae: Torto vittatis angue capillis. Atros plectentes crinibus angues. Quæ sedent obscuras carceris ante fores. Turba impia. Implexa seros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ. Paræ, *quarum tres,* Fœt Clotho ipsa colum, Lachesis net, at Atropos occat. Lanificæ, immortæ, fatales. Clothoque duæque sorores. Ferrea decreta sororum. Filæ sororum. Quæ dispensant mortalia fata sorores. Stamina impresso fatalia pollice nentes. Pollice quæ certa pensa severa trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futurum nent. Rumpentes, abruptentes stamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Observantes quam statuere diem. Fatorum numina Paræ.

DEBILITARE. * Enervare vires. Invalidum redere. Viribus defecta membra. **Circæis herbis acrius effeminare.]** Tarda senectus Debilitat vires, animi muratque vigorem. Debile fit corpus, languescant omnia membra. Et Venus imminuit vires. Infregit sua fortia facta metus. Frigent effortæ in corpore vires. Cui sunt fractæ vires. Torpent infractæ ad prælia vires. Effeminare, enervare.

DECALOGUS. V. DEI LEX.

DECERPERE. Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. Delia selectis detrahet arboribus.

DECIDERE. * Ad terram fluere de vexo pondere. Domus lapsa repente ruinam. Cum sonitu trahit. Toto præceps se corpore ad undas misit avi similis. Celsæ graviore casu decidunt turres. Decidere in præceps. Ferri in abruptum magno impete. Turris subito pondere succubuit. Ad terram pondere vasto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro armo paulatim defluit moribundus. Volvi ex monte præcipiti.] Graviter ad terram pondere vasto concidit. Pronusque magister volvitur in caput. Collapsa ruunt membra. Pedes vestis defluxit ad imos. Sæpe etiam stellas vento impendente videbis. Præpites cælo labi.

DECIPERE & DECIPÍ.

Verba dare alicui. Fallere. Versare pectore dolos. Aliquem falsis ludere imaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude petere. Fraudem innectere. Capere dolo. Vincere dolo. Te sententia fallit. Ventis & verba & vela dedisti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo. Deceptus fraude. Ficto pectore sari. Dolis instructus & arte Pellagá, Simulatá mente loqui. * Odi Sinones. Dædalus ad fraudes. *ἰαλόνεξ*, vulpes. *Λευδώνναξ*, rex mendaciorum.

DECOLLARE. * Revellere caput à cervice. Truncare capite. Jacet avulsum humeris caput. Uno dejectum cominus ictu cum galea longè jacuit caput. Decutere ense caput. Ense caput messuit. Ferro secare pendentia colla. Caput auferre truncumque relinquere corpus. Abstulit ense caput. Feriendum tendere collum. Gladio rescindere caput. Trunco cervix abscissa recessit. Baptistæ diro sacrum ense caput recidit. Cervice cæsa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurrit incerto murmure caput.

DEDICARE OPUS ALICUI. * Meccenati inscribere carmen. Commendare. Assertorem querere. Fieri munus alicujus. Vindicem sibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in sinum Patroni. Tutorem querere Musis, pupillis. Sub nomine cujuspian famoso prodire in luminis oras. Herois titulos primæ libri regione locare.

DEFATIGARI. * Viribus exhaustiri. Fessus belique viæque. Labor insolitus me lassavit. Enervia duro membra labote subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore languor. Corpora multo confecta labore. Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viæque sunt vires affectæ. Æstu & pulvere denso Membra labant, salsaque fluunt per tempora guttæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ fontæque irrigui. Lassus maris, ac periculorum.

DEFENDERE. Stare pro aliquo. Pro Troja stabat Apollo. Populum antiqua sub religione tueri. Si Pergama dextrâ Defendi possent etiam hac defensa fuissent. * Acrister obniti, ac se defendere telis. Insigne mæstis præsidium re- is Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densâ militum vallare coronâ. Pro patria extrema quæque pari, & nullos horrere labores. Obniti totius corporis defendere. V. Custodire.

DEFORMIS. * Therfites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta supremâ ignoti nova forma viri, miserandâque cultu procedit: dira illuvies promissâque barba. Monstrum horrendum, informe. Notat ingratus lurida membra color. Tetrissima longè corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu foeda ridendâque lacies. Deformis & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, tergâque collo tumido surgentia. Cultu & aspectu horridus. Squalidus immisiss per ora comis. Impexa pendit barba, styriæque foedæ à limis propendent naribus. Est antidotum amoris.

DEGENERARE. * Desciscere ab avita nobilitate. In pejus ruere, ac retrò sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *id est*, ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum spuriumque genus, germen.

DELECTARI ALIQUARE.

* Voluptate trahi. Arrident ante omnia. Ista juvant. Non est mihi res jucundior ulla. Musæ noster amor, grati & sincera voluptas. Rura mihi rigûque placent in vallibus amnes. Hæc mentem retinent demulcentque. Me dulcis per Heliconæ raptat amor, juvat ire jugis. Hæc est mihi sola voluptas. *V. Amaro, Cupere.*

DELIBERARE, & DELIBERATUM habere.

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic stat. Sedit hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque seder. Neque me sententia vertit. *V. Consulere.*

DELPHINUS. Curvus, pandus, lascivus. Ludens tranquillo mari. Consuetus surgere in auras, Natans ventosas per undas. Harmoniâ gaudens. Musicam amans. Vadens per æquora caudâ, æstumque secans. Ludens inter arantes rates.

DENEGARE. Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abneget excisâ vitam producere Trojâ. Jussumque Deo parere recusat. Nunquam patiêre repulsam. * Mordicus obfistere. Nec prece, nec pretio flecti. Tanquam Mæpessia cautes, immotusque perstat scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamante durior inflecti recusat.

DERIDERE. V. IRRIDERE.

DESCENDERE. * Descendere in ima. De coelo labi. Demissum labi per funem. Labi summa super culmina tecti. Horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyiæ. Ferri quod sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli centro. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Supera descendit ab ora. Leves cœli demitti per auras. Celeri ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTUM. * Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terrâ. Deserta tellure quiescere dicitur. *Virg.* Solis exegi montibus ævum. Secretis vivere sylvis. Quâ nulla humano est via trita pede. Deserta & taciturna loca petere. Relictis mœnibus amœnas sylvas amare. Rure vacuo potiri, & aperto æthere. Ubi aves querulæ fremunt ramique ventis lenè percussî tremunt. Avia loca & inhospita reliqua.

DESIDERARE. Suspirare aliquem. Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire opes, honores. Tum verò ardemus scitari. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri. Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore Te abeunte, mihi desiderium mei relictum est.

DESPERARE. * Spem omnem abjicere. Spes nulla superest, vel restat. Incisa spes est. Occidi funditus. Ad restim ventum est. Nullam sperare salutem. Haud spes opis ulla dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regressum. Salutis spes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacer. Anchora jam periit sacra. Evasio nulla relinquitur.

DESTINARE. * Proprium dicare. Addicere. Devovere. Devotus. Non me tibi quis devinctior alter. Me destinat aræ Æternos tibi laurus destinat honores.

DESTRUERE. Labefactare opus. Dum mœnia frater destruat. Emoti procumbunt cardine postes. Labat ariete crebro janua Tyrias olim quæ verterat arces. Has evertit opes, totâmq; à sedibus urbem eruit. Suis & ipsa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi, Minacis aut Etrusca Porſenæ manus. Trojanam exscindere gentem. * Perdere, vertere, evertere.

DETRAHERE. * Lancinare nomen, Virus in aliquem

quem effundere. Proscindere dictis absentem. Inurere no-
tam. Invadere famam absentis ore venenato. Bonum præ-
stantius omni gazâ diripere. Demigrare absentem, & lacerare
non sentientem.

DE VIIS. Ignarus loci. Avia cursu sequi. Notâ re-
gione viarum excedere. Erravitne viâ? Decipi errore loco-
rum. Errore viæ & tempestatibus actus. Quæ me viâ fallit
untem. Fallitque timor regione viarum. Perplexum iter om-
ne revolvere. Vestigia retrò observata legit.

DEUS. Numen. Immortalis, æternus, clemens, vin-
dex, providus, benignus, omnipotens, cunctipotens, cœli
potens, astrapotens, omnisator. Perspiciens intima cordis
Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenso robore
pollens. Et cuius pendet nostra favore salus. Acuto lumine
renes & corda cæca notans. Scrutator cordium. Magni reg-
nator Olympi. Cœli sceptrâ tenens Deus. Qui regit æthe-
rii radiantia sidera cœli. Cuncta suo qui numine torquet.
Qui temperat orbem. Qui res hominum æternis regit impe-
riis, & fulmine terret. Torquet qui sidera mundi. Deus u-
nus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis.
Sceptrâ tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, sen-
susq; latentes Perspicit, & taciti pectoris ima videt. Cœli ter-
ræque creator. Non enarrabile numen. Magnus consilio,
& magnus præstantibus actis. Quem te geminum & unum
veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quod nihil est
majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exorabile numen.
Cujus ab obrutu tellus commota tremiscit. Rerum spes, via,
vita, salus. Omnia pascens. Qui cœlum & terras numine
complet. Deus maris & terræ, tempestatumq; potens. Qui
totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, rerumque re-
pertor. Fine carens, & primordia nesciens. Qui mare &
terras, variisque mundum temperat horis. Numen vene-
randum, cœleste, auxiliare, sanctum, sacrum, immortale.
Vivax ille Deus nullo non tempore summus.

DEUS PATER. Hoc pater ipse velit summi regna-
tor Olympi. O pater, O hominum, divumque æterna po-
testas, Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas.
Ille opifex rerum, mundi melioris origo. Divum pater, atque
hominum rex. Summus genitor. Qui solus habet nomen
summi patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine
complet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gu-
bernans.

bernans. Principium sine principio. Et sibi principium; & sibi terminus ipse. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipsius origo. O qui perpetuâ mundum ratione gubernas. Terrarum cœlique sator, qui tempus ab ævo Ire jubes, stabilisq; manens das cuncta moveri. Principium, rector, dux, semita; terminus idē.

DEUS FILIUS. Clarum de lumine lumen. Clarum de numine numen. Stellantis Olympi rege satus. Magni pastor ovilis. Davidis soboles, hominum lumenque, salusque. Æterni patris imago. Natus superi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita Virginis alvo. Dei indubitara propago. Progenies vera Dei. Fons, origo salutaris, vitæ, justitiæ, lactis agris mortalibus. Æternum, immortale verbum. Mirabile verbum, quod cœlo dilapsum induit moribundos artus. Æterni sapientia patris. Factus homo Deus, & nostris qui habitavit in oris. Qui nostra piacula demit. Ante omnia sæcula natus. Qui victima cæsa fuit pro crimine mundi. Qui tergo imposuit crimina nostra suo. Qui passus est se perimi funere licet propter nos. Qui crimina nostra piavit affixus trahi. Matre homo, parte Deus. Sol justitiæ. Spes miseris. Hominibus solamen rebus in arctis. Qui fecit iter remeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo sine nulla via est. O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris, Quem meritò mundi machina tota stupet. Unica spes mundi, cœlestis janus vitæ, O & ad ætherias quæ via ducis opes. Errantis propter commissa piacula mundi, Qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEUS SPIRITUS. Spirabile nomen. Sacrum flamen. Amborum mutus ardor. Divini fomes amoris. Sacer Spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Ætherius flatus. Succendens, accendens corda nostra diu igne. Aureus imber qui cœlo veniens sitientia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsa caligine lustrans. Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis moeror corda premit. Qui cum patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus, habet. Cujus afflatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis & robora sufficit agris. Tertius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flam-

manus imagine lingue. De patrio sacra pectore flammæ
Spiritus almus, qui cæcibus hujus mundi semper sibi colli-
git agmen, Collectumque regit, longosq; propagat in annos.

DEUM ADORARE. Venerari, colere. His verum
numen adorat. Mro numen honore colit. Numina magni
loci iussi veneramus. Affixumque Deos, & sanctum sidus ad-
orat. Vosque Deos venerabere seris. Colitur Latona pe-
aras. Tacito venerantur murmure numen. Ante tam-
cunctos Junonis Tempia colebat. Ignorosque Deos igno-
carmine adorat. Tu munera supplex tende petens pacem
& faciles venerare Napæas. Placatam Eurydicem vitula
venerabere cæsa. Et quisquam numen Junonis adoret Prae-
terea, & supplex aris imponat honorem? Divum templi
indicit honorem. Inprimis venerare Deos, atque annos
magnæ sacra refer Cereri.

DEUS FORTUNET. Deus bene cœpta secundo
Adsit pede Diva secundo. Dominus tua cœpta secundo
Aspiret primo fortuna labori. Aspirent votis prospera fa-
tuis. Fortuna laboribus adsit. Mollior aura inceptis veniat.
Deus adsit suo numine, proposito saveat, & det vela secunda.

DEUM LAUDARE. Usque sonare Deo merita-
rum encomia laudum. Dicere, canere, referre, dare Deo
cantica, munera laudum. Ore sonante referre Dei laudes.
Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festum
plausu nomen ad astra Dei. Canere Deum lato carmine.
Dicere lætum præana Deo. Divinas laudes canere toto pec-
tore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æter-
nis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonan-
tem.

DEUM PRECARI. Supplex poscere numina
sancta. Tendere suppliciter junctas ad sidera palmas. Mor-
stis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce
suâ. Lachrymis lenire Tonantem. Mulco cum gemitu fun-
dere verba precantia. Supplicibus votis venerari numina.
Numen precibus reverenter adorare. Vota precisque ad si-
dera volvere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis.
Tollere ad astra manus. Precibus, votisque vocare nuntium
Divum.

DEI CULTUS, RELIGIO.

Religio gratissima cælo. Soli officiosa Deo. Monstrans
iter ex sordibus hujus vitæ ad sidera cæli. Cultori dona re-
pendens. Accepta volo, & venerabilis orbi.

DEI LEX. DECEM PRÆCEPTA.

Dei lex sancta, sacrosancta. Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi coelestia jussa Tonantis. Præscripta verenda Dei. Coelestia, veneranda, observanda, dia, sancta statuta legis divinæ.

DEI TIMORE CARENS. Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba turba, Scelestæ caterva. Maligna cohors. Nil superos curans. Divum contemptor. Grex impius. Colluvies perversa malorum. Perversi sæx improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacra. Despiciens veneranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impietas trahit. Cui non sunt cordi sacra jura Tonantis. Non servans legis sacra statuta Dei. Degener existens pollutæ crimine vitæ. *Juris osor, ac æqui. Despiciens jussa verenda Dei.

DEUM TIMENS. Colens sacra statuta Dei. Veræ pietatis amans. Justitiæ cultor. Jussa Dei sequens. Pia corda gerens. Superi regis sacra oracula servans. Cui solus Christus firmissima rupes. A duce quem Christo nomen habere juvat. Pendens à solo spèque fidèque Deo. A Christo duce symbola sumpta gerens. Fidei quem pia cura tenet. Deum purâ simplicitate colens. Celebrans facta stupenda Dei. Negligens assuetos improba facta sequi. Cui lex Domini est infinita voluptas.

DEOS ALIENOS HABERE. Colere frigida saxa, simulacra Deorum. Venerari numina inania votis. Numina ficta colere. Colere simulacra, falsa numina, signa Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo vesana ludibria.

DEITAS, DIVINITAS. Venerabile numen. Omnipotens, coeleste, æternum, immortale numen. Augusta majestas.

DEI VERBUM. Jussa verenda Dei. Divini sententia juris. Cœlica dogmata sacri verbi. Sacra pagina salvifici verbi. Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata coelestia, sacra, sacrosancta, verenda, veneranda, nullum, peritura per ævum. nullo peritura tempore.

DEO FAVENTE. Propitio Deo. Marte favente. Cœlitibus æquis. Deo secundo. Superis faventibus.

DEO IRATO. Deo offenso, adversante, adverso, vetante. Non comitante Deo.

D E X T E R A. Inviſtâque bello dextera. Telum dextera verſat. Si Pergama dextrâ defendi poſſent. Congreſſi jungunt dextras. Juncta eſt mihi ſœdere dextra. Dextram labenti tendit ineriẽ. Cur dextræ jungere dextram non datur?

D I A N A. Phætrata, jaculatrix, armigera, gemellipara. Latois. Latonia. Latonigena. Stirps Latonis. Soror Phœbi. Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea. Oeſtea. Dea ſylvarum. Feri animoſa virginis arcus Quâ nihil eſt violentius. Cùm ſua quæ noli numina læſa videt Lucina. Montium cuſtos, nemorûmq; virgo. Diva triſormis Phœbe. Proſerpina. Sylvipotens Dea Sylvicolis Dea cognita nymphis.

Dicare. V. Vovere.

Dicere. V. Loqui.

D I D O. Profuga, furiata, infelix, dives, formoſa. Eliſſa. Sidonis. Sichæi uxor. Miſera, miſerabilis, ſanguinolenta. Fraude coacta mori. Cui cauſam mortis & enſem Præbuit Iarbas Phœniſſa. Phrygia. Tyria. Sidonia. Æneæ cognita nunquã.

D I E S. Lux. Aurora. Lumen. Sol. Clarus, almus, nitidus, formoſus, ſplendens, roſeus, rubicundus, celer, velox. Phœbeus. Candida Luciferò præveniente dies. Lætificuſque dies erat omnibus æthere puro. Multa dies variuſque labor mutabilis ævi. Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nictor diurnus. Blandi ſoles. Luciferò præveniente dies. Innuſbis. Inductis nubibus atra. Obſcurâ condita nube. Hæc lux toto jam longior anno eſt. Involvère diem nimbi. Quartus ab extremo menſe bis ille dies. Sex lucēs de menſe ſuperſunt. Tot reſtant de menſe dies, quot nomina Parciſ. Lux tertia poſt decimam. Luce bis undecimâ. Hic primùm nova lux oculis effulſit. Lux cùm primùm terris ſe craſtina tollet. Nonâmque ſerenâ Auroram Phaëtontis equi jam luce vehebant. Lumine quarto proſpexi Italiam. Tres adẽ in-certos cæcâ caligine ſoles Erramus pelago.

D I E I O R I E N T I S D E S C R I P T I O.

Cùm ſe Titan eſtendit & omnia ſecum Ortus erat ſummo tantummodo margine Titan. Jubar aureus extulerat ſol. Totum jam ſol emoverat orbem. Protulerit cùm totum craſtinus orbem Cynthia. Protulerit terris totum cùm Cynthia orbem. Sole ſerè radiis feriente cacumina primis. Cæcidiſſior liquidis cùm ſol caput extulit undis. Jâmque jugis ſummæ ſurgebat Lucifer Idæ, Ducebâtque diem. Revoluta ruebat

Maturâ jam luce dies, noctemque fugarat. Postera
Phœbeâ lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora
polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumi-
ne terras. Tithoni croceum linquens aurora cubile. Jam cla-
rum manè fenestras intrat, & angustas extendit lumine ri-
mas. Ubi primos crastinus ortus Extulerit Titan, radiis-
que retexerit urbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI UNIUS. Ad finem lucis ab ortu. Lucifer
amborum natalibus affuit idem. Proxima prospiciet Titho-
no aurora relicto Arcadiæ sacrum Pontificale decus.

DIERUM DUORUM.

Jamque dies, altérque dies processit, & auræ vela vocant.
Bis juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis dempserat.

TRIUM DIERUM. Tres adeò incertos cæcâ caligine
soles Erramus pelago, totidem sine sidere noctes. Tres ubi
Luciferos veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus e-
quis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quartâ radian-
tia nocte micabant Sidera. Ter jungat Titan, térque resol-
vat equos. Tertia lux classem Cretæis sistet in oris. Tertia
lux gelidam cœlo dimoverat umbram. Tres Notus hybernâs
impressa per æquora noctes Vexit me violentus aquâ.

QUATHOR DIERUM.

Indè quater pastor saturos ubi clausurit hædos, Cam-
erint herbæ rore recente quater. Vix lumine quarto pro-
spexi Italiam. Quarto terra die primùm se attollere visa.

QUINQUE DIERUM. Quintus ab æquoreis nitidum
jubar extulit undis Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERUM.

Sextus ubi è terra clivofum scandet Olympum, Phœbus
& alatis æthera carpet aquis. Sex ubi sustulerit, totidem
quoque deseret ortus, Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERUM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem. Septima cum
solis renovabitur orbita cœlo. Septima jam nitidum terris
aurora, Deisque purpureo vehit ore diem.

OCTO DIERUM.

Bis quater obscuras aurora fugaverat umbras. Tertia
post quintam revoluta aurora ruebat interea. Bis quater im-
menso jam sol illuxerat orbi.

NOVEM DIERUM.

Post ubi nona suos aurora ostenderit ritus. Præterea si

nona diem mortalibus alnum Aurora extrulerit radiisque re-
rexerit orbem. Expectata dies aderat, nonamque serenâ Au-
roram Phaëtonis equi jam luce vehebant.

DECEM DIERUM. Proxima post nonam cum se-
se aurora moveret. Per bis quinque dies, & junctas ordine
noctes.

DIES CANICULARES.

Ubi Syrius fervidus urit agros. Tempora sive dies canis
Icari. Cum canis æstifer arva scindit hiulca siti. Æstivi
tempora sicca canis. Venit enim tempus quo torridus æstu-
at aer. Incipit & sicco fervere terra cane. Calidi cum sideris
æstu Deponit flavas annua terra comas. V. *Stella Canis.*

DIES DOMINICUS. Septima lux quâ divini
sparguntur semina verbi. Sacra dies tenens Domini san-
ctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla qui-
eris, Quam coelesti omnes sperare jubemur in aula.

DIES EXTREMI JUDICII. Cum suprema
dies perituro illuxerit orbi. Cum omnia noctescent tenebris
caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine ab-
siliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æ-
there. Cum ultima tremendi judicii venerit hora. Cum
jussu supremi judicis mortales omnes ruptâ tellure resur-
gent. Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in
nihilum recider quod fuit antè nihil. Cum clangentes tubæ
resonabunt nubibus altis. Cum summa dies componet tem-
pora mundi. Summa dies, & ineluctabile fatum Lux ulti-
ma quâ rapidis flagrabunt omnia flammis. Cum chaos eter-
num, tellus, mare, nubila, cœlum, Atque ingens mundi dis-
soluètur opus. Ille etiam mundo cum venerit ultimus ævi
Terminus, ante novâ quam flagrent omnia flammâ, Maria
& terras, cœlumq; profundum, Una dies dabit exitio, mul-
tisque per annos sustentata ruet moles, & machina mundi.
Cumque iterum terras inviset ab aula Ætheria, ut vitas ho-
minumque & crimina discat Quæsitore damnèque Erebo
(miserabile) fontes, Atque pios cœli vocet alta ad sidera
manes. Omniâque eliciam patefactis ossa sepulchris.
Atque iterum in lucem emergent quos terra tegebat.
Tunc cum flammivoma descendet nube coruscans, Judex
alutoni genitoris gloria Christus, Matres, atque viri,
vixque hausta luce perempti, Ipse ego jura dabo, me-
diâq; in valle sedebo Quæsitore, vitas populorum & crimina
reddens:

reddens: Vos etiam mecum bis senis sedibus ipsi Sublimes,
mortale genus censebitur unâ Bissenæque tribus gentis tum
vestra subibunt Arbitria, & vestros mirabitur orbis honores.

DIES FASTUS. Dies iudicii sive judicialis. Per
quem lege licebat agi.

DIES NEFASTUS. Ille nefastus erit per
quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI. Annua festa
salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Fe-
stum quo nostras subiit Dei vera propago vices, & infans
vagiit in sinu castæ parentis. Tempora festa lucis, quâ De-
us assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte fe-
sto referens cunabula dulcîa salutiferi Christi. Festa dies,
quâ Christus sub paupere forma natus homo est castæ ge-
nitricis ab alvo.

DIES & NOCTES. Noctibus atque die. No-
ctesque diésque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent.
Sidera. Sive latet Phœbus seu terris altior exstat. Tu mihi
luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, il-
la mea est. Quàm vellem longas tecum requiescere noctes,
Et tecum longas pervigilare dies. Nulla venit sine te nox
mihi, nulla dies. Illum non nudis veniens Aurora capillis
Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive atræ tempora
noctis eunt. Sive soporiferis terræ nox incubat umbris: Seu
nitido Phœbus luminae lustrat humum. Sive diem ducit sol,
seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lu-
cem inficit umbrâ.

DIES TERTIUS. Lucidum ubi repetit sol tertius
ortum. Cùm tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram.
Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Ubi lux tertia
cœlo resulget. Cùm sol aureus orbi reddiderit ter luce ni-
tente diem. Tertio ubi Titan emerferit ortu. Cùm lux ter-
tia effulserit. Ubi tertius Lucifer consurgens ab Eois undis
protulerit diem cum Phœbo redeunte. Ubi lux tertia prope-
rat Eois ab oris. Cùm sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE. Ardua res. Ex facili haud pessim.
Haud mollia iussa. Magnus erit ista facessere labor. Magnæ
molis erat. Hoc opus, hic labor est. Non facilis nobis adi-
tus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non.
hæc viribus istis onera conveniunt, Sors tua mortalis; non
est mortale quod optas.

DIGITI. Artus. Articuli. Molles, molliculi, rosei, im-
pares, teneri, teretes. Digitis medio cum pollice junctis
Carmen digitis percussit eburnis. Digitis intendit mollibus
arcum. Hinc roseis digitis habilem tibi finge coronam. Dul-
ce melos digitis Leonora nivallibus urges.

DIGNUS. Honorandus, venerandus, venerabilis,
multo dignandus honore. Dignus honore.

DILIGENS. Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Indu-
strius. Solers. Vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA. Solers, sedula. Quæ virum non si-
nit esse pigrum. Sedulitas provida, officiosa. Non sinens
esse pigrum. Studium indefessum, vigil, infraßum. Industria
solers, sedula, superans, vincens omnia. Aspirans, tendens
ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque co-
nando vincens. Solertia docilis gnava, acris, rebusque pro-
bata gerendis. Acri corrige cessatos sedulitate dies. Impiger
extremos currit mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin
linea ducta superfit. V. *Discere.*

DILUCULUM. Ultima pars noctis, p. imaque lucis.
Extremum noctis iter. Quod teneat lucis, teneat confinia
noctis. Nox ubi transierit, cælumque rubescere primò Cæ-
perit, & tactæ rore querentur aves. Tempus erat, vitreâ quo
primum terra pruina Spargitur, & rectæ fronde queruntur
aves. V. *Crepusculum. Aurora. Mané.*

DILUVIUM. Deucalionæ undæ. Deucalionis aquæ.
Influso stagnantes æquore campi. * Cum densi ab æthere
nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit,
& placuit numini genus mortale sub undis Perdere, ster-
nuntur segetes & deplorata colonis Arva jacent. Quum De-
us pluvix totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia
pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum tota su-
perfluente sub æquore tellus delituit rapuitque scelerosos
Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid. V. Metamorph.* Quum
superjecto pavidæ natârunt æquore damæ. *ἡὺς ὀμβρῶν* : Ef-
fusio imbris. V. *Pluvia.*

S. DIONYSIUS AREOPAGITA.

Cecropides Dionysius. Rarissima gentis gloria Cecropiæ.
Gallorum sublime decus. E magnis superum primatibus
unus.

Diripere, V. Prædari.

Diruere, V. Evertere.

Dirum, V. Crudelis.

DIS. Raptam Eurydicen, atque irrita Ditis dona querens. Noctes atque dies patet atri janua Ditis. Ditis magni sub mœnia tendit.

DISCERE. Abire. Se subducere. Excedere. Regnis excessit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficisci. Trojâ fuit urbe profecta. Linquere pollutum hospitium. Provehimur portu, pelagôque volamus. Sicco subductæ littore puppes. Ardet abire fugâ dulcésque relinquere terras. Tacitum decedere terrâ. Festinare fugam.

DISCERE. Colere, discere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Esse in studiis. Invigilare Aoniis Camœnis. Teneri studio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Musas. Militare in castris Musarum. Dare otia sacris Aoniis. Sub quo litterulas discere missus erat. Sub aliquo tolerare Magistro. V. *Literis operam dare.*

DISCORDIA. Discordia exitiosa, perniciofa, effera, præceps, amens, demens. Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Dissensio. Dissidium. Afflerens sævas cædes. * Animis discordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera, &c. Discordia fratres asperat. Coorta est seditio, animisq; sævit vulgus ignobile. Populus in sua viscera convertit dexteras. Quis furor O cives, quæ tantaligentia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

Discrimen, V. Periculum. Disertus, V. Eloquens

DISPERSUS. Dispersi jactantur æquore vasto. Dispersa immittit sylvis incendia pastor. Dispersi montibus altis. Dispersus in auras.

DISPLICERE. Non habet ingratos fabula nostra modos. Haud placere. Minimè libere, vel collibere. Non facere ad salivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauseam movere. Ingratum esse. Est insuavè quantum non satis explicare possim. Occidis me rogando. Refert saporem Ponticum.

DISTARE. Abesse. Esse remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum. Separari. Nec vos mare separat ingens. Semoveri. Semotus Eoo cardine Parnassus. Nec longiùs absuit indè. Recedere. Quantum à terris atque æquore signa recedunt. Quantum distat ortus & occasus. Quantum intercapedinis inter adversa latera cœli Empyrii.

DIU VIVAS. Te rex cœlipotens incolumem servet, te publica faustitas diu terris, reseruet, atque serò domum repetas Olympi. Superes ætatē Nestorem Trifæclem. Vivas Pylii tempora longa senis. Numeres longa tempora vitæ. Longævæ vivas tempora vitæ. Numeres Tithonia sæcula. Nestoris annos tria sæcula videas. Vivas tempora longa Pylii senis. O quàm tu cupias ter vivere Nestoris annos, Et nihil ex ulla perdere luce velis.

DIU DURARE. Constare diu. Incolumem remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit prolixius ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixius omni tempore. Donec suprema dies illuxerit.

DIVERTERE. Hospitari. Indulgere hospitio. Adire domum, larem. Uti hospitio, succedere, confidere tectis. Hospitio excipere. Hospitium dare. Excipit hospitio juvenes pater Æta Pelasgos. Pandite defessis hospita tecta viris. Si jungi hospitio properet. Per patris hospitium, & mensas quas hospes adisti. Nostris succedere penatibus hospes. Hospitibus janua nostra patet. Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte. Bella cient, primæque vetant consistere terrâ. Quare agite ô tectis juvenes succedite nostris. Sacrisq; litarijs, induige hospitio, & causas innecte morandi. Jungimus hospitio dexteras, & tecta subimus. Nec non & teneri lociâ simul urbe fruuntur. Illos porticibus rex accipiebat in amplis. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Ut ventum ad sese, hæc, inquit, limina victor Alcides subiit, hæc illum regia cepit. In ipsis omnia sunt oculis: Mensæ quas advena primus tunc adiit, dextræque datæ: Rex nostra reliquit hospitia. Nec Trojam Ausonius gremio excepisse pigebit.

DIVES. Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutili æris congestos acervos. Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum. Divitiis, & multo splendidus auro. Cui copia dives opum divino munere parva est. Dives congesto pondere auri. Dives positus in fœnore nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equum. Divitiis notanda domus. Ter centum vertit aratri agrum. Cui magna
manent

manent rura. Opibus potens. Est Crassus alter. Tantum possidet quantum non alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore & multâ dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrygiis innixa columnis, Auratæque trabes, marmoreumque solum. Non tantum milvus oberraret æstivâ die, quantum hic possidet agrorum.

DIVIDERE. Insula discretas pertrumpit aquas. Si qua possent rectam aciem pertrumpere. Litem natura mit. Operumque laborem partibus æquabat justis. P. Secernere. Abcindere. Secare. Distinguere.

DIVINUS. Divina stirps. Cœlesti stirpe creatus. Satus sanguine divum. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. Quibus igneus est vigor, & cœlestis origo. Clara Dei soboles, magnum Jovis incrementum, Satus gente Deum. Deum gens. Diis genius. Deum certissima proles.

DIVINITAS. Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Thesauri. Fluxæ, leves, miseræ, invidiosæ, improbæ, potentes, opimæ, caducæ, molles, magnificæ, superbæ. Opes magnificæ, opimæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces. Opulentia. Magnarum copia rerum. Thesaurus conditus plenâ arcâ, & multo congestus acervo. Congeries vasta fulvi metalli. Pondus divitis auri. Auri cum pondere magno. Veteres tellure recludit thesauros. Ignorum argenti pondus & auri. Acervi magnarum opum. Dat census honores. Stipatque carinis ingens argentum. Prima peregrinos obscena pecunia mores. Intulit, & turpi fregerunt sæcula luxu Divitiæ molles. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. Cuncta exsuperant patrimonium sensus. Divitias alius fulvo sibi congerat auro: Et teneat culti jugera magna soli. Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri, Arvæque si findent pinguia mille boves? Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis, Auratæque trabes marmoreumque solum? Opes exultæ, munificæ. Opes auratæ. Dives habebat opes. Hunc leves non comitantur opes. Mihi munificas arca negavit opes. Non opibus mentes hominum curæque levantur. Non mihi cum magnis opibus domus alta niteret. Nobilibus gazis, opibusque cubilia surgant. O variis fluxus confidite gazis. Nummi dolosi, aurei, jurgioli. Quid si dolosi spes refulserit nummi.

DIVITIARUM CUPIDUS.

Qui nummos magni numinis instar habet. Auri quem di-
ra cupido stimulat. Componit opes gazis inhians, & con-
gesto pauper in auro est. V. *Avarus*.

DIVITIAS COMPARARE. Multas compo-
nere, congerere, condere opes. Divitias cumulare caducas,
falsasque nefasque componere opes. Colligere divitias,
fida cohors nocte dieque petit.

ERERE. Artibus erudire, instruere, imbuere. E-
re in artes. Profiteri Musas & artes. Imbuere castam
mentem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam
aquam teneris alumnis è Phœbi fonte. * Ad studium atque
ulium formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, vi-
am insiste domandi. Docere quâ ratione res possit confici.
Documenta dare. Iste Deus quis sit da Tityre nobis. Da,
doce. Feros cultus hominum recentum voce formare. Pue-
rum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentis tene-
bras formare studiis. Aliquem instruere voce, & sonanti ci-
tha. *αἰε μυσῶν τ' ἀειμῶνα δ' εἶναι*, in Musarum prata ducere.

DOCTRINA. Dogma. Præceptum. Documentum.
Disciplina laboriosa, senilis, sæcunda, grata, jucunda. U-
tile doctrinis præbere senilibus aures. Disciplina vigil san-
ctique industria patris.

DOCTUS. Multâ insignis arte. Qui coluit, didicit ar-
tes. Aonias qui bene novit artes. Qui pectus, animum co-
luit per artes. Qui Aoniis Camœuis invigilavit. Qui secta-
tus vel secutus est Musarum castra. Quem Musæ studiis ex-
coluere suis. Quem Musæ docuerunt artes vernanti sub ævo.
Quem novem Nymphæ potârunt nectare dulci. Doctorum
non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem soc-
rum. Cui artes suas docta Minerva dedit. Efferens doctum
caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara
viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTUS GRÆCÆ & LATINÆ.

Doctus utriusque linguæ sermones. Novit Latios lepores
& transmarinos sales. Non eum Quiris venustas, non Pe-
lasga later elegantia. Habet ingenium excultum utriusque
Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus. Hella-
dis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE. Incumbere dolori. Graves haurire dolores.
Alto indulgere dolori. Agitare tristitia multa animo. Sol-
licito.

licito pressum esse dolere, Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus moeret, & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri. Dolor ossa repressit. * Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia. *Σύμμαχος* habere morsum doloris.

DOLOR. Crudelis, gravis, sævus, tristis, querulus, incestus, infelix, sollicitus, rabidus, dirus, acerbus, vesanus, trux, indomitus, tabificus, anxius, implacabilis. Longi tormenta doloris. Dolor immensus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Discrucians animos & pectora curis. Vulnertum gemitus & aucti in corde dolores. Sume animas, nec te velano trade dolori. Lachrymosi plena doloris. Dolor crucians nimium, violentus, & atrox, acer. Hinc tristis dolor, & variorum causa laborum. Itaque & erodens dolor, & rabiosa cupido. Sæpius impatiens prendere ossa dolor. Cura vigil, labor ossa domans, dolor anxius. Miseram dolor implacabilis haurit. Tibi pervigiles impendunt sæpè dolores. Juno longum miserata dolorem. Premit altum corde dolorem. Et via vix tandem voci laxata dolore est. Labor obluens, injucundisque dolores. Necdum etiam causæ irarum, sævique dolores Exciderant animo. Quis indomitus tantas dolor excitat iras? His dictis curæ emoræ pulsusque parumper corde dolor tristi. Subitòque omnis de corpore fugit Quippe dolor. *Vide Tristia. Tristitia. Flere.*

DOLIUM. Cavum, vinosum, spumans. Fictile. Exundant pingui spumantia dolia musto. Dūmodo purpureo spument mihi dolia musto. In cava Lethæas dolia portat aquas.

Dolus. V. Decipere. Fraus.

DOMARE. Sua sub juga mittere. Debellare superbos. Populos feroces contundere. Sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. * Armis compescere. Frænare bello. In servitutum redigere. Legum compescere frænis. Vi sub sua jura cægit. Furentes Centauros letho domuit. Gentes triumphatæ, de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere, mœursque viris & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina ferrata diruere vasto impetu.

THESAURUS

DOMINA. Grata, pulchra, fallax, superba, potens. Mihi non vivo, dominæ sed vivo superbæ. Hi dominam ditis thalamo deducere adorti. Concurrunt trepidæ comites, dominamque ruentem suspiciunt.

DOMINARI. Imperii frænâ tenere. Urbes frænare superbas. Regere imperio. Moderari imperii frænâ. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. * Per populos dare jura. Populum latè regem, &c. Imperio premere. Maria & terras omnes ditione tenere. Romani rerum domini. Premere ac victis dominari. V. *Imperare. Regere.*

S. DOMINICUS. Pater qui nomina traxit A Domino, genus Hesperii qui duxit ab oris, Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMINUS. Potens, superbus. Nos patriâ amissâ dominis parere superbis cogemur. Romanos rerum dominos. Nec veriti dominorum fallere dextras. Vendidit hic auro patriam, dominumque potentem imposuit. Quid domini facient, audent cùm talia fures? V. *Herus.*

DOMUS. Tecta. Ædes. Atria. Hospitium. Penates. Sedes. Lares. Domus ardua, eximia, marmorea, superba, magnifica. Fastigia summa. Limen. Aræ focique. Septa domorum. Penetræ. Domus sublimibus alta columnis. Foribus, domus alta superbis. Domus interior regali splendida luxu. Tota domus gaudet regali splendida gazâ. Ternariis domus est mihi fulta columnis. Quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis? Insignis clarâ conspicuusque domo. Domus continuata foro. Nullius nobilitate minor. Tectum umbrosum, speciosum, splendens, splendidum, exiguum, altum, cellsum. Tecti culmen. Tectum superbum, excelsum, ex canna straminibusque. Quare agite O tectis, juvenes, succedi e nostris. Mediisque parant convivia tectis. Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. Irruerant Danaj, & tectum omne replebant. Talia vociferantes gemitu tectum omne replebant. Solæ communes natis consortia tecta urbis habent, magnisque agitant sub legibus ævum. Altæque certat prendere tecta domus. Totis Vulcanum spargere tectis. Tectum augustum, ingens, centum sublime columnis. Fer centenis incumbunt tecta columnis. Cōgressi jungunt dextras mediisque residunt ædibus, & licito tandem sermone.

sermone fruuntur. Stabat in exigua ligneus æde Deus. Porticibus longis fugit, & vacua atria lustrat. Invidiosa feri radiabant atria regis. Sacrisque litatis indulge hospitio. Omnibus idem animus sceleratâ excedere terrâ, linquere pollutum hospitium. Rex nostra reliquit hospiria. Dignare tuos aperire penates. Alloquere, & nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes. Sub terra fodere larem. Assarsique larem, & canæ penetralia Vestæ. Occupat in parva pigra senecta casa. Nec non & Tyrii per limina læta sequentes convenère.

DOMUS REGIA. Nobilium regalia tecta virorum. Domus superba, alta. Ardua tecta. Magnificæ domus. Domus extructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædaleâ arte tecta superba. Foribus domus alta superbis. Tectum augustum & ingens. Moles superba ædium. Magnifica domus, vastâ mole condita. Regia solis erat sublimibus alta columnis, Clara micante auro, flammâsque imitante Pyropo, Cujus ebur nitidum fastigia summa tegebat, Argenti bifores radiabant lumine valvæ, Materiam superabat opus. Splendida, ardua, dives, conspicua.

DOMUS RUSTICA. Tugurium, Mapalia. Magalia. Casa humilis, exilis, parva, sordida, immunda, agrestis, straminea. Horrens fimo & stramine. Cujus culmen congestum est cespite, pervia vento. Horrens musco, & cannâ palustri. Humilis vilia tecta casæ. V. Casa.

DOMUS SENATORIA. Curia litigiosa, rigida, legisera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

Donum, V. Munus.

DORMIRE. Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Dulci declinare lumina somno. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere quietem. Laxare membra placidâ quiete. Captare soporem. Carpere nocte quietem. Succumbere somno. Sopore solvi. Premi gravitate soporis. Adoperta lumina somno. Somnus in artus labitur. Quies subrepat. Somnus habet, tenet, capit, excipit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premittit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere soporem. In dulcem solvitur lumina somnum. Placidæ dimittere membra quieti. Fessis oculis mulcen-

THESAURUS

ad dormire somnum. Somnus nutantia lumina condit.
Corpora fessa soporem placidum carpunt. Dare placidam
per membra quietem. Inire somnos. Accipere noctem oculis.
Somno jacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem
arripere. Lumina cum placido victa sopore jacent.

D O S. Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munera
quibus genitor connubia donat. Dote patris filia dives.
Rex tibi conjugium, & quæ sitas sanguine dotes Abnegat.

Drace. V. Serpens annosus.

D R Y A D E S. Semidæ, cultæ, formosæ, procaces. En
cultæ Dryades, comptæ quoque Orcades adsunt. At chorus
æqualis Dryadum clamore supremos impulerant montes.
Ferte simul Faunique pedem, Dryadésque puellæ. Plaudite
nymphæ, Dictææ nymphæ, nemorum jam plaudite saltus.
Ergo alacres sylvas, & cætera rura voluptas, Panæque pasto-
résque tenet, Dryadésque puellas.

D U B I T A R E. Ambigere. Sæpè mihi dubiam traxit
sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spémque me-
túmque inter dubius. Alternant spésque timórque fidem.
Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas. Est satis, in
dubio pectora nostra labant. Et modò desperat, modò vult
tentare. pudétque Et cupit, & quod agat non invenit. Scin-
ditur incertum studia in contraria vulgus. Nec sum animi
dubius. Fluctuo. Incertus quò fata ferant. Versant animum
in contraria curæ. Exitus in dubio est. Author in incerto
est. Quo ferar ignoro. Non habet exactum quid agat. Di-
cam equidem, nec te suspensum nate teneo. Sollicitæ men-
tes spèque metúmque pavent. Labat in ambiguo spes mea mi-
sta metu. Tum pectore sensus vertuntur varii. Hic quid agat
vario nequicquam fluctuat æstu.

D U B I U S. Incertus, suspensus, varius, ambiguus. Sím-
que animi dubius. Ut stat & incertus qua sit tibi nescit e-
undum, Cùm videt ex omni parte viator iter. Illi hæc inter
se dubiis de rebus agebant. Alma parens, túque ô dubiis nè
desice rebus. Nunc adeò quæ sit dubiæ sententia menti Ex-
pediam.

D U B I U M. Non est dubitabile verum. Spes in dubio
est. In ambiguo est. Mens stetit in dubio. Exitus in dubio
est. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec ha-
bet. Suspensum aliquem tenere.

D U C E S. Belligeri, cruenti, bellicosi, honorari, saga-

ees, cruentati, præclari, inclyti, elati, munifici. Munifici repetit iplendida testa ducis. Dira cruentatos pellit ad arma ducēs. Belligeri cūm fortē ducis se ad signa recepit.

DULCEDO. Mellita, mollis, nectarea. Ergo loci capus molli dulcedine. Nectoreā dulcedine lactant.

DULCIS. Mitis, suavis, perdulcis, musteus, melleus, nectareus, mellifluus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguerē rivo. At dulcis musti Vulcano decoquit humorem. Cui tu lacte favos & miti dilue Baccho. Sunt nobis mitia poma, Castaneæ molles. Mitis in apricis coquitur Vindemia saxis.

DUMUS. Spinifer, spinosus, hirsutus, spissus, rigidus. Sylva fuit latē dumis, atque ilice durā Horrida, quam densi complērant undique sentes. Aspera dumis rura tenent. Aurea nunc olim sylvestribus horrida dumis. Horrentes rubos, & amantes ardua dumos.

DURARE DIU. Multos durare per annos. Perennare. Constare diu. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pylio duravit longius ævo. Marhufalæ superat sæcula. Annosa res est, in quam nil caries, nil vetustas potest. Nihil in te mordaci dente vetustas poterit.

DURUS. Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt filicis circum præcordiæ venæ. Et rigidum ferri semina pectus habet. Quis aut Eurysthea durum, aut illaudati nescit Bufiridis aras? Tua sunt duro præcordia ferro vineta. In immiti stat tibi corde silex. Durum à stirpe genus. Silices circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere. Plus feritatis habens quàm sævi lapi. Quem Caucasus genuit duris cautibus, Hircanæque tigres admōrunt ubera. In truci pectore durum marmor habens. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum. Qui teneo lachrymas lætus in ore videt.

E.

EBRIETAS.

Turpis, exitiosa, rubens, improvida, demens. Arcana revelans. Operta recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corporis enervans robur. Lætis diuturna parans convivia mensis. Unde manus tremulæ, pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiola suis, Exhaustiens vires ingenii
aniamque

THESAURUS

minique vigorem. Vnde aquosus hydrops, & tristis anhelitus oris. Vnde paupertatis onus grave. V. *Craepula*.

EBRIUS. * Præ nimio vino jam ratione carens. Uvidus omnino. Demersit in pocula mentem. *uidens dispos*, ebrietatis æstrum. Præsens, & absens multo vacillantia meroverba blattit.] Multo persusus Baccho. Ebria turba. Sumptomadet ætus membra Lyæo. Somno vinoque solutus, sepultus. Malè sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animiq; natant vino. Valido titubantia vino membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et fervet multo linguæque mēisq; mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non tenuisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senex pando Silenus asello Vix sedet, & pressas continet arte jubas. Miti delusus Iaccho. Multoque insanus Iaccho. Ebrius incinctis Philyra conviya capillis Saltat & imprudens vertitur arte meri. Multoque jacebat membra deo victus. Assiduo lingua sepulta mero. Hominem cum vini vis penetravit acris, & in venas discessit deditus ardor, consequitur gravitas membrorum, præpediuntur crura vacillanti, tardescit lingua, madet mens, nant oculi, clamor, singultus, jurgia gliscunt; Cur ea sunt nisi quod vehemens violentia vini Conturbare animam consuevit corpore in ipso? Gaudebitq; mero, mergetq; in pocula mentem.

EBUR. Nitidum, candens, niveum, sectile, splendidum, conspicuum, Indum. Indi dentis honos. Nivei muneris dentis. Ebur nitidum fastigia iumma tegebat. Sectile deliciis India præbet ebur. Nec fulget illis splendidum retis ebur. Sceptro innixus eburno. Altera candenti perfecta nitens elephante.

ECCLESIA. Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna vicens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra amplexu Christi hærens. A rapidis pressa Tyrannis. Infandis mundi crebro jactata procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi. Catholica mater. Quæ sparsa per omnes gentes. Fluctuat, & nunquam mergitur ista ratis.

ECHO. Garrula, vocalis, resonabilis, sonora, canora, clara, vaga, resonans, penetrabilis, redditura. Gaudens antris, collibus. Sonans percussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit.

didicit. Quæ in fine loquendi ingeminar voces, audi æque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Relon-
na vox. Pulsati colles clamore resulant. * Offensa ad saxa re-
sultat imago vocis. Respondent omnia sylvæ. Cantantibus
assonat Echo. Hic dea quæ residet non est dictura salutem,
Ni tu qui transis dixeris ante, FAVE. Semigarrula, semi-
muta nymp̃ha quæ sequi valet, ac nequit præire. *p̃m̃atis*
æg, cauda verbi. Consurgunt gemitu Rutili, totûsque re-
mugit Mons circum, & vocem latè nemora alta remittunt.

ECLIPSIS LUNÆ. Jam Phœbe toto fratrem
cūm redderet orbe Terrarum subito percussâ expalluit um-
brâ. Obscuris Lūna laborat equis. Luna patitur raptæ labo-
res lucis. Sparsi sunt lunares caligine currus. Abdita later
velato Cynthia vultu. Lunæ splendor obruitur. Cynthia ob-
ruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœsta dolet tecto vul-
tu. Densis tegit ora tenebris. Lunæque non gracili surrexit
lucida cornu. Fratri contraria Phœbe Ibit, & obliquum bi-
gis agitata per orbem, indignata diem poscet sibi.

ECLIPSIS SOLIS. Sol negat officium mundo,
& sese subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol tegit
caput atrâ caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vul-
tus. Tegitur cæcâ ferrugine Phœbus. Tenebræ obducunt
immensum Solis jubar. Offensi dat signa Dei ferrugine ni-
grâ tectus. Soror Phœbo fratri intercipit lucem, à quo lumen
habet, & nigro obducit amictu. Titan condidit arduos a-
trâ caligine currus, Involvitque orbem tenebris, gentisque
coëgit Desperare diem. Lucifugus Titan nunquam magis
æthera contra Egit eques, currūque polo rapiente retorlit,
Defectusque pati voluit, raptæque labores Lucis & attrax-
it nubes non pabula flammis. Sol obtexit rutilum caput tristi
ferrugine. Flammeus nitor solis obscuratur. Sol defectus lu-
mine jungit pallentes equos. Sol condidit vultus. Sol mœ-
stus curvatur in arcum luce debili, ac malignâ. Sol officium
negat mundo, & ipse promus, condus lucis, jam lucis egere
videtur.

EDERE. Comedere. Mandere. Absumere. Sumere cibos.
Premere dente dapes, cibos. Sedare jejunia cibis. Victu
revocare vires. Eximere famem epulis. Ore cibos contingere.
Membra fovere cibo. Curare corpora. Explere se dapi-
bus. Avido convellere dente dapes. Ore cupere alimen-
ta, Carpere Cerealia munera. Dapes avidam demergere in
alvum.

alvum. Levare famem. Venit in ore cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulare optimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Vidi atro cum membra fluentia rabo Manderet, & trepidi tremere sub dentibus artus. Patriis epulandum apponere mensis. Frondibus arboreis, & amarâ pascitur herbâ. Frondibus & victu pascuntur simplicis herbæ. Non nisi delectâ pascitur ille ferâ. Vescitur Æneas simul & Trojana juvenus Perpetui tergo bovis, & lustralibus extis. Fames ignota ad littora ventum Accisis coget dapibus consumere mensas. Miseros morsu depascitur artus. Melle soporatam & meditatâ frugibus offam Objicit, ille fame rabidâ tria guttura pandens Corripit objectam. Diripiunt avidæ viscera nostra feræ. Desuevit quernâ expellere glande famem. Solebat jejunia solvere glande. Capiendo nulla videtur aptior hora cibo. Dapes avido convellere dente parabat. Non epulis iaturare famem. Tum victu revocant vires susque per herbam. Ambesas subigat malis absumere mensas. Sumptâque pallenti septem de cortice grana Presserat ore suo. Nec languida fessi corpora sustentant epulis. Cum victor ovilia tandem Faucibus invadit siccis leo, mandit hiantæ Ore fremens imbellæ pecus patulæque redundat Gutturæ sanguis. Mandæque pabula decerpsi, decerptæque dente momordi.

EDERE IN LUCEM. Edere populo librum. Vulgare. Juris publici facere. Permittere carmina famæ. Emitteris Sosibiane nihil. Edere carmina. Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

Effigies, V. Imago.

Egenus, V. Pauper.

EGERE. Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi ter centum tondent dumeta juvenci. Rerum his indiget usus. *Egestas, V. Paupertas.*

ELEEMOSYNA. Exiguæ quis stipis æra neget Christa? Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem. Ex animo miserans largire. Operire nudos, & famelicos pascere. In puuperem munificas, seu prolixas rendere manus. Viliq; numismate cœlum mercari potes. Ut lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes.

V. MUNUS.

ELEGIA. Leves. Faciles. Flebile carmen. Alterna carmina. Am alterno clauda elegia pede.

ELEGIA.

ELEMENTA. Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantium. Ex illis duo sunt onerosa, subque pondere ferantur in imum: Et totidem gravitate carent, nulloque premente Alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarefcit aquas: tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum: Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS. Clemens, ferox, immanis, Getulus, Infraxis, niveus, Indicus, Nigrans. Libycæ vastissima bellua terræ. Aptissima bellua bellis, quæ dorso immania gestat pondera, Martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus. Bellua turrito dorso. Vis elephantum turrito concita dorso. Turritas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELEVARE. Attollere, extollere, tollere. Tendere supinas ad cælum cum voce manus. Sustulit exutas vinculis ad sidera palmas. Arcemque attollere testis. Fratris moribunda levabat membra solo. Membra de dura tollere humo. Genua membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio se tollere ab alto. Vide *Surgere*.

ELIAS. Sompharides. Eliam corvi quondam pavere ministri. Thesbites. Numine plenus Elias. Ausus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammiifero transvectus ad æthera curru Elias, qui vivit adhuc ubi nascitur Eurus.

ELIGERE. Deligere, Legere. Delectum facere. Pecoris delectus equini. Delecta virum sortiri corpora. Equos numero pate eligit omni. Optima quæque seligit ex omni numero. Sobolem armento sortire quotannis. Vidi lecta diu & multo spectata labore, Degenerare tamen, ni vis humana quotannis Maxima quæque manu legeret.

ELISÆUS. Elisa. Et comes, & magni tandem successor Eliæ. O pater, O princeps, O dux Helisæ meorum Heli dum.

ELOQUENS. Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præstans culturæ munere linguæ. Quælibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis sonus eloquii. Arguto faciens verba diserta sonus. Decus eloquii. Cui dulce fluit suavi nectar ab ore. Eloquio populos supereminet omnes. Est medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demosthenem vicit. Illi Pitho illevis labra, atque

apes Hymettæ. Arpino eloquio & sale scaret. Suadela in labris ejus regnat. *resbus dæmonis*, flos Suadæ. Est Romula Siren. Cui est dulcis copia fandi. Qui præstat dulcedine linguæ. Unum Tritonia Pallas Quem docuit, multâque insignem reddidit arte. Pieriis pollet studiis, multoque redundat eloquio. Larga fuit semper cui fandi copia.

ELOQUENTEM ESSE. Facere verba disertâ. Eloquio pollere, valere, præstare. Celebrem esse munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere, & doctæ flumine linguæ. Verba sonare, Ferrea quæ motu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario flore verba pingere posse. V. *Loqui blandè.*

ELOQUENTIA. Dives, solers, florida, florens. Facundia dulcis. Nestorea, opima, præstans. Mulcens, movens animos. Mel Nestoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia cursu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia ab ore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime, dulce, melleum, excultum. Gratia facundi quanta sit eloquii. Eloquii flumen labris instillat apertis. Quàm docta facultas ingenii, linguæque modus. Eloquii copia magna. Melliflua gratia linguæ. Verba diserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitore eloquii. Demosthenis arma.

ELYSIUM. Campi Elysi. Loca læta. Amœna vineta. Sedes beatæ. Domus placida. Læta arva. Quisque suos patimur manes, exinde per amplum mittimur Elysium, & pauci læta per arva tenemus. Congressus pete nate meos, non me impia namque Tartara habent, tristisque umbræ, sed amœna piorum Consilia, Elysiumque colo. Devenire locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Hic locus est, partes ubi se via findit in ambas Dexterâ, quæ Ditis magni sub mœnia tendit, Hac iter Elysium nobis. Elysios liceat cognoscere campos.

EMBRYO. Rudis, tenuis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Veneris onus, pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata fuit. Uteri dulce tumentis onus.

EMOLUMENTUM.

Utilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parva commoda magna moræ. Hec est, in lucro.

E N O C H. Iarides, *filius Iared.* Iaridésque pius. Lamechidésque pius. Enochus. Raptus ad ætherias Enoch cum corpore sedes; Præcessit vitæ nos melioris iter.

E N N I U S. Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio. Arte rudis. Qui Libycas arces, Romanâq; prælia dixit. Meruit contiguus poni Scipio magne tibi.

E N S I S. Cuspis. Ferrum. Gladius. Mucro. Acies. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus, rigidus, nefandus, coruscus, fatifer, flammeus, fulgens, fidus, sævus, lethalis, acutus, sceleratus, furens, truculentus, trux, Martius. Mavortius. Transadigens costas & pectora rum-pens. Abrumpens vitam, abrumpens stamina viræ. Lateri capulo tenus abdidit enssem. Illi stellatus jaspide fulvâ ensis erat. Vaginâque eripit enssem fulmineum. Falcato vulnerat ense. Gladius acutæ cuspidis. Curvæ rigidum falces curvantur in enssem. Ensem recludit Dardanijum. Recoquit patrios fornacibus enses. Loricam induitur, fidôque accingitur ense. Humero simul exuit enssem Auratum mirâ, quem fecerat arte Lycaon Gnosius, atque habilem vaginâ aptarat eburnâ. Vaginâque cavâ fulgentem diripit enssem. Strictis ensibus adsunt. Æratæque micant peltæ, micat æreus ensis. Nondum vesanos rabies nudaverat enses. Altera terribili fulminat ense manus. Nec non sanguineo indignans effulminat ense. Ensem tumido in pulmone recondit. Cuspis ferrata, acuta, vulnifica, aurea, sæva, violenta, rigida fera, fulgens, valida. Sed Buten adversum cuspidem figit. Librat sævâ conjectum cuspidem ferrum. Cuspide fulget acutâ. Ferrum nudum, acutum, crudele, durum, dirum, strictum, missile, stridens, sanguineum. Corripit hîc subitâ trepidus formidine fer-rum Æneas. Hîc ferro accingor rursus. Irruimus ferro. Sed ferro ancipiti decernunt. Agmina in arma vocat subito fer-rumq; retractat. Non ulli est animus stricto concurrere ferro. Intima fatifero rupit præcordia ferro. Vitam crudeli ab-rumpere ferro. Ne triste per ilia ferrû transeat. Stat ferri acies mucrone corusco. Stat, *i. e.* horrorē videntibus incutit. Gladius immanis, hosticus, impius, mortifer, immitis, gē. neus, vi-brans. Pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrû cor-ripiunt. Gladii cûm triste minantur. Mucro strictus, anceps, brevis, terrificus, furens, mortalis. Alij strictis mucronibus i-mas obsidère fores. Brevisq; habiles mucronibus enses. Ta-lia vociferans sequitur, strictumq; coruscat mucronē. Strictis mucroni-

mucronibus hostes irruunt. Usque ad nostra ferus penetravit viscera mucro. Tabuit in calido vulnere mucro tener. Tintur rubigine mucro ferreus. Stat pedes aurato mucro incinctus & hastâ. Lethalique ferit mucrone maniplos. A cruenta, horrida, Strictamque aciem venientibus offert. Ferrea gladiorum acies, sævumque coruscat mucronem.

ENSE CINGI. Ense latus cingere. Præcingi ense viator. Ensem lateri accommodare, aptare. Subligare ensē lateri.

ENSEM EDUCERE. Stringere, exerere, nudare ensē. Vaginā liberare, eripere ensē. Exuere, recludere ensē. Vaginā educere ferrum. Vaginā fulgentem diripere ensē. Distringere ensē. Eductumque tenet vaginā interitus ensē.

ENSE TRANSFIGERE. Ensem committere in adverso condere pectore. Ensem tumido in pulmone recondit. Gladio latus haurire apertum. Adversum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensē. Metere quæque proxima ense. Capulo tenus abdidit ensē. Pectora trajectum ense non expectato.

EPISCOPUS. Sedet ipse sacerdos. Infula cui nitida advelat candida crines: Imbuat ut sacris animas, & muniat armis. * Antistes. Rector cleri. Præsul venerandus. Princeps sacerdotum. Rex sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis infula vestit. Pastor gregis Christiani. Gloria decusque Pontificum. V. *Abbas*.

EPISTOLA. Littera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Humida facta lachrymis. Nuntia sermonis. Sermonis fida ministra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salutem. Calamo descripta veloce. Scheda, schedula blandis perarata verbis. Missa salutatum longis quæ venit ab oris. * *γλαῶν ἀμοιβὰς*, vicaria linguæ.

EPITAPHIUM. Signatum carmine saxum. Signata sepulchro nomina. In marmore nomen. Lapis inscriptis stat super ossa notis. Tumulo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulus nomina scripta tenet.

EPITHALAMIUM. Hymenæus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale carmen.

EPIULARI. Turpi dare fræna gulæ. Ingluviem dapibus vinoque replere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere. Multivori ventris numina luxuriosa colere.

colere. Pocula plena mero vacuans noctesque diesque. Mura inter se convivia celebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Certatim instaurare epulas. * Quicquid ponitur hinc & indè verris, mammas suminis imbricemque porci. Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & Ambrosiâ. Venas distendere Baccho. Gulæ morigerari.

EQVES. Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regens terga equi. Torquens frænis ora fugacis equi. Regens indomitum equum calcibus ferratis, Luctantia colla ferocis equi retorquens. Sublimi portatus equo. Vectus tergo velocis equi. Duris equi ora capistris frænans. Alite, spumante vectus equo. Rapidis investus equis. Qui fertur equo. Qui audet se committere equo. Equos qui flectit habenis. Equo fidens. Equo insignis.

EQUITARE. Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vei dorso equi. Provehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quassare campos alite equo. Vehi tergo equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EHUS. Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijuges. Jugales. Cursus equi. Ope equinâ. Pecus equinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus inferens. Spirans naribus ignes. Contra sua fræna ferox. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia fræna. Obluctans frænis. Fræna recusans. Elarâ ceruice superbus. Latè loca complexus hinnitu acuto. Stimulis agitat & irâ concitus. Insultans armis, flammâsque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

EREMUS. V. *Desertum.*

ERIGERE. * Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere. Cælôque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo rurrim. Tollemus in astra nepotes. Utraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. In sublime semet ferre.

ERRARE. Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremediabilis, inextricabilis error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare.*

ERRO.

ERRO. Incertâ sede vagans. Toto orbe vagari. Per me-
dias urbes agitur, saltusque peragrat.

ERUBESCERE. V. Pudere.

ESAIAS PROPHETA. Amosides. Cui pater
Amos. Dividit Amosiden in partes lamina serræ. Natus A-
mos Judæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vate
præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archi-
propheta. Editus Hebræis regibus Amosides.

ESSE. Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallie
terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthe-
nope. Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herbis
est. * Stagna coit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gur-
gitis ima tenet. Urbem tenere. Urbs antiqua fuit, Tyrii te-
nuere coloni. Urbem colere. Aliquâ consistere terrâ. Incer-
tus sum ubi sistere detur. Urbes habitare magnas. Habere
Habitare vallibus imis.

EVA. Conjux & leges, & fœdera solvens Heu quantum
nocuit toti tunc unica mundo, Infidiis Satanæ fœmina
facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis,
heu, credula dictis. Quæ virum sua secum in fata loquendo
traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE. * Casus evaserat omnes. Vinculis exci-
derat. Libycis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eri-
pui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivum. Om-
nemque videbar evasisse viam. Mediisque juvat fugam te-
nuisse per hostes. Effugit litus iniquum. Laqueo expedire
caput. Pestem evadere belli. Non bene de laxis cassibus ex-
it aper. Fugâ salutem quærere. Ayis viscatis effugit alis.

EVAGINARE, V. Ensem ducere.

EVANDER. Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. No-
naciarius heros. Pallantius heros. Latios Evander in agros
Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE. Evanescere tenues in auras. Fugere le-
ves in auras. Vanescere, ire, abire in auras. In nihilum re-
dire, referri. Tenues recessit in auras. Tenues fugit ceu fu-
mus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et
procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Nocti se immis-
cuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulit
ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebu-
lis obscura recessit. Effugit imago Par levibus ventis, volu-
criq; sumillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos.

Cernere

Per me Cernere nequis eos, neu quis contingere possit. Infer se & c.
bulâ septus, Per medios miscerque viros, neque certatur ulli.

EUCHARISTIA. Hoc est corpus, ait, meus hic de
vulnere sanguis Fundendus, commissa hominum qui diluat
omnia. Vita piis erit, atque eadem mors fontibus est. U-
no eodémque salus fluat atque è fonte venenum. Sic ait, at-
que suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris
pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum
præbet. Nam quæ panis erat, quæ vini essentia quondam,
Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem Transferit
subitò, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica
nostræ salutis hostia. Ave beata Christi & innocens caro,
Perfessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convi-
vium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE. * Eruere. Domos avium cum stirpibus
imis eruere. Dissicere moles, & avellere saxis. Viridem syl-
vam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis ra-
dicibus. Virgas lentas convellere. Magno nixu hostilia ag-
gredi, & genibus adversæ arenæ-obluatari. Tempestivam
sylvis evertere pinum. Segetem à radicibus imis eruere. In-
domitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum
evellere fibras.

EVITARE. V. Evadere.

EVERTERE. Æquare solo urbis muros. Vi frangere
opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æ-
quare solo. Præcipitem dare. Urbem à culmine sternere.
Fundamenta quatit, totâmq; à sedibus urbem Eruit, Ferro
res. indere gentem. Urbis mœnia destruere. Vertere ab imo
mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Urbem ru-
ere, diruere, subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et
lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EUMENIDES. Sacro crinitæ angue sorores. Ge-
nitæ de nocte sorores. Vipereæ sorores, Pœnarum triplices
deæ torto vittatis angue capillis. Carceris obscuras quas fe-
runt ante sedere fores. **V. Dea tartari.**

EUNUCHUM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre in-
guinis onus. Sublecare partes viriles. Exscindere se.

EUROPA. Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi so-
ror. Junonis pellex. Illusa imagine tauri. Vincta bove falso.
Simulato vincta juvenco. Virgineâ tenuit cornua falsa ma-
nu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAUDIRE. Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus. Preces habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. V. *Preces audire.*

EXCELLERE INTER OMNES.

* Omnes supereminere. Esse pulcherrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter omnes quasi noctiluca, seu Delia inter minores ignes. Inter Latias gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pegasus anteit cæteros equos. Est mera laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE & EXCITARI à mortuis.

Animas revocare orco. Socios à morte reduxi. Reddere vitam. Adimere letho. Animam reddere ademptam. Lazarus è tumulo Christo inclamante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mittuntur in artus. Ad lumina surgere vitæ. Revocari à morte ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux alma. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet vigere reddito spiramine. Christus restituit defuncta cadavera vitæ. Dispersa vigor per membra volutus Æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus reliquit me. Somnus abit. Somno excuti. Viros nox, somnûsque reliquit.

EXCORIARE & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti curtis est summos direpta per artus. Jugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudæque direptâ pateant tua viscera pelle. * Totus erat vulnus, cruor undique manabat, detectiq; patebant nervi, trepidæque sine ulla pelle micabant venæ.

EXCUSARE. Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpâ liberare. Si qua meis fuerint, ut erunt,

erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habet.
EXCUSANDI MODUS. * In mare fundit aquas, & ligna sylvis infert qui tibi carmina mittit. Dat apibus Hyblæis, *id est*, optimis Corfica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exiguae quædam gratia Musæ. Nostra Thalia verecundo te accedit pede. Musa nostra metuit iudicium tuum. Excusa nostras apinas tricasq; Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia finit Thalia loqui.

EXECRARI. Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nullósque lares, inopémque senectam, Et longas hyemes perpetuamque sitim.

EXEQUIÆ. Pompa funeris. Supremi honores. Ducit supremos nænia nulla choros. Funeris exequiæ. Funus lamentabile, lachrymabile, miserabile, flebile, lugubre, triste, mœstum. Funeris atra dies.

EXEQUIAS FUNERIS PROSEQUI. Solvere, peragere justa alicui. Exequias ritè facere. Decorare supremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere tristia funera. Funera ducere per urbem. Ducere tristes exequias frequente cœtu. Extinctum supremo efferre honore. Multo planctu & lachrymis obortis comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre suprema.

EXERCERE. Colere, excolere, tractare aliquid. Aliqua versari in re. Cæstibus & jaculis dare brachia experienda. * Noctésque diésque in re aliqua conterere. Est totus in illo. Hoc secum cogitat unum. Hoc agit at solum. Huc animi nervos omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO. Exercitium. Usus assiduus, sedulus, indefessus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXERCITUS. Acies. Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clypeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruscans ære caterva. Numerosa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITUM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros suscitare. In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI. Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos virésque secundas sufficere. In antiquam

virtutem, animosq; viriles excitare. Incendere, inflammare animum alicujus. Aliquem voce movere, variis instigare vocibus socios. Animos tollere dictis. Dare animos. Vires adjicere. Juno vires, animumque ministrat.

EXILIO MULTARE & MULTARI.

Adimere patriam. Demere humum natalem. Patriam expellere. Pellere, ejicere, prohibere urbe. Patriam jubere abesse. Pellere ab oris patriis. Patriæ fines, & dulcia linquere arva. Alio quærere patriam sub sole jacentem. Patriam excedere.

EXIRE. Portis se efferre. Testa relinquere. Erumpere portis. Excedere adytis. Se extra testa ferre. Efferre gressum. Limina relinquere. Discedere loco. Patriam discedere terram. Se testis effundere. Se fundere portis. Testo & testum exire, egredi. Exire limine testis. Prodire è domo. Prodire testis.

EXONERARE. Animum odiis exonerare suum. Ego te hoc fasce levabo. * Demere sarcinam. Excipere onus alterius. Atlantis præbere vicem.

EXPANDERE. * Latè sese extendere. Latè ramos, & brachia tendens. Alas pandere ad æstivum solem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades passis. Sparsum oderatis humerum capillis. Sparsis per terga capillis. Pandiculans oscitator inertia membra laxat ad auras.

EXPERIRI. Nil intentatum, inexpertum, inausum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vini tentat gressus. Tentamenta pangere. Tentare Tethin ratibus. Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios usus artem experientia fecit. * Tentare varias artes. Omnem movere lapidem. Audere se committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia possit. Cuncta prius tentanda priusquam Mavortem fuscites. Vires suas experiri. Metiri sua pondera.

EXPLICARE. Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Grajorum sacrata resolvyere jura. Expediam dictis, & te tua fata docebo. Fert animus causas tantarum exponere rerum.

EXTINGUERE. * Restinguere ignem fontibus. De crinibus ignem excutere. Subducto stipite flammam exanimare. Absumptis viribus ignem extinguere. Nutritur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammam,

mas, grandior aura necat. Vulcanum undâ superare. Lymphâ injectâ domare ignes.

EXPULSUS, EXUL. Hinc indè errans. Patriis sedibus excussus, & per terras urbésque vagans. Errans per varios casus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans. Aliena limina lustrans. Pulsus, fugatúsque urbe suâ. Cui perpetuò propriâ tellure carendum est. Cui urbs suo non ad-eunda pede. Finibus extorris, actus, pulsus, expulsus, ejectus. Lustrans vagis erroribus orbem. Huc illuc sine sede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXNERE. Ponere vestem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere vestem ex humeris. Exuvias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor distis caræ genitricis, & alas Exuit.

EZECHIAS. Achasides; filius Achasi. Rex columbrum qui fregit ahenum. Achasides patris vestigia fœda relinquens: Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus. agit grates, Dominumque celebrat; à *Matre sic dictus*, Ezechias dirum genuit feritate Manassem.

F.

FABA. Duræ culmen inane fabæ. Ventosam betis, fipis, adde fabam.

FABER. Artis fabræ celeberrimus. Persia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum spectans in ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à scoriis & fœcibus.

FABULA. In vanum fabula fîcta jocum.* Non indigna referri Fabula plena jeci. Commenta Poëtarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus. *Ovidius*. Fabella bella. Veritatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nusquam sunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE. Solus & artifices qui facit usus erit. Hoc age. Actum agere. Exequi, peragere. conficere, efficere opus. Gerere, administrare munus.

FACILE. Poena non est grandis. Facile ut somno ag-grediare jacentem. Omnis ad accessus Heliconis semita tri-ta est. Non est ad astra mollis è terris via.* Proclive factu. Volens facilisque sequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non est operosa res volenti. Quàm facile vulpes pyrum comest, tam facile, &c.

FALLERE & FALLI. Vanâ spe lufit amantem. Callida stultas decipit efca feras. Animum delufit Apollo. Nifæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude fereni. Primus amor deceptam morte cefellit. V. *Decipere.*

FAMA, id est, HUMOR. Volucris præconia famæ. Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi. Nuntia, prænuntia rerum, Major poft cineres. Malum quo non velocius ullum. Tam ficti pravique tenax quàm nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Maguarum nuntia rerum. Quæ tamen incautos fallere sæpè folet. Parva metu primò, poft fele attollit in altum, Ingrediensque fole, & caput inter nubila condit. Volans præpete penna. Mobilibus veniens pennis per inania cœli. Rumor hinc indè volans. Difpergens falſa. * Ea fama vagatur, Fama volat. Incredible rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis. *ἡ φήμη ἡ ἀγοή*, malum alarum.

FAMA pro LAUDE, item FAMOSUS.

* Fama perennis, nefcia lethi, quam nulla vetuſtas obruet. Toto notus in orbe. Fama porrecta ab ortu ſolis ad Heſperium cubile. Te fama jugalibus aëriis ſublime tollit, atque ſubducit hominum faci. Quacunque Phœbus fama ſe tendit tua.

FAMES, FAMERE. Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incolæ ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. * Pallida gerit ora fame. Peſſimâ torqueor eſuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furo ſtimulante fame. Fames me premit obſidione gravi. Rabidi jejunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM DEPELLERE. Comprimere, reſtringere famem epulis. Levare, pellere, depellere famem. Paſcere, ſolvere, placare, ſedare jejunia. Eximere famem. Concuffâq; famem in ſylvis ſolabere quercu. Amor compreſſus edendi.

FAMULA. Studioſa, fida, officiôſa, obſequioſa miniſtra. Obſervans mandata dominæ. Ad nutum parata. Serva agilis, ſedula.

FAMULUS. Servus. Miniſter. Adminiſter. Flexo poplite cernuus. Facilis ad juffa expedienda, munia obſeunda. Obſervans lumine mobili omnes domini geſtus.

Omnia

Omnia promptè gerens ad nutus heriles. Cujus intenta lumina herum tuentur.

FASTIDIRE. *Adversari, abhorrere, refugere. *Tædia sentire. Amor tuus versus est in tædia nostri. Movere fastidium. Positæque movent fastidia mensæ. Veniunt mihi tædia vitæ. Est mihi grave nimis, & nimis molestum. Res illa stomachum ciet mihi. V. Abhorrere.*

FATUM. *Ethnicòs.* Ferrea decreta sororum. Fatalis lex. Tenor fati. Consilium Deum. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei jussu fixum fundatúmque tenetur. Dans metas cuique suas.

FATA VOLUERUNT, *Ethnicòs.* Sic fata tulerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in pejus ruere. Fata obstant. Fata movent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum est, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE. Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favo e. Adesse cæptis. Annuere votis. Dexter ades tuo numine. Linguis animisque favere. Dare se alicui placidum. Respicere aliquem vultu placato. Mite caput, placatæque cornus verte huc. Et des ingenio vela secunda meo. Aspiret primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & spirare secundi. Adsis pede Diva secundo. Consulite & rebus succurrite duris. Non ignara mali miseris succurrere disco. Da facilem cursum, atque audacibus annue cæptis. Quisquis es, ô faveas, nostrisque laboribus adsis. Votum secundet, qui potest, nostrum, Deus. Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis.

FAUNI. Bicornes. Dii ruris. Numina rustica. Numina ruris, sylvarum.

FAX. Vires birumineæ. Pingues lampades. Flammiferæ pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Teda pinea. Fax multifida. Fax sine luce. Fax mortis. Fax thalami. Lachrymoso stridula fumo.

FEBRIS. Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapido furens membris omnibus æstu. Torrens ora anghela continuâ siti. Arida, anghela, pestifera, tremula, ardens. Febrilis horror.

FEBRILABORARE. Ardere febribus. Æstuari

feb. ili. dolore. Anhelis febribus uri, Febribus infestis jacere perustum. Sævâ laborare febrî, quæ membra torret ardentis foco. Febris vellit, convellit, materat præcordia. Torrentur febribus artus. Febris arida depascitur artus.

FOELICITAS. V. Prosperitas. FOELIX.

* Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus. Fortunâ dulci ebrius. Persarum vigui rege beator. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda. Sedet fortuna in gremio. Non me foelicior ipse Hesperia dominator ora. Ad nutum ei fortuna volat.] Térque quaterque beatus. Foelix ô simiûm foelix. Quem promissa manet cœlestis portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Foelices ter & amplius. O quid solutis est beatius curis ?

FERRE. * Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate supposuit patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subi bo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toro corpore nixus, & contractis undique nervis sustinet immensum pondus. Axem humero torquet. Æneas subiit humeris patrem. Ferre jugum cervice subactâ. Contento levius portantur corpora dorso.

FERRUM. Pondus ferri. Lamina. Ferrum candens, igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. *πικρὸς λυτὰρ τεχνίων*, Acerbus arbiter, seu solutor litium. V. *Ferrum cudere.*

FERTILIS. * Ditissima terra. Est ver assiduum. Est tellus bifera. Est hîc æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra opima frumentis. Pinguissima tellus, ac fecunda nimis. Luxuriat solum. Terrarum regina solo ditissima.] Terra liberiùs omnia nullo poscente ferens. Terra frugibus foelix. Terra ubere læto. Terra potens ubere glebæ. Ferens messes opimas. Proferens Cerealia munera, dona Cereris. Lætis flavens aristis. Reddens semina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis respondentia multiplici fœnore. Opulenta bonis. Ridentia satis surgentibus. *Vide frugifer.*

FERVERE. * Furit intus aquæ vis. Exultant latices æstu saliuntque bullæ minutæ. Magno sono ferventis aheni ebullit unda. Altè spumis exuberat unda. Non se capit unda, volat vapor ater ad auras. Spumeus undarum cumulus se tollit aheni. Fervet & exultat aqua.

FES-

FESTINARE. V. Accelerare.

FESTUM. Dies festus. Festa celeberrima. Lux sacra. Lux festa. Sacrum solemne. Solemnia annua.

FESTUM CELEBRARE. Agere, agitare, peragere, servare festum, festum annuum. Celebrare festum. Sacrare festum. Instituire, indicere festum. Nos delubra Deum, miseris quibus ultimus esset Ille dies, festâ velamus fronde perurbem. * Festivam celebrare diem. Solemnes ducece pompas ad delubra. Est dies anno redeunte festus. Adest lux festa. Festis lucibus & profestis, Solem nem honorem ferre alicui Sanctorum. Luce sacra operari Deo. Cessant deposito jugo agri fertilis incolæ. Salve festa dies, meliôrque revertere semper, *Εορτή πλεισδύβροτος*, populosum festum.

FIBULÆ. Vincla relaxare tunicæ.

FICUS. Baccis cœrula ficus. Duris densissima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. Confidere.

FIDES. * Fiducia. Accipe, dáque fidem. Tibi maxima rerum verborumque fides. Spes ô fidissima Tencrûm. Intemerata fides. Fides vincta teste Numine, Animum presenti pignore firmans. He stibus est servanda fides. *σφραγίς*, signaculum mentis.] Thesea, Penelopea, inculcata laudabilis, spectata, incorrupta, ingenua, ævo rarissima nostro. Corvo rarior albo. Rara avis in terris nigroque similima cygno. Quæ aut nulla, aut monstro rarior esse solet. Astra sueta subire fides. Fidei incrementa novæ. Christum fido supponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, seu CHORDA. Harmonica, sonora, resona, vocalis, canora, tinnula, dulcis. Mœvens, alliciens animos. Mulcens, permulcens pectora. Lævans pectora duris sollicitudinibus. Fallens, tollens curas. Suave, dulce sonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœsta sono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta sonos.

FIDIBUS CANERE.

Pulsare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, sollicitare chordas pollice.

FIGULUS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Fingens vasa. Incrustans ollas vitæ. Laboriosus, sedulus, industrius.

FILIA. Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. A carba parenti. Dives dote. Gnata.

FILIUS. Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce levamen senectutis parentum. Pignus dulce socii tori. Charum pignus conjugii. Spes operosa patri suo. Curarum & senii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE. Cuneis fissile robur scindere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis scindere. * Altè finditur in solidum cuneis via. Sublatum altè consurgit in ensem, & mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit. Partibus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina secando.

FINIS. Ultima, pro fine. Eventus. Effectus boni. Causa perorata est. Operis fastigia summi. Venit summa dies. Terminus. Meta ipsa extrema. Serâque coronide longus Est liber. Exitus acta probat. Nec prius imposuit rebus finemque modumque.

FINIRE. Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Imposuit finem pugne, fessumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis cursibus amnis. Littera defesso pollice sistit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adest. Dirimere sanguine bellum. Immensum spatiis confecimus æquor. Vesper decedere campis Admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem dedit ore loquendi. Quis scelerum modus est? Hic stabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere est animus finemque imponere.

Adde e summa. Pierides cœptis addite summa meis. Imponere cœptis ultimam manum. Vide *Perficere*.

FIRMUS. Sunt rata pacta. Firma cavavit robor. Turno vira manet rata. Fixus. Durabilis. Stabilis. Constans. Illam non populi fasces, non purpura regum Flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis Inconcussus.

FISTULA. Calamus. Canna. Arundo. Cicuta. Avena. Buxus. Dulce canens. Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus. Effundens dulces sonos. Dispar seprenis fistula cannis. Dispar es calami compagine ceræ juncti. Fistula cui semper dectus, ita a nudinis ordo.

FISTULA CANERE. Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agrestis. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipulâ disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pari calamos inertes. Fistulâ dicere amores. * Structis cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avenâ. Calamo terere labelhum. Inflasti complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistulâ.

FLAGELLARE. Crudeli verberare lacerare terga. Insonare flagello. Lento cruciari flagello. Torto instare flagello. Intorto verberare terga secare. Verberibus castigare. Ingeminare iæctus. Continuo sonites ultrix accincta flagello. Tiphphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. Vide *Cedere.*

FLAGITIMUM. Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum Nil ruboris, nil pudoris habens. Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Me mea fata, & scelus exitiale his mersere malis. Pro tali scelere, pro talibus ausis dii persolvant grates. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. V. *Crimina.*

FLECTERE ALIQUEM, V. Placare.

FLORA. Chloxis. Uxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludis celebrata jocosis. Vultu pulcherrima. Spatians cultis in arvis. Exultans, sedens, residens viridi in gramine. Legens, carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia mista odoratis rosis.

FLORERE. Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis collucent floribus agri. Induere se in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubescit, & variis floribus halat. * Viret assiduo flore resectus ager. Spirant arva croceis vestita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLORES. * Prætorum insignis honos. Grata oblectamina visus. Horti deliciae mille colorum. Telluris sidera variegata, purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Fignora olentia Floræ. *Ἰὺς Ῥόσπυρος.* Terræ cæsaries.]

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos spargens, diffundens latè dulcē odorem. Oblectant

Stans animum miris, variis, mille modis. Ridens, vernans
humili in gramine. Mulcens auras suavi odore. Halans per
prata nitentia. Nitescens discoloris gramine. Odorato germinis
ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus
per gramina roscida. Variis florum data nexa coronis. Variis
florentia limina fertis. Orniſque incanduit albo flore
pyri. Hædique petulci floribus insulant. Fucoque & floribus
ora explere.

FLORES VARIJ, & HERBÆ.

* Lilia, rosæ, violæ, narcissi, hyacinthi, calthæ. Lillionarcissi. Croci. Cinnama. Nardus. Casia. Balsama. Thyma. Amaracus. Ligustra. Vaccinia. Colocasia. Acanthus.

FLUCTUS. Procellosus, tumidus, marinus, agitatus, rapidus, vastus, raucus, sonans, fremens, undans, immodicus, surdus. Se sinuoso vertice volvens. Resonantia littora pulsans. Spumosa littora feriens, concutiens. Immenso murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula navis. * Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda vorticibus. Montes volvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sidera verberat unda.

FLUERE, quod ad FLUVIOS spectat.

* Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis, errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Ubi corniger humectat culta pinguis Scaldis: Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena per ostia. Septem portis fertur in æquor. Expatiatæ ruunt per apertos flumina campos. Gelidusque fluvius per imas quærit iter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLUVIORUM ALIQUOT NOMINA.

* Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris vel Tyberis, vel Tiberinus, Ister. Padus. Sequana. Nilus. Arar. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus. Hermus. Rhenus. Rhodanus. Dilia. Zenna. Simois. Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus. Liris. Rubicon. Nar. Albis.

FLUVIUS. Fluvialis unda. Aqua-currens. Flumen concium, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor Pactoli.

Agnis.

Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepirans. Per prata virentia fluens. Rivus lenè fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo sonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillòs sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminòque antiquos subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE. * Effossâ terrâ supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta movet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavatâ. Oculis capti fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arva dura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro ernere.

FOEDUS. Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDUS FACERE. Fœdus inire, componere, ferre. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsentis pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Cœiunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactisq; Hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem injungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDUS VIOLARE. V. *Violare fœdus.*

FOENERATOR. V. *Usurarius.*

FOENERARI. V. *Usuram exercere.*

FOENUS. V. *Usura.*

FOETUS. Pondus ventris. Tumor. Maturum onus. Crescens onus visceribus. Uteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS. Ora fontana. Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cavæ venæ. Fons tenui pellucidus undâ. Niridus, argenteus undis. Patulos succinctus hiatus. Fluens per florida gramina.

Agens

Agens virides undas. Arentes selevans jucundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens vivas aquas per saxa humentia viridi musco. Undans humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita musco. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurranti aquâ. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Veni petennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo somus. Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinatus. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES. Valvæ bifores. Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ. Janua surda petenti. Laxa serenti. Saucia nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem motu cardine reddens.

FORMA. Decor, Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læsa. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve donum exigui temporis. Spatio quæ carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quantum accedit ad annos fit minor. Ut rosa verna periens. Blandimenta formæ. Præstantia, excellentia, gratia formæ. * Est forma qualis innubis dies. *Χρῶμας ὁ ὄψος*, flos coloris.

FORMICA. Agmen graniferum. Parcum genus, patiēisque laborum. Quæsitæ tenax. Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehens cibum granifero ore. Nigrum agmen prædam per herbam convectans calle angusto. Hyemis memor. * Tectis efferens penetralibus ova. Ingen-tem populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. It nigrum campi agmen, prædamque per herbas Convectant calle angusto, pars grandia tradunt. Obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt. *Ὁ γῆς σερπὼς*, terræ exercitus.

FORMIDARE. Trepidat formidine pectus. Mens ægra tepido metu palpitat. Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimiam formidine. Corda stupent auxio metu. Hor- rere, turbari metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa. Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis Insinuat pavor. Præcipientes metus attrahit

Mortalia corda per gentes humilis sternit pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Totus tremor pertentat corpora. Percussus formidine mentem. Metu terras cælumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formidine cecidere animi. Dirigit visu in medio, calor ossa reliquit. Labitur, ac longo vix tandem tempore satur. Raris turbatus vocibus hisco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hæ-
rere animis. Ingenti trepidare metu. Olli somnum ingens rupit pavor, ossaque & artus Perfudit toto proruptus cor-
pore sudor. Quod si tantus habet mentes & pectora terror.

FORMIDINEM ABFICERE.

Omnes metus subicere pedibus. Formidinem exuere, de-
ponere. Recipere, revocare, recuperare animum seposito me-
tu. Ore tremente ponere metum. Mæstum timorem mit-
tere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA. Eximæ, egregiæ formæ virgo. Cui est nivæ præstantia formæ. Venustâ fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosæ æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Fax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque asper-
gine tinctas. Cujus roseas commendat gratia mira genas. Variis donis refulgens sideris instar. Formâ pulcherrimâ virgo. Quæ candore nives anteiret. Præstanti corpore Nym-
pha. Quâ nulla decentior.

FORMOSUS. Ante omnes formâ pulcher. Egregiâ formâ splendens. Insignis facie juvenis. Ipse alios inter pul-
cherrimus unus. Formosi pecoris custos formosior ipse. Quo pulchrior alter Non fuit Æacidum. Insignis formâ, viri-
dique juventâ. Os humerósque Deo similis. Præstanti facie & formâ.

FORTIS. Invisis viribus esse. Viribus insignis. Valido esse robore. Præditus viribus. V. *Robustus.*

FORTITUDO. Robur firmum, solidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum. Vires alacres, valentes, vegetæ, nervosæ.

FORTUNA DE A FICTA. Sors quam tribuit fortuna. Casus subitus. Dea immitis, cæca, dubia, insidiosa, le-
vis, incerta, volubilis. Constans in levitate. In nullo lo-
co tenax. Solito defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies,

facies, species fortunæ. Regna Fortunæ. Fortunæ ambigua, lubrica, anceps, infida, malefida, instabilis, erraticæ, mobilis. Alternans vices. Res humanas sursum deorsumq; rotans. Passibus ambiguis errans. Permutans ima summis. Hominum spes faciens varias. Fugacior undis. Ex humilique loco magna ad fastigia rerum attollens, & rursum deturbans. Modò læta manens, vultus modò sumens acerbos. Euripi instat reciproca. Quæ durior esse solet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica. Nesciens figere rotam. Sors dubiis passibus errans. Fortunæ instabilis aura. Rebus in humanis nullo discrimine ludens. Omnia non certâ dans rapiensque manu. Omnia mutans variis casibus, nec sinens aliquid scilicet esse diu.

FORTUNA ADVERSA. Iniqua, sæva, dura, incommoda, inimica, tristis. Sors aspera, ferrea. Vis violenta sævæ fortunæ. Fera fortunæ violentia. Procella sortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triste, sævum, fatale. Sors per tumidas agitata procellas. Adversæ incommoda fati. Tela adversæ fortunæ. Sors onerosa premens humanum genus.

FORTUNA ADVERSA UTI.

Variis casibus urgeri, & duris undique fati exerceri. Fatis tribus angere. Adversam fortunam premi. Urgeri fati iniquis. Casu acerbo affligi. Pati mille incommoda iniqui fati. Infans fors intonat. Miserum tristis fortuna tenaciter urget. Agere fortunam per adversas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obruit caput. Fortunam adversam, minus secundam uti. * Esse ludibrium fortunæ. Fortunæ scopus.

FORTUNA BONA. Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors splendida, amica, placida. Aura secunda, prospera. Fata secunda. Flatus fortunæ secundus.

FORTUNA BONA UTI.

Faustis successibus uti. Navigare scilicet auram. Duce placido candida vela salo. Secundis ventis, secundo flatu uti, alite dextro, auspicio læto frui. * Sedere fortunæ in gremio.

FORTUNATE, seu FOELICITER.

Alite dextro. Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu Omne læto, fausto. Auspicio scilicet. Prospero, læto cursu.

FOVEA.

Caverna profunda, cæca, cava, vasta, umbrosa, tecta, abrupta, atra. Scrobs furva, exesa. Spelunca. Specula. Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. Rumpere.

FRANS. V. Decipere.

FRANGERE.

FRÆNARE. Spumantia addere frænâ feris. Torquere frænâ is ora fugacis equi. Ferocis equi luctantia colla retorquere. A ctus habenis equus curvaris fertur spatiis. Ad ductum circum caput egit habenas. Glacies frænât cursum aquarum. Justitiâ frænare gentes superbas. Vinculis, & carcere frænare. Tempore parer equus lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coercere, cohibere fræno. * Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frænis. Celso sonipedes subigere iugo. Frænare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRÆNUM. Frænâ sonantis, spumantia, domantia, cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, nodosum.

FRIGERE. * Erigore corripere. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum sævo spirante Boreâ cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Infantis Christi membra aura pungebat. Puelluli tenerimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDUS. Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Undique jam tergo ferratos sustinet orbes. Puppius illa prius patulis, nunc hospita plaustris. Cadunturq; securibus humida vina Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cælum. Cum tristis hyems etiam nunc frigore laxa Rumperet, & glacie cursus frænaret aquarum. Gelidus concrevit frigore sanguis.

FRIGUS. Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor Alpinus. Glaciale, durum, hyemale, Scythicum, non habitabile. Acre gelu. V. *Hyems.*

FRONS FRONDIS, FRONDESCERE.

* Comæ, sylvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas, & brachia tonde. Nunc frondent sylvæ, nunc omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus foliis. Sylva spargit agrestes frondes. Sylva comata. Arbor agit comas. *Papinius:* Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in patulas comas. Formatis operitur frondibus arbor. Viridi tegmine amictuntur arbusta. Redcunt arboribus frondes, quas Hyems abstulerat. V. *Flerere.*

FRUCTUS.

FRUCTUS. Ubères, amœni, dulces, copiosi. Fruges Cereales, lætæ, gravidæ. Curvâ jam falce petendæ, secandæ, Labori non respondentes. Præmia telluris. V. *Maïum*.

FRUGES. Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Farris acervi, Frugum acervi.

FRUGIFER. Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam, Respondens votis avari agricolæ. Uber læto proventu. V. *Fertilis*.

FRUMENTUM. Cerealia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera, munifica, foecunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRUSTRA. Incassum. Nequidquam. Inaniter. Irratâ Deliâ venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis littora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustrâ. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & sylvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere rectâ procedere cancrum. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina tradere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere littus aratro. V. *Absurda agere*.

FUCARE. Fucare colorem. Fucos oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas. * Hyali saturato fucata colore. Compositis linere ora venenis. Hirsuta genas fuco excolere. Naturale decus arte fictâ juvare. Non sinere in propriis membris nitere bonis.

FUCUS. Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. * Color quæsitus. Medicamina vultûs. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FUGERE. Fugâ, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convertere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, maturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fugâ. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fugâ sylvas, saltusque peragraré. Bripere se letho. Turpia foemineæ terga dedere fugæ.

FULCIRE & FULCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine
 nixus. Inhærare humeris alicujus. Attollere humeris. De
 humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti
 committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subiecta parenti.

FULGETRUM, quam CORUSCATIONEM vocant.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ar-
 dens, flagrans, niêtans, secans, tranans, penetrans aëra. Ter-
 ribico mugitu ardens. Rumpens obscuras nubes, & terque
 quaterq; tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscents
 poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane mi-
 tans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FULGURARE, Deus rutilas per nubila flammæ spargit.
 Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æthera
 miscere. Ignis ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere ful-
 gor, Cum Ionitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem.
 Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc
 missis abruptis ignibus æther. Non aliàs cœlo cecide-
 runt plura sereno Fulgura, nec dici toties arsere Comete.
 Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater om-
 nipotens cœlo ter clarus ab alto Intonuit, radiisque arden-
 tem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere
 nubem. Cœlum coruscat trifulcis ignibus. Æther micat la-
 te flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat.
 Rumpunt aëreas fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœ-
 lo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aëreos secans
 campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FULMEN, Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens.
 Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine
 terras. Concutiens cellas à vertice turre. Feriens summos
 montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Triful-
 cum telum infesti Jovis. Concussis elisi nubibus ignes. Ex-
 cussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther.
 Tumultus ætherei. Jovis arma. Ignis fulminei, trifulci.
 Ignis Jovis. Validus fulminis ignis. Ignis Phaëtoncei. Te-
 la manibus fabricata Cyclopi. Ignea arma. Fulminis
 ira. Fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Jovis.
 Non imitabile fulmen Jovis. *Αἰθέρος ὀρχήστis*, Ætheris
 saltator.

FULMINE LÆDI. Sentire fulminis ictum. Tangi,
 feriri de cœlo. Jovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FULMARE.

FRUCTUS. Ubères, amœni, dulces, copiosi. Fruges Cereales, lætæ, gravidæ. Curvâ jam falce pendentes, secandæ, Labori non respondentes. Præmia telluris. V. *Maum.*

FRUGES. Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Farris acervi, Frugum acervi.

FRUGIFER. Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam, Respondens votis avari agricolæ. Uber læto proventu. V. *Fertilis.*

FRUMENTUM. Cerelia munera. Cereris dona. Ceres humanis usibus apta. Ceres flava, spicifera, frugifera munifica, foecunda, falcifera, flavens, culta, triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRUSTRA. Incassum. Nequidquam. Inaniter. Iratâ Deliâ venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis littora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustrâ. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & sylvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere rectâ procedere cancrum. Folia arboribus, sidera cœlo addere. Semina tradere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolvibile saxum. Curvo proscindere littus aratro. V. *Absurda agere.*

FUCARE. Fucare colorem. Fuco oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere, excolere colla, genas. Fucata genas. * Hyali saturato fucata colore. Compositis linere ora venenis. Hirsuta s genas fuco excolere. Naturale decus arte fictâ juvare. Non sinere in propriis membra nitere bonis.

FUCUS. Medicina figuræ. Nitor externus. Candor quaesitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. * Color quaesitus. Medicamina vultus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FUGERE. Fugâ, seu pedibus salutem querere. Moliri, parare, capere fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convertere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, maturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitq; vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fugâ. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fugâ sylvas, saltusque peragraré. Eripere se letho. Turpia foemineæ terga dedere fugæ. V. *FUGA.*

FULCIRE & FULCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine
 nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De
 humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti
 imponere pondus. Cum foret Æneæ cervix subiecta parenti.

FULGETRUM, quam CORUSCATIONEM vocant.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ar-
 dens, flagrans, niêtans, secans, tranans, penetrans aëra. Ter-
 rifico mugitu ardens. Rumpens obscuras nubes, & terque
 quaterque tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscientis
 poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane mi-
 tans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FULGURARE, Deus rutilas per nubila flammæ spargit.
 Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel æthera
 miscere. Ignis ab æthere fulgent. Vibratus ab æthere ful-
 gor, Cum tonitu venit. Rapidum jaculari è nubibus ignem.
 Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc
 missis abruptis ignibus æther. Non aliàs cœlo cecide-
 runt plura sereno Fulgura, nec diu toties arsere Cometæ.
 Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater om-
 nipotens cœlo ter clarus ab alto Intronuit, radiisque arden-
 tem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere
 nubem. Cœlum coruscat trifulcis ignibus. Æther micat la-
 te flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat.
 Rumpunt aëreas fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœ-
 lo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aëreos secans
 campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FULMEN. Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens.
 Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine
 terras. Concutiens cellas à vertice turres. Feriens summos
 montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Triful-
 cum telum infesti Jovis. Concussis elisi nubibus ignes. Ex-
 cussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther.
 Tumultus ætherei. Jovis arma. Ignis fulminei, trifulci.
 Ignis Jovis. Validus fulminis ignis. Ignis Phaëtoncei. Te-
 la manibus fabricata Cyclopi. Ignea arma. Fulminis
 ira. Fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Jovis.
 Non imitabile fulmen Jovis. *Αἰθέρος ὀρχαῖς*, Ætheris
 saltator.

FULMINE LÆDI. Sentire fulminis ictum. Tangi,
 feriri de cœlo. Jovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FULMARE.

FUMARE. Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ Cælum subtexere fumo. Faucibus ingentem fumum emit, involvitq; domum caligine cæcâ. Erigit atro Nigra nitem fumo rogos alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus arcus.

FUMOSUS. Fumæ tædis lumina. Piceum fert fumida tæda lumen. Fumifera nox.

FUMUS. Picea caligo. Nigra volumina fumi. Fumolachrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, invis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus ocellis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exustipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus. Erigitur. Testa subeunt nigro deformia fumo. Assiduâ postes fulgine nigri. Mistoundans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem. Turbine fumantem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FUNDA. Exutæ contorto verbere glandes. Glandes plumbea fundâ missâ. Pondera fundæ plumbea. Stridentia fundæ. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam tereti circum caput egit habenâ. Tortâ Balearis sævula habenâ. Stridentia fundâ Saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes. Cum balearica plumbæ Funda jacit.

FUNDAKE, FUNDAMENTUM.

Fundare arces. Urbem fundare colonias. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. * Substruere. Struere basinas.

FUR, FURARI. Nocturnus, tacitus, pervigil, trepidus, rapax, trifurcifer, vagus. Nocte vagans. Insidians opibus aliorum. Captans aliena. Rapiens nummos fractâ arcâ. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripient.

* Raptas ad littora vertere prædas. Manticulari. Avertere tauros e stabulis. Aliquid condere furto. Ignem æthereâ domo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Tristi spoliantur templa ruinâ.

FURERE. Insania mentem occupat, habet. Agi, agitari furore. Rapi, circumagi furore insano. Oestro ferri. Laborare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiatâ mente furores.

FURIAE. * Diræ. Erinnyes. Eumenides. Infernæ cohortes. Ultrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto, Megæra. Sorores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Dira Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiosa.

agitata fuit crudelis Orestis exercita Diris, stimulara furore. In rabieni mens acta fuit. Arrâ bile fuit percitus.

FURORE CORREPTUS Non sanæ mentis. Vefanus, Cui mens dimota loco vel sede suâ est Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi. Scelerum furiis agitatus Orestes.

FUTURUM. Cautâ speculator mente futuri. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnae capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutarum animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque carent, &c.

G.

GALEA.

Cassis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radians, corusca, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens. Ignem flammâsque vomens. Cristata pennis, Tegmina capitum Tegminis officium. Vincula galeæ. Et gravis rastris galeas pulsabat inanes. Miratur terribilem cristis galeam. Inam inter galeam, summi thoracis & oras Abstulit inde caput. Induere galeamabilem cristisque decoram. Scuta virum, galeasque & fortia corpora volvit.

GALLIA. * Dives, armipotens, ferox, ingeniosa, Aurea cæsaries ollis, atque aurea vestis. Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla auro innectuntur. Profugique à gente reuicta Gallorum Celtæ. Truces flavo vertice Galli Quos Rhodanus cingit. Rhodani potores. ὅπο τῷ γάλακτι, candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA. Glociens, glocitans. Tegens alarum regmine pullos. Pullorum custos fidissima. Sedulo observans pullos quo tempore milvus Instruit insidias. Fovens sobolem expansis pennis. Foetus suos vocans singultu, & plaudentiæ alis. Cristati foemina galli. Foeta conjunx cristati mariti.

GALLUS. Prænuntius ales diei. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus oris Evocat auroram Qui trepidum virili provocat ore diem. Lucis prænuntius ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus. Totam gentem fecundo semine complens. Somnos abrumpens, impediens. Volucris Tiana. Nuntia lucis avis. Cristata volucris. Ales diei nuntius. Voce crebrâ nuntians diem adesse. Excubitorque diem antea prædixerat ales.

GANYMEDES. Cujus amore arsit rex superum. Raptus

Raptus Jovi. Phryx. Phrygius. Iliades. Idæus. Iliacus Paris genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitâque Jovis nectar Junone ministrat.

GAUDERE. Capere gaudia lætâ mente. Capere, concipere nova gaudia posito luctu. Perfundi, suffundi lætitiâ. Exhilarari tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus. Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitiâ. Lætitiâ fremere, & animos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere supercilio nubem. Inducere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia depositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitia dulces sentire sub pectore motus. Volvere, nectere gaudia.

GAUDIO EXULTARE. Dare manibus plausus. Pectora exultant dulci motu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos ex hilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, & júbila gratificâ voce sonare. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitia dare signa, & tollere plausus. Pectore exultante ciere plausum. In plausum abire. Læto testari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAUDIO PERFUNDERE. Mulcere animum mirâ dulcedine. Complere, implere lætitiâ pectora. Imbuere, perfundere lætitiâ mentem. Inflectere blandâ dulcedine sensus. Mulcere animum. Confusæ reddere gaudia menti. Jucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbata infundere gaudia menti. Parere, gignere lætitiâ in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectas tacitâ dulcedine mentes.

GAUDIUM. Speratum, securum, præreptum, verum, falsum, novum. Lætitia. Voluptas. Animus gaudent. Lætitia tumefactus. Gaudia grata. * Animi dulcedo. *εὐποσύνης χεῖμαρρος*. Lætitia torrens.

GELU. Rigidum, astrictum, candens. Maris astricto coit unda gelu. Glacie riger horrida barba. Rura gelu claudit hyems. Jacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu. V. *Glacier*. V. *Hyems*

GEMELLI. Duplex partus. Foetus duo. Foetus gemellus. Pignora bina. Proles gemina. Proles gemella.

GEMELLOS PARERE. Dare duos partus. Dare prolem gemellam. Edere geminos. Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus foetibus augeri.

GEMERE.

GEMERE. Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduò renovare suspiria. Premere duos sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere loca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Jactare pectore gemitus. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstas expromere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITUS. Fictus, extortus, flebilis, mœstus, querulus, lachrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, macerantia corda. Signa doloris taciti. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA. Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, peregrini. Gemmarum quidquid fœlicibus undis nascitur, Eoi quâ maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Aurato fulgebat gemma monili. Miro candoris honore Lucet in aure lapis, rubris advectus ab undis.

GEMMIS ORNATUS.

* Monile baccatum collo suspenderat. Patera gemmis aurisque gravis. Ensis stellatus Iaspide fulvâ. Matriona onusta baccis. Lucet Sardonychata manus. Flammas imitante pyroppo cinctus erat. Auribus magnos committere elenchos, i. e. margaritas majores. Eois lapillis semet ornare. Collo baccata monilia pendent. Manus puro cincta Beryllo. Flavo lumine Chrysolithus. Non gemmæ, sed mores fœminam exornant. Non sic Erythræo littore gemma quæsita, ut probitas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque spinther decent, quàm ingenuus pudor.

GENERARE. Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partus. Ponere uteri pondus. Mollior solvere suos partus. V. *Parturire.*

GENU. Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, succiduum, durum, rigidum. Quâ crus esse incipit, & quâ mollia nodosus facit internodia poples.

GENUA FLECTERE. Genua ponere, submittere. Flectere poplites. Genibus pronis supplex. Inflexo genu cadere. Nisi genu. Posito genu procumbere. Genu tangere terram.

terram Procumbit pronus submisso genu. Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum se solo sternens. Projicere submisso poplite corpus. Fulvis genua inclinans arenis. * Procumbere genibus. *Ovid.* Posuissetque in marginem procubuit genibus. Non moror ante tuos procubuisse pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus submissis petere. Victorem posito suspicias genu.

GENUS. Domus. Stirps. Origo. Principium ortus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus serie fultum. Clarus origine gentis. Ortu materno generosus. Sanguine materno illustris. Princeps, auctor generis, sanguinis propaginis. Gradus generis. Semina cœlestia, magna. Generis fabula falsa.

GENERE CLARO NATUS.

- Claro sanguine cretus. Præclarâ stirpe creatus. Natus origine clarâ. Genus alto à sanguine Divum ducere. Magna distirpe neporum esse. *V. Nobilis.*

IGERYON. Tergeminus. Prodigium triplex. Qui in tribus unus erat. Pastoris Iberi forma triplex. Armenti Iberi dives.

GIGANTES. Sævi, ardui, vasti. Phlegæi, feroces, furentes, indomiti, centimani. Theomachi, Ætnæi fratres cœlo capita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes Titania terræ. Cœlo irata juvenus. Immania monstra gigantes Tentant humeris monti superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectâsse ferunt regnum cœleste gigantes. Vastâ se mole moventes. * Telluris juvenes unde periculum fulgens metuit Saturni domus. Impia cohors gigantum. Titanes, Typhoeus, Mimas, Porphyryon, Rhetus, Enceladus, Aloidæ.

GIGNERE. V. Parturire. GLACIES.

- Glacies ventis astricta. Nives induratae. Fragilis, scinditur sole. Aqua frigore nexa in glaciem. Quæ concreta novo sub sole liquefcit. Unda compacta, coacta, adstricta gelu. Filia lymphæ. Fluminis indurata frigore cœli. Aqua consistens glacie. Unda ferratos tergo sustinet orbes. Humor gelidos, * Vinctas nimio frigore aquas currere. Cito ferri per glacialia, lævia, levigata marmota lapsu. *V. Gelu.*

GLADIUM. V. Ensis.

CLOMERARE. * Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immenfis orbibus angues glome-

glomerantur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus
orbes squamosos torquere, & immenso saltu sinuari in ar-
cum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circumat arcus suos
per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti
per ingentes gyros. Terga sinuantur per orbes.

GOMORRHA. Sic arsit in iram, Ardet ut Asphaltis
mersa Gomorriha lacu. Est facta immundus fœda Gomo-
rriha cinis. Quinque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON. Anguicoma. Gorgoneum caput. Angui-
ferum caput. Gorgoneæ vires. Gorgonis ora. Vipereum
monstrum. Colubriferum monstrum. Torva colubriferi nu-
mina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRACULUS. Pluvix graculus auctor aquæ.

GRÆCIA. Facundum, sed malè forte genus. Græciæ do-
mus. Littus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argolici. Do-
rica castra. Classis Pelasga. Urbes Pelasgæ. * Argiva ora.
Mycenæ. Grajugenûm domus. Fines Attici. Urbes Argi-
væ. Bœotica tellus.

GRÆCI. Graii. Pelasgi. Achivi. Argolici. Inachii. Da-
nai. Dores. Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argo-
lica gens. Argivæ robora pubis. * Oræ Argivæ incolæ.
Reliquiæ Danaûm atque immitis Achillis. Argolicæ gen-
tes. Grajugenûm populi. * *Ἕλληνες δῖοι*, divini Græci.

GRAMEN. Pabulum molle. Mixtæ floribus herbæ. Co-
ma viridis. Gramen vernans, agreste, apricum, florens. Mes-
soris falce resectum. Curvo Saturni dente recumbens. E vi-
ridi cespite sectum. Quod jacet agricolæ curvâ falce re-
sectum. Quod manè virens, & sole cadente resectum expirat,
& aret medio agro.

GRANDIS. Ingens. Vastâ se mole ferens. Ingenti molè
viros supereminens omnes. Magno corpore. Immenus. Im-
manis. Moles immanis equi. V. *Altus*.

GRANDO. Lucidior glacie. Saliens, brumalis, crepitans
sonora, nivosa, horrida, saxea, dura. Duris invisa colonis.
Quatiens sylvas. Vastans, prosternens segetes. Rugi rum-
genti resonans aëre. Grandinis ira, vis, imperus. Tectis cre-
pitans salit horrida grando. Nigrans commisti grandine nim-
bus. Verberat imber humum, quam multâ grandine nim-
bi In vadâ præcipitant. Multâ grandine nimbi Culminibus
crepitant.

GRATIA. Blanda, decens, dulcis, suavis. Lepos ju-
undus, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Atticus, Cecropius.

GRATIAE, seu **CHARITES**. Aglaia, Thalia, Euphrosyne. Charites blandæ, lætæ, suaves, venustæ, græ, Dulce melos fingentes. Tres sorores bonitate pares. Deæ concordēs. Mens quibus est eadem semper & una fides. * Gratia decentes. Lætæ genas, læta os roseum, vaga lumina, læta Gratia. Sorores Acidaliæ.

GRATIAS AGERE. Grates solvere, persolvere, exolvere, agere, ferre, dicere, sonare, resonare, canere, recitare, concinere. De memori pectore promere grates. Meritis depromere pectore grates. Non opis est nostræ grates persolvere dignas. * Meritis grates agere. Quas dicere grates, quælibet referre parem? Haud præceptoribus unquam grates exolvere digna possumus. Non est ut grates mentis cultoribus, seu parentibus animorum pares referamus. Quis compensare labores tot valeat? Sit voluisse satis tot respondere laboribus.

GRATIAM REFERRE. Pensare, compensare, reddere. Par referre pari. Respondere meritis. Gratiā rependere. Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Grates persolvere dignas. Præmia reddere debita. Bene apud memorem veteris stat gratia facti. * Reddere gratiam. V. Remunerare merita. **GRATULARI**. V. Congratulari.

GRAVIDA. Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pondere turgēt. Maturi pondera partûs jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem. Gravidus est pondere venter. Ferre utero. Uterum, ventrem ferre. Uteri semina ferre. Portare onus uteri. Urbs gravisda bellis. Italia gravisda imperiis.

GRAVIS. Homo severi supercilii. Marte gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultûs triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Iratus nimium, nimiumque severus. Elucet gravitas fastu jucunda remoto. * Frons severâ maiestate nitens. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipso. Lætæ viro gratas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRUS. Threïcia Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis. Thracum volucres. Strimoniæ, æriæ, querulæ, Cum sonitu tranantes æthera.

GUBERNARE. Imperii fræna tenere sui. Regere alicujus habenas. Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt

edant res. Et premere, & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio. Placidâ populos in pace regebat. Pacatûmque reget patriis virtutibus orbem. Mare, & terras omni ditione tenebat. Sceptra tenere. Pacis, bellique imponere morem. Totum sub leges mittere orbem. V. *Regere, imperare.*

GUVERNARE NAVEM. * Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. V. *Nauta.*

GLUSHS. Cui in solo vivendi cura palato est. Deditur turba gulæ. Dans fræna gulæ. Lurco omnia vorans, multa parta labore. Dilapidans patrias helluo turpis opes. Numina multivori ventris luxuriosa colens, Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. * Luxurie gaudens. Quæditorum terrâ pelagoque ciborum ambitiosa fame laborans. Lautæ sectans fercula mensæ. Vivit Bacchanalia. Nimis indulget dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est esculentorum. *Taspôs χάος, ventris Chaos.*

GURGES. Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus. Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, tortus, contortus. Ingens Acheronte vorago. Pestiferas aperit fauces.

GUTTA. Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GUTTUR. Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H.

HABENA. Jus & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi. Remittere fræna equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immisus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. V. *Frænum. frænare.*

HABENAS MANUTENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenâs contingere manu. Premere fræna manu. Habenâs accipere. Ducere fræna manu.

HABENAS RELAXARE. Dare fræna, lorâ, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere fræna. Solvere lorâ. Concutere lorâ. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE. Supprimere habenas.

Habenas, fræna, lora. Retinere, retentare fræna. Tendere lora. Tendere habenas retró. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis, frænis. Fræna recusare. Lora relinquere, Equus tenax contra fræna. Equus rigidæ cervicis.

HABERE. V. Conservare. HABITARE. V. Effere.

HÆRESIS. Sacratâque solvere jura, & numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans, plus malorum, quam tyrannorum rabies furentum vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis futura pabula. Hæresin ejerare, recantare vetitum dogma.

HALITUS, VAPOR.

Vapor arer, tepidus, fumans, humidus, tenuis, ignifer. Tenuis evanescens in auras. Volans ad auras.

HALITUS, ANHELITUS.

Flatus. Spiritus. Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus. Vastos quatit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES. Qui premit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPYIÆ. Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Quæ Phineia mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartariæ volucres. Harum nomina sunt, Aëlo, *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius auferens. Cæleno, nigrorem significat.

HECTOR. Magnus, sævus, impiger, inclytus, fortis, sanguinolentus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniiis flebilis Hector equis. Trojæ defensor. Danaum metus. Vir Andromaches. Unus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpè Corpore lustravit non diuturna iuvo.* *Ἀπὸ τοῦ αἵματος*, sanguis Martius.

HECUBA. Folia Dymantis vel Cyssei Priameia conjux. Uxor Priami. Regi conjux. Hectoris clara parens. Aflicta florentis imago Fœcunda Cisseis.

HEDERA. Bacchica ferra. Gratissima Phœbo. Nexilis, flexibilis, errans, serpens, vivax, bicolor, sequax, Bacchia, virens, grata. Gratissima Baccho. Deme meis hederas Bacchia

chia ferra comis. Serpentes hederæ vix habuere locum. Astringunt hederis victricibus Indos. Flectis penniferos hederis bicoloribus armos.

HELENA.

Adultera, fugitiva, obscena, turpis, superba. Generosa, pulcherrima, facie insignis. Tyndaris. Leda. Lacæna. Graia. Terapnæ. Tænaria. Oebalis nympa. Oebalia pellex. Et Jovis & Leda filia. Jove digna virō, ni Jove nata foret. Cui dat Leda Jovem cygno decepta parentem. Geminorum gloria fratrum. Præda Paridis. Par cui nusquam inter formosas altera nomen habet.

HELIOTROPIMUM. Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque simillimus.

HELISÆUS PROPHETA. Et comes, & magni tandem successor Eliæ. Saphatides. Filius Saphari. Cernit Saphatides divino numine testata Omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA. Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, rosicida. Quam metit incurvâ rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans pingui solo. Quæ manè viget, Sero vespere humi jacet aresactis comis. Quam educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HERBARUM ALIQUOT NOMINA.

* Apium, cythisus, serpillum, calia, verbenâ, malua, lactuca, hederâ, dictamnus, rosmaris, laurus. Portulaca.

HERCULES. Heros magnanimus, laborifer, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculeâ tela. Lernæis atra venenis. Herculis labores. Jovis inclita proles. Alcydes. Amphitryoniades Alcmenâ matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirynthius. Aonius. Oeteus. Claviger, pharetrâ gravis, spoliisque leonis. Qui Acheloia cornua fregit. Cujus collo cælum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem nunquam Juno seriisque immensa laborum Fregit. Quem non mille feræ, quem non Scheneleus hostis, Non potuit Juno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculeâ.

HÆRES.

* Relinquere aliquem hæredem ex assè. Ultimis ceris nihil præter centunculum relictum est mihi. Successor, & hæres. Aliquem scribere hæredem. Dicere aliquem hæredem. Quartæ partis hæres.

HERODES. Putribus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo lurida membra terunt. Vulpes Idumea. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divum.

HEROS. Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclutus, semideus, fortissimus, robustissimus, nobilis, Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpurâ clari nânte. Septi tristibus armis. Proceres. Dilectos populi ad proceres. * Divum genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Sata sanguine Divum progenies. Semen, vel sanguis Deorum. Flos virorum. Nobilium procerum pars optima.

HESPERUS. V. Stella Vespertina.

HYEMS. Hybernæ minæ. Tempus hyemale. Canos hirsuta capillos. Alba capillos. Grandine pugnans. Frigore lædens. Tremulo horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immixtis, adoperta gelu. Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Auferens virentia folia sylvæ. Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigora brumæ. Frigora hyberna. Tristis hyems, Aquilonis inhorruit alis. Attra subegit hyems, vestris succedere terris. Frigidus sylvis Aquilo decussit honorem. *V. Frigus, Gelu.*

HYEMIS TEMPORE. Cum horrida sævit hyems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Uritur ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum læt astricto terra perusta gelu. Cum cœli frigore flumina durefcunt, & brumali sub nive terra latet. Cum glacie conrescit pontus. Cum rura gelu contristat hyems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hyems canis hirsuta capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccatur humum. Cum frigidus hyberno flatus ab axe volat. Per caprum cum sol urget anhelus equos. Cum laxa rumpit frigore tristis hyems. Stringit aquas tenues cum glacialis hyems. Cum horrida bruma rigit. Cum informis hyems rapidis Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentem Scorpius acer equos. Cum crebra rigit summis dependens stiria testis: Et fluvii pigro diriguere gelu. Cum structi mediis fornacibus ignes, Temperat & repidus clausa hypocausta calor.

HIERNUS ALEM. Solymorum ascendimus urbem. Solymum ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum

Instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Urbs sacra Jerusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE. Fons caballinus. Lympha Heliconidos Hippocrenes. Fons Medusæus. Fons Aganippidos Hippocrenes. Latice sacri. Factæ pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES. Nocens virus amanti equi. Quod ab equi teneri fronte revulsum est.

HIRCUS. Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, foetidus, solidus, foedus, corniger, barbiger, fetiger, hirsutus. Cornibus intortis se offerens acer in hostem. Feriens, petens, invadens uncis cornibus hostem. Vir gregis petulci. Dux, Ductor opulenti gregis. Per tempora durare curco cornu, &c

HIRUNDO. Vaga, arguta, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergeimit ales Itym, In tectis nidificans. Pendula domum fingens, quâ sobolem suam educat in venientem annum. Nidum vere rubente domo suspendens, & fugiens ubi hyems Aquilonibus asperat undas. Bistonis. Daulias ales. Pandione nata.

HISPANIA, & HISPANI.

Fertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Facilis frugum. Pretiosa metallis. Principibus foecunda piis. Proluens exactâ fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. *Bætigenæ. Miles Iber Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERUS. Mæonides. Mæonides vates, Mæonidæ pectus. Senex Mæonius. Achæus vates. Quo est memoratus Achilles. Cui noxia luminibus spicula condit apis. A quo seu fonte perenni Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum.

HOMO. Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum. Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. Humanum genus. Dominans in cætera. Mortali semine cretus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ. Quam videt una dies nascier, una mori. Humano semine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cælum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus cs sublime dedit,

Iussit & erectos ad sidera tollere vultus. * οὐτὸν ἔργον, plan-
 celestis. Ἀγγελος ἄλλος, Angelus alter. Iapeti nepotes. Ada-
 mido. Epitome mundi. Animal diæ mentis capax. Anima-
 tum lutum.

HOMINES OMNES. Omnes homines, quos habet spa-
 tiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Om-
 ne genus hominum terrigenum. Quotquot vitali, æthereâ ves-
 cuntur aurâ. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque ha-
 bet, cedit, tenet incola terram. Gentes sub utroque axe jacen-
 tes. Quicunq; colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMUNCIO. Nanus. Pumilio. Pumilo. Pumilus. Ho-
 munculus. Bella gerentes, certantes cum gruibus. Currans
 parvis bellator in armis. Pigmæus ridiculus.

HONESTAS. Placido reverenti a vultu.

HONESTUM Fas, equum, decorum, rectum.

HONOR. Virtutis meritum. Nomen. Opinio, fama. Glo-
 ria ardua, nobilis, celebris, conspicua. Vi stimulans cupidas
 mentes. Virtuti calcaria præbens. Immensum gloria calcar
 habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum domi-
 nos evehit ad cælum. Decora alta parentum. * σκιά ὀνείρου,
 umbra somnii.

HONORE PROSEQUI. Miro honore colere. Tollere,
 extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere.
 Reddere honorem. Meritos indicere honores. Latum cele-
 brate honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere
 honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CUPIDITAS. Ambitio vana, inanis, vesana.
 Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Va-
 no splendida fastu. Quærendi nominis ardor, Ambitionis a-
 mor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CUPIDUS. Laudum perculsus amore. A-
 gresti captus honore. Famam captans, & nominis auras. Va-
 rio laudis jactatus amore. Æternæ quærens præconia famæ.
 Cujus pectora rrahit immensus laudis amor. Cujus animus
 speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela si-
 tis. Quem raprat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque
 cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitat.

HORÆ. Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens fræno
 non remorante. Celeri pede, fugâ, cursu abiens, transiens. An-
 helo concita cursu.

HORÆ UNIUS DESCRIPTIO. Nec plenâ longior
 horâ Facta mora est.

PLURIUM HORARUM.

Quæ nunquam linguâ mihi sunt properante per horas Lecta latius multas, pauca fuisse queror.

HORATIUS. Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Cum ferit Ausoniâ carmina culta Lyra. Calabri tentavit carminâ Flacci. Lyrici Teia Musa senis. Naso tener, suavis Flaccus, lasciva Properti Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit lyricos modos. Qui Ausoniæ primus lyram intulit.

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrifonius. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus unda refugit. Horresco refrens. Atque late Horrescit stridis seges ensibus. Tremere omnia visa repente Liminâque laurisque Dei. V. Tremere.

HORTUS. Cultus, riguus, fertilis, sæcundus, floridus, frondens, virens, apricus. Odoratis cultissimus herbis. Conditus, decoratus, repletus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis confitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Expirans suaves auras. * Hortis Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis foveret, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus flore redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus, oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque mœsto demittit angores graves, & daret colenti multiforme gaudium.

HOSPES. Lætus, comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succedere penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Cur me moribundum deseris hospes?

HOSPITARI. Divertere, indulgere hospitio. Adire domum, larem. Uti hospitio, vel domo alicujus. Succedere tectis. Considerare. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, tectum, ad tecta. Sociâ domo, urbe frui. * Ausonios gremio excipere. Jungi hospitio. Succedere alicujus penatibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. V. Divertere.

HOSPITIO EXCIPIERE. Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus janua nostra patens.

Hospitem admittere. Recipere testis. Novæ pateant Carthagini arces Hospitio Teucris. Accipere hospitio. Non habet fores oppositas.

HOSTIA. Opima, pinguis, placabilis, mystica, expians. Fumosis cremanda focis. Numina placans, molliens. Victima sacra. Macerata Deo. Addita sacris flammis.

HOSTIS. Validus, trux, sævus, metuendus, timendus, reluctans, crudelis, infestus, cruentus, violentus, sanguineus. Hostile agmen. Viri oppositi, discordes. Cæde nocens. Violentus in armis. Misereri, flecti nescius. Frerus superbis viribus. Ferus est nobis nimum, crudelis & hostis.

HOSTEM PROVOCARE. In certamina poscere. In prælia poscere. Certamine provocare hostem.

HUMUS. Squalida, bruta, nuda, invisa, agrestis. Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. Patria natalis. Vomere pressa. Picta flore. Frugibus apta ferendis. Ossa tegens. Pace fruens. V. Terra.

HUMARE. Condere, tegere, deponere, componere, tumulare, contumulare. Tumulo, monumento, sepulchro condere. Tegere, contegere humo. Supponere terræ, humo. Dare tumulo. Imponere sepulchro. Contegere ossa, Solo credere. Condere ossa in viscera terræ, Mandare corpora terræ. Tegere condita ossa humo. Corpora terræ infodere. Conregit ossa solum. Ossa premuntur humo. Condere humi. Dare membra sepulchro. Decorare sepulchro. Corpora onerare aggere terræ. Terra accipit cineres, Ossa regit tumulus.

HYADES. Taurinæ cornua frontis Septem radiantia stellis. Navita quas Hyades Graius ab imbre vocat. Neptes Tethyos, & Oceani senis. Nimbosæ, pluvix, cientes pluvias. Matutinis occasibus udæ, Terræ marique turbidum fidus. Fluviale fidus Hyantis.

HYDROPICUS. Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cui Quo plus sunt potæ, plus siriuntur aquæ.

HYDROPS. Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpore languor.

HYMENÆUS. Lætus, formosus. Conjugii sponzor & obses. Qui corpora jungit. Vincit tempora fertis. Deceptus tollit faces maritas. Irresolubilibus jungens duo corpora vinculis. Cui conjugia curæ. Sponsis plenâ manu sua dona ferens. Non deferens unquam castos animos. Cujus custodia tueretur socium lectum.

HYPOCRITA. Fallax, mendax, speciosus. Obstitit cervice, obliquo capite incedens. Figens lumina terræ. Simulans ficto pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I.

IAMBUS.

PES quo debent acria bella geri. Liber, celer, pugnax.

FACERE.

Recumbere. Accumbere toris Stratum esse. Offenso procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus, revolutus arenâ. Fusus humi, totoque ingens extenditur antro. Passim vino somnôque per herbam Corpora fusa jacent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere. Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

FACERE. Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conicere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sternere solo. Purpureos jacere flores. Cotripit hastam, & jactat. Jacere salutem in aliquem. Anchora de prorâ jactatur. Jactare tela.

JACULARI. Jaculum emittere in auras. Jaculum torquere in hostes. Jacere, spargere, torquere tela. Ferre tela in aliquem. Sagittam impellere nervo. Jacere nervo stridente sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spicula curvo cornu. Librare volatile telum. Torquere missile ferrum. Exercere brachia telo. Dirigere tela in aliquem. Summa telum vibrabat ab arce. Intorto figere telo. Fundunt undique tela. * Flammas ad culmina jactare. Nec saxa, nec ullum telorum interea cessat genus. Ingentem hastam validis viribus torquere. Craterem sustulit, & adversa misit in ora. Telum fatale coruscare. Corpore toto eminens intorquere, οὐρανὸν ἰσχυρῶς, imber jaculorum.

JANITOR. Ad limina custos. **JANUA.** V. Porta.

JANUARIUS. V. Mensis. **JANUS.**

Biceps, claviger bisformis, anceps. Parulcius. Clusius. Annum referans. Anni tacite labentis origo. Ancipiti mirandus imagine. Solus de superis, qui sua terga videt. Idque quod à tergo est, idque quod antè videt. Emenus longi orbis iter.

IDOLUM. V. Deos alienos.

IASON.

Æsonides. Æsonius. Æsone natus. Claro sub Iasone. Thesalonicus dux. Æmonius. Gener Creontis. Dives vellere auræ ovis.

JEFUNIUM, JEFUNARE. Triste, crucians.

dilacerans corpus. Vexans stomachum. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo domantur intemperata viscera. * Inopi corpus affligere victu. Inediâ viscera exhaustire. Alimenta negare membris. Expertum esse undæ & cibi. Inopem cibi persistere. Abstinere victu.

IESUS. * Qui humanum Deo conciliat genus. Qui & Rex est & homo, & Deus. Unica progenies æterni Patris. Adam novus, innocens, immaculatus. Altithroni genitoris gloria Christus. Melioris conditor ævi. Proles vera Dei. *σφία κόσμου τεκνῆτης*, Sapiencia mundi opifex. V. *Christus*.

IGNIS. Vires ignis. Calores. Æstus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus, coruscus, flammeus, edax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumosus, micans. Contrarius undis. Discordes ignis & unda. Urens, comburens, absumens obvia quæque. Æstans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloso cineri suppositus. Corripiens stipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE. Excudere ignem abstrusum venis silicis. Scintillam silicis excutere. & rapere flammam in fomite. Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis. Elicere venis silicum ignes. Eruere ignem è filice.

IGNEM STRERE. Excitare ignem. Suscitare ignes. Ardenti subdere ligna foco. Flammigeris addere ligna foveis. Imponere ligna foco. Ignem subdere stipulis. Foliis & cortice sicco nutrire ignem, & crebrâ animâ ad flammam perducere. Flamma suggeritur costis undantis ætheni Impositum cineris, & sopitos suscitât ignes. Flâma furentibus Austris incenditur. Cingere flâmâ focum. Flâmas ministrare.

IGNOBILIS. Terræ filius. Obscuro genitus loco. Obscuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis aliquis. Humili de stirpe creatus. Ignobile vulgus. Nullo illustri stemmate. De sæce vulgi. Fax infima sæcis. Obscuræ mundi maculæ animæque minutæ.

IGNORARE. Non me latuere doli. Sed non ego nescius hujus. Mens est ignara futuri. Quis Trojæ nesciat urbem? Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid crastinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obscura nobis sunt instantia.

IGNOSCERE. Dare veniam culpæ. Ignoscere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. V. *Parcere*.

ILLECEBRE. Blanditiæ. Blandimenta. Leno-
cinia.

enia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, suaves, blandæ, dolosæ, fallaces, jucundæ, foemineæ.

ILLICITUM. Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum. Fas versum.

ILIUM URBS, ILION ARX. Pergama. Iliou ingens. Moenia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Moenia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Moenia structa canore lyræ Phœbeæ.

ILLUCESCERE, & ILLUMINARE. Jam clarum manent fenestras Intrat, & angustas extendit lumine rimas. Non alios primâ crescentis origine mundi. Illuxisse dies. Clarefcit dies. Postera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miseris mortalibus ægram Extulerat lucem, referens opera atque labores. Piceum fert humida tæda lumen. Lumen thalamos circundat. Dispergere lucem. Largoque serenat Igne domum. Noctem flammis fumalia vincunt.

IMAGO. * Icon. Simulacrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies sacræ Divûm. Picta docet templis multa tabella. Cum paupere cultu stabat in exigua ligneus æde Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Ferre recusans. Nescius pati. Ille mollis animo cuncta sibi adversantia longè rejicit. V. Patienter, & præpone negationem versibus quas ibi leges.

IMMERGERE. * Neptuno immergere. Dare se jactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator navi, & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere Ponto. Genus mortale sub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare est miseris nautis exitio. Fluctibus immori cheu quàm miserum! In mediis submersi voragine cœni. Torrenti flumine merfus. Obiutus adulter aquis.

IMMOBILIS. * Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet. Ut moles rigida mediis constat in undis, quæ ventorum furias, coelique minas inconcussa perfert. Hæret arduus Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS. * In quem nil juris habet parca mors, Libitina. Est ei inconsumpta juvenæ. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta conditio.

Tibi

Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficiunt. Altiores fato. Ibis semper in ora virum. Perennabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE. Prohibere gressus alicujus. Obstare, obesse eunti. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Dii talem terris avertite pestem. Omni studio arcere. Prohibere infandos ignes à navibus. Primæque vetant consistere terra. Deterrere nefas, lævæque inhibere bipennem. Claudere iter, faceræque moras.

IMPERARE. Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari imperii fræna. Cælum sperare jubebas. Arma capessant Edico. Tum sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIUM. Imperii habenæ. Imperii fræna. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Secures, *pro Imperio.* Jura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIUM EXTENDERE. Imperium promovere, extendere, protendere. Adjicere, addere imperio. Subjicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Ultra Garamantas & Indos proferet imperiû.

IMPIUS. V. *Dei timore carens.*

IMPOSSIBILE, seu ADYNATON.

Quod fieri nullâ ratione potest. Materiâ vires exsuperante meas. Antè levès pascentur in æthere cervi, Et freta destituent nudos in litore pisces. Prius cælum in tartara solves, Jovi fulmen, Herculi clavum, Homero versum subtrahere; *hæc tria olim credita sunt factu impossibilia, teste Macrobio.* * Terra feret stellas, cælum findetur aratro, Unda dabit flammæ, & dabit ignis aquas. *V. Nunquam.*

IMPROBUS. Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus deorum cultor, & infrequens. Nefandus, incestificus, execrabilis. Gens nefanda, scelerata, perversa, pessima. Fœcundum in fraudes hominum genus. * Furia. Importunum prodigium. Labes ac flamma reipub. Anima sceleris totius atque impietatis. *V. Dei timore carens.*

- IMPUDENS.

Cujus fugit ab ore pudor. Cujus nullus in ore pudor.

* Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depudit. Exulat ore pudor. Impudentior est catello. Inverecundus. Pantolabus scurra. Cupidinum satellites. *αὐτὸς ὁμῶς ἔχων, habens canis oculos.*

IMPUNITAS. * Hoc impunè feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo scelesti à me poena statuetur: tua te scelerum puniat conscientia, & furiis exagitèrè tuis.

INCANTATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, inque suos fontes versa recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Carmen magicum, Thessalicum, Colchicum, Circæum. Prestigiæ magicæ. Potentia, vis magicæ linguæ. * Spargere somnos cantu. Cantatâ falce metere pabula. Carmen magico ore demurmurare. Infernas catervas magico stridore ciere. Herbis Cyrcæis potens.

INCANTATRIX. Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. V. Ire.

INCIPERE. * Ordiri. Auspiscari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te sine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine reperere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE. Simulis haud mollibus incitat iras. Reficere in prælia pulsos. In prælia sæva suscitatur. Ipse pater Danaï animos virésq; secundas Sufficit, ipse Deos in Dardana suscitatur arma. Et pater Æneas & avunculus excitatur Hector. Incendere animum dictis. Stimulósque furenti adjiciunt. Juno vires animúmque ministrat. Solitis hortatibus instigare. Animos addere. Juvenem facta ad Mavortia flammatur. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Justas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLUDERE. Stabulis supponere pecus. Includere undique densâ coronâ. Inclusi utrò Danaï. Intus clausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furrim includunt cæco lateri. * Compagibus arctis tenere. Undiq; sepire. Omnem munire custode locum. Concludere sulco. Sæpè illos aspera Ponti interclusit hyemis. Inclusam Danaën turris ahenea robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstruxerat obice montis. Facere vivimortuum. Tolle vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLUMEM ESSE. * Integrum esse. Esse saluum.

Integritate frui. Sospitem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Utriusque partis sanitate frui.

INCONSTANS. * Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia veritatis? Mobilitate vigere. Est levior foliis. Fortuna est constans in levitate. Minus habet ponderis quam summum aristæ. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper femina. Non est stabilis sui que juris. Est illi permobile petus. Mobilior fluctu. Incertior aurâ. Non ita Carpathiæ var iant Aquilonibus udæ.

INCREDIBILE. Ratam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. * Est majus fide. Credere quis possit? Res fide major. Non est ut credam. Excessuque fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

INDOCTUS. Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra securus. Qui non coluit petus, vel animum per arres. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine Musas salutavit. Rudis Pegasidum. Ignarus, & expers Musarum. Ne quidem ex infimis subselliis licentorum. Homo inveniustus atque inelegans. * Ἀγράμματος, illiteratus.

INDOMITUS. Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique telis Indomiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pubes Indomitâ carpere sata. Estrænis. Ferus.

INDUERE, INDUMENTUM.

* Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laborata vestes, ostrôque superbæ. Palla signis, & auro rigens. Purpureo comas adopertus amictu. Vestes picturæ. Læna addet murice. V. Vestis. V. Vestes induere.

INEBRIARE, & INEBRIARI.

Scyphis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis urgere calullis: Et tentare mero, quos perspexisse laborant. Vino graves compescere dolores. Vino sepeliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre læticiam Dei. Vide Ebricitas.

INFAMIA NOTATUS.

Distinctus notâ aliquâ. Tactus infamiâ. Infamiâ læsua. * Famusus. Orbis probrum. Ignominiosus, probrosus, turpis. Hecatæa larya. Naturæ abortus. V. Impudens.

INEANS.

INFANS. Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantia pectora. Lactentia viscera. Tener in cunis. & sine voce puer. Infans, lactens, tenellus, vagiens, dans vagitus, fati nescius, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera fugens. Lac ore bibens tenero. Vix vacuas emissus in luminis auras. Qui vix verba potest dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens pretio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infimo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad ubera. Querulis locum implens vagitibus omnem. Cultus nesciens. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

INFOELIX. V. Adversa res, & Miser.

INFERNUS. Erebus. Orcus. Carcer Stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Loca mortis. Caliginis umbræ. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri tetra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx. Acheron imus. Unda Phlegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Janua nigra. Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ. Infernæ tristitia vela ratis. Stagna lethæa. Aquæ Stygiæ. Tartarei sinus. Lethæi fluminis unda. Ostia Ditis. Tenebrosa palus. Fauces Averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum. Porta Cerberi canis Stygii. Flumina, tenebræ, unda Acherontis. Tartarus igneus, ater, tremendus, teter. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus opacus, tenebrosus, Plutonium. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulphuræ stagna paludis. Plutonia regna. Ubi erit ploratus in ævum. Ubi erit fletus, nimumque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi ardebit nullo debilis ævo. Vermis ubi scelerum semper præcordia rodit. Via tartarei quæ fert Acherontis ad undas. Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocytus eruat arenam. Cæcis domus alta cavernis. Illetabile regnum.

INFERNI DEÆ. V. Dea Tartari.

INFERNI REGINA. V. Regina Inferni.

INFIGERE, & INFIGI. * Excipere ferrum per ilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuspide figi. Hæret lateri læthalis arundo. Figere postibus adversis. Figere arma thalamo.

thalamo. Scopuli tua viscera figant. Figaris in acuto filice. Figere aliquem præcitatâ sude. Viscera ferro figere. Jaculo figi. Præfigere capita in hastis. Crebrâ confluxus cuspide perstat. V *Faculari.*

INFINITUS. Quorum numerum comprehendere non est. Quæ si comprehendere coner, Icarizæ numerum dicere coner aquæ. Vere prius flores, æstu numerabis aristas, Poma per Autumnum, frigoribusque nives. Sæpè ego digestos volui numerare colores; Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, si sum veris tibi cognitus oris, Nec numerus nostris casibus esse potest. Non magis illius numerari gaudia noctis Hellepontiaci quàm maris alga potest.

INFLAMMARE. V. *Concitare.*

INFIRMUS. Malè fortis. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icaris nomina fecit aquis. Æger, imbecillis, debilis, languidus. Sanguis hebet, & effæcto marcent in corpore vires. Roboris experts.

INFORTUNATUS, Durâ, adversâ, crudeli, iniquâ fortunâ utens. Quem Jovis ira premit. Cui infandum casum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infausa canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infœlix, itâ Dii voluere, nec ulla Commoda nascenti stella levisque fuit. Non Venus affulsit, non ullâ Jupiter horâ. Pronuba Tisiphone thalamis ululabat in illis, Et cecinit mœstum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tedæ funestæ. Adverso Marte ruere. Furiis agitatus iniquis.

INFORTUNIUM. A parte læva mœsta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auspicium infauftum, mœresque sinistri. Sæpè sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpè malum hoc nobis, si mens non læva fuisset: De cœlo ractas memini prædicere quercus.

INFUNDERE. Fundere vina calathis. Puer ad cyathum statutus vina miscet. Explere ciboria oblioso mero. Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere pateris. Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina sacerdos. Implere mero pateram. Puer, age mihi calicesingere pleniores. Madeant generoso pocula Batcho. Nobis pronâ funde Falerna manu.

INGENIUM. Vires ingenii, Vigor ingenii velocis. Ingenium solers, præstans, acutum, docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum,

silice. torpens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum ver-
Jaculo su. Doctâ arte politum. Aptum jocis & omnibus horis, A-
uspide cies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTIESSE. Ingenii mirâ dex-
teritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Prædi-
tus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equi-
dem credo, quia sit divinius illis Ingenium, aut rerum præ-
stantia major. * Mentis acumine præstat reliquis, quantum
non Cynthia præit reliqua sidera notho lumine.

INGRATUS. * Ingratus, & immemor beneficii, vel
muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? In vanas abiêre
vicès pietatis honores? Danaïdum dolium. Apud quem
non stat gratia facti.

INIMICUS. * Hostis, adversarius, antagonista. Hostilis
tibi facies occurrât. Odi cane pejus, & angue. Inimicus a-
trox. Lycambeis hostem latratibus invadere. V. *Hostis*.

INIQUUS, & INFUSTUS.

Contemptor æqui. Injusto sub fasce viam carpit. Est in-
justa noverca mihi domi. Contemptrix superum, sævæque
avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam
vel me totâ populus deprædicet urbe. Jura negat sibi nata, ni-
hil non arrogat armis. Cui jus est in armis. Cui vis colit-
tur, jurisque locum cui vendicat ensis. * Scelere ante alios
immanior omnes. Impius in superos. Bipedum nequissimus.
Propago ferrea. Nefandus, incestificus, execrabilis. Fœcun-
dum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut
æqui est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, sce-
lestus. Certat in omne facinus, & pensî nihil ducit. Qui
nullum nefas patat. Vitio viriosior ipso.

INFURIA AFFICERE.

* In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Peterè atro-
dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Ver-
bis odia aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare
per summum nefas. Vexare. *Hor.* quid immerentes hospites
vexas canis?

INNOCENS. * Non ego peccavi. Patior pœnam sine
crimine. Viximus innocui. Immeritus lui. Vita fidésque
mihi est inculcata. Plectimur immeritò. Insons ac minimè
reus. Sum criminis insons. Nihil mihi conscio, nullâ pal-
lesco culpâ. Sum sine fraude doloque. Innoxius egi. Con-
scia mens recti est.

INQUINARE. Pias scelerare manus. Reddere spurcum, foedum. Aspergere labem. Conspurare, foedare, polluere, contemnerare, contaminare.

INSANIA. Vefania furibunda, præceps, miferanda, fervens, rabiofa. Trepido vultu. Mentis inops. Exul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrænis, rabidus, vefanus, perniciofus, infanabilis. Perdere cuncta parans. Arma ministrans. Incitans, cieps iras. Sceleratis efferus auſis. Exacuens enſes, & duplicans iras. Quæ fertur paſſu incerto. Vexans, diſcrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, maleſuada, infanda, maleſana, efferata, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oeſtrum rabidum, dirum.

INSANIRE. Ardere, flagrare acerbâ rabie. Circumagi vago furore. Cæco infanire furore. Agi furore gravi. Impelli furiis. Rabie concitum, percitum eſſe. Corda tument rabie. Rabies, furor, irâq; mentem præcipitant. Animus ſtimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Peſtus anhelum, & rabie fera corda. Furore inſano correptus. Ignes concipere amentia. Cæco raptus amore fugit. Furiatâ mente ſercebar. Furiis incenſum ferri. Sævit inops animi, totâmq; incenſa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec ſat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO. * Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, udôque docere inoleſcere libro. Findere cuneis viam in ſolidum, deinde ſeraces immittere plantas. Miratur arbor non ſua poma. Caudicibus ſectis truditur è ſicco radix oleagina ligno. Fert arbor inſita mala. Prunis vidi lapidoſa rubeſcere corna. Inutiles ramos falce amputare, & ſeliciores inferere.

INSIDIAE. Retia. Ars. Fraus. Nodi. Inſidia clauſtrina, bilingues, iniquæ, hoſtiles, nefandæ. * Lupus explorat inſidiis circum ovilia, & ipſe nocturnus obambulat gregibus. Meditari, ſtruere, tendere, componere alicui inſidias. Aliquem inſidiis, & arte circundare. Circumſcribere miſellum, ac fraudi expoſitum caput.

INSIGNIS. V. Vir excellens.

INSOMNIA. Somni mendaces. Viſa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania ſomni. Imago ſomni, noctis. Turbida imaginibus ſurgunt inſomnia diris.

INSPICERE. V. Reſpicere.

IN.

INSULA. Fuctibus ambita, circumflua, circumdata, septa, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Discretas insula rumpit aquas. Scissus in geminas partes circumfluvius amnis. Stabilis medio sedet insula ponto. Insula dives opum. Insula portum efficit objectu laterum. Graio stant nomine dictæ Insulæ Ionio in magno. *Æxx* insula Circes.

INSUPER. Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere insuper. Pudor est ulteriora sequi. Præterea.

ITEGRUM. Omnibus suis numeris perfectum, constans, absolutum.

INTELLIGERE. Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi sensibus. Accipere docili mente. Paucis, animos adhibere, docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures? Quæ dicam animis advertite vestris. Accipe nunc Danaûm infidias, & crimen ab uno Disce omnes.

INTERROGARE. Voce suâ voces alicujus elicere. Quærere. Percunctari. Urgere. Instare.

INTINGERE. In mero mollire Cererem. Macerare, Immergere.

INTRARE. Succedere testis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Testa, vel ad testa subire. Penates, seu penetralia inire. Ingredi testa. In domûs limina irrumpere. * Succedere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa subit medixque minans illabitur urbi. Nemorum secreta subire. Foribus se inferre. Transfer pedem omne cum bono. Ferre gressus intra tentoria. Reclusis inferre portis.

INVADERE. * Invadere hostes. Irruere, & densis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere se medium in agmen. Invadere trepidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS. * Nullis superabilis armis Invictus à vulnere. Contempter ferri Nullis ille potest esse saucius vulneribus, nulloque occumbere ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictis viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Romano Marte Britannus.

INEXPUGNABILIS. V. *Bellicosus.*

INVIDERE. Confici livore maligno. Marcescere aliorum

aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. * Livor edax occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia corda tumunt invidia. Stimulis agitur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædendæ nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed est felicius ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA. Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners vitium. Invidiâ Siculi non invenire tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. * τέκνον ἐχίδνης filia viperæ. **INVIDUS.**

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitur. Impulsus livore magno. Viscera illia rumpens invidiâ. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribilis genas colorat, & macies infelix ossa renudat. Cui livor edit pectora atro dente. Aliorû egregia facta arrodens. Odiis exsaturatus.

JOHANNES BAPTISTA. Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre satus sterili. Regis cælituum prænuntius. Juvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora matris. Sacra de stirpe creatus. Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequidquam sterili clamantis in ore. Vates qui gressum in sorte docendi, Ante Dei natum ceu nova stella rulit. Sanctorum soboles sera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Pastus Baptista locustis, Sylvarumque favis, & amictus veste cameli.

JOANNESEVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei jussu. Exiguâ Bethsaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Joannes.

FOCUS, FOCARI. * Sales, faceris, lusus, lepores. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egregie festivus homo. Dictoria dicere in omnes. Bellè jocari. Dispungere seriâ ludo. Uti nonnihil libertate decembri.

JONAS PROPHETA.

Jonas cui teneræ nomen fecere columbæ. Liberat è cerebro fidentem ora io Jonam. Qui pelagi projectus in undas Tretaluit soles monstri fluitantis in alvo. Bellua quem tenuit ventris sub carcere vates.

JOSEPHUS ARIMATHÆUS.

Arimathidos urbis alumnus. Consors Arimathidos urbis.
Joseph veniens Arimathide ab ora.

JOSEPHUS SPONSUS MARIÆ.

Mathiades Senior cui credita virgo. Tutorque Josephus
Virginis & pueri, Longævus senior. Nutans ætate Josephus.
Veniens Davidis origine Joseph.

IRA. Malum deforme. Ira subita, violenta, infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est. Præcipitans mentem. Rapiens sensus tota cum ratione. In præceps omnia vertens, & agens. Animos cæcâ caligine turbans, versans. Adjuvans quaslibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas parturiens. Coquens præcordia. Concitans rapidas feces. *ζῆλος αἱμάτων, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, inhibere ferventes æstus. Reprimere, suppressere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras. Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimulis haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisq; acunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Incenditque animum dictis, atque aggerat iras.

IRASCI. Ardere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, excandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuarè, exæstuarè, incandescere, fervere irâ. Sibi induere iras, colligere. Mens exæstuat irâ. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

IRATUS. Concitus, percitus, commotus irâ. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus cæstro. Audaces effusus in iras. Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti percitus irâ. Fervens tumida ab ira. Sævâ bile tumens. Concitus æstu impotente furoris. Stimulis haud mollibus ætus furoris. Fervidus irâ. Necdum etiam causæ irarum, sævique dolores Exciderant animo. Variis irarum fluctuat æstu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRE. Tendere aliquó. Ferre gressus, gradus, pedem passus. Ferri gradu corporis. Proripere se aliquó. Vestigia firmare, torquere, figere, signare. Carpere viam, & sulcceptum perficere iter. Agere se. Quò tenetis iter? Parare viam. Ponere pedes. Contendere aliquó. Metiri iter. Dirigere gressum. Ire pedes. Saxa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Coge gradum conferre juvencos. Ferri regione viarum. Gressus glomerare superbos. Premere vestigia. Celerare cursus. Rapidis ferri passibus. Emeriri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Utque pedum primis insans vestigia plantis Institerat.

IRE GRADU SUSPENSO.

Vestigia furtim ferre suspenso taciturna gradu. Ferre suspensos gradus. Ire passu, gradu non faciente strepitum. Suspenderet gradum. Furtivo passu vestigia sequi. Clam ire pavido gradu.

IRIS. V. Arcus celestis.

IRRIDERE. Illudere aliquem. Certant illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naso suspendere. Naso suspendis adunco. Loripedem rectus derideat. Æthiopem albus. Rursusne procos irrita priores experiat?
* Egregiè nasutus homo. Ipsum posset hic deridere Latium. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus laceessere.

IRRUERE. Medios moriturus in hostes Irruit. Mediis se immiscuit armis. Denso fertur meriturus in hostes. Irruere densis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER. Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, septemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vasti Danubii. Ister Scythicus, septemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flavescentes arenas. Æquoreis Ister aditur aquis. Qui perit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidae Danubii, Istri aquae.

ITALIA. Hesperia, Ausonia, Latium. Ausonis ora. Ausonia humus. Ausoniae terræ. Domus Latiae. Regna Italiae. Fines, agri Itali. Tellus Romana. Itala tellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubera glebae. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba suas. Foelicia, splendida regna potentis Italiae.

ITER. Via propositum. Longum, breve, cœptum, inceptum, innocuum, tutum. Utile, non inutile. Occultum, secretum, præceptum, festinatum. Scrata viarum. Tritum spatium. Angusta viarum.

ITER FACERE. Mediæ tenere urbis iter. Carpere iter, vias pede veloci. Capere iter. Ingređi iter. Metiri iter. Emeriti iter. * Cito tramite decurrere. Angustū formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. V. *Ire.*

¶ VBERE. * Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. V. *Imperare.*

¶ JUCUNDITAS. Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulchra. Lepos, suavis, comis, facilis, flexa nimis, mellifluus, Cecropius, Atticus. Canere ad veteres verba jocosa modos.

¶ JUCUNDUS.

Dulcis, suavis, amicus, amœnus, blandus, plausibilis, venustus, lepidus, amabilis. Multi fabula plena joci. Jucundum lumen cœli. Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem.

¶ JUDÆA. Terra Judaica, Judæa tellus. Palæstina. Dives opum, fertilis frugibus. Ora terræ Judææ. Terra melle & lacte fluens.

¶ JUDÆUS. Circumcissus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Suius Isaco patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidum. Gens Idumea. Gens Ismaëlis. Gens nata semine Isacidæ patris. Genus Israëlitis avium. Posteritas Jessigena. Gens Jacobæa. Gens edita semine Judæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus durâ eduxit cremo, siccis plantis, per mare purpureum. Sabbatharius. Culta Palæstino septima festa viro. Cultaque Judæo septima sacra viro. Recutitus. Verporum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

¶ JUDAS. Iscarius pesti infandæ devotus Judas. Lectorum procerū labes & pestis Judas. Falsi simulator amoris. Christum qui prodidit iter, Judas. Furiis agitarus Judas. Doli fabricator Judas. Διδόλων νέος, novus Diabolus.

¶ JUDEX. Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, iniquus, corruptus, incorruptus, justus injustus, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Soliciti terrens pectora mœsta rei. Tam sævo judice fontes. * Judicium muneribus subruere.

¶ Judicare. Decernere. Dijudicare. Ferre sententiā. Facere judicium. Res est arbitrio non dirimenda meo. Pagina judicium tuum subit.

Judicium extremum. V. Dies extremi Judicii.

JUDITH *Holophornis peremtrix.* Animi matrona virilis Juditha. Meraris, id est, Merari filia. Meraris ex imo corde precata Deum. Falcato detruncat acinace collum.

JUGULARE. * Jugulum petere. Resolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat ense quâ collo est confine caput. Impiâ manu senile guttur parentis fregit. Jugulum ense fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter secare, & tenuem vitam includere sanguine. Jugulo demittere ferrum. In collum stringere cultros. Condere sicam jugulo. Condere pugionem jugulo. Penitus premens jugulo manum commisit, inque vulnere enssem abscondit.

JUGUM. Curvum, incurvum, durum, debile, adaman-
tinum, spinosum, injustum. Vocare ad, vel sub juga. Impe-
nere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro col-
lum. Aratro adjungere. Agere sub juga. Colla jugis suppo-
nere. Venire, trahere, ducere, ire sub juga. Præbere colla
premenda jugo. Dare colla premenda jugo. Subire aratra.
Subdere oneri colla. Submittere colla jugo. Subtrahere
colla jugo. Detrectare jugum. Rumpere vincula jugo.

JUNCTURÆ. Juncturas tabulata dabant.

JUNGERE. Se lateri alicujus glomerare. * Se so-
cium vel comitem præbere. Junge latus lateri. Addere se
socium. Scipare latus. Juxta incedere.

JUNO. Regina, Jovisque & soror & conjux. Magni
matrona Tonantis. Saturni loris prima. Saturnia. Sospita.
Pronuba. Jovis conjuxque sororque. Nupta sororque Jo-
vis. Sui germana mariti. Germana Tonantis. Magni
consors Jovis. Cui vincula jugalia curæ. Toris quæ præ-
sudet alma maritis. Laborantes utero miserata puellas.
Alumna Tethyos. Sacris præfecta maritis.

JUPITER, *falsus Deus.* Justus, omnipotens, cœlestis,
summus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex,
ultor. Saturnius. Hammon. Sator. Elicius. Tarpeius. Capi-
rolinus. Latus. Hercæus. Panomphæus. Cæneus. Qui præ-
bet numina vatum ingeniis. Divum sator, rector, rex. Di-
vum hominumque pater. Vasti rector Olympi. Populi re-
ctorque patrisque. Qui fera terribili jaculatur fulmina
dextra. Si deream mundi qui temperat arcem. Rapidis qui
ronat altus equis. Cujus veniunt fulmina torta manu. Qui
ficta,

frons, qui terras, & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arce domum. Omnipotens rex ætheris alti. Divum pater, atque hominum rex. Hominum sator atque deorum. Hominum divumque æterna potestas. Qui res hominumque Deumque æternis regit Imperiis. Regnator qui cœlum et terras numine complet. Hominum rerumque repertor.

JURARE ETHNICO MORE. Superos, vel numen Deorum testari. Per Superos, & si qua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina juro. Juro per jubar hoc solis radiis insigne coruscis. Jurare Scygiæ undas. Terram, mare, sidera juro. Adjuro Scygiæ caput implacabile fontis. Per caput hoc juro. Testor utrumque caput. Per Superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

JURECONSULTUS. Vir consultissimus æqui, juris, consiliique potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, sœdera & pacta tenens. Interpret doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini, perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assiduâ sedulitate spatiosa volumina juris. Imbutus gemino fonte juris florentis. * Juris, et æquarum legum scientissimus. Qui ore veridico regit forum Antistes juris, & legum. Cui Themis suum reclusit pectus, & quem Astræa suo fovit sinu. Juris alumnus. Medulla juris. Ὁν Θέμις παιδοῦλο μαζῶν, quem Themis nutrit ubere. V. *Causidicus.*

JURGARI. Jurgia necere, dicere, dicere per jurgia. Ad jurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari jurgia linguæ. Rixæ verba ministrare.

JURGIA. Querela. Discordia. Lites. Contentiones. Querelæ damnosæ. Litigiosa jurgia. Irrita jurgia jactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est seditio, sævisque animis ignobile vulgus. Jurgium insanum, simulatum vino. Jurgia turbida. Amaræ prælia linguæ. * Clamosas lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Fervere litigio. Rabiosas tollere voces.

JUSTUS. Sine labe. Sine crimine. Quo non justior aliter. Justissimus unus. Servantissimus æqui. Recti custos. Imitator honesti. Justitiæ tenax. V. *Bonitas.*

JUVENCA. Cornigera, nivea, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda jugo. Operum conaubique rudis.

JUVENCUS. Rudis operum. Tener, indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra juvenci. Detrectans aratrum. Detrectans juga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. V Equus.

JUVENIS. Puer levioribus annis. Medio jam flore vigen. Vernans jucundo flore teneræ juventæ. Florens, virens, vigen molibus, juvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens prima lanugine malas. Ætatis flore virens Ævi flos perpetuus. Juvenile corpus. Integer ævi, annis. Juvenum gratissimus. Plenus studiorum. Nobilis, & clarus origine. Juvenum caterva, series, sedula turba. Romana pubes. Gaudens equis canibúque, & aprici gramine campi. Cereus in vitium flecti, monitoribus asper. Utilium tardus provisor. Prodigus æris.

JUVENTA. Ætatis ver. Primi flores. Spatium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juvenus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, malè circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apra capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine servens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A JUVENTUTE. A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab ævo. A flore juventæ. * A cunis usque ad canos.

IN JUVENTUTE. Prima florente juvena. Molibus juvenilibus annis. Pubescente juvena. Vitæ melioris in ævo. Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima lanugine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES. Insolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. Onefanda & perniciofa labes civitatis. Candidus impurâ labe carebat amor. Grator est pulchro veniens è corpore nævu.

LABOR. Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, inmensus, improbus. Omnia vincens.

Nun-

Nunquam cessans. Patiens rædia multa. Resclaras, egregias tentans, perficiens. Augens altrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor ætus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABORARE. Præcipuum jam inde à teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Urgere se laboribus. Dum vires annique sinunt tolerare labores. Exercere vires. V. *Operari.*

Labyrinthus. Testum curvum, recurvum, fallax. Testa cæca. Testa cæcæ non redeunda domus. Testa monstri. Innumeræ errore viæ. Per dubias saxea testæ vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthis est flexibus egredienti, testæ frustraretur inobservabilis error.

LAC. Lacteus humor. Ueberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non estate novum, non frigore desit.

LACHRYMÆ. Inania munera mortis. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lachrymarum rivas. Effusa gravidis uberibusque genis. Ueberibus oculis lachrymarum flumina missa. Lachrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genarumque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis pondera habentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACHRYMARE, & LACHRYMARI. Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lachrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lachrymis. Lachrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lachrymis obortis. Lachrymarum flumina mittere. Humectare, spargere, imbre genas. Lachrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lachrymis oculos explere. Labitur ex oculis cum quoque gutta meis. Flunt lachrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. lachrymis immaduere genæ. lachrymis nullus modus est. Lachrymas volvere per ora. Largos ciere fletus.

Lachrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lachrymis suffundere. Demittere lachrymas. Lachrymas per ora volutare. Lachrymis humet arena meis. Per sinus lachrymæ fluminis instar eunt. Lachrymis oculi funguntur obortis. Lachrymæ per amantia lumina manant. Nec lachrymas oculi tenuere cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lachrymis dicta. Lachrymis oculi rorantur obortis.

LACHRYMANDI CAUSAM PRÆBERE.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lachrymas. Cogere in lachrymas. Tempus in immensum lachrymas tibi movimus istas, Quæ semper causa sufficiente cadent.

LACHRYMAS SISTERE.

Lachrymas inhibere, cohibere, comprimere, suppressere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare. Temperare lachrymis, & à lachrymis. Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE. *Dare ubera. Uberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armentalis equæ mammis, & lacte ferino Nutribat, teneris immulgens ubera labris. Ubera admove, suggerere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte. Dare mammam, mamillas.*

LACTERE, SUGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exiccare ubera labris. Trahere, ducere ubera plena. Ebibere lac maternum. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes & lacte negato. Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Uberibus satiare famem.

LAËTHS. *Suffusus, perfusus gaudio. Fronte serenâ. Capiens gaudia lætâ mente. Lætitia sentiens dulces sub pectore motus. Animos ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pullo mœrore. Lætas voces ad sidera jactare. Exultans animis. Solvere se longo luctu. Index lætitia fertur ad astra sonus.*

LAËTARI, LAËTITIA PERFUNDERE, V. GAUDERE.

LAMBERE. *Lingere linguâ alumnos. Angues sibilant lambent linguas vibrantibus ora. Piscésque impasti vulnera lambent. Lingere, attingere linguâ aliquid.*

LANA

LANA & LANIFICIUM. * Vellere nives lanæ. Barbas & incana menta hirci tondere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Udis aries in gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byffina, æquiva vellera Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tenues ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem deproperat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam radii sunt, & viminei calathisci.

LANCEA. Acumen. Ferrum. Telum. Jaculum. Fraxinus serrata. Belli prænuntia. Acies hastæ. Hasta ærata, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, præ-tenta ferro. Peliaca, Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera conditur. Quæ transigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam In latus, in quæ feræ curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis connixus viribus hastam. Hasta volans notis diverberat umbras. Validam dirigere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam. Stridentem eminus hastam Concipit. Infestâ subit obvius hastâ. Validam vi corripere hastam. Fervidus advolat hastâ. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE. * Crudo, laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum latè juvenem sparsère per agros. Quid miserum Ænea laceras? Candidos humeros turbare unguibus. Vultur tardus rostro trahit ilia. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus. Laniare unguibus ora. Fœdare pectora pugnis, pedibus uncis eviscorât ales Tityum. Animæ retinacula dilaniar. Mille locis spargi lacerum. Secare ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capillos. Ire unguibus in genas. V. *Cedere.*

LAPIS. Lapidum compago. Offa magnæ parentis. Lapis durus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aquâ. Musco circumlitus. Laxum, asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLUS seu GEMMA. Nobilis, insignis

multicolor. Nitefcens, revirefcens Eoo in æquore. Nitrudo fulgore corufcans. Nata fub Eois plagis V. *Gemma.*

LAPIDIBUS OBRUERE

Obruere fævâ faxorum grandine aliquem. Rigido lapidum i&tu impetere, & interimere. Hinc atque inde fonat cava tempora faxeus imber circum, & frontem infcribunt fera marmora. Saxâ mole obruere. Affligere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis undique faxis pulfare. Saxorum Stephanus grandine pulfus obit.

LARES. Lares patrii. Qui compita fervant, & vigilant noftra femp̃ in urbe lares. Agri cultodes. Dii domeftici. Nullus larium timor infernorum.

LATRARE. Latratus edere ore. Complere, replere, implere latratibus æthera. Dare latratus. Latratu te ceta replere. Refonat, infonat latratibus æther. Agros turbare latratu. Saxit canum latratus in auras. Latratibus inftare Janitor antro. Æternum latrans exangues terreat umbras. V. *Canis.*

LAVARE. Flumine vivo fe abluere. Puro fe in fonte lavare. Fonte labra proluere. Artus liquido rore perfundere. Tingere corpus aquâ. Mergere corpus aquâ. Prolui lymphis. Corpus fluviali fpargere lymphâ. Fontanâ perluere undâ. Tergum dimittere in undas. Sumere aquam. Liquore perfundere. Mergere, immergere corpus aquâ. Conſpergere corpus. Corpora tingere ſuperfuſis aquis poſito velamine. Candida permulcens liquidis veſtigia lymphis. Multâque aſpergine rorant. Oroque ſuſcepta manè laventur aquâ. Summa pedum, taloque tenus veſtigia tingit.

LAUDARE. Cœlo laudibus æquare. Ultra placitum laudare. In laudes alicujus inſurgere. Ire per laudes alicujus. Inſigni laude aliquem ferre. Tollere in aſtra. V. *Celebrare.*

LAUDARE SAT NEQUIS.

* Nulla cura fandi, nullus labos te celebrare promerito cantu queat. Non ſi ipſe pater Mæonius reſurgat, aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires, atque aurea ſcribat carmina, & mille veniat muſis comitatus. Non te dicere ſum potis tuumque nomen perpetuis inſcribere faſtis. Non ego ſat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex merito. Quis te extollat in aſtra noménque tuum famæ jugalibus evenat? Non eſt cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altiùs te velim deducere, ſed deficiunt vires. Quis te ex æquo dicere poſſit? Ipſe tuarum laudum ſi præ-

præco fias, dignè laudabere. Non nisi ore tuo laudari ap-
potes.

LAUDARE DEUM. V. *Deum laudare.*

S. LAURENTIUS. Oris Missus ab Hispanis, Ro-
mana incendia vicit. Subjectis prunis Laurentem ferrea
cratis Torruit, & fidei lucet in igne decus.

LAURUS. Arbor Phœbi. Arbor Parnassis, Parnassia
Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Appollinea,
Phœbea, Triumphalis, Palatina. Grata Phœbo, Apollini.
Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non
carpitur fronde caducâ, Servans æternû decus fronde vir-
te. Amica doctis vatibus. *Ποιὰ Παρναξία*, herba Parnassia

LAUS. Præconia laudis. Laudis lumina. Laudis cupi-
do. Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia fa-
mæ. Magnum ad virtutem gloria calcar habet. Stimulans
generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Mansura per æ-
vum. Nullo unquam debilis ævo. Laus celebris, in-
signis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregi-
am laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus.
Non laudis amor, non gloria cessit.

LAUDEM EXPETERE Captare famam. Ad lau-
dem rapido contendere cursu. Nomina clara sui tituli affe-
ctare. Venari studio laudem, & dubios exposcere honores.
Eximio laudum succensus amore. Laudum percussus a-
more. Laudum immensa cupido.

LAZARUS, vel, ut aliis placeat, *Eleazarus.*

Christi sectator, & hospes. Antiqua vir nobilitate. Et
blandus digiti rore Eleazar alit. Gremio senis abdita san-
cti Recubabit, ut est Eleazar. Quem floribus undique sep-
tum, Dives procul aspicit ardens.

LECTVS. Quassus ab imposito corpore. Lectus spon-
da pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cu-
bilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata tori. Thalamus.
Cubile. Torus. Grabatus.

LECTVM PETERE. Procumbere toro. Peterere som-
num. Ad strata redire. Conscendere cubilia strati lecti. Da-
re corpora somno. Collapsaque membra. Marmoreo refe-
runt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SURGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi relinquere stra-
ta tori. Corripere è stratis corpora, membra, artus. Mem-
bra

bra levare sensum vili demissa grabato. Manè levare caput. Consurgere è stratis. Et repido tollere membra cubili.

LEDA. Fecunda, pulchra. Mater Helenæ. Nigrâ conspicienda comâ. Quam flumineâ lufit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falsa, lufit adulter ave. Quæ falsam in gremio credula fovit avem. Cycno decepta. Falsa sub imagine lusa.

LEGERE. Versare avidâ manu scripta. Nocturnâ versare manu, versare diurnâ. Excutere oculis. Excuiens oculis otia nostrâ tuis. Oculis animôque legere. Percurrere oculis. Lustrare, pervestigare legendo. Perlegere oculis. Littera est oculos illa morata tuos. Detinuere oculos carmina nostrâ ruos. Perlege quodcunque est: quid epistola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum. *Μετὰ τὰ δένδρα σπέντων*, carpere Musarum flores.

LEGERE FLORES & POMA.

* Metere, colligere, carpere purpureos flores. Flos demissus pollice virgineo. Legere violas, & carpere Rosas. Prætorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra leguntur. Destringere ab arbore ramos. Uncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu capere fata. Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & sinum gemmeis flosculis. Curva decerpere ab arbore pomum. Tenui ungue primam rosam deligere. Detrahare rubentia mala laborantibus arboribus. Immitia vellere poma manu. Papaveræ comas ungue subsecare. Metere pollice florem.

LEGES. Lex severa, maligna, injusta. Lex à sanguine ducta. Lex aspera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ sanctio legis. Vicinæ ruptis inter se legibus urbes. Magnis agitant sub legibus ævum.

LEGEM STATUERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. * Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumperè, perfringere legem. Sacrata resolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere, negligere legem. * Edicta rumpere.

LEGISLATOR. Legum justissimus auctor. Lator legum, & legis.

LEO. Pecus magnæ parentis. Genus acre leonum. Leo.

Leo terribilis, villosus, rabidus, validus, violentus, generosus, indomitus, torvus, trux, fulvus, hirsutus, magnanimus, edens rugitum. Cui domino omnis bellua sese subicit. Prædam corripuens ore cruento, fremente. Cui rabiem suavit acerba fames. Immane hians, comasque arrigens. Haud ulli dans terga feræ. Concutiens horrendas júbæ ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iræque leonum Vincula recusantium. * Imperator belluarum. *Θηρῶν βασιλεὺς*, Rex ferarum.

LEPIDUS. V. *Fucundus*. LETHE. Lethæus liquor. Lethæa aqua, pocula Lethes. Soporifera, securæ. Non ego, si biberem securæ pocula Lethes, Excidere hæc credam pectore posse meo. Heberans pectora.

LEVIS. Ponderis, gravitatis expers. Sarcina parva. Levis somnus, fama, hasta, imago, ala stipula, cervus. Leviores terræ. Levior cura. Levior plumâ gratia est. Calamos inflare leves.

LEVIS ANIMO. V. *Inconstans*.

LIBER, seu CODEX. * Politus, tersus, ære bullatus, nitens auro, pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operosa præla millies & amplius multiplicarunt, ævoque voraci subduxerunt. * *Ὀργὰνὰ Μουσῶν*, instrumenta Musarum. V. *Libri*.

LIBERALIS. * Ad præmia velox. Cujus arca munificas largitur opes. *Clau*. Auratos imbres alicui indulgere. Innumeras hominum catervas ditare solitus. Nimbes donorum pluit. Undant populis penates, scatent muneribus dextræ. Aurea dona vomens, manus illa superabat fluvios Iberos. Extra fortunam est quidquid donatur amicis. Quas dederis solas semper habebis opes. V. *Beneficium conferre*.

LIBERI. Onus, sarcina uteri. Sanguis. Corpora. Viscera. Pignora. Pars uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus. Fœtus. Proles. Populus natorum. V. *Filius*.

LIBERTAS. Maxima, plena pudoris. Libertas secula respexit inertem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberioris iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo positus aperto. Libertas nulli vendatur ob aurum * Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO. Veneris lascivia, nequitia, delicta. Confusa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, scelerata,

furiola, inextincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido, Ardor, Prurigo, Quæ vastavit mœnia Romæ. Quæ Græcia versa jacet. Corpora commaculans, animasque in caratara trudens. Quam ebrietas peperit scœdissima mater.

LIBIDINIBUS INDULGERE.

Veneris castra nefanda sequi. Veneris scœdissima crimina patrare. Pectore polluto maculare castos mores. Colere, sectari impuros amores Veneris. Concitum, percitum esse furentilibidine. Agi vanâ libidine. Libidine capi, trahi.

LIBIDINOSUS. Castra sequens impuræ Veneris. Blandâ libidine tactus, raptus. Concitus, percitus furenti libidine. Inflatu venas, mentem sævâ libidine, Succumbens probrosæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA. Pendula æquo discrimine. Pendula cœlestes libra movebat aquas. Judicis æterni memores, libræque bilancis. Æqua, justa, anceps, panda, repanda. Trutina. Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI. Liber cultus, excultus, argutus, incultus, honore carens, securus famæ, plenus nominis, dans auctori nomen. Opus magni mirabile mundi. Volumina culta, erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta situ. Prognata Minervâ dextrâ. Conspectu longa tempora genii sui. Quæ per manus seræ posteritatis eunt. * Politi, tersi, ære bullati. Aure nitentes. Pumicati. Umbilicati. Libri. *V. Liber.*

LICTOR *V. Carnifex.*

LIGARE. Adhibere vincla. Gravibus coercere vinculis. Vinculaque sopitas addit in arcta manus. Manus post terga revincere. Fune brachia alicujus lassare, onerare. Vinculis. & Carcere frænare. Manicis jacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Srupea vincula collo intendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus juvenem interea post terga revinctum corripunt, spirasque ligant ingentibus. Contendere tenacia vincla. *V. Vinculum.*

LILIUM. Album, candidum, canens, lacteum, fragrans, ridens, miro fragrans odore, splendens candidulo vultu. Pulchrè surgens in auras æri luminis. Vernans aprico campo. Candidius Scythoniâ nive. Cujus candor habet nivei simulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LIMEN. Alcum, durum, rigidum, fœnsum, primum.

In primo limine. Ad oram urbis. Ferrea belligeri compescat limina campi. Reserat stridentia limina consul.

LIMITARE. Livida me spatio natura coercuit arcto. Signare, aut partiri limite campum. Terminare imperium Oceano. Gallica certus Limes ab Ausoniis determinat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui fortè jacebat Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. Limitem agere ferro. Hic terminus hæret. Angusto termino excipere.

LIMES. Longus, spatiosus, rectus, certus, attritus, fixus in agris. Qui tegit certis finibus arva lapis.

LINGUA. Loquela. Sonus. Radix ultima linguæ. Petulantia linguæ. Assiduo lingua resulta mero. Lingua patria, pia, testificata Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, invida, garrula, retenta metu, suppressa palato, docta, libera, munere functa salutandi. Sonans eloquium mentis. * Oris sonantis organum. Plectrum palati, & faucium. Interpretis animi, enunciatrix sensuum, cordis ministra: præco operis pectoris, vocem ex intimo pulmone adductum formans. Vocalis oris Cymbalum. *Ετοιμώτατον βέλτε*, promptissimum telum.

LIQUEFACERE, & LIQUEFIERI.

Chalybs fornace liquefcit. Liquitur ut glacies incerto faucia sole. Nix jacer, & jactam nec sol, pluvixque resolvunt. Fundere argentum flammis. Quin labefactatus rigor auri solvitur æstu. Quas nunquam solvere Titan Evaluit, fluxere nives. Nives mollit Aquaticus Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radiis tabescere cogit.

LIS. Vide Furgia. LITERÆ.

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scripsum. Tabellæ properatæ, arcanæ, blandæ, tristes. Difficiles funebria ligna tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ, blandæ, acceptæ. Verba doctis invidiosa nec. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia licuris cæcis. Litera perarata, missa, lecta, læsa lachrymis, humida facta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, ducta oculis, invitis ferens salutem, pressa articulo labente, notata manu Græcâ, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Litera in ceto tractu. Signa de xix. Arcana notis feruntur.

LITERIS MANDARE. Mandare libello. Chartis verba notare piis. Reddere verba notis. Committere literis, vel ceræ. Signare arcana libello.

LITERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiore curâ. Sudare vigili studio in artibus ingenuis: Frequentate assidue Musarum sacra. Nunquam fræna remittere studiis. Invigilare choris Pieriis. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studiis diurnis, & satisfacere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studiis. Annos consecrare Musis. Musarum se includere ludo. Castis Musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studiis teneri: Studiis vitam agere. Studia tentare. Redire cum literis in gratiam. Reverti ad Musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Exercere, tractare artes. Dare tempora studiis. Militare in castris Musarum.

LITERAS SCRIBERE. Exarare notas. Notare chartam digitis. Facere literam. Ducere notas litteras. Perarare literam. Dare tabellis verba ferenda.

LITTUS. Portubus orbum, opertum algâ, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, undisonum, naufragum. Ripa obliqua, arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba, pubescens coronat. Ora extrema. Littore in extremo. Gremium telluris ad undam. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulant unda ferit Neptuni.

LIVOR. * Livor iners vitium. Livor est addita labe claris virtutibus. Non læditur Heroum soboles invidia. *V. invidia.*

LONGUS. Hoc longa referre mora est. Non longo distant cursu. Nec longis inter se passibus absunt.

LOQUAX. Multiloquus. Nugax. Garrulus. Liberioris linguæ. Non tenens linguam. Varias Medicans voces.

LOQUI. Solvere, resolvere ora. Uti verbis. Fari. Dicere. Verba habere, facere, ferre, proferre, dare, reddere, edere, promere, peragere, fundere, effundere, jacere, loqui, jactare, dicere, concipere, spargere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremante tonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voce. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voces. Edere alicui ore

prior

prelores sonos. Addidit hæc dictis altera verba tuis. Dimovit talibus ora sonis. Cum dare non possem munera, verba dedi. Talia non tacito verba dolore dedit. Vultum dimissa profatur Dido. Ait. Infr.

LOQUI BLANDE. Mira gratia manat ab ore loquentis. Fundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda artifice sono. Bloquio grato verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labris. Lingua facunda madet hyblæo liquore.

LOQUI INSOLENTER. Memorari ore magniloquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullatur in arte. Projicit ampullas & sesquipedia verba.

LOQUI FRUSTRA. Dare inania verba. Frustrâ os solvere in verba. Verba irrita feruntur vacuas per auras. Incaustum fundere voces. Frustrâ voces jactare vacuas ad aures. Inanes fundere sonos. Perdere frustrâ verba non proficientia. Veni verba ferunt. Dicta evanescent æthereas per auras. Frustrâ eloqui verba levibus auris.

LOQUI LATINE.

Latio reddere verba sono. Ausonum linguâ loqui. Ausonio, Latio ore loqui. Uti sermone Latino.

LOQUI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Sollicitare notis. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus conferre loquaces.

LOQUI SUBMISSE. Vocibus hiscere raris. Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicere parvo murmure.

LOTH. Et Lothus immunis pluviali evasit ab igni. Haranides, i.e. Harani filius. Haranides dictis insanos mulcet amicis.

S. LUCAS. Conjugis ignarus. Quem vates fecere juvenem. Ipse comes Paulo semper fuit. Ipse fuit magnæ Matri custodia. Hic medicus, piætorque fuit.

LUCERNA.

Candela ardens, cerea, cerata, lucens, flagrans. Quæ suo absorbitur igne, nitidam faciem præbet, dum pluribus una. Quæ lucens aliis usu depascitur ipsa. Quæ

serenâ

sensum à suis flammis peresa deficit. Quæ serviens, vel
serviendo aliis consumitur.

S. LUCIA. Perpeffa gravis virguncula pænas. Diva Sy-
racusias inter sanctissima Nymphas. Diva Syracusiæ ce-
lebrissima gloria gentis.

LUCIFER. Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, rutilans,
serenus, almus. Sacer Veneri. Nuncius, socius, prævius, au-
roræ. Prævia stella auroræ. Portans, promens Eoo ab axe
diem. Solis prænuncius. Qui vocat auroram. Cælo nitidif-
simus alto. Albo clarus equo. Qui cæli statione novissimus
exit.

LUCINA DE A FICTA.

Divâ potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gra-
vidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientes adest.
Laborantes utero miserata puellas.

LUCRETIA. Pudica, infelix. Animi matrona vi-
rilis. Castâque miretur Lucretia nobile factum.

LUCTARE. * Corpora durâ exercere palæstrâ; Inter
se adversis cornibus hœdi luctantur. Exercere palæstras o-
leo labente. Contendere luctâ. In sulva luctari arena. Con-
ferre pectora luctantia pectoribus arctæ nexu. Adductis
nervis humi prosternere membra pressa nititur, instantur
sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LUCTUS. Æger, acerbus, conficiens, macerans a-
nimos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Cruci-
ans pectora. V. Dolor. V. Tristitia.

LUDERE. pro CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsuram sollicitare lyram. Re-
tinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem
discrimina vocum. Nunc niveis digitis, nunc pulset pe-
ctine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LUDI. Certamina. Spectacula. Ludi celebres, thea-
trales, solemnes.

LUDIMAGISTER. * Moderator vagæ juventæ. Cla-
mosus magister. Blandi doctores. Qui tradunt pueris ele-
menta prima. Pædagogus qui agit impube vulgus. Ludi-
magister parcens simplici turbæ. V. Docere.

LUDOS FACERE. Dare spectaculum. Ludis cele-
brare concelebrare diem. Edere, exhibere, instituere, cele-
brare, ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LUDUS. Gratus, lepidus, dulcis, lætus, placidus, jocosus,
virgineus. Lusus blandus, suavis, inanis, præbens semina
nequitia.

LUDO

LUDO VACARE. Lusu perdere tempus. Posthabere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animos inani ludo. Æquare nocti ludum. Contendunt ludo; & fulvâ jactantur arenâ. Lufibus exercere membra. Advertere ingenium lufibus.

LUGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari corda dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu. Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit acerbum. Resonans latè plangoribus ædes. Complere ululatibus auras. Diverso miscentur mœnia luctu. Morôque immugit regia luctu. Implentur querulis ululatibus auræ. Crudelis ubique luctus, ubique pavor, & plurima mortis imago. Lamentis gemitûque, & fœmineo uluatu Tecta fremunt, resonat magnis clamoribus æther. Laniare animum doloribus. Cædere, tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare genas, ora. Fœdare vultum. Sociare genas unguibus, ora. Pectora nunc scedans pugnis, nunc unguibus ora. Rumpere, laniare, lacerrare, scindere, abscindere, diripere vestes. Solvere, rapere capillos, comam.

LUNA. Cynthia. Phœbe. Dictynna. Delia. Hecate. Proserpina. Trivia. Diana. Soror aurea, pulcherrima Phœbi. Niridi soror æmula Phœbi. Tithonia conjunx. Titboni fulgida conjunx. Dea regens, moderans nocturnos equos. Tacitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios niveis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia, Luna aurea, candida, purpurea, nitens, nivea, argentea, sanguinea, noctiluca, globosa, rosea, instabilis, noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetuò varians sua cornua. Perlustrans quotannis duodecim signa. Nativâ luce carens. Orbis lunæ. Faciès, imago, vultus lunæ. Lumina lunæ. Motus lunæ. Lunares currus. Lunæ radii. Ignis noctis. Orbita lunæ. Menstrua luna morituris, sedula luminibus. Luna pleno orbe. Dimidiæ cornua lunæ. Cornua lunaria. Rutilâtis lunæ lampas. Lucens lunæ globus. Jubar lunæ. Splendèntia, radiantia, fulgentia, rutilantia, micantia, flammantia, nirentia, pallida cornua lunæ. Lucis habens usuram à lampade Phœbi. Per amica silèntia lunæ. Multo manifesti lumine, quâ se plena per infer.

tes fudebat luna fenestras. Et lunam in nimbo nox intem-
pesta tenebat. Nox erat, et cœlo splendebat luna sereno.
Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est; major,
contrahit orbem. Jam novies erat orta soror pulcherrima
Phœbi. Denaque luciferos luna præbat equos. Tres abe-
rant noctes, uicorua tota coirent, efficerentque orbem.
Juro ante reversurum quàm luna bis impleat orbem. Lu-
na quater latuit, toto quater orbe recrevit. Luna quater
junctis implerat cornibus orbem. Sexta resurgebant lu-
naria cornua lunæ. Septima jam plenæ deducitur orbis
lunæ. Orbe resurgebant orientis cornua nono. Tercio
novem erravit redeuntis cornua lunæ. Annus erat, deci-
mum cum luna receperat orbem. Luna novum decies
implerat cornibus orbem.

Ὀφθαλμὸς νυκτός, oculus noctis, ἀστρῶν βασίλισσα
regina astrorum.

LUNÆ ECLIPSIS. Obscuris luna laborat equis.
Cynthia abdita latet velato vultu. Lunæ lumen obruitur.
Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœsto
dolet tectâ vultu. Densus tegit ora tenebris. Luna tectâ
parte sui nitidum contristat Olympum. Involvit terræ
captam nox humida lunam. V. *Eclipsis*.

LUPUS. Bellua vasta. Raptor. Vastator. Ferus ore
cruento. Solitus ire in pavidum pecus. Circumiens oves. Ca-
nis fulvus, montanus, tacitus, rapax, avidus, infestus, insati-
abilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator. Triste
stabulis. Insidiator. Insidians ovili. Gregibus nocturnis
obambulans. Dulcedine cruoris insectans oves. Pecoris
lupus expugnator opimi. Rapax stimulante fame, cupi-
dusque cruoris, incustoditum caprat ovile lupus.

LUX. LUCERE. * Lumen. Jubar. Radius. Splendor.
Æthra. Micat inter omnes Julium sidus. Lucet velut inter
ignes luna minores. Est pellucidior vitro. Splendet Pario
marmore purius. Luce pyropū superat. Purius argento ra-
diat quod ab arte politū. Radios puros jaculatur. Non sic
Hyperionis orbis nubibus abductis splendet. Lucem sub-
limina jactare. Nulla gemmarum sic lucet. Oppositâ spe-
culi referitur imagine Phœbus. Edere flammam ingentem.
Dispergere rutilam lucem. Coruscare. Tenebras serenâ lucē
secare. Tranquillo pellucunt sidera ponto. Fulgurare. Si-
mili coma fulgurat astro. Non trium tantum Phœborum
sic jubar.

LYCAON. Tyrannus. Arcas. Inhospita recta tyranni. Sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus est, ut Buisiris sævūque Lycaon.

LYRA. Testudo. Chelys. Cythara. Barbitos. Pleetra. Fila lyræ. Canor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percussa, mœsta, muta dolore. Curva, dulcis, dulcisona, vocalis, sonora, Threïcia, Claria, Phœbea, Pindarica, Aonia, Ausonia, Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Aganippæa. Movens, trahens ferrea, saxea corda. Mulcendis auribus apta. Alliciens, mulcens corda. Fugans, pellens curas. *Μήτηρ ὕμνων*, mater hymnorum.

LYRA CANERE. Fila lyræ docta sollicitare manu. Argutæ tangere fila, pleetra lyræ. Pulsare, movere, percutere lyram: Sumptâ pauca referre lyrâ. Icta suos reddit pollice chorda sonos. Sonante mistum tibiis carmen lyrâ.

LITRICHUM CARMEN. Numeri, soni, modi lyræ. Blandissima carmina. Carmina dispositis nervis juncta Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lachrymas.

M.

MACER. **M**acies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta suprema. Ignoti nova forma viri, miserandæque cultu. Macies adducit cutem. Macies pallentes occupat artus. Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. Vix habeo tenuem, quæ tegat ossa cutem. Jejuna lacertos exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata armenta. Macie turparus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis.

MACIES. Horrida, jejuna, gracilis, turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro langnore solutos. Mollihus exsicicans ossa medullis.

MADEFACERE. Caput fontanâ spargere aquâ. Perluere rore manus. Dulcibus idcirco fluviiis pecus omne magistri Perfundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Certatim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare.* V. *Abluere.*

MÆCENAS. Eques Hetrusco de sanguine regum. Nec sic Thuscus eques vates amplexus amœnos.

MAGI, seu TRES REGES. Boi venerè magi. Aurum, Thus, Myrrham, Regique, Deoque, hominique dona ferunt.

THE SAURUS.

serunt: Aurea nascenti fuderunt munera Regi: Thura de-
dere Deo. Myrrham tribuere sepulchro.

MAGIA. Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Ma-
gica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magi-
Carmen Magicum, auxiliare. Certamina Musæ magicæ.
Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes *Æzæ*
Carpathiique senis. Secretæ artes Hecateidos herbæ, su-
ci. Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ can-
rata. Vox Theffala. Carmina Cytæa. Medæ gramin-
cocta manu. Carmen infame. Herbæ pollentes.

MAGISTER. V. Ludimagister.

MAGISTRATUS. Celebris, insignis, præclarus, po-
pulos lege gubernans. Cui incumbit populi cura paternæ
sui. Puniens malos. Defendens bonos. Cui imperii com-
missa potestas. Sustinens vicem summi Dei.

MAGNIFICARE. Aliquem non fastiditis annume-
rare viris. Extollere, evehere, efferre laudibus. Super a-
stra ferre laudibus. Cantare, Celebrare, prædicare per or-
bem, V. Celebrare.

MAGNUS. V. Altus.

MAGUS. V. Incantare.

MALUS. V. Iniquus.

MALUM. Mala Trojanis non leviora malis. Malorum
summa, series, novitas, moles, levamen. Malum perpetu-
um, humanum, non leve, potentius arte, fatale, funestum.
Invigilare malis. Malis omerari. Et mala vicini pecoris
contagia lædunt. Veterum malorum supplicia expendunt.

MALUM seu POMUM.

Rotundum, fragrans, redolens, mire, agreste, dulce, pen-
dulum, maturescens, cereale, musteum, ramis pendens,
motis ramis cadens. In patulis canistris redolens. Pre-
mens, gravans pondere ramos suos. Quod novus educat
annus. Effigies mali. Autumni pondus. Fœrus arborei.
Dempti ab arbore fœrus. Pomum putre, maturum, durum,
acerbum, putridum. Mensis non interdicta secundis.

MANE. Aurora exurgente. Sole exoriente, emergente
ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die. Manè novo. Auro-
râ rubente. Cùm primùm albescere lucem cernimus. Cùm
surgit dies primo Eoo. Ubi lux rediens fugat tenebras.
Cœlo cùm primum Lucifer alto evocat auroram natali-
bus undis. Aurorâ referente lucem. Surgente die. Cùm lu-

cifer

ifer exit aquis Eois. Ubi aurura fulgens croceo velamine
inquit Oceanum. Cum tremulum incipit albescere coe-
um, & brevibus nox humida transfugit alis. Modò facta
repuscula terris. Mox ubi se nitido sol aureus exulit or-
tu. Ortus erat summo tantummodò margine Phœbus.

MANE & VESPERI. Veniente & fugiente die. Ma-
nè novo, & vespere. Seu propria tellus absconditur umbra,
seu Phœbus humum rosâ luce reviset. Seu se tenebris nox
induit, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios mi-
cantes, seu nox tenebras fundat opacas. Seu Sol Eoâ luce
terras purpuret, seu nox tenebris obruat.

MANIFESTARE. * Prodere, apperire, certis docere
signis. Indicium facere. Pandere. Causas, & signa docere.
Tum vero manifesta fides, Danaûmque patefcunt Insi-
diæ. Sacrata resolvere jura. Arcanum consilium retegere
jocoso Lyxo. Pandere res caligineertas. Ordine singula
pandere. Revelare. Fert animus expromere rerum causas.
Effare, & pande quodcunque est mali.

MANUS. Digni actus pro manu. Dextera, dextra, læ-
va, sinistra. Pondere lassa catenæ. Post terga retoræ. Ma-
nus lanifica, artifex, falcifera, sceptrifera, infecta cæde. Con-
gruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, a-
vara. Uncæ manus, & pallida semper ora fame. Fœdare
ora pugnis. Dextram labenti tendit inertem. * *Ὀργανον*
ὄργανον, instrumentum instrumentorum. Corporis scu-
tum. Soror dextræ, id est, læva manus.

MANUM DARE. Jungere manus. Dextram commit-
tere, conjungere dextræ. Complecti, prebendere dextram.
Congressi jungunt dextras. Tendere manum. Dare dextrâ.

MARE. Æquor. Pontus. Fretum. Sal. Salum. Altum.
Profundum. Oceanus. Nereus. Amphitrite. Pelagus. Undæ.
Aquæ salæ. Gurges. Neptuni unda. Ceruleæ aquæ. Nep-
tunia arva. Campus aquarum. Campus liberioris aquæ. Æ-
quoris undæ. Aquæ æquoræ. Æquora medias cingentia
terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomi-
tum. Stridens fluentibus undis. Tumidis fluctibus agita-
tum. Æstuans rapidâ procellâ. Gurges ceruleus, vastus. Im-
mensa licentia Ponti. Ponti tristis imago. Pontus gelidus,
ustus frigore, duratus frigore, glacie concreescens, tumens,
tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula tractusque
maris. * *Αὐλὴ Ὀκεάνου*, Aula Oceani. Reciprosum mare.

THESAURUS MARE COMMOVERE.

Movere, commovere freta. Concitare aquas maris. Freta miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignantia freta excitare.

MARE QUIETUM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta stantia. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non albena spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis stat mare. Stratum silet æquor. Sæva quierunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare serenum, placidum. Subsidunt undæ, tumidumque sub axe, tonantia Sternitur æquor aquæ : fugiunt vasto æthere nimbi.

MARE RUBRUM.

Unda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurgis. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenosi maris.

MARE TURBATUM.

Mare turbidum, impetuosum, agitaturn, indignans, sonans, fluctibus horrens, insanum, commotum, excitum, triste, stridens, furens, minax, horrissonum, altissonum, sollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita. Turgida unda vesani maris. Æquora quassa valido tridente Neptuni. Insecta pelagi rabies. Magno miscetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Venti volvunt mare, magnæque surgunt æquora. Exultant vada, atque æstu miscentur arenæ. Miscent se maria, & nigra tolluntur arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus. Ponto sonat unda refuso. Indignatur magnis stridoribus æquor. Clauso fit gurgite murmur. Incubere mari, totumque à sedibus imis, unà Eurûsque Notûsque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos volvunt ad littora fluctus. Assiliunt imi fluctus à gurgite ponti. Mox remeat gurgis, tractoque relabitur æstu. Fertque refertque fretum. Fervent spirantibus æquora ventis

MARIA. V. MATER CHRISTI.

MARIA MAGDALENA. Ipsa fuit magne comes, atque ancilla parenti, & Christi pars Magna domus. Magdali dictam de nomine Magdalenam. Magdalena ferens sese in deserta sub altis Delituit.

MARINUS DEUS, NEPTUNUS.

Æquoreus Deus. Rex pelagi. Rector maris. Jovis frater

qui

hi regnant in æquore. Jovis frater tumidis qui regnat
 undis. Rector pelagi tricuspede telo. Cui æquora sor-
 e tradita. Neptunus vasti cui parent æquora ponti. Et
 uidquid magni continet unda maris. Neptunus motor
 quarum. Ambitumque suo circumdat in æquora terram.
 Deus qui concitat æquore terras. Qui terras gurgite qual-
 ar. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo
 et æquora ponto. Qui vastas aperit Syrtes, & temperat
 equor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Con-
 ita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuspede
 temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Nep-
 unus tridentifer. Nereus cæruleus, grandævus. Qui nu-
 men habet maris. Cui imperium est pelagi. Cæuli nu-
 men ponti.

MARITARE, seu MATRIMONIO jungere.

* Connubio, vel conjugio jungere stabili, & propriam
 licare. Jugare. Vinculo sociare jugali. Jungere toros. Fa-
 ce solemni conjungere. Connubio sociare natam. Filiam
 ungere viro. Juveni castam donare puellam. Tædas cele-
 brare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. Vid.
Conjugium.

MARS. Mavors bellicosus, rigidus, impavidus, ferox,
 ferus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens,
 terribilis, sanguineus, armisonans, magnanimus, suribun-
 dus, fremebundus, furiosus, belliger, pater armorum,
 quatiens arma, torquens hastam, sæviens ioviētis in armis.
 Galatæ ruti us, cristisque comatus. Bella ciens. Concitans
 tubas, & tympana. Bellis & sanguine gaudens. Dulces
 animas miseris mortalibus auferens. Gaudens lethiferas
 habere manus. Qui nequit rabiem satiare nefandam. Do-
 minans intra muros & extra. A quo hoste nullus locus tu-
 tus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens.
 Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger
 armorum pater. Arbiter armorum. Genitor Gradivus.
 Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor
 Romulei. Infans Veneris turbatus amore. Geticis qui
 præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri me
 Martis in armis, tela inter media, atque adversos detinet
 hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte La-
 tinos defecisse videt. Marte secundo, æquo geruntur præ-
 lia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Maris sidera.

Martis

Martis rapacis stella. Qui sub Jove sedem habet. Infœlix cœli fidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MARTHA. Expers thalami, Innuba. Officiis gaudens sedula Martha piis. Bethanica virgo. Quæ immensi dicta est hospita sancta Dei.

S. MARTINUS. Sabariensis erat civis Martinus, intra Italiam Ticini alitus. Martinus inops chlamydem divisit egeno. Ense quo præcinctus erat chlamydem divisit Martini facta beati.

MARTYR. Sanguine confirmans dogmata vera suo. Qui patitur pulchram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyrii cui mors extrema coronam. Pro Domini verbo tristitia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens letho pro sancto nomine Dei. Fundens lætā morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulchra trophæa fert. Projiciens animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristitia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidēre professi.

MATER. Parens. Genitrix. Nati favore digna. Nati studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, chara, dulcis, scœlix, scœcūda, conspicienda, digna viro, nato. Dulce caput. Sobolis oblivisci nescia. Gestans sua charo pignora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Alens infantem gratā ope tepidi lactis. Coniormans primo cum lacte murmura prima linguæ puelli sui. Alumna.

MATER CHRISTI.

Maria virgo intacta, integra, veneranda, pia, venerabilis, diva, dia, sancta, casta, Divi parens, Dei parens, immaculata, intemerata, augusta. Mater summi formosa Tonantis. Sancta parens. Alma redemptoris mater. Maris inscia mater. Summum enixia Deum. Ignara penitus thalami, tactusque virilis. Quæ scœlici utero peperit salutem mortalibus ægris. Nunquam congressus perpessa viriles, concepit gravis ætheria divinitus aura. Quæ cœlicolum regem sub luminis edidit auras. Quæ sola virgineum servavit scœra pudorem. Quam pater omnipotens cœlesti afflavit ab arcē, implevitque uterum dilapsum numen ab astris. Quæ superum puro concepit ab æthere Regem. Nympha decus

coeli. * Virgo virilis nescia seminis. Νύμφη ἔνυμφευθῆσα,
nupta non nupta.

MATERIA. Jocosa, ingeniosa, apta numeris, Conveniens modis. *Fœlix in carmina. Non mihi materiam Romanâ negat. Materiâ vires exuperante meas. Jacet omnis ad undam materies. Propositum. Argumentum.*

MATHUSALEM. Mathusales ævi maturus. Mathusalem, longæve senex, cui degere soli Concessum est vitæ secula pœne decem.

MATRIMONIUM. V. *Conjugium.*

MATRONA. Animi matrona virilis. Pudica, docta, rara, temeraria, studiosa sinistri.

MATHÆUS. Ipse teloniaco dederat qui tempora lucro. Mathæus collector opum.

MATTHIAS. Matthia donate Deo, sic namque Latino Diceris eloquio lingua Theodorus Achiva.

MATUTINUS. V. *Manè.*

MAXILLA MALA.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venustæ, purpureæ, pubescentes, roseæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blâdidulæ, certantes rosis, purpureæ, & lactis aspergine tinctæ. Quibus blanda est gratia. Quas mirè gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA. Fallax impia, scelerata, despecta, Æërias. Æëtis. Colchis. Phasis. Phalias. Æëræ filia. Uxor Jasonis. Quam puppe avexit Iason. Colchorum regina. Barbara, venefica. barbara pellex. Filia misero acerba parenti. Pulsa domo Æsoniâ. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros corpus. Nece natorum sanguinolenta. Virum ulta per natos. Æëa puella. Iram quæ matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. *Morbo mederi.*

MEDIA NOX. Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio jam noctis abactæ. Curriculo expulerat somnum. Nox ubi jam media est, somnôque silentia præbent, Et canis, & variæ conticuisse aves. Cùm lassâ quiete cuncta jacent media. Jam mediam nigra carpebat nocte quietem. Jámque fere mediam cœli nox humida meram Contigerat. Torquet medius nox humida cursus. Orbem medium nox acta subit. Cùm nox medium spatium conficit horis. Nox intempesta.

Ars Phœbeæ, Apollineæ, Machaonia. Succus Machaoniae. Opes Pæoniae. Ars Pæonia. Ars medica. Ars medendi. Artes medentium. Validum Apollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora lesa manu. In melius restituere vires collapsas arte Pæoniâ Levare malum Apollineâ arte.

MEDICUS. Medens. Ferens opem ægro. Medicæ manus. Artifex morbi. Medicus fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in pristina tollens. Medicam opem ferens languentibus, ægris. Restituens lapsas in pristinas vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans doctâ pocula mista manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia facta repellens. Excultus Pæonias per artes. * Est flos, est princeps medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS. V. Modus.

MEDUSA. Forma, ora Medusa. Os Medusæ. Vultus Medusa. Squallentia ora Medusa. Medusæi monstri torva guttura. Gorgoniæ. Phorcynæ. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cepheum multos quæ dedit una neci.

MEL. Flavum, aureum, dulce, purum, æræum, redolens, cereum, pingue, nectarium, Himetrium, Hybleum, Gnossium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo. Positum in ceris. Thymi redolentia flore. Cereæ dona. Aërei mellis cœlestia dona.

MEL CONFIGERE.

Cogere spumantia mella pressis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere pressum opus subtili nectare. Nectare stillante favos stipare. * Mellificare. Aërei mellis cœlestia dona parare. Dulci distendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella in ceris Attica ponit apis. V. *Apis*.

MELCHISEDECH. Melchisedech, Rex idem hominumque, D. ique sacerdos, Munera portabat, Cererem latrocinemque Lyæum. Quæ stirpe, quis majoribus ignotus, unicus cognitus tantum Deo.

MEMINISSE. V. Recordari.

MENE

MENELAUS. Atrides minor. Nuptæ repetitor ademptæ. Cui pia militiæ causa puella fuit.

MENDICARE. Exiguæ petere æra stipis. Æra ore tremente stipis exiguæ rogare. Mendicare vilia scruta inopis cibi. * Cogere ostiatim stipem.

MENS. * Cognata cœlo. Vivida, solers, ignea. Sancta proles ætheris. V. *Animus.*

MENSA.

Orbis mensæ. Mensa dapum vario pondere titubans. Lautis mensa parata cibis. Lautos suppeditans prodiga mensa cibos. Quam gravant Cerealia munera. Quam decorat dulce salernum. Epulis onerata, gravata.

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique salerno. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imponere cibos. Exstructæ dapibus mensæ, nec egenæ tostæ frugis.

MENDACIUM. Vanus sermo. Vana verba. Vox vana, ficta, linguæ mendacia fictæ. Linguæ gratia ficta. Mendacium turpe, subdolum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, aniles, futes, ineptæ, fictitiæ, commentitiæ. Strophæ. Impositura. Sycophantiæ oris.

MENSIS. Menstruum tempus. Ergo ubi Jane biceps longum reseraveris annum; pulsus & à sacro mense December erit. Alter agebatur post sacra jugalia mensis. Luna dabit menses, peragunt quod menstrua cursum. Menstruus cursus. * Cornua cùm lunæ pleno semel orbe cõsistent. Luna semel orbe recrevit. V. *Luna.*

JANUARIUS.

Prima dies anni nostri. Mensis Jani. Dux mensium. Serians nomen vetusti Jani. Amans victum tepidum, gratum. que liquorem, quo puro sanguine corpus alat. Quo vena secta nocet, sed balnea, labores prosunt.

FEBRUARIUS.

Mensis cui fecerunt februa nomen. Febris habens nomen, & lentâ febre timendus. Mensis feralis, glacialis, horridus. Proximus Jano. Qui sequitur Janum. Reliquis mensibus impar. Februus est brevis, at sociorum pessimus idem.

MARTIUS.

Martis mensis. Signatus nomine Martis. Mensis Martis de nomine dictus. Quo sectio venæ sæpè nocet.

APRILIS. Mensis ab aperto tempore dictus. Aprillem Veneri sacrum fecere Quirites. Mensis quartus. Veneris mensis. Cythereius mensis. Et vatem & menssem scis Venus esse tuos. A Venere hic magnâ descendit origine mensis.

MAIUS. Viridi gramine lætus. Depingens vario flore solum. Maius vernans, blandus. Cum tellus gramina promit & herbas. Cum tepet apricus Zephyris spirantibus aër, & candida formosi tempora veris eunt.

JUNIUS. Mensis Junonius. A Junonis nomine nomen habens. Quem pulchra Jovis conjux sibi vendicat. Juvenum de nomine dictus. Quo solis equi peragrant sidera cancri.

JULIUS. Quintilis mensis. Quem patres dixere Quintilem. Movens ortus æstivos. Quo Julius coepit haurire auras vitales. Percoquens uvam flaventem.

AUGUSTUS. Sextilis. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina. Quo Sol rapidis urit equis. Nemæi terga leonis.

SEPTEMBER. Quo sæcto palmite poma nitent. Opatum referens rapido lenimen in æstu. Quo pressio vespendum lacte capræ. Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER. Mensis quo pede sub nudo dulcia musta fluunt. Quo pleias surgit cardine Eoo, & orta secum trahit autumnum.

NOVEMBER. Mensis quo tristis hyems incipit sævire. Portans brumam.

DECEMBER. Gelido stridore ingruens. Spargens nivem multam. Mensis Neptunius.

MENSURA. modus. modulus. Justum præterit in modum.

MENTIRI. Vanas pro veris fundere voces. mendacia verba loqui. Guttore vaniloquo jactare mendacia. Exercere mendacia linguâ leni, vanâ. Addere mendacia culpæ. mendacia fingere. *Ψευδῶν συγχολῆστῆς*, mendaciorum conglutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR. Impiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Lucro inhians. Extremos currens ad Indos: Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes. Sua com-

moda quærens, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se pelago lucri causâ committens. Ter & quater anno revilens æquor. Atlanticum. Longis quærens compendia terris. Chinarum petens nobile regnum, & pervanos ac Calecutios tractus.

MERGES. Magna, mutanda. merces officii. Plurior officio. Labore minor. Animum præsentis pignore firmans, præmium magnum, largum, meritum, debitum, sufficiens.

MERGES. Externæ. Quas dives Panchaia mittit. * Eoz gazæ. Orbis novi munera.

MERCURIUS.

Ales. Alipes, pacifer, caducifer, nuncius, Deus Arcadiæ. Cyllenius. Atlantiades. Nepos Atlantis. Jove natus. maiâ creatus. Pleiade natus. Quem lucida parit Pleias est enixa. Quem peperit magno lucida maiâ Jovi. Atlantide maiâ natus. Quem montibus olim Edidit Arcadiis Pleias una Jovi. Atlantis magni Pleiorésque nepos, Qui iussa per auras Verba patris portat. Pacis & amorum, superis, imisque Deorum Arbitrator. Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Æthereum volucris qui pede carpit iter. In cuius digitis est aurea virga. Ventrandus virgâ potente. Inventor curvæ fidis. Furibus aptus. * Cyllenia proles. Interpret Divûm. Deûm lator Anubis. Animas qui evocat orco, & alias sub tartara mittit. Qui Pedibus talaria nectit. Paribus nitens Cyllenius alis. Penniger arcas. Deus aliger. Atlantius Hermes. Ales mænalius. Cyllenides. Talariger. majugena. * Γλώσσης ἡγεμὼν, Dux linguæ.

MERERI. meritæ dare præmia palmæ. morte minor culpa mea est. meriti tanti non immemor unquam. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos, Exigat. Cui præmia debentur ingentia. V. *Præmium.*

MERETRIX. Puella vulgaris. Turba meretricia. Certo cuivis mercabilis ære. Turpi fornice latens, latrans. Opes corpore quærens. Cujus oratio est dulcior Hyblæ melle. Gressibus incertis errans à recto tramite vitæ. Quod libet incautos flectere docta viros. In scelus, & quodvis turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis. Retia corde gerens. Illec ebris quæ fallit amantes. * Lupa. Dulcis animæ pestis.

MERGERE. V. *Immergere.*

MERIDIES. Medias sole tenente vias. Aut plus, aut medium sole tenente diem. Æstus erat, mediâque dies exegerat horam. Jâmque ferè medius Titan venientis & actæ Noctis erat, spatioque pari distabat utrimque. Dum calet & medio sol est aluissimus orbe. Jâmque dies medius tenues contraxerat umbras. Inque pari spatio vespër & ortus erant. Et sol ex æquo metâ distabat utrâque. Sol medium cœli conscenderat aureus orbem. Roseis aurora quadrigis, jam medium æthereo cursu trajecerat axem. Medios sole secante dies. Cùm medio sol splendit Olympo. Sol furit, èstque medio æstu infamissimus.

MESSIS. Humus resecanda falce. Area dives. Messis gravida, larga, uber, opima, copiosa, frugifera, fertilis, pinguis. Maturis dives aristis. Vestitus messibus ager. Congestas area cepit opes. Maturis albescit messis aristis. Triticæam sic in messem, robustâque farra Exercere humum. Spicea jam campis cùm messis inhorruit. Nudatas acceperat area messes. Ruperunt horrea messes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ versæ, variatæ. Species novæ. Corpora transformata. Corpora mutata. Faciem mutatus & ora. Hanc faciem genitrix miserata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transformat sese in miracula rerum. In species translata novas. Fit lupus, & veteris servat vestigia formæ. Omnia mortali mutantur lege creata. V *Transfigurare.*

METERE. Succidere messes. Farra resecare falce. Decerpere messes. Maturis falcem supponere aristis. Farra secare falce. Legere falce semina matura. Seges falce resecta cadit. At rubicunda Ceres medio succiditur æstu. Sole sub ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis tondet messor aristas. * *Ὀρθαὶ τῆς ἱχθὺς ἔσαν*, Arrestæ comæ steterunt. V. *Formidare.*

METUS. Habere, concipere metum. Metus turbat pectora. Trepidare metu. Metu quati, sollicitari, tardari. Corda metu tremunt. Corda stupent metu. Metu calor ossa reliquit. Sollicitum timor anxius urget. Concurit ossa metus. * *Ὀρθαὶ τῆς ἱχθὺς ἔσαν*, Arrestæ comæ steterunt. V. *Formidare.*

METUS. Pavidus, gelidus, exanguis, trepidus, solli-

citrus, pallens, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas. Omnia præcipitans. Attonito adimens usum rationis. Timor mæstus, suspensus, anxius, attonitus. Corda huc illuc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus, terribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia, pectora quasi lanians. Occupans artus, ossa. Metus carnifex quietis.

METUM DEPONERE.

Ponere metum. Metum subicere pedibus. Excutere metum. Pellere, exuere metum. Parcere metu.

METUM INFICERE. Inferre, incutere metum. Præbere, facere metum. Metu percellere. Turbare omnia metu. Implere urbem terrore; timore, metu. Acuerè timore.

METUM LIBERARE. Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MILES. Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Utilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus; impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus, generosus, saucius ictu, prædæ avidus, cupidus, sanguinem sitiens, furibundus in armis. Illicitas sectans opes. Martis signa cruenta sequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Hetruscis saucius aggeribus. * Miles dedicat horæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Totus in orbe furor venit, inque vultu medusa cernitur. Horrente galeâ, vel casside vultum contextit. Surgit apex capiti terribilis, *Sevteq*, * Agens, alter Mars.

MILITARE. V. Bellum gerere.

MINÆ. minantia verba. Ora minantis. Minæ rigidae, ingentes, sævæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI. Instare minis. Edidit impavidos ore minente sonos. Tollere minas. Desinit esse minax. Præsensque minatur Exitium. * Intentatque malum verbis. Extrema minari. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Excisurum urbem. minitatur hostis. Sævas numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas & poenæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus

animus, poenam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACVLVM. Prodigium. Concilians in stuporem. Dictu mirabile. Res metas naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA. Culta, casta, innupta, armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu sanguinolenta rotans. Pallas. Tritonis. Tritonia. Bistonia. Jovis filia. Nata Jovis. Jove nata. Nata sine matre. Formæque armisque decora. Carminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli præses. Tritonia virgo.

MISCERE. maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscetis odores. miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Lituo tubæ permistus sonitus. Tunsum gallæ admiscere saporem. Me lyricis vatibus inseris. * Principibus permistus Achivis. Lætitia ingens misto tumultu. Mistumq; merum fluvialibus undis.

MISER. Tërque quaterque miser. Quem vicibus duris sors inimica præmit. Duris in casibus hærens. Quifatis agitur, urgetur acerbis. Triste ævum in tristi squalore trahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali miseris succurrere disco. Miseros meliora sequentur. * multis æumnis, ac tempestatibus actus. Centrum miseriæ atque unicus fati scopus. V. *Afflictus.* V. *Infortunatus.* V. *Adversa res.*

MISERERI. Oro miserere laborum. Miserescimus ultro. Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Juno juvenem animo miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserate labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miserans inopem. Miserere animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS. Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare se alicui placidum. Respicens placato vultu.

MODUS. Mediocritas aurea, pulchra, nobilis, memoranda. Mediocritatis regula. Medium tenuisse decorum est. Dimidium plus toro. Temperans omnia consiliis suis. Rectam servans in omnibus mensuram. * Modus est pulcher.

pulcherrima virtus. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidendâ scilicet aulâ. Μέσσω ἀριστον, modus optimus.

MODUM SERVARE.

Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, statuere modum. Moderari frænum. Non permittere libera fræna. Non sequi nimium mœstæ vestigia curæ. Comprimere suspiria. Non concedere dolori suo quamvis justo. Premere constanti mente dolorem.

MOENIA. * *Alta, sublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Minæ murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Fortissima mœnia cives unapimes.*

MOLERE. *Cereris fruges aspera saxa terunt. Frangere fruges saxo. Perdomitam saxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. * Versat asella molas. Terere Cererem silicum ictu.*

MONEDULA. *Nigra pedes. Pennis velata nigris. Avis quæ diligit aurum.*

MOLIRI. *Majora viribus audere. Nec super ipse quâ moliris laude laborem. V. Conari.*

MOLITOR.

Frangens farra. Vix unquam furti suspitione carens.

MONACHUS. V. Solitarius.

MONS. *Jugum montanum. Montana cacumina. Jugum montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Ardua summa montis. Mons altus, arduus, celsus, caeterus sidera, inaccessus, æthereus, nemorosus, abruptus, nebulosus. Culmina montis. Mons qui surgit in aëra. Qui tollitur ad astra. Tollens ad astra caput. Qui superas se tollit in auras. Caput inter nubila condens. Tangens, contingens, petens, feriens astra, sidera. Horridus, rigidus nivibus. * Acclive solum, collé que supini. Nimbosa cacumina montis. Supercilium clivosi montis. Collis, vel jugum frondoso vertice. Mons æthereo vertice contingens nubes.*

MONSTRUM. * *Portentum. Prodigium. Dictum mirabile monstrum. Immæne monstrum, informe, ingens. Subitum atq; oculis mirabile monstrum. Naturæ peccatû.*

MONTIUM NYMPHÆ. *Orcades teneræ, faciles, lascivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, salientis per summos*

lummos montes. Lascivientes in montis cacumine, vertice, culmine. Dominantes in aliis montibus. Duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA. Tempora cessata. Mora annua. Moræ breve tempus. Minimum moræ. Mora pœnæ grata. Mora tarda, segnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI. Moliri moram. Trahere moras. Quæ tam sera moratur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror austros, Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnèsque metu sententia tardat. Gradum continere, sistere. Cursum sustinere. In limine portæ substitit. Comprimere gradum. Causas innectere morandi. Cunctari, oppetiri. * Conflare, & vestigia premere.

MORBUS. Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, lethalis, lethifer, violentus, perniciosus, periculosus, medicabilis. Atterens languentia corpore. Infirmo decerpens corpore vires. Populans anhelos artus. Fabricator lethi. Tentans latus, ac renes. Sævities nefanda terti morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare corpori morbis. Medicamine pelleri morbos. E corpore ægro pelleri morbos. Levare morbis. * Auxilium præsens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere salubres ambrosiæ succos, & odoriferam panaceam. Artibus medicis graves expellere morbos. V. *Medicinam adhibere.*

MORDERE.

Dare, inferre, exercere morsus. In corpore mergere rostrum. Laniare, lacerare, figere rostro. Premere dentes in aliquid. Divellere, consumere, cruentare morsu. Occupare morsu. Miseros morsu depascitur artus. Fræna serox spumantia mandit. Canum morsu de montibus altis. Aëus aper. * Apes læsæ venenum moribus inspirant, & spicula cæca relinquunt affixa in venis. Infixis laniare dentibus artus. Imprimere memorem dente notam. Lacerare morsibus niveos artus. Laniant avido viscera dente lupi. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

MORES.

Cœlesti pectore digni. Heroibus æqui. Sine crimine. Labe carentes. Mores boni, pudici, rari, mendosi, mali, ferii.

MORI.

Oppetere, obire, subire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Expirare. Ponere vitam. Discedere, excedere terris. Morti succumbere acerbæ. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam, adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum sanguine fundere. Deponere odiosæ ædia vitæ. Fata subire. Claudere suum diem. Extremo sua fata die claudere. Ire sub jugum flebile mortis. Degustare letheæ pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita discedere. Claudere fata novissima. Subire funus acerbum. Placidâ mortē quiescere. Pulchram petere per vulnera mortem. Usuram lucis crudeli vulnere reddere. Deserrere lumen vitale acerbō funere. Linquere lucis auras. Duros letho finite labores. Claudere lumina placida morte. Primo interciderē ævo. Tenero succumbere in ævo. Relinquere lucem. Fatis perfungi. Fundere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, projicere animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evāescit in auras. Ollidura quies oculos, & ferreus urget Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vtrâque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus artus deserit. Lætos stabili claudere fine dies.

MORS.

Rogus. Excidium. Interitus. Fatum. Lethum triste. Lethalis hyems. Hora novissima. Dies ultima, summa. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi tristitia jura Dei. Jus rigidum, inevitabile mortis. Hora suprema. Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extremæ. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere nescia. Falce armata. Rapiens omnia propriâ manu. Audacibus æquè ac timidis injiciens atras manus. Pulsans æquo pede pauperum tabernas Regūque tures. Ultima linea rerum. Omnibus æqua. Minans tristitia funera. Fata trahentia mortem. Spicula mortis. * Libitina. Parca.

MORS DESTINATA OMNIBUS.

Omnia sub leges mors vocat atra suas. Ultima cui expectanda dies. Fata manent omnes. Mors sua sceptrum nec toti communia mundo. Mors eadem similicondit manet. Rigidum jus est & inevitabile mortis. Stant r

RESAURUS.

ulli fila tenenda manu. Semel omnibus est calcanda via lethi. Quisque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet sors irreparabilis horæ. Cum venit extremas lege trahente dies. Certus stat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ tristitia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æternæ facies tristissima mortis. Dira vincula æternæ mortis.

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio. Extrema mortis in hora. Medio in discrimine mortis. Supremo tempore vitæ. Ipso in limine mortis. Ipso vitæ sub fine labantis. Dum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbrâ cavâ. Ante oculos cum stat mortis tristissima imago. Cum plurima mortis imago. Solvuntur cum frigore membra.

IN AGONE ESSE.

Media in morte teneri. Medio jactare in vertice lethi. Auras haurire supremas, Et quasi jam lethi portas luctarier ante. In medio versari turbine lethi. Versari lumina lassata supremâ morte. Trahere animam supremâ morte. Frigidus, & longis singultibus ilia pulsar. Paulatim animâ deficiente mori. Lethæa subeunt oblivia mentem. In labiis ummis spiritus errat. Spiritus ultimus errat ora super.

POST MORTEM. Ultima descerpta post stamina vitæ. Post ultima, supremâque funera. In cineres cum corpora versa jacent. Post obitus. Post ultima fata. Quando brevis miseri lux occidit ævi. Cum spiritus frigida membra reliquit. Cum peracta fata sunt.

MORTE REPENTINÂ PERIRE.

Morte properâ, præcipiti, repentinâ, præpropera, inopinâ occumbere.

MORTUUS. Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vita. Fato defunctus. Lumine cassus. Funere extinctus. Solutus corporis carcere. Demissus nece. Morte peremptus. Funere merfus acerbo. Corpus exanimum. Vacuus delapsas in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora luce carentiâ. Membra jacentia letho. Lethæa cadavera. Avulsûmque humeris caput, & sine nomine corpus.

MOSES. Amramides, i.e. Amræ filius. Mirificum virgâ, ostentisque Deorum Amramiden. Corniger vates Dogma

mata cornigero quæ sunt contermina Mofi. Legifer heros. Auxillis fretus cœlestibus heros. Qui purpureum per mare fecit iter. Ifacides pastor. Clarum virtute Moysen fortunat.

MOVERE. Vertitur, atque cavas alveus haurit aquas. ventis agitantibus æquora. Juno freta contorquet. Pelagus torrentibus ingruit undis. Vada penitus per mota strident. Casu concussus amici. Ciere. Agitare. Vertere.

MUGIRE. Resonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco sono. Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querulo loca replere. Montes sonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MULGERE. * Mulgere ubera vaccæ lactea. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea pressis manant flumina mammis. Argutis pressant ubera palmis. Distentâ Siccare ubera. Succus pecori, & lac subducitur agnis. Bos venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat distentis.

MULIER. * Fœmina. Nurus. Varium & mutabile semper. Nequior, ac debiliior sexus. *ὑψηλὸν πᾶν κακόν.* Fastuosa res *Τετραπύλον κακόν*, delectabile malum.

MULTITUDO, seu TURBA. * Unda vulgi. Manus ingens, Innumeræ copiæ. Magna caterva. Agmina densa virum. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes undique. Densa cohors. Exercitus ingens. Cœtus. Corona.

MULTI, MULTÆ, MULTA.

* Citius numerabis aristas. Antè leves volucres censebis in aëre. Quot natant pisces certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerabilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt undæ pauciores Carpathia litora. Nec habet tot litus arenas. Verè prius flores numero comprehendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices sylvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina verè profert humus. Quot habent Pæstana rosaria flores. Quàm multas Hybla tuetur apes.

MUNDUS. Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magna loca pervia mundi. Vasti limara mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spaciosus.

THESAURUS

parulus, patens, globosus. Cardo mundi. * Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in aëre tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quacunque abluitur solum longo Tethyos ambitu. Utraque Phœbi domus. Tostis ab Indis usque ad extremos Scyrhas

A MUNDI EXORDIO. A prima nascentis origine mundi. Prima ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis usque exordio. Ab usque primis sæculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MUNUS. Datum. Donum. Ingentia data, dona. Munus grande, magnum, amplum, dives, memorabile, pretiosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste, placans hominēsque Deosque. Quo placatur Jupiter ipse. Irarum accensas flammās extinguens. * Addit equos, additque duces. Dona imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali reddam pro carmine dona? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. *V. Liberalis. V. Beneficium conferro.*

MAURUS.

Coctilis, humilis, brevis turricus, pulsatus ab hoste, validus, alienus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus altis firmata. Quæ consurgunt quadrato saxo. Fluminibus, latis fossis cincta. Tuta situ. *V. Mania.*

MUS. Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horrea faciens. Cuius janua semper aperta. Ocultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Catum metuens.

MUS MAIOR. Glis somnolentus, somniculosus. Somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hyberno solitus pinguescere somno.

MUSÆ. *V. Dea liberalium artium.*

MUSÆ CONTEMNUNTUR. *V. Artes contemnuntur.*

MUSICA. Dulcis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Eugans tripli de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis

animos docta, apta movere modis. Divinum donum celebrans, laudans & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantûs. Dulcisoni modulamina cantûs. *V. Canere. V. Cantus.*

MUTARE IN ALIAM FORMAM.

In vultus se transformat aniles. Tot se vertit in ora. Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis Induerat Circe in vultus ac terga ferarum. *V. Metamorphosis.*

MUTUUM. * Rogare aliquem nummos sine pignore. Rogare aliquem sestertia mutuo decem. Dare alicui mutuo terquinguaingenta. Tarpeio Deus hic commodet ora patri. Utendum dare. Mutuo da centum.

MUTUS. Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem sed muta gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore. Accipiens reddensve sonos. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, virisque loquendi. Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis. Harpocrates. Magè mutus quam piscis.

N

NARRARE.

MEMORARE. Referre. Complecti versibus cuncta meis opto. Numero compendere non est. Dicere. Vulgare. Ardentes accingor discere pugnas. Exequi, versu, prosequi. Expediam altiùs, à prima origine cuncta repetens. Quis tanta relatu æquare possit? Centum nequeam perstringere linguis. Causas memorare. Sociis exacta referre. Fando nequeam explicare clades Belgii. Res ordine pandam. Deseret ante dies, & in alto Phœbus anhelos. Equore tinget equos, quàm consequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo. *V. Loqui.*

NASCI. Venire, nasci sub auras. Visere luminis oras. Prodire sub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, mitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Hauriri lumen vitale. Æthereas prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Ferre dulcia munera vitæ. Hauriri vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à sanguine alicujus. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De nostra deducit origine nomen. Progeniam deducere alicujus sanguine.

NATARE. Jactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulsare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite summo. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare sub undis. Fluvios innare rapaces. Jactabat liquido brachia lenta mari. Pellerè undam pectore. Ducere manus in aquis. Pellerè undam manu. Pendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquas pectore. Mari brachia tendere. Dimovere aquas brachiis. Natare freta.

NATOR. Juvenis natans. Aptus placida dare verbera ponto. Juvenis tumidarum victor aquarum. Juvenem superare Palæmona nando. Magnus spretis undis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATU TRAFIGERE.

Rapidum flumen transmittere nando. Tranare alta fluentia. Amnem volucris superare natatu. Ire per undas.

NATURA. Vis naturæ. Rerum natura novatrix. Natura solers, ingeniosa, Dædalea, potens, difficilis, calida, sagax. Benignissima rerum. Parens creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu. Quæ flectitur arte. Quæ usque recurrit. Custode potentior omni. * Παυ-
μντωρ, omnium parens.

NATURAM HUMANAM INDVERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ debile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam sibi jungere mirando fœdere massam. Induere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum. Membra subire caduca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atque humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAUFRAGIUM FACERE.

Lacerâ, fractâ, quassatâ navi jactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso jactantur corpora ponto. Disjectæ toto æquore classes. Arma virum, tabulæque & Trojæ gaza per undas natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & undis. * Navis inflata vadis dorso pendit iniquo, fluctuque farigata undique solvitur, atq; viros mediis exp. nit in undis. Laceræ ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta est compago carinæ. Navita vasto jactatur in æquore. laceratâ classe. Navis viduata remigibus, orba gubernaculis.

antennis saucia fractis, scissis velorum debilis, alis ludibrium pelagi vento jactatur & unda. *V. Tempestas.*

NAVIGARE. Secare fluctus, æquora. Tentare Tethyn Sulcare maria alta carina. Freta secare. Navigare æquor, aquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis rate per undas. Felici nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere classe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere. Petere puppe. Pelago vehi. Metiri classibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dant carbasa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago se credere. Dare classibus austros. Permittere classibus æquor. Classe tenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela secundis. Hyberno moliri sidera classem. Vela dabant & spumas salis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere viam velis. Inter scopulos sonantes radere iter. Infundere sulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certatim socii feriunt maria, & æquora verrunt. Præbere carbasa ventis. Dare nubiferis linthea plena Notis. Conscendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta classe pererrare.

NAVIGARE RETRORSUM. Iter relegere. Relabi verso vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS. Pinus. Pineæ tecta. Pineæ tecta. Orbatæ præside pinus. Trabes. Trabes curvata. Ratis. Turbæ vix satis una ratis. Laceræ naufraga membra ratis. Carina pavida, incurva velifera. Quassa membra carinæ. Puppis adunca, curva, concava. Rapidâ concita puppis aqua. Prora recurva, Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaselus. Classis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis rostrata errans, errabunda, concava. Tumidis exposita procellis. Quam ventus rotat impete vasto. Acta, pulsa Notis. Ravidis percussa, concussa procellis. Sulcans vada salsa. Quæ horisonas natat acta perundas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundam pelagus. Quæ fluctus patitur, særque affilientia longè Æquora, nec sævis victa madescit aquis. Pleno concita velo Tollitur in cœlum summoque in gurgite pender. Et præceps fertur Tartara ad ima modò. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri. Atque procellosis ingemit acta Notis. *Ingenti mole triremes, ceu turre cel-
sa pelago.

NAVEM APPELLERE. Appellere ripam, oris. Ad littora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Terre subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad littora torquere. Carinae littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE. Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. Solvere consensu navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere littora naves. Solvere margine naves.

NAUTA. Praeses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Navita fluctivagus, levisomnus, vigil, sollicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Aequora vincens. Torquens spumas, & aequora caerulea verrens. Jactatus spumantibus aequoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per aequoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum rigit velisque ministrat. * Palinurus. Tiphys.

NEBULA. Halitus, globus opacae, nigrae nebulae. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo. V. *Nubes*. V. *Nubilus*.

NECESSITAS. Insuperabilis, violenta, dura,urgens. Necessitas magistra. * Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam superare, vincere nemo potest.

NEGARE. * Abnuere. Abnegare. Abnegat existit vitam producere Troja. Quis talia demens abnuat? Jussis parere recusat.

NEPTUNUS. V. *Marinus Deus*.

NERE. Versare pollice fusum. Carpere, trahere pensa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila sequentia. Trahere murmure fila levi. Percurrere stamina. Data pensa trahere. Nere stamina. Plenas exonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere stamina. Et minuunt plenas stamina nostra colos. Uti paladis arte. Imponere manum pensis. Fusis mollia pensa devolvere.

NESTOR. Antiquus, senex. Neleius. Pylius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum aetates. Aevi sui prudentia. Nestorei anni. Saecula Nestorea. Τριγέρον Πύλιος, Triseclis Pylius.

NIDVS.

Testa avium. Luteum opus. Nidus pendulus, textilis cavatus, vernus, altâ arbore structus. Hirundo luteum celsa sub trabe fingit opus. Avis in ramo testa larémque parat. Dirarum nidis domus opportuna vociferum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Fingere domum. Nidos regna sua facere. Suspendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. * Antiquâque domos avium Columba facit domum, & dulces latebroso in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo testa larémque parat. Sub trabibus cunas parvâque testa facit. Hospitia, lares, cellas edificans vociferus.

NIGER.

* Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color est contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes erga juvenco. Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.

NILVS. Celer, dives, papyrifer, papyri amnis, septemplex, septemfluvius. Fluens septena per ostia. Septem discretus in ostia. In septem digestus cornua. Septemflua flumina Nili. Per septem portas emissus in æquor. Qui per septem portas in maris exit aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI. Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Omnia conari, tentare, periclitari. Toto pectore insistere rei. V. *Conari.*

NIX. Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Mole rotata, Jactata sub arcto. Zephyris & solibus icta. Sole soluta. Quæ solvitur Austro. Æmula lanæ. Nix algida, tenera, pura, non calcata, brumalis, caduca, gelida, deflua, candida, Sithonia, Parthasia. Posita sub nive terra later. * Annus tonantis hybernus Jovis imbres nivésque comparat. Toto nix cecidit repentè cælo. Candida nix cœlo fluit. Omnium est rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive deciduâ. Cadentibus hœdis alpent rura nive

NIX SOLVITVR. Et pereunt victæ sole tepente nives. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Zephyris & solibus

solibus i&æ, solvuntur teneræ verè repente nives. Nix jaceret, & jam nec sol pluviaeque resolvunt. V. *Liquescere*.

NOBILIS. Origine clarus. Nobilitate potens. Nobilis & famâ multis memoratus in oris. Preclarâ stirpe creatus. Heroo semine natus. Heroæ spectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à prisca nobilitate trahens. Generoso sanguine cretus. Genus altum illustri à stemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de sanguine nobili. Non obscura de gente satus. V. *Genere, &c.*

NOBILITAS. Eximium decus nobilitatis. Heroum i genus antiquo de sanguine. Nobile genus antiqua de stirpe. Stemma generosum, inclytum, illustre, insigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile nostri. Quæ superat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo. Nomen in Eumolphi pervenit usque cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima. Usque per innumeros inveniemur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCERE. Damno esse. Officiant lætis ne frugibus herbae Nocte nocent pote, sine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obsuit. * Esse gravem. Esse sinistrum. V. *Damnum*.

NOCTUA. Palladis ales. Noctis avis.

NOE. Lamechides, id est, filius Lamechi. Lamechidæque Noas, præcopius. Utilisator Noa. Inventor vini. Arborea Noa conservator in arca. Transtulit incolumem lignea capsa Noam. Erudiit natos in pietate Noas.

NOMEN. Memorabile nomen. Æternum tenet per secula nomen. Casurum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Augustû, grande, sublime, memorabile, grandius ingenio, antiquius urbe. Nunc magnum manet Ardea nomen. Si vestras fortè per aures. Trojæ nomen iit. V. *Nobilis*.

NOBILIS.

Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum dare. Signare nomine. Nuncubare, Nomina parare, tribuere, addere. Dicere nomina genitoris. * Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Iulo. Scrophades Graio stant nomine dictæ. Sabinus dixit Sabinus de cognomine patrio.

NOVERGA. Injusta. Terribilis, severa, sava, infida,

scelerata, dira, cauta, læta vitæ labe alterius. Nescia flecti,
parre. Miscens lurida aconita. Inficiens pocula.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cùm Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata mero. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quæta, occidua, concubia, stellata. Obtruncantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra cavâ circumvolans umbrâ. Ponto nox incubat atra. Majorisq; cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbrâ magnâ terramque polumque. Nox humida cælum abstulit. Rebus nox abstulit atra colorem. Impiæque æternam timuerunt secula noctem. Μῆτις ὀψέγων, mater somniorum.

NOX MEDIA. V. *Media nox.*

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Jamque quiescebant voces hominumque canumque. Humida cùm pulso nox erat atra die. Cùm sol tellure sub alta est. Jamque ubi suadebit placidos nox humida somnos. Et caput extulerat densissima sidereum nox. Urbe silent totâ, vitæque madentia rore. Tempora noctis eunt. Tempus erat, quo cuncta silent, intèrque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes. Jam color unus inest rebus, tenebrisque reguntur. Omnia, jam vigiles concitè canes. Frigida cùm tacitæ tempora noctis eunt. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, et placidum carpebant fessa soporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu. Lunæque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA. V. *Media nocte.*NOCTE AC DIE. V. *Die ac nocte.*

NOCTE SCIT. Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedunt plaustra juvenicis. Sol crescentes decedens duplicat umbras. Invito processit vespè Olympo. Nox venit & somnia nigra trahit. Obscurum inducunt nocturna crepuscula noctem. Diem clauso componit ves-

versper Olympo. E pastu vesper vitulos ad tecta reducit.
Jam prope luce peracta, Sol ruit interea, & montes um-
brantur opaci.

NOVUS. * Recens. Haud visa prius. Non visa pri-
oribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res ante
novata.

NOXIVS. Infestus alicui. Perniciosus. Cui crimi-
na noxia cordi. Infesta ferre tela. Infesta per undas aus-
sequi.

NUBES. Cœlestis, ætherea, bibula, densa, picea
atra, nigra, spissa, opaca, obscura, fluida, gravis, resolu-
ta, umbrosa, multicolor, cærulea. Solis radiis inardescens
Per solis radios permeans umbra. Eripiunt nubes cœ-
lumque diemque oculis. Cadunt submotis nubibus
imbres. Et ingens visus ab aurora cœlum transcurrere
nimbus. Ad terram abrupto fidere nimbus it. * Nu-
bila. Amictu nebulæ sol tegitur. Inducta piceis nubibus
umbra. Omne latet cœlum. Prætextum est picea ferru-
gine cœlum. Latet obscura condita nube dies. Fluidis est
adopertus nubibus æther. Latet obsitus aër. Atra sidera
subducunt.

NUBILIS. Aptus, apta con jugio, nuptiis. Viri potens.
Apta viro. Plenis jam nubilis annis. Tempestiva, ma-
tura viro.

NUBILVS. Sol fugit, & removent subeuntia no-
bila cœlum. Obscura nubila cœlo. Cingunt æthera nubi-
bi. Cœlum nigrescit ab Austris. Globus caligine vol-
vitur atra. Nigerrimus Auster nascitur. Nigrans commi-
sâ grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, se-
quentia, pendentia, subeuntia, fusca, micantia, flamma.

NVDVS. Corpore nudus. Nuda corpora posita veste.
Posito velamine nudus. Nudo sub ætheris axe Ingens ara
fuit. Tempora nudus adhuc. Nuda genu. Nudos media
plus parte lacertos. Mollia de tenero velamina corpore
ponit.

NUGÆ. * Quisquillæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia.
Ineptiæ.

NUMA. Quo non metuentius ullum Numinis inge-
nium terra Sabina dedit.

NUMERARE.

Numero comprehendere. Numero notare aliquid. Navi-

atque stellis numeros, & nomina fecit. Numeros imprimere rei. *Fœlix qui patitur quæ numerare potest.*

NUNTIVS. Verus, fidus, fidelis, celer, velox. *Capens iter rapido pede. Qui varias itque reditque vias. Propero crure iter currens. Efficiens commissa fideli opera. Fidus minister sermonum. Fidissima nuntia vocis.*
* Verus mihi nuntius ibis. Reportat nuntius advenisse viros. Nuntio multa dabat mandata patri referenda. Perfertur mihi nuntius hostem fervere cæde novâ. Certior auctor advolat Æneæ, tenui discrimine lethi. Esse suos. Fœlix ad aures nuntius venit meas. Implêrat nuntius aures, omnia miscere.

NUNQUAM. Toto non amplius ævo. Unda prius flammæ, & dabit ignis aquas. Antè lupos hædi rapienr, virulique leones : Delphini pisces fugient, aquilæque columbas. Flamma per incensas citius sedetur aristas, Fluminæque ad fontis sint reditura caput. Desinet esse prius contrarius ignibus humor, Junctæque cum Luna lumina Solis erunt. Ver antè autumno, brumæ miscebitur æstas, Atque eadem regio vesper & ortus erit.

*NUNQUAM, ex secundo libro elegiarum
 Jacobi Pontani.*

Ille dies nostro est finem positurus amor,
 Quo vitam rapienr ultima fata meam.
 Immo nec ulla dies amborum solvet amorem.
 Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.
 Antè meum patiar caput hoc abscindere collo,
 Torus & à membris distrahar antè meis.
 Antè meum nomen deses mî oblivio tollet,
 Antè ego, sunt cujus omnia, mortis ero.
 Legibus everfis rerum natura peribit,
 Candide, quàm noster dissoluetur amor.
 Terra polus fiet, patientur sidera sulcos,
 Amplius & nullas Doris habebit aquas.
 Frigebunt ignes, præbebit lympa calorem,
 Æstibus in mediis nix operibit humum.
 Opprimer agna lupum, terrebit dama leones,
 Cervarum fi nt præda cruenta canes.
 In noctem formosa dies vertetur opacam,
 Lucidiora die tempora noctis erunt.

Albentes corvos, nigros cernemus olores,

Pisces aquam, sylvas non habitabit aper.

Mollitie vincent flaventes marmora ceras.

Aëra tum poterunt pervolitare boves.

Latronem milvum gallinæ occidet alumnus.

Arcadici baud fugiet tum canis ora lupus.

Mors nihil interimet, fatum res nulla subibit.

Natura officio deerit & ipsa suo.

Ætheri sublimi carpent sua pabula cervi.

Astrorum faculas alma creavit humus

Niliacósque bibent latices, Oenotria rura.

Eridani fluctus combibet alta Pharos.

Gryphas equis, aquilas poteris junxisse columbis,

Candoremque dabis proprius Æthiopi.

Deerunt arboribus frondes, & frondibus arbor.

Montium & æqua solo culmina conspicies.

Muscosi fontes condent se in viscera matris.

Flumina retrò ibunt in caput astra suum.

Dulcia amarescent, terrum non molliet ignis,

Albus erit carbo, nix erit atra prius.

Accipiet socias Argivas Troja biremes.

Littorea in summis creverit alga jugis.

Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos,

Vitabunt acres & simul antra fera.

Candide, nunc nostra accipiet concordia finem,

Quando nihil finem quibit habere suum.

Cinyphias quando segetes numerare licebit,

Quando quos generat Sicanis Hybla thymos.

Quámque ingens series per Olympi cæcula tranet.

Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.

Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,

Gramine nec viridi vasta regetur humus.

Læta per æstatem fugient arbusta cicadæ.

Garrula odorato vere silebit avis.

Desinet esse prius flammæ contrariis humor.

Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.

Oceanus geminas citius peruderit Arctos,

Flumina cùmque rogis fœdera percutient.

Afferet obscuras & sax Hyperionis umbras,

Afferet ambrosiam pallida luna diem.

Lux tenebræ fient, cælo succedet Avernus,
 Succedent rapidis sidera clara fretis.
 Tricæas menses glacialis bruma videbit.

Puppibus & fessis Scylla erit hospitium.

Quæque venit Zephyrus, venient simul Austro & Eurus,
 Altera curretur semita solis equis.

Candide mi perant possunt quæcunque perire,

Noster in æterna sæcula duret amor.

Et fieri quæ posse negant, mi Candide, fiant,

Noster in offensis legibus ibit amor.

N U P T A.

Juncta puella viro. Quæ fruitur marito. Consors thalami. Conveniens marito. Nupta, pudica, dilecta, proba, callida. V. *Maritus*.

N U P T I Æ.

Jus, pacta, tedæ. Pax solemnis. Lux jugalis. Hora jugalis. Conjugii tempus. Thalami fœdus. Dies caris optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, conjugalia. Socialia sacra. Lætitia jugalis. Gaudia Hymeneia. Tedæ piæ, ὄρος πῶδων, terminus cupidinum. Ἀλλὰς ὀλέθρου, auxilium contra interitum. V. *Maritare*.

N U P T I A R U M D E V S.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus decoratus, redimittus tempora sertis. Mutuis socians præcordia flammis. Gerens vertice sarta. Præsidens coris, maritis. V. *Hymeneus*.

N U P T I A S C E L E B R A R E.

Celebrare optatos honores scælicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo. Peragere sacra maritalia. Hymeneia gaudia celebrare. Thalami celebrare gaudia.

N U T R I R E.

Mammis & lacte ferino nutrire. Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Dulcem ferre cibum. Impius humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes nescit crevisse supino, Et pictum expositis sæpè tulisse cibos? Illo *Virgilium* me tempore duleis alebat Parthenope. * Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. Cibare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano viscere pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Humanâ qui dape pavit equos.

NUX. Parula, fructifera, juncta viz. Luxurians
parulas comas. Paciens opes, scetus dulces. Quæ à populo
prætereunte saxis petitur.

NTMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, nivæ, Deæ cothurnatæ, Thy-
berides, Coryciæ, Cretides, Myliades. Natæ æquore,
Nymphæ Hesperides. Dryades. Dryades puellæ. Hamadry-
ades. Nereides. Quæ nemora, aut qui vos saltus tenuere
puellæ? Deæ pelagi. Naiades. Nymphæ decus fluvio-
rum animo gratissima nostro.

O

O B E D I R E.

Perficere mandata curâ fideli. Jussa capeffere, facere.
Fungi, perfungi mandatis. Jussis obtemperare, parere.
Exequi præcepta. Audire dicta alicujus. Imperio magni
patris parere parabat. * Alterius præcepta sequi. Præcep-
ta faceffere. Avido parent arva colono. Divûm ducum
quâ jussa, sequamur. Jussa sequor Rex magne tua. Obse-
qui jussis. Imperium pati, & minori quamvis Domino
parere. Haud mora præceptis, quamvis me calcare gelæ-
ram velis nivem, aut Veseyum scandere, vel Ænæas om-
bibere favillas.

O B J U R G A R E.

* Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Mur-
mure sævo verberibusque tonare. Corrigere, & calligare
ingenti clamore. Mordere dictis.

C U L P A R E. V. Reprehendere.

OBLIGATUS Perpetuusque animæ debitor hujus e-
ro. Devinctus, obligatus, astrictus. Devorus.

O B L I V I O.

Cæcæ oblivio mentis. Oblivio pigra, deses, lethæa, i
fluvio infernali, cujus aqua oblivionem inducere fertur. Secu-
ros latices, & longa oblivia potant.

O B L I V I O S U S.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cui labilis,
imbecillis est memoria. Qui securæ pocula Lethes bibit.
Qui de aqua bibit Lethæa, de amne Lethæo. * Ἀνδρῶν
πεδίον, campus oblivionis, in hominem valde obli-
viosum.

O B L I V I S C I.

Non subeunt animo meritum obliuia nostro. Longa
oblivia

oblivia potare. Fama sit obscurior annis. Sævit dolores
exciderat animo. Ignari antè malorum. Abolefcit gratia
facti. Nominis antè mei venient oblivia nobis. Me non
Lerhez, conjunx, oblivia ripæ Immemorem fecère tui.
Quonam noſtri tibi cura recessit? Ex animo delere.
Quò tibi noſtri pulſus amor? Diffudit inertia mollis ob-
livionem ſenſibus. Tua dicta vagis credita ventis excide-
re meo animo. Periêrunt omnia credita menti ingræz.
Cuncta in æquoreos abiêrunt irrita ventos.

O B M U R M U R A R E.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Muſſa-
re murmura. Voce ſubmiſſâ obloqui.

O B S C U R I T A S.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo ſpiſſa, opaca. No-
ctis faciem fecère volucres ſub nitido die. Sunt oculis te-
nebræ per totum lumen obortæ. Claudire tenebris, & car-
cere cæco. Caligantes nigrâ formidine luci. Immenſas
trahit nubes.

O B C S U R U S.

Caligine denſus opacâ. Attrâ caligine ſeptus. Tristi
caligine teſtus. Denſus, magnis, cæcis immerſus tene-
bris. V. *Tenebroſus*.

O B S E R A R E.

Obſtringere limen. Opponere ſeram. Poſtibus adde-
re ſeram. Obdere fores. Claudere fores. Præcludere por-
tas. Janua ſulta ſerâ. Occludere.

O B S E R V A R E.

* In vicem ſpeculari aquas. Explorare. Notare. Side-
ra cuncta notat tacito labentia cælo. Circumſpicere. Scrui-
tari. Indagare.

O B S I D E R E.

Cingere mœnia hoſtilibus armis. Cingere urbem for-
tibus armis. Obſidere armato milite urbem. Premere
& circumſonare murum armis. Cingere omne latus ur-
bis cruentato milite. Obſidione gravi territare urbem.
Fera prælia urbi poſitis caſtris movere. Cingere, obſidere
mœnia urbis. Circumdare, cingere, premere obſidione.
Obſidione claudere muros. Obſidione vallôque tenere.
Densâ includere coronâ.

O B S T U P E F A C T U S.

Dum ſuper, obtuſumque hæret defixus in uno. Ob-

stupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Attonitus visis, & voce Deorum. Animo exterritus. Obstupuere omnes. Obstupuere animi. Attonitis hesere animis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant.

O B V I A R E.

* Occurrere. Obvium ferri. Mediâ sese tulit obviam sylvâ. Offerre se videndum. Occursare. Obvius ardenti sese obrulit. Obviam processit.

O C C A R E T E R R A M.

* Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam versis frangere bidentibus. Tellurem unco dente recludere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere inertes. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obrueremina Cerealia versata terra. Genitabilem astrorum clementiam admittere in emollitum solum.

O C C A S I O.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Dare causam peccandi. Fronte capillatâ, post est occasio calva. Accipe quam primum; brevis est occasio lucri.

O C C I D E N S.

Deciduous sol. Occidua aqua. Occiduum litus. Hesperiae partes. Axis Hesperius. Hesperius orbis regis Atlantidis. Tartessia littora. Occiduous dies. Sol præceps occiduas subit aquas. Extremi finis orbis. Hesperiae unda. Occidua plagæ. Occidium profundum.

* Juxta solem cadentem. Ultimorum Æthiopum locus. Occidentis sinus ultimus. Decolor extremo quâ cingitur India Gange. Quâ tellus prospectat Phœbi juga cadentis. Quâ lucem premit Tethys. Quæque ad occasus jacet ora feros, Quodcunque dies devexior ambit. Postica Phœbi.

O C C I D E R E.

Dare morti, letho. Dedere neci. Mittere, demittere ad umbras. Extinguere letho. Atro funere tollere. Perdere funere, morte. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Morte necare aliquem. Demittere corpora letho. Obruncare aliquem. Mucrone resolvere jugulum. Telis cadit ipse suis. Ipsa suâ concidit usa manu. Satiavit scelerato sanguine ferrum. Humano sanguine tingere humum. Tingere ferrum sanguine alicujus. Eripit interdum medi-

medicina salutem. Absumere aliquem ferro. Sternere cæde, vulnere, coniecto jaculo. Spoliare lumine corpus. Pœnas cum sanguine poscere. Abrumpere vitam. Strages edere ferro. Letho donare. Mactare corpora morte. Propere alicui cædem. Fundere cæde humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque sapientie trajectio gutture.

OCCULERE.

Corpora furtim Includunt cæco lateri. Quod terræ abdiderat, non reperit aurum. Exul limosâ Marius caput abdidit ulvâ. Cælum subtexere fumo. Vipera delituit, cælumque exterrita fugit. Hoc inclusi ligno occultantur Achivi: Aut aliquis later error. Nota conduntur in alvo. Et levibus vittris sedula selat anus.

* Celare. Tegere. Abscondere. Condere. Occulere secretum. Commissum tegere.

OCCUPATUS.

* Quem exercent undique curæ, negotia. Quem mille premunt curæ. Cui instant negotia. Non vacat à curis. Quere Ociari, & præpone negationem.

OCCULTUS.

Abditus, reclusus, contectus, obreclus, involutus. Rara per occultas ducebat semita calles. Curvis defensa tenebris. Effossis latebris sub terra fodere larem. Et cæcis latebris turba circumvolat.

OCEANUS. Pater senex, magnus. Mare refluxum. Latam Nereus cærulæ ambit humum Qui terram liquidis, quâ patet, ambit aquis. Στέφανος ὁδὸν, terram coronans.

OCULI. Acies oculorum, Lumina. Luminis orbes. Luminis arctior orbis. Lumina flammea, torva, crudelia, immota, inexpléta, vigilantia, lassâ, fessa, humida, fixa humo, defixa in gremio, plena pudoris, lachrymosa vino, placido victa sopore, succumbere nescia somno, nutantia morte. Lumen ademptum, cæcutum, lux adempta. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus ignea cedunt sidera, argui, vagi, udi, humentes, vigiles, volubiles, luciduli, flammei, blandiduli. Ardentei sideris instar. Flendo turgiduli. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffecti sanguine

OCULOS AD COELUM LEVARE.

Tollere, attollere, extollere oculos, lumina. Ad fidera tollere vultus, Sustollere ad æthera vultus. Ad superos tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad fidera efferre. Erigere lumina.

OCVLOS DEFICERE.

Oculos defigere humi. Lumina fixa tenere solo. In humum deflectere oculos. Demittere, submittere oculos. In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCVLOS IN ALIQUEM conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine. Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Jactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultus. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus. Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCVLOS ALICVI ERUERE.

Oculos expellere genis. Adimere, eripere lumen, lucem. Alterius haurire lumen. Damnare nocte lumen, id est, cæcitare punire.

OCULOS HUC ILLUC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Demittere aciem oculorum in omnes partes. Omnia perlegere oculis. Partes oculos versabat in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIUM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, asperum, crudele, pertinax, inextinguibile, intestinum, cruentum, capitale, exitiale, sævum, novercale.

ODIO PROSEQUI.

Odiis crudelibus in aliquem insurgere. Odiâ excercere in aliquem. Certare odiis. Nefandis odiis exedere aliquem. Furialiter odisse aliquid. Odiis versare domos. Jactari odiis. Quibus aut odium crudele Tyranni, aut metus acer erat. * Odisse. Nullis amor, neque scœdera sunt. Illa velut crimen tædas exosa jugales. Est ista perosus. Est odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odisse aliquem odio Vatiniano. Invisus es mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ita Dii Strygiam finguntur paludem odio prosequi. Quantum amor in-

tendi potest, tantum est odium ejus in me.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Jucundus, gratus, fragrans, suavis, Nectareus, Ambrosius, mulcens cerebrum. Quos tenerè terra divite mittit Arabs. Arabum de gramine odores. Divino à vertice spirat odorem. Et si non alium latè jactaret odorem. Ambrosiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor rectis. Suaves miscere odores. Nares continget odore. Odor cœni gravis. Graviter spirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, seriisque recentibus balant. Quæcunque suo de corpore odorem, Expirant aerem. Hoc mihi suspectum est, quòd oles bene, Posthume, semper : Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

Quem sua filia rexit. Expertus scelus est ejus uterque parens.

OLEA.

Cærulea, baccifera, bicolor. Palladis arbor. Pacifera. Palladia. Palladia arbor. Æternùm virens. Elrens teneris comis. Succrescens uberibus racemis. V. *Olive*.

OLERE V. Odor.

OLEVM.

Liquidum, pingue, leve. Nutrimentum flammæ. Liquor, succus olivæ. Humor, succus pinguis olivæ. Succus fragrantis olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor. Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liqueor sanantis olivæ. Munera, dona olivæ. *Toyal* *ἡλαίνης*, partus olivæ.

OLFACERE.

* Naribus, vel nare haurire odorem. Ambrosiæ liquidos percipere odores. Excipere auram rosæ dulcem, suavem, fragrantem. Odoratas Arabum segetes accipere olfactu. Cum Catullo nasus fieri velim, ut suavissimè balantes flosculos hosce plenius olfaciam.

OLIM. * Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, canens, albens, mitis. Sincere bacca Minervæ. Baccæque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA. Fictilis, fragilis, fervens. Facta manu figuli. Quam currente rotâ figuli manus paravit. Quam figulus finxit arte celeris rotæ.

OMEN.

Certum, verum, faustum, felix, lætum, candidum. Quatuor hîc primum omen, equos in gramine vidi Tonduentes campum latè candore nivali. Omen malum, finistrum, triste, dirum, infaustum, tuncustum.

OMINE PROSPERO.

Bonis avibus, fato prosperiore. Secundis, vel scelicibus auspiciis.

OMNES. V. Homines omnes.**OMNIA.**

Omnia quæ tellus subtus & intus habet. Axe sub æthereo quæcunque vidit Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu. Quidquid terrarum numero so conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus, quæ polus ipse tener. Quidquid habet tellus, quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & astra tenent. Omnia quæ summa Phœbus ab arce vidit. Quidquid desuper aspicit æther.

ONERARE.

Annus proventu onerat sulcos. Manus ambas jaculis onerare accutis. Textilibus onerare donis. Furentem onerare malis. Cumulant oneratis lancibus aras. Onerare æthera votis. Aspice curvatos pomorum pondere ramos. Ut sua, quod peperit vix ferat arbor onus. Nonnunquam gravis ære domum, mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONUS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, majus viribus. Leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans mœnia.

OPEM FERRE. Rebus succurrere laxis. **V. Auxiliari.**

OPERARI. Exhaustire laborem. Impendere curam. Insano indulgere, labori. Experiri laborem. Labores pati, perpeti, tolerare, sustinere, exigere, perficere, exhaustire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus. Nec res hunc teneræ possunt perferre laborem. **V. Laborare.**

OPES.

O P E S.

Magnificæ, superbæ, fluxæ, opimæ, invidiosæ, immen-
sæ, largæ, magnificæ: exiguæ, modicæ, parvæ. Arte
quæsitæ, malè quæsitæ, inventæ sanguine. Irritamenta
malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum susti-
net orbis. Laomedontis opes. Pædoli quas parit humor
opes. V. *Divitia*.

O P I B U S I N H I A R E.

Immori lucris, & amore senescere habendi. Aurum si-
tire, fervere avariâ, miserâque cupidine. Retia num-
mis tendere ubique. Avidissimum esse opum. Esurien-
tissimum esse lucri.

O P I N I O. Nate Deâ, quæ nunc animo sententia
surgit? Omnibus idem animus. Judicio nostro tibi cedit
Amyntas. Scinditur incertum studia in contraria, vulgus.
* Nos abiisse rati. Sic equidem ducebam animo, rebarq;
futurum.

O P U S. Cœptum, inceptum, solitum, propositum,
crescens, remissum, grande, grave, nobile, conspicuum,
properatum, æternum, mortale. Artis opus raræ. Opus
parum cauti pectoris. Ad solitum rusticus ibat opus. To-
lerare militiam, & grave Martis opus. Est virtutis opus
famam extendere factis.

O R A C U L U M. Jussa Deum. Responsa Deum. Cœle-
stia monita. Monita certa. Fatorum arcana. Sortes ob-
scuræ. Fatalia verba, carminis. Oracula sacras reddentia
sortes. Sors fato aliquem designat iniquo. Angustæ mag-
na oracula mentis. Veris animum implet Apollo. Ex ady-
tis horrendas canere ambages.

O R A R E. V. *Deum precari.*

O R A N D I M O D U S.

* Precibus si flecteris ullis, aspice nos. Adsis ô placi-
tûsque juves, & sidera cœlo dextra feras. Da Latio con-
sidere Teucros. Alma precor miserere, potes namq; om-
nia. Adsis ô tandem, & proprius tua numina firmes. Tu
præsens nostro succurre labori. Fœlicibus annue cœptis
o faveas, nostrisq; laboribus adsis. Nunc succurre mi-
hi, nam te posse mederi, Picta docet templis multa tabella
nis. Tuis humiles advolvitur aris, fer cœto auxilium,
& fessis da surgere rebus. Pro numinis vis summa, pro cœ-
lestium Rector.

ORARE. V. Deum precari.

ORATIO.

Numerosa, blandiloqua, compta, culta, ornata, blanda, dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus lepōris. Character, index, nota animi. Fallens loborem, iter. Discutiens, pellens mœsticiam.

V. Precus.

ORATOR. Discertus, cultus, facundus, audax. Utilis trepidis viris. Animo linguâque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ. Fluminis instar fundens verba. Doctus mōvere, mulcere animos. Quem Cicero sacer Elysiis miretur in umbris. Nestora quem linguâ vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Ulysses. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Orator toto clarus in orbe fuit. *Quare Eloquent.*

O R E S T E S.

Tristis, sceleratus, insanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus. Patris malus ultor. Tisamenus pater. Ausus in arcanas poscere tela Deas. Serpentis morsu virus habente cadit.

O R G I A.

Festa corymbiferi Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Deliciosa fluant præsentibus Orgia divis.

O R I E N S.

Eos. Aurora. Eos partes. Eos orbis. Ortus Eos, roseus, rutilus, nitidus, purpureus, lucifluus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis oræ. Eos oræ. Eoi quâ maris unda patet Tellus Eoa. Ætherei spectans orientia lumina solis. * Nabathæa regna. Radiis sola subdita matutinis. Eoi populi, & littora rubra. Unde venit Titan. Eoi tractus. Quâ refert Titan diem. Ostia Phœbi. Nobilior pars illa poli quâ prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCIDUUM.

A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperium usque cubile. Ab usque Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortu cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo à carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eois plagis solis ad occasum. A manè, ad spatium quo micat

Hesper

Hesperus. Vesper & Eos novère Lycorida terræ. Cæsaris ira mihi nocuit, quem, solis ab ortu, solus ad occasus utraque terra timet. Natam, solis ab occasu, solis quæribat ad ortum. A vespere solis ad ortus. Terrarum quascunque vident occasus & ortus. Littora voce replet sub utroque jacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. Gemma.

ORPHANUS. Orbis, orbatus parente suo, præsidioque paterno. Patre cærens.

O R P H E U S.

Apollinis filius. Vates Apollineus, Rodopeius, Ismarus, Thracius, Threicius. Trabens silvas. Amissa coniuge mæstus. Direptus virginibus. Ore vocali.

O S C U L A R I.

Dare, jungere, figere oscula. Sumere, ferre oscula. Offerre, admove, porrigere, applicare oscula. Lactantia carpere oscula. Os ori jungere. Ore premere. Ponere oscula in labiis. Libare, infigere oscula. Reddere bacia dulcibus labellis. Ora ad ora admove. Multa apud oscula, multa dabis. Oscula per longas jungere posse moras.

OSULUM. Dulce, suave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dat fratri germana, quale amica fert viro. Datum, fixum roseis labellis. Quale dat Chaonis ales sociæ colliso ore. Penetrans animos. Basium. Suavium. Suaviolum.

O S T R U M.

Sidonium, Tyrium. Ostrini colores. Quæ sub Tyria concha superbit aqua. Erithræo legitur quæ litore concha. E rubro lucida concha mari.

O T I A R E.

Ducere segetia otia. Otia vitæ desidiosa sequi. Significare otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, peragere, capere, trahere, habere otia. Ducere vitam per otia. Pallere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere otium inter blanda otia. * A labore me reclinat otium. Vacare. Immunes operum famuli. Reparare vires, & fessas membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis saturat oties. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere festas. Animus novalis.

Molle, ignavum, segne, disiectum, securum, labore languidum, sordidum, desidiosum, pigrum, quietum. Infœcundum pulchræ juventæ. Non parlens decus. Corrum-pens corpus. Accersens Cupidinis flammæ. Vitiis alimenta ministrans. Oïa vitæ desidiosa. Pigra desidis oïa vitæ.

OVIDIUS.

Lusor amorum. Poëta nequitæ. Artem qui tractavit amandi. Ingenio læsus ab ipse suo. Pelignus poëta. Pelig-ni ruris alumnus. Pelignæ gloria gentis. Frigida pro flammis iussus adire loca.

OVIS. Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, in-firmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, mansueta. Quærens multis balatibus agnum. Campus balatibus implens. * Albi greges mollibus villis.

OVIUM PASTOR.

Vigil, vagus, fidus, curiosus. Opilio. Upilio. Oves in pascua ducens. Sollicitus pro grege suo. Excubias suo pro grege semper agens. Qui tenerum reuni meditatur arun-dine carmen. Gaudens pascere oves in læto gramine. Vi-gilans ovium circum agmina custos. In sua restituens pas-cua ovem. Observans gregem. Colligens errantes oves in-viam. Pecoris Magister. Incumbens, innixus baculo. V. *Pascere.*

P.

PACISCI. V. *Fœdus facere.*

PACTUM. V. *Fœdus.*

PENULTIMVS.

A Fine secundus.

PALEA. Levis, inanis, exilis, volans. Jactata ad Zephyrum. Turbine, vento rapta in aëra. Quam quælibet aura rapit. Turbine venti jactata.

PALLERE, PALLOR.

Color oris erat, qui frondibus olim Esse solet seris, quas nova læsit hyems. Oïaque buxo Pallidiora gerens ex-horruit. Membræque sunt cerâ pallidiora novâ. Horruit in-fœlix toroque expalluit ore. Diriguere oculis, calidusq; è corpore sanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus ossa receperunt, buxoque simillimus

ora Pallor obit, lachrymæque genæ maduere profusis. * Pallente formâ tabidus. Palluit, & subito sine sanguine frigida sedit. Pallor occupat ora. Pallent amisso sanguine venæ.

PALUS, *udis*. * Limosa pigrum circuit fontem palus. Ubi stagnat humor frigore æterno rigens. Limosoque palus obducit pascua junco. Pigra palus. Liqueſcentia stagna. Sylva coronat aquas. Palus refidet ſegnibus undis. Relides atque inertes aquæ.

PAN. Semicaper, velox, pterervus. Deus armenti, pecoris. Rigidus custos ruris. Discurrere gaudet in montibus altis. Pinu caput præcinctus accutâ. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcinctus cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus ealamos, cerâ conjungere plures Instituit. Pan curat oves: oviûmque magistros. Pan Deus Arcadiæ. Lycæus. Tegæus.

PANIS. Ceres. Munus, donum Cereris. Cerealia muna. Dona laboratæ Cereris. Humanis uſibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torret in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem cerealiaque arma expediunt.

PAPA. Pontificum maximus. Pontificum jubar. Gentis humanæ venerandus pastor. Maxime pontificum, Triplicem qui fronte coronam. Et duo ſacrata qui geris arma manu. Summe ſacerdos, Qui jura, & leges divûmque hominûmque gubernas. Enſe potens gemino, cujus veſtigia adorat Cæſar, & aurato veſtiti murice Reges. Magnus Chriſti ſummûſque ſacerdos. Qui ſedit in celſa Petri ſacræque Cathedra. Arque vicēs Chriſti per terras obtinet. Pontificum princeps, qui Vaticana gubernat Tempſa. ποιμὴν κόσμου, paſtor orbis.

PARADISUS. Sacer, cœleſtis, florens, frondens, ſpectoſus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova tempe, quæ prius homo poſſedit. Quatuor ex uno manant ubi flumina fonte. Devenere docos lætos, & amœna viſeta Fortunatorum nemorum, ſedèsque beatus. Regna invia vivis. Largior hic campos æther & lumine veſtit purpureo, ſolémque ſuum ſuæ ſidera norunt. Devenere locos ubi mollis amaraſcus illos, Floribus & dulci aſpirans complectitur umbrâ. Sceleris loca conſcia primi. Exinde per amplum Mittimur Elyſium, & pauci

lata arva tenemus : Donec longa dies perfecto temporis
 ævo, concretam exemit labem, purumque reliquit. Æthe-
 reum sensum, atque auræ simplicis ignem. * Cinctus
 Bois latec hortus oris, qui semper vere pubescit variisque
 floribus balat. Prima sedes, regio, statio mortalium. Om-
 nium elegantiarum epitome. Orbis medulla, ubi flore pe-
 renni gramineus blanditur ager, nemorumque voluptas ir-
 riguis nutritur aquis. Est locus Eoos Phœbi nascentis ad
 ortus Arduus, at tollens vicina cacumina cœlo.

PARALYTICUS. * Quem corporis officium desti-
 tuit. Cujus membra resoluta jacent officiis deserta suis.
 Enerve corpus, vivum cadaver. Cui vita manet sine corpo-
 ris usu. Humore nervos dissolutus frigidus.

PARCERE. * Uti indulgentiâ. Ignoscere. Dare veni-
 am. Iras remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis. In-
 dulgere alicui veniam.

PARCÆ. V. *Dea vita.*

PARENTES. Commune parentis nomen. Mite pa-
 rentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pa-
 ter. Uterque parens. * Auctores vitæ post Deum.

PARGUS. * Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter uti.
 Qui non pervenit unquam ad fundum. Frugi. Insigne de-
 cus parsimonie. Sordes vitæ avaritiæ, sed non tamen opes
 prodigus effundit.

PARERE. V. *Gignere.*

PARNASSUS & cætera Musarum loca.

Biceps arduus Vertex Parnassi. Mons qui verticibus pe-
 tit arduus astra duobus. Habens sacra palatia, penetralia
 Phœbi. Ubi fons manet Bellerophontis equi. Juga, culmi-
 na, arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bifi-
 dus, Aonius, sacer, Pierius.

* Bivertex Aoniæ specus. Aganippe. Collis Heliconi-
 us. Helicon. Cirrha. Pirene. Pindus. Ad undas virentis
 Permessidos. Castalis. Aqua Castaliæ. Pierii fontes. Belle-
 rophontei quæ fluit humor equi. Fontes Aganippidos,
 Hippocrenes. Ubi novensilis chorus habitare fingitur.

PAROCHUS. **PAROECUS.**

Tradens summi oracula regis. Sacra dogmata tractans.
 Proponens sacri mysteria verbi. Commemorans summi
 jussa verenda Dei. Monstrans cærulei quæ semita ducat ad
 astra cœli. Cœlestia jussa docens. Facundo eloquio cœle-
 stia

his dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera
coeli. Expediens sacrae mytheria legis. Sonans summi sancta
statuta Monarchae.

PARI PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Praemia reddere de-
bita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, rependere.

**PARTUM MEDICAMENTIS ABI-
gere vel necare.**

Excudere onus visceribus. Temerare partus in alvo gra-
vida. Partus necare in ventre tumido. Effodere viscera telis,
hoc est, herbis.

PARTURIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere
molliter partus suos. Generare aliquem. In lucem dare. E-
ducere foetus. Partus sub luminis edere auras. Reddere o-
nus uteri. Ponens ventris onus. Reddere semina concepta.
Augere aliquem sobole. Germinam partu dare prolem.
Foeturam gregem supplere. Eniti foetus. Pulchra faciat re
prole parentem. Qui tanti talem genuere parentes? Pro-
genuit natum. Sus fera jam gravior maturi pignora ven-
tris Emisit foetum, vulnere facta parens.

PASCERE. Errare. Pascuntur virides armenta per her-
bas. Carpere gramina. Detondere gramina morsu. Qua-
drupes graminis herbam attigit. Reperunt celeres pascua
nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles
cervorum pascitur agmen, Haedorumque gregem, viridi
compellere hibisco.

PASCERE GREGEM. * Pascere niveos greges her-
boso flumine. Sufficere gregi pabula. Frondentia capris ar-
buta praebere, & fluvios praebere recentes. Victumque fe-
res, & virgea latus pabula. Pastor agit per devia rura ca-
pellas. Pascere armenta buccra. Pastas potum ducere flu-
minibus. Servavit pecudes vallibus Asra tuis. Pastos a-
gere greges. Velim baculo pascere nixus oves. Armenta
gregesque horridus observat pastor.

PASCHA. Sacrum, sacratum, sublime, celebre. Annua
festa Paschatis. Festa dies Paschae Solymae gratissima
genti, cum primo vere propinquans. Festa dies toti cele-
brabilis orbi, qua Deus a devicta, ab edomica morte re-
surgens coelos reseravit. Festa dies toto venerabilis aeo.
Qua Deus infernum vicit & astra tenet. Sacra dies, qua
devi-

devicta jam morte redemptos Christus ab inferno carcere
duxit avos.

PASCUA.

Lata, herbosa, pinguis, viridantia, fecunda, herbida.
*Pabula gregis. Armentorum dapes.

PASTOR, Minister armenti, pecoris. Pecoris magi-
ster. Dux gregis. Formosi pecoris custos. Lanigeras qui
claudit oves, atque ubera prestat. V. *Ovium Pastor.*

PATEFACERE.

Montem aperire. Aliquid resignare, resolvere, non ce-
lare. Testum aliquid ferre sub auras. In lucem proferre,
prodere, Vulgare aliquid. Efferte, educere sub auras. Dere-
gere arcana. Referre palam.

PATER. Curans, fovens natos. Sua viscera natos sum-
mo semper amore fovens. Moribus informans natos fr-
atresque coercens. Durus, violentus, truculentus. Mirissimus,
optimus, summè venerandus. Sanguinis, generis auctor.
Genitor.

PATERE. V. *Aperiri.*

PATIBULUM. Execrabile, triste, probrosum, hor-
rendum, horribile. Trabs funesta, infamis. Crux aspera
iniquis modis. Ferale robur. Arbor dira, celsa crucis. Inscel-
lix arbor. Infame lignum.

PATI PATIENTER. Pati æquâ mente. Ferre æquo
animo. Forti mente, corde ferre. Compositâ, placidâ mente
ferre. Ferre casus patienter acerbos. Corde paterno ferre.
Toleranter, placidè, moderatè ferre, perferre, pati, perpeti,
tolerare, subire, sufferre, sustinere. * Rebus angustis for-
tem atque animosum apparere. Devorare molestiam. Gra-
ves perferre dolores. O passi graviores, dabit Deus his quo-
que finem. Gaudet patientia duris. Ventos perpeffus, &
imbres. Durum patientia corpus Instruit, ut nulli cupiat
cessisse labori.

PATIENTIA. Tranquilla, invicta, infracta. Vincens
malum. Superans durum, Tolerans aduersa. Sustinens con-
vicia. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA. Domus patria. Terra sua. Patrii penates,
lares, ortus. Patrii montes, agri, muri. Patriæ fines, ora,
sedes, arces. Patria recta, regna. Patrium penetrabile.
Patria terra. Paterna terra. Natale solum. Natalia ru-
ra. Patrii moenia grata soli. Terra parens. Paterna
limina.

limina. Patrii foci. Patria jucunda, grata (suavis), operata.
Sedibus in patriis. Moenibus in patriis. Famum de pa-
triis opto videri focis. Nos patriæ fines, & dulcia inqui-
mus arva. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla vi-
dendi.

PATRIMONIUM. Opes patriæ. Divitiæ, & fructus
patrum. Patrimonium auctum. Aut quid hic potest, nisi
cuncta devorare parimonia.

PATROCLUS. Actorides, Menætiades. Qui falsis oc-
cidit sub armis. Sub imagine tutus Achilles.

PATRONVS ADVOCATUS. Causidicus. Tuens
causam. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos
facundo ore. Ære merens parvo pro trepidis reis. Lin-
guam habens venalem. Civica pro trepidis arma tulisse re-
is. Raucus larrator.

S. PAULVS. Qui docuit gentes, qui regna per omnia
Christum transtulit, atque fidem muris circumdedit aliis.
Qui Stephanum letho dedit. Dum Saulus esset adhuc ju-
venis. O tuba plena Deo, non noti plena furoris, O &
inexhausti vas sine labe boni. Seducitor quondam, qui mo-
do doctor erat. Ex hoste Christi factus est amicus, & vas
gratiæ.

PAVO. Pictus, superbus, regius, oculus. Inachius. Pan-
dens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suos pen-
nas. Ales, avis, volucris Junonia, Junonis, Quæ caudâ fide-
ra portat.

PAUPER. Rerum omnium egenus. Rebus egenus.
Inops rerum quas flagitat usus: Quem rerum sors indiga
versat. Quem duris in rebus urget egestas. Angusti cultor
agelli. Orta domo parva. Pauper in arma pater primis
huc misit ab annis. Pauper & ipsa fuit linôque solebat, &
hamis Decipere, & calamo salientes ducere pisces. Ars illi
sua sensus erat. Nudus opum. Cùm sis tam pauper, quàm
nec miserabilis Irus.

PAUPEREM ESSE. Urgeri egestate. Miserabile tran-
sigit ævum. Paupertati premi. Angustam pauperiem pati.
Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus
obstat Res angusta domi. * Cui paternû splendet in mensa
tenui salinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum
tenidet in domo lacunar. Sum paupere cultu securus. Est
mihi certa suppellex. Nudus opum. Esse inopem. Pauper
onorum.

PAUPERAS. Dura, gravis, tristis, pannoſa, inſcelix, obſita pannis. Res anguſta domi. Parva domi res. Nec iniquâ mente ſerenda. Duris urgens in rebus egeſtas. Pallentſque habitant morbi, triſtiſque ſeneſtus. Et metus, & maleſuada famēs, & turpis egeſtas. *Pauperies.*

PAX. Candida, alma, ſerena, concors, mitis, placida, libera, fraternâ, tuta, tranquilla, amica, aurea. Pacis opes, artes. Liti contrariâ virtus. Optima, præſtantiſſima rerum. Altrix optima rerum. Quâ vigent artes. Pax comptos redimita capillos Frondibus Aſiacis. Pax Cereſem nutrit. Pacis alumna Ceres. Pax ades, & toto mitis in orbe manet. Oremus pacem, & dexteras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec ſœdera rumperet. Diræ ferro & compagibus arctis Claudentur belli portæ. Cùm libuit pacem placidis emittere teſtis, Libera per tutas ambulat illa vias. Nulla ſalus bello, pacem te poſcimus omnes.

PAGEM INIRE. * Componere pacem. Fœdera jungere, Claudere Janum. Obſerare belli portas. Diſcordes populos concordî pace ligare. Placidum componere ſœdus. Jungere pacem æterno ſœdere. In amicitiâ coire. Componere ſœdere bellum. Compelſcere ferrea limina Jani. Pax æterno compleſtitur omnia nexu. Orbis coagulum. Catena mundi. Sopire fera munera militiæ.

PECCARE. Peccata patrare. Scelerata piacula committere. Ruere in ſcelus & grande nefas. Impingeré. Peccato ſe polluere. Admittere crimen, delictum. Violare numina. Lædere numen. In Deum grande ſcelus committere. Fas omne abrumpere. Alicui ſuccumbere culpæ. In quenquam tantum ſcelus cadere potuit. Ruere per vetitum nefas. Impiâ mente agi in facinus. Furiis, mente eſſera, nihil inauſum, nihil intentatum relinquere. Audere immane nefas. Audere ſcelus. Tu ſcelus auſa fuiſti. Divos ſclerare, temerare, violare penates. Per omne fas nefasque ruere.

PECCATOR. Turpis, perverſus, obſtinatus. Culpam delicti agnoſcens. Plorans ſuæ pondera culpæ. Dolens peccaſſe. Agnoſcens & horreſcens crimina vitæ. Dolens tranſactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immenſa vitiorum mole gravatus.

PECCATUM. Turpe, infandum, nefandum, ſcleratum, mortiferum, pravum, turpe. Vitium deforme, ſordidum, deteſtandum. Crimen. Scelus. Piaculum. Nefas

urpe. Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ, noxæ. Sceleratæ crimina vitæ. Mortifera contagia immundi pectoris.

PECCATUM ORIGINALE.

Tractæ vitiosa ab origine sordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqua vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE. Deducere pectine crines. Colla comantia pectere. Pectendos præbere capillos. Pectere comam. Colere arte capillos. Comere crinem. Componere comam. Impexis onerata comis. Detonsâ crines depectere buxo.

PECUNIA. Regina pecunia. Faciens pervia, quæ sunt invia. Regens immensum mundum. Quâ vincitur omne quod toto sub axe est. Æs congestum, collectum. Prima peregrinos obsœna pecunia mores Intulit. *Hesiod.* Pecunia est anima miseris mortalibus. *Æsqua* ἡ ψυχὴ *ἑσθλῶν*, sanguis & anima mortalium.

PECUS. Turpe pecus mutilum. Pecus ratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum. Ruris opes. Errantes valibus imis. Canum latratibus actæ. Bruta per incultos errantia campos. Sylvas habitantia densas. Pronam spectantia terram. Feræ. Belluæ indomitæ, terribiles, feroces truces. Peragrans devia lustra.

PEDES NUDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine. Vincula duo pedibus demunt. Plantas educere alutæ.

PEDIBUS ALICUJUS ADVOLUTVS.

V. Supplicare,

PEGASVS. Pennis fugax. Equus Gorgoneus. Meduseus. Bellerophontis equus. Nitidus stellis quinque decemque. Equus ærius, aliger, Bellerophonteus, alatus. Æthereas quatiens summis modò cruribus auras. Equus non integer artus. Unde sacri latices Aganippidos undæ, *ἄγανιππος*, * equus alatus.

PELLIS. Exuvix. Vellera leonis exuta costis. Spolium pecudis. Pellis villosa, hirsuta, horrens setis. Fulvi setis hirsuta leonis vellera. Maculosum tegmen lyncis. Fulvosque lupi de pelle galeros. Tegmen habet capiti. Lupæ fulvo nutritis tegmine lætus, Romulus excipiet gentem. Velamina capri setigeri.

PENATES. Dii patrii. Dii veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus claphi. Æneæ comites. Quem secum patrios aiunt portare penates.

PENDERE. V. *Suspendere.*

PENELOPE. Pia, candida, Icaris. Penelope conjunx semper Ulyssis ero. Multis fœmina digna procis. Multis una petita procis. Icarioris. Vivere quæ potuit bis denos salva per annos.

PERCUTERE. V. *Cadere.*

PERDERE OLEUM & OPERAM.

Mandare semina arenæ. Littora arare. * ἀνέμους ἰεῖν, pugnare cum ventis. V. *Frustra.*

PERDIX. Dædala, fallax, garrula. Plena dolo. Garrula ramosâ prospexit ab illice perdix. Perdix cacabans.

PEREGRINARI. * Externas trans pontum quærere terras. Boræ extremo damnata sub axe arva quærere. Peregrinas visere terras. Insanientem Bosphorum tentare & arentes arenas littoris Assyrii. Visere lætum equino sanguine Concanum, & pharetratos Gelonos. Visam babaras Syrtis, Ubi Maura semper æstuat unda. Facere iter per inhospitalem Caucasum. Mukum telluris obire. Penetrare in extremos Indos, ubi resonans Eoa litus runditur undâ. Mens prætrepidans avet vagari. Per ignotas urbes errare. Incultos adire Lestrygonas. Bibit ignotas urbis nobilis hospes aquas. Erret, & extremos alter scrutetur Iberos. Hospite Solé, domo, ritu, mortalibus uti.

PERFICERE. Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima. Finem quærere, habere. Finis adest. Prima mei pars est exacta laboris. Extremo jam sub fine laborum. Finem dedit ore loquendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. V. *Finire.*

PERFIDUS. Malefidus. Doli mediator. Vir pectore ficto. Dolis instructis & arte pelagâ. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritas fallere dextras. Perfidiosus. Fidem non præstans. * Locat hic homo fidem plaris licenti, i.e. ei qui majus offert pretium.

PERGAMA. Mœnia Iliaca. Regna Priami. Mœnia Phœbi. Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ. Bello superata bilustri. Rapto sera Pergama, capta tamen. Per-

ama Neptunia, Teuctria, Troica, Phoebea, Dardana, an-
sua alta.

PERICULUM. Grave, dubium, horrendum, funestum,
exitiale, sævum. Discrimen durum, durum, anceps. Varii
casus, & discrimina plurima rerum.

PERICULUM ADIRE. Offerre se periculis. Caput
objectare periculis. Se in aperta pericula projicere. Offerre
se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in a-
perta pericula mittere. Maris & terræ pericula exhaustire.
Insidiis hominum pelagique laboro. * In magna labo-
rare charybdi. Magnis jactare periculis. Fata sua in
præceps mittere. Fortunam suam per summa pericu-
la exercere. Impositi radiant cervicibus enses. V. *Ad-
versa res.*

PERILLVS. Æs Perillæum imitans juvencos veros.
Inscelix auctor. Qui bovem Siculo fertur donasse Tyran-
no. Tauri fabricator aheni.

PERIRE. Intercidere. Interire, disperire. Pessum ire.
Cadere ruinâ sæva. Exinctum longis excidit omne ma-
is. Cuncta ut Lethæis merla feruntur aquis. Non pe-
ir, ut possit, sæpè perire jecur.

PERJURVS. Perjuri arte Sinonius Creditares. Structa
meis manibus perjuræ Mœnia Trojæ. Falsæ perjuria lin-
guæ. Addit perfidia falsis perjuria verbis. Falsa jurans. Pe-
erans. Jusjurandum violans.

PERMITTERE. Indulgere. Sineve. Fas & jura sinunt.
Me si fata meis parentur ducere vitam Auspiciis. Non tua
est licentia ejus rei. Cui tanta Deo permessa potestas?
Si quâ fata sinunt. Nec plura querentem passa Venus.
Non dare. Cur dextra jungere dextram non datur? Dare
copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas
dextram affectare.

PERPETUUS. V. Æternus.

PERSEQUI, seu PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quò vir-
us tua te vocat. I pede fausto. Maeste novâ virtute puer,
scitur ad astra. Non bene qui cœpit, sed qui bene persti-
t, & qui Perigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE. Talia perstabat memorans, fixusque ma-
nebat. In cœptis & in dictis iidem hæret, Perstat eadem
mens. Illum non populi fascies, non purpura regum Flexit.

Nec

Nec enim dat perga, nec ullis frangitur ille minis.

PERTINAX. Obtusa pectora gestans. Ludum insolentem ludere pertinax.

PERTVRBARE. Confusam mentem capere.

PERTVRBATIO. Fluxus animi.

PERVENIRE. Quæ diu petiit, tangit arva. Tangere quæ sitos penates. Advenit solpes ad urbem. Attingere locum aliquem.

PESTIS. Sæva, dira, noxia, infesta, lethifera, mortifera, lethalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduam oppida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Nocturno tempore grassans. Singula falce metens sanguineâ. Dii talem terris avertite pestem. Tabida membris. Corrupto colli tractu miserandâque venit Arboribusque satisque loca & lethifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deum. Stygiis sese exulit undis. Quam simul ac tali persensit pehe teneri Chæra Jovis conjunx. Toto descendis corpore pestis.

PETERE. * Poscere. Ardemus citari & quærere causas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divum flagitat. Rogare. Edissere vera roganti. Causas penitus tentare latentes. Notum efflagitat enssem, Nihil supra Deos laceffo. Studioso animo venari. Percunctari.

S. PETRUS. Claviger ætherius. Qui meruit solus de ve ligare polos. Petrus Bethsai dus acer alumnus, Apostolico in agmine primus.

PHAETHON. Magnanimus, infelix. Sole sacra Climencia proles. Temere opratus qui malè rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phæthone pater.

PHALARIS. Fetus, durus, cruoris amans. Qui filium lento torruit igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

PHILOMELA. Volucris Pandionia. Pandione nata. Cécropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta. Excidit ante pedes. Avis Attica. Luscinia canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Deslens impia furti marici. Dulcia cantillans sub vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Fingens carmina mille. Mollibus & variis flexibus referens discrimina vocum.

vocum. Suave edens arguto modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias depromens gutture voces. * Quam dulciter lusciniilla, seu philomela gutturillo cantillat. * φίλτατον ὄρεον, avis amabilissima.

PHILOSOPHUS. Sapientia studiosus. Mente Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis expectoris hausit. In medium discenda dabat primordia mundi, & rerum causas, & quid natura docebat. Quid Deus, unde nivis, quæ fulminis esset origo, Quid quateret terras, quæ sidera lege mearent. Aëreas tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Qui rerum novit vias. Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Felices animæ quibus in domos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea, id est Philosophi. Ἀγῶν ἱερὸς, magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, si esbice loquamur.

PHOENIX. Unica semper avis, Quæ reparat, & quæ ipsa reseminat ales. Nec fruge nec herbis, Sed & thymis lachrymis & succo vivit amoni. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR. Celebris, egregius, insignis. Arte excellens & longo usu peritus. Pingens artifice manu non imitanda. Apellæ arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec magnus Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTURA. Picta docet templis multa tabella tuis. In domo artificis fulgent corpora picta. Fert picturatas sub tegmine vestes. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. Paribus lita corpora guttis. Matulis auro squalentibus ardens, Animum picturâ pascere inani.

PIGER. Vitam ignavam ducens. Ignavâ vitam conditione trahens. Turpi desidiâ torpens. Cujus habet, cujus occupat corporis pectora. Segniter, oscitanter, desidiosè lente, pigre, sua peragens.

PIGRITIA. Desidia ignava, mollis, fastidiosa. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ condit, abscondit utrasque. Dedecens ingenuas mores. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignavia somni. Parca laboris. Segnitrix, exosa laborem. Oia tractans, agens, amans. Dilatrix operum.

rem. Fugiens labores. Impexa capillos. Os imunda
 Illoramanus. Languor somnifer, soporifer. Torpor
 cupans artus. Mora segnitiei. V. *Otiū & Otiari.*

PINGERE. Depingere. Pictura exprimere. Ef-
 figiem sulvo complecti in auro. Casus effingere in auro.
 Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas. Si Vene-
 rem Cous nunquam pinxisset Apelles. Sanguineis fron-
 tem moris, & tempota pinget. * Figuris variare recta
 Exprimere aliquid in tabella. In tabella tam similem vi-
 debis Iffam : ut sit tam similis sibi nec ipsa : Iffam deni-
 que pone cum tabella : aut utramque putabis esse vivam
 aut utramque putabis esse pictam.

PINUS. Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera
 ardua, nautica. Littora amans. Littoribus gaudens. Gra-
 ta. Dedit matri. Antennis apta ferendis. Ducenta co-
 mas, hirsutaque vertice. Vertice nurans. Semper virens.
 Perpetuo flore virens. Radicem in tartara tendens. Nim-
 bis innumeros durata per annos.

PIRATA. Qui medio puppes venatur in æquore. Fa-
 ciens prædam omne per æquor. Qui malè quærit opes.
 Prædando vetitas qui sibi quærit opes. Agili peragit fra-
 gæcula remo.

PISCARI. Fallere pisces calamo, linoque madente
 tenui captare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vo-
 llo trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi
 dunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumi-
 na deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream ja-
 ctis educere prædam. Fluctivagos greges per sinuosa ri-
 tia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago tra-
 here humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces
 prædari. Jaculo pisces capere.

PISCATOR. Hamiger, solers, æquoreus. Moderator
 arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui regit parvis
 æra recurva cibus. Victum quærens prædantibus hamis.
 Cibus celans fallacibus hamos, undos. Pisces in gurgite
 captans. Hamos & retia jactans. Nodosa lina præji-
 ciens. Linoque solebat, & hamis Decipere, & calamo
 salientes ducere pisces. Novit quæ multo pisce nate nunt
 aquæ.

PISCIS.

PISCIS. Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, undivagus, fluvialis percurrents flumina natans sub undis. Squamigerum genus. Squamea turba. Agmina muta natantium. Grex mutus cui vita aglanda sub undis. Qui semel est læsus tallaci piscis ab hamo, Omnibus unca cibis æra sub se purat. Ludens fecundas inter aquas. Quem sua cadultras tristi suspendit ab hamo. * *Φῦλα ποσειδῶνος*, gentes Neptunei.

PIUS. Cui sunt cœlestia curæ. Deum religiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud fictâ pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ fluxit contagio turbæ. V. *Bonus.*

PLACARE. Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Placidis dictis iram flagrantem placare. Motum lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœcantiâ pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram. Iamque minâque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis auribus apta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACATUM MARE.

* Mulcere fluctus. Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Srat mare placidum. Maris ira recessit. Ventu posuêre, omnisque resedit flatus. *Quære Mare quietum.*

PLAGA. Infixum sub pectore vulnus Nec te clamor, plagæque sonantes. Nec marutinis igitet formido sub horis. Infani plaga maligna joci. Valida, lethifera, lethalis, violenta, gravis, vehemens. V. *Vulnus.*

PLANCTUS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi, contigit inque meas unguibus ire genas. Tum verò è pectore vestem. Diripuit, planxi que suos furibunda lacertos. Protinus adductis sonuerunt pectora palmis. Uque erat è somno turbida, rapta coma est. Oræque sunt digiris livida facta meis. Tuta nec è digitis, ora si ère meis. Séque ferit, scindit que sinus. Indignas sauciat ore genas. Postquam se dolus imminuit, nec pectora plangit. Nec puduit scissi exul'are comis. Montes ululatibus implent. Et feriunt mœstâ pectora

nuda manu. Immemores decoris liventia pectora tundunt.

PLANETÆ. Errantia sidera. Erratica signa. Stellæ vagæ, errantes, huc illuc tendentes. Nesciæ stare, quiescere. Planetæ volitant per bis sena rutilantia poli signa. Qui feruntur motu adverso solis radiis. Qui semper referuntur adverso tramite mundi.

PLANGERE. Plangere, est ejulatu, & gestu aliquo corporis dolorem animi significare. Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utrâque. Tundere, cædere pectora palmis, manu. Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Scissis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos passos. Petere, appetere, notare, sauciare, secare ungue genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus insequi ora. Ora digitis livida, aspera facere. Laniare, Scindere, abscindere, rumpere sinus vestem, tunicas à pectore. Diripere vestes à pectore. *Plangere.*

PLANTARE. Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere solum eis semina. Committere sulco. Stirpes, plantas obrui terrâ. Humo tegere, ac foveis abscondere. Summum cumen mandare terræ. Inlere nunc Melibœæ pyros, per ordine vites. * Conserere montem baccho, atque oleore stire collem. In plano ponere vites. Serere atque impedire curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere. *Horat.* Ille & nefasto, te posuit diæ. Spargere per agros dona Cereris. Spargere semen humi. Credenda Ceres arvis est feracibus V. *Inserere.*

PLATO. * Aristonides. Divinus. Cecropius. Nomen miraculum. Apex Philosophiæ. Στόμα πηδῆς, *Suadæ.*

PLEBS. Plebeus chorus. Vaga turba. Turba stolidi incultæ plebis. Plebeia stirps. Plebs humilis, clamor confusa. Fœx urbis. V. *Vulgus.*

PLEIADES V. Stella septem.

PLICARE. Plicis involvere. Plicas nestere. Complicare. Corrugare. Se in sua membra plicare. Dare corpore.

PLUERE. Jupiter ex altis detorquet nubibus imbres. Cadunt resolutis nubibus imbres. Nubibus Auster fundit aquas. Jupiter utilibus rigat imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Largæ præcipitantur aquæ. Præcipientes nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto. Turbidus imber aquâ, densisque nigerrimus Austris. Largum cælo demittere imbrem. Immensum cælo venit agmen aquarum. Actus cælo magnis Aquilonibus imber. Auster pluvio contristat frigore cælum. Multâ terra madescit aquâ. Subitâ frondes decutiuntur aquâ. Densi funduntur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis, non intermissis ut fluat imber aquis. Quamvis assiduo noctem sædaverat imbre.

PLURES. Non feci solus, Cuncta cohors. Magnâ comitante catervâ. Iliadum tuâ & Phrygiis comitata ministris. Vulgi stante coronâ. Et sese medium injecit moriturus in agmen.

PLUTO. Sævus, Stygius, immitis, infernus, Saturnius, tartareus, umbrosus, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, sulfureus, avidus. Jovis frater. Cereris gener. Stygii dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebrosâ nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui triplicis cessit fortuna novissima regni. Noctes atque dies patet arri jnnua Ditis. Ditis magni sub mœnia tendit. Ζεύς καταχθονίας, Jupiter infernus.

PLUVIA. Aqua, pluvia cœlestis. Humeftans agros. Rigans prata. Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluvius, turbidus, largus, gravis, aquosus, præceps, sonorus. Ruens æthere toto. Ruens impete vasto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obscurus, æthereus, subitus, horrifonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens æthereo ab axe. Rivi pluvialis aquæ. Undæ pluviales. Πᾶς νεφέλης, filia nubis.

POCULUM. Aureum, auratum, cælatum, capax, gemmatum, fœcundum, coruscum. Crater argento perfectus, atque asper signis. Carchesia mixta. Argentum, pro poculo. Fiatile de facili luto. Terra, pro poculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia. V. Calix.

POCULIS INDULGERE. Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaustire, vacuare spumantia pocula.

Ducere convivia immodico Baccho. Exorbere pocula Zythi. V. *Potarc.*

POENA. Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Novum genus pœnæ. Pœna levis, minor merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla, ultrix, vindex.

POENA AFFICERE. Exigere pœnas. Coërcere pœna. Exercere pœnas in aliquem. Pœnis poscere, repositere, sumere. Pœnas statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnis inimico à fratre recepi.

POENAS DARE. Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, inire, pati. Factu luere. Scelerum pœnas expendere. Urgeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POENAM MINUERE. * Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET. * Ceperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. Tædet cœli convexa tueri. Mœreo tam vanè præteruisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA. Doctus, ingeniolus, sacer, integer, superosus, lætus, tener, grandius sonans, exculus studiis, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aoniam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus Heliconius. Numeris verba coërcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctus non averfatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit, adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Aonias vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo Pocula castaliis plena ministrat aquis. Sacro percitus æstro. Quem citharâ dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus, Phœbeusque sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui sen e labor proluet Caballino. Qui in bicipiti somniavit Parnasso. Quem parnassi deserta per ardua dulcis R. præat amor. Aonio deducens vertice Musas. Cui carmina semper, B. cytharæ cordi, numerosque intendere.

POLLICER. V. Promittere.

POLLUX. Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præstans cæstibus. Quo pius affectu Castora frater amat. Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides. Oebalius. Therapæus. Tyndareus. Dioscorus, id est Jovis filius.

POMA. V. Mālum.**POPULUS. V. Multitudo, Plebs.**

PORCUS. Sus sordidus, setiger, lutulentus, lutosus. Sus gravida, lactens, avida, bimestris. Gaudens cœno, immundâque palude. Alens gregem densis uberibus. Immundâ lue gaudens. Semper amica sordibus, & consuevit vivere cœno.

PORTA. Claustra portarum. Clausæ munimina portæ. Janua dura. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Reddens stridorem moto cardine. Fores validæ, obsecratæ, querulæ, duplices, geminæ, surdæ, rigidæ, rimosæ.

PORTAM APERIRE. Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Portam converso cardine torquet. Reserare, recludere portas. Adaperire, relexare portam.

PORTAM CLAUDERE. Claudere, præcludere portas. V. Obsecrare.

PORTUS. Tutus, placidus, securus, optatus, quietus, tranquillus, maritimus. Statio fidissima nautis. Puppibus apta. Ostia maris. Sinus & statio malefida carinis. * Ora. Littus. Siccum navale.

PORTUS INTRARE. Portum subire. Invadere portus. Tangere portus. Portu se condere. Deferri in portus. V. Navem appellere.

POSSESSIONES. Teneri culti jugera magna soli. Dives agris. Divissimus agri. Sis pecore, & multâ dives tellure licebit. Quinque greges illi ballantum, quina redibant. Armenta, & terram centum vertebat aratris. Dives agri Dorilas, quo non possederat alter Latiûs. Quære Dives.

POSTHAC. * Dein. Deinde. Postmodo. Tempus veniet, aderit. Dies aderit. Quandoque. Tempus erit, quum, &c.

POSTQUAM. * Quam simul agnoscunt. Simul, vel simulac. Ubi. Nox ubi consumpta est. Ut. Urque domus partem tenuere. Quum. At quum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

POTARE. Vasa referta mero evacuare. Siccare, exicare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Urgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quare Bibere.*

POTENS. Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occubat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavæ que potens. Sic Romana potens Italâ virtute propago.

POTENTIA. Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nate meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas, non opis est nostræ. Tanta erat & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITUM ESSE.

* Possè. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. Valet hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui promptæ ad fortia vires. Fissus latis humeris, & mole juventæ. Vividus, & magnos nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR. Tenens, gerens, habens virgea sceptrâ regenda scholæ. Habens tradita sceptrâ scholæ. Cui tradita, data, commissa sunt virgea septra scholæ. Formans imbellem juventam studiis. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierii fontis. Docens Aoniam pubem. Erudiens magno sudore juventam. Instruens teneram verâ pietate juventam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis dona divite penu. Gerens curam vitæ & salutis discipulis, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo. Præcipitare. Mittere, agere præcipitem. Volvere in præcipites fossas urgente ruinâ. Præcipitem liquidas projecit in undas. Ferri, volvi in Præceps. Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad undas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? *Quare Decidere.*

PRÆCLARUS. V. Celebris.

PRÆDA. Rapina, violenta, infanda, sæva, inaudita, invidiosa, apta avido. Exuvia, cruentæ, hostiles. Præda in-

inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine carens, cruenta, novella. Spolia, hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, adempta. Incidit in cassis præda petita meos. Raptas ad littora vertere prædas.

PRÆDARI. In bona alicujus venire. Prædam agere, ferreque. Deprædari. Præda potiri. Vi re aliquâ potiri. Vivere rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furisque lupisque Parcite, de magno est præda petenda grege. * Omnia late vastare. Populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR. Prædo infidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Infidians viatoribus. Infestans viatores. Avidâ instructus rapinâ.

PRÆDICARE. V. Docere. V. Parochus.

PRÆDICERE. De cælo tactas memini prædicere quercus. Sæpè sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam mellis præfagit navita noctem. Sic magna sacerdos, est mihi divino vaticinata sono. Obscæni canes, importunæq; volucres signa dabant. Fatis ora resolvere. Futura expedire. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Tum etiam satis aperit Cassandra futuris, ora Dei jussu. Accipe quod lætâ tibi pandunt luce sorores. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Sola novum, dictuq; nefas. Harpyia Cælæno Prodigium canit, & tristes denuntiât iras. Quod Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo prædixit. V. Propheta.

PRÆGNANS. V. Gravida.

PRÆLIUM. V. Pugnare.

PRÆMIUM. Largum, magnum, meritum, debitum, sufficiens, promissum, petatum, ingenio dignum. Præmia digna referte. Præmia reddere debita. Accumulare præmiis. Geminum pugnae proponit honorem. * Sunt hic etiam sua præmia laudi. Doctarum Hederæ præmia frontium. Merita expectare præmia palmæ. Invitare pretiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Munera vos condigna manent. Præmia solvere merita.

PRÆPARARE. * Accingere se. Aptare se. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆPOSTERE. In caput alta suum labentur ab æquore retrò Fumina, conversis Sôlque recurrit equis. Terra feret stellas, cœlum fidatur aratro, unda dabit flammæ, & dabit ignis aquas. Omnia naturæ præpostera legibus ibunt: pascque suum mundi nulla tenebit iter. Et prius hinc nobis nemiù n conterminus Iter, in caput Euxino de mare verter iter. Fluminæque in fontes cursu reditura supino. Antè retrò Simois fluere. Ad fontem Xanthi veria recurret aqua, Fluminæque ad fontis sunt reditura caput. Fluminæque ad caput incipient revocare liquores. Multa prius vasto labentur flumina ponto, Amnis & inversas duxerit antè vices.

PRÆPUTIUM PRÆCIDERE.

Cultro saxeo membra tenella secare. Præputia pueri sacro præcidere saxo. Tum puero generis signum de more vetusto Imprimitur.

PRATUM. Florens, vernans, herbidum, viride, odorum irriguum, floridum, herbosum, udum, humidum. Pictum ridensibus herbis. Vere novo ridens. Quod sitiens bibit ætheris imbrem. Loca viridantibus herbida pratis. Area nigridissima. Area humida de guttis lenè sonantis aquæ.* Prata movent animos diversi coloribus herbis. Prata recentia rivis. Florea rura. Ubi Zephyris melioribus halant perpetui flores. Prata smaragdineo colore.

PRÆCARI. Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admove, adhibere. Sollicitare precibus. Ore præcari. Voce rogare. Fatigare votis. Corde gemente, supplicibus votis præcari, petere. Supplicibus exposcere votis. Tendere manus supplices. Ad pia propensum vota vocare Deum. Supplex humilisque precatur. Ad tua confugio, & suppl x tua numina posco. Per superos, & conscia numina veri orare. Ferre ritè preces. Vid. *Deum Præcari.*

PRECES. Verba precantia. Verba rogantia. Vox rogans. Preces justæ, blandæ, piæ, sollicitæ, timidæ, pudicæ, castæ, supplices, benignæ, serviles, flexanimes, mollientes, flectentes animos. Oratio penetrans stellantis superi regis in aulam.

PRECES AUDIRE. Accipere preces. Excipere, admittere gemitum. Percipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere, assentiri oranti. Votis favere rogantis.

Suscipere vota linguæ. Percipere preces attentâ, apertâ, facili, placidâ aure. Aures precibus præbere benignas. Non finire vanas supplicis esse preces. Vota exaudita rogantium. Dare se placidum querenti. Audire vota quæ pia lingua facit. Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare, porrigere pronas clamoribus aures. Audire verba anxia fletûs. Applicare facilem aurem supplicantibus. Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem votis.

PRECES NON EXAUDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces. Aversâ aure negligere preces. Contemnere preces supplicum. Negare implorantibus aurem. Occludere aurem questibus. Abnuere aurem supplici. Vultu tetrico despicere questus. Aversari, despicere vota rogantis. Surdâ velut aure repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS. Inclytus, bellicus, belliger, illustris, mitis, justus. Ad præmia velox. Piger ad pœnas. Viribus utens. Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos sub ditione tenens. A summo ordine nomen habens. Justitiam vigili pietate regens. Insonites regens, & pœnis errata coercens. Rerum sceptrâ gubernans. Sua quem virtus multis heroibus æquat. Metuenda tenens sceptrâ jubente Deo. Cui imperium servare pios, & plectere fontes. Cui populi incumbet cura paternâ sui. Largo pectora docta favore juvans. Victoricibus inclytus armis. Cui data majestas cogendi mobile vulgus, Serviat ut vera religionem Deo. Fovens & protegens ingenuas artes. *Quare Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI *Romani Imperii.*

Clara viris septem fulget Germania, summi
Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.

Præsul Agrippinas sacri Archi per Italia regna
Cancellarius est totius imperii.

Per Germana Moguntinensis Episcopus arva

Præstat idem : per idem Gallica Trevir agit.

Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat.

Dux gladios equitum Saxo magister habet.

Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Boëmus

Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIUM. Exordium. Primordium. Initium. Coëptum. Incœptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli. In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas classem.

PROCUS. Turba luxuriosa proci. Turba temeraria. Copia procorum. Multorum frustrâ votis oprata procorum. Multorûmq; fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODESSE. Juvare. Conducere. Favere. Altera frumentis favet. Pecori opportuna loca, & commoda Baccho. Est operæ pretium.

PROHIBERE. V. *Impedire. Resistere.*

PROFICERE. V. *Facere.*

PROLES. V. *Filius. V. Generare.*

PROMETHEUS. Satus Iapito. Cui Pyrrha sui filia fratris erat. Aëreas volucres sanguine fixus alit. Qui capitur viscera in duris saxis. *Ἰαπετιονίδης*, apetionides, Πυρρὸς Σότῆς, ignis largitor.

PROMISSUM. Res promissa, pollicita. Receptrum. Linguae fœdera. Pignora polliciti. Verba polliciti. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSUM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere. Scire promissis. Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Perolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborûmq; fides.

PROMITTERE. Offerre, deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque. Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere terris. Polliceri.

PROMULGARE. Retegere. Detegere. Aperire. Patrefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare. Palam facere. Palam referre. Efferre sub auras. Demere silentia.

PROPE. * Juxat. Propter. Propter humum volitat. Secundum plena flumina. Falsi Simoëntis ad undam. Haud procul hinc

PROPERARE. Tollere, rumpere, pellere moram. Mora abest. Rapidis ferri passibus. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora. Præcipitate viam. Urgere iter. Ferri cursu. Festinare viam. Festinare viri, nam quæ tam sera moratur Segnities.

PROPERTIUS. Blandus; Præcepta Properti. Cujus opus Cynthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Umbria campo, quem genuit. Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA. Fatidicus, veridicus, vaticinans. E-dens oracula veridicis vocibus. Repletus pectora afflatu sancto. Divino numine tactus, motus, actus, agitur. Qui oracula sancta canit. Divino percitus cæstro. Quem voces veterum, & sancti cecinere prophetæ. Vates sacri interpret Numinis. Venturi præscia turba. Sagax ventura videre. Fatidicus vates. Doctus futuri. V. *Tradidere.*

PROSERPINA. Erebi regina. Nata Cereris. Persephone. Inferni pollens regina. Tyranni. V. *Regina Inferni.*

PROSPERE. Omine læto. Secundo flatu. Lætis secundis successibus. Vento secundo. Dextro alite. Deo secundo, favente. Diis auspiciis. V. *Fælix.*

PROSPERITAS. Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet fortuna sereno. Donec eris fælix multos numerabis amicos : Tempora si fuerint nubila, solus eris. Dum mea puppis erat validâ fundata carinâ, qui mecum velles currere, solus eras : Sed quia contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio postquam scis opus esse tuo. Dum flaret velis aura secunda meis. Est velis aura secunda meis. Navis mea fertur amico vento. V. *Rebus secundis.*

PRUINA. Matutina, cana, vitrea, gelida, concreta, nocturna, Hyberna, canens, nivea, rigida, rosida. Excepta lunæ de nocte pruina.

PUBLICARE. V. *Promulgare.*

PUDERE. * Erubescere. Erubuit Phaëton. Subitus invita notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra sustinuit oculos. Qui color infectis adversi solis ab ictu Nubibus esse solet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit, gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ, totoque recanduit ore. Pudor ora subit. Pudore sensi me totis erubuisse genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PULOR. Purpureus, roseus, tener, castus, virgineus, verecundus, ingenuus, honestus, turpis. Character, nota,

nota, index ingenuæ mentis. Dejectus oculos. Humi flexus lumina. Ora inficiens, colorans. Cui se manifestat, prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PUELLA. Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, formâ præstante, laudatissimâ formâ. Una digna duas formâ vincere. Oculos dejecta modestos. Raras dotata per artes. Sibi quam non vendicat alter. Turpis, lasciva, petulans, procax, audax, superba, pæta, deformis. Nimiùm vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PUELLA CASTA. V. *Castâ puella.*

PUER. Formosus, facie spectabilis, tener, lascivus. Incautis nimiùm temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minuta. Multâ callidus arte. Penè puer, dubiâque regens lanugine malas. Puer impubes, & adhuc non utilis armis. Inque sinu puerum qui nondum impleverat annum. Dulce secebat onus. νεοτρεπὲς ἔργες, tenerum germen. V. *Favens*

XII. ANNORUM. Filius hujus erat primo lascivus in ævo, Addideratque annos ad duo lustra duos.

XIII. ANNORUM.

Tertius interea decimo successerat annus.

XV. ANNORUM.

Jam tria lustra puer factus conceptus agebat.

Istria cùm fecit primum quinquennia, montes.

Deseruit patrios. V. *Annus.*

XVI. ANNORUM.

Pulcher, & octonis iterum natalibus ætis,

Signat at teneras dubiâ lanugine malas.

PUERITIA. Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri, pueriles, primi. Primum ævum. Mobilis ætas. Casibus impingens compluribus ætas.

PVERPERA. Laborans utero. Gemellipera. Prolem enixa gemellam.

PVGNA. Anceps, tristis, ferox, aspera, sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, trux, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis, Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta. αἱμαλὸς πέλαγος, sanguinis pelagus.

PUGNARE. Dimicare pugna. Decertare. Certamina subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere praelia. Concurrere campo. Arma armisnectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere caestu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnae. Celeri certare sagittata. V. *Bellum gerere.*

PUGNARE PRO PATRIA. Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriae. Ruere in arma pro patris focis. Patriam Marte tueri, tutari. Facere praelia pro patria.

PULCHER. Quære *Forma.*

PULVERULENTUS. Pulvere turpis. Caniciem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebâsque jacentes Pulverulenta coquit maturia solibus æstas. Pulverulenta sugâ dare terga per agros.

PULVIS. Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æstivus, tenuis. Turbidus atrâ caligine. Quem venti magno turbine corripunt. Quem dissipat aura. Quem turbini ira rapit & disjicit. Quem aura levis torquet. * Fulvus arenosâ surgens tellur sub auras, Erigitur globus, atque operit caligine densâ Cornipedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut atra nubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PUNIRE. Sumere supplicium vindice dextrâ. Ultrice manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina inductâ rotâ. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. V. *Pœnâ afficere.*

PUNITIO. V. *Pœna.*

PUNIRI. V. *Pœnas dare.*

PURGARE. Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Absterfis sordibus scelus omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

TURTVRA, TVRTVREÆ VESTES.

Fulgens, rubra, rufians, regalis, pretiosa, nobilis, sanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Ostricinus. Tyrii colores. Tyrius succus. Ostrini colores. Purpura Pœna. Ostrum purpureum, puniceum, coruscum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura sensie

ahenum Tyrio murice palla saturata, sacra, tineta. Saturata murice vestes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tineta Sidonio murice lana. Adusto murice candens. Tyrio distincta murice vestis. Tyrio adebat murice lana. Sidonio insignis amictu. Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

PVTARE. V. Opinio.

PVTRIDVS. * Corruptus. { Vitiatus. Illuvie peresus. Loca sente, situ, longâ carie confecta.

PIGMÆVS. Parvus, brevis, ridiculus, parvulus. Certans, bella gerens cum gruibus. * Pygmæus parvis currens bellator in armis. Raptusque per aëra curvis Unguibus à sava fertur grue.

PYTHAGORAS. Samius senex. Qui posse renasci. Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoides.

QUADRAGINTA.

Quena quater. V. Annus.

QUÆRERE.

* Investigare. Rimari. Requirere. Explorare. Lustrare. Causas penitus tentare latentes. Vestigare viros. Alcè vestiga oculis. Omni terra, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QUATERE. * Concutere. Movere. Quassare. Nutu tremefecit Olympum. Quater, vibrare, coruscare hastam. Tectâ quatiebant cuspide thyrsos. Arma rotare laertis.

QUIA. Quoniam. Propterea quòd. In promptu causa est. Nempe.

QUERCUS. Patula, glandifera, umbrosa, dura, rigida, aërea, sublimis, annosa, valida. Chaonis arbor. Jovis arbor. Sacra Jovi. Gratissima porcis. Infixis alte radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

QUERI. Fundere questus. Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere replere querelis. Turbato pectore rumpere questus. Volvere tristes querelas. Jactare tristia verba flexilibus querelis. Implere cœlum questibus. Peragere querelas. * Multa querens ignominiam, plagasque superbi victoris. Scab

bat multa querens. Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen Integrat, & mœstis lacè loca questibus implet. Gemere alicujus crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. (Me miserum!) ingeminat.

QUIES. Mollis, oprata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassâ, languida novat. Requies blanda, dulcis petita, secura. V. *Somnus.*

QUIESCERE. Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placidâ quiete fessa membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Plena ubi securæ terra quietis erit. Litera jam lassò pollice sistit opus.

QUINDECIM. Tria lustra agere. Arcas adest ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit primùm quinquennia, montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRÆCEPS, vesana, indomita, sæva, furiosa, maleuada, malefana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Effera vis animi. V. *Insania.*

RABIE AGITARI.

Ardere, flagrare acerbâ rabie. Furiosâ rabie concitum, percitum esse. Animos stimulat furere rabie. Corda tument rabie. Rabies furor, irâque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitare rabie. Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. V. *Insanire.*

RADIX. Radices agere. Radices ad Tartara tendere. Arbor longis radicibus hæret. Radices altius arbor agit.

RAMUS. Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, novellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvatus pomorum pondere. Incerto pondere nutans. Autumnî pondere pondus. Alumnus alienus, *pro ramo infuso.*

RAPA. Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris a. *menta colonis.* Quæ inflat alique.

RASTRUM. kastellum. Pecten farus. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastris. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non raistros patietur humus, non vinea falcem.

RATIO. Indagans, sapiens, cæca. Jacens densâ caligine mersâ. Excelsa dominans in corporis arce. Judicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à radiis luminis. Usus rationis.

REBUS ADVERGIS. In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustis. In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cùm sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undique rebus. Cùm sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBUS SECUNDIS. Cùm vultu ridet fortuna sereno. Dum aura secunda flat, afflat. Cùm fortuna juvat. Dum sors faver, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo sors aspicit. Dum navis fertur, it vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE. * retrò pedem cum voce reprimere. Trepidusque repente refugit. Lucòque abscede verendo. Cedere. Limina relinquere. Gressus remove.

RECOGNOSCERE. reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad iudicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Limâ mordaciùs uti. Pungere errata doctis lituris.

RECORDARI. Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta noxare. Voces alicujus mente suâ concipere. Inhærerere pectoribus. Animo adesse. Animo alicujus sedere. Ante oculos semper habere. Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fidâ mente tenere recepta. Semper gerere corde revincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et vocem memori condidit aure tuam. Manet altâ mente repositum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum servat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo. Non excidit animo. * *Ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχει* scribere in mente.

RECTUM. Æquum, bonum. Fas. Auro venalia jura. Fas omne abrumper. Sacrata resolvere jura. Deci-

pimur specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECUSARE. V. Negare.

REDIMERE, REDEMPTOR * In medio turbine lethi versantem eripere. Petio redimere. Generis lapsi arcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere letho. Subducere morti. Christus nos ex hoste recipit, nos morte redemit. Pretiosi sanguinis Lytro asservit. Quære Reparare.

REDIRE. Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios unquam remeâssem victor ad Argos. Referre pedem ad aliquem locum. * Remeare, repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quâ gressum extuleram repero. Me refero inde domum, arcemque reviso. Esse reducem. Conversa domum dare linxea. Pedem reflectere. Passi repetunt præcipia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonavit Quiritem Dis patriis Italoque cœlo? Revocare gradum. Vide Regredi.

REDVNDARE. Tumer amnis aquis. Affluere, superfluere, abundare. Pomis exuberat annus. Vitio fecunda nimis. Ager morientibus æstuat herbis.

REFORMARE. * Vaganti fræna licentiæ injicere. Amovere culpas. Veteres artes revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sensere Solonem res Pandionias. id est, reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE, & RI. * In reducta valle æstum vitare. Fluvii gravem solantur æstum. Ripâ viridante æstum levare. Gelidâ reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra. Æstum grata mitigabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido foveat afflatu. Aperto pectore ventos accipere, Arborea ad umbra frigus ducere. Patulâ arbore defendere soles. Rabiem canis æquilâ nemorosi fontis lenire.

REGERE. Uti habenis. Juga flestit habenis. Tenere, moderari fræna. Vrbes frænare superbas. Regere opes. V. Imperare.

REGINA INFERNI. Proserpina. Hecate. Trivia. Phlegetontis. Persephone. Trinacria. Phlegetontea regina. Plutonia conjux. Nigri Jovis invida conjux. Trinacria Juno. Persephone acerba. Sparsa caput Phlegetontide

toncide lymphâ. Inferni pollens matrona tyranni. Filii
Cereris.

REGNARE. V. Imperare.

REGNUM. Magnum, ingens, longum, potens, proavi-
tum, antiquum, vix satis aptum regi. Sceptum potens. Re-
rum moderamen. Fiunt regni jura minora tui. Centum
urbes habitant magnas uberrima regna. Patrio insontes
pellere regno. Post aliquos mea regna videns mirabor ari-
stas.

REGREDI. Gradum referre. Pedem referre retrô.
Gradum abducere retrô. Dare linthea retrô. Iter revolvere.
Torquere vestigia. Pelagus remetiri. Discedere verso
gradu.

RELIGIO. Prisca, antiqua, avita, cana, pura. Gratiissi-
ma cœlo. Populum sub antiqua religione tueri. V. *Dei
cultus.*

RELUCERE. Mavors adamante coruscat. Radiare.
Rutilare Fulgurare. Micare, Nitere. Nitescere. Tenebrâ
que serenâ Luce secat. Dispergere lucem. Latè fulgurat
umbo. Pelliucet pocula mensis. Nova lux oculis effulcit.
Cœrula nubes solis inardescit radiis, longè que refulget.
Nocturna renidet Luna. Tê que ipsa solo, mirabile dictu
emicuit. Fulgere in armis. V. *Illucescere.*

REMIGRARE. Ducere remos. Verrere, sulcare freta
remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Im-
pellere navem remis. Movere frœna remo. Movere remo
carinam. Remo pellere navem. Incumbere validis remis.
Æquora verrere. Remis sollicitare freta. Incendere brachia
remis. Agili peragit freta cœrula remo. Fingere remigio
aquas. Uti remis. Remos impellere, movere. Insurgere re-
mis. Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere re-
mis. Spumescunt æquora remo. Navis it remige, remis.
Referre ad littora remos.

REMUNERARE MERITA. Reddere vicem meri-
tis. Officiis pretium rependere. Referre honorem officii.
Referre, reddere, rependere gratiam. Præmia digna referre.
reddere pretium laborum. Grates persolvere dignas.
V. *Gratum referre.*

REMUS.

Agilis, validus, citus, tardus, lentus, le vis, pendens,
demissus. Verrens æquora. Secans undas. Agiles faci-

enavibus alas. Lignum sulcans æquor. Nnd; *mege*
Navis ala.

REPARARE. O utinam possem populos reparare pa-
ternis Artibus. Et de Fœmineo reparata est fœmina jactu.
Dic Themis, quâ generis damnum reparabile nostri Arte
fit? Scelus expiari. Piare triste nefas. Culpam hanc mise-
rorum morte piabunt.

REPETERE. Repetere verba. Iterare voces. Reportare
verba. Repetens iterumque monebo. Nequidquam in-
geminans, iterumque, iterumque vocavi. Non canimus
lurdis, respondent omnia sylvæ. Hæc in fine loquendi
Ingeminat voces, audi, æque verba reportat. Interea toto
clamanti littore Theseu, Reddebant nomen concava saxa
tuum.

REPREHENDERE. Dictis castigare. Carpere caudicibus
fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere,
culpare, objurgare. Censuram dare.

RESECARE FALCE. * Resecare. Amputare. Abscin-
dere. Aciem falcis tentare. Florentes secare herbas, Co-
mam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce me-
tere. Arida prata tondere. Falcem maturis supponere ari-
stis. V. *Metere.*

RESISTERE. Inexpugnabilis obstat. Medio lapis obsti-
t arvo. Sistere contra. Verum etiam instanti læsa repugnat
ovis. * Obistere. Reuctari. Posse sustentare. Sustentare
aciem. Sustinet incurfus. Densus obistere turmis. Cruentis
telis inexpugnabilis obstat. Briareus immensus stetit con-
tra ætherem armatum.

REONARE. Tinnitus æra repulsa dabant. Latè reso-
nant plangoribus ædes. Avibus resonant virgulta canoris.
Saxa sonant, vocique offensa resultat imago. Et vox as-
sensu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu re-
boant sylvæ. Insonat omne nemus. Cælum tonat om-
ne tumultu. Eurydicen toto referrebant flumine ripæ.
Vide Echo.

RESTICERE. Tollere ad sidera vultus. Conjicere oculos
in aliquem. Oculis & pectore toto inhærere. Ad cælum
lumina tendere. Passim oculos per cuncta ferre. Lumina
defigere. Lumina ferre. Cernere. Speculari. Spectare. Huc
illuc volvere oculos. Partes oculos versabat in omnes.
Omnia perlegere oculis. Torve vel torvum tueri. Illa
solo

solo fixos oculos averſa tenebat. Geminas aliquò flectere acies. Lumina fixa tenere. Cuncta oculis laſtrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret defixus in uno. Os oculòſque loquentis Jamdudum & totum luſtrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt expleri corda ruendo. Juvenis tum juſſa ſuperba Miratus, ſtupet in Turno corpùſque per ingens Lumina volvit, obítque truci procul omnia viſu. Τὸ γὰρ βλέπεν, καὶ ταυρῆνδόν, Gorgoneo, & taurino aspectu intrucri.

RESPONDERE. Reſponſum reddere paucis. Reſponſa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre viciffim. Dicta referre. Reddere ore. Reddere verba, ſonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora reſolvere. Jaſtare reſponſa. Veneris contrà ſic filius orſus, Vix ea fatus erat, gemitu cùm talia reddit. Reſponſa referre. * Subjicere. Pauca furenti ſubjicio. Sic contrà eſt ingreſſa Venus, *id eſt*, reſpondit. Quærenti, talibus ille, *ſcilicet*, reſponder. reſequi dictis. Niſus ad hæc, *nempe*, reſpondit.

RESTARE. * Supereſſe. Superare. Eſſe ſuper.

Reſurgere. V. Excitare.

RETARDARE. Moliri moram. Moras aſſerre. Jungere, addere moram. Moræ cauſas aſſerre. Rumpere, retardare iter. Continere curſum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Auſtros. *V. Mora. Morari.*

RETIA. Rara, ſubdola, ſinuoſa, ſubtilia, tenſa feris, fallentia, maculis diſtincta. Ducentia retia piſces. Caſſes dololi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodola, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps deciderátque ſuos. Summáque tranſibat poſicarum lina plagarum. *V. Caſſes.*

RETIA TENDERE. Retia neſtere, ponere, ſtruere, jacere fila, plagas tendere. * Suspendere caſſes. Cavare tia contento fune trahere. *V. Venari.*

RETRO. * Poné. A tergo. Poſt terga. Poſt veſtigia. In caput alta ſuum labentur ab æquore retrò Flumina.

Reverti. V. Redire.

REX. Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, inviſtus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia ſceptra manu. Imperioſa, veneranda ſceptra gerens. Quem penes

penes legum veneranda potestas. Quem Deus in celsa sede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ custodia legis. Cujus non falsum gloria nomen habet. Rector. Præses reum. Regnator populorum. Qui solio sedet alto. *V. Princeps. Hæc.*

RIDERE. Tollere risum. Laxare labella risu. Gestire risu lætissimo. Concuti risu. Ora in risum solvere. Ludere protervo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites, peditésque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE. Spargere semen aquâ. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabunt. Vultum lachrymis atque ora rigabat. Sparsola è rigat arva cruore. Tempus erat, vitreâ quo primum terra pruinâ spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguumque bibant violaria frontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA. Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata. Amicta gramine. Littus rœcum, spumans, refluxum, resonum, undisonum. Margo devexus. Educens salices. Fremitum ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. *V. Littus.*

RISUS. Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimis. Casta fides, risus hilares, morésque pudici.

RISUM Movere. Elicere, excutere risum. Quarere risu populum. Dare risus. Concitare, movere, facere risum.

RIVUS. Torrens rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes. Tenuis rugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sicim restringere rivo. *V. Fons.*

RIXÆ. Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, retricæ, rabiotæ, clamoræ. Dissidium. Discordia. Lis. Jurgia litigiosa. Jurgia insana. Rixa proterva, improba, levis. Amara prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære Jurgia.

solis fixos oculos averſa tenebat. Geminas aliquò ſeſtere
 acies. Lumina fixa tenere. Cum ſta oculis luſtrare. Ver-
 tere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret deſixus in
 uno. Os oculòſque loquentis Jamdudum & totum lu-
 ſtrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum.
 Nequeunt expleri corda tuendo. Juvenis tum juſſa ſu-
 perba Miratus, ſtupet in Turno corpùſque per ingens
 Lumina volvit, obſitque truci procul omnia viſu. Τὸ γὰρ
 βλέπεν, καὶ ταυρῆδον, Gorgoneo, & taurino aſpectu in-
 tueri.

RESPONDERE. Reſponſum reddere paucis.
 Reſponſa dare. Alternis reddere verba notis. Addere ver-
 ba dictis. Ore referre viciffim. Dicta referre. Red-
 dere ore. Reddere verba, ſonos. Mutua dicta referre.
 Verbis tangere verba. Ora reſolvere. Juſtare reſponſa.
 Veneris contrà ſic filius orſus, Vix ea fatus erat, gemitu
 cùm talia reddit. Reſponſa referre. * Subjicere. Pauca
 furenti ſubjicio. Sic contrà eſt ingreſſa Venus, id eſt, re-
 ſpondit. Quærenti, talibus ille, ſcilicet, reſponderet. Re-
 ſequi dictis. Niſus ad hæc, nempe, reſpondit.

RESTARE. * Superelle. Superare. Eſſe ſuper.

Reſurgere. V. Excitare.

RETARDARE. Moliri moram. Moras afferre.
 Jungere, addere moram. Moræ cauſas afferre. Rumpere,
 retardare iter. Continere curſum. Quæ tantæ tenuere
 moræ? Surgentes demoror Auſtros. V. Mora. Morari.

RETIA. Rara, ſubdola, ſinuola, ſubtilia, tenſa
 feris, fallentia, maculis diſtincta. Ducentia retia piſces.
 Caſſes doſoſi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodola,
 fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps deci-
 derâtque ſuos. Summâque tranſibat poſitarum lina pla-
 garum. V. Caſſes.

RETIA TENDERE. Retia neſtere, ponere, ſtruere,
 jacere fila, plagas tendere. * Suspendere caſſes. Cava re-
 tia contento fune trahere. V. Venari.

RETRO. * Poné. A tergo. Poſt terga. Poſt veſtigia.
 In caput alta ſuum labentur ab æquore retrò Flumina.

Reverti. V. Redire.

REX. Magnanimus, purpureus, potens, magnificus,
 inviſtus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia ſcep-
 tra manu. Imperioſa, veneranda ſceptra gerens. Quem

penet

penes legum veneranda potestas. Quem Deus in celsa sede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ custodia legis. Cujus non falsum gloria nomen habet. Rector. Præses reum. Regnator populorum. Qui solio sedet alto. *V. Princeps. Hæc.*

RIDERE. Tollere risum. Laxare labella risu. Gestire risu lætissimo. Concuti risu. Ora in risum solvere. Ludere protervo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites, peditésque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE. Spargere semen aquâ. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabunt. Vultum lachrymis atque ora rigabat. Sparso laetè rigat arva cruore. Tempus erat, vitreâ quo primum terra pruinâ spargitur. Tunc bibit iniguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguûmque bibant violaria frontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RI PA. Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata. Amicta gramine. Littus raucum, spumans, refluxum, resonum, undisonum. Margo devexus. Educens salices. Frementur ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. *V. Littus.*

RISUS. Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimis. Casta fides, risus hilares, morésque pudici.

RISUM Movere. Elicere, excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus. Concitare, movere, facere risum.

RIVUS. Torrens rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sicim restringere rivo. *V. Fons.*

RIXÆ. Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, ætricæ, rabioæ, clamoræ. Dissidium. Discordia. Lis. Jurgia litigiosa. Jurgia insana. Rixa proterva, improba, levis. Amaræ prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære *Jurgia.*

RIXARI. Dicere, neſcere, miſcere jurgia. Meditari jurgia linguæ. Linguam ad jurgia ſolvere. Per jurgia dicere. Jurgio contendere. Altercari Jurgari. Miniſtrare verba rixæ. Acuere in jurgia linguam. Querelis aſurgit, & irrita jurgia diſtat. Illis incedit magno diſcordia motu. Et certamen erat. Diſciſſere. Concertare. Quære Jurgari.

ROBUR. Durum, validum, prævalidum, firmum, ſolidum, invictum, inexpugnabile. Herculeum. Vires valentes, præſtantes, vegetæ, nervolæ. Innata rupibus altis robora. Quære Vires.

ROBUSTUS. Viribus eſſe invictis. Præditus viribus. Viribus inſignis. Pectore firmo. Valido eſſe robore. Herculeæ, valida gens. Viribus ſuperbus. Corpus durum patientique laborum. Timor ille Phrygum, decus, & tutela Pelasgi Nominis Æacides, caput inſuperabile bello. Sed quàm Marte ferox, & vinci neſcius armis, Tam nunquam factâ pace cruoris amans. Animi pleniffima magni pectora. Acer erat, belioſque ferox, ad vimque paratus. Fervidus ingenio tum verò & cladibus aſper.

ROBUSTUM REDDERE. Vires animûmque ſuggerere. Robur ſuppeditare. Fortem, robuſtum reddere. Firmare. Confirmare. Vires addere, dare.

ROMA. Inclyta, bellatrix. Urbs alta Quirini. Saturniæ Dardania. Auſonia. Quirinalis. Septem gemina. Rerum domina. Caput orbis. Quæ ſummum geſſit in orbe locum. Triplex, equitatu, plebe, ſenatu. Pulcherrima rerum. Urbs Romulea. Urbs Marria. Quo nullum Latio clarius exſtat opus. Triumphari caput orbis. Proſpiciens de ſeptem montibus orbem. Urbs quæ toti præſidet orbi. Urbs ſeptem alta jugis. Domina qui natus in urbe eſt. Romulidarum arcis ſervator candidus anſer. Quæ de ſeptem totum circumſpicit orbem Montibus *πρόπολις*, civitatum omnium princeps.

ROMANI. Æneadæ. Phrygii nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Auſonii. Latio de ſanguine nati. Gens Auſonia Romana. Turba togata. Romanos rerum dominos, genemque togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, niſiùm Marria turba ſapit.

ROMVLVS. Magnū, fortis, invictus, trabeatus, trabeā decorus. Licuo pulcher trabeāque. Iliades. Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditur u bis. Nutritus lacte lupæ. Sabina feri contudit arma Tati. Educti plures sylvestri ex ubere reges. * Clarus Iliæ puer.

ROS. Cælestis, vitreus, stillans, recens. Aquæ roratur, rorales. Sparſaque cæleſti rore madebit humos. Eos in tenera pecori gratiſſimus herba. Pascuntur rore cicadæ. Canuerint herbæ rore recente quater. *V. Rigare.*

ROSA. Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra. Quæ luavem spirat odorem. Obſectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida ſolis. Et moriens fleſcit ſole cadente caput. Quæ manè viget marcida nocte cadit. Cui color eſt nulli imitabilis arti. Medio quæ ſolis aduſta calore. Ponit deciduo pendula flore comas. Quæ manè levibus viget atra pruiniſ, Arida vix primo veſpere facta cadit. * *Ὁφθαλμίδιον ἀνθρώπων*, florum ocellus.

ROTA,

Curva, obliqua, celerris, fervens, rapida, diſjeſta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvertitur axem. Atque rotis ſummas levibus perlabicur undas. Obliquæ ſigna iterata rotæ.

REVERTI. V. Redire.

RUBIGO. * Salsa rubigine. lædi Scabrâ rubigine exedi. Ma a culmos edit rubigo. Squaſida rubigo inferitur aratriſ deſertis. Enſes ſunt ſcabri morſu nigræ rubiginis. Ferrum reſoſitum roditur ſcabrâ rubigine. Gladii horrent ſitu.

RUBERE, RUBOR.

Rofeus, purpureus, puniceus, coruſcus, caſtus, ſanguineus, flammas, igneus. Inſiciens, tingens ora. Ora notans. Fingens vultum. Miſtus candore. Sedens in ore. Inſiciunt teneras ore rubente genas. Pueri rubor ora notavit. Niveos inſecit purpura vultus. * Virgineum ore pudorem ſuſfundere. Pectora traxerunt tenuem percuſſa ruborem. Sidonio mollis aheno. Repetita bibit lana rubores. Contraheret ruborem. *V. Pudor.*

RUGA. Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aspera, severa. Arans vulum, sulcans cutem. Fœdans, turpans, notans, crispans frontem.

RUMOR. Volucris, volutans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventosus. Hinc indovolans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. *V. Fama.*

RUMOR SPARGITUR. Mendax præcipit rumor volat ocyùs Euro. Nuntia fama ruit, mul à quæ allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per urbes. Volitat fama per urbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic subitò Romana per oppida rumor. Rumor, ut est velox agitatis pervolat alis. Phrigiæque per oppida facti Rumor it, & magnum sermonibus occupat orbem. Jânque ferebatur vicina per oppida fama.

RUMPERE. Ille inter primos correptâ dura bipenni Limina perrumpi, postè quæ à cardine vellit Æra os. Daphnidis arcum tregisti & calamos. Rumpere sacrificiâ molitur colla securi. Tempora perfringit fulvo protecta capillo. Portæque refringit. Ille humeris postes conculsit opacos. * Corpora pressa manu frangebant ad saxum. Instat vi patriâ Pyrrhus, nec claustra, nec ipsi Custodes sufferre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoso robore costas fregit. Refringere portas. Vi perfringere portas. Ferto quatere morantia claustra. Torta balista saxo gravi fregit portas.

RUPE. Aërea, abrupta, acuta, saxea, Alpina, Caucasæa, alta, ardua. Moles prærupta. Mediis quæ pendet in undis. Immota, firma, stans vastis in undis. In medio fluctuum. Obvia ventorum furtis, expositæque ponto. Scopuli quos rauca subedit unda. Per a perferens vim venti cunctam, atque minas cœlique ma i que. *V. Scopulus.*

RUS. Ferens m f s opimas. Florens gravibus aristis. Flavens dulcibus aristis. Promens largas opes. Læto proventu beans agricolam. Spicis flovescens. Campus frugifer, flurifer, herbidus, planus, sterilis, amœnus, vestitus gramine multo. Decora us cespice molli. Læto gramine vernans. Depremens variis germina

mina picta notis. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fecundi soli. V. *Ager.*

RUTA. Salubris, salutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta suis. Acuens lumina. Pel-lens venena. Jucunda oculis Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem, virens nullâ languida facta manu. Inhibens dirâ mista venena manu. Cujus odor roborat caput & cerebrum. Vicens multiplici virtute medelæ. Attactu leni graves dispergens o-dores.

S.

SABBATUM. Illa dies veteri poscit quæ lege qui-ctem.

SACERDOS. Divinus, sacer, conspicuus, canus. Tra-ctans mysteria sacra. Namq; ubi verbipotens, sacroque saluifer ore sontem animam fando instaurat. Damna-ta Sacerdos Tartaræ ferat antra domûs. sacra dogma-ta tractans.

SACRIFICARE. Sacra facere, parare, peragere, celebra-re. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumu-lare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocausta cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere sacra Tonanti. Illius aram sæpè tener nostris ab ovilibus imbuunt agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Do-na ferunt, onerantq; aras, mactantque juvencos. Exta cremanda focis imponere. Multa tibi ante aras nostrâ cadet hostia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pate-ris libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis. Dare thura. Lustramurque Jovi votis, incendimus aras. Thu-ra dabant, repidusque cruor fumabat ad aras. Dare thu-ris honorem. Deos fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos imponit libum.

SACRIFICANDI RITUS, Ex Virgilio,
sexto Æneidos.

Quatuor heic primùm nigrantes terga juvencos
Constituit, frontique invergit vina sacerdos.
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,

Voce vocans Hecaten, cœloque Ereboque potentem.
 Supponunt alii cultros, repidumque cruerem.
 Suscipiunt pateris. Ipse atri velleris agnam,
 Aeneas matri Eumenidum, magnæq; sorori
 Ense ferit, steri emque tibi Proserpina vaccam.
 Tum Strygio Regi nocturnas inchoat aras,
 Et solita imponit taurorum viscera flammis,
 Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIUM. Dona, munera, honor, officium
 sacri sacrificii. Pacales flammæ. Dies sacrificii. Ritus sa-
 crificii. Sacra cœlestia, pia, augusta. Nesanda, fera, dira,
 crudelia, temerata, mentita, commenta, nova; moris no-
 vi. Dona cœlestia. Libamen. Far pium. Sanguis sacer.
 Honor solemnus. Honor priscus. Thurea dona. Supplicia
 dona. Hostia. Victimæ. Altaria fumantia. Cæsi ad aras
 juveni. Dona imposita aris. Fusus taurorum sanguis.
 Tërque novas circum scelix eat hostia fruges, Omnia
 quam chorus & socii comitentur ovanter.

SACRUM CELEBRARE. Sacra altaris mysteria
 tractare. Dei pia dona in aras offerre. Vitalia liba, & ca-
 lices fidelibus in sacrificio exhibere. De more sacerdos Sa-
 cra facit, niveam pro vertice tendit hostiam, & auratum
 calicem. Sacerdos signando calicem signa beata dedit.

SAGA. V. Incantatrix.

SAGITTA. Pennifera, pennata, rabida, cruenta
 tincta, madens felle, serpentis felle lita, concita nervo, vo-
 lans, celeris, hostilis. Tangens, lædens præcordia, corda
 Quæ fertur per nubila, volans, fugiens stridore horrendo.
 Quæ missa venit fortis manu. Volucres aëreas nervo stri-
 dente diverberans. Cava tempora trajiciens. Aurun-
 do. Volucre ferrum. Telum leibale, lethiferum, vul-
 nificum, penetrabile, acutum, exitiale, stridens, volitans.
 Exiens ab arcu. Tangens justam metam. Volans per æ-
 nerum aëra. Spiculum. Jaculum. Tortilibus vibrata pha-
 larica nervis. Quære *Faculari*.

SALIX. Amara, lenta, flexilis, viridis, vi-
 ridans. Irrigui fontis amica. Rigens, & trunco turpi
 inerte jacens. Lentæ salicis virgæ. Frondes salignæ.

SALOMON. Daviddides, sapiens. Mentis opumque
 potens Salomon.

SALTARE, TRIPUDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis. Celeri pede pulsare humum. Instruere choros. Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE. Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insistere ripæ. Neque oves, hæc Æve petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum, mollibus in pratis unctos saltare per utres. Tum demum præcepit saltu sese omnibus armis. In fluvium dedit.

SALVARE, & BEATUM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superum statione. Recipere cœlestibus oris. Transferre in regna cœlitium.

SALVARE, & LIBERUM REDDERE.

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, afferere, eximere, exolvere, extricare, expedire. Amissam classem, sociòque à morte reduxi. Certè egote in medio versantem turbine lethi Eripui. Mediòque ex hosti recepi. O pater, ô patriæ cura salusque meæ.

SALVARI. Transferre in sancta regna cœlitium. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superum statione locari. Æternæ vitæ hæredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nancisci gaudia vitæ.

SALVIA. Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodest.

SALUTARE. Manè salutatam venio tu diceris Æsse. Antè salutatam. Sæpè salutatam nunquam prior ipse salutaras. Cui non manè feras irrequietus ave. Cui primùm solito vulgi de more salutem. Absentes pro se memori rogatore saluent. Afferre, dicere salutem. Largâ donare salute. * Læto clamore salutare. Salutare aliquem suo nomine. Dicere ave. Scribere patri salutem.

SAMSON. Manoades, id est, Manoë filius. Manoæ patre stemma trahens. Crine potens Samson. Zargites, à patria. Zargites, raptâ Thymnatide, concitus irâ. Vulpe Philiæcos igitur perdit agros. Samsonis

concupina Dalila, Thymnatis, à patria dicitur.

SANARE. Relevare corpore morbis. Lapsas in pri-
stinas restituere vires. Servare corpora hominum. Medi-
caminibus tristes depellere morbos. Levare ope Apol-
liniæ Pæoniis artibus. Pellere ægro è corpore morbos.
Ferre opem medicam. Juvare ope medicâ. Medicam o-
pem terre languentibus ægris. Dat medicina salutem. Me-
dicari cuspidis ictum. Dum medicas adhibere manus ad
vulnera pastor Abnegat. Scire potestates herbarum u-
sûmque medendi Maluit. V. *Medicina*, *Medicus*.

SANCTUS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ scelerisque
purus. De Christo pendens totus, eumque sequens. Cui
rupes firmissima Christus. Celebrans facta stupenda
Dei. Virans assuetos impia facta sequi. Domini cui
lex est infinita voluptas. A Domino tradita jussa se-
quens.

SANCTI SUPERI.

Cœlites. Cœlicolæ. superi. Divi morte carentes.
Omnes cœlicolas, omnes supera alta tenentes. Dii ma-
ris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos
cum Jove regna polos. Ultima semper expectanda dies
homini est, dicique beatus Ante obitum nemo supremæ
que funera debet. * Animi cœlestes. *Horat.* Quixeti or-
dines Deorum. Cœlestes. Cives, indigitésque cœli
Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGUIS. Calidus, fervidus, ruber, purpureus,
venosus, decolor, tener, crassus, tepidus, largus, lethi-
fer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber
fusus, effusus, profusus. Cruor rudis, roseus, crassus.
Sanguineæ guttæ. Atro repleta cruore terra. Inundant
sanguine fossæ. Cæde replebat humus. Arva cæde mades-
cunt. Sanguine terra repet. Largo terra sparsa cruore ma-
det. Membra fluentia rabo. Sparsa rorabant sanguine ve-
pites.

SANGUINE GAUDENS.

Cupidus cuoris. Gens avidissima cædis. Multâ
cæde cruentus. Sævus. Crudelis. Sanguinem si-
tiens.

SANGUINOLENTUS.

Sanguine sparsus, conspersus. Maculatus, scedatus
sanguine.

sanguine. Stetit imbre cruento informis facies. Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Preceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA. Provida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divum munus. Cautè prævila pericula vitans. Omnia consultâ mentè gerenda regens. Cui comes est gloria, & immensæ opes. Nullum numen abest si sit prudentia. Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia summa. Est ei animus rerum prudens. Ante annos animùmque gerit, curâmque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis Auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem celer rapitur omniâque pervadit. Canities animi, quamvis ætas viridis. Ignei motus animi. *Μουσῶν σῶμα*, os Musarum. De nomine sapiente dicitur.

SAPPHO. Pœtria ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aoniæ Lesbis amica lyra. Vates Lesbia, Pelasgis. Cui ingenium molle Thalia dedit. Cui Pegasus blandissima carmina dictant. Lesbia Pieris Sappho soror addita Musis.

SATA. Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE, & SATIARI.

Exatiare. Saturare. Exsaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Jamque cibo, vinoque graves, somnôque jacebant. Nec cythiso saturantur aper. Explere dapibus, & vino sepeliri. Esse saturum. Refectus ad satietatem. Uvidus egregiè Placata est fames epulis. *V. E. mulari.*

SATISFACERE. Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lactare inani spe. Voto respondere.

SATURNUS.

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falcitenens. Curvatâ falce minaris. Qui genus indomitum, & dispensum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aurcâque ut perhibent, Saturno rege, fuerunt secula.

SATYRI. Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dil. Turba proterva. Saltibus apta juvenus. In Venerem Satyrorum prona juvenus. Saltantes lascivi, capripedes, cornipedes, bifformes, petulantes, monticolæ sæmimares. Este proci Satyri, petulantia numina, turpes.

SCABIES. Grex totus in agros unius scabie cadit, & porrigine porci. Scabra, mortifera, atta, mala. Lædere aut teneras pustula rupta manus. Turpes ovēs scabie tentat. Pernitiosa lues. Illuvies. Scabie laborare. Urgere scabie.

SCANDERE.

Ascendere, conscendere. Evadere ad summi fastigia culminis. Summi fastigia recti ascensu superare. Ingredi in altum. Possesque sub ipsos Nituntur gradibus. Mox sese attollit in auras. Tollimur in cœlum. Conscendit furibunda rogos. Superat evadere ad auras. Inque domos superas scandere cunfuit.

SCELUS. Infandum, nefandum, exitiale, immane, nefarium, impium, cruentum, inexprabile, crudele, pendendum, detestabile. Factum triste, turpe. Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos. Piaculum. Comen. Turpe nefas. Quære Crimina.

SCENICI LUDI. Jocosi, placidi, lepidi. Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA. * Gymnasium. Domus, & officina Musarum. Πιερίδος Σόμῃ, domus Pieria.

SCHOLASTICUS. Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in Claris castris. Pieridum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, propriumque dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuas efferre per artes. Alcum Heliconæ petens. Fœlix Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum literarium, palæstram scholasticam discendi gratiâ frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nomina clara mori. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens longa famæ. Ad frugiferam scientiam pervenire. Hanc ignara futuri. Ego te intus & incute novi. Casus

mibi cognitus urbis. Ne lateat doli fratrem, V. *Intelligere.*

SCINDERE. secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites incidere falce novellas. sonat ista securibus ilex. Putrida membra recidit. Aeriam ferro proscindere quercum. Mergere ferrum in robora. In multas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum. Ulceris os. Validam in vites moliri bipennem. In frustra secare. Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur scinditur. Ferro sonat alta bipenni Fraxinus. Antiquasque domus avium cum stirpibus imis Eruit. Quære *Findere.*

SCOPULUS. Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. scopulus raucis adesus aquis Insanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupēs.*

SCORPIUS. Horrens, horridus, letifer, mortifer, dirus, formidolosus, venenotus. Uncâ caudâ venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores inter gentis non ultimus ipse. sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Phariseorum cum turba cõsset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisei, scribæque dolosi. Cæca Phariseæ factio gentis.

SCRIBERE. Mandare literis, scriptis. Committere chartæ. Reddere verba notis. Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere literam. Dexterâ cum charta loquitur. signare tabellis arcana. Exarare notas. Tradere chartæ verba latentia. Jam satis invalidos calamo lassavimus artus, & manus officium longiùs ægra negat.

SCYLLA. V. *Charybdis.*

SCYPHUS. V. *Calix.*

SECARE. V. *Scindere.*

S. SEBASTIANUS.

Inclytus armorum ductor de nomine Graio, Quod si quis velit in nostram traducere linguam, Dicit adorari dignum.

SECURITAS. Stant ea locis tuta suis Palladio numine tutus. Carminibus metus omnis abest. Quare *Tutus*.

SEDERE. Confidere. Solio at è subnixâ resedit. Sedibus hæret in iisdem. Vivôque sedilia saxo. Confidere saxo. Sedere sedilibus. In molli confedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio Phœbus claris lucente smaragdâ. Patriâ sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius confedit acervo. Ante focos scamnis confidere longis.

SEDITIO. Turbida, recens, furens, intestina, perniciofa, clamorosa, rebellis. Tumultus discors, horridus, terrisonus. Motus. Discordia. Factio. Publica ira. Coorta est Seditio, sævæque animis ignobile vulgus. Quare *Discordia*.

SEGES. Fertilis, læta, uber, tenera, crescens, triticea. Divitiis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereis dona. Ceteris munus. Alimenta mitia, Cerealiæ herba. Humus refecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Seges scabræ rubiginis experts. Spicæa messis. Curvâ jam falce petenda. Primis segetes mæriuntur in annis.

SEMINARE. V. Plantare.

SEMPER. Donec erit totius machina mundi. Dum mensis & annus eunt. Convexa polus dum sidera pascet. Fulgebunt dum sidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aëre tellus. Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicat Lucifer ortus. Dum mustis uva tumebit. Dum cadet incurvâ falce refecta Ceres. Quem referent Muzæ, vivet dum robora cellus, dum cœlum stellas, dum vehet amnis aquas. * dum sol diale jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. V. *Eternus*.

SENATOR.

Gravis, prudens, sapiens, præclarus. Inter pars optima cives. Ingenio magnus. Judicio gravis. Judiciæ dexteritate conspicuus.

SENATUS. Prudens, lætus, sanctus, sacer, augustus. Sacer ordo senatus. Custodem legis quem Deus ille jubet. Turba Senatus. Turba patrum. Patres

verendi.

verendi. πόλειος σωτήριον, civitatis salus.

SENECTUS. Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, canens, rugosa, veneranda, Nestorea, Pylia. Canā nite tempora spargens. Seta & sapientior ætas. Passu non faciens strepitum. Longa senectus, debilitans animi vires, mutansque vigorem. Consiliis melior, sed viribus ægra. Veniens tacito pede. Tremens artus, terreisq; innixa bacillo. Canis rugosa capillis. Ta-dans membra. Jam propior letho, fessusque senilibus annis. Raris jam sparsus tempora canis. Sed jam ferocior ætas. Terga dedit, tremuloque gradu venit ægra senectus. Jam mea, cygnæas imitantur tempora plumas, Inficit & nigras alba senectæ comas.

SENE X. Annosus, diuturnus, longæus, antiquus, infirmus, tremulus, effæctus, tardus, anhelus, incurvus. Fessus tardusque senilibus annis. Cui frontem ruga senilis arat. Inutilis annis. Longis consumptus ab annis. Canā nive tempora sparsus. Habens albentia tempora canis. Tempora imitantur cygnæas plumas. Sustinens titubantes artus baculo, seu feru-
Ævo jam gravior. Nix humeros infusa tenet. Confectus ætate. Cui rugis verus frontem senectus exarat. Politus in occasu, hyeme, catastrophe viæ. Cum baculo perâque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis gravis, æque animi maturus. Maximus ævo. Obsitus annis.
Quære Vetus.

SENTENTIA. Dubia, certa, fida, candida, iusta, tristis, cadens more ruinæ. Prudens animi sententia. Excusso scelæ sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia posco Nate deâs, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo sententia constat, Mens immota manet. V. *Sentire.*

SENTENTIAM MUTARE.

Mentem retorquere, Inflectere, exuere, mutare. Sententiam vertere renio. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexis sensus, animûmque labentem. Impulit. Quæ te genitor sententia vocat? Consilia in melius referre. Hæc altere

THESAURUS

nanti potior sententia visa est. Animum nunc huc ce-
rem, nunc dividit illuc.

SENTIRE. Sic stat. Fert animus. Hæc mihi mens
est. Sedit hæc sententia menti. Hoc animo fixum, im-
motumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi
mens dubia est. Certa est mihi sententia. Certa sedet
sententia.

SENTIRE IDEM. Mens omnibus una est. Om-
nibus idem animus. Omnibus hæc animo sententia con-
stat. Omnibus hæc sententia menti. Omnes amor unus
habet.

SEPELIRE, & SEPELIRI.

* Humo tegere, ac foveis abscondere. Exanime cor-
pus reddere sepulchro. *Virg.* Animam sepulchro condi-
mus. Supponere terræ. Contumulare humo. Tumu-
lo nobiliore jacet. Tellus gremio complectitur ossa. Re-
liquias condere terræ. Humare. Sociis dare tempus hu-
mandis. Inhumata corpora terræ mandare. Corpora
terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare hu-
mo. Condere sepulchro. Ponere terræ. Artius tegere
marmore. Absenti ferre inferias, & decorare sepulchro.
Corpus humo textit. Tumulo supponere. * Terræ terram
reddere. *Quære Humare.*

SEPEs. Alta, spinosa, longa, texta, humilis. Len-
to de vimine texta. Agri munimen. Septum. Sepimen-
tum.

SEPTENTRIO. Axis gelidus. Septentriones. Geli-
di triones. Proxima sideribus tellus Erymanthidos ursæ
Me tenet. Quæque Lycaonio terra sub axe jacet. * Ubi
horrifer regnat Boreas. Sub gelido Parrhasiæ vi-
ginis axe. Ad ortus gelidi aquilonis. Sub cardine mundi,
qui semper extat altior liquidis aquis. Sub axe Boreæ,
penult. longâ. Cùmque suo Borea Mænalis ursa vidit. Pars mun-
di deterior, ubi perpetuò terra stat ista gelu.

SEPULCHRUM.

Ædes marmorea. sepulchretum. Monumentum.
Tumulus. Bustum mœstum, mutum, triste. Mausole-
um. Marmor tumuli. Humus ingesta, congesta. Urna
arcta.

SEQUI. sequi, legere vestigia. Terga sequi. Pres-
sa pedum signa sequi. Ponere subire. A tergo sequi.
sub-

subsequitur, pressóque legit vestigia gressu. Insequeris, fugio; fugis, insequor. sequitur vestigia furtim. Insequitur, trepidíque pedem pede servidus urget. * servare vestigia. Consequi. Insequi. Instare, & ardere. V. Venari.

SERENITAS. Aura serena. Candidus, serenus dies. Placidi indulgentia cœli. Jucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubilus aër. Ecce serenato clarum jubar emicat axe. Purgatúsque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti, Ponat & in sicco molliter unda minas. * Innubis dies.

SERERE. V. Plantare.

SERMONES. Credibiles, varii, amœni, lepidi, politii, perpolitii, compti. Togatæ muner a militiæ. Nec voces ullas tractabilis audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediâque in voce resistit. V. Oratio, & loqui.

SEROTINVM TEMPS.

Proximus Hesperias Titan abiturus in undas. Devexo propior fit vesper Olympo. Fusco Hesperus ibat equo. Jámque suus vultus sol condidit. sub prima crepuscula. sera rubens accendit lumina vesper. Condere jam vultis Sole parante suos. Pronus erat Titan, inclinatóq; petebat Hesperium temône fretum. Cùm jam propè luce peractâ, Demere purpureis sol juga vellet equis. Jam labor exiguus Phœbo restabat, equique Pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.

SERPENS. Pestifer, lethifer, sinuosus, noxius, noceus, maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. sinuosa volumina torquens. sinuans immensa volumine terga. se in sua membra plicans. sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens. Colli-gens se tractu in spiram. Ore micans linguis trifulcis. Coluber latens, latitans in umbra. Latens sub graminis herba. seps rabificus, virulentus. Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterva anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues. Picti squalentia terga lacerri. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSUS, DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pectore verrit humum. Custos arboris aureæ, Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Extans triplicem per sibila linguam. Rotans se spiris, agitanque in verbera caudas. Sinuosis orbibus errans. Contortus squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans longo corpore. Cui duo oculi sub geminis fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortus in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitantibus horrens Sibilat, & torto pectore verrit humum. Qui cristâ linguisque tribus præsignis, & uncis Dentibus horrendus. Sibila dans sanique vomens, linguisque coruscans.

SERTUM. V. *Corona.*

SERVARE. V. *Habere.*

SERVIRE. * Servire, & pati jugum. Mancipium esse. V. *Famulus.*

SEVERUS. V. *Gravis.*

SIBILARE. Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare. Stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tolerare horrenda sibila.

SIBYLLA. Vivax, avernalis vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla. Horrendas canit ambages. Carminis Euboici fatalia carmina. Abdita quæ senis fata canit pedibus. *Antrum Sibyllæ his versibus descripsit Virgil. 6. Æneidos.*

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum :
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

Percaluit cœlumque utæque paludes. Ætherio recens exarsit fidere tellus. Solibus ætheriis, alioque recanduit æstu. Tabula canescunt, cum frondibus uritur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Finit canis æstifer arva. Medium sol igneus orbem. Danserat, arebant herbæ, cava flumina siccis Faucibus

ad limum radii tepesfacta coquebant. Terræque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor, Meridies.*

SICCUS. Siccis fervoribus ustus. Sicca diu fuerat tellus, sitis ufferat herbas. Et sicco terram spuit ore viator Aridus. Aret ager. Vitio moriens sicut aëris herba. Dicitur Ægyptus caruisse iuvantibus arva Imbribus, atque annis sicca fuisse novem. * *Herbæ radiis æstivis deficiunt, & languida demittunt papavera colla.*

SICILIA. Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Ennæa. Grata domus Cereri. Sedes Erycis. Arva Cyclopi. Arva Typhoidos. Ænæ. Quæ tribus scopulis vastum procurrit in æquor.

SICHLÆ. Musæ, puellæ Sicelides. Matres Nesiades.

SIDUS. V. Stella.

SIGNA SIGNIFICARE.

Manifesta, extantia, secunda, prospera, felicia, grata, rara, certa, incerta, regenda per nutum. Testa supercilio. Notæ apertæ, non satis occultæ, fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. * Præseniémque viris intentant omnia mortem. Edere notam. Canere et minari clades futuras. Cometes crine minaci nunciat ratibus ventos. Militiam indicit terris.

SILENTIUM. Tuciturnum, mutum, alium, longum. Pythagoricum. Eximia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia. Taciturnitas. * *κλῆις γλώσσης* clavis linguæ.

SILERE. Ore premant voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressioque obmutuit ore. Tenere silentia. Præstare silentia. Tum facta silentia testis. Tum facta silentia linguis. Conticuere omnes inveniæque ora tenebant. Obstupuit, retróque pedem cum voce repressit. Silent, arrectisque auribus adstant.

SILENUS.

Ebrius, piger, levis. Titubans annis que meróque. Suis semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui senex ferulæ titubantes ebrius artus Sustinet. Silenum pueri somno videre jacentem, Inflatum hesternovenas, ut semper, Iaccho.

SYLVA. Antiqua, verusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria.

Fre

Frequenter abibus. **Nudæ** cacumina sylvæ. **Permultos** annos incædua. **Pandens** sub brachia circum, **Signæ** que dans avidis materiâque focis. **Diffundens** ramis tenues umbras. **Nemus** frondiferum. **Amœnum**, obscurum, apricum, invium, tacitum. **Frondibus** decoratum. **Venatibus** aptum. **Horrens** fulmineis aptis. **Lucus** frondosus. **Nigrâ** formidine caligans. **Saltus**que profundi. **Sylva** fuit latè dumis atque ilice nigra **Horrida**, quam densi complêrant undique sentes.

SIMIA. Deforme animal. **Rugis** annilibus. **Villo** flavente. **Rauco** stridore. **Diffimilis** homini, similisque. **Simia** persimilis turpissima bestia nobis. **Humani** existit simulator simius oris.

SIMILEM esse. **Gerere** corpus & vocem alicujus. **Affimilari** voci alicujus. **Ore** aliquem referre. **Alicujus** os habirumque gerere. **Omnia** Mercurio similis vocemque colorumque; **Et** crines flavos, & membra decora juvenita. **Cujus** erat facies in qua materque paterque Cognosci possent. * **Sic** oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. **Effigiem** alicujus referre. **Credi** posset latonia. **Animis** æqualis, & annis. **V. Pingere**.

SIMPLICITAS. **Nuda**, rudis. **Digna** favore. **Ævo** rarissima nostro. **Artibus**, & verâ simplicitate bonus. **Prudens** simplicitas.

SIMULACRUM. **Saxum**, nudum, vanum, impium, profanum. **Falforum** simulacra Deorum. **Condita** de marmore duro, de robore querno. **Quæ** ex quolibet ære pro diis humanæ composuere manes. **Mentiri** numina divi. **Ludicra** numina. **Idolum** Dea facta manu. **Simulacra** habentia guttura cassa locuturæ vocis.

SINAI. **Culmina** Sinæ. **Alta** cacumina Sinæ. **Sinai** prope culmina montis. **Palmiferæ** nimbo in vertice Sinæ. **Legifero** Sinai sub monte.

SINGULTIRE. * **Ima** longo ilia singultu tendere. **Frigidulos** ore udo singultus ciere. **Moliri** singultantia verba. **Rumpere** verba singultu.

SINISTER. **Lævus**. **Læva** de parte. **Flectere** cursus in lævum. **Læva** manus.

SIRIUS. **V. Stella canis**.

SION. **Altæ** rupes veneranda Sionis. **Sacræ** juga celsæ Sionis. **Templa** alta Sionis. **Culmine** sacro Montis,

qui Solymæ clarus supereminet urbi.

SISTYPHUS. Æolides. Saxum volvensque petensque. Revolubile pondus habens, Immensusque lapis descensum Sisyphon urget.

SITIRE. Ardere, laborare, premi siti. Sitis urit. Sitis guttura arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arent nimia siti. Pendula labra hiant sicca siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anghela sitis. Sitis, & nullo rabies exinguitur haustu. Ignea venis acta sitis miseros exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Sicco torrent sitis ora palato. Ora sicca rigent, & lingua arida hæret pacato. Flagro incensus siti.

SITIS. Anghela, arens, aspera, avida, sicca, arida, fervens, fervida, rabida, æstiva, Tantalea, hydropica, implacabilis. Urens, torrens guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGHERE. Sitim pellere, depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rabidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim explere, eximere.

SOCIUS, SODALIS. Unanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Jure sodalicii qui mihi junctus erat. Quos ego dilexi fraterno more sodales. Doctus & unanimis odiis turbare sodales.

SOCRATES. Doctissimus. Ore imperturbato. Senex, sapiens ab Apolline dictus. Pythagoram, Anytique reum, doctumque Platona. * Sophroniscides.

SOL. Aureus, candidus, serenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, roseus, multifidus, vagus, splendidus, rubens. Nitidissima solis imago. Sol puro nitidissimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hyperion. Hyperione natus. Pater Heliadum. Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui providet omnia. Auctor lucis. Qui latè facta diurna videt. Jubar radiis insigne coruscis. Phœbeia lampas. Lux Phœbea. Phœbeia luminis ignes. Magni lumina solis. Irriguo cuncta calore fovens. Certo moderans currentia tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radiis omnia lustrans. Præbens

Præbens lumina mundo. Sol radiis frontem vallatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureum topidum qui movet axe diem. Flammigero remone coruscans. Terrarum lustrans spatia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaethontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui spargit lumine montes. * αἰθέρος ὄμμα, oculus ætheris.

SOL OCCIDIT. Hesperias Phœbus descendit, decedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduos sol mergit equos. Phæbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus se inclinat in æquor. Condit sol æquore flammæ. Sol caput occulit undis. Sol tingitur oceano. Absconditur undis. Occiduas pronus festinat ad undas. Tethyos intrat aquas. Mergitur occiduis undis. Se æquore condit. Se condit in undas. Alto se gurgite condit. Occiduis se abdit aquis.

SOL ORITUR.

Exoritur, surgit, emicat, emergit, levatur, tollitur, tollit se, relinquit pelagus, levat se pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exurit undis. Caput attollit. Æquoreis se attollit ab undis. Se vasto gurgite tollit. Ascendit Olympum, sua sidera promit. Surgit Oceano. Oceani consurgit ab undis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vasto gurgite. Sol fugat astra suis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSERVATUR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol regit caput atrâ caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur exâ ferrugine Phœbus. Sol obregit vultus densis tenebris. Sol exurus luce meret. Tenebræ obducunt immensum solis jubar. Sol negat officium mundo, & se subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol ruber, & faciem atro velat amictu. Sol dat signa Dei offensi tectus ferrugine nigra. Soror Phœbo fratri intercipit lucem, à quo lumen habet, & nigro obducit amictu. V. *Eclipsis Solis.*

SOL SPLENDET. Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, resulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris offendit honestum. Scintillare, videtur.

POETICUS.

videtur. Conspicitur radiis suis. Stat cœlo.

SOLE ORIENTE. Cum sol surgit ab Oceano. Sole remergente, veniente, ex oriente. Orbem cum reregit Phœbe, lampas. Ubi jam nitido ortu sol aureus exulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN. Solamen longis illa fuêre malis. Solamenque mali de collo fistula pender. Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaque dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ. Tu curæ requies, tu medicina venio. Cure, casusque levamen. V. *Consolari.*

SOLERE. V. *Consuetudo.*

SOLEMNITAS. V. *Festum.*

SOLITARIUS MONACHUS.

Cui detonsi abraſo vertice crines. Religione sacer. Qui sacro tectus contendit ad astra cucullo. Fidei sectator avitæ. Verus veræ pietatis amator. Patrum vestigia sectans, calcans. Exemplar venerabile morum. Precibus Dominum cantuque fatigans. Omni sponte inopem traducens tempore vitam. Probra necemque ferens Christi solius amore. Quem non detramite recto Impia sacrilegæ flexit! contagio turba. Noctes atque dies sacris concentibus implens. Ore, manu, vita, cupidus prodesse cuivis. Qui vitæ rimatur iter melioris, & alta mente Dei leges noctesque diésque revolvit. Debita turba Deo. Quæ laudes Domini nocte diéque sonat. Ad loca sacra manus per opacæ tempora noctis Tendens, dicendo vota precésque Deo. Grato præconia cantu. Decantans Domino turba ministra Deo. Quæ semper sacra Domini versatur in æde. Quos uni assidue juvat invigilari labori. Atque opari, licet arma fero, mortemque minesur Impietas.

SOLVERE.

* Resolvere. Manicas atque arcta levare vincula. Exuere palmas vinculis. Tunicam recingere. Crinales solvere vitas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla solutis nodis. Solvere compagem navis. Laxare vincla, frena.

SOLUS.

SOLVS. In solis incomitata locis. Nullo comitante.

SOMNIUM. Inane, nocturnum, vanum, sollicitum, falsum. Visus falsus. Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementia. Veros imitantia casus. Varias imitantia formas. Tacitæ noctis imago. Simulacra, vultus, species quietis. * Πᾶς νυκτός, filius noctis, *nox enim somnia parit.*

SOMNUS. Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, irriguus, mulcens, languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Fessos artus complectens. Pectora fassa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Sublens furtim lumina fessa. Munera somni. Inertia somni. Placidissimus Deorum. Somnus pax animi. Moris imago. Adimens vires, & pectora mulcens. Mirus gravitate Sopor. * Καίγυνη & Σαυτόιο, consanguineus lethi.

SOMNUM FUGARE.

Abrumpere somnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, discutere, expellere, arcere, fugare somnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare somno. Moliri corpora ex somno. Pellere somnos. Auferre somnos. Adimere, removeere somnum. Soporem clamore solvere.

SOMNO SUCCUMBERE.

Vinci somno. Premit lumina quies. Premi soporis gravitate. Sopore solvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus subrepat, subit, excipit, capit, mulcet, movet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victis subrepat ocellis. V. *Dormire.*

SONARE. Dare sonitum. Fit sonitus cæti. Ingenti sonuerunt omnia plausu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare.*

SORDIDUS. Pollutus, spurcus, impurus, fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. * Prorsus ab immundis purgatæ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine rinctus. Et cujus facies cacabus alter adest.

SOROR. Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Socia generis. Incedunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS. Dura, onerosa, irrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia versat. Intentata manebat. Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors ultima rerum. In dubios casus, & prona pericula mortis præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna*.

SORTIRI. Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sorte capere. Sorte dari.

SPECTRUM. Nocturnum, noctivagum, vanum, terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Territantes hominum animos.

STEVLA. Pharos. Turris summa. In latus omne patens turris.

STHÆRA PLUMBEA. Globus ferreus, plumbeus, igneus, penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulphureis ignibus per auras, & fulminea turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulphureis ignibus. Quam machina belli vi sulphuris impulit ex altis jugis. V. *Tormenta bellica*.

SPECULUM. Nitidum, nitens, coruscum, mendax. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens formam spectantibus. Reddens simulacra imitantia verum. Assimulans faciem spectantis. Opposita speculi imago. Speculi nitidissimus orbis.

SPECULUM CONSULERE. A speculo simulatrix umbra resultat.

SPELNCA. Vasta, opaca, obscura, latebrosa. Vix ipsis inveniendâ feris. Scabro pendens topbo. Rupes cavata. Nemorum secreta. V. *Antrum*.

SPERARE. spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. Duci, capi, lactari spe. sperabam tamen atque animo mea vota fovebam. spes mihi magna subit. spem sibi accendere. Pendet ab officio spes mihi magna tuo. Afflictis melius considerare rebus.

SPERARE FRUSTRÂ. Agitare spem inanem, spe trahi inani. Haurire animo spem inanem. Inani spe pascere animum. Nutrire spem inanem. Inani spe suspensum

THESAURUS.

pensum frustrari. Spes vana credulitate fovet. spes irrita concedit tenues in auras. Spes vaga pectora ludit. spes mihi casta cadit. Spe multum captu inani.

SPERNERE, V. Contemnere.

SPES. Inanis, dubia, vacua, irrita, falsa, caduca, incerta, avara, credula, avida, anxia, sitibunda futuri. Tollens tædia vitæ. Alens afflictos. Per mala animas ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ valicâ solatur compede victum. Nec mihi jam patriam antiquam spes ullâ videndi est. s'émque metumque inter dubius. spe fervidus ardet. spes bona sollicito victa timore cadit.

SPIRITUS. V. Deus.

SPIRITU SANCTO ILLUSTRARE.

Vide **COR.**

SPONSA. Nova nuptia. Nova conjunx. Complectens sponsum suum blando amore. Laude pudicitia docta parare decus. Docta servire marito. **V. Nupta.**

SPONTE. Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per se. Utinô. Vi propriâ nituntur, opisque haud indiga nostræ. Ipse volens, facilisque sequetur. Nostrum citra laborem. Omnia sponte suâ proveniunt.

SPUMARE. * Edere spumam. Cautes aspergine salâ spumant. Elidere spumam. Spumat aper. Pocula nitido spumantia lacte. Aliè spumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPURCUS. salacitatis nepos, primâ brevi, secundâ longâ. sue spurcior. Quem cogitare solùm grandis fit nausea.

SPUTUM. Fædum, sordidum. Fædans, spurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva spurca, immunda. Excreatio.

STAGNUM. Profundum, olens. Innabilis unda. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. **V. Palus.**

STELLA. siderea, serena, splendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per igne micans. Astra, sidera ignea, cœlestia, rutilantia, splendentia, flagrantia, rotantia, errantia, sublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per igne volan-

es, cadentes. Lumina. Lucēs. Ignēs fiderēi. Cœle-
ria signa. Nullis obscura tenebris. Æterni ignēs. Nu-
κός τέκνα, noctis filii.

STELLARUM, seu SIDERUM aliquot Nomina.

* Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septentri-
ones. Pleiades. Arctos. Atlantides. Gnoſſia corona.
Canis. Bootes. Capricornus. Hædi. Oleniæ ſidus
pluviale capellæ. Andromede. Perſeus. Helice. Cyno-
ſura.

STELLA CANIS, SIRIUS.

Canicula Icarī, ſitibunda, fervida, ſicca, æſtiferā,
æſtīva, ignea, ignicoma, ſitiens, Erigoneia, morbo-
ſa. Torrens arenti ſiti arva. Coquens terras immo-
dicis ignibus aſtri. Urens arentes terras. Scindens hi-
ſulca arva ſiti. Cui ſulcus rubor imbuīt ora. Fer-
vida ſtella Icarīi canis. Sicci ſtella proterva canis, ſi-
rius pulverulentus, igneus, inſanus. Exercens rapi-
dos ignēs. Sævo lumine lethifer. Incendens anhelan-
tes agros. Rapidis ſolibus agros urens. Vernantes, flo-
rentes, ridentes agros undique lædens. Scindens, ſin-
dens arva. Siccas meſſes coquens. Exurens campos le-
thali æſtu.

STELLA VESPERTINA, HESPERUS.

Hesperus, lucidus, nuntius noctis. Primas reſe-
rens tenebras. Ite domum ſaturæ, venit heſperus, ite ca-
pellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Vergiliæ imbriferæ, aquoſæ, madidæ, pluvix, At-
lantææ. Atlantides Boæ. Pleiadum ſigna, minæ. So-
rorum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flam-
mis ſidera. Nubila Pleias. Atlantias. Ex Pleion nata.
Ex Atlante ſorores. Septem Nymp hæ Atlantides. Quæ
oræ ver faciunt.

S. STEPHANUS. Audet Stephanus pro nomine
Chriſti, Nullius exemplo inſuctus profundere vitam In-
ter ſaxa nivis ritu volitantis, & iſtus. Quem ſaxeus obruit
imber. Horriſono lapidum nimbo, & crepitante procella
Obutus. Stephani errabant aures, & tempora circum ſa-
xæ tela. Αἰθόλανθος νιφετός, lapideus nimbus.

STERCORARE TERRAM.

* Letamen terræ in niſcere. Spargere terram ſimo
pingui.

pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. saturare
la limo pingui. Effœtus cinere immundum jactare per
agros.

STERILIS. Male fecunda. Nulla pignora reddens
uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nulla tori. Tri-
ste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus. sic domi-
num sterilis sæpè fefellit ager. Nec sterilis locus ullus
inà est, ut non sit in illo Mistra ferè duris utilis herba
rubis.* Difficiles terræ & colles maligni. salsa tellus, &
frugibus infœlix. Malus ager. *Virg.* segnis campus
Tellus infœcunda, in qua infœlix solium, & steriles do-
minantur avenæ. sterilis profundi vastitas squalet soli
Tellus to per æterno situ. Regio inepta frugibus. Æg-
solo macies.

STERNERE, & STERNI.

* sternere humi. Agmina sternere cuspidis i-
Multa porrectum extendere arenâ. Fundere manu ho-
stem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effun-
dere solo. Dare ruinas arboribus stragémque satis. Ruc-
re omnia lare. Ingentis turbine saxi prosternere. Va-
rum onus motu collabefactare. *Quære Facere.*

STIGMATA. Nota publica. Nota iniusta. Victurus
in cute punctum.

STOMACHUS. Vacuus, jejunos, latrans, plenus
Murmurans inus. Fervens vino & cibo. Ventriculus
Jejunus rarò stomachus vulgaria temnit.

STIRPS. Progenies alta, bona, pia, regia, generosa
nobilis. Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. stem-
ma. Claro sanguine cretus. Pæclarâ stirpe creatus. Est
genus omnibus unum. Natus origine pulchrâ. Magna
de stirpe nepotum. Genus alto à sanguine Divûm ducere.
seque ortum antiquâ Teucrorum stirpe volebat. Du-
rum à stirpe genus. Genus amborum scindit se sanguine
ab uno. *V. Nobilis.*

STRANGVLARE, & STRANGVLARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueo inferere. Laqueo
innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo inter-
meri. Claudere vocis iter. Laqueo fauces frangere. Pa-
animam laqueo claudunt, mori q; timorem. Mor-
fugant ul' roque vocant venientia fata. Urque - sy- acob-
perstrictâ faucæ pœtæ, sic animæ laqueo hic via claud-

TORTO frangere fune gulam. V. *Suspendere.*

STRENUUS. V. *Armis praestans.*

STREPERE. Murmura miscere. Dare sonitum. Movere sonitus. Raucum murmur dare. strepit mur-
mure campus. Consonat omne nemus strepitu collésque
resultant. Mare stridet refluentibus undis. Terribilem
sonitum tuba increpuit. Tecta fremunt. Frigidus syl-
vis murmurat Auster. Mussantque oras, & limina cir-
cum. Fit strepitus tectis, vocémque per ampla volutant
Atria. V. *Clamare.*

STREPITVS. sonorus, horrifonous, rapidus, raucus.
Murmur querulum, stridens, argutum, resonans, crepicans,
oporiferum. Murmur euntis aquae.

STUDERE. V. *Discere, & Literis operam dare.*

STUDIOSUS. V. *Scholasticus.*

STULTVS. Mente caprus. Egens mentis. Amens ani-
mi. Inops animi. Nec tacui demens. Arma amens ca-
pio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis
animi. Quae mentem insania mutat. * Fatuus. Blen-
nus. Desipere. Demens. Rationis egens. Mente carens.
Excerebratus. V. *Insanire.*

STUPRVM. Furtum Veneris. spoliū pudoris. O-
pus arcanum, nefandum, infandum, incestum.

STUPRARE. V. *Virginem stuprare.*

STYX. Infera, ima, nubila, nigra, iners. Unda stygia,
stygius liquor. Stygius amnis, gurgēs, lacus. Tartarea,
inferna palus. Pallida Diris aqua. Nigra palus. Qui
per infernas horrendo murmure vallis Imperjuratae
labitur amnis aquae.

SHADELA. V. *Dea eloquentia.*

SUBFUGARE, SUBFECTIO.

subigere. Domare bello. Fundere armis. sub pede
colla tenere. Domicum pedibus calcare. Victorem im-
ponere pedem. Impositis pedibus premere. V. *Domare.*

SVBITO. Parva mora. Nec mora longa. Haud mora.
In me mora non erit ulla rumpere moras. Nusquam mo-
ra. Nec segnis retinet mora. Jam jam nulla mora est.
Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras,
semper nocuit differre paratis. sed propera, nec te venru-
ras differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pe-
dibus.

SUBMERGERE. V. Immergere.

SUBMERGI. * Aquis suffocari. *Θανόντι ἀμυβροχόν,*
mori morte madidā.

SUBSISTERE. Continere, sistere gradum. Comprime-
re gressum. Formare, coercere gradum. Siste gradum, reque
aspectu nè subtrahere nostro. Primæque verant consistere
terra. * *V. Quiescere.*

SUBNLCUS. Immundæ cura fidelis haræ.

SUDARE. Salsusque per artus Sudor iit. Tum gel-
dus toto manabat corpore sudor. Offæque & artus Per-
fudit toto proruptus corpore sudor. Sudor fluit undique
rivis. Tum toto corpore sudor liquitur. Manant sudo-
ribus artus. * Immundus olencia membra sudor occu-
pat. Humor in genas furtim labitur. Sudor gravis oc-
cupat artus. Salsæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt su-
dore brachia, *ἰδρὼς καμάτοιο προδύσελος,* sudor labo-
ris nuntius.

SNERE. Acu trajicere aliquid.

SUFFICIT. * Sat est, abunde est. Satis superque. Ob-
jam satis est. Possum contentus vivere parvo.

SULFUR. Vivax, purum, calens, sumans, luridum, ob-
ductum, inductum. Alimenta pingula flammæ. Ad-
motas rapiunt vivacia sulfura flammæ.

SULMO. Gelidus, aquosus, uberrimus undis. Parva
sed irriguis ora salubris aquis. Sulmo mihi patria est
gelido contermina fonti.

SUPERBIA. Vana, tumida, elata. Fastus. Ambitio.
Laudum arrecta cupido. Quærendi nominis ardor. Tu-
mor elatæ mentis. Tumidæ mentis fastus. Pulsus ob
invidiam regno, vi:esque superbas. Fastus inest illi
sequiturque superbia formam. Inquinat egregios ad-
iuncta superbia mores.

SUPERBUS. Sumens sibi fastus superbos. Cælo
capita ardua tollens. Gerens nimio stolidi summa pecto-
ra fastu. Gerens corda plena stulto tumore. Tollens
vertice cristas. Laudato pavone superbior. Fronte tu-
mens elatâ. Divum sibi poscere honorem. Nimium
vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia.
Animis elatus superbis. * Sermo ejus tumet insano
syrmate.

SUPERBIRE. Habet male suada superbia mentem.

Tol.

Tollere, erigere vertice cristas. Pectora tument fastu.
Pectora fastus habet. Tumere elata fronte. Gerere cor-
da turgida fastu. Gerere animis tumentibus fastus. Tu-
midum se præbere in fortunæ munere. Nunquamque
levantibus altè Intumuit rebus. *Oppræs ægerit*, super-
cilia tollere.

SUPPLEX. Incedens demissis cervicibus. Genibus
volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu succum-
bens.

SUPPLICARE. Allabi genibus. Posito procum-
bere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procum-
bere in terram ante pedes alicujus. Procumbere humi
posito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Ro-
gare veniam supplicem. Venire supplex. Demittere cer-
vicem. Inflexo poplite Succumbere.

SURDUS. Nesciens auribus uti. Non accipiens aure so-
nos. Nullos percipiens sonos aure surdâ. Cui non inest
sensus auribus surdis. Auribus captus. Surdior freto.

SURGERE. Membra levare, tollere. Linqere se-
dem. Membra levare humo. Solio se tollere ab alto.
Ter sese attollens, cubi-ôque inixa levavit. Tollit se ar-
rectum quadrupes. Ut jugulent homines surgunt de no-
cte latrones. *V. E lecto surgere.*

SUSANNA. Helchitis. Helchizæ filia. Helchirin
pueri tutatus voce pudicam Est Deus. Cui forma fuit
noxia.

SUSPENDERE. Ligare colla laqueo. Appare col-
la vincula. Interimere laqueo. Animam, animæ viam
laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo inne-
tere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere guttura
obstricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei
fac quoque guttur ear. *V. Strangulare.*

SUSPENDERE SEIPSUM. Laqueo mortem
invenire. Purpureos moritura manu discindit amictus,
Et nodum informis lèrbi trabe nectit ab alta. Non tulit
infœlix, laqueoque animosa ligavit Gutturâ. Hic laqueo
fauces, elisâque guttura fregit. Laqueo tua colla ligare.
V. Strangulare.

SUSPENDI. Ligari, necti guttura laqueo. Interi-
mi laqueo. Angi recte intorâ. Colla laqueis inseri. Sic
tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas

THESAURUS.

et suspensus Achæzi. Elidi guttura.

SUSPIRARE. V. *Gemere.*

SUSPIRIA: Prælagia luctus. Hausti suspiratus. Suspiria alto pectore ducta. *Anxia, tristitia, mœsta, gemebunda. Mœsta trahens imo suspiria pectore.*

STILVA. V. *Silva.*

T.

TACERE. Premere ora sua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocem. Linguis facere silentia. Premere, reprimere, suppressere vocem. His medium dictis sermonem abrumpt. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit Lingua, ter in primo destitit ore sonus, Med-âque in voce resistit. Conticuit tandem, factoque hic sine quievit. V. *Silere.*

TANTALVS. Garrulus, proditor. Pater Pelopis. In medio Tantalus amne sitit. Semper eget liquidis, semper abundat aquis. Cui Stygia captantur in unda Poma, atq; in mediis quæritur humor aquis. Cui poma præsentia quærit. Ramos frustra qui capiat & undas. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia capiat Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.

TARDVS. Lentus, serus, cunctans. Serâ se nocte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam sera moratur Segnitiei? Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Ithacorum expectant. Segnis, iners.

TANRVS. Candidus, spatiosus, acer, furens, trux, per cornua sævus, patiens aratri, detrectans aratrum corniger, funibundus, indomitus. Petens uncis cornibus hostem. Pedibus qui spargit arenam. Crebro feriens pede terram. Ederis, ciens terrificos mugitus. Rauco mugitu omnia compens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia sæva minans. Incurvo præbens colla premenda iugo. Quatuor à stabulis præstanti corpore tauros averte, totidem formâ superaggre juvenecas. Non illo validus subilit iuga tempore taurus. V. *Bos.*

TEGEBRE. V. *Occulere.*

TELA. Pendula, stans, assidua, tenuis, Arachnæ, Rarum opus. Ultima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens sublimis aranea telam. Arguto tenuous percurrit pectine telas. Illa etiam stantes percurrere pectine

pectine telas Erudit, & rarum pectine densat opus. V.
Texere.

TELLUS. V. Terra.

TELUM. V. nificum, sævum, nocens, cruentum, noxium, fatiferum, non revocabile, jaculabile, volubile, missile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum splendens, acutum, aduncum, nudum. H. stile fixum, jaculum acutum. Telum quod cuspire fulget acu à. V. *Sagitta.*

TEMPERANTIA. Est virtus placidis abstinuisse bonis. Inter utrumque manens. *Quære Modus, Modum servare.*

TEMPESTAS. Fera, adversa, turbida, ventosa, horrida, aspera, sæviens, nimbusa, violenta. Maris sævitia, æstus, ira. Hyems tristis, invida. Nimbis & grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis. *Quæ toto it turbida cœlo. Ἀνέμων μάχη, pugna ventorum, ἀνυπάρκτα ὄρεα, Fluctus simili montibus.*

TEMPESTAS MARIS. V. Mare turbatum.

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & remouent subeuntia nubila noctem. Effusisq; gravis decidit imber aquis. Ventī confurgunt. Magno miscetur murmure cœlum. Nimbis æthera cingunt. Horrifico tonitru cœlum omne remugit. Tempestas violenta turbat fretum. Occulitur tristi velamine cœlum. Cœlum atris involvitur omne tenebris. Contristant æthera nubes. Fertur ab immenso tempestas horrida cœlo. Eversas concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imber aqua. Involvère diem nimbis, & nox humida cœlum Abstulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effusis imbribus atra Tempestas sine fine furit, tonitruque tremiscunt Ardua terrarum. *Quære Ventus.*

TEMPLUM. Venerabile, sacrum, antiquum, religiosum, marmoreum, laqueatum, sublime. Altum sublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia sacri templi. Tecta domus sacræ. Limina templi. Suaviter sonans unanimi carmine. Loca sacra. Ædes sacra, marmore facta. Religiosa Deorum limina. Sedes fundare Deorum. Mediâ testudine templi. Faciles Nymphæ risere sacello. Fana sacris insignia. * Insignere

solido de marmore templum. Tecta sacrorum Templa superba vastis innixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPUS, Irremeabile, irrevocabile, irreparabile, lachrymabile, coelestis, & inexcusabile, volubile, lubricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens vultu unda, nec unquam recurrens. Alternans omnia. Destruens, consumens omnia. Tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens secum volventique. Labans aliquid mori. Nova temporibus ætas. Præci temporis anni. Longa, verus dies. Ævum futurum. Seculum ferreum. Tantum ævi longinque valet mutare vetustas. Hoc longis intercidit annis. Hora propositæ quæ foret apta viz. Non tractabile cœlum. Dum pelago de ævis hyems. & aquosus Orion. * Ævum, tempus.

TEMPUS TRANSIT. * Truditur dies die, novæque pergunt interire lunæ. Hor. Currit enim ferocæ ætas. Posthume, posthume labuntur anni. Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis. Et fugiunt fræno non remorante dies. Eunt anni more fluentis aquæ. Nec quæ præterit hora redire potest. Cito pede labitur ætas. Fugit irreparabile tempus. Properat cursu vita citato, volucrisque die rota præcipitis vertitur anni. Nihil est annis velocius.

TEMPUS PERPETUUM. Testatæque tempus in omne. Hic sim licet omnibus annis. Probitas longum perdurat in ævum.

TEMPORE EXTREMO MUNDI. Mundo jam decrepito. Jam jam sub mole cadente. Extremo hoc tempore. Cum jam instet lux novissima mundi. Cum instent fata novissima mundi.

TENEBROSUS. * Caliginosus. Sole carens. Nebulâ cinctus. Caligine cingitur atra. Cimmeriis septus tenebris. Locus quem nunquam radiis oriens, mediusve, cadensve, Phœbus adire potest. V. Nox. V. Nubis. V. Obscurus.

TERERE TEMPUS INUTILITER.

* Ludere operam. Verba miser frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiunt mea verba procellæ. Rapiunt conamina venti.

TERMINUS. Communis. Limbo certus. La-
pis defossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis.
Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in a-
gris.

TERRA. Benigna, dives, sterilis, feces, a-
rida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pen-
dens in aëre nullo fulcimine, nullo nexu. Alma pa-
rens frugum. Effundens innumeras opes. Grato rore
madescent. Florigero gramine vernans. Partu secunda
benigno. Subiecto aëre sulca jacens. Mater secunda.
Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decora-
ta, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa.
Longus terrarum orbis. Summus telluris margo.
Corpus, pondus, orbis, sedes terræ. In media re-
rum regione locata. Circumdatur ponto. Solum col-
tum, incultum, vile, durum. Nec verò terræ ferre om-
nes omnia possunt. Terra antiqua, potens armis atque
ubere glebæ. Salsa autem tellus, & quæ perhibetur a-
mara, Frugibus infœlix ea, nec mansuescit arando. *E-
dæ xōvov.* Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTUS. Tremor telluris. Inscissus
motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor ter-
ræ. Tremores orbis. Terrenus hiatus.

TERRÆ MOTUS EST. Tremunt abdita mur-
mure cellus. Tellus mœstissima plangit, & tremunt ingen-
ti concussa fragore. Sola vasta moventur. Sub pedibus
mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti mo-
tu percussa terra gemit. Ardua si terræ quasiatur moribus
Ida. Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat, Con-
cussæque cadunt urbes, dubiæque minantur.

TERRA MARIQUE. Terræque marique. Terræ
pelagique. Pelago & humo. Aquæ & terræ. Trans tellu-
rem & undas.

TERRERE & TERRERI. Incutere terrorem.
Percellere formidine. Metu terras cælumque fatigare. No-
vus per pectora cunctus insinuat pavor. Et magnas terræ
urbes. Cæci que in nubibus ignes terrificant animos.
Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus mi-
seris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque
improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis &
unda metus. Tremor percutiat corpora. Obsupuit.

ret. Óque pedem cum voce repressit. Obsupuit, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obturque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, & occupat pectora. Horror terrificus subit præcordia. * Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens percussa stupet. V. Formidare.

TESTARI. Testificari. Testes dare, proferre, producere. Dui mihi sunt testes. Nubila p. omitti. Sæpe mihi testis erit. Fateri de fide alicujus. Nomen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste veritas? Hoc vero teste probatur.

TESTUDO ANIMAL. Lenta, tarda, reptilis, domiporata. Sanguine cassa. Manens sub regmine suæ testæ. Quæ metuens tangi dat sua colla retrò.

TESTUDO INSTRUMENTUM. Blandilona, dulcisona; canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea, Thracia, Threïcia, Orphea, Phœbeia, Odrysia. Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congrua nervis dulce melos reddit. Placido tangit quæ pectora motu. Et curas animi non sinis esse graves.

TESTUDINE CANERE. Pulsare chelyn. Quis Chorda sollicitare. Tangere chordas. Terere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Jámque eadem digitis, jámpectine pulsat eburno. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros. Ipse cavâ solans ægrum testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina. Neris pulchra. Genitrix Nerei. Conjux Oceani. Numen aquarum. Præscia venturi.

TEXERE.

* Percurrere pectine telas. Serva operum hand ignara Minervæ, id est, valens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice docto stamina purpureæ sociaverat aurea telæ. Alvearia texta lento vimine. Telas discernere tenui auro. Lassat viduas pendula tela manus. Ducere lanas. Scamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta. Ramen

flamen secernit arundo, Inferitur medium radiis subtegmen acutis.

THALAMUS. Amicus, pudicus, cultus, genialis, jugalis, dulcis. Generans sobolem multam. Nec dulces thalamos, nec dona Cupidinis ulla.

THEOCRITUS. Poëta. Syracusius. Animæ laqueo cui via clausa fuit.

THERMÆ. Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumant aqua.

THETIS. Cæcula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

S. THOMAS. Dydimus, cui durius ære, Atque adamanteo robore pectus erat.

THRACIA. Armifera. Scelerata littora Thracum. Bistonis ora. Tellus Bistonis habitata viris. Regna Rhodopeia. Agri Sithonii. Littora Cerinthia, Polydorco quæ manavit sanguinè terra.

THURA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammæ, redolentia. Thurea grana. Virga thurea. Lachryma thuris. Blandi thuris honores. Thu is odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, repidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ. Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis. Torasque thuriferis, Panchaia pinguis arenis. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi. Urantur pia thura focis, urantur odores, Quos tener è terra divite mittit Arabs.

THUS ADOLERE.

* Thure superos placare. Acerra plena thuris. Templum thuræ vaporare. Assyrii Christo debentur odores. Conferre in aras quicquid Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudet thuris vapor. Dare thura flammis. Aras dono thuris eoi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

THYASUS. Hasta Bacchi. Tampinea.

THYRSUS. Hasta Jovis. Hasta foliis præfuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer. Thyrsi fronde viventes, frondentes.

TIBERIS. Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, torvus, altus. Gurges Tiberinus. Tiberina ostia.

Arenosi Tibridis unda. Amnis Thuscus. Thulci fluminis unda. Thuscæ gurgis aquæ. Amnis rapidis animosus in undis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberis merlus Tiberinus in undis Reddidit.

TIBIA. Mœsts, rauca, cava, longa. Avenæ structæ Junctæ arundines. Phrygio tibia curva sono. Calami palustres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multisoni delatæ tibi buxi.

TIBULLUS. Cultus, sacer. Amator Nemesis. Est gravis, & cultus, puroque simillimus amni. Grandiæque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. *Formidare.*

TIMERE DEUM. V. *Deum timere.*

TINCTURA, & TINGERE.

Varios discit mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutantur Tyrios incotta labores Tinctæque Sidonio murice lana. Juvat albentes invertere lanas. * Sanie infuscator arerâ. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyriis Frontem pingere moris. Vellus medicatum ætheniæ Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Saturare veste murice.

TOGA. Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera. Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE. Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala sufferre labores duos. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duos perferre labores. Multum terris jactatus & alto. Ventos perpeffus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare laborem. V. *Pati.*

TONAT. Cælum tonat omne fragore. Jupiter strepitu exterruit orbem Magnus ab ætherio personat ære fragor. Iterum atque iterum fragor in tonat ingens. Magno miscetur murmure cælum. Tonitru cælum omne cietur. Pater, omnipotens ab alto cælo intonuit. Intonant poli. Subitoque fragore intonuit cælum. Eurique Zephyrique tonant domus. Cælum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat alti regia cæli. Vidisti toto sonitus percurrere cælo, Fulminæque æthereæ dissiluisse domo. V. *Tempestas.*

TONI-

TONITRUM. Horridum, igniferum, æthereum; terrificum, raucum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cœlo. Movens humanas mentes. Tumultus ætheris. Gravis fragor. Fractæve tonitrua nubis. Tonitrus horrificus. Αἰθέριον μύχημα, æthercus mugitus.

TONSOR. Solitus, longos ferro refecare capillos. Tonsor jam reliquos metat capillos. Tonsor capiti non est adhibere necessum, Nec malè deformer rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit docta barba resecta manu. Acuta tonsor incautum nec adhuc torondit cuspide mentum. * Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA. Crudelia. tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Ejaculans fulmineos globos. Vomens lethale glandes. Jacens rapidos globos sulphureo igne. *Bombarda. Quære sphaera plumbea.*

TORRERE. vide *Assare.*

TORRENS. tumidus, fervens, spumans. Undis pluvialibus auctus. Flumine perpetuo torrens solet altius ire: Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens. Sternit agros, sternit lata lætata, boumq; labores. v. *Fluvius. Rivus.*

TORTOR. v. *Carnifex.*

TRACTARE. Manibus contrèctare, contingere aliquid. Inter manus & brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longæ dextra deducere barbæ.

TRAHERE. Bigis raptare, trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnalsi desert a per ardua pulcis Raptat amor. Trahit sua quemque voluptas. Nescio quâ natalè solum dulcedine cunctos Ducit, et immemores non finit esse sui.

TRANARE. * Tranare flumen. Transilire vada. Transmittere flumina nando. Exponere corpus in ulva adversa. Transnare sonoras torrens torrentum furias.

TRANQUILLARE. v. *Placare.*

TRANSFIGERE. Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia. Ense latus perforare. Gladium lateri

274
recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere enses in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGURARE. Formas se vertere in omnes. Omnia transformat sese in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mille figuras. Non poteras animi vertere jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Christus. Induere vultus alicujus. V. *Metamorphosis.*

TRANSIGERE FOEDUS. FOEDUS
facere, pacisci pactum.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsentis pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Cœunt in fœdera dextræ. Aeternam pacem, pactosque hymenæos exercere. Aeterno fœdere pacem conjungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes. Fœdus perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis. Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITUS. Trajicere celeri pede. Vi facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE. Tremiscere, contremiscere, contremere. Intremiscere. Frigidus horror subit mentem. Gelidus tremor ossa pererrat. Mœstificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare metu. Subitus tremor occupat artus. Pavidâ trepidat formidine pectus. Corpus ut impulsæ segetes Aquilonibus, horret. Me tremor invasit, Rabam sine sanguine mœstus. Me luridus occupat horror. Obstupuit, gelidusque comas erexit horror. Gelidum pectora frigus habet. Poplite succiduo genua intremuere, fugitque Et color, et sanguis. Vid. *Formidare.*

TRI-

TRIDENS. Cuspis triplex. Telum tricuspe. Tridus, sævus, æquoreus, infestus, validus. Et miseris undas versare tridentibus undas.

TRINITAS. Trina potestas. Sancta, alma tritas. Triplex persona, sed idem, Et Deus unus. Simplex ætherii numinis unitas, Quæ distincta eadem est, veraque Trinitas. Patris, & æquæ proles, statusque sacri, Splendeat æternâ laude perennis honos. Gloria summi Patris, Natique, & flaminis almi.

TRISTEM ESSE. Duros animi tolerare labores. Clausum pectore vulnus habere. Maxima in ipsius vultu sunt signa doloris. Ægra corpora trahere. * Totus in latus defluit et lachrymas, V. *Dolere.*

TRISTITIA. Gravis, terribilis, ingens. Mœror acerbus, sollicitus. Miscentur tristitia lætis. Infandum regina jubes renovare dolorem. Omnia tecum unâ perierunt gaudia nostra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICUM. Triticeæ sœcus. V. *Frumentum, seges.*

TRIUMPHARE. * Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multata cum laude repressit. Victorem laurea serâ gerentem portat niveis currus eburnus equis. Lauro devinctus agresti, Miles Io magnâ voce (trumphe) canet. Triumphare hostem, & de hoste. Ducere triumphos ad templâ Deum. *Virg.* Ire superbificâ manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclita lumina.

TROCHUS. Nunc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habentis Curvatis fertur spaciis. Namque agor ut per planatitus sola verbere turbo.

TROJA. Ingens, alta, perfida, diruta. Regna Trojana. Alta curia Trojæ. Mœnia Trojæ, Sceptra potentia Trojæ. Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Oræ Phrygiæ. Mœnia Ithœbi. Alta Pergamia. Dardanii muri. Mœnia Laomedontea. Mœnia Nepiunia. Segeia tellus. Iliacæ domus. Asiæ, Iliaca arcus. Argolicis quæ condidit armis. Priami regna. Priami arx alta. Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divum domus, Ilium.

Ilium, & inclita bello Dardania, Pergamæ arces. V. *Ilium & Pergama.*

TROJANI Dardanidæ, Phrygii, Teucri, Idæi, Trœs, Æneadæ. Genus Æneadum. Trojugenæ. Gens Pergameæ. Iliadum turba. Gens Heclorea. Heclorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia, Cœrus Iliaci. Iliades. Trojades.

TUBA. Belligera, Martia, canora, rauca, terrificæ, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bella. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia, Majoria, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Ab-rumpentia somnum. Turbantia quietem. * Æneator dat signum tuba. *πολέμων ἀγγελῶτις*, nuntia bellorum tuba.

TUBAM INFLARE. Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Signa dare tubæ. Rauco strepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit, sequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit sonitum tuba. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Raucus stridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditur, fractos sonitus imitata tubarum. V. *Clangere.*

TUMULUS. V. *Sepulchrum.*

TURBO. Intortus, contortus, violentus, rapidus, subitus. Fremebundi turbinis ira. Vis fœda turbinis. Nimboſi turbinis horror, fremitus, furor. Latè disjiciens pulverem. Bacchans hyberno in æquore.

TURCA, vel TURCUS. Immanis, serox, atrox, trux, impius, Christi implacabilis hostis. Fidei sanctæ sævissimus hostis. Milite blasphemio Teutona regna petens.

TURRIS. * Turris stans in præcipiti, & summis cœlis educta sub astra. Arces turrium æciæ. Sicut ferrea turris ad auras. Turris vasto suspectu. In latus omne patens turris circumspicit undas. Turris altior Memphitica Pharo. Antuerpiana turris, arte summâ, mole vastâ, mira celsitudine.

TUSSIRE. * Quatit æros tussis anhelæ senes. Malignam pectore tussim expellere. Gravedine frigidâ, & tussi frequente quassari. Aspera pulmonem tussis quatit. Aspera aures vexat.

TU-

POTUS. * Pedes habet extra lorum. Discriminis ex-
pers. Major sum, quàm cui possit fortuna nocere. Excessere
metum mea jam bona. Securè degere.

TIMPANUM. Cavum, sonorum. Resonans raucò
pulsu. Dans strepicum. Tergora tensa boum, quibus belli-
cus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certà-
bant raucò resonantia tympana pulsu.

TIMPANUM TUNDERE. Impellere, ferire, pulsare
tympana. Tundere terga boum. Quatere tympana agili
manu. Taurorum terga pulsa fremunt. Plangebant a-
lii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant pal-
mis. Tympana cum subito non apparentia rauci. Obstre-
puere sonis.

ITER ANNUS. Sævus, fatalis, crudelis, horribilis, trucu-
lentus, immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes.
Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad ge-
nerum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descen-
dunt reges, & siccâ morte tyranni. vide *Crude-*
lis.

V.

VAGCA.

VAGANS. * Lactifera, fœcunda, nitida. Quæ jacet, & lentè revo-
catas ruminat herbas. Atque iterum pasto pascitur an-
tè cibo. Gerens uberibus niveum nectar. Quæ viridi pro-
cumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvencam.
Aut errans bacula campo. Et queritur vetulum mater ab-
esse suum. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput,
cui plurima cervix. Et crurum tenuis à mento palearia
pendent.

VAGARI. * Errare. Passibus incertis ferri. Errabant
acti satis maria omnia circum. Deserta peragrarè incerto
pede. Errare summis montibus. Curis vagari expedi-
tum. Esse profugum per orbem. Palantesque vident
socios.

VAGINA NUDARE. Vagina educere, eripere, libe-
rare ensen. V. *Ensem educere.*

VALEDICERE. Dicere voce vale. Et longum formo-
se vale, vale, inquit Iola. Et dixit tenui marmure lin-
gua,

gus, vale. Vix illud potui dicere triste vale. Supremumque vale pleno singulibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave, a que vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse, vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo; Arque meis distent ut tua fara, vale. Longior insuecum nè lasset epistola corpus, Clausaque concluso sit tibi sine, vale. Quid nisi quod cupio me jam conjungere tecum Restat? ut ascribat litera nostra, Vale.

VALLIS VALLES. Cava, curva, concava, nemorosa, umbrosa, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramine pascens & herbis. Circum undique septa excoltis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu vallis, accommoda fraudi, Armorumque dolis, quam densis frondibus atrum Urget utrimque latus, tenuis qua semita ducit.

VALLARE. * Propugnacula bello tuta parare. Turram castris præducere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto circundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muri. Extruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluviis, vastas opponite sylvas.

VALLVM. Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Clauso fidere vallo. Vasto septas videt aggere terras. Transierat primi Cæsar, munimina valli. Non coeptæ assurgunt turres, non arma juvenus Exercet, portusque aut propugnacula bello tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplices alios tibi carmine muros Amphion audius agat. Munimen habet nullo quassabile ferro.

VANUS. Inanis, levis, futilis, nihil, irritus. Omnia in æquorens obierunt irrita ventos. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Verna incertior aurâ. Perfusa gloria fugo. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe supervacuos cogit habere metus. Aëra cedere V. Terere tempus.

PASTARE, vide *Prædare*.

PATES. Consulcus, fatidicus, verax. *Oi fatidicum.* Præscia lingua. Eventura videns. Rerum dicens vias. Præscia corda gerens. Fata canens. Rerum prænoscens. Fata. Interpretes Divum, qui numina Phœbi, Qui tripodas, Clari lautos, qui sidera sentit. Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ. *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura, trahuntur noscens.* *ἄελτ' ὅν τ' ὅρ' ὅμ' ὅς*, gratiarum alumnus. V. *Propheta*.

VATICINARI. Aperire futura. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Celæno prodigium canit, & tristes denunciat iras. Casus aperire futuros. Veridicos Paræ coeperunt edere cantus. Talia divino fuderunt carmine fata. Fatidico ore pandere sæcula venientia. Memem veris implet Apollo.

VATICINIUM. Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

VBIQUE. Quàm latè æthereus sol videt omne solum. Quàm latè radios spargit Apollo suos. Quà cœli, & terræ patet hoc illustre theatrum. Quà machinæ cœli, terra fretumque patent. Quà patet immensi orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes certasque tractusque maris, cœlumque profundum. * Quà breve, quàm longum Sol jacit orbe jubar. Ad utraq; Phœbi domos.

VECTES. Quadrijugo vectus cursu. Cœloque invectus aperto, plectit equos. Curruque volans dat lora secundo.

VELLE, VOLUNTAS. * Hæc mihi mens est. Sic visum est superis. Sic volo, sic jubeo. Ità stat sententia. Ità fert corde voluntas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. V. *Desiderare*.

VELOX. V. *Acceleratus*.

VELUM. Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, humidum, sparsens, laxum. Carbasæ. Carbasæus sinus. Lintea. Suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo, freto, pelago tumentia. Tradita sælici Noto. Dara incensis Notis. Sinus curvatus. Præcipiri carbasæ censa Noto. *ἄελ' ὅν τ' ὅρ' ὅμ' ὅς*. *Alæ navis. Vide Navigare.*

TRILAUDARE

VELUMIENDERE. Dare ventis vela, carbasa, lintea. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas. Pleno subire ostia velo. Velis aprare classem.

VENARI. Agitare, agere feras. Sequi feras. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus. Umbrosos saltus indagine cingere. Sectari catulo sagaci feras. Exercere studia Dianæ. In via lustra silvarum canibus pererrare. Invigilare venatui. Laqueis capere feras, & fallere vilco. Moliri insidias avibus. Clamore premes ad retia cervum. Callida sic stultas decipit esca feras. Dum nova lanugo est, pavidus formidine cervos terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR. Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, inhians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Urgens leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATUS. Ferarum indagatio, venatio. Venandi cura. Studium venandi.

VENENATUS. Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illicitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste lethali tabe mortifera infectus.

VENENUM. Tabificum, dirum, somniferum, furiale, lethiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nessum, insanabile, soporiferum, præsentaneum. Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxicæ Thessalæ. Herba Thessalæ. virus retrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid Medea veneni.

VENENO INFICERE. Linere felle vipereo, felle serpentis. Tingere veneno. Imbuere tabe mortifera, vipereo cruore. Inficere pabula tabe. Pecori aspergere virus. * Inficere pocula spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxicæ miscere. Spargere cantharidum succos. Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam martyam. Martya. & Mattea, & matteola diminutive, pro ciborum deliciis, quibus irritatur orexis. Armare arma veneno.

VENERE RES.

Veneris usus. Inimica virtuti. Pertentans pectora

Fur-

Furta Veneris. Venerem & cæci stimulos avertere amoris.

VENIA. Coram data copia fandi. Poscere Deos veniam.

VENIRE. Concurſu accedere magno. Adire, petere reſta. Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenire locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER. Plenus, tumidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Affiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succos. Alvus. Uterus.

VENTUS. Rapidus, celer, validus, fortis, ferox, lævus, æquoreus, protervus, nimboſus, fremens, fremebundus, ſtident, agitans æquora, fremens murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercûs. Flamen incertum. Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pennæ Euri. Turbo cæcus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis ſtridoribus æquor. Venti velut agmine facti. Quæ data porta ruunt, & terras turbine perſtant. Conſigunt Zephyrûſque Notûſque, & lætus Eolus Euræus equis. Incubere mari, totumque à ſedibus ſinis Unâ Eurûſque Notûſque ruunt, crebèrque procellis Africus, & vaſtos tollunt ad ſidera fluctus. * Imperator fluctuum.

VENTUS MERIDIONALIS.

Auſter lenis, aquaticus, pluvius, imbrifer, nubilus, nubibus affiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens gelidas aquas. Humidus, violentus aquis. Violentior Auſtri vis. Notus imbribus arer. Mutans æa nigrantibus alis, Sibilans madido ore. Percutitur rapido navis adunca Noto. Nunc Notus adverſa prælia fronte gerit.

VENTUS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vespere miſſus, vernus, clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius florifer, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Corus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis ſonantis Africi. Nunc Zephyrus ſero vespere miſſus adest.

VENTUS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, capiens vires ab ortu, Eous, Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri. Spirans valentior. Navigliis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apeliorea.

VENTUS SEPTENTRIONALIS.

Boreas gelidus, sævus, improbus, Threicius, Sirbennius, rigidus, horridus, nivalis, Hybernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens, cæta. Equans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. spargens nives ab axe hyberno. Aquilo de rapidis ventis immanissimus. Alæ Aquilonis. Flabra Boreæ. Cujus concursibus insonat ær. Qui terras, grandine pulsar. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTUS SECUNDUS. Aura facilis, secunda. Ventis faventes, secundi, amici.

VENTO SECUNDO NAVIGARE.

Navigare ventis faventibus, secundis, aurâ secundâ, ventis non iniquis, non discordibus, æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS. Ventis iniquis, non æquis, discordibus. Fluctibus adversis. Ventis vetantes. Adversa aqua. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE. Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora. Frangere, coercere undas, aquas. Maris iram frangere.

VENUS. Alma, furtiva, insidiosa, blanda, anxiosa, maligna, insana, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo. Vulcania conjux. Cnydia, Samia Dea. Urens pectora flammis. Incestæ scelerata libidinis auxilix. Teneri mater amoris. Et dulce amoris Vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus offundens cæcas tenebras. Cytheriacis edita aquis. Equore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris. Erycis quæ possidet arces. Collo sub umbroso quam tenet altus Eryx. Tenerorum mater amorum. Nurus Asaraci. Mater Æneæ. Anchisæ conjux. Dionæa. Cytherea.

Cytheris. Cytheria. Idalia. Erycina. Sicania. Mater
Eneadum. Mater Acidalia. Mater Dionza.

V E R. Novum, primum, tenerum, floriferum,
blandum. Nemorum frondiutile, & utile sylvis. Dans
novis primordia rebus. Cinctum florente coronâ.
Cum cuncta virent, & cum nova temporis ætas.
Vario depingens flore solum. Decorans, ornans
floribus arva novis. Tepidi tempora veris. Cum
nova de gravido palmitè gemma tumet. Fronde
solum variâ depinget odoriferum ver. Nunc om-
nis ager, nunc omnis parturit arbor. Vere rubenti.
Candida venit avis longis invisâ colubris. * Verna
excipit cœli indulgentia terris. Quum primo novis
adolescunt frondibus ætas. Solvitur acris hyems. Eri-
gora mitescunt Zephyris. Jam ær legelidos refert
tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modo for-
matis operitur frondibus arbor. Sidera cum Tyrius
Phryxæi respicit agni Taurus. Quum Ismarium pel-
lex Antica plorat Ixyn. Ὅταν λιμῶνες γελῶσι, quando
præta rident.

V E R I S T E M P O R E.

Gramina cum tellus promit ridenda vultu. Mun-
da cum tellus fundit redolentia veris. Cum arboribus
frondes redeunt, & gramina campis: Et lætis gremium
frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat,
& arbor umbras explicat alta comas. Aspera cum
pulso frigore cessat hyems. Cum ridet quilibet borrus.
Cum vernans rosa longas complet odore vias. Cum te-
pet apricus Zephyris spirantibus ær, & candida for-
mosi tempora veris eunt. Cum instaurat avis dulci mo-
dulamine carmen, & producit suum prole recente ge-
nus. Cum ver purpureum fundit fragrantès herbas.
Cum exercent cantus, per ruscida rura puellæ, & hor-
torum populantur honorem. Quando vernantia lilia
surgunt, Garrula cum repetit solitas Philomela quere-
las, perfidiam doctens Tereî, scelera æque facta. Cum
mulcent volucres tepidum concentibus æra, & in pra-
tis ludit luxuriatque pecus. Cum ignota, prodit hyun-
do, & luteum cella sub trabe fingit opus. Quando avis
in ramo testâ læmque parat. Omnia cum rident gra-
mine, flore, comis. Cum condit avis nidum, & poltis
incu-

incubant ovīs. Cum tellus fundit tum floribus herbas. Cum
floreat adorans terra benigna rosis. Cum profiliunt viri-
di gramen & herba solo. Gemina cum herboso ridens
florentia campo.

VERBERARI. V. Cadere.

VERBUM. Dulce, suave, blandum, mellitum, mo-
destum, salubre, molles, leue, prorsum, petulans, pro-
fanum, superbum, jocosum. Et semel emissum volat irre-
vocabile verbum. Foliis leviora caducis. Digna rube-
re. Dissimulata notis: Doctis insidiosa notis. Nunti-
animi. Aurē repulsa. Verba molesta, pudenda, inania.

VERITAS. * Si vera est fama, Credo equidem,
nec vana fides, genus esse deorum. Vera refertur. Non
miser irrita somnia, falsum ebur, id est, res vel dentes. Ve-
ro verius est. Fides rebus est addenda probans. Est veni-
cognitus oris.

VERsus. Bonus, longus, herous, tener, teres, mol-
lis, durus, cultus, politus, facundus, suaviloquus. Maro-
ne, Nasone dignus. Carmen celebre, mellitum, doctum,
canorum, nobile, Aonium, rextum imparibus modis.
Structum heroo pede. Secellum scribentis & otia qua-
rens. Suavibus numatis pectora mœsta levans. Metri-
cis verba ligata modis. Disparibus carmina larata modis.
Metrica verba. Verba coacta in pedes. Numeri disparis,
imparis, leviores. Aonia lyra. Modus. Vid. Ca-
men.

VERsus SCRIBERE. Fingere, canere, ludere,
dicere, fundere, texere, contexere, effingere versus, car-
mina. Nestere verba numeris. Cogere verba in pedes.
Jungere carmina nervis. Aoniis verba ligare modis. Co-
gere verba in numeros. Nestere ludenti fluentia car-
mina versu. Facili deducere carmina plectro. Facundo
ludere versu. Modulari carmen arundine, avenâ, cala-
mo agresti.

VERsus DOCTOS SCRIBERE.
Facere doctissima carmina dictante Phœbo. Fundere
carmina æmula Maronis operis. Fingere versus ventis
grandi ubere, divite, sublimi. Componere carmina
qualia sunt ducta grandisono Marone. * Versiculos
suaves, saliente, emicante, condere venâ. Versiculi pexi,
elaborari.

VER-

VERSUS INDOCTOS SCRIBERE

Fingere, effingere versus tenui, exili, gracili arundine, enā. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graues, rudes, incultos fingere, condere versus. * Ver-

iculos vanos facere. *Scaliger.* Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos versus excussat. *tum.*

VERTUMNUS. Formas Deus apertus in omnes.

VERUM. Non dubitabile. Non Tuglens ludem. Virtus quæ nobis dicta est à pondere veri. Virtus hesperia fraudum. Verum quod diu, abdi, occultari nequit. Verum ambage remora dedit. Fama nec à veri dissidet illa fide. Hoc propius vero est. Et partem veri fabula quæquæ tenet. *V. Veritas.*

VESPER. Umbrifer, occiduus, rutilans, rubens. Astrifero procedens Olympo. Infuscans terras croce noctis amictu. Frigidus æra vesper Temperat.

VESPER ASCIT. Labitur dies. Sol regit radios suos. Ruit Oceano nox. Vespera noctis vices reducit. Vespera inclinatur diem. Venit hesperus. Oriuntur tempora sera diei. Trahunt sera crepuscula noctem. Nigro rutilans consurgit ab ortu Vesper.

VESPER. Inde domum redeunt. sub primâ crepuscula mœsti. Traherent cum sera crepuscula noctem. Condere jam vultus sole parante suos. Hesperus & fusco roscidus ipse equos. Sole sub occiduo. Labente die. Auricomus cum in das terrens sua lumina vesper. *Quin vesper pergo parer.*

VESPERILIO. Quæ tener à sero vespere nomen. Quæ à vespere nomen habet. *imilidul ziv. ATTOLAJ AIV.*

VESTIGIA. Certa, falsa, paciturna. Signa pedum. Signa notæque pedum. Vestigia observata sequi. Indicia gressus.

VESTIRE. Ornare, exornare corpus vestibus. Verivlare corpora. Insignire amictu. Circumdare corpus amictu. Veste corpus regere.

VESTIS. Purpurea, nivea, picta, vitidis, superinjecta, lineæ, serica, coccinea, Coa, Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoserica. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice fucata. Amictus latus, Habitus regalis, stidas. Cultus dignus corpore. Saturata murice

murice vestiti Arabico lucens bombyce. Cyclos aurati. Palla Sidonia. Picta croco, & fulgenti murice vestiti. Tyrio sub regimine fulgens. Ostro autoque rigens. Sit bene conveniens & sine labe toga.

VESTES EXVIRE. Ponere vestem, velamina de corpore. Rejicere amictum. Corpora nudare. Deripere, eripere velamina ex humeris.

VESTIS INDUEBAS. Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam. Eulibus Alciden induit illa suis. Pallaque induit nitentem. Insuper aurato circumvelatur amictu. Quære Vestire. Quære Induere.

VEIVS. Gravis annis. Grandævus. Annis oblitus. Decrepitus. Grandior ævo. Viā varus & pæto vicinus. Cui frons contracta rugis. Annosus. Extremum fati diem sustinens. Ævo fessus. Senior ævo. Quem rursus anhela fatigat. Qui tronco stibantes fastinet artus. Membra levans baculis, tardusque senilibus annis. Cujus jam fronti ruga senilis inest. Effice um corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Oblitus ævo. Frigidus ævo. Jam languidus ævo. Sento defessus inertis. Quære Senex.

VEXILLUM. Volans, voltrans. Martium, bellicum pictum. Sub signa vocare. Concurrere signis adversis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA. Patula, lubrica, saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occultat, furtiva. Via per factas candidas facta nives. Semita nova. Non est e terris molis ad astra via.

VIA LACTEA. Via sublimis, celo manifesta sereno.

VIATOR. Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus, fatigatus. Longinqua petens moenia. Tendens iter. Expositus mille periculis. Ferens rædia longa via. Cantabit vacans coram latrone viator.

VILINVS. Proptinquus. Proximus. Haud diffusus. Est in vicinia. Res cognata. Poriusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatio stat propiore. Stat propior. Finimus. Agorrea nimis proximitatis. Confinita littora. Quære Appropinquare.

VICTOR. Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis optimis. Militæ ostentans fortia gesta suæ. Mul. a cade cruciatus.

entus. Referens prædas & palmam victor ab hoste.
Rediens fuso lætus ab hoste. Ponens fixa trophæa Deo.
Cinctus Apollinea victricia tempora lauro. Inde pe-
dem victor multa cum laude reflexit. En adsum victor
terræque marique.

VICTORIA. Triumphalis, memoranda, celebranda,
potens, ardua, digna triumpho. Multo sanguine par-
ta. Multa laude terenda. Inter utrumque volans dubiis vi-
ctoria pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama.
Lauri victrices. Palmæ victrices. Habet victoria laudem.
Amat victoria curam. * Tandem victoria flexit ad invi-
ctos Iberos. V. *Triumphare.*

VIDERE. Luminibus suis videre, & figere oculos
in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In
cælum tendens, ardentia lumina frustrare. Lu-
strare lumina. Omnia collustrare. Lustrina conquire
ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum oblitus (specu-
lamur & ortus. Metiri terras oculis. Affluere oculis
multa pudenda pati. V. *Oculos in aliquem conjicere. V. Respicere.*

VIDUA. Relicta, deserta, mœsta, lugens. Vidua sola re-
licta cubili. Orba marito. Dolens orbator fido rector pe-
nates. Thalami consorti carens. Sine conjuge coelebs.
Fœmina mœsta jacens in viduo toro. A funere conju-
gis uxor, Sustinet in vidua tristitia signa domo. Nil ait esse
prius, melius nil cœlibe vitâ.

VIDUUS. Deserto lecto jacens. Abrepta desertus
conjugi.

VIGILARE. Noctem pervigilare in re aliqua. Duce-
re noctem in somnem. Traducere noctem in somnis. Vi-
giles perducere noctes. Noctes vigilantur amare. No-
ctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. * Per-
vigilans ad ferros ignes hyberni luminis. Noctem trahere
sermone. Bellorum fabula extrahit in somnes noctes. Na-
turæ somnum negare. Inops somni, & cibi.

VIGOR. Antiquus, gratus, nicens. Non minor no-
bilitate. Indicium nobilitatis. Si quis vigoris vivi in no-
bis est, Exiguus vigor (admirabile) membris Vividus, &
nisi magno qui vinceret artus.

VINCERE. Sternere, prosternere, fundere hosti-
les manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Fer-

Redire superans victor ab hoste. Populosque feroces Contunder. Mycenae servitio premere ac victis dominabitur Argis. Genitor tum Belus opimam Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebar. * Domare, Triumphare gentes hostiles. Frangere bello. Terrarumque vincere. Cogere hostes. Marti suo cedere. Subigere. Barbarorum agmina ferrata vasto diruere imperio. Primosque & extremos merendo stravit humi sine clade victor. Debellare hostem. Mittere hostem sub sua iuga.

VINCULUM. Firmum, arctum, durum, irresolubile, ferreum, inextricabile, adamantinum, nodosum, Ligamen. Nexus. Copula. Retinaculum. Funes. Lora. Compedes firmæ, validæ, ponderosæ, inhibentes gressum. Constrigentes iura. Manicæ. Nodi ærati. Tortos includere funes. Manibus divellere nodos. V. *Ligare.*

VINDEMIÆ. Dans gravidas uvas musto. Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cum pede sub celeri candida musta fluunt. Cum musto fervent spumantia labra. Cum autumnali redoler vindemia torcu. Bbræa quæ spumant calcatis præla facem. Plenis spumat vindemia labris. Misit inapticis coquitur vindemia saxis. Pressos pedibus dat uva liquores. Q. *Vitis.*

VINDICARE. Q. *Ulcisci.*

VINEA. Culta, fertilis, multo sudore colenda. Generosæ fertilis vitz. Nectareo flore virescens. Pleno cumulans fervida musta lacu. Operosi viribus agri. Colitis amictus palmico. Vinceta culta. Arva læstia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubescit vinea sætur.

VINIFER. Vigil, industrius. Pressans pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excitans vites novellas è vite annosa, & germina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam rusticus uvam colligit, & nudæ sub pede musta fluunt.

VINUM. Calidum, validum, purum, dulcè, suave, lenè, fragrans, Lesbium, Creticum, Bene odoratum. Recreans, Reficiens animos. Exhilarans corda. Fugans, depellens curas. Faciens leves somnos. Operta recludens. In prælia trudens inermem. Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi pocula. Bacchi haustus. Bacchus liquor

liquidus. Lyxus latex, liquor. Lenæ munera sacra.
Liber. Racemi; pro vino. Merum. Liquor pressus.
Vina prælis elisa falernis. Falernum. Liquidum nectar.
Bacchi humor. Lætiæ Bacchus dator. Lætitia Dei.
Αἷμα γῆς, sanguis terræ, Λαχρυα ἀμπελῶ, lachrymæ vitis.

VIOLARE FOEDUS. Conceptum excutere fœdus.
Exuere pacta. Fallere dextras. Exciderant animo fœ-
dera. Temerare, polluere dolis fœdera. Frangere, rum-
pere, solvere fœdera. Confundere fœdus. Fœdera tur-
bare. Vellens fœdus insectum. Disjicere compositam
pacem, & serere semina belli. V. *Fœdus*.

VIOLÆ. Gratz, purpureæ, molles, blandæ, ver-
næ, fragrantæ. Flaventes tantum ridentibus Euris.

VIR EXCELLENS. * Flos illustrium virorum.
Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ mira-
culum. Monstrum vitio carens. Ita *Virgilium* vocat *Scal-*
iger. Vir est per quem iustitia remigrare velit ad Japeti
nepotes. Vir est cui Charites, Venustas, Joci, Suada
non dedere parem. Vir maclus omni virtute. Vir
est cui nullum secula tulere parem. Cui parvus est
orbis, ut jacere possit fulmina mentis. Princeps, Sena-
tor est rei literariæ. Gratiarum ocellus, & venustatum
lepos.

VIREs. Magnæ, nimix, non leves, vindices. Herculeæ,
Hercule dignæ. Non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, ex-
iguæ. Vires timor abstulit. Vim suscitât ira. Addere vim
sessis animis. Viribus audax. Frigent effœtæ in corpore
vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas. Nate
meæ vires, mea magna porentia solus.

VIRGA. Minax, tristis, flexilis, flexibilis, invisa pueris.

VIRGIS CÆDERE. Cædere virgis. Ferire ver-
bere virgæ.

VIRGILIUS. Andinus vates. Romuleus vates. Qui
nunc Æneæ Trojani suscitât arma. Ipse per Ansonias
Ænea carmina gentes Qui sonat, ingenti qui nomine
pulsat Olympum, Mæoniûmque senem Romano provo-
cat ore.

VIRGINITAS. Perpetua, salva, libatâ, posita, rapta,
mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da
mihi perpetuâ, genitor carissime, dixit, Virginitate frui.
Virginitatis amor.

VIRGO. Intemerata, inculpata, vetecunda, amabilis, venusta, intacta, casta, pudica, impatiens viri. Virgo insigne pudoris. Plus quam scemina virgo. Flos intemeratus virginei pudoris. E multis millibus una placens. Superans reliquas formâ præstante puellas. Alliciens blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis pectora mille procorum. Jam maritus a viro. Jam plenis nubilis annis. Nullum virginitate corpore passum virum. Cujus purpureas vincunt ora colore rosas. Rudis conjugii. Cui sunt labra purpureis æteterenda rosas. Habens purpureis æmula labra rosas. Cui facies niveo pulchra colore nitet. Lumina habens nitido certantia Phœbo. Quæ castum amisit polluto corpore florem.

VIRGINEM STUPRARE.

Virgineum nomen adimere. Solvere, recingere Zonam. Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere virginitatis honorem.

VIRI. Princeps fortunatus, scelix, trepidus, timidus, infidus, agilis, solers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ab arte, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruentâ. Animæ fortes. Genus haud immine virorum.

VIRTUS. Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta, generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulchri. Vivens, superans post fata. Cujus vivida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Notitiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis. Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsa nescia sordidæ, Intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima Stultitia caruisse.

VITA. Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisâ, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine scœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia curis. Abiens ceu fumus in auras. Lumen vitæ. Vitales auræ. Vita nullos agitata per usus. Tenor

Et sine labe. Novissima vitæ. Extremus dies fari. Scire
vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ lon-
ga. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudicè actum.
Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Secula vitæ. Fa-
tales anni. Lux gemina, æterna, sine caritura. Da vitæ spa-
tium, longos, da Jupiter annos.

VITA ÆTERNA. Vita terminanda nullis seculis.
Fine carens. Ubi sincera quies. Ubi sine fine voluptas. U-
bi gaudia erunt piis, qualia non oculo percepta, nec aure
cuiquam, Nec fingi taciâ qualia mente queunt. Vita pe-
rennis, non resecanda manu fari. Gaudia vitæ beatæ. Vi-
ta cœlestis. Altera post hanc vita. Nullum ubi morborum
genus est, ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA HUMANA. Brevis & misera, somnôque simil-
lima, Cito caduca. Fallax & breve vitæ bonum. Subitò
periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis, quæ
manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Hæ-
dissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum,
Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi
mortis imago. Fugiens seu præpete pennâ. Pulvis & um-
bra brevis. Fugiens ut fumus & umbra. Subitis quæ de-
ficit horis. Nata die gelidâ ceu rosa nocte perit. Quam
fors ancipiti cæca favore regit. Variis jactata processis.
Fertur ut in medio parvula cymba freto. Habens genus
omne malorum. Exposita omnibus fortunæ telis. Obvia
telis omnibus fari.

VITAM CORRIGERE. Vitam emendare nocen-
tem. Convertere vitam, mores, in melius. Delicti agnosce-
re culpam. Quære *Corrigere se*.

VITAM TRANSIGERE. Agere tempora vitæ. Con-
sumere, complere tempora vitæ. Decurrere vitæ spatium.
Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Ex-
gere vitam, ævum, ætatem. Ducere, traducere, agere vi-
tam. Me si fata meis paterentur ducere vitam. Auspitiis
Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut
tecum meritis pro talibus annos Exigat. Vivo equidem, vi-
tæque extrema per omnia duco. Quære *Vivere*.

VITAM SIBI IPSI ERIPERE. Abrumpere sibi
ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & le-
vævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare si-

bi-lectum manu. Induere sese mutrone. Fodere sua pectora ferro rigido. Mortem approperare sibi ipsi. Sibimet consciscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem. Ipsa sua Dido concidit usa manu. Nec mora, celato fixit sua pectora ferro. Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS. Fœcunda, generosa, gravida, ferax, viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans. Umbracula texens. Unde dulces latices, vitam solantia vina Legimus. Ferens fructum nobiliore succo. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque malâ vites incidere falce novellas. Curvo Saturni dente relictam Prosequitur vitem attondens, fingitque putando.

VITULUS. Luxurians, lascivus, protervus, lactens, imbellis. Nondum minax metuendâ fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenera fronte cornua. Quem taurum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE. Capere vitales auras. Frui virâ. Frui, vesci aurâ vitali, æthereâ. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale. Superare, superesse, & vesci aurâ æthereâ. Lumina solis aspicere. Manet illi vita rata. Nondum lux alma recessit. Agitare, transfigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, tollere vitam. Permetiri tempora vitæ. Quid puer, Ascanius, superâne, & vescitur aurâ? Quem si fata virum servant, si vescitur aurâ æthereâ, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et meliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctisque traheram. Quære *Vitam transfigere*.

VIVERE BAGCHANALIA. Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia, ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi. Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi. Turba vago cursu & clamore furentum Bacchi ludos agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carens subit omnia testa voluptas. Percita turba furore multa nefanda facit petulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIU. Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vivere tempora vitæ. Numerare Tithonia secula. Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleidis.

Neleïdis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pylis senis. O quam tu cupias tecum vivere Nestoris annos, Et nihil ex ulla perdere luce voles.

DUM VIXERO. Dum spiritus hos reget artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis currit. Dum parca mihi misia fila trahunt. Donec erit mihi spiritus in vivo corpore. Quoad Parca severa abrumper stamina vitæ. Dum memor ipse mihi. Hæc dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVUS. Vescens aurâ superâ. Trahens aëris haurus. Carpens vitales auras. Vescens aurâ æthereâ. Hau-riens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris haurus. Fruens vitalis luminis usu.

ULCISCI. * Vindicare. Ulcisci cadentem patriam. Animum explere vindictâ. *Nemesis Dea erat vindicta.* Exigere pœnas. Faxo ausa luas.

ULULARE. Ululatus spargere in auras. Terrifico ululatu aëra, æthera rumpere. Aëra complere mœstis ululatus. ululatus ore dare. Tristi ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatus. Fremitu consonat omne nemus. Tremulis ululatus æthera complet. Ululatus scitur in auras.

ULTSSES. Solers, facundus, fallax, disertus, experiens, audax, ultor, victor, improbus, timidissimus, non formosus. Laërtiades. Satus Laërte. Laërtius heros. Sisyphides. Sanguine cretus Sisyphio. Penelopes conjux. Gener Icaris. Dux Dulichius, Naricius, Ithacus. Æmulus Ajacis. Hortator scelerum. Qui errandotor quot bellando perdidit annos. Laceræ quem fracta tenentem Membra ratis, Semeles est miserata soror.

UMBRA. Manifesta, verasimilis, horrens, flexilis, patetentalis, nocte volans, nocturna, noctivaga, tenebrosa. Comes euntibus per solis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media latissimus umbrâ. Lentæ texunt umbracula vires. Patulæ recubans sub regimine fagi. Pecudes, umbras & frigore captant. Nox atra cavâ circumvolat umbrâ.

UMBRAM FACERE. * Umbram inducere. Ramos, & brachia tendere latè. Umbram pastoribus arbor sufficit.

Obumbrare. Gratis nemus viatorem lassum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hospitalem consociant. Obtentu frondis inumbrare. Sylva frondibus Phœbeos summovet ignes.

UNCUS. Rostro apta rapinis. Vnguibus hamus inest.

UNDA. Placidissima, angusta, salubris, marina, palustris, fluvialis, putealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, vineta gelu. Impetus undæ. Ut mare sollicitum stridet refluentibus undis. *Quære Fluctum.*

UNGERE. Membra perungere. Diffundere unguentum in artus. Redolentibus unguentis ungere. Imbuere membra fragrantibus succis. Perfundere tempora sacro olivo. Tingere olei recente succo. Oblinere. Inungere. * Nido stillant unguenta capillo. Puro distillant tempora nardo. Capillus Arabo rose olet.

UNGVIS. Rigidus, rigens, scaber, niger, avidus, curvus, aduncus, hamatus, recurvus, falcatus, lacerans genas. Ora secans.

VOLARE. Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete pennâ se ferre per auras. Tranare aëra pennis. Volatu ferri per aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quaterere pennas in aëre. Secare aëra stridentibus pennis. Carpere æthereum iter volucris pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras levibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennaum. Corpus in altum librare pennis. Findere aërem pennis. Credere se cœlo. Ingredi æthera. Æthereum pervolat altus iter. Volare per aëra remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus esse alis. Paribus niti alis. Fertur in arva volans. Tenuēs se sustulit ales in auras. Pennis se tradere cœlo. Tendere iter pennis. Inter nubes ferre membra. Sese per inania nubila librare. Æthera verberare alis. Scindere aëra pennis.

VOLUCRES. * Sylvicola cohors, quæ remigiis præpetibus sola liquida tranat. *Εἰς τοὶαντὰ πτερὰ οὐρανοῦ, quæ* tiunt remigium alarum.

VOLUNTAS. Honestâ, laudenda, officiosa, animosa, remeraria, propensa, libera, prona. Regens imperio motus in corde vagantes. Placidè amplectens, & volens quæ ratio probat. Tua si mihi certa voluntas. Si fert irâ corde volun-

tas. Sic fata tulere. Velle suum cuique est. V. Velle.

VOLUPTAS. Brevis, damnosa, vera, non vera, infamis, turpis, vitiosa, scelerata, insatiabilis, obscœna. Inimica virtutis. Diræ tristitiæ suavisima domitrix. Trahit sua quémque voluptas. Sperne voluptates, poterit empta dolore voluptas. In vulnus nunquam virtus, sed sepe libido Impellit, turpisque emitur vel morte voluptas. Brevis una voluptas Mille parit luctus. * *Καὼν δ' ἴλασσεσθα* malorum. V. Libido & quæ sequuntur.

VOLUPTATIBUS INDULGENS.

Sequens luxum inertem. Molli luxu diffuens. Luxui indulgens. Immodicus, luxuriosus. * Frangere se luxu. Deliciis luxuriare novis.

VOMER. Curvus, aduncus, uncus, obtusus, attritus. Tenuatus ab usu. Rumpens, saucians duram humum. Sulcans terram. Evertens glebas. Dens aratri. Dens curvus. Vomis renovans terram.

VOMERE. Egerere dapes. Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectaniémque eruentas Ore dapes, & frustra mero glomerata vomentem. Ore rejectare. Non semel est Stomacho nausea facta meo.

VORAGO. Hians, sinuosa, horrifica, præceps, insatiata, obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta. Hiatus. Abyssus. Profundum. Barathrum irremediabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTUM. Pium, sacrum, puerile, irritum, vanum, caducum, impetrabile, temerarium, securum repulsæ. Uxorivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Neera? Pro quo sollicitas cœlestia numina votis?

VOVERE. Devovere. Votum facere. Nuncupare votum. Vota concipere suscipere, ferre, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. Vota immortalia sacrare alicui. Onerare æthera votis. Solvere vota debita. Animum devovere alicui. Obligare se voto. Junoni votum facite impetrabile.

VOX. Ficta, falsa, mentita, timida, foeminea.

parilis, fera, ferina, infana, sine pectore, blanda, dulcisona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. Vocalia ora. Conventus vocis. Pignus vocis. Mutandis ingeniosa sonis.

UPP **PeA.** Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

URBS. Magnifica, clara, magna, splendida, plena viris, domita bello, obsecra, coctilibus cincta muris. Ampla seu, & domibus decorata superbis. Montis in excelso stans vertice. Pœlix flore virtutis. Populosa viris. Ardua muris. Circumdada fossis, vallibus. Templis religiosa piis. Populis dominata superbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiore. Nondum præcipites cingebant oppida fossæ.

* Orbem ipsum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem, & effigiem totius orbis in urbe dedit. Urbanus est, comis, & venustus. Est ipsa urbanitas. Fasces honoris omnibus submittit.

URBEM DIRUERE. Vertere ab imo mœnia. Urbem subruere, solo æquare, disjicere, evertere, subvertere. Res vertere fundo. Urbem à culmine sternere. Urbem destruere. Urbis muros æquare solo. Mœnia concutere, sternere. Fundamenta quatit totamque à sedibus urbem Eruit. Evertere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Urbis restia reddere æqua solo. Deformare excidiis urbem. Trojanam excindere gentem.

URERE. Dare flammis, ignibus. Dare in flammam. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flammâ crepitante cremare. Subiectis urere flammis. Totum involvere flammis nemus. Dare flammis adolenda. Exurere. Omne mihi visum confidere in ignes Ilium. Sæpè etiam steriles incendere profuit agros, Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis. Jussit hæc rapidis aboleri carmina flammis. Prosterne patrios impia flammæ lares.

URSA MAJOR & MINOR.

Ventosæ, algantes, sibilantes, opacæ, laciæ, geminæ,

ge

gelidæ. Proxima signa Polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Esse duos arctos quarum hæc Cynosura vocatur Sidoniis, Helicen Graia carina notat. Sidera præbentia formam plaustræ.

URSA MAJOR. Helice, Parrhasis, obliquos axes verrens, nitido splendore fulgens, Graiis nautis observanda, Graios regens per altum. Ursa Erymanthis, Mœnalis, Mœnalia, glacialis, hiberna, Calistonica, Licaonia, Scythica, æthereas, sinuosis flexibus. Calisto Arcadios erraverat ursa per agros, Hæc nocturna suo sidere vela regit.

URSA MINOR. CYNOSURA. Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidonijs carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærulea Nepruni. Sidoniis fidissima nautis. Quæ nunquam lymphis septem merfisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

USURA, FOENUS. Fœnus avidum, grande, ingens, copiosum, fœcundum. Exiriale bonis. Depascens publica commoda Turpiter exhauriens privatas opes. Utura vorax. Comes avaritiæ.

USURAM EXERCERE. Quærere divitias injusto fœnore. Capere, se stari, captare, quærere fœnore, usurâ vorare lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

USURARIUS, FOENERATOR. Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris inbians. Lucra captans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tanquam sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens. Quæstibus injustis suas opes augens.

UTI. Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri. Regni commoda carpe mei.

UVA. Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa inculcis pedibus, penfilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Inculcisque rubens pendebit sentibus uva. Plenâque purpureo subrubet uva mero. Varias solet uva racemis. Ducere purpureum nondum matura colorem.

VULCANUS. Junonigena. Mulciber. Ignipotens Deus. Pater Lemnius. Tardipes, loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. *Κοίπavος τέχvns, Dominus artium.

VULGUS. Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expert, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine. Rudia agmina trepidi vulgi. Stupidi sæx infirma vulgi. Quod modò hic, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VULNERARE. Infligere, incurrere vulnus. Vulnerrare, lædere, violare. Cuspide, Mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere saucium. Dare cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera jactant. Hasta per armos acta tremi. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus addidit ensem. Fixum ferrum in pulmone reperi. Tèrque quaterque gravi juncturas verticis ictu Rupit, & in liquido jacuerunt ossa cerebro. Lancea consequitur, rumpitque infixam bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VULNERARI, VULNERATUS. Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius parvo vulnere. Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis. Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Ulysses.

VULNUS. Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Lethale, lethiferum, hians hiulcum, cruentum. Immedicabile vulnus. Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ causa indigna serenos cœdavit vultus, aut cur hæc vulnere cerno. Nullasque in corpore partes. Noscere quas posses unumque erat omnia vulnus.

VULNUS CURARE. Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VULTUS. Juvenilis, virgineus, serenus, nitidus, placatus, placidus, amicus, severus, gravitate plenus, trux, rigidus, corvus, agrestis, iratus, albus, & sine sanguine, aratus rugis, lugubris, prudens sine rusticitate. Prodens animum. Qui taciti certissimus index pectoris esse solet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VULTUM EXHIBERE. Develare, revelare, promere
or a, vultus.

VULTUM TEGERE. Abscondere, celare, condere
abdere vultum, vultus. Tegere lumina veste. Vestibus
ora tegere. Prætere oculos vestem. Manus oculis
opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere o-
ra dextrâ.

UXOR. Pudica, legitima, fida, fidelis, amata. Socia
tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Consors, particeps tori,
Conjux amabilis. Faciens virum prole parentem. Ser-
vans jura jugalia. Servans casti socialia fœdera lecti. Non
temerans, fallens fœdus conjugale. Rudis ad Veneris
furtum. Cujus vitæ tenor est sine labe. Multos dilecta
per annos. Similis probitate marito. Connubio jun-
cta stabili. Vinclo sociata jugali. Connubiis sociata
Puerisque beata creandis uxor. Si qua tibi sponsa est,
si quam dignaberis tæda. * Quæ novit leges perferre
maritas.

UXOREM DUCERE. Legitimo fœdere sibi junc-
re nuptam. Connubio stabili sibi jungere aliquam. Re-
cipere aliquam in fœdus lecti, socia tori, connubii. Ali-
quam sibi vinclo sociare jugali. Subire vinculum mari-
tum. Jugales tædas accipere. Socii fœdus inire, subire
tori. Socialia vincla subire. Debita jura subire tori casti,
Coire in fœdera socii lecti.

UXOREM NOLLE. Fugere, odisse connubia. Aver-
sari tædas jugales. Vsum conjugii negligere. Abhorre-
re ab uxore, à re uxoria.

X

XANTHUS.

X Anthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine rivum
agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolve-
re posset in mare se. Ardentesque avertit equos in ca-
stra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Zanthumque
bibissent. Qualis ubi hybernâ Lyciam, Xanthique flu-
enta Deserit, ac Delum maternam invisit Appollo.

XENIA. * Strena. Munera quæ Jani dantur Ca-
lendis.

Z.

ZELUS RELIGIONIS, & ZELOS.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore, — Cœlituum.
Hunc unum suspirabas, hunc scilicet unum. Noctes at-
que dies infixum corde gerebas. Unius Christi tantum
inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc nec cæ-
tera curas; Hunc unum tibi cor, tibi mens hunc deperis
unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris. Ha-
bat ovans, cupidus, ceu pactam in conjugis olim, In tha-
lamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus, af-
flui cœi divinitus aqua, Tollebant acies ab humo super
æthera mentes.

ZODIACUS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, side-
ra, cœli micantia signa. Qui gerit volvens bis sex signa
ardentia. Signifer. Orbis Signifer. Circulus obliquus.
Gyrus inflexus.

ZODIACI SIGNA DUODECIM.**ARIES.**

Laniger, corniger, celer, trux. Ductor cornigeri gregis.
Pecus velleris aurati. Dux gregis. Ovium sator. Nephe-
lus quadrupes. Signorum princeps. Principium signis.
Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem & di-
em. Faciens tempora diurna æqua nocturnis. Non
longâ statione locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phry-
xæ pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxæ pecudis. Vellera
aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido
vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique so-
rorem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hel-
len.

TAURUS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens
frontem, jacens flexo crure, aureus cornua, cornibus in-
signibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt.
Europæ victor. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida
signa. Cornua radiantia, micantia, torva laboriferi tauri.
Secundum astrum. Vacca sit an taurus non est cog-
noscere promptum. Pars prior apparet, posteriora latent.

GEMINI. Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares. Progenies duplex. Proles duplex Iovis. Gemini Helenæ fratres. Frater eum Castore Pollux. Sidus geminum. Sidera geminorum fratrum. Ledæa sidera. Ledæi fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardetes nitido igne.

CANCER. Aduſtus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æſtivus, ſole peruſtus, rubicundus, preſſus ab Hercule, curvans brachia, adurens ſiccus agros. Non gradiens recto limite. Retrogradus. Æthereus. Ignitus. Sidus pluviale. Sitientis ſidera cancri. Cancrī torridus ignis. Cancrī gemmantis imago. Æſtivi cava tergora cancrī. Oſtipedis cancrī ſigna. Ardens, flagrans carcinus. Chælz. Concava, ſinuofa brachia ſideris cancrī.

LEO. Æſtiſer, flammifer, Nemeæus, Molorchæus. Preſſus Herculeâ manu. Primus labor Herculis. Mixta cum virgine ſurgens. Tenens teſta proxima cancro. Fulgida ſtella leonis. Terga, ora ficci leonis. Fera preſſa ſub Herculeis manibus. Stella leonis. Sidus Cleonæum. Dionæi ſideris aſtrum. Molorchææ facies. Antioſi ſigna Leonis. Solſtitiale caput Leonis.

VIRGO. Innuba, alma, inculcata, optima, candida. Tegeæa, ſpicea, munera geſtans. Cui flagrat arilta. Quam libra comes ſequitur. Cui ceu Siriaco torretur ſpica calore. Fulgida ſtella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis aſtrum, Aſtræa. Puella Erigone. Jubar Erigones. Signa aſtrææ. Erigone ſacrata pio parentis amore. Erigone ſæculi regina vetuſti.

LIBRA. Pendula, pendens lance pari Bilanx pendens pari pondere, juſtitia miniftra. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obſcuris noctibus. Æquans dieni noctemque paribus horis. Trurinæ ſpecies. Aequale jugum. Tepidum ſidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia libræ. Lances libræ.

SCORPIUS. Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Ferens caudâ lethale venenum. Venenifer caudâ uncâ. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expandens & exercens audacius chelas. Curvans brachia longo circuitu. Violentâ cuſpide ſerens. Anima

quod caudâ dirigit ictum. Nepra. Astra Nepra. Signa Nepra. Chelæ minaces.

SAGITTARIUS. Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Jaculis armatus & arcu. Curvans, finians arcum. Minitans volucris sagittâ. Semivir arcipotens. Sagittifer. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyri senis. Amonii arcus. Amonia sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalica sagittæ. Formæ hicorporis astrum.

CAPRICORNUS. Annosus, imbrifer, humidus, Tropicus, Solstitialis. Caudâ, cornûque minax. Radiancia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitis hircus. Corniger hircus. Caper liquidi æquoris. Cornua capri. Si his capricorni. Astra, sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Hesperia undæ. Aedes Ægocerotis.

AQUARIUS. Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbrifer, juvenilis resupinans humentes, urna effundens aquam urnâ, gerens urnam. Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarii. Fusor aquæ. Juvenis gestator aquæ. Puer Iliades, Illiacus, Idæus, Trojanus superis pocula miscens. Cui aqua fecerunt nomen. Hydrochoos, Phrygius, Ephæbus. Pocula Ephæbi. Hydrophorus juvenis. Ganymedes natu Dardanio Troë, Quem divum mensis astare loquuntur, Ganymedæ aquæ, lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES. Ætherei æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere. Duo signa sub uno. Ultimus ordo. Qui nesciuntur caudas latè fusi ex ordine stellis. Amantes flumina. Rutilantia sidera ærei piscis. Pluviosi sidera piscis. Sidus piscis aquosi. Lucida terga. Quos geminos sua vincla astringunt.

ZITHUS. Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato levans, restinguens, sedens sitim. Pellens turbaræ nubilentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores. Turbans cerebrum, capitis penerralia. Ceres lepulo cocta. Vinum hordeaceum. Cerealis potus. Poculum cereale.

ZITHUM COQUERE.

Conficere cerealem liquorem. Cererem crasso confundere succo. Cererem coquere lupulo.

Solius Virgilii Latinorum Poëtarum omnium Principis univoca nomina, Græcis Synonyma dicta.

A C H E R O N.

A Minis severus Eumenidum.
ACHILLES. Pelides.
ÆNEAS. Veneris filius. Teucrorum Rex. Natus Dea Satus Anchisâ. Anchisiades. Troas Anchisiades. Satus sanguine Divâm. Anchisâ generatæ Deâm certissima proles. Dux Anchisiades. Dux inclyte Teucrâm. Laomedontius Heros. Fortissimus Teucrâm. Maxime Teucrorum ductor. Teucrâm, atque Italâm fortissime ductor. Troïus Heros. Dux Dardanius. Ductor Rhæteius Romana stirpis origo.

ÆOLUS. Rex tempestatum.

ÆRINOCTIUM. Libra die somnique pares ubi fecerit horas. Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

ÆR. Jupiter pro ære sæpè ponitur.

Maturis metuendus Jupiter uvis, *id est, tempestas æræ, & variatæ.*

Æris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus ætrem, quod vacua omnia impleat. Nihil enim pare natura vacuum potest.*

Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

ÆR INFECTUS. Corruptus cœli tractus.

ÆS. Metallum æris.

ÆSTAS. Et quantum longis carpent armenta diebus.

Ubi pulsam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlûmque æstivâ luce reclusit.

Alas pandere ad æstivum solem.

Quâ parte calores Austrinos tulerit.

ÆSTUS. Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

ÆTHER. Ætherea plaga: Æthera fiderea.

ÆVUM. Terminus ævi. Vetusitas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA. Libyæ ora. Pœnorum arva. Libyæ regna. Libycum litus. Deserta liti regio. Libyæ solis erratur in agris. Libyæ deserta. Et libyæ lustrare extrema jubebo.

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycæus magnorum ductor Achivâm.

AGASO. Agitator aselli.

AGER. Pinguis culta. Fertilis ubere campus. Jugera rursi Florea rura. Arva.

Agellus.

AGGER. Oppositâs moles *pellit* Agger terrâ.Ecce maris magni claudit nos obice pontus, *i. e. aggere.***AGMEN.** Conventus trahit in medios, turbâmq; sonantem.

Eum stipata tegebat Turba ducum. Câterva. Manus. Cohors.

AHENUM. Costâ Aheni.**ALA.** Remigium alarum. Pennâ præpetes.

Volucris vestivit tegmine corpus,

ALBA. Albanâ urbes. Albani patres. Albani reges. Albâ de nomine dicti.**ALECTO.** Virgo fata nocte: Cœcytia virgo. Erinnyes.**ALPES.** Aggeribus focer. Alpibus descendens. Alpibus nives.**ALPHEUS.** Elidis amnis. Alpheâ flumina Pisa.**ALVEARIA.** Aula. Aedes. Cereâ regna Cellâ. Gastra. Cavez Cubilia ramosa, Sese in cunabula condent, Domus. Horrea. Lares. Limina. Nidi. Oppida. Patria. Portâ. Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Testa. Thalami.**ALVUS.** Uterus.**AMBROSIA.**

Ambrosiâ odor liquidus. Ambrosiâ succus salubris.

AMOR. Est mollis flamma medullis. Ignis occultus, cæcus. Et cæco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore.* Vulnus tacitum. Stimuli amoris.**ANDROMACHE.** Hectorea conjux. Conjux Hectoris.**ANIMA.** Aurâ simplicis ignis, Sensus æthereus, Spiramenta animâ. Latebrâ animâ.**ANIMÆ.** Tenuës sine corpore vitæ. Exanguës umbrâ. Umbrâ ibant tenuës, simulacrâque luce carentum.**ANNUS.** Annuus exactus completur mensibus orbis.**ANTRUM.** Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Foes antri. Ferarum testâ. Stabula alta ferarum. Spelea ferarum. Seu terra minutis Rara foraminibus. Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.**ANUS.** In vultus sese transformat aniles.**APOLLO.** Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor Phœbus Apollo. Numina Phœbi.**AQUA.** Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculâque inventis Acheloia miscuit uvis. (*Poculum pro aqua quæ continetur in poculo, per Metonymiam.*)

Humor. Fluvii recentes. Lympha. Latices calidi. Unda. Largos humeris infundere rores.

AQUILA. Jovis ales. Jovis armiger. Caucaasque refert volucres (*i. e. aquilâ.*)**ARABIA.**

Panchaia pinguis arenis thudiferis. Eorâ Arabum domus.

ARCUS. Cornuâque intensa tetendit (*i. e. arcum cornuum.*) Nervus equinus (*i. e. arcus ex equi nervis factus.*)**ARENA.** Nimbus arenâ. Agger arenâ. Examina arenâ.**ARGENTUM.** Argenti rivus. Spuma argenti. Ponderus argenti. Talentum argenti. Semen argenti.**ARTI.**

ARTIFEX, Manus artificis.

ARUNDO, Sylva arundinea, Arundinei canales.

ARX, Castrum, Castellum Montosum.

ASCANIUS, Iulus, Dardanius puer, Nepos Veneris.

ASIA, Urbes Asiae, Ora Asiae, Orbis Asiae, Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES, Theſcidæ, Cecropidæ,

AVARITIA, Amor habendi, Auri amor, Auri sacra fames.

AVIS, Turba agminis aligeri, Alituſ genus Picæ volucres, Ales, Agmen aligerū, Vitæ volantū, Nubes aërea volucrū,

Gatervæ avitū cœtus sublimis, Gaudete, & celeres, subnixæ nubibus altis.

AURUM, Auri metallum, Nitor auri, Aurea venæ, Auri talenta, Auri pondus, Species auri,

AURIGA, Equorum agitator.

AURORA, Conjux Tithonia.

AUTUMNUS, Atque ubi jam breviorque dies & mollior æſtas, Autumni sub frigore primo, Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHUS.

LYAUS, Liber, Lenæus pater, Iacchus.

BARBA, Tum mihi prima genas vestibat flore juvenæ, Pubentes genæ, Ora puer primâ signans intonsa juvenâ:

Tu quoque flaventes primâ languine malas, &c.

BELLUM, Fata belli horrida, Pestis belli, Grave Martis opus, Incendia belli, Rabies belli, Scelerata insania belli, Horrentia Martis arma, Mars dubius, Belli labor, pericula, prælia, certamina.

Tempeſtas, Nam peculiare eſt, Poëſis belli impetum cæli tempeſtatibus comparare: Sic Virg. 7. *Æn.* bellum comparat diluvio, Nam in bello non ſecus ac in tempeſtate & diluvio omnia proſternuntur, & intereunt:

BELLATOR.

Acer in armis, Armis inſignis, Inclytus armis, Egregius armis, Bello expertus & armis, Inſignis ſcælicibus armis, Picſis conſpectus in armis, Acerrimus armis, Haud furto melior ſed fortibus armis, Ingentior armis, Inſignis præſtantibus armis, Ingens animis, Ingens corpore & armis.

Sævus in armis, Egregius fulgentibus armis, Acer in armis, Qui tunc florebat in armis, Durus bello, Aſperrimus ſtudiis belli, Genus intractabile bello, Genus inſuperabile bello, Bello vivida virtus, Clarus bello, Invicta bello dextera, Bello expertus & armis, Proles pulcherrima bello, Sunt nobis fortia bello pectora, Gens bello præclara, Et bello lecta juven-
tus;

tus. Bellis assuetus. Ductor fortissimus bello : Pars ingens belli :
Vivida bello dextra viris, animique ferox, patiensque pericli :
Proles bello præclara. Experti bello juvenes. Desueta bello
agmina. Frigida bello dextera.

SVIUM. Partes ubi se via findit in ambas.

BOREAS. Aquilo, Boreæ frigus penetrabile, Spiritus Boreæ. Vi-
res Boreæ.

BOS. Mugitus boum. Armenta boum, Forma bovis. Corpora
boum.

BUBO. Alitis in parva subito collecta figuram,
Quæ quondam in bustis aut culminibus desertis,
Nocte sedens, secum canit importuna per umbras.

C

CACUMEN.

Vertex: Apex. Culmen. Summi vestigia cuspinis.
CACHINNUS. Rissus solutus.

CADAVER. Corpus frigentis & ora. Spoliatum lumine. Ex-
vix. Funus. Cineres ingrati. Confusa stragis acervus. Corpus ex-
animum. Exanimus.

CADUCEUS & UM. Virgo Mercurii.

COECUS. Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAJETA. Æcæa nutrix,

COELUM. Arx ætherea. Cœli convexa. Supera, alta. Æthe-
rea plaga. Siderea sedes. Deum domus alta. Supera convexa.
Tecta Jovis. Regnum Jovis. Sedes superæ. Domus omnipotentis
olympi : Aërea sedes, Aurea stellantis regia cœli, Auræ æthereæ.
Ad superum sedes ascendere.

Ad sidera rursus Ætherea & superas cœli venisse sub auras.

Cœli porta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes ætherei. Re-
gna cœli. Sidera. Insuetum limen Olympi,

COEPTUM. Fortes ausus,

CALAMITAS. Clades. Casus acerbus. Discrimina rerum. Fata
aspera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ,
ardæ, duræ.

CALCAR. Quadrupedemque citum ferrato calce fatigat.

CALCEUS. Et Tyrrena pedum circumdat vincula plantis. Bar-
bara tegmina crurum. Continuis rimis callosa scissa rigeant.
Crudus regit altera (vestigia) pero. Ocrea.

CAMPUS. Maxima spatia campi. Campi æquor. Æquor, pro
planitie campi. Per aperta æquora, (i.e.) per planitiem camporum.

CANDELA. Inverso bibulum restinguens lumen olivo.

Oppositæque manu defendit ab aura,

Lumina fida locat.

CAPITOLIUM.

Tarpeia sedes. Tarpeia arx. Capitolii immobile saxum.

CAPELLÆ. Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER. Vir gregis: Pater Hædorum: Hircus.

CARTHAGO. Tyriæ arces. Arces Carthaginis

Urbs Sidonia : Punica regna vides: Urbs Tyria : Urbs Ageno-

CASEUS. Et pressi copia lactis.

CASSANDRA. Priameia virgo : Cassandra vatis imago.

CASTRÀ. Tentoria : Hic sævus tendebat Achilles.

CAVERNA. Tutâ latet arce viator. Aut amnis ripis, aut alti
fornice saxi. Szpè exiguus mus sub terris posuitque domos atq;
horrea fecit. Sub terra fodere larem. Est specus ingens Exeti late-
re in montis.

CEBERUS. Ingens Janitor antro Æternùm latrans exan-
gues terreat umbras.

Tartareus custos. Janitor orci.

CERES. Eleufina mater.

CETE. Immania corpora ponti.

CHARON.

Portitor orci. Navita sed tristis nunc hos, nunc accipit illos.

CHASMA. Video medium discindere cælum.

CICONIA. Cùm vere rubenti candida venit avis longis invisâ
colubris.

CIRCE. Solis filia. Nymphâ genitum Laurente Maricâ.

COITUS. Concubitus, Dulcia furta.

COMMODUM PUBLICUM.

Tantumque bonis communibus obsto.

CONSANGUINITAS.

Consanguinitate propinquus. Cognato sanguine vinctus. Quod-
que à stirpe foveas geminis conjunctus Atridis.

GORGYRA. I bæacum arces.

CORONA. Sertum. Mollique fluentem fronde premit crinem.

CONSCIENCIA. Mens sibi conscia recti.

CRAS. Crastina hora.

CRETÀ Guretes. Dictum antrum. Oræ curetum. Cressia ne-
mora. Gnosa regna. Gnosa tellus. Minoia regna. Littora Cretæ.
Cretæ Ida.

CREUSA. Divæ Veneris nurus.

CRIMEN. Sceleris contagia. Scelus. Vestigia fraudis. Com-
missa piacula. Nefas. Culpa. Facinus. Conscius audacis facti. Et
mala mentiris gaudia (*sc. ex flagitiis perpetratis concepta.*)

CROCUS. Crocei odores. Croceis halantes floribus horri.

CRUDELIS. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.

Ferus. Corda aspera. Trux. Sub truce nunc parvi ludentes col-
chide nati.

CUMÆ. Urbs cumæa, cumarum oræ. Chalcida arx. Sedes
Sibyllæ

CUPIDQ. Flagrantèsque Dei vultus simulatâque verba. Nate
patris summi, qui tela Typhoëa temnis Insideat quantus miseræ
Deus. At levis ille Deus.

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere, mater Iratum potuit.
Natus Veneris.

CUPRESSUS. Fronde coronat Funereâ. Cyparissus.

CURRUS. Plaustrum. Axis, ut Volat vi fervidus axis : Axis
faginus ; *id est, currus de fago factus.* Bigæ. Quadrigæ.

CUTIS. Pellis. Corium. Tergum. Tergus. Vellus.

CIGNUS. Littoreas agitabat aves.

CYBELE. Magna Deūm genitrix Phrygia mater. Berecynthia mater. Idza mater. Alma parens. Idza Deūm, cui Dindyma cordi, Turripereque urbes, bijugique ad fræna leones Cybelle.

CYCLOPES & GIGANTES. Genns Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ ælumni.

D.

DAMNATUS.

Non me impia namque Tartara habent, tristēsque umbræ.

DARDANUS. Electræ Atlantide cretus.

DAUNUS. Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS. Ortygia. Urbs Apollinis.

DIANA. Phœbi foror. Trivia. Nemorū cultrix. Latonia virgo. *Diſſyma.*

DIDŌ. Phœniſſa. Eliſa.

DIES. Longi ſoles, *pro diebus.* Lux toto longior anno. Melior pars acta diei. Horæ diurnæ.

SUB DIO. Nudōque ſub ætheris axe.

DII. Divi Cœleſtes; Animi cœleſtes. Cœlicolæ. Supera. Alta tenentes. Cœleſtia corpora. Gens Deūm. Numina Divūm.

DILIGENTIA. Vigilantia. Induſtria. Si quid in arte mea poſſum promittere curæ.

DIOMEDES. Tydides.

DOMUS. Septa domorum. Limina teſtorum, Oſtia domūs ingentis. Sedes. Patria. Penates. Domorum teſta. Ædes, Teſta. Limina nota.

E.

EBUR.

Elephantus ſolidus. Coriellæ tereti neſtebat dente cicadz, *i. e. dente eburno:*

EBRIUS. Multōque jacebat Membra Deo victus. Expletus dapibus vinōque ſepultus.

ECLIPSIS. Cum caput obſcurā n̄tidum furigine textit. (*ſc ſol.*) Deſectus varios ſolis, lunæque labores, Impiæque extremā timue-
runt ſæcula noctem. Nec fratris radiis obnoxia ſurgere luna:

ECHO. Aut ubi concava pulſu ſaxa ſonant, vocis̄que offeſſa reſultat imago.

Et vox aſſenſu nemorū ingeminata remugit.

Et vocem latè nemora alta remittunt. Vocēmque incluſa volu-
tant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQUENTIA. Nec fando victor Ulyſſes. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctiſſima Cymodocia.

ELYSIUM. Elyſius campus. Devenēre locos lætos & amœna vireta Fortunatorum nemorum, ſedēsque beatas. Et pauci læta ar-
va tenemus. Amœna piorum conſilia.

EQUES. Equitūque exercitus omnis. Agmen equitum. E-
quām domitor.

Equus.

Equus. Pecus equinum. Instratos Ostro alipedes. Quadrupedemque citum ferratâ calce fatigat. Geminosque jugales. Stationipes, & fræna ferox spumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

Evander. Arcadius rex. Rex Arcas. Romanus conditor arcis. *Eumenides.* Erinnyes. Sorores Tartareæ. Diræ. Agmina Etæonidum.

Excidium. Venit summa dies. ultima dies. Res summa. Supremus labor. Sors suprema. Hinc equidem occasum Trojæ tristisq; ruinas Solabor.

Exercitus. Manus omnis. Copiæ Teucram. Nimbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatus. Robora lecta pubis. Globus ingens. Dant cunctum, densaque ad muros mole feruntur.

Exul. Finibus extorris, complexa avulsus. Juli. Profugus ab oris patriis. Ignotis exulat oris. Pulsus patriâ.

F.

FALX.

Curvo Saturni dente relictam Persequitur vitem attondens. *Fames.* Penuria edendi. Improbæ ventris rabies. Collecta fatigat edendi ex longo rabies.

Favor. Gaudens popularibus auris.

Si qua piis animis manet infelicitis amatæ Gratia.

Fax. Flamma ingens. & noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.

Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens. Nocturnum lumen. Urit odoratam nocturna in lumina cedrum. Pascunturq; gnes nocturni & lumina fundunt.

Fera. Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. Vultus ac terga ferarum. Turba ferarum. Agmen ferarum. Bellua.

Ferrium. Ferri vigor. Æternæque ferri robora. Non æris (i.e. ferrium) flammis succumbere cernis.

Fidelis. Jam certa tulistis pectora.

Per littora certos dimittam (i.e. fideles exploratores.)

Filia. Nata. Solâ domum & tantas servabat filia sedes. (Unica filia totam spem posteritatis sustentabat.)

Filius. Proles virilis, Natus: Si quis mihi parvulus ulli Luderet Æneas.

Parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Melibæa cucurrit.

Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Et circumtextum croceo velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTULA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula stridens. Tympana vos buxæque vocant. (i.e. fistula buxæ.)

N. 5

FLUCTIFES

FLUCTUS. Præruptus aquæ mons. Magnæque surgunt æque-
ra. Ingens pontus.

FLUVIUS. Flumen. Fluente Torrens. Amnis.

FODINÆ. Æris metallum. Rivus argenti. Venæ auri, Aurea
vænæ. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Insula in
exhaustis chalybum generosa metallis.

FOEMINA. Fœminenm genus. Mixta Deo mulier. Agmina fœ-
minea.

FOLIUM. Teneræ frondes. Foliorum umbra. Luxuria folio-
rum.

FONS. Caput amnis.

FORCEPS. Ferrôque manus armata bidenti, (i.e. forcipe.

FORES. Janua. Ostia. Et reſerat clauſâ quæ prævidet ostia
clavi. Aditus patentes.

FORMOSUS. Pulcher. Inſignis acie. Formâ pulcherrimus.
Formâ inſignis. Pulcher ante omnes formâ. Egregius formâ juve-
nis. Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ. Cervus
erat formâ præſtanti. Et formæ conſcia conjux. Formâ cum vi-
ceret omnes.

FRATER. Germanus. Impia Germani manat quo ſanguis
dextra. Fratrum ſtipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora.

FRAS. Priſcæ veſtigia fraudis. Dolus. Aſtus. Ars Pelasga.
Aut aliquis latet error (i.e. dolus) Ars Sinonis. Inſidia. Furta par-
belli convexo in tramite ſylvæ.

FRÆNUM. Capistrum. Lupatum durum. Habenz. Lorum.

FRIGUS. Gelu. Horrida bruma gelu. Boreæ frigus. Hyems fri-
gida.

FRUCTUS. Arborei foetus. Et gazâ lætus agreſtiſ.

FRUMENTUM. Frumenti herba. Frumenti acervus. Farris acer-
vus. Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus. Ceres. Gra-
vidi Ceresis foetus.

FULGUR. Cœci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor Ignea brima mi-
cans. Crebris micat ignibus æther. Fulminis ignes. Ingeminans
abruptis nubibus ignis.

FULMEN. Ipſa Jovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Ful-
minis alæ.

Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. Telum ſagrans. Tel-
Typhoëa.

FUNIS. Et lineæ vincula rupit. Stupea vincula. Vinculorum im-
menſa volumina.

FURIAE. Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Vir-
go ſata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. Vide *Æumenides*.

G.

GALEA.

Tegmina tuta caput. Gonus galeæ. Caſſis, Corona, prægalea
s. Aln.

Omnibus in morem tonſa coma, preſſa corona. Hypallage præ-
tonſa coma.

GALLUS GALLINACEUS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANIMEDES. Puer frondosa regius Ida.

Quem præpes ab Ida Sublimem peditus rapuit Jovis armiger uncis.

GEMMA. Conchea bacca maris. *In culice.*

GENUS. Domus. Sanguis. Stirps. Progenies. Fortuna domus. Gens. Ut; Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENUS. Poples.

GLADIUS. Ensis. Ferrum. Mucro. Chalybs vulnificus.

GRÆCI. Achivi. Achaica manus. Argiva phalanx. Argolici. Argolica gens. *Argi.* Inachii. Danaï. Gens Danaum. Graii. Graiū populū. Manus Achaica. Myrmidones. Pelasgi. Pubes Pelasga.

GRÆCIA. Urbes Argolicæ, Graiæ, Inachiæ. Grajugenū domus.

GRANDO. Imber tortus.

H

HASTA.

Longa abies pro hasta, ut; Longa transverberat abiete pectus, Pro hasta ex abiete. Præfixa hastilia ferro. Ferro præfixum robur acuto. Gesium Alphinum, (*id est, hasta Gallica*) Phalatica. **HECUBA.** Cisseis.

HELENA. Tyndaris. Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacedæmoniz. Trojæ & patriæ communis Erinnyis.

HELICON. Aprius vertex.

HERCULES. Alcides. Tyrrhinus. Amphitryonides.

HERMIONE. Conjux Orestis.

HESIODUS. Atcreus senex.

HETRURIA. Oræ Tyrrhenæ, Tusciæ. Sedes Tyrrhena. Jugis comedit Hetrulis. Tyrrhena arva. Tyrrhena oppida. Regna Tyrrhena. Extremæ urbes Coryti. Sedes Evandri.

HIATUS. Terra dehiscens. Immane barathrum. Atra vorago. *Hircus vide Caper.*

HIRUNDO. Progne. Et manibus Progne pectus signata cruentis. Votique & crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA. Bellua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO. Hominis durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea viram progenies. Animæ viles.

HOMO PROCERUS. Ingens corpore. Duo maxima Teucrum corpora. Ipse arduus altaque pulsat sidera Abietibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipse inter primos præstanti corpore Turnus Vertitur, arma tenens, & toto vertice supra est.

HOSTIS. Hostilis facies. Facies invisa.

HYMERI. Lati armī.

HYEMS. Hybernū sidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis imber. Horrida cano bruma gelæ. Bruma frigida.

I.

IDA MONS.

Ida Phrygiæ. Juxta Idæ.

Montibus Idæ Phrygiæ, Idæa terra.

Urbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa sylva. Crætea Ida.

Ignis. Vulcanus. Ille ut Vulcania ferro vulnera (id est, ignem) protectus depellere navibus instet. Acies Vulcania, Pineus ardor (id est, ex pinu ignis.) Flammæ mellis. Dùmque suas peragit Vulcanus, Vestique partes. Incendia. Focus. Diripuerè focos, (id est, ignem ex fœcis per Synecdochen.) Flamma.

Ignis Elementaris.. Aurâ simplicis ignem.

Illyria. Littus Illyricum. Sinus Illyrici. Oræ æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

Imago. Facies. Species. Forma.

Imperium. Sceptrum. Fasces. Rerum habenz. Dum res stetit. Ilia regno. Regnique coronam cum sceptro misit.

IN FERNVS.

Alta ostia Ditis. Janua Ditis attri. Sævi spiracula Ditis. Dirisacraria Ditis. Ego Ditis opacas cogor adire domos. Ditis palentia regna. Mœnia Ditis. Tristis sine sole domus. Fauces grave olentis Averni. Lucî Averni. Avernia. Amnes Erebi. Sedes Erebi. Fauces-Orci. Tænaræ fauces. Limen sævi regis. Lucî Stygii. Lacus Stygius. Lucus nigrâ formidine caligans. Loca nocte silentia latè. Nox profunda. Orcus pallidus. Fauces Orci. Phlegeton Tartareus. Palus inamabilis. Regna Diis invisa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. Regna pallida. Sedes Tartaræ. Infernæ sedes. Dirarum sedes fororum. Cocyti sedes. Cocyti stagna. Sedes Erebi. Strepitus Acherontis avari. Styx atra. Tartara. Tartarus tenebrosus. Insignia Tartara lethi. Tenebræ Stygiæ. Unda Tartarei Acherontis. Telluris opera subire. Umbræ pallentis Erebi. Umbræ infernæ. Unda Tartarei Acherontis. Undæ Stygiæ.

Insula. Et variis legimus freta confita terris.

Invidia. Invidiæ telum.

Ira. Irarum æstus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctus. Animus acerbus.

Iris. Thaumantias. Ceu nubibus arcus. Mille trahit varios ad-verso sole colores. Ingens sub nubibus arcus.

Italia. Saturnia tellus. Latina littora. Arva Saturnia. Hesperia. Hesperia magna. Itala Regna. Italiæ tellus. Ausonia tellus. Arva Ausoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Hesperia. Fines Itali. Ausonius. Tybris. Italiæ oræ. Littus Hesperium. Romula tellus. Portus Ausonius. Arva fertilis Ausoniæ. Italâm urbes. Italiæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Ausonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

Itali. Ausonii coloni. Antiqui Ausonii.

Gens Itala. Gentes Italâm. Nepotes de gente Itala. Lauren-tes populi. Oenotrii viri.

JUNO.

Sæva Jovis coniunx. Regina Deûm. Saturnia. Divâm Regina, Jovisque & soror & conjux. Germana Jovis. Saturni altera proles.

JUPITER.

Chaonius pater. Sceptum Dictæ regis. Rex cœli. Pater omnipotens. Divum pater atque hominū Rex. O qui res hominūque Deūmque Æternis Regis imperiis, & fulmine terris.

Hominum sator atque Deorum. Superi regnator Olympi. Superoque nitentem Cœlicolū regi mactabam in littore taurum: Jupiter omnipotens. Deūm regnator. Saturnius pater. Rex Magnus Olympi. Ipse Deūm genitor. Pater summi regnator Olympi. Torquet qui sidera mundi, Magnus pater Divum. O pater, O hominum, Divūmque æterna potestas. Rerum cui summa potestas. Magni regnator Olympi. Rex ætherei Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deūm. Hominū sator atque Deorū. Rex ætheris alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerūque repertor. Rex Deūm. Cœlum & terras qui numine torquet, Torquet qui sidera cœli.

JUVENIA.

Turni soror. Dea Daunia. Germana Turni.

JUVENIS. Vos δ quibus integer ævi Sanguis, ait, solidæque suo stant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

JVENTVS. Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

LÆta magis pressis manabunt flumina mammis. Copia lactis. LACHRYMÆ. Fletus. Largoque humectat flumine vultum. Guttisgue humectat grandibus ora. Lachrymosæ voces.

LANA. Tenuia lanæ vellerā. Si tibi lanicium curæ. Greges villis mollibus. Munus niveū lanæ.

LAPIS. Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus arvis. Lappillus. Tophus scaber, (*genus lapidis.*)

LARVA. Orāque corticibus sumunt horrenda cavatis.

LATIUM.

Fines Latini. Arva Latina.

LECTUS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES. Fas & jura. Forum insanum:

LETHE. Lethæus amnis. Lethæi fluminis unda. Lethæus fluvius.

LIBYA. Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deserta. Libyæ extrema. Littus arenosum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deserta siti regio.

LINTER. Alnus cavata.

LIS. Discordia. Rixa. Jurgia. Dissensus varius.

LONGUS. Jamque ascendebant collem qui plurimus urbi imminet. Plurimus Eridani per sylvam volvitur amnis.

Porrectus.

LUCIFER.

Luciferi primo cum sidere. It portis jubare exorto. Purpureoque rubens surgat jubar aureus astro.

LUNA.

LYNA. Phœbe. Globus Lunæ lucens. Cornua Lunæ. Radiantis imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI. Mœonidæ. Mœoniæ juvenus. Gens Lydia.

M.

MACVLÆ.

NOtæ maculosæ. Paribus lita corpora guttis. Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATVS. Hic scepra accipere & primos attollere fasces Regibus omen erat. Senatus sanctus. Fasces populi.

MALVS. Arbor mali.

MANVS. Palma. Dextera.

MARE. Tractus maris. Æquor. Æquor maris. Maris facies. Campi liquentes. Maris unda. Æquor. Campi salis. Rorem late dispergit amarum.

Arva Neptunia. Gurgis, *pro mari*, ut; Tollimur in cælum curvato gurgite, Marmor. Neptunus. Oceanus. Pontus. Pelagus. Solum. Fretum. Altum. Profundum. Cæulam Tentare Thetyn rati- bus. Per maxima Nerei stagna viam scindens. Vada cæula.

MARITVS. Conjux.

MARMOR. Lapis Parus.

MATER. Genetrix. Alma parens.

MARS. Mavors. Arma Martis. Bellipotens. Gradivus. Gradivus Rex. Gradivumque patrem, Geticis qui præsidet arvis. Bellator Deus.

MEDICINA. Cui ipse suas artes sua munera lætus Apollo dabat. Scire potestates herbarum, usumque medendi.

Multa manu medicæ Phœbique potentibus herbis Nequicquam trepidat.

MEDEA. Cùm cernam Colchida matrem Anxia sollicitis medicantem vulnera natis.

MEMBRA. Artus.

MEMBRUM GENITALE. Genitale arum.

MEMNON. Auroræ filius. Et nigri memnonis arma.

MERCURIUS DEUS. Majæ genitus. Cyllenius. Interpret Divum. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

MERCURIUS STELLA. Quos ignis cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES. Ad medium conversa diem. Nam mediis fervoribus acrior instat (*sc. Oestrum.*) Medium sol igneus orbem hauserat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Jam medias operum partes effectus erat sol. Medios cùm sol accenderit æstus. Cùm sitiunt herbæ & pecori jam gravior umbra est.

MINOS. Gortynius Heros.

MINERVA. Pallas. Diæ armipotentis ad aram procumbit. Armipotentis belli præses. Tritonia virgo.

MOLA. Fruges falsæ.

MOLARIS. Lapis incusus. (*rudis non dedolatus.*)

MONS. Plaga pinea montis. Saxi dejectæ vertice capræ. Ardua terrarum. Tõnibusque tremescunt ardua terrarum, *vid est. montes*. Supercilium clivosi tramitis. Jura montis. Specula aërei montis.

Excelsus

Excelsus vertex montis. Capita aspera montis. Ardua montis deserta. Summus vertex montis. Claustra montis.

Monstrum. Portentum. Prodigium.

MORBUS. Languor Corporeæ pestes.

MORS. Lethum, Mortis imago. Via mortis. Inclementia mortis. Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus difficilis. Astra dies. Funus. Inexorabile fatum. Extrema hora. Finis ævi. Somnus ferreus. Æterna nox. Parcarum dies.

Mortarium. Lapidisque cavum demittit in orbem.

Multitudo. Manus, ut; Omniq; manu stipata meorū Insequar. Corona, ut; Muros variâ cinxere coronâ. Cuneus theatri densi. Cuneis se quisque Coactis.

Mundus. Corpus mundi. Prima nascentis origo mundi. Orbis. Diversæ partes orbis. Terrarum orbis. Immensus terræ orbis.

Muse. Phœbi chorus omnis. Pierides

Tecumque faventes, In nova Pierio properent, à fonte sorores. Quare Pierii laticis decus ite sorores.

N

NARCISSUS,

N Arcissi lachryma.

Naufragium. Funus. Quibus tot funera passis. *Naufragium* funus vocat, id est, meram mortem.

Navis. Phaselus. Puppis. Ratis. Carina. Abies uncta. Trabs cava. Cymba. Lembus. Simul accipit alveo ingentem Æneam. Prora. Biremis. Triremis. Navigium. Pinus, pro navis materia pro re confecta.

Nauta. Navita. Navis ductor. Rector navis. Gubernator. Magister. Vector. Namque gubernaculum multâ vi fortè revulsum. Cui datus hærebam custos, cursûsque regebam.

Neapolis. Parthenope.

Neptunus. Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Junonis.

Nidus. Antiquâsque domus avium. Alta cubilia:

NIX. Terra informis aggeribus niveis. Gaudetque nivali Vertice se artollens pater Appenninus ad auras.

Nox. Noctem dueentibus astris. Frigida noctis umbra. Obscurum noctis.

Nuber. Nebula. Nubula: Ingens arcus, ut; Et bibit ingens arcus, id est, nubes que videtur humorem attrahere sereno celo. Sol pallentes discutit umbras. Nimbus pro nube, ut; 8. Æn. Tonitru cum rupta corusco, Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

Numide. Nomadum genus. Pastores Libyz. Nomadum Tyranni. Omnia secum armentarius aser agit, tectumque larémque.

Nuptiæ. Conjugium. Connubium. Thalamus. Hymenæi. Teda. Lætus jugalis. Vinculum jugale. Nox jugalis.

O

OCULUS.

L Umina, pro oculis. Ocellus. Oculorum orbis. Sanguineam involvens aciem, (id est, flammantes oculos) Vifus.

Ocasia

Occasus. Haud tanto cessabit cardine rerum.

Odor. Nidor. Aura dulcis. Halitus.

Oestrum. Genus *Vestiarum*. Asylus.

Officium. Munus. Pro te tua munera obibo.

Olea. Radix oleagina. Sylva Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ. Ramus olivæ. Pacisque manu prætere ramos. *Olive.*

Oleum. Teritur Sicyonia baccha trapetis. Olivum. Guttæ Palladii olivi.

Onus. Pondus. Fascis. Ego hoc te fasce levabo.

Oraculum. Neque te Phœbi Certina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Responsa fatalia. Vatum prædicta. Augurium Divum. Jussa Deorum.

Orgia. Sacra Bacchi Nocturnusque vocat clamore Cytheron.

Orpheus. Threïcius sacerdos.

Origo. Caput. Principium. Unde nova ingressus hominum experientia cœpit.

Ovis. Bicens. Bidentes Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeræ greges.

Ouille. Caula. Septum.

P.

PADUS.

Padi ripæ. Lipientia flumina Padi. Fluviorum rex. Eridanus Eridani amnis.

Panis. Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec gravidos Cereris dicam contingere fœtus.

Pædagogus. Magister. Custos Comes impubis Juli.

Paris. Et victus magni jacet Hectoris ultor; id est, Paris qui Achillem interemit. Phrygius Pastor. Dardanius adulter.

Pascua. Pastus. In pastus tendit equus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

Pastor. Armentarius. Magister peccoris. Cui regia parent armenta, & latè custodia credita campi. Custos ovis. Gregis custos. Custos stabuli. Custos pecudum.

Pater. Parens. Genitor.

Patria. Patriæ fines. Patrii fines. Limina patriæ sedis. Littus patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Urbs paterna. Sedes paterna. Urbs patriæ. Terra altrix. Cunabula gentis.

Qui genus? Unde domo? (id est, quæ patria est vobis?)

Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à stirpe parentum Prima tulit tellus.

Pauperias. Pauperies. Et duris urgens in rebus egestas. Tum res inopes Evander habebat. Res fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

Pedum. Latebræ animæ. Crates pectoris. Spiramenta animæ.

Pecus. Genus pecudum.

Pecunia. Æs.

Pedites. Acies pedestris. Nimbus peditum.

Pellis. Tegmen immane leonis. Vide *Canis*.

Penelope.

Pentlope. Ecce Ithaci conjux semper decus Icarioris.

Per. Planta. Ah tibi nè teneras glacies secet aspera plantas.
Crus molle.

Pestis. Lues udo sublapsa veneno. Lethifer annus. Corruptus
cæli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo cæli mi-
seranda coorta est Tempesta, totóque autumnus incanduit æstu.

Piger. Inertia corda mirantur. Ignavus.

Pinnæ. Minæque murorum ingentes.

Fiscis. Genus omne natantum. Genus æquoreum. Gens humida
ponti. Maris immensi proles. Nimum est avidum genus Amphio-
trites.

Planeta. Pallantésque polo stellas.

Pleias. Maia. Taygeta.

Pluto. Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Infernus rex.
Dis ater.

Pluvia. Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tenuis
pluviz.

Poculum. Crater. Garchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et
sacer implevit dextram scyphus.

Pana. Supplicium.

Pœtæ. Vates. Amicus Musis. Musarum comes. Cui carmina
semper, Et citharæ cordi.

Polymena. Priamæia virgo.

Pomum. Malum.

Populus arbor. Herculeæque arbor umbrosa coronæ. Umbra po-
puleæ. Populeæ velatur fronde juvenus. Populeæ frondes.

Posteritas. Nepotes. Minores. Spes gentis. Ævum sequens.

Priapus. Illi falce Deus colitur non arte politus. Custos furum
atque avium, Tutela Priapi.

Princeps. Aeneas primique Duces. P primorum manus. Delectos
populi ad proceres. Ductores primi.

Procella. Hyems atra. Ruina cæli.

Prora. Rudens. Frons Navis.

Proserpina. Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Avernis.
Hi Dominam Ditis thalamo deducere adorti.

Puella. Nympha.

Pulli. Progenies parva. Fœtus.

Pulvis. Pulverea nubes. Mistóque undantem pulvere fumū.

Purpura. Tyrius rubor. Vestis purpurea. Ostrum. Fulgenti
murice vestis. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conspectus in o-
stro.

Pyrrhus. Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

FRondea tecta. Frondentia hospitia. Frondes densæ Comæ.
Brachia. Ramea fragmenta. Arbuta frondentia.

Remi. Agmen remorum. Lavas stringat sine palmula cautes.
(*Extrema pars remi in modum palmæ formata*) In lento luctantur
marmore tonsæ, (*à tondendis fluctibus dicta.*)

Retæ. Casset. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RIBUS.

Ritus. Ingens oris hiatus.

Robustus. Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint juvenili in corpore vires. Diis quanquam geniti atque invicti viribus essent. Viribus fidens. Contraria seræque ad fortia vires, (*id est, tarde propter senectutem*)

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

Ragus. Pyra. Ignis. Ut ; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

Roma. Alta Mœnia Romæ. Magna Mavortis urbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces. Romana oppida. Romana palatia. Mavortia mœnia. Romana tellus.

Romani. Romulida. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

Romulus. Quirinus.

Rota. Axis. Orbis ferratus.

Radera. Hic ubi disjectas moles, avulsæque faxis Saxa vides.

Rusticus. Agricola. Agrestis. Belloque animos accendit agrestes. Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S

SACERDOS.

Interpres Divûm hominûmque. Sacratum caput. Cererique sacrum Polybeten. Os divinum.

Sacrificium. Sacra annua. Honor Deorum. Sacra Deûm. Læcos vocet hostia pinguis in altos.

Sagitta. Arundo. Jaculum. Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula. Missile.

Sanguis. Ros sanguineus. Ille vomens calidum de pectore fluimen. Sanguineæ guttæ. Reddit specus attri vulneris undam ipsamantem, (*id est, copiam sanguinis in modam unde fundebat ex volvere.*) Sanguinis ille vomens rivos cadit. Cruor.

Sanies. Atrum tabum.

Sapiens. Maturus animi. Consiliis habitus non futilis auctor. Cui melior sententia menti.

Sarmentum. Ramea fragmenta.

Saturnus. Saturnia regna. Aurea securi quis nescit secula regni.

Saxum. Ingens fragmen montis. Pars montis. Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes, Rupes.

Capita aspera montis. Saxeæ pila.

Scorpius stella. Chelæ sequentes Erigonem.

Scutum. Glypeus. Parma. Umbo. Ancyle. Pelta.

Scylla. Scyllæ rabies. Per mare cæruleum trahitur Niseia virgo. Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latrantibus inguina monstris.

Scythia. Arva Getica. Deserta Getarum. Scythiæ nives. Rhiphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arva Rhiphæis nunquam viduata pruinis.

Scythæ. Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subjecta trioni, Gens effræna virum Rhiphæo tumiditur Euro.

Sedes. Sedile. Intus aquæ dulces, vivæque sedilia saxo. Graminæque viros locat ipse sedili. Sella.

Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant.

Seget. Luxurians segetum. Herba frumenti. Molli flavescit campus aristâ (de matura segete.)

Senex. Gravis annis. Longævus. Longevus parens. Fessus ætate. Confectus ætate. Obsitus ævo, Maximus ævo.

Sed cum gelidus tardante senectâ sanguis hebet, frigentque affectæ in corpore vires, Æmula nec dum Temporibus geminis cautebat sparsa senectus:

Sentes. Horrentes rubi. Hirsuti vepres.

Sepulcrum. Tumulus, Agger compositus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Bustum. Fusu.

Septentrio. Hyperboreæ ora. Axis, Aquilo. Gelidique sub ætheris axe. Arctos, septentriones.

Sericum. Velleræque ut foliis despectant tenuis seres.

Serpens. Anguis, Coluber. Chelydrus, Hydrus, Vipera:

Serpentis cauda. Immensi orbes: squameus in spiram tractu sollicit anguis. Cum mediæ nexus extremæque agmina caudæ solvuntur, Tardosque trahit sinus ultimus orbes.

Alvo tenuis ima per orbes squameus intortos sinuat vestigia serpens. Longos det corpore tractus. Sequæ in sua membra pliantem, Sinuosa volumina versans. Nexans se nodis.

Serra. Arguta lamina serræ.

Servus. Famulus, Minister, Famulamque manus. Trojanæque urba.

Sybillæ. Phœbi Trivæque sacerdos, Deiphobe Glauci. Vates amphrysiæ. Longæva sacerdos.

Sibyllæ Antrum. Sedes sibyllæ. Horrendæ secreta sibyllæ. Unde ruunt totidem voces, responsa sibyllæ. Excisum Euboicæ latus. Arces, quibus altus Apollo præsidet.

Sicillia. Sicula tellus: licania: licanio prætenta sinu jacet insula contra Plemmyrium: sicula ora. Insula licanium juxta latus Æoliæque Erigitur Liparem, fumantibus ardua saxis: licanines: licanii portus. Montes siculi: siculæ regiones. Cyclopium gri. Cyclopium ora. Trinacria:

Siculum Mare. Freta licaniz. Trinacrium litus. Trinacria una: licanii fluctus.

Simois. Undæ simoæ: Undæ simoentis. Amnis Hæctoreus.

Sirius. Canis æstifer. Sirius ardor.

Sol. Clarissima lumina solis. Rapidi potentia solis. Plaga solis. Facies solis.

Radii solis: solis equi. Hyperionis ardor. Phœbus. Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania æra.

Somnium. Imago turbida. Insomnia falsa. Multa modis simulæchra videt volitantia miris. Somni, pro somniis. In somnis ecce ante oculos moestissimus Hector Visus adesse mihi. Per somnum patris imago visa.

Sopor. Quies languida preßit nocte oculos, *Alma*
quies.

Sonus. Sonitus, Sonor, Stridor. Fragor. Clamor.

Soror. Germana. Cara sororum pectora.

Spicarum Manipulus. Cerealis culmi merges.

Sponsa. Quid foceros legere & gremiis abducere pactas (*id est, sponsas.*)

Statua. Divum simulacra. Stabunt & parii lapides spirantia signa. Effigies sacre Divum. Vivi de marmore vultus.

Janique bifrontis imago Vestibulo astat, Tibique oscilla et alta suspendunt mollia pinu, (*id est, parvas imagines.*)

Stella. Sidus. Sidera cæli. Sidera mundi. Astra ignea. Astrorum ignes. Noctis orientia signa.

Stratagemata. Furta paro belli. Armorum doli.

Styx. Stygius lacus. Lucus Stygius. Regna invia vivis. Stygius palus. Stygia unda. Stygiæ aquæ. Stygiæ caput implacabile fontis. Flumina Stygiæ fratris. Ripæ torrentes pice.

Sudes. Stipites gravidis nodis. Torris obustus. Vallus. Robur acutum.

Sylvæ. Lucus. Nemus. Umbra aliorum nemorum; Amœna virgata Fortunatorum nemorû. Saltus, Nemorû convexa. Juges nemorû.

T.

TAPETUM & TAPETE.

TApetes picti. Aulæ. Stratæ ostræ.

Telum. Cornu stridula. Telorum seges ferreas. Ferreus imber. Tépestas telorû. Levato lucida ferro spicula. Phalarica. *Quare Sagitta:*

Temerarius. Princeps animi. Fideus animi atque in utrûque peritus. Quò moriture ruis, majoraque viribus audes?

Tempestas. Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minas, cœlique ferebat. Mare tumidum. Pericula maris. Sæpè furores Compressi & rabiem tantâ commulque marisque. Hyems ponti aspera.

Templum. Delubrum. Delubra Deum summa.

Pérque domos & relligiosa Deorû limina. Non unquâ violata manu sacraria Divæ. Arx sacrata. Sacrata sedes. Sacra fastigia. Ductos alta ad donaria currus, (*ad templa, ubi dona collecta reponuntur.*) Mediâ testudine templi.

Tempus. Longa dies. Magnus seclorû nascitur ordo. Ætas.

Tenebra. Caligo. Spissæ umbræ. Nox ingens. Tacitæ per amicum silentia lunæ, Littora nota petens. (*id est, non lucentis Lunæ.*)

Terra. Tellus. Humus. Solû. Gremiû terræ. Gremiû magna conjugis. Mutata ignorent subito nè semina matrê. Cum semel in sylvis imo de stirpe recisum matre caret.

Aggâ Æneas matri Eumenidû, (*id est, nostri*) magnæque sorori, (*id est, terræ*) Ense ferit.

Terræmotus. Terræ tremor. Insolitis tremuerunt montibus Alpes.

Theatrum. Alta theatri Fundamenta locant. Mediâqua in valle theatri

*theatri circus erat. Gunei theatri. Confessus cavez. Ingens ca-
vea. (Cavea locus est in theatro, ubi populus conclusus spectat
Theocritus. Pastor Siculus. Ascræus senex. Ascræumque cano.
Romana per oppida carmen.*

*Thessalia. Bis sanguine nostro Æmathiâ & Æmi pinguescere
lupos. Æmathiæ portus.*

Timor. Formido. Horror. Metus. Pavor. Tremor.

Tonitru. Dū flāmas Jovis & sonitus imitatur Olympi.

*Torquis. Flexilis obtorti circulus auri. Et molli subnectit cir-
culus auro. Tortile aurū colli.*

*Trochus. Torto volitans sub verbere turbo. Volubile buxū mi-
nata, (id est, turbinem ex buxo factum.)*

*Troja. Trojæ alta, mœnia. Iliaci cāpi. Teucria. Arx alta
Priami. Trojæ mœnia. Urbs Iliaca. Iliæ tellus. Pergama. Reg-
nū Priami. Iliū superbū, Priami imperiū. Rhetæā littus. Rhe-
tææ ora.*

*Trojani. Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laome-
donia, Iliaca, Pergamea, Trojana. Gens Æneadām. Dardanidæ
Iuri. Trojā profecti. Trojana juvenus. Dardanii coloni. Lao-
medontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Trojana turba. Tur-
ba phrygū. Iliadum turba. Hectorei focii. Trojugenæ. Iliades.
Troës. Teucri. Troades. Dardanidum matres.*

*Tuba. Buccina. Cornua ærea. Æs canorum. Æs sonorum. Æs
cavum. Martius aris canor. Cava concha.*

Turnus. Audax Rutulus. Daunius Heros. Rex Rutulus.

*Tyberis. Pater Tyberinus. Tyberina ostia. Thuscus amnis. Ty-
berini fluminis unda. Tyberinum flumen. Tyberina fluentia. Ty-
beridis unda. Corniger. Hesperidum fluvius regnator aquarum.*

*Tyris. Urbs Tyria. Tyriz arces. Regna Tyri. Ditissimus agri
Phœnicum. Tyrii coloni.*

V.

VACCÆ.

BUcula. Juvenca. Vitula.

Valedictio. Hæc genitor digressu dicta supremo Fundebat.

Ubera. Māmæ pressæ. Pupillæ.

Vela. Garbasus Sinus sinistri & dextri.

Venator. Vastator ferarum. Debellator ferarum.

*Venenum. Fallax herba veneni occidet. Armata (- Sagittam)
lavi felle veneni. Nigri cū lacte veneni. Virus.*

*Ventus. Auræ spirantes. Ventosi murmuris auræ. Flabra. Non
flabra neque imbres convellunt. Flamina. Ferunt sua flamina
lassæ. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ. Quantū
ignes animæque valent. (id est, venti & folles.) Vis animæ.*

*Venus. Mater Acidalia. Dionæa mater. Citherea. Amathusia.
Parens Ænez. Diva creatrix.*

*Verax. Namque mihi fallax non antè repertus. Tibi maxi-
ma rerum verborūque fides. Credo equidem, nec vana fides.
Si qua fides animā, si veris implet Apollo.*

*Vesta. Ignis æternus. Vigilēmq; sacraverat ignē Excubias Di-
vū æternas. Rapiantque focis penetralibus ignē. Canæ penetra-
lia vestæ.*

Vesti.

Vestibulum. Primum limen.

Vestigium. Signum viae. Indicium viarum.

Vestis. Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Confectum tegmen spinis.

Via. Semita. Trames. Callis. Orbita. Angusta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

Vaticum. Auxiliūque viae veteris tellure recludit Thesaurus.

Vidua. Hostia.

Vinea. Vineta.

Vinum. Bacchus. Bacchi Massicus humer (*id est*, Vinum Campanum.) Falernum. Baecheia dona. Latices Lenae. Lenaeum libae honorem. Jacchus. Regales inter mensas laticemque Lycon. Massica Bacchi munera. Laticum libavit honorem. Poculaque inventis Achelosa miscuit uvis. Munera Bacchi. Liber. Posula vitea.

Vir. Hinc ubi iam firmata virum te fecerit aetas.

Virgo. Intupta puella. Facies virginea. Virginitatis amore interemerata colit.

Vita. Aevum. Lucis dira cupido, (*id est* vita.) Pars ultima vitae. Lumina vitae.

Vitis. Pampinea umbræ. Dulci namque tunc nondum viticula Baccho.

Vitta. Carinale aurum.

Ulysses. Aolides. Proles Laertia.

Umbra. Ubi dives opacat Ramus humum. Nunc altæ frondæ & rami matris opacant. Tenebræ nemorum.

Ungues. Pedes unci.

Urbes. oppida.

Vulcanus. Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

Vultus. Facies. Ora. Obtutus.

Z

ZITHUM.

ET pocula leti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis. Zodiacus. Obliquus quæ se signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

Zona. Zona frigida.

Quam (*Zonam torridam*) circum extremæ dextra lævæque trahuntur. Cæruleæ glaciæ concretæ atque imbribus atris.

Zona temperata. Has inter mediâque, duz mortalibus æquum Munere concessæ divum.

Zona Torrida. Quinque tenent cælum Zonæ, quarum una cæcus rusco semper sole rubens, & torrida semper ab igni.

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plagæ Solis iniqui.

FINIS.

EX GEORGIO BVCHANANO

PHRASES.

ADVERSARES.

Sors levibus malefida pennis. Sors cunctis invida, infida, mobilis. Turbo sortis cuncta quatientis. Cum reflavit sortis aura mobilis.

Adulatio. Lingua adulatrix, tacito veneno blandiens.

Edes. Luxu structæ magnifico domus.

Egyptus. Barbara invisa arva Phari. Memphitica tyrannis Pelusiaceæ orz. Perfidum Pelusium.

Ætas. Torrida, Tellus sub cane torrido.

Æternitas. Dum lucida volvet lucidus astra polus. Donæc perpetuum sol referet diem: secula metæ nescia.

Altissimus. Trans flammantia mœnia mundi.

Ambitio. Ambius, nomen futuris prodere seculis.

Ascensio. Exul animus liber patrium repetet limen sidereamque domum.

Avis. Ales pennarum celeri volatu metitur aëra.

Auster. Æstuosi austri spiritus flat.

Aurora. Luce roseâ polum perfudit.

Aulicus. Pars purpuratæ curiæ.

Æstus. Calida vicino sole. Arida insolitis eandens fervoribus.

Alanda. Avis lucis prænuncia.

Amor. Choreæ blandus amicus. Apes garrula examina.

Amor Cupidineus. Gaudia cypriginæ Dez.

Araneæ Tela. Stamen traducens præ foribus, arachne præmeditate dolos hostibus aligeris.

Avarus. Cui assidue sitis æris habendi. Tabifico illinit præcordia crassa veneno. Dives ut ad stygias iste seratur aquas. Item, Post inopes curas, & inania tædia vitæ, Semper inops vivit, nè moriatur inops. Cui scelerata sis is crescit. Nullus petendi, cogendive pudor. Quæsitæ, vorans, fœda rapacitas.

Aquila. Ales minister fulminis.

Anuus. Bis senos orbis luna implet.

Egyptius. Qui primus flumina bibit Nili.

Æstias. Æstiteri canis ira furit.

B. BELLA.

Rauce reboant Classica murmure.
Bruma. Horriſer Boreas genialis agri honoré exit, & ca-
 nas fundit in arva nives : Et pigra concretis flumina frangat aqua.
Pruinoſæ brumæ frigora languentia. Horriſer Boreas canas fundit
 in arva nives.

Blanditiæ. Blanditiis illita mollibus lingua. Mens gelida livido
 toxico.

C. COELVM.

Templa picti ſideribus poli. Cœlum tremulis pervigil igni-
 bus:

Celi Creatio. Nitidos mirâ arte polum convolvit in orbes. Vi-
 treo accendit flâmantia lumina cœlo.

Celi Aſtya. Aſtrigeri orbes. Sancti ſacraria cœli.

Canis Stella. Quo ſidere modo Tota ſitit tellus, præcipitûrque
 ſeges.

Cafus. Temerario caſu ferri.

Clementia. Quæ præcipitè clementia temperat irâ.

Crepuſculum. Sera crepuſcula noctè trahunt, tenebris pallent.

Cognatus. Sanguinis cômuniõ quos propior adjunxerat.

Cerbens. Centiceps canis.

Charon. Qui ſilentes portitor manes vebit.

Calculus morbus. Torrida concretis lapideſcunt viſcera glumis.
 Latebras renum calculus urit atrox.

Cervus. Vivacia peſtora ramoſi cervi.

Conſcientia mala. Si marmoreis circumdatus undique clauſtris,
 non ſi fugis aſpectus hominum, te ſæva fugit tempeſtas animi ve-
 ſani. Te conſcius horror mentis agit vigilem.

Coccinum. Lana Tarentino liveſcit veneno. Rubent Tyrſis vel-
 lera tinſta focis.

Cor. Levibus non impenetrabile telis cor.

Cura. Anxiſigra Corona. Diadema regium.

D. DAVID.

Jeſſea propago:

Dubius. Metum librantes inter ſpè & gaudia.

Debilis. Enerve vires corpus deſerunt.

Decalogus. Statuta fraudis neſcia lubricæ.

Deus æternus. Princeps ſtelligeris altior orbibus, qui ſtelligeris
 regnat in æthere. Gentis humanæ pater atq; cuſtos. Æternus ætheris
 arbiter. Æterna cœli tēpla colens, lucido aſtrorum in ſolio ſedens.
 In æthereo Olympo fræna moderatur. Æternus, ortûs finiſq; inſci-
 us. Deus exercituum. Ætheris æternas rector moliris habenas. Ar-
 biter mortalium & orbium cœleſtium, Jûdex æquis frangat legibus
 arbiter ſuperba regum colla minantium, Coruſci vibrator fulmi-
 nis. Cœlum triſulcis dividens ignibus. Rex bellipotens. Deus
 expers finis & ortûs. Nunquam Deum brevibus clauſa recurſibus
 aſtrorum ſehio conficiet dies.

Dei lex. Divina arcanis habenis lex animos ad hæneſta ſeſtit. A-
 damantinis fixa vinclis, nec tēporis invidis obliſioſi obnoxia den-
 tibus.

Diluvium.

Diluvium aquæ. Indignata suis cohiberi flumina ripis.

Dei providentia. Immotis cuncta Dei tremefacta parent legibus.

Desertum. Arva cultus infcía. Inhoípita saxa, quæ nulla ad cultas ducunt vestigia terras. Nulla tritum callem monstrant vestigia.

Dies. Ab obscuris lucæ sol dividit umbris. Rosea dies orbé luce reiegit. Phœbus incendit diem, noctem Diana.

Diluculum. Ocyûs Aurora quàm Lucifer excitet ignes : Aurora cantus quam volucrû exultat. Aurora luce roseâ polum perfudit.

Dolor. Decolorem tabificus cutem mœror coquit. Macie dolor artus succat. Gemitus luctantia verba repressit.

Dolor internus. Clausum cæcis præcordiis ulcus.

Dolus. Cæco in recessu pectoris abditus.

Doctrina. Sola doctorum monumenta vaturnesciunt fati imperium severi. Sola contemnunt Phlegetonta & orci jura superbi.

E

ECCHO.

R Ecussum duplicant montes sonum.

Errare. Saltus devios errorum sequi, teneras illecebras lubricæ errata vitæ. Sinuosus error. Errata mentis vaga. Saltus petit mens vaga devios. Torta vitiiis morum regula deflexit. Error fefellit lubricus. Fracta illecebris malis voluptatis incauta juven-ta vitiiis se polluit. Per anfractus vagos vitæ salebras inter & tenebras iter ostende rectum : Et erutum sequacibus erroris undis deduc in viam veritatis.

Evertere. Eradicare. Exterminare. E stirpe demere.

Evigilare. Pulsus è trepido pectore somnus abit.

Ereptus à morte. Atræ Mortis faucibus ereptus. Vide à Morte ereptus.

Equus. Spumeos frænos fatigans quadrupedis præeuntis eurus.

F

FACUNDUS.

Quem decorat lepor & roseis affuía labellis gratia.

Fædus. Stabile jus inviolabile pacti.

Fatum. Lege durâ fixa necessitas.

Fidelis. Tenax polliciti, fidemque indocilis temerare pactam.

Fiducia vana. Quem tumidæ pompa supertix ducit illecebris manibus, fallacique boni ludit imagine.

Filii instruendi. Dum faciles animi, dum mobilis ætas.

Fluvius. Agmen hybernæ quod fata mergit aquæ.

Fuga. Antevolans pavidas volucres.

G

GAUDIUM.

Pulsat pectora gaudio cor lato trepidum.

Glacies. Undæ frigore concretæ ungulâ equi pulsata.

Grando. Lapidosæ grandinis imber crepitans ruit.

Gelu. Pigra concretis flamina frænat aquis.

H. HIRUNDO.

Veris avis nuntias

Homo. Figmentum fragilis luti, quo non bulla levis vanior, Nec umi volucris vapor.

O

I. IDO.

I
I D O L U M.

Ludicra mentis humanæ commenta, Aurū caminis excoquens
Laut malleis massa è sequaci bracteas ducens figura multiformi
Iudicrâ numina.

Infamia. Turpes maculas infamia spargens.

Immortalis. Clausa nullo secula degit termino.

Impossibile. Citiùs inibo numerum arenæ in littore, quot volvit
æstus corpora.

Infans. Parentis pendulus infans adhuc ad ubera.

Interitus. Solvit putres artus tempus edax.

Invidia. Livor æmulus dente frendens jivido dolore & irâ rin-
gitur.

Judex. Jura celso de folio dat, fræna legum flectit.

Iustitia. Genetrix quietis æquitas.

Juventa. Transvolat blandæ breve ver juventæ.

L
L A P S U S.

Lapsu pes lubrico gressum fefellit.

Lingua. Scythæ ferocis lingua pestilentior tinctis veneno spi-
culis. Ignis voracis flammis acrior.

Luna. Perenni luna cursu rediens menstrua novabit cursus.

Letitiâ. Lætitiâ cor palpitât.

M
M A L E D I C T U M.

Nec atris mitior anguibz vibrat linguæ virulentia.

Mane. Almæ dici nuncius lucifer noctis umbras terrâ po-
loque dimovet.

Mare. Vitreus pontus crystallino muro pendens.

Mare Tranquillum. Strata æqualiter unda. Arrident taciti
tranquilla silentia ponti.

Meridies. Sol citato sidere convexa cœli percurrit. Medio dies
quos torret axe. Alma fervidis tellus calefcit ignibus.

Messis. Ueberior seges imbribus aucta benignis.

Metropolis. Mater urbium.

Miser. Fortunæ gravi vulnere percussus afflictis in rebus & luctu
vitam trahit.

Mors. Specu in sepulchri Mors fera condit Membra, liquit frigi-
da spiritus. Regna lucis egentia quæ semper horror nubilus obli-
det. Atriæ mortis fauces. Mors unguibus imminet atris.

Mors communis. Gens hominum obvia fati.

Mortuus. Mors sæva iniecit manum. Mortis altâ subrutus cali-
gines. Mors illachrymabilis sævo clausit antro. Mors lumina som-
no sopit. Lethææ gurgite mersus aquæ.

Mors Immatura. Brevis immatura juventæ stamina præscidit.

Mons. Nivosa montium fastigia.

Mortalis. Quod ævi vivimus penè est nihil, ac penè brevius
quàm nihil umbæ fugacis instar atque imaginis quam reddit æquor
vitreum.

A Nostræ Ereptus. Pallidis læthi faucibus explicitus.

N.
NOX.

Silentibus terram tenebris obruit. Arris tenebris diem condit.
Orient, Occident. Primo à carcere solis Eoi ad purpureos occasus.

O.
OBEDIENTIA.

Non procul à die reflectere lumina gressibus.
Opes. Euris fugaciores umbratiles.
Os. Dulci fraudum medicatum veneno.

P.
PISCIS.

Pinnarum celeri nata supererrat æquora:
Procella. E mari procella æquora excita ab imis evertens vadis.
Pudor. Repulsæ infamia rubore confundit genas:
Puer. Florentis ævi in limine.
Purpureus. Intactus scelerum contage nefandâ.

R.
REGERE.

Populos frangere superbos Imperio.
Regnum Æternum. Nec legibus ævi subdita sceptrâ tenes.
Reges. In populos quibus est permessa potestas, & jus ab alta sede plebi dicitis. Regum timendorum in proprios greges: Reges in ipsos imperium est Jovis.
Rele. Laqueis hæsere impliciti pedes.
Ros. Tenellus gemmulis argenteis pingens gramina. Et venâ inebrians uligine juga montium;
Rusticus. Asper ruris alumnus.

S.
SACERDOS.

Sactorum antistes.
Sapiens. Pectoris è penu depromens prudentiam.
Secula Æterna. Secula metæ nescia.
Semper. Dum lucido sol axe terras ambiat.
Senectus. Misere pars ultima vitæ.
Senex. In luctu squallore, ignominia senescit.
Sepulchrum. Sepulchri irremediabilis tenebricosæ latebræ.
Sepultus. Sepulchri frigidus sub frigido cumulo jacens.
Sermo purus. Nullo interlita fūco verba aut tacitam celantia fraudem.
Servus. Vernaculus.
Sidera. Sidera ignea terras lustrant, polum pingunt.
Silentium. Elinguis. Obtorpui silentio. Linguae obseravi claustra fræno. Silentio obrutescere.
Simplex. Innocuus animique rectus.
Sol. Obliquum per orbem Sol rutilos agitabat axes. Aurei dux luminis, qui recursu præpeti vires diurnas temperas, & igni flammifer vago partiris orbis tempora.
Sollicitus. Curis mordacibus æger.

Sollicitus. Curis mordacibus æger.

Somnia. Nocte mentis ludificans imago somni. Sensus per opaca ludens noctis imago.

Spiculum. Vulnifica sagitta.

Surdus ad preces. Aversam negat aurem implorantibus.

Sterilitas. Arva subitjs sterilefcere glebis.

Somnus. Dulcis almâ recreat sopor quicere.

Sol oriens. Primis Phœbus ab Indis rutilæ tollit lumina flâmz.

Sol occidens. Occiduas Phœbus descendit in undas.

Scoti. Pharetrati, ferre famem, contemnere frigora, & æstus valentes.

T TARTARUS.

Dira furiarum loca.

Terra Fœcunda. Fœcunda tellus. Fœlix frugum.

Terra sterilis. Sterile solum. Sterilis campus, malè pinguis arena. Liquido circumfusa ponto. Siticulosæ arenæ impervia vastitas.

Tenebræ. Nox cæca. Polus vestitus tenebris. Nox atra sole cadente.

Terrigena. Quicumque terræ munere vescimur. Solers animal. Homo telluris alumnus.

Timor. Cor palpitât metu. Mens horret, nec ora verbis pervium præbent iter. Pavor humiles mentes consternat. Ingens, gelidum lentos frigus artus alligat.

Torrens. Nivale ab imb्रे turgidus.

Tuba. Rauci clangor æris æthera pulsat.

V VAGUS.

Instabilis. Vagis erroribus actus.

Ubera. Lactè distenta ubera.

Ventus. Nigrantibus alis nubiferas quatiens procellas.

Vesper. Diem tenebris condit. Sera rubens accendit lumina vesper.

E via devius. Error fefellit ambiguum viæ.

Victimæ. Dûx gregis aras imbuit.

Vigil. Victa nec blandi illecebris soporis unquam lumina dimovet.

Vigilia. Languida liquit sopor lumina.

Violentia. Vis fœta superbiâ infræni.

Visus. Cæcis luminibus refundit luminis aurei jubar.

Vna. Vitalis auræ spiritus. Recurrit per calidos sanguis artus. Vita tristis, dura, anxia, per invios erratica montes inter latrones, & inhospita gentis feræ mapalia. Blandæ illecebras caducas vitæ carpere. Vitæ fastidio carpis.

Vivis. Palmes uber proventu gravidus.

Volucris. Pennarum celeri volatu metituralis æra.

Vox. Anhelis edita pulmonibus cavo recurrit gutture.

Vultus. Aura jucunda favoris irradians.

REFORMATA POESEOS
INSTITUTIO,

Ex. R. P.

JACOBI PONTANI
E. SOCIET. JESU POTISSI-
MUM LIBRIS CONCINNATA.

BREVITER ETVS FINEM,
*Partes, & cujusque partis proprietates,
adhuc quibus rebus verè bonum, omniq;
numero absolutum, ac probabile
carmen efficiatur, edocens.*

OPERA

M. JOANNIS BUCHLERI
à Gladbach, in Wicradt
• Præfecti.

EDITIO NOVISSIMA
*Prioribus multò correctior,
auctior, & pudicior.*

AD LECTOREM CANDIDUM
JOANNIS CORNELIADÆ
Angli pro Poëtica Institutio-
ne Programma.

Quid sit, & ipsa quibus perfecta Poëtica fiat
Partibus, ejusdem diversa poemata, itémque
Quid deceat, quid non quovis in carmine vatem,
Quid virtutis ei, vitiique existat origo,
Cui novisse libet (vati libuisse futuro
Addecet) hunc emat, hunc legat, omnia tradit ad artem
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda, linquit
Intactum nihil, in minima quod parte novello
Jamque incœptanti valeat prodesse poëta.
Quâ scripsere quidem multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendet ab arte,
At doctis tritisque diu ; Hic documenta tenellis
Proponit monstrâtque viam quæ ducit eodem.
Queis bene perspectis non quod remeretur euntem
Est super ; experiaris, idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus brevitatis amore cœgit,
Pontani, & Vide doctissima consule scripta :
Quod si Scaligerum libeat sociare duobus,
Plura parata putes tibi, quàm sit habere necesse.

UTRUM

UTRVM NASCATUR

an fiat Poëta?

CAPUT I.

Uanquam Poëtica Naturam, siue ingenium maxime delideret, ut nè quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque & præterea Exercitationem, Imitationem deposcit. Horatius allatâ questione, Naturæ an ars plus ad carminis laudem proficeret, alteram ab altera separari, ac divelli non

posse asseruit.

*Naturâ fieret laudabile carmen an arte,
Quæsitum est: ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quod proficit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & conjurat amice.*

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat, quam si fideliter sequemur, nunquam offendemus. Et quamvis non pauca sint, quæ nullis præceptionibus pariuntur, præterea quod à Natura inferuntur, nihilominus eadem Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Notatio, & Natura Poëtices.

CAPUT II.

Poëtæ nomen *παῖς τὸ ποιῆν* deslexum est. Quam vocem facere & fingere cum interpretentur, Poëta nobis Factor, & Factor, siue imitator, & Poëtica proinde Ars faciendi & fingendi, siue imitandi exponetur. Fingere enim seu effingere est imitari: nempe rem illam, cujus imago, & similitudo fingitur: & qui imitatur effingit quippiam: Poëta cum non tantummodo rerum extantium formas, & simulacra elegantissime imitando consequatur, & exprimat; sed insuper non extantium, quæ tamen extare possent, & ita possent (quod quidem magis ipsius est officium) novas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam ex nihilo res fingendo producat, utramque illam significatione *τὸ ποιῆν* fingere, facere scilicet peræque *ἀντιμιμῆσις*; Poëtice, sibi que propriam fecit. Reliquarum artium nulli, quæ vel factione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. Sit ergo Poëtica ars *βενι-
num* adiones, affingens, easque ad vitam instituendam carminibus explicans. Imitatio seu fictio Poëticam ab iis artibus secernit, quæ imitatione nullâ continentur; carmen ab his, quæ tamen imitantur, & fingunt ut Dialogi, metrum, tamen non adhibent. Idcirco si vel imitatio, vel carmen abfuerit, Poësis nulla erit. Fabulosa fictio est tanquam forma, & anima Poëteos, cum fingere magis, quam versificare Poëtam reddant. At verò usus, quem penes ar-

bitriū est, & jus, & norma loquendi, Poëtas nominare consuevit, qui tantūm nōdint metra funditare, quippe *in re pueris* nāhil valent, Hos docti versificatores vocant.

De Poëtarum ordinibus.

CAPUT III.

Quatuor potissimūm Poëtarum genera videtur voluisse in Oratore perfectō M. Tullius: Epicos sive Heroicos, Jambographos, Tragicos, Lyricos, sive Melicos. In quorum primo Principē numerat *Homerum*, in altero *Archilochum*, in tertio *Sophoclem*, in postremo *Pindarum*. In libello de opt. gen. Oratorū, recensuit Tragicos, Comicos, Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumerando acuratio, & ut credibile est, Jambographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Jambi usus est frequentissimus. *Horatius* ad Pisones adduxit in medium sex ordines, Heroicos, Elegiacos, Lyricos, Jambicos, Comicos, Tragicos: Dithyrambicos ideo prætermisit, quod eā ætate nemo facitaret id genus poëmata. Quæ divisiones cum vel materiā vel genus carminis tantummodo considerent non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen itā à Poëta suscipitur, ut omittere non liceat, ipsum tamen honorē, ac nomen Poëtæ non magis cuiquā conciliat, quā corpus humanum cuipiā dat esse hominē, si animus consilii, & intelligentiæ compos defuerit. Quod si quis secum attentius perpendat, quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitando exprimere, quæ aut honestæ sunt & bonæ, aut inhonestæ & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendæ: tria potissimūm Poëtarum genera, Epicum, Comicū, Tragicum inveniet.

Quæ materia Poëtæ.

CAPUT IV.

Cicero 1. de Orat. eandē propē, hoc est, æquē amplā, vagā, longē latēque diffusā Poëtæ, quā Oratori materiā subiecit, his verbis: *Est enim finitimus Oratori Poëta, numeris astrictior paulō, verborum autem licentiā liberior: multis ornandi generibus socius ac penē par: In hoc quidem certē propē idem, nullis ut terminis circumscribat, aut definiat jus suum, quo min⁹ ei liceat eādē illā facultate, & copiā vagari quā velit.* Jam porrō notum est, quid, & quantum in illa eruditissima disputatione L. Crassus oratori, id est, eloquenti per miserit, in quo regnare possit ejus oratio, Thesin putā & Hypothesin, breviter res omnes. Et sanē cum historiā Poëtarum evolvimus, nihil propemodū, seu supra lunæ orbē, & æternum, seu infra, & fluxum, caducūque sit, astricto dicendi genere non comprehensū, & explicatum videmus. Quod cum itā sit, nihilominus de materia Poëtæ angustius, & ad definitionē hujus *divisum*, ut *Plutarchus* vocat, atque ad officium Poëtæ aliquantō accommodatius disserendo Materia ejus præcipuē sunt Actiones hominum. In his siquidē effingendis, & ad usum, atque commodum vitæ exprimendis ejusdē cura, labor, industria se intendit.

Quis Poëta finis.

CAPUT V.

Poëtarum scopus est docere, & delectare: per imitationē, & carmen, velut conditiones pepitus necessarias.

Horatius

*Aut prodesse volunt, aut delectare Poëta,
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vita.*

Distinctē, & manifestē Tres fines adducit, quorum postremum ipse mox commendat, ceterisque anteponit.

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Ut certum doctrinæ genus intelligeremus, verbum (prodesse) quàm (docere) maluit Horatius. Apertius autem in secundo, cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poëma & Poësis.

CAPUT VI.

Poëma est opus ipsum Poëtae, id nimirum quod effectum est, finis & fructus operæ, a'que studii, quod impendit Poëta. Poësis est fictio ipsa, ratio, ac forma Poëmatis, sive industria, atque opera facientis: Et Poëma, Poësis, Poëta, hæc tria differunt, quomodo tres personæ verbi à quibus oriuntur, *ἡ ποιημένη, ἡ ποιητοῦ, ὁ ποιητής*. A prima existit Poëma, ab altera Poësis, à tertia Poëta: quali dicas factum, factio, factor, aut fictum, fictio, fictor. Poëma Ciceronis est metrica scriptio, tam parva, quàm magna. Poësis interdum ipsum etiā habitum, seu artē, Poëticam videlicet ipsā declarat. At Poëma nunquā pro Poeti dictum invenias.

Tres Poëmatum modi, eorumque Appellationes, & Species.

CAPUT VII.

Plato de optimo statu civitatis, lib. 3. omnē rationē Poetarū in tres formas distribuit. Unā appellat *ἀπλὴν διήγησιν*, simplicē, & nudā narrationē, quando videlicet res simpliciter, ac nudē continuatione expositionis à Poeta solo commemorantur. Alterā *διὰ ὑποκρίσεως*, per imitationē efformatā: quoties adhibentur personæ, quæ re qualiter ageretur repræsentant, tacente, & non pronuntiante Poeta. Postremā *δι' ἀναφορῆς*, quæ ex duabus prioribus conflata, & concreta est, qua utroque modo permixti, simplici narratione, inquā, & imitatione præstant Poetæ quod volunt: seu in qua & Poeta ipse loquitur, & personis sermo affingitur.

Singulorum modorum Græce & Latine Appellationes, cum suis Speciebus, & Poetis.

CAPUT VIII.

Primum vocant *διηγησικὴν*, *ὑποκριματικὴν*, *ἀναφορικὴν*, latinè enuntiativum, enarrativum. Quidā *ἀπαγγελτικὴν*, etiam nominant, id est, pronuntiativum: Aristoteles verò *ἀμεταβάτην*, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Eclog. 4. Tres primi Georgicorum, & prima pars quarti, Lucretius totus, & alii. Species ejus Tres *ἀνὰ τὴν ἀνὰ τὴν ἀνὰ τὴν*, quæ sententiæ morales scribuntur, ut fecit Theog. *ἱστορικὴν*, quæ narrationes & genealogiæ, ut est Hesiodi Theogonia, *διδοσκαλικὴν*, quæ

Philosophia comprehenditur, ut libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretii Item Astrologia, ut *αστρονομία* Arati, pars Georgicon Virgil. & similia. Secundum nominant *δραματικόν*, hoc est, activum, à gestu nempe & actione: *δρᾶ* enim Doricâ liugua valet agere. Etiam dicitur *μιμητικός*, latine imitativus. Item *διλογικὸς*, aptissimè: nam usu factum est, ut traheretur ad significandum disputationes *διλογος*. Hæc rediguntur Eclog. 1. 3. 5. & 9. Species ejus Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica: apud Romanos, Prætextata, Tabernaria, Attellana, Planipes. Restat tertius quem nuncupant *μικτὸν* mistum. Huic dantur Eclog. 3. 6. 8. 10. Hic continet Iliadem, Odysseam, totam Æneida: ad summam Poësin Epicam: cujus tamen vim si acrius contemplare, non tam *μικτὸν*, quàm *ἐξ ἀμιγμάτων* judicabis. Et Lyricam, quæ, si Horatium nostrum spectes (plures enim non habemus) æquè sub primum subjici potest. Atque hujus tertie formæ *μεσῆς* sit primus liber Æneidos Virgiliz, in quo Poëta primum ex sua persona in hunc modum exorditur.

*Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Laviniaque venit
Littora: multum ille & terris jactatus, & alto,
Vi superbum, seve memorem Junonis ob iram:
Mula quoq; & bello passus dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altae moenia Romæ.*

*Musa mihi causas memora, quo numine laeso,
Quidve dolens regina Deum, tot volvere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne avimis caelestibus iræ?*

*Urbs antiqua fuit: Tyrii tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tyberinamque longè
Ostia, dives opum, studiisque asperissima belli,
Quam Jumo fertur terris magis omnibus unam
Posthabita coluisse samo, hic illius arma,
Hic currus fuit, hoc regnum Dea gentilis esse,
Si quæ fata sinant, jam tum tenditque fovètique:
Progeniem sed nim Trojano à sanguine duci
Audierat, Tyrios olim quæ verteret arces:
Hinc populum Latè Regem, belloque superbum
Venturum excidio Libyæ: sic volvere Parcas.
Id metuens, veterisque memor saturnia belli,
Prima quod ad Trojam pro charis gesserat Argis:
Nec dum etiam cause irarum, sæpique dolores
Exciderant animo: manet alta mente repostum
Judicium Paridis, hretæque injuria forma,
Et genus invisum, & rapti Ganymedis honores.
His accensa super, jactatos aqore toto
Troas, reliquias Danaum atque imminis Achillis,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant alti fati maria omnia circum.
Tantæ molis erat Romanam condere gentem.*

*Vix è conspectu sicula telluris in altum
Ve'a dabant leti, & spumas salis ære ruebant :
Cum J. uno æternum servans sub pectore vulnus.
Hec secum :*

Deinde iratz Junonis personam induit.

*Mene incaptio desistero victam ?
Nec posse Italiâ Teucrorum avertere Regem ?
Quippe vetor satis : Pallâsue exurere classem
Argivâ, atque ipsos potuit submergere ponto,
Unius ob noxam, & furias Ajacis Oilei ?
Ipsa Jovis rapidum jaculata è nubibus ignem,
Disjecitque rateis, cœvitque æquora veniis.
Illum expirantem transfixo pectore flammâ
Tutlinâ corripuit, scopulôque infixit acuto.
Ast ego, quâ Divâ incedo Regina, Jovisq;ue
Et soror, & conjux, una cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Junonis adoret
Præterea ? aut supplex aris imponat honorem ?*

Quâ personâ mox depositâ, exponit, quid postea egerit : quomodo ad Æolum profecta sit, quale imperium Æolus in ventos habeat. Virg. verba hæc sunt.

*Talia flammato secum Dea corde volutans,
Nimborum in patriam, loca facta furentibus Austriis,
Æoliam venit, hic vasto Rex Æolus aniro
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt, celsâ seæ Æolus arce,
Sceptra tenens, mollisque animos, & temporat ira.
Ni faciat : maria, ac terras cælumque profunum
Quippe sciant rapidi secum, verrantque per auras.
Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris,
Hoc metuens, molemque & monies insuper altos
Imposuit, Regemque dedit, qui fadere certo
Et premere, & laxas sciret dare jussus habenas.
Ad quem tam Juno supplex bis v. cibus usa est.*

Rursus fit Juno :

*Æcle (namq; tibi Divûm pater, atque hominû Rex :
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens ininica mihi Tyrrhenum navigat æquor,
Illi in Italiam portans, victosque Penates,
Incite vim ventis summersisq; obrue puppes,
Aut age diversas, & disjice corpora Ponto.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ,
Quarum quæ formâ pulcherrima, Deiopeiam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo :
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchrâ faciat te prole parentem.*

*Fit etiam Æolus, dum cum Junoni respondentem imitatur.
Æolus hæc contra : tuus, O Regina, quid optes*

Explo.

*Explorare labor : mibi iussa capeffere fas est.
 Tu mibi quodcunque hoc regni, tu scepsira ioveſque
 Concilias, tu das epulis accumbere divum,
 Nympharumque facis, tempeſtatumque potentem, &c.
 Idē ſecundo Æneidos pauca ex ſua
 perſona præfatus.*

*Conticuere omnes, intentique ora tenebant :
 Inde toro Pater Æneas, ſic orſus ab alto.
 Mox Æneam refert.*

*Infandum Regina jubes renovare dolorem :
 Troianas ut opes, & lamentabile regnum
 Eruerint Danaï : quæque ipſe miſerrima vidi,
 Et quorum pars magna fui, quis talia ſando
 Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Ulyſſei
 Temperet à lacrymis ? & jam nox humida calo
 Præcipitat, ſuadentque cadentia ſidera ſomnos.
 Sed, ſi tantus amor caſus cognoscere noſtros,
 Et breviter Trojæ ſupremum audire laborem,
 Quamquam animus meminiffe horret, tutuſque refugit,
 Incipiam : Fracti bello, ſactisque reſpuſi
 Ductores Danaum, tot jam labentibus annis,
 Inſtar montis equum divinâ Pal'adis arte
 Edificant, ſectæque intexunt abiectæ coſtas :
 Votum pro reditu ſimulant : ea fama vagatur.
 Huc delecta virum ſortiti corpora ſarim
 Includunt cæco lateri, penitruſque cavernas
 Ingentes, uerumque armato milite complent.*

Hæc oratio ut nunc Poeta, nunc alii loquantur, totâ Iliade, & Odysſeâ, totâ itidem Æneide cuſtoditur. Ille Poeta maximè commendandus, qui quàm minimum loquitur ex ſua perſona, perpetuoque imitatur : cum ejus laus potiſſimum in imitatione conſiſtat.

De Exercitatione, & modo ſcribendi.

CAPUT IX.

Qui ſine multa exercitatione, ſine diligenti optimorum Poetarum imitatione, (ut alia non pauca præterereâ) ſe magnâ lapidē adepturum ſperat, iſ non tam imprudens, quàm imprudens cenſeri ritè poteſt. Laborandum non eſt ut multos quotidie verſus eruſtemus, paucos velim, & quàm poteſt fieri optimos : Quod ſine meditatione, curâ, cunctatione, & mora non erit. Verùm quid inde commodi naſcatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. Cuiſd ſcribendo non fit, ut bene : bene ſcribendo fit, ut cuiſd ſcribamus. Primum hoc conſtituendum eſt, ut quàm optimè ſcribamus, celeritatem dabit conſuetudo. Stylus eſt optimus, & dicendi, & poetandi effector, ac magiſter : ſtylus, inquam, non ſine cura, & animadverſione, diligentia. Obſcurperandum prorsus ejusdē Quintil. conſilio, cujus hæc ſunt verba. Si primus vel tardus, dum diligens ſit ſtylus. Quæramus optima, nec primâ ſe offerentibus gaudeamus. Adhibeatur judiciam inveniis, diſpoſitio probatis. Delectus enim rerum uerborumque habendus eſt, & pondera ſingulæ.

singul. rñ examinanda. Post subeat ratio collocandæ, versenturque omni modo numeri. Non ut quodque se proferet verbum, occupet locum. Quæ quidem ut diligentius exequamur, repetenda sæpius erunt scriptorum proxima. Nam præter id quod sic melius junguntur prioribus sequentia, calor quoque ille cogitationis, qui scribendi morâ refrixit, recipit ex integro vires, & velut reperito spatio sumit impetum: quod in certamine salicendi fieri videmus, ut conatum longius petant, & ad id quo contenditur spatio, cursu ferantur: utque in jaculando brachia reducimus, & expulsuri tela nervos retro tendimus. Eodẽ capite reprehendit quidam qui primò occurrere per materiã stylo quàm velocissimo volunt, & sequentes calorẽ, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc sylvã vocant. Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba emendantur, & numeri: manet in rebus temerè congestis, quæ fuit, levitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, ut celandum, non ex integro fabricandum sit. Hæc Fabius.

Genera quædã exercitationis Poeticæ.

CAP. X.

Primum sit illud, unã eandemq; rem diversis verbis, eadẽ, aut diversã specie carminis eloqui: exemplo sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diversis modis eleganter descriptus.

Quã ratis egit iter, juncto bove plaustra trahuntur:

Post etiam tristis hyems frigore vinxit aquas.

Sustinet unda rotam, patulæ modò pervia puppi:

Ut concreta gelu marmoris instar habet.

Quas modò plaustra premunt undas, ratis antè secabat:

Postquam brumali diriguere gelu,

Unda rotam patitur, celerem nunc passa carinam:

In glaciem solidam versus ut amnis abit.

Quæ solita est ferre unda rates, sit pervia plaustris:

Ut stetit in glaciem marmore versa novo.

Semita sit plaustro quã puppis adunca cucurrit:

Postquam frigoribus bruma cõgigit aquas.

Orbita signat iter, modò quã cavus alveus exit:

Strinxit aquas tenues ut glacialis hyems.

Amnis iter plaustro dat, qui dedit antè carina:

Durvis ut ventis unda; sit apta rotis:

Plaustra boves ducunt, quã remis atq; carina est:

Postquem dirigit crassus in amne liquor.

Unda rapax ratiùm plaustris iter algida præbet:

Frigoribus sævis ut stetit amnis iners.

Plaustra viã carpunt, quã puppes ire solebant.

Frigidus ut Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducit tractari idẽ nunc concisè & breviter, nunc amplè & copiosè, nunc propriis, nunc modificatis verbis: nunc simplici, nunc versã, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen,

ora.

oratoriâque locutiones Poëticis commutare studeamus. Et cum Oratores restrictiores, nos liberiores simus, morêque Poëtico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4. Vertamus interdum aliquid breve tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad utriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similia inveniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque iudicium ex hoc acquireretur, ut Plinius asseverat.

5. Unum genus carminis apud auctorem aliquem inventum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phaleucium & Sapphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo Poeta ille usus est eandem rem explicandam sumamus. Postremo, versus Poetæ boni ad aliû sensû convertemus: & tanquam furculos ex arbore una in aliâ inferemus, qui tamen in ea nati, non in eâ insiti videri possint, idque dupliciter, vel *ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ* nullâ mutatione, quomodo fecerunt Proba Falconia ex Virgilio, & Eudocia Imperatrix ex Homero, quod genus Centones, à centonibus, quibus sunt stragula, vocatus: vel *παρὰ τοῦ αὐτοῦ* in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec ejus exempla desunt. Vide Scaligerum.

De imitatione, & quo pacto imitandum sit.

CAP. XI.

Duplicem esse imitationem constat. Unâ de qua in principio hujus libelli actû est, ubi imitari, effingere quippiâ significare diximus; Alteram, quâ impellimur cum diligenti ratione, ut apud boni & præstantis Poetæ similes, secundû omnes ejus virtutes, aut salte insigniores esse possimus. Unus præcipue deligendus, cui nos similes esse studeamus, cui si quid deest, nullo negotio ab aliis petere licebit. Qui Comœdiam facturus est, ad exemplû Plauti aut Terentii properabit: Qui Heroicâ Virgiliû imitabitur: Qui Elegiacû, Propertiû sequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quæ imitemur, exemplo suo docebit Seneca. Omnis autem labor eò impendendus, nè quæ dicimus illorû, sed nostra videantur, quamvis doctos viros unde illa hauserimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas videmus volitare per florea rura, & succos ad mellificandû idoneos quære. Nos similiter, quæ ex diversa, seu multa unius lectione congestimus, separare debemus: deinde adhibitâ ingenii cnsâ, & facultate in unû saporem varia illa libamenta confundere: ut etiam si apparuerit unde sumptû sit, aliud tamen esse, quàm unde sumptum est, appareat. Quod in corpore nostro videmus sine ulla opéra nostra facere naturam. Alimenta quæ accipimus, quàm diu in sua qualitate perdurant, & solida innatant stomacho oneri sunt: at cum ex eo quod erant, mutata sunt, tunc demùm in vires & in sanguinẽ transeunt. Idem in his quibus aluntur ingenia præstemus: ut quæcunque hauserimus, non patiamur integra esse, nè aliena sint, sed concoquamus illa.

*De argumento viribus convenienter sumendo, deq; carminis
& Poëseos genere deligendo.*

CAP. XII.

PEr bene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quàm sustinere queunt, materiàmque scriptiõni deligendum eam oportere, quæ exploratis ac tentatis antea diligenter viribus convenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris metiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ subjecerimus (neq; enim omnia possumus omnes) promittit, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (line quo nihil lucidum, omnia perturbata & obscura fiunt) defuturum.

Sumite materiam vestris qui scribitis equam

Viribus & versate diu quid ferre recusent,

Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res.

Nec facundia deseret hunc, nec incidus ordo.

Alioqui propter imbecillitatem ingenii, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, inceptumque cursum interrumpere compellemur: Ovid. 2. Trist. postquam semet accusavit quod non relictis nugis amatoriiis res bello gestas, res populi Romani, atque adeò Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ità se purgats

Arguor immerito: tenuis mihi campus aratur,

Illud erat magnæ fertilitatis opus.

Non ideo debet pe'ago se credere, si qua.

Audet in exiguo iudere cymba lacu.

Forsan in hoc, dubitem, numeris levioribus aptus.

Sim satis, iis in parvos sufficiamque modos:

At si me jubeas domitos Jovis igne gigantes

Dicere, conantem debilitabit onus

Divitis ingenii est, immania Cæsaris acta

Condere, materiâ nè superetur opus.

Consultum proinde est, non subito Iliadas, & Gigantomachias captare, argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quàm cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Culicem nostrum, at Araneolâ, aut Formicâ, aut Batrachomyomachiam, aut apologos Æsopicos habeamus. Jocemur Epigrammatis. Quædâ pusilla, & contractiora poemata, sed venusta & ingeniosa extundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bovem gestare possint. Hæc sunt Poëtarum tyrocynia, hæc primæ velitationes & progymnasmata. Quod de Materia, live argumentis dictum est, hoc idem protus de genere carminis, quod materiæ congruens, & accommodatû esse debet, intelligatur, nè optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus alios ad Comœdiam, alios ad Tragœdiam faciendâ natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit operam. Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poematis, & carminis genus, in quo præcipue excolendo multam temporis, atque studii consumat.

Conqui.

*Conquirenda rerū ac verborū supellex. Tran-
quillitate & Secessu opus.*

CAP. XIII.

Priusquā ad conficiendū poema, longiūs accingamur, multa & magna rerū atque verborum (quibus duobus omnis constat absolviturque oratio) supellex comportanda, & undique conquirenda est. Ex arca plena sumptum facere per iucundum est: durū contrā impendere, quæ nondum possides, & magnæ temeritatis, nondum cæsā, & coniectā materiā aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cūm nunquam non studiosè attentèque, tum sub illud tempus longè studiosiūs, attentiusque veteres poetas legunt, quo sunt carmina scripturi: ibique instar apum per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam flosculis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quō consequitur, ut jam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus Poetarum, lectu sit quā gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multò rectius faciliusque componendis non mediocriter præstabant auxiliū. Unum est, Mens pacata, mens aliud quāvis sollicitudine vacans, angore & perturbatione omni soluta prorsus, atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis curā, attentione, iudicio indigere non putat, ipse iudicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel iudicavit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet; quia scilicet pœnè quotidiano timore periculorum, ac trepidatione iactaretur.

Carmina laetum

Sunt opus, & pacem mentis habere volunt.

Carmina proveniunt animo deducta sereno,

Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animi statu perturbatissimo versus facere potuerit, miratur, & ait,

Quid facerē versus inter fera murmura ponti,

Cyclades Ægeas obstupuisse puto.

Ipse ego nunc miror tantis animique marisque

Flutibus ingenium non cecidisse meum.

Alterū est, secessus. Demosthenē fabius cōmendat, qui se in locū, ex quo nulla exaudiri vox, nihilque prospici posset, recondebat ne aliud agere mentem cogerent oculi, Ideoque lucubrantes, inquit, silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unum velut tectos maxime teneant. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quā Græci non sine causa *inopitū* appellarunt, & consulationibus accommodatam boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola juvant: quod idē voluit Ovidius, ut illud superius, animum scilicet curis non impeditum.

Carmina secessu scriberentis, & otia quærit.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, sylvæ, horti, nemora, ruscula, ubi frondescent arbores, pubescunt vites, segetes

segetes largiuntur fruges, ubi obliquo laborat Iympha fugax trepidare rivo, tales, inquam, loci poetis aptiores & proprii videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poëtis frequentandos suavit.

me gelidū nemus,

*Nympharūque leves cum Sātyris chori
Secernunt populo.*

Et Epist. 1. lib. 3.

*Præter cætera Romæ mēne poemata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?*

Et paulò post.

Scriptorū chorus omnis amat nemus, & fugit urbē:

Ovidius proinde ad finē elegiæ, unde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quò magis his debes ignoscere, candide lector,

Si spe sunt, ut sunt, inferiora tua.

Non hæc in nostris, ut quondā scripsimus hortis,

Nec consuevit meum, lectule, corpus habes.

Factor in indomito bruma i luce profundo,

Ipsaque caruleis charta feritur aquis.

De Judicio.

CAPUT. XIV.

IN Poëticis nulla res tanti est momenti, quanti iudicium, nec est aliquid quidquā, cuius major sit commendatio, vel admiratio. Difficultas autem propè maxima, cum id arte præceptisque tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atque illustre beneficiū. Nullus locus æquè lubricus, nihil in quo & frequentius, & gravius & à pluribus offendatur. Multi in omnē partē lapsus, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: non autē animadverteret, quem iudicii acrimonia subtilitatisque destituerit: Nihil aptius dici potest, opinor, quàm iudiciū esse oculum ingenii, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris salrant. Sæpè autem evenit, ut dum unā vitare culpā consemimus, & dum reipsā vitamus, in aliam quandam stultitiā nostrā & imprudentiā incidamus. Scitè Horatius:

Dū vitant stulti vitia in contraria currunt.

Ut in vita, inquit M. Tullius, sic in oratione nihil est difficilius, quàm quid deceat videre: ~~et~~ nos appllant Græci, nos decorum, de quo & præclare multa præcipiuntur, & est res cognitione dignissima. Hujus ignoratione non modò in vita, sed sapissimè in poematis, & oratione peccatur: Hinc Flaccus.

Maxima pars varū, pater, & juvenes patre digni,

Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,

Obscurus fio: seltantē lenia nervi

Desciunt, animique: Professus grandia taret:

Serpit humi tutus nimium, timidusque procella.

Qui variare cupit rē prodigialiter unā,

Delphinū sylvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universè docet, quàm limato & acri iudicio præditū esse Poëtam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere,

&

& illa rejicere, ista sequi in scribendo queat. Ponit autem quinque vitiorum exempla Horatius: Fideliter monuit idē ut nē nimium nostro iudicio tribuamus: sed alios quoque poematū nostrorū iudices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quā unus.

*Tu nihil inuitā dices, faciesque Minervā,
Id tibi iudicium est: ea mens. si quid tamen olim
Scripseris, in Mævi descendat iudicis aures.
Et patris, & nostras.*

Jam quod altis faciendū fuisset, id ipsemet fecit: nam ad Tibullū scribens epistolā quartā, libro primo sic orditur.

Albi nostrorū sermonū candide iudex.

A doctioribus & prudentioribus non emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel iudicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis & recognitionis.

CAP. XV.

IN crebra & solerti emendatione permultū est sitū, cuius negligentia in Poetis Romanis reprehendit Horatius.

*Nec virtute foret, clarisve potentius armis
Quā lingua Latium, si non offenderet unum
Quēque Poetarū lima labor, & mora.*

Mox in persona Pisonū ad eā nos hortatur.

——— *Vos δ*

*Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura circueit, atq;
Perfectum decies non castigavit ad unguem:*

Et Sat. 10. lib. 1.

*Sæpe stylium vertas, iterum quæ digna legi sunt
Scripiurus.*

P. Virgil. certē ex industria emendandī summā sibi laudē comparavit, qui teste Donato, cū Georgicōn libros componeret, quotidie manē plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad paucissimos redigebat: non absurdē carmen se ur̄s more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Graciā & Asiā proficisci, totōque triennio Æneidē limare ac perpolire: sed mors bonū consiliū disturbavit. Quocirca testamento iussit eā comburi: maluit siquidē prorsus non extare apud posteros, quā inemendatā extare. Testis hujus carmen Octavii Augusti, quod ob elegantia ascribere libuit.

*Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirū mandare nefas? ergo ibit in ignes,
Magnæque docti loqui morietur Musa Maronis?
Ab scelus indignum! Solvetur littera dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcat honori
Flamma suo? dignūque operis servare decorem?*

Noster Apollo veta: Musæ prohibete Latina, &c: in appendice ad

Virgil.

Optimū emendandī genus asserit esse Fabius, si scripta in ali-
quod tempus reponantur, ut ad ea post intervallum, velut nova

arque

atque aliena redeamus : nè alioquin nobis tanquam recens editus
fœtus blandiantur. Vnde Horatius.

non tamen prematur in annum;

Membranis intus positâ delere licebis,

Quod non edideris, nescit vox missa reverii.

Ubi ad exemplū Cinnæ videtur respexisse, qui Poema quod
Smyrnâ inscripserat, totis novem annis perpoliverat, de quo
Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messe

Quam cœpta est, non tamen edita post hyemē.

Hæc cō dicuntur, ut sciamus non esse festinandum,

DE EPOPOEIA.

Quid potissimum velit hoc nomen : item de versu Hexa-

metro, & Heroico, & quid sit Epopœia.

CAP. XVI.

EΠΟΨΑ valet verbum seu locutio, ποίησιν facere seu fingere, & ἱ-
στορία, quæcunque sive solutâ, sive ligatâ oratione expressa
fictio. Itâ erunt Epici, tum qui dialogos componunt, tum Poetæ
quilibet. Sed cū Epos propriè magisque poeticam locutionē,
propter ejus nobilitatē (versū scilicet) quam aliâ significet (ut
ποίησιν quoque ἱστὴρ ἱστορίαν, variis tribuitur) rursum ob gravi-
tatem, amplitudinē, excellentiâ, & Hexametrum carmen trans-
fertur, diciturque hæc Poësis ἱστορία, & hujus compositores Epi-
ci. A majestate itē, sive ut est apud Demetriū, ὁρὴ μαγνύς, &
ἀρίστην τὴν ἡρώων, ob magnitudinē, & quia heroū personis con-
veniat (quia nimirū eo actiones heroū commodissimè, & optimè
imitamur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidē semper ap-
pellare licebis, Heroicū non semper : nempe si eo virorū fortiâ, &
inclytorū facinora non memorabuntur. Epopœia est poësis, carmine
hexametro illustres illustrium actiones per narrationē imitans. Opor-
tet ipsâ imitari actionē : alioqui poësis minimè vocabitur. Quod
autē insignes, & memorabiles actiones imitatur : hoc ipso à Co-
mœdia distat, in quâ sunt exprimunturque actiones humiles per-
sonarū civilium. Narratio eâ à Comœdiæ & Tragœdia separat : si
quidem utrobique aguntur res (quamobrem etiâ dramata vocan-
tur) non autē exponuntur. Carmine Hexametro à reliquis gene-
ribus Poeseos distinguitur : Dramaticis enim fabulis Iambus, quē
Horatius alternis sermonibus aptū esse dicit, aptior visus est, quàm
Hexametrum.

Observanda in Epopœia.

CAP. XVII.

Sumet Epicus argumentū ab Historicis : qui si variaverint, se-
quetur quē voluerit. Veruntamen à fama & memoria publica
non discedit. In quo Virgilius, qui Didonē, scēminā castissimā,
ut ex Justino & aliis liquet, amore Ænez hospitis furentem finxit,
quæ aliquot antè seculis nata fuit, quàm ille Italiā peteret, in
reprehensionē incurrit. Cæterū quamvis historiam mutuetur E-
picus, multa nihilominus suo jure fugit, variisque rationibus hi-
storiz faciē in poematis speciē, vultūque commutat. Quin etiam
allegoria res invertit : & cū ab Historico res individuas sumpse-
rit,

rit, ad universale, ut in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, civilis, ac togati hominis imago est. Æneas optimi & religiosissimi Principis. Jam hoc quoque necessarium monendum est, ut fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, una sit sive simplex, non multiformis. Licet enim in Epopœia plures actiones insint, tamen ex omnibus velut è pluribus membris unum corpus, una fabula componatur: necesse est: nè fortè monstrum Horatianum nascatur. Præterea dilatanda & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas leporem, ornatum, venustatēq; magnam generat.

De Principio Epopœiæ.

CAP. XVIII.

Quanquam Heroicum poema ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum & principium ejus attinet, rectè vult Horatius, illud non esse par ac simile reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius: à quo omnis ingenii & doctrinæ ostentatio, omnis granditas, nimius & exquisitus absit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poematis Heroici: Propositio, Invocatio. Narratio.

De Propositione.

CAP. XIX.

Poetæ studio habent auditores lectoresve suos dociles reddere & attentos: quod consequimur, ut præcipiant Rhetores, summam causæ breviter exponamus: & si proponamus quibus saepe de rebus dicturi simus. Quamvis autem Orator aliquando docile facere auditorem non laboret, cum res aut nota jam, aut humilis aut parva est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, ut Poeta, nunquam non proponit. Quoniam verò ipsa Fabula simplex & una, quantumvis ex pluribus actionibus coherentibus composita esse debet: Propositio res plures ac diversas recipere non poterit, Homerus & Virgilius cum proponunt, longiore quadam circuituione utuntur: nec ille Ulyssē, nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, ut facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cum magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in hujusmodi circuituione omnis obscuritas: nè ibi tenebras ingeramus, ubi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem ut simplicem, ita brevem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis: qui ubi rerum exitum & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtrahantur, rem obsecraverint.

De Invocatione.

CAP. XX.

Re jam proposita, divinam opem implorare consueverunt: Græci invocationem propositioni conjungunt. Latini plerique omnes seorsim utrumque faciunt. Quo tempore Imperatores quædam divisa cum Jove tenebant imperium, ut ait in Epigrammate Virgilius, Poetæ ipsos ut numina invocabant: ut ite illustres aliquando viros. Quomodo porro Oratori datur potestas in ipso orationis

actionis cursu, quoties locus requirit, idenuò captare benevolenti-
 ā, & attentionem renovare : ita fas, & jus est Poetæ, vel ob
 aliquā rei difficultatē exortā, vel ob gravitatē & magnitudinē,
 vel novitatem, invocationē iterare. Virgil. lib. 6. locanulli vi-
 & inaudita apud inferos descripturus, invocationē hanc præ-
 mittit.

*Dii quibus imperium est animarū, umbræque silentes,
 Et Chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia late,
 Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
 Pandere res altæ terræ & caligine myxas.*

Non solum initiis operum suorum Musas invocant, inquit Fabius,
 sed profecti quoque longius, cum ad aliquē graviorē venerint lo-
 cum, repetunt vota, & velut novā precatione utuntur. Nobis
 autem Christianis (præsertim cum argumentaria, sacra, divina sus-
 cipimus) pulchrum est à Deo Opt. Max. ab ejus Filio Jesu Chri-
 sto, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere : favor cujus immen-
 sus ac benevolentia si nostra studia comitabitur, nihil verendū e-
 rit nè illa parum foeliciter procedant,

DE NARRATIONE.

*Quæ sit narrationis collocatio, unde videlicet exordienda
 sit Epico narratio.*

CAP. XXI.

Propositionē Invocatio, Invocationē excipit Narratio. Sed an-
 tē hanc aliquando Historicorū more causas quasdā, quamvis
 altē & à primā origine enumeramus, quæ simul ad ipsā expositio-
 nē quasi viā muniant, eamque illustrent. Sic virg. cur tantis in
 Æneā odiis baccharetur Juno, causas prius quinque recensuit, quàm
 ad narrationem aggredieretur. Virgiliū & Homeri exemplo vel à
 postremis, vel à mediis ducendum Narrationis principiū, secus
 quàm Historici solent, qui à primis initiis & causis narrationē ordi-
 untur, & rerū tantummodo ordinē, & seriē temporū intuentur.
 Virgilius enim noster opus non quidē ab aveisione urbis Troje, ve-
 rum à navigatione è Sicilia Italiā versus inchoavit. Turbulentissi-
 mā autē tempestate jactatus, & ad Africæ littora tandē appulsus
 Æneas, ibique à Didone Carthaginensī regina hospitio per huma-
 niter ac perbenignē exceptus, ipsā Trojæ vastationē, itinera om-
 nia à Trojæ littoribus in Sicilia usque terrā marique confecta duo-
 bus libris, secundo inquā, & tertio commemorat. Quamobrē si ad
 rerū gestarū ordinē, tempusque respicimus, liber secundus erit pri-
 mus, tertius secundus, primus tertius : quia prius utique capi,
 & solo æquari Troja oportuit, quàm Æneas diversa exilia, & de-
 fertas terras quæreret. Homerus in Odyssæa post deletū funditus
 Iliū, Ulyssē in Insula Ogygia, apud Calypsonē Atlantis filiā con-
 stituit : Deinde per gravissimā pericula, ad Alcinoū Phæaciū re-
 gē in Corcyrā Insulā deducit : Ibi (sicut Æneas Carthagine a-
 pud Didonē inter epulas) suos errores, pugnas, & casus antegres-
 sos l. 9. & reliquis tribus usque ad 13. exponit. Hanc ordiendi
 rationem illis versibus præcepisse Horatiū eruditi contendunt.

Ordinis hac virtus erit, & Venus, aut ego fallor,

Ut jam nunc dicat, tam nunc debentia dies

Pleraque differat, & præsens in tempus omittat,

Volunt (jam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: (pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu narrationis, vel in aliud tempus, quod commodius illis narrandis videbitur. Ovidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis causis exorditur in hunc modum.

In nova feri animus mutatas dicere formas

Corpora; Dii captis (nam vos mutastis & illas)

Adspirate meis, primæque ab origine mundi

Ad mea perpetuū deducite tempora carmen,

Ante mare & terras, & quod tegit omnia cælum

Unus erat toto natura vultus in orbe,

Quem dixere Chaos, rudis, indigestæque moles,

Nec quidquam visæ pondus iners, congestæque eodem

Non bene junctarum discordia semina rerum,

Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan:

Nec nova crescenda reparabat cornua Phæbe:

Nec circumfuso pendebat in acre tellus

Ponderibus librata suis: nec brachia longo

Margine terrarum porrexerat Amphitrite, &c.

Leges aliquot pro Hexametris elegantias.

C A P. XXII.

Elegantissimi censentur Hexametris, qui numeris sive pedibus ipsarum rerum, actionumque celeritat, tarditati, difficultati, gravitati, amplitudini argumentorum, ac personarum respondent, & re ipsa oculis quodammodo aspectandam subjiciunt. Tales exempli causa, sunt hi celeres quidæ Aeneidos 5.

Inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes,

Haud mora profiliere suis, ferit æthere clamor

Nauticus, adductis spumant freta versa lacertis.

Tibullus.

Quisquis amore tenetur, eat tuusque facerque.

Idem.

Namque agor ut per plana citus sola verberare turbo.

Virgil. Georgicorum pedes adhibuit tardos & ævois de Cyrtis, loquens de Cyclopius fulmina Iovi fabricantibus præterea 1. & 12. Aeneid.

Illi inter sese multa vi brachia jactant,

Luctantes ventos, tempestatesque sonoras.

Oliti sedato respondet corde Latinus.

In his versibus regnat Spondæus, & unicus Dactylus adhibetur, qui prætermitti non potuit.

DE VERSU SPONDAICO.

3. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Dactyli propria sedes est, collocatur Spondæus: quod variis de causis fieri consuevit: Propter emphasim, propter auctoritatē, dignitatē, majestatem,

tem, item propter affectus magnitudinē exprimentā : nec non ad rem inopinatā, & magnā significandā : quæ ex appositis exemplis facile cognosci poterunt, 1. 2. 3. Æneid. Eclogā quartā.

Tun' ille Æneæ quæ Dardanio Anchisæ ?

Constitit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.

Cum sociis, natâque penatibus, & magnis Diis,

Cara Deûm soboles, magnû Jovis incrementum,

Catullus de NuPt.

Æquoreæ monstrum Nereides admirantes,

Propertius

Sunt apud infernos tot millia formosorum,

Inculcant illud Præceptores carminû, ut si quintâ regione spondæum collocare, ob antedictas causas velimus, quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuaviorē futurû : quales sunt isti. 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leves ocreas lento ducunt argento,

Saxa per & scopulos, & depressas convalles.

3. Non aspernandû præterea, imo insigne Hexametri carminis ornamentû creditur, quoties sententia suspenditur, nec nisi post quartû, quintû, sextû, septimû, octavû, quandoque versû completur. Exempla sub manu sunt 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus avenâ

Carmen, & egressus sylvis, vicina coegi,

Ut quamvis avido parerent arva colono :

Gratû opus agricolis : At nunc horrentis Martis

Arma, virûmque, cano Trojæ qui primus ab oris

Italiam fato profugus, Laviniaque venit

Littora : multum ille & terris iactatus, & alto,

Vi superâm, sævæ memorê Junonis ob iram :

Multa quoque & bello passus, dum conderet urbem,

Inferretque Deos Latio, genus unde Latinû,

Albanique patres, atque alta mania Rome.

Item 3. Æneid. habes septē versus, quasi quandam catenâ efficientes, cum unus ab altero, sequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat ; ob quam causâ, præter alias, hoc carminis genus 1. 2. 3. appellatû putatur.

Postquâ res Asiæ, Priamique evertere gentem

Immeritam visum superis, ceciditque superbum

Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troja :

Diversa exilia, & diversas querere terras

Auguriis agimur Divûm, classêque sub ipsa

Antandro, & Phrygia molimur montibus Ida,

Incerti quò fata ferant, ubi sistere deitur.

4. Non carêt res venustate, cum unico versu sententia tota perficitur, 1. 2. 3. Æneid.

Durate, & vosmet rectus servate secundis.

Heu nihil in vitis fas quenkam fidere Divis.

Tantum avi longinqua valet mutare vetustas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactyli & Spondæi alternatim ponuntur, 2. 4. Æneid.

Obstu.

Gentis honor.

6. Admonent insuper festivum atque elegans videri carmen, quod initium caput à Spondæo, qui partem orationis non obse-
vat, seu qui non est integra vox, cui deinde adhæreant duo Da-
ctyli, 1. 12. *Æneid.*

Desertisq; videre locos, littisq; relictum.

Defecisse videt, sua nunc promissa reposci.

7. Item, si plane nullus pes complectatur integrum vocabulum.
1, 2, 3. *Æneid.*

Iustitiæque dedit gentes frenare superbas.

Infandum Regina jubes renovare dolorem.

Infelix Priamus furtim mandarat alendum.

Ovidius.

Vulgus amicitias utilitate probat.

Si qua venit serò magna ruina venit.

Tibullus.

Intonsi crines longâ cervice suebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam illa, 10. 2. 1. *Æ-
neid.*

— — sequitur pulcherrimus *Astur,*

Astur equo fidens. — — —

Ad cælum tendens ardentia lumina frustra,

Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.

Tu mihi quodcumque hoc regni, iusceptra, Jovemque

Concilias, tu das epulis accumbere divam.

Clauditur eleganter Dissyllabâ & Trissyllabâ dictione: durius
& minùs concinnè Terrasyllabâ, Pentasyllabâ, duabus, dissyllabis,
monasyllabâ; nisi altera præcedat Monasyllaba, vel sit nomen a-
licujus rei magnæ.

Versus cum rerum Naturâ, Numero, Verbis, & Sono

congruere oportere.

C A P. XXIII.

Optimi versus judicantur, qui legitimos pedes habent, & vo-
cibus conduntur Latinis, Usitatis, ac propriis, quique rei
subjectæ seu læta, seu tristis, seu blanda, seu atrox, seu tarda,
seu celeris, seu gravis, seu levis illa fuerit, temperamento Nu-
merorum, Verbis ipsis, atque Sono penitus quadrant, eamque imi-
tantur. De quo pulchrè Horatius in arte.

— *Tristia mæstum*

Vultum verba decent iratum plena minarum;

Ludentem lasciva, severum seria dictu.

Numerus est hoc loco suavis quædam versûs modulatio, ex
apta pedum tum collocacione, tum varietate proveniens: & hinc
versus numerosus, qui longis brevibusque syllabis jucundè pro-
greditur, & aptè cadit: quo fit, ut aures blandâ quâdam volup-
tate capiat ac demulceat.

Quid illò versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8.
Æneid?

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Et i Georg. pereleganter grandinis salientis crepitus exprimi-
tur.

Tum

Tum multa in tellis crepitans salit horrida grando:

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex utroque mixtus & conflatus est. Celeritas quidem ex iis nascitur pedibus, quorū aut omnes, aut plures, aut priores syllabæ breves sunt, ut ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tribrachim appello à cursu) ex Daçtylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes, aut plures, aut priores longæ: ut ex Molossis, Creticis, Choreis. Mixtum numerum procreant pedes utriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Juno Æolum ventos, & tempestatem poposcit, depingitur illorū eruptio velocissima, signo à Rege dato, idque numeris rapidissimis.

Hæc ubi dicta, cavæ conversâ cuspide montem

Impulit in latus: ast venti velut agmine facto

Quæ data porta ruunt, & terras turbine perflant.

Incubere mari, totūmq; à sedibus imis

Unâ Eurûsq; Notûsq; ruunt, crebèrque procellis

Africus.

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, ventorūque in eisdē concitandis, & convolvendis quasi nixus, & molimen divinitus exprimitur.

Et vastos volvant ad littora fluctus.

In 2. aggrediuntur Trojani Turrim cælo eductā demoliri. Perpendamus quā mirificā celeritate verborum celerē prolapsū Maro demonstrārit.

Corvellimus altis

Sedibus, impulimûsq; ea lapsa repente ruinā

Cum sonitu trahit, & Danaū super agmina latè

Incidit.

Quid incitatus; quid volubilius fieri poterat? Iratorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetū vehementiā, quæ hoc ipso quod nimium urget, linguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginenses in 4. Æneid. jam altum tenente Æneā, quem ut apud se maneret, nullis precibus misera mulier emollire quiverat.

Ferte citi flammæ, date vela, impellitè remos.

Similis trepidorum est oratio. Gæcus in 9. cū Rutulorū exercitū, Turno ductore adventantem tumulo prospicit.

Quis globus, O cives, caligine volvitur atrâ?

Ferte citi ferrū, date tela, ascendite muros,

Hostis adest.

Sic cū nocte ruere pariter ille videtur 2.

Vertitur interea cælū, & ruit Oceano nox.

Et ille unâ cum bove in 5.

Sternitur, exanimisq; tremens procumbit humi tor.

Remigantiū nautarūque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & cæcula verrunt. |

Et ibidem.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrū horrendū, informe, ingens, cui lumen ademptū.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimū opperiens, & mole suā stat,

Porro in 12. de Latino sene, qui furem audaciā & iracundiā
Tumū juvenē placare conatur.

Olli sedatū respondet corde Latinus.

Sonus quoque non oscitanter est quærendus, & pro rerum occasione variandus, ut sit in magnis & grandibus grandis: in tenuibus exilis: in hilaribus lætus: in tristibus mœstus: in atrocibus asper: in quietis sedatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt: verba consonantiora, sciendūque non min⁹ verborū delectū esse originē præstabilis & festivi poematis, quā eloquentiæ. Verūm ex Rhetorum præceptis verborū discrimina cognoscantur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus legimus Geor. 1. inter prognostica videlicet tempestatis.

Continuū ventis surgentibus, aut freta ponti

Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis

Montibus audiri fragor: aut resonantia longè

Littora misceri, & nemorum increbescere murmur.

Est & hic locus insignis ex 1. Æneid.

Illi indignantes magno cum murmure montis,

Circum plaustra fremunt.

Consonantes, l, r, vocales, a, o, u. sonū creant, ut in illo.

U pelagi rupes magno veniente fragore,

Quæ sese multis circum latrantibus undis

Mole tenet, scopuli nequicquam & spumea circum

Saxa fremunt, lateriq; illisa resunditur alga.

Imò initiū Æneidos exemplū illustre suppeditat soni respondentis rebus; in quo verba ipsa. Horrentia, Martis, Virū, horrido ipso sono aspera bella indicant, rerūque dicendarum & gravitatē, & magnitudinē, ut superiores, *Ille ego, &c.* lenitatē, & tenuitatē vitæ pastoritiæ. Nisus in 9. carissimum tibi Euryalū hostiū coronā cinctū, & in medio versantem turbine lethi, ut ait Catullus, aspiciens, inquit:

Me, me, adsum qui feci, in me convertite ferū.

Mollis est versiculus propter vocalem (E) soni tenuioris. Denique nē longus sit, potest in his tribus multū natura, unūque cum altero ferè implicitum est, seseque nūtrō efficiunt: & cum unū quæritur, inveniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diversitati, versuum dissimilitudinem quasi alio aliōque vultu respondere oportere.

De cavendis quibusdam vitiis.

C A P. XXIV.

Vitiosum & ridiculum est cum in fine & exitu carminis iterentur eadē syllabæ, quæ prius dimiditatum Versum absoluebant: Leoninos vocant. Exempla sunt obvia. Ovidio quidē notili Poëta, Leonini per imprudentiā exciderunt. In Orat: Ulyssis.

Si Troje satis aliquid restare putaris.

Et in Epistola Hermiones ad Orestem.

Vir precor uxori, frater succurre sorori.

Et 3. Fast.

Querebam flavos per mecum omne favos.

Apud Horatium inventus est qui terminaretur verbo syllabarū sex. Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxuriā, tristisve superstitione.

Deformitatem parit cum ad finem continenter tres Dissyllabæ ponuntur: quā culpā non vacat Tibullus, Eleg. 6. l. 1.

Semper ut inducat, blandos offert mihi vultus.

Imò hic versus habet quatuor dissyllabas continenter. Vitanda est item ejusdem literæ vel syllabæ crebra iteratio. Notum Ennii carmen.

O Tite iure Tati tibi tanta tyranne tulisti:

Et aliud Ciceronis.

O fortunatam natā me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ si unum in locum cumulentur, deformant versum: ut,

Non ex his est quæ se sanos vivere curant.

Cavendum nè statim ab Elisione exordiamur, tum nihil temerè in fine Quinti pedis elidendum. Breviter, à duris multisque Gollisionibus, & Elisionibus omnino abstinendum est, nec plures duabus in eundem versum recipiendæ sunt, nisi gratiam asserre videantur.

DE COMOEDIA.

Definitio Comædiæ, & Tragico comædiæ.

CAPUT XXV.

Comœdia est poësis dramatica, quæ ob docendum vitæ consuetudinem, civiles, & privatas actiones, non sine leporibus & facetiis imitatur. Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & Heroum acta complectuntur, Comœdiam separant actiones civiles & privatæ. Præterea Epopœia non est dramatica: & Tragœdia fæles atque jocos nescit, qui risus pariunt: cum illa ad terrorem potius incutiendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidē dolorem & mœstitiā habent. Comœdiam Cicero scriptam reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginē veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem evolvendā, quàm ad eam commendandam pertinent. *Tragicocomœdia est consusæ quiddam ex Comædia, & Tragœdia: quando nimirum contra Legem Comicam illustriores, augustioresq; personæ admiscentur.* Hoc verum esse in Amphit. apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dantur Iovi.

Faciam ut commista sit Tragicocomœdiæ:

Nam me perpetuò facere ut sit Comœdiæ,

Reges quò veniant, & dii, non par arbitror.

Quid agitur? quoniam hic servus quoq; partes habet.

Faciam proinde, ut dixit, Tragicocomœdiam.

Finis Tragicocomœdiæ semper erit latus.

Comœdiæ Erymon. origo, et ætates, genera.

CAP. XXVI.

Comœdia dicitur *κωμῖδις*, hoc est, à vicis: vel *ἀπὸ τοῦ κωμῖς*, hoc est, comessationum, & lasciviz Deo: hinc *κωμῖδης*, Comœdus, & *κωμῶδοποιήτης*, live *κωμῶδοποιός*, Poëta Comicus, Comœdiarum scriptor, & factor; sunt enim à *κωμῶ* facio. A rusticanis ad urbanos hoc modo profuxit Comœdia, Cùm Apollini Nomio, seu pastorali ob frugum proventum facere agrestes, primùm quidē circū ipsam arā, tum circum vicos, pagolique chorum cum cantibus lætabundi ducebant, seseque mutuis convitiis, aliisq; similiter, à quibus essent læsi, onerabant. Postmodùm noctu civitate ingressi, plateas obambulantes, eodē modo cives ditiores ac potentiores accipiebant, à quibus aliquid iniqui pertulissent nominatim eos exagitantés, eorūque mala facinora, & quas acceperant injurias memorantes. Animadversum est, hoc ad homines à maleficiis propter infamiz metum deterrendos proficere: inde potestas facta idē interdū impunē committendi, & compolitiz ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, nactique summā occasione Poëtæ, comœdias scriptitârunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum civium mores, vitâque omni genere dictorum, contumeliarūque quàm liberrimè proscinderent. Sed ætas comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Sufarione indigestâ, rudē, inconcinnam Cratinus partibus & actibus distinxit, ac disposuit: Aristophanes eicē quasi manum extremam addidit. Horat. hunc, itē Eupolin, & Cratinum veteris comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert, simulq; solemne illius in carpendis hominum vitiis narrat, & ejus deinde locum Satyræ tenuisse confirmat. Nec tantū reprehensione dignos, sed indignos, & infontes, ut Periclem, Socratem, Aristidem, æquē vellebant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atque Cratinus, Aristophanisque Poëta,

Atque alii, quorū comœdia prisca virorū est:

Si quis erat dignus describi quod malus, aut fur,

Quod mæchus foret, aut sicarius, aut aliqui

Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimū chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cū attritis populi opibus, Resp. Atheniensis triginta tyrannorum jugo cervices coacta est supponere. Latâ enim lege integrum erat affectis per scenam injuriâ afficientes vocare in judicium. Hæc ratione Poëtæ in officio potentiorum metas continuit, sublatūque est chorus, cujus suprà dicebamus fuisse munus, ut in quoscunq; libere reprehensionum velut spicula contorqueret, Horat.

Suecessit vetus his Comœdia non sine multa

Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim

Dignam lege regi: lex est accepta, chorūque

Turpiter obtruncit sublato jure nocendi.

Quamobrem comœdia, in qua nullum apertè, & cum nomine fas erat iadere, quæque in eo quandâ verecundiâ, & modestiam adhibe-

libebat, nuncupata est media : sed non ante quàm Nova inducta est appellatio. Ergo comœdia, quæ neutrius faciem ostenderet, veteri similior fuit, jus quoddam reprehendendi retinens, quàm chori loco parabases, quibus scripta, & dicta Poëtarum nullo maleficii crimine, aut pœnæ suspitione cavillabatur, non omittēbat, civiūque peccata tectius coarguebat, donec ipsa quoque in suspitionem odiorum & simultatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id Alexandro Philippo imperante, argumentis ac personis planè confictis, & facetiis ad delectandum interpositis vitam communem ac mores imitari cœperunt. Priscæ illa frequenter vera tractabat argumenta : hæc nunquam. Illa ansam opprobriandi & insectandi undelibet arripiebat : hæc citra amarulentiam jucunda, rarò quosdam criminationum aculeos, nulla cum contumelia immiscebat, eratque populari, ac de medio sumpto sermoni similior, Iambicis, Trochaicis contenta versibus : cùm in antiqua pluribus carminum formis uterentur. Memorandum aiunt novæ Comœdiæ principem habitum.

De partibus Comœdiæ κατὰ τὴν ποιήσιν, seu qualitatibus.

CAPUT XXVII.

Sunt quædam quibus ipsa comœdia qualis sit : alia quibus velut extenditur. Illas partes qualitatibus, istas, Quantitatis non sine exemplo vocare possumus. Prioris generis sunt omnino sex : Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopopœia. Ac sine prioribus quatuor nè scribi quidem potest comœdia. Etenim prius necesse est rem excogitare, quàm nuncupamus Fabulam. Cùm autem Fabula imitetur, convenit eam utique moratam esse, accuratèque diversorum hominū mores exprimere. Additur porrò sententia, quoniam animi sensus sententiāque per verba ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis, additur dictio. Fabula Comœdiæ, id est, imitatio, fictiōve comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiolis, quales frequenter in Epopœia referuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur : neque enim illustres, graves, lugubres, terribiles, uno verbo Tragicas complectitur : verùm civiles ac privatas tantum. Mores ratione personarum sese admodum dissimiliter habent : siquidem qui laudantur in aliis, & iis maximè conveniunt, in aliis laudari non solent : & quæ minimè conveniunt, interdū vituperari etiam : Sicuti cernimus in artibus fieri. Nam si plebeius peritè canit tibiis, placet, laudem affert : at hoc ipsum artificium in Rege displicet, ac reprehenditur. Mulierem decet bene nere, bene texere : virum dedecet ; non enim sunt hæc opera virilia. Ità cum sit in servo virtus, & prædicetur, non furari : viro nobili, aut alioqui honesto laudem nullā parit. Itaque alii mores cadunt in alios, & sui quemque maximè commendant : ut diligenter videndum sit quos mores cui affingamus. Quod ut possit Poëta, audiendus est illi Hor.

*Ætatis cujusque notandi sunt tibi mores,
Morbisque decor naturis dandus, & annis.*

Mores pueritiat

Reddere quæ voces jam scit puer, & pede certo

*Signat humum, gestit paribus colludere, & iræ
Colligit, ac ponit temerè, & mutatur in horas.*

Mores juventutis.

*Imberbis juvenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusq;, & aprici gramine campi,
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Utillum tardus provisor, prodigus æris,
Sublimis, cupidusq;, & amata relinquere permix.*

Mores virorum.

*Conversis studiis, ætas animisq; viris
Quærit opes, & amicitias: inservit bonori:
Commisisse cavet, quod mox mutare labores:*

Mores senum.

*Multa senem circumveniunt incommoda: vel quodd
Quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quodd res omnes timide, gelidèq; ministrat:
Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis æthi
Se puero; censor, castigatòrque minorum.*

Sententiæ laus & virtus est, animi sensum aptè exprimere. Quia verò comicus sermo summissus est, sententias quoq; non elatas aut grandes postulat. Nullæ hie questionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicâ sublimitatē assurgit, nec ad humilitatē Mimicâ descendit: sed temperamentum quoddā servat. Facilis, aperta, suavis, pura, elegans, simplici, & mediocri cum ornatu. Apparatus cōplectitur Scenicum habitum personarum.

*De partibus Comædiæ κατὰ τὸ μέτρον, seu
quantitatis.*

CAPUT XXVIII.

Quinque partes Comædiæ numerantur, quibus magnitudo absolvitur. Prologus, seu Prologum, Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. Prologus est oratio quæ ante fabulâ legitimâ habetur ad spectatores. Ejus quatuor sunt species: Nam vel Poëta commendatur, vel obrectatorum, malevolorumque criminibus respondetur: aut etiâ crimina regeruntur: vel argumentum fabulæ enarratur: vel hæc omnia simul præstantur. Protasis est prima pars fabulæ, in qua summa vel proponitur & narratur, non tamen finis ostenditur: nempe ut ex inopinato exitu crescat fabulæ jucunditas.

Protasis actu primo, interdum secundo quoque comprehenditur. Epitasis definitur earum rerum quæ continentur in Protasi incrementum. Seu altera pars legitima fabulæ, in quo turbæ aut excitantur, aut intenduntur. Catastasis est vigor ac status fabulæ, in qua major cernitur rerum perturbatio. Epitasis & Catastasis secundo & tertio, aliquando etiâ quarto actu concluduntur. Quintum catastasis raro attingit. Catastrophe ultima pars quâ fabula clauditur, in qua res in melius commutantur: seu ubi sit negotii in tranquillitatem non expectatâ conversio. Hæc partē actus quarti, nonnunquâ totum quartum, quintum semper occupat.

Actus est pars fabulae continens diversas actiones pro diversitate partium. Non plures autem, nec pauciores quam Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit.

Neve minor Quinto, nec sit productior actu

Fabulae quae posci vult, & spectata reponi.

Primus quidem materiam, seu argumentum fabulae comprehendit: Alter res in actum deducit: Tertius impedimenta & turbationes affert: Quartus viam demonstrat quâ res implicitae solvantur: Postremus res implicitas artificiosè dissolvit. Actus in Scenas dividitur, quem perraro totum una Scena absolvit, nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem Scena pars Actus, in qua duae pluresque personae colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam: nonnunquam ab unus tantum, qui deinde alium invenit è Scena superiore. Finitur abitu interdum omnium, aliquando unius tantum: Ut si tres fuerint, duo reliqui scenam sequentem constituent. Est cum unus solus ad futuram scenam relinquitur. Scenarum numerum quidam censent majorem denario esse non oportere: nec Actores plus quatuordecim: Nomen invenit ex eo, quod alia atque alia facies subinde appareret ex ædiculis, quae olim cum ramis & frondibus conficerentur, ita sunt ab umbris & tabernaculis appellatae. Actores, qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludii, & Comœdi, Graecis à simulanda per imitationem veritate dicuntur *ὑποκριταί*: Personae in comœdiis distinguuntur conditione, professione, officio, ætate, sexu. Protatica, sive protatica, quae primo actu introducitur, neque amplius unquam compareret: qualis Sofia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam factum cernas. Aliae non prodeunt, verum intus loquuntur, aut clamant quippiam: Aliae neutrum faciunt, ut est servulus Storax in Adelphis. Nam ibi Mitio exiens, non exeuntem appellat, & ille tacet. Aliae apparent in Proscenio, mutae tamen, seu nihil loquentes, *sunt sunt satellites in Milite, & Famuli in Andria.*

DE TRAGŒDIA. CAP. XXX.

Notatio & definitio Tragœdia: item qui fiat ut deleat.

Tragœdiâ nominatâ *μεγάλη τραγῳδία*, ut sit quasi *μεγάλη ἀδμή*, inter plures constat. Causa nominis incertior. Potest enim videri datâ hanc ei appellationē inde, quod agricolae prisci (qui ortus est Tragœdiæ) cum Baccho pro annuis frugibus sacrificarent, ardente jam victimâ, hircō scilicet (quae huic Deo propria erat, quoniâ vineas laderet) loco precū quippiâ cantarent: & quò illo benevolentiore uterentur, magisq; propitio, res ejusdē gestas, ac triumphos, devictasq; gentes, & debellatos Reges, eorūq; calamitates, ac postmodū non suppeditante materiâ aliorū præterea Regū infortunia ærumasq; concinerent, victoriq; in hujuscemodi cantilenis hircū in præmiū darent. Ex quo illud Horatii: *Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircū*. Itē quòd fortasse uter hirei multo plenus donabatur. Nonnullis placet vocatâ à principio non *τραγῳδία*, sed *τραγῳδία*, quasi *τραγῳδία ἀδμή*, ab asperitate cantus videlicet: insuavis enim cantus, cujus materiâ res tristes, asperae, atroces, ac miserales. Deinde usq;

loquentiū, ut alia mille, corruptum hoc nomen, & pro τραγῳδία τραγῳδία, coëptū dici, & inde natam opinionē de hircō, qui huic generi fabulæ nomen attulerit. Definitur hoc modo: *Tragœdia est Poësis, virorū illustrium per agentes personas exprimens calamitates, ut misericordiā & terrore animos ab iis perturbationibus liberet, à quibus hujusmodi facinora Tragica proficiuntur.* Atque hic quidem finis est Tragœdiæ. Quod autem diximus esse virorum illustrium, in eo à Comœdia uti per agentes personas ab Epopœia secluditur.

Tragœdiæ & Comœdiæ discrimina,

G A P. XXXI.

Q uinque rebus potissimum Tragœdia & Comœdia differunt: Materiâ, Personis, Dictione, Affectibus, Exitu. In Tragœdia Actiones sunt grandiores. Quid enim aliud legis ibi, quid audis, nisi luctus, exilia, cædes: atque ut paucis comprehendam, valdè horribilia, & ad memoriam sequentiū seculorum admodū insignia. Quas quidem res interdum ex se comminiscitur, ut Comœdia semper: sæpius ab aliis mutuatur, ut Comœdia nunquam. Comœdia res humiles, plebeias, ac civiles habet. Atque illa quidem magnatum fugiendâ, hæc civilē, privatorumque vitam expetendam exprimit. Quin etiâ dū miseras & stultitias amantiū imitatur, honestatem turpitudini præferendâ monet. Quod ad Personas attinet, Comicæ sunt, ignobiles, obscuræ, civiles tantum, Chremes paterfamilias, & amphilus adolescens, Davus servus, Phronesiū meretrix, Ergasilus parasitus. Tragicæ illustres viri, illustres fœminæ, Principes, Reges, Imperatores. Illæ è pagis, & oppidis; istæ, ex amplissimis urbibus, & regionibus accerfitæ. Quod erat tertium. Dictio Comica verbis constat tritis, usitatis, quotidianis, figurâ infirmâ. In Tragœdia oratio conficitur verbis electis, sublimibus, sonantibus, plenis, à communi consuetudine abhorrentibus. Omne genus scripti gravitate tragœdia vincit. Hinc Tragicè loqui. Comœdiæ sermo est attenuatus. Interdum tamen & vocem Comœdia tollit, ut est apud Horatium,

Ivâsque Chremes tumido delitigat ore,

Et Tragicus plerumque dolet sermone pedestri.

Sequuntur affectus, qui in Comœdia sedatiores sunt, & ἥδονα vocant Græci; in Tragœdia vehementiores, qui πένθος appellantur. Quod postremo loco posueramus; Exitus Comœdiæ lætior est, cum ejus initium plerumque sit paulò turbulentius ac tristius; Tragœdiæ mœstus, ac funestus planè. Hoc perpetuò verum non est: Nam in Comœdia nonnunquam infelicem exitum invenias, quamvis non sine festivitate, & in Tragœdia felicem. Restant adhuc notanda duo. Utraque in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem imitandi modum, & eodem spatio temporis finitur, totidémque & iisdē partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multo prodest Tragœdia quàm Comœdia: quanquam hæc quoque non modicè prodest. Hauriunt inde verborū delectum, splendorē, gravitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis

dehique generis præclara, & ad docendū, delectandū, promovendū summè idonea ornamenta.

De Appellationibus Fabularū seu Dramatum.

CAPUT XXXII.

Fabulis, seu Dramatis, sive illa Comœdiæ sive Tragœdiæ fuerint, nomina imponuntur vel à Loco, vel à Re, vel à Persona primarū partium: sic enim non malè nominabimus, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempe, casum eventū, fortunā, conditionē, & similia. Aliquando cum sint plures Fabulæ de eodē, ad differentiā significandā constringuntur Personæ, & Res, seu Locus, & sunt inscriptiones mixtæ: ut, Hercules furens Senecæ: quoniā alia est Tragœdia ejusdē, Hercules Oetæus.

De Bucolica Poësi.

CAPUT XXXIII.

Bucolica Poësis personas humiles illas quidē ut Comœdia, videntur tamen rusticas & agrestes, non urbanas, quæ sunt paulo elegantiores, comminiscitur, & est umbra quzdam, seu quoddā simulacrū rusticanae Comœdiæ: quando nimirū in duobus illis Poëmatū modis versatur: quorū alter *μυμητικὸς* dicitur, alter *μυττός*, de quibus egimus. Prioris generis exemplū esto Eclog. 1. *Tityre tu pascis*. Posteris Eclog. 8. *Pastorū Musæ*. Atque istis imitandū modis ei cum reliquis Poëseos generibus Epopœia, Comœdia, Tragœdia societas est. Argumenta & Personas, sumit ab agris, & sylvis, pastores, vinitores, aratores, olitores, accipitque nomen potissimū à pastoribus, & iis quidē nobilioribus, Bubulcis videlicet. Tractantur Bucolicis vota, gratulationes, laudationes, obtestationes, cohortationes, pollicitationes, conquestiones, gaudia, pompæ, cantus, hilaritates, joci. Verū omnia agrū olere debent. Ideò regnat in Bucolicis Hexameter, & præterea nullū genus carminis, propterea quòd narrationibus videtur accommodatissimū, & cantilenis rusticis idoneus, nec ineptus actioni, modò nè adsit granditas, neve longiore ambitu circumducatur. Laudatur autē si Primus & Quartus pes integrā voce terminetur, præsertim Dactylicā.

Tityre pascentes à flumine rejice capellæ.

Quod diligenter custodivit Theocritus. Definitur Bucolica Poësis, *rusticarū actionū imitatio*. Fabula erit una & simplex, non tamen digressionem non admittet. Nec necesse erit semper esse Allegoricā. Nomina rebus apta fingemus: aut jam ficta à bonis autoribus mutuabimur. Oratio vacabit splendore & ornamentis, gravitate, & sententiarū acumine, iisq; omnibus, quæ rerū humiliati adversantur. Erit autē pura ac demissa: in quo Theocritus antestat Virgilio. Partes constituunt duas, Principiū & Narrationē. Interdū aliquid loco Epilogi adjungitur.

Bucolicorum Etymon, Origo, Partes, & Pastorum genera.

CAPUT XXXIV.

DICTA sunt Bucolica ἀβυλικά, id est, à custodia boum, seu bubulcis: βύς enim bos est, βόλον pabulum, Non quòd de bobus & bubulcis in his tantùm agatur, verùm κατ' ἐξοχήν, hoc est, per excellentiam, quòd præcipua animalia apud rusticos sint boves, & præcipui pastores bubulci. Pastorum alii dicti sunt βυδόται, id est, bubulci à bobus, alii αἰμακταί, id est, caprarii à capris, alii οὐπιδαι, id est, opiliones ab ovibus, quasi oviliones, quos Virgilius ultimâ Eclogâ Upiliones vocat: Alii Opiliones, quasi ovipiliones, à pellendis ovibus dici volunt. His alii addunt οὐβύσκοι, id est, subulcos. Quorùm Bucolici Poëtæ ferè non meminerunt, nisi quòd quidam 10. Eclogâ Bucolicorum Virgilii, *Tardi venere subulci*, legunt, ubi alii *bubulci* malunt, & rectius: nam subulcorum neque Virgilius neque Theocritus meminit. Hinc poemata βυκολικά, αἰμακτικά, οὐπιδικά, nominata sunt, quæ tamen non semper unius sunt generis. Quod ad originem attinet, referunt Daphniam, cui nomen natalia dedere, in Laureto enim editus legitur, à Nympha cū in Sicilia vaccas, quæ Sorores Solis erant, pasceret, perditissimè adamatum: quæ ei cæcitatæ prædixit calamitatem, si amorem suum alterius pollueret consuetudine. Aliquanto post tempore filia Regis, eum, quòd omnium pulcherrimus esset, cum deperiret, neque alio commento potiundi spes foret, vino obrutum corripit. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Ajunt à Stesichoro Poëta Himeræo ejusmodi argumentum tractatum primùm. Utebantur autem musico instrumento, quàm Græci à tibilo οὐέλα, Latini ab hiatu Fistulâ nominant. Singulares primùm tubuli, mox binj coherentes lino aut cerâ. Postremo ad septen. usque magnitudine omnes inter se impares, sed proportionem certâ ad altæ figuram: In summo qua instabantur æquales, inæquales qua exit spiritus. Descripsit & materiam, & modum & numerum Virg. illo versu.

*Est mihi disparibus septem compacta cicuta
Fistula.*

Bucolica dividuntur à Virgilio in Eclogas, à Theocrito in Idyllia. Visum est quibusdâ in Bucolico carmine esse Eclogas, & Idyllia, quod in Comædia sunt Scenæ. Constat enim actum fuisse olim atque exhibitum in Scenâ hoc quoque poematis genus. Quamobrem & Comicorum more præposita putantur singulis Eclogis sua nomina. Dicitur Ecloga ab ἐκλογέω, id est, à deligendo personâs, res & sententias ex aliis, quæ lectis quoque verbis exponantur. Sunt qui prononciationem vel narrationem qualemcunque, rerum negotia exponentem hac voce, seu inscriptione significari velint. Idque probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominaverit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciati Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictâ ἐκ τῶν αἰγῶν καὶ λόγῳ, quòd sint de capris, seu capreatum sermones, & repugnat huic rationi scriptura, foret enim scribendum. *Agloga*, non *Ecloga*.

DE ELEGIACA POESI.

Ufus, Notatio, Inventor Elegiæ.

CAPUT XXXV.

Pentameter solitarius non reperitur; quanquã Virgilius uni Hexametro quatuor continuos subiecit.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.

Sic vos non vobis nudiſicatis aves.

Sic vos non vobis vellera fertis oves;

Sic vos non vobis mellificatis apes.

Sic vos non vobis fertis aratra boves;

Ausonius itẽ in sententiis septẽ sapientum, Thaletis Milesii dicta Pent metris inclusit, quos ob elegantia & utilitatẽ ad mores formandos, adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid ausurus, te sine teste time.

Vita perit, mortis gloria non moritur.

Quod facturus eris, dicere disjuleris.

Crux est si me uis, vincere quod nequeas.

Nil nimium, satis hoc, ut sit & hoc nimium.

Cum verẽ objurgas, sic inimice juvas.

Cum falsò laudas, sic & amice noces.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddã gignit, quod Elegiacũ vocatur. Tibullus.

Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,

Et pavidas mentes falsa timere jubent.

Elegiaco primũ res tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Hos elegos dixere, sicut quod clausula talis

Tristibus, ut tradunt, aptior esse modis.

Hoc ipsũ nomen declarat: dictũ est enim ἀπὸ τῆ ἑλεος λέγειν, vel ab ἡ λήγειν, quod idẽ est ac αἶ, αἶ, λήγειν, & utraque interjectio usitata est omnibus Tragicis. Funebris lamentationibus potissimũ inventã Elegiam insinuat Ovidius in mortẽ Tibulli.

Flebitis indignos Elegia solve capillos,

Ab nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptũ est: ut querelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, convitia. Horat. ad Pisones.

Versibus impari, et junctis currimonia primũ,

Post etiam inclusa est vo i sententia compet:

Epicedia quoque, Epigrammata, & Epistolæ hac formã carminũ conficiuntur. Jovianus Pontanus ad hymnos Elegiã convertit. Præcipiunt nonnulli in Elegiaco observandum esse, ut uno disticho sententia finiatur. Ovidius.

Gentibus est aliis tellus data limite certo,

Romana spaciũ est urbi & orbis idem.

Jam sages est ubi Treja fuit, ressecandæ que falce

Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Est tamen ubi sententia suspensatur, ut vel disticho sequenti vel octo tertio absolvatur. Ovidius in querela Nucis.

INSTITUTIO

*At postquā platanis sterilē præbentibus umbrā,
Uberior quāvis arbore venit honor :
Nas quoq; fructifera si nux modo ponor in illis :
Capimus in patulos luxuriare comas.*

Idē.

Sive melli potui tamen hoc vitare cavendo :

Sau ratio fati vincere nulla potest :

Tutamen & nobis usu junctissime longo,

Pars desiderii maxima penē mei :

Sic memor, & si quas fecit tibi gratia vires,

Illas præ nobis experiri, rogo.

*Sed illud maxime cavendū est, nē post duos versus itā pendeat
Sententiā, ut verbū in tertiū usque versū reservetur.*

Virtutes, & Artificiū Elegiarū

CAP. XXXVI.

O Ratio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, omorata, tenera, affectibus referta, Pathetica, & sententiis exquisitis minimē obfuscata atque impedita. Mirificē eam ornant frequentes cōmiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, & *inexplicite* seu breves & cum re aptē coherentes digressiones : non modicū eidē decus accedit per allusiones ad Apopthegmata. Ornatur etiā inductionibus & exēplis : exēplis, inquā, nō modō à simili, verū etiā à dissimili, & contrariō. Interdū ad cōparationē adhibentur. Interjiciuntur itē sententiæ, tum breves, tū acutæ, quibus id quod est propositū confirmatur. Magnū imprimis Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quò brevius, paucioribūque verbis antiquitates hujusmodi, sive ad fabulā, sive ad historiā, sive ad aliquē priscū ritū, morēve pertineant, efferuntur, eò venustius carmen redditur. Synalephæ, si usquā alibi, hic vitandæ sunt : frequentes itē Eclipses : multū quippe fluentes illas hujus carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodāmodo. & sunt tanquā vortices ac scopuli quidā, ut in hoc Hexametro videre est.

Aut absentis adhuc supremū animæ balitū in auras.

Præterea & Tibullus, ut Muretus animadvertit, elegantia quandā judicavit esse in ejusdē syllabæ continuatione, lib. I. Eleg. 1.

Me mea paupertas vitæ traducat inertī.

Ipse serā teneras maturo tempore vites

Rusticus, & facili grandia poma manu.

Eleg. 3.

—— *Nam posse mederi,*

Multa docet templis picta tabella tuis.

Eleg. 4.

Nudæ & æstivi tempora sicca canis,

Fit porro suavior, si Monosyllabū præcedat &.

Me mea paupertas. —

Idē Poëta Penthamimerim crebrō negligit in Hexametro, & ex tarditate quandā jucunditatē aucupatur. Subjungemus aliquot

liquot testimonia. Lib. 1. Eleg. 2. 3.

Neu strepitu terrete pedū, neu quarite nomen:

Illic est cuiusq; rapax mors venit amanti.

Tisiphonēq; impexa scros pro crinibus angues.

Et Propertius id sēpē facit, Lib. 1. Eleg. 2.

Aspice quos submitter humus formosa colores.

Eleg.

Quid tibi vis, insane, meos sentire furores?

Lib. 2. Eclog. 8.

Sed vobis facile est verba & componere fraudes.

Ovidius interdū cæsura subdit encliticam, & non injucundū carmen efficit. Jucundius autē quando idē fit post Enneemimerim, ut in versu hoc qui sequitur.

3. Fastorum.

Sole tamen vinōq; calent, annōsq; precamur.

OBSERVATIONES ALIQUOT DE

Pentametro.

1. Prius Hemistichiū absolvitur syllabā longā, quā dictionē finiat. Nam cæsura Penthemimeris hic necessaria est, & vitiosū est hoc carmen à Diomede positū.

Hæc quoq; nostræ sententia mentis erat.

2. Elisiō & Collisiō in omni Cæsura Penthemimeri sunt duriusculæ, ut in hoc versu Catulliano.

Troja virū, & virtutū omniū acerba cinis.

Itē.

Non desistere amare, omnia si facias.

3. Neutrū Hemistichiū aptē desinit in dictionē Monosyllabā. Catullus.

O dii reddite mi hoc pro pietate mea,

Idē.

Aut facere, hæc à te dictaq; factaq; sunt.

Hinc duæ sunt exceptiones.

Cū eā altera Monosyllaba antecedit. Ovid.

Premia si studio consequar ista, sat est.

2. Aut cum in dimensione coalescit cū dictione præcedente, idque per collisionē: ut,

Nomina mutarunt, hæc Deus, illa Dea est.

Et solum constans in levitate sua est.

3. Addunt nonnulli cū Monosyllabam vocē antecedit Dissyllaba. Marialis.

Sunt hæc trita quidē Zoile, sed mea sunt.

Ovidius.

Omnis, at in magnos, culpa, Deos, scelus est.

DE FINE VERSUS PENTAMETRI.

4. Pentameter versus clauditur dictione Dissyllabā elegantissimē, Propertius.

Non datur ad Musas currere lata via.

Rariū, sed non vitiosē, Tetrasyllabā, Pentasyllabā, Hexasyllabā,

Tetrasyllabā, Mart.

Dantæ

Dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

Pentasyllabâ. Ovid.

Lis est cum forma magna pudicitie.

Hexasyllabâ. Propert.

Protinus ingentes sunt inimicitia.

Trisyllabâ duriusculè, nisi impetus quidam, aut affectus; vel sententia exprimitur. Propert.

Et caput impositis pressit amor pedibus.

Tibullus.

Hesura in vostro tela gerit latere.

vel si præcedat Monosyllaba. Propert.

Absueram vestrīs conscius in lachrymis.

Martialis.

Aut docuit insus hos Theris, aut didicit.

Vel in Epigrammatis, ubi sensus argutia magis spectatur.

Martialis.

Deliciae populi qui fuerant Domini.

De Lyrica Poësa.

C A P. XXXVII.

CUm olim uno genere formæque decurreret Lyricum, ob majore voluptatē, dissimilibus numeris, & vario pedū discrimine, ita temperatum est postea, ut innumerabiles Lyricorum carminum species extant. Commendatur, & ab aliis partibus Poëseos quasi secernitur suavitate. Nam ut in carmine Heroico dominatur & eminet gravitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco tenebras & mollietates, in Iambico, & Satyrico acrimonia, & acerbitas, in Comœdia joci, in Tragedia ædificatio, in Epigrammatis acumen: sic in hoc carminis genere Poëta se totum ad deliniendas hominum mentes varietate, & brevitate versiculorum, ac totius cantilænæ exquisitâ vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte naturâ maximè delectabilium fingere, & accommodare consuevit.

De nominibus Lyricorum versuum.

C A P. XXXVIII.

QUod hæc carmina cum cantu, & ad Lyræ pronuciari solent, à canendo, ᾠδὴ (& formâ diminutionis ᾠδὴν, parvæ odæ seu odulæ) ut Latine carmen eadem ratione, κατὰ ὄργανον, ab instrumento musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Græcis appellationibus μέλη, μολποι, & ᾠδαί, quarum eadē est potestas quæ primi illius; cantus enim iis lignatur: A Melos sit Melicum, quod pro Lyrico usurpatur. Lyricum à laudatione atque votis appellatur hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus ᾠδὴν, quasi Poëmata sint rerum imagines quædā, ut vox Latine sonat, Formæ. Species, hinc ᾠδὴν, Formulæ: fortassis Formulæ Poëmatis, seu Parva Poëmata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De

De partibus Odarum.
CAPVT XXXIX.

Carmen Lyricum, quod Scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitatis tantum erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cœpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippe Deorum Dearumque carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum ambitum, quo sinistrorsum ingrediebantur, *στροφὴν*, *conversionem*: alterum quæ dextrorsum redeuntē conficiebant, *ἀντιστροφὴν*, *reversionem*: ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant: quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiam Strophæ & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes, quod reliquum erat cantus persolvebant: id *ἐν τῇ ἐπαδείᾳ τῆς στροφῆς & ἀντιστροφῆς*, quod accineretur cæteris partibus, siue *διὰ τὸ μὲν τῆς στροφῆς ἀδεῖν*, quod post Strophē canebatur, *ἐπαδὸς* dicebatur. Strophæ & Antistrophæ totidem, ac eisdem versibus, pari ferè numero syllabarum componebantur: Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quàm illæ, recipiebat. Si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicolos, tricolos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diversis generibus constatas esse: & aliquando post secundum, interdum post tertium, aut quartum carmen Reversionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur,

Monocolon, latinè uniforme seu unimembre, quod constat ex uno genere carminis: ut, cùm omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt.

Dicolon, quando duo carminum genera miscentur: ut, Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricolon, cùm tria miscentur genera, sic Terracolon cum quatuor.

A Reversione carmen dicitur

Distrophon, cùm post secundum versum, ad prius genus revertimur: ut in Elegiacis.

Tristrophon, cùm post tertium fit ad primum reditus:

Tetrastrophon, ubi post Quartum versum fit reditus ad primum. Exempla sunt apud Horatium, qui ultra hunc numerum non excedit.

Pentastrophon, cùm post Quintum versum fit regressio ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero syllabarum dicitur,

Adonium carmen Pentasyllabum, Glyconicum Heptasyllabum, Phalæcium Hendecasyllabum, quod nomen etiam Sapphico convenit.

Ab inventore carmen dicitur,

Adonium, Sapphicum, Glyconicum, Phalæcium, Asclepiæum, Pherecratium, Pindaricum, Aristophanicum, Alæanicum, Alcæicum, Hipponacticum, Archilochium.

A numero versuum carmen dicitur,

Distichon

INSTITUTIO

Distichon, Tetrastichon, Hexastichon, Ogdoastichon, Decastichon, Dodecastichon, &c.

A materia carmen dicitur,

Heroicū, Elegiacū, Satyricū, Comicum, Tragicū, Bucolicum, Georgicum, Epitaphium, Epicedium, Epiniciū, Epithalamium, Genethliacum, &c.

A pede crebriore carmen dicitur,

Dactylicum, Iambicum, Trochaicum, Anapæsticum, Choriambicum, Ionicum, Pzonicum, Antispæsticum.

A depositione carmen dicitur,

Catalectum, Acatalectum, Brachicatalectum; Hypercatalectū, de quibus in Prosodia.

A mensura carmen dicitur.

Monometrum, Dimetrum, Trimetrum, Terrametrum, Pentametrum, Hexametrum.

Eteostichon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Hemerostichon, quod dierum numerum habet.

Acrostichis, cujus initiales versuum literæ ordine collectæ certum sensum præbent. In Acrostichide Servatoris nostri eulogium inclusit Sibylla, quàm legerat Cicero, meminitq; tam celebris carminis in libris de Divinatione. Idē nonnunquā in medio & fine versuum sit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAP. XL.

Hymnus, propriè si loquamur, nihil est aliud quam à sic ὕμνος, Dei laus per carmen, live, cantus in Deum, sicut Scholiastes Sophoclis definivit. In qua quidem Poësi vates Christianus cupidè, & cum lætitia versari debet: est enim tum propter rē subiectam, tum propter quandā divinā delectationē nobilissimā. Et si hymnus propriè Dei Opt. Max. laus est, licet tamen nobis etiā Divos, hoc est eos, qui ex hac ærumnosa hominū vita demigrantes, in cœlū recto itinere pervenerunt, & ab Ecclesia Catholica præcipuā veneratione, rēplis ædificatis, diebus festis, & precibus, & ceremoniis anniversariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commenditiis, ac detestandis Ethnicorum numinibus, Jove, Mercurio, Baccho, Junone, Pallade, Venere. Itā videmus quotidie sacris in ædibus, hymnos de gloriā & virtute cœlestium à piis sanctisque viris conscriptos decantari. In quibus quanquā verborum pigmenta, & sermonis puritatē non cernimus, pietatē reveremur ac suspicimus.

De Hymnis in Deū Opt. Max.

CAPUT XLI.

Deum esse unum in essentia, trinum in personis, omnes qui sumus Christianā disciplinā inbuti credimus. Licebit ergo Poëtis Deum modò ut unum canere, eique bonorum omnium summā perfectionē & copiā tribuere, modò lingulas Personas seorsim celebrare, & religiosè ac timidè proprietates earum, quibus distinguuntur, explicare.

Visa

V
in S.

IN I
I præ
induxe
gantiss
lere, &
bus br
ipsum
Interd
mus, q
tatam
indiger
mus.
vitam
præcon
pueros

Item
& adm
lam ve
nimadv
norque

Visum hic perelegantē M. Antonii Mureti Hymnū apponere
in S. Trinitatē.

*O nullis hominū pervia sensibus,
Natura penitus sola capax tue,
Cujus cuncta sunt omnia numina,
Æterna & monas & trias.
Nato æqueve Pater, Natūq; par Patri,
Et manans ab utroq; inchoate Spiritus,
Circumsusa tuo n ubila lumine,
Nostro discute pectore,
Da, mē per speculū cernere te queat
Nostra, & posthabitis te petat omnibus,
E jusq; ius pendear, & tibi
Soli dedita serviat.
Tu clemens miseris da vendam Pater :
Tu fili miseris sterne viam ad Patrem :
Tu sanctū miseris Pncuma vagantibus
Præser conspicuū facē.
Simplex ætherei numinis Unitas,
Qua distincta eadē est, verāq; Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terrā simul & polo.*

De Hymnis in Divos:

CAP. XLII.

IN Hymnis Divorū eligemus unū aliquod factum, unā aliquā
præclarissimam virtutem, seu plures, prout longi esse in animum
induxerimus, & illam, illāve, quā poterimus suavissimē ele-
gantissimēq; prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extol-
lere, & admirari Sanctum : vel tum hoc facere, tum ipsis laudi-
bus brevem precationem annexere : quā id ab illo petamus, quod
ipsum in primis Deo annuente, nobis concedere velle æstimabimus:
Interdum tantummodo aliquid rogare Divum toto Hymno possu-
mus, quamvis ejusdem laudes nunquam non intercurrent, & usi-
tatum esse omnes nōrunt laudare eum, à quo quid petas. Non
indigent Cœlites nostris laudibus : at nos eorum beneficiis indige-
mus. Initium hymni venustum est, quando exteros mortales in-
vitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda
præconia : cū salutamus eosdem, ut Prudentius Bethlehemitas
pueros.

*Salvete flores Martyrū,
Quos lucis ipso in limine,
Christi infecutor sustulit.*

Item cū exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autē
& admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est:
Iam verò Hymnis Ecclesiasticis perpetuò eam clausulam adjungi a-
nimadvertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloria, ho-
norque attribuitur, his aut similibus rationibus.

*Deo Patri sit gloria,
Ejusquē soli Filio,]*

*Cum Spiritu paraclete,
Et nunc & in perpetuum.*

Hoc servavit Hieronymus. vide Hymno in D. Homobonum.

*Regi tamen sis gloria
Horū datori munerū,
Qui trinus, unus, omnia
Regnat Deus per secula.*

Et Sannazarius in Divum Gaudiosum.

*Laus tibi celi pater, atq; Princeps,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides veri studiosa trinum,
Credis & unum.*

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

*Simplex ætherei numinis unitas,
Que distincta eadē est, verāq; Trinitas,
Æternis vigeat semper honoribus,
Et terrā simul & polo.*

Idē Hymnum in D. Sylvestrem Pontificem Max. festivē admodū inchoavit ab Apostrophe ad urbē Romā. Scimus autē hoc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores: inō etiam apud Poētas.

*Priscos Roma duces desine laudibus
Efferre immodicis, qui validā manu
Fines imperii protulerunt tui*

Quacunque Oceanus patet.

Hic solus tibi pius contulit omnibus, &c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & piū inter Poētā & Magos: interrogat Poēta, quæ ipsos causā e patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percutatur, quid singula dona sibi veliat: Id Magi explicant. Hymnus ita distinctus sequitur.

Poēta.

*Que vos causa Magi, dicite perpulis
Vestris iter huc carpere finibus?
Quem tanto studio queritis annū?
Quove hac munera pertinent?*

Magi.

*Nos stella insulsi luminis huc trahit,
Et dux certa viam perpetuū præit,
Judeæ populis que cupientibus
Regem significet datum.*

Poēta.

*Auri isthæc sed enim quid sibi pondera,
Myrrhæ mirificus quid sibi vult odor,
Aut que cum populus sacra Deo facit,
Aris thura solent dari?*

Magi.

*Rex auro colitur, Thura Deum decent.
Nostri Myrrhâ homines post obitū linunt.*

Hu

Cave
clesiaft
quando
plurimi
cum ali
sempero
da nequ

H
On
He
veribus
citer im
la præte
men ad
ceret.
quantan
tra Acar
ibus flu
rumque
quam A
Certa me
e licet
yricum
apphica

Huic ergo hac pariter munera congruant.

Qui Rex est, & homo, & Deus.

Cavenda sunt *ἐπιγονήματα* in Demetris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuò solent anxieque servari. Nec mirum, quandoquidè leporè similiter quasitum studiosè videmus in aliis plurimis, quæ leguntur, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festivitate, non erunt reſcienda, tanquam absolute semperque vitiosa. Investiganda autem, & continenter usurpanda nequaquam.

Metra, & longitudo Hymnorum.

CAP. XLIII.

Homerus, & illo natu major Orpheus, & Callimachus carmine Hexametro hymnos permultos in Deos, Deasque longis versibus condiderunt, qui ad Citharam canebantur. Hos foeliciter imitati sunt eodem carminis genere recentiores nonnulli. Vix præterea, sicut ante eum Jovianus Pontanus, Elegiacum carmen adhibuit, cum in Christum è cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis ferè Lyrica tantum metra frequentantur, & ex horum generibus, ut plurimum Iambica Dactylotriacata, itèrque Sapphica. Hymni qui Hexametris versibus sunt, ut plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quamquam Aurelius Prudentius penè semper conficit longissimos. Certa mensura constitui non potest. Ex una Strophe (sic quippe licet appellare qualiumcunque versuum quaternionem) non fit lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus sapphica l. i. Ode 30.

*O Venus Regina Cnidi, Paphiq;
Sperne dilectam Cypron, & vocantis
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem :*

*Fervidus tecum puer, & solutis
Gratiæ Zonis, properentiq; Nymphæ,
Es paràm comis sine te Juventas,
Mercuriûsque.*

Et ejusdem libri Ode ultimâ:
*Persicos odi puer apparatus :
Displicent nexæ philyrà coronæ,
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.*

*Simplici myrto nihil allabores
Sedulus cura : neq; te ministrum
Dedecet myrtus, neq; me sub arſa
Vite bibentem.*

Et lib. 3. Ode 22.

*Montium custos nemorûmq; virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimîsq; leibo*

Divæ

Diva triformis :

*Imminens villa tua pinus esto :
Quam per exaltos ego laetas amos,
Ferris obliquū meditantis istū
Sanguine donē.*

CAPUT XLIV.

De Iambico Carmine.

Iambicum carmen ἰαμβικόν, id est, conviciari, probare jacere, nominatum esse contendit Aristoteles. Iābica Poëtis potissimum exercetur in objurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omnium materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique : itē quæcunque non decent, aut aliena sunt virtutis, gravitatis, honestatis. Usurpant etiā Iābicum, etiamsi id minū propriè, in laudatione, in gratulationibus Catullus & Flaccus. Ille Phaselum suā prædicat, & peninsulā Sirmionē. Hic vitā rusticā.

*Beatus ille qui procul negotiis
(Ut prisca gens mortaliū.)*

*Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.*

*Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare,*

*Forāmq; vitat, & superba civiū
Potentiorū limina.*

Nomine Iambi seu Iamborum eruditis cū pes tum versus sæpenumero appellatur. Hac eādē voce intelligitur & illud genus Senarii, quod ultimum pedē Spondzūm postulat, loco Iambi, quē tamen Spondzūm præcedat Iambus. Quod idcirco fieri oportet, ut versus nimia tarditate non languescat. Quancūq; Græci quibus est nihil negatum, & Severinus Boëtius l. de consolat. philosophiæ Spondzūm quintā sede collocare non verentur.

*Quisquis profundā mente vestigat verum,
In se revolvat intimi lumen visus.*

Hujusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicas claudicantes seu claudi, aut mutilati Iambi vocantur : (priores enim qui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persæpē utitur Marcialis. Etenim cū versus Iambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, tum in hoc uno negotio supra cæteros isti Scazontes excellunt, de utroque Ovid. 1. de remed.

*Liber in adversos hostes stringatur Iambus,
Seu celer, extremū seu trahat ille pedē.*

*De Iambicis, & Trochaicis Comiciis,
seu mixtis.*

CAPUT XLV.

Poëtæ Comici ut quotidianum sermonē imitarentur, & populi plausum captarent, orationēque prosæ simillimā redderent, locis omnibus in utroque carminis genere præter Iambum, & Trochæum, pedes proprios, usurpant promiscuè improprios pedes quatuor, Tibrachium, Spondzūm, Anapæstum, Dactylum, exceptis

ultimâ regione, quam in Iambicis Iambus, in Trochaicis Trocheus semper occupat. Exemplum Iambici Trimetri Acatalecti habes Scen. 1. Act. 1. Andriæ.

Quod pleriq; omnes faciunt adolescentuli.

Et quæ sequuntur. Trochaici verò Tetrametri Catalecti Scen. 4. Act. 1. ejusdē Gom.

Audiui Archillu jam dudū : Lesbîâ adduci juber, &c.

Sed hæc Comitorū & Tragicorū veterū licentia est, quam Græci Tragici, & Latinus Seneca, non putarunt sibi concedendam. Comici ut populo similiores fierent, nec ab ejus sermone multū recederent, pro personarum & tēporis ratione & respectu, miscuerunt Iambicis Trochaicos, Octonariis Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poësi, Nomen & Origo.

CAPVT XLVI.

Satyra Poëma est urbanū, jocosū, salsum, ad reprehēdendos mores corruptos, & accusandā vitæ improbitatē comparatū. Satyræ appellatio undenā facta sit, necdū pro certo affirmari potest. A lantico genere inditā esse quibusdā placet: Illo nempe quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuum dissimilium. Sic in Satyra, inquit, variæ ac diversæ res tractari solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à satietate Satyrā, quasi Satura, appellari visum est. A saliendo quoque dictam, crediderunt aliqui ob argumentorum varietatem. Per quam sit, ut more Satyri animantis illius, sine modo atque ordine huc illuc ferri, rapi, & volitari videatur. Quid si ab ipsismet Satyris? Quando in hoc Poëmate videmus, Diis illis petulcis, lascivis, dicacibus digna proferri? Primus Satyrographus fuit Lucillius, major avunculus Pompeii magni, hic in civium vitiis liberrimè, ac falsissimè accusandis, primò Iambis usus est: Deinde Senarios in Hexametros mutavit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucillum numerantur, Terentius Varro, Horatius, Persius, Juvenalis.

Argumenta, Finis, Utilitas Satyræ.

CAPVT XLVII.

Quemadmodum prisca illius Comœdiæ, itē Iamborum, & quorundam Epigrammatum, itā Satyræ quoque materia dici potest turpitudine, vel risu digna, vel odio. Quocirca si quid ridiculū, aut odiosum non est, habet autē luctum, terrorē, commiserationē, ut res Tragœdiarum, in Satyram minimè cadit. Irritet, & exagitat Satyra inertes, paralitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores, avaros, foeneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Rectè fecerit, qui morbos animi Satyræ subjecerit, quod in his non secus occupata est, quàm Medicorum ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit utraque tibi sanitatē, sed ista oratione, illa potionibus & herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras, insuaves, & ingratas, secant; uident, non parcent. Satyrā utimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem objurgatione, irrationēque impellendos. Ex quo patet, quanta sit ejus utilitas: Corrīguntur nimirum perversi, & reliqui

liqui aculeos Poëtarū istorū metuentes, à nequitia & scelere lo-
as refugiunt. Et quoniā amore virtutis abstinere se à pravis a-
ionibus nolunt, formidine huius pœnz, & infamiz quod nolunt
id facere compelluntur. Veruntamen joci, & sales Satyrici, ca-
tere obscœnitate rerum, verborūque debent, & crimina libidinē
que itā reprehendi, ut nē dum animos reorum purgare volumus, a-
lios interim sincerōs & innocentes collutulemus, & ad morum tur-
pitudinē quasi invitemus. Diligentior hac in re Persius, & severior
quā Horatius & Juvenalis.

Artificium Satyræ.

CAPUT. XLVIII.

DOcuimus Satyrā quandam esse Medicinā : quapropter ne-
Dea ob amaritudinē ab ægroto statim respuatur, imitandi erunt
Medici nobis, de quibus itā Lucretius.

*Nam veluti pueris absinthia terra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoque liquore,
Ut puerorum etas improvida ludifcetur
Laborum tenui, interea perpotet amarum
Absinthi laticem, deceptaq; non capiatur,
Sed potius tali tactu recreata valescat.*

Eodem prorsus modò illinendæ sunt quibusdam suavitatibus ob-
jurgationes Satyricæ, ut æquiore animo excipiantur ; jocis nempe
& facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alioqui amarā po-
tionem exhauriendam præparantur, & inducuntur. Sed oras pocu-
li, nimirum urbanitate istā condiuntur, & tum demū sentitur medi-
camenti amaritas, cum est ip̄ ipsa viscera demissū. Et quamvis ad
virtutē cohortari, à vitiis autē avocare magnā contentione debe-
Satyræ, non ideo tamen eam de ipsis disputare convenit : quo-
munus Philosophiæ relinquendū est, quæ & magistra virtutum,
vitiiorum sola explicatrix habetur. Versutum, sagax, callidum,
sertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè
horrens, atque alienum. Partes certas nullas habet : aliquando
in sinuatiōe, sæpius abrupto & incitato principio utitur. Et licet
abrupta principia sint, ad totius tamen corporis compositionē præ-
timere debent ; semperq; loco Exordii aliquid esse necesse, quod
ad ea quæ sequuntur facili comparat benevolūque auditore. Ho-
ratiū principio Satyræ prius id proponit, quod ubi longā exor-
diorum enumeratione probavit, apte concludit. Satyrā integrā
in Poëtas studiosorum gratiam libuit adscribere.

*Quis sit, Maecenas, ut nemo quā sibi sortē,
Seu ratio dederit, seu fors objecerit, illā
Contentus vivat, laudet diversa sequentes ?
O fortunati mercatores, gravis annis
Miles ait, multò jam fractus membra labore.
Contrà mercator, navim jactantibus Austris,
Militia est potior. Quid enim ? Concursit : hora
Momento, aut cita mors venit aut victoria leta.
Agricolam laudat iuris, legūq; peritus,
Sub galli canium Consulior ubi ostia pulsat.*

Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est,
 Solas felices viventes clamat in urbe.
 Cetera de genere hoc (ad id sunt multa) loquacem
 Delassare valent Fabium; nunc te morer, audi
 Quod rem deducam: Si quis Dem, en ego, dicat,
 Nam faciam quod vultis: eris tu, qui modò miles,
 Mercator: tu consultus modò, rusticus: hinc vos,
 Vos hinc, mutatis discedite partibus; eia
 Quid statis? Nolunt. Atqui licet esse beatis.
 Quid causa est meris? quin illis Jupiter ambas
 Ratus buccas inflet? neque se fore posthac
 Nam facili dicat, votis ut probeat aurem?
 Preterea: nunc sic, ut qui jocularia ridens
 Percurrat (quamquam ridens dicere utrum
 Quid vetat?) ut pueris olim dant crustula blandi
 Doctores, elementa velint ut discere prima:
 Sed tamen amoto queramus seria ludo.
 Ille gravè duro terram qui vertit aratro,
 Ipsam hic campo miles, nautaeque per omne
 Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
 sese ferre, senerut in otia sua recedant,
 dicunt: quum sibi sint congesta cibaria, sicut
 arvola, nam exemplo est, magni formica laboris:
 ne trahit quodcumque potest, atque addit acervo,
 quem struit baud ignava, ac non incauta fusu.
 Quae simul inversum contristat Aquarius annum,
 in usquam prorepit, & illis utitur ante
 Quaesitis potiens: quum te neque servidus aestus
 Dimoveat: luctro, neque hyems, ignis, mare, ferrum;
 Nil obstat tibi, dum nunc sis te distior alter.
 Quid juvat immensum te a genti pondus? & auri,
 Intimè defossa tibi deponere terram?
 Quod si comminus, vili redigatur ad assensum.
 Si ni idissi, quid habet pulchri constructus acervus?
 Millia frumenti tua triverit area centum,
 Non tuus hoc capiet venter plus quam mens, ut si
 Periculum panis vevales inter onusto
 Fortè vehas humero: nibilo plus accipias, quam
 Qui nil portari. Vel dic, quid reserat intra
 Latrura fines ventis, jugera centum, an
 Nille arci? At suave est ex magno tollere acervo.
 Dum ex parvo nobis tantum est haurire relinquit,
 Cur tua plus laudes cumeris granaria nostris?
 Ut tibi si sit opus liquidum non amplius unum,
 Tel cyatho, & dicas, magno de flumine malle,
 Quam ex hoc fonticu o tantum est sumere; eo sit,
 Lenior ut si quos delectat copia iusto,
 Tum ripa simul avulses ferat Auspidus acer.
 At qui tantulo eget, quanto est opus, is neque limo
 Vivacem haurit aquam, neque vitam amittit in undis.

At bona pars hominū decepta cupidine falsa,
 Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeo, sis.
 Quid facias illi? Jubeas miserū esse libenter,
 Quatenus id facit, ut quidā memoratur, Athenis
 Sordidus ac dives, populi continere voces
 Sic solitus: populus me sibilat, ac mihi plaudo
 Ipse domi simul ac nummos contēplor in arca.
 Tantalus à labris sitiens fugientia capiat
 Flumina. Quid rides? Mutato nomine de te
 Fabula narratur: congestis undiq; saccis
 Indormis inhians, & nunquā parcere sacris
 Cogitis, aut pictis tanquā gaudere tabellis.
 Nescis quid valeat nummus, quē prabeat usum.
 Panis ematur, cibus, vini sextarius, adde
 Quis humana sibi doleat natura negatis.
 An vigilare metu exanimē, notiesq; diesq;
 Formidare malos fures, incendia, serues,
 Ne te cōpilent fugiente: hoc juvat? horū
 Semper ego optārim pauperimus esse bonorū.
 At si condoluit, ent nū frigore corpus,
 Aut alius casus lecto te adfixit, habes qui
 Adsideat, fomenta pariet, medicū roget, ut te
 Suscitet, ac reddat natis, charisq; propinquis.
 Non uxor saluū te vult, non filius, omnes
 Vicini oderunt, nati, pueri, atq; puella.
 Miraris, quā tu argento post omnia ponas,
 Si nemo prestat, quē non merearis amorē?
 At si cognatos, nullo natura labore
 Quos tibi dat, retinere velis, servareq; amicos,
 Infelix operā perdas: ut si quis asellū
 In cāpum doceat parentē currere franis.
 Deniq; sit finis querendi, cumq; habeo plus,
 Pauperiē metuas minus, & finire laborem
 Incipias, parto quod avebas: nec facias quod
 Uvidius quidā (non longa est fabula) dives,
 Ut metiretur nummos: ita sordidus, ut se
 Non unquā servo melius vestiret, adusq;
 Supremū tempus; ne se penuria victis
 Opprimeret, mēuebat; at hunc liberta securi
 Divisit medium fortissima Tyndaridarum.
 Quod mi igitur suades ut vivū Mævius; aut sic
 Ut Nomentanus? pergis pugnantia secum
 Frontibus adversis componere. Non ego avarum
 Quum veto te fieri, vappā jubeo, ac nebulonē.
 Est inter Tanaim quiddā socrumq; Viselli.
 Est modus in rebus, sunt certi deniq; fines,
 Quos ultra, citraq; nequit consistere rectū.
 Illic unde abii redeo: nemo, ut avarus
 Se probeat, ac potius laudet diversa sequentes:
 Quodq; aliena capella gerat discentius uber,

*Tabescat : neq; se majori pauperiorum
Turbæ comparet ? hunc atq; hunc superare labores.
Sic festinanti semper locupletior obstat :
Ut quum carceribus missos rapit ungula curus,
Instat equis auriga suos vincentibus illum
Præteritum remnens extremos inter euntem.
Inde fit, ut rard, qui se vixisse beatum
Dicat, & exalto contentus tempore vite
Ceda:, ut conviva satur, reperire queamus.
Jam satis est, nè me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.*

Notatio & usus Epigrammatis:

CAPUT. XLIX.

EPIGRAMMATA *ἑπὶ τὸ ἄνθρωπον*, superscribere, seu inscribere, principio erat tantum *ἑπὶ τὸν ἄνθρωπον*, superscriptio seu inscriptio, & quidem *ἐμπροσθεν*, seu numeris libera: pro elogiis inscripta, aut incisa statuis, trophæis, imaginibus, clypeis, navibus, sepulchris, monumentis, delubris, ædificiis, magnificis demum operibus: Postea quidquid de re tum animata, tum inanimata, eleganter, acutè, urbanè, breviter *ἐμπροσθεν*, seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu lætum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu ac terminis includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Definitio Epigrammatis, ejusque divisiones.

CAP. L.

EPIGRAMMA, ut est, proprium Poëtarum, est quoddam breve poema, cum simplici cujuscumque rei, vel personæ, vel facti indicatione: aut ex propositis aliquid deducens. Hæc definitio ex divisione conficitur, quemadmodum Cicero in Topicis definire docet, & duo summa Epigrammatis genera spectatæ eorum formæ, comprehendit, Simplex nimirum & Compositum. Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nullaq; inest comparatio: quemadmodum in his duobus exemplis. *Æn. 3. Æneas dedicans clypeum Abantis, rem carmine signat: nempe hoc,*

Æneas hæc de Danaïs victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo distico, quod sibi met moriens fecit.

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc

Parthenope: cecini, pascua, rura, duces.

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. Compositum quod ex propositis quiddam, idq; aut Majus, aut Minus, aut Æquale, aut diversum, aut contrarium deducit. In omnibus his collationes siue relationes perspicis, quibus & tollitur simplicitas, & gignitur comparatio, siue compositio. Exemplum ubi Majus aliquid ex propositis deducitur, hoc sit Mart. l. 1. de Carpo-phoro.

Secula Carpophorum, Caesar, sperisca tulissent,

Jam nullum monstris orbe fuisset opus.

*Non Marathon taurum, Nemeæ frondosa leonem,
Arcus Menalium non timuisset aprum.*

Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,

Hinc percussa foret tota Chimæra semel.

Ignipedes possent sine Colchide vincere tauros,

Solvere & Hesione solus, & Andromedem.

Herculeæ laudis numeretur gloria, plus est

Bis decenas pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerva Trajanus.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,

Quanta Numæ fuerat, sed Numa pauper erat,

Ardua res hac est, opibus non tradere mores,

Et cum tot Crasos viceris, essi Numæ, &c.

Quando Minus.

De C. Julio Cæsare.

Spectat Alexandri picta ut certamina Cæsar,

Ast ego nondum aliquid gessi, aut illachrymans.

Quod si & Alexander spectasset Cæsaris acta,

Dixisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.

Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum.

Aut aliud si quid carius est oculis:

Eripere huic noli multo quod carius illi

Est oculis, si quid carius est oculis.

**Martialis l. 1. de Leone Cæsaris, in cujus ore ludebant
lepores illæsi.**

Æthereas aquilæ puerum portante per auras,

Illesum timidis unguibus hæsit onus:

Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,

Tutus & ingenti ludit in ore lepus.

Quæ majora putes miracula? summus utriq;

Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

Quando dispar, seu diversum, Martialis de leone & lepore, l. 1.

Rigibus his tauros non eripuerunt magistri,

Per quos præda fugax itq; reditq; lepus.

Quodq; magis mirum, velociter exit ab hoste,

Cum nil à tanta mobilitate refert.

Tutior in sola non est cum currit arena,

Nec cavet tantæ conditur ille fide:

Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,

Ad quæ confugas, ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans. Catullus.

Odi & amo; quare id faciam, fortasse requiris,

Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Martialis ad Dindymum lib. 5.

Insequeris, fugio, fugis, insequor: hæc mihi mens est,

Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

In habentem varios mores, l. 14.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem,

Non possum tecum vivere, nec sine te.

Sunt

Sunt qui tres tanquam classes Epigrammatum constituere. Unâ eorum, quibus ad rerum inscriptiones utimur, unde nomen ipsum est natum, quæq; prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicujus, aut vitia explicamus, sive, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiâ, quibus fortuitum quippiâ, vel novum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponimus, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati eventus est illud Carpyllidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulchrû parans terræ mandaret, improvisò thesaurû invenit. Conclusio est, justos viros pietatis mercedem haud amittere.

*Capturo pisces hamatâ in littere setâ,
Naufraga fortè hominis calva prehensa fuit.
Qui caput avulsam membris miseratus, inermi
Prosubigens fecit vilia busta manu.
Pondus ubi infossi terræ grave repperit auri,
Gratia sic justis nulla bonisq; perit.*

At illud Germanici Cæsaris ex Græco.

*Thrax puer astricco glacie dum ludit in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas.
Dumq; imæ pariet rapido traheremur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventam mater dum conderet unâ,
Hoc peperit flammis, cætera, dixit, aquis.*

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contrâ item magna fortuita.

Marullus.

*Mater Lacæna conspicata filium,
Relictâ inermem parvulâ.
Progressa contrâ trajicit ferro latus,
Super neatum his increpans:
Abi hinc, morere, non digna me proles, abi,
Mentite patriam, & genus.*

DIVISIO EPIGRAMMATUM SECUNDUM

tria anteposita Poëmatis genera.

Potest Epigramma revocari partim ad Tragicædiâ, partim ad Comœdiâ, partim deniq; ad Epopeiâ. Quare cum hæc tria genera Poëseos materiâ discrepent, Epigrammatis itē materia non erit una, sibiq; similis: ideo nec ipsa Epigrammata. Ex Epopeiâ sumit Epigramma laudationes imprimis excellentiû virorû, urbium, civiorum, portuum, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabulosa quoq; haud aliunde sumuntur. Hinc igitur fit, ut in Epigrammate loquatur mira cum venustate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando, amnis, fons, arbor, statua, urbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipsomet Poëta. Tragicædiæ propriè est rerû graviû, illustriûq; tractatio, quæ multum doloris, & commiserationis, multum pariant admirationis. Dolorè afferunt trocia, commiserationem eadem ipsa, si aut immerenti eveniant, aut accidant inter consanguineos, inter parentes & liberos,

inter fratres & sorores: Fortuita commovent admirationem: Sunt autē admirabilia, quando præter opinionē aliud ex alio dependet, ut in vita Oedipi, de quo habemus Tragediā Seneca. Hæc omnia aptissima sunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragediam quoque rejiciantur, quæ in mortem, interitūque alicujus scribuntur: est enim per se res Tragica mors. In Comœdia prisca Poetæ homines impunè nominatim accusabant, irridebant, contenebant. Quæ materies, probrosa & ridicula scilicet, conveniētiā Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, infestantur, atque rident. Nec nominibus abstinēt, quod reprehendit præfatione l. 3. Mart. quāvis ea læpius cōmutent, aut pro veris ficta supponant: rē enim ipsā intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autē & famæ hominū consulendū est, si consuli adhuc potest. Vetus quoque Comœdia lascivis vocibus & sententiis abundabat, quæ consuetudo in Epigrammata irrepsit, quorū plurima, potissimū Martialis, videmus esse plena turpitudinis & nequitiae. Ab Epigrammatis ejusmodi tēperare nos oportet. Ex Comœdia itē antiqua, joci, & sales ad Epigrammata profluxerunt. Illis quæ habent spē, metū, suspiciōnē, amorē, desideriū, dissimulationē, subitā lætitiā, insperatum, incommodum, misericordiā, fortunæ cōmutationē, & alia hujus generis, Novam Comœdiā præbuisse materiā sit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECUNDUM TRIA genera causarū.

VT civilis eloquentia in tripartita causarum varietate exercetur: sic Epigramma non in cōmōdē ad totidē, eadēque genera fermē redigi potest. Itaque ad Judicium revocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, scelera, & mala facinora accusamus, quibus exposcimus, exprobramus, minamur, insimulamus, invehimur, &c. Ad Deliberationē, quibus suademus, dissuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, invitamus, consolamur. Ad Exornationē pertinebunt, quibus laudamus, vituperamus, sive homines, sive res alias quascunque, idque sive in ipso homine, sive extra hominē. Itē quibus cōmendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & jocosā, quorum materia est turpitudine sine dolore, quæ potius risum excitet, quā indignationē.

Exempla Judicialiū.

ASinium Catullus de furto postulat. Nam secundū cœnam, quando convivæ urbanitati indulgere, & poculis capacioribus poscere consueverunt, ipse mappas illorum, sive sudaria surripiebat, ut & apud Martialem Hermogenes. Et cū hoc valde facetum, & nimis lepidum putaret, eundē leporē in Catullum excruciat.

Maruecine Asini, manu sinistra

Non bellè meris in joco, atq; vino:

Tollis lintea negligentiorū.

Hoc falsū esse putas? fugit te inepte.

Quamvis sordida res, & invenusta est.

Nos credis mihi? crede Pollioni
 Fra'ri, qui tua furta vel talento
 Mutari velit: est enim leporum
 Deserius pater, ac facetiarum.
 Quare aut hendecasyllabos trecentos
 Expecta, aut mihi linteum remitte:
 Quod me non movet aestimatione,
 Verum est *μυροβουκον* mei sodalis.
 Nam sudaria Setaba ex Iberis,
 Miserunt mihi numeri Tibullus
 Et Veranius. Hac amem necesse est,
 Ut Veranniolum meum, & Tibullum.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum lib. 12.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
 Quantum numerum vix puto, Massa fuit.
 Tu licet observes dextram teneasq; sinistram,
 Inveniet mappam quâ ratione irabat.
 Cervinus gelidum sorbet sic balneus anguem,
 Casuras aliè sic rapit iris aquas.
 Nuper cum Myrino peteretur missio laeso,
 Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
 Cretam Prætor cum vellet mittere mappam,
 Prætori mappam surripit Hermogenes.
 Attulerat mappam remo, dum furta timentur,
 Mamile è mensa surripit Hermogenes.
 Hoc quoq; si deerit: medios disstringere lectos,
 Mensarumq; pedes non timet Hermogenes.
 Quamvis non modico caleant spectacula sole,
 Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
 Festinant trepidi substringere carbasa naute,
 Ad portum quoties paruit Hermogenes.
 Linigeri fugiunt ca'vi, sistrataq; turba,
 Inter adorantes cum steterit Hermogenes.
 Ad cenâ Hermogenes mappâ non attulit unquâ,
 A cenâ semper rettulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem lib. 8.

Aspicias hunc uno contentum lumine, cuius
 Lipsa sub atrita fronte lacuna patet?
 Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
 Non fuit Autolici tam piceata manus:
 Hunc tu convivam cautus vitare memento:
 Tunc furit, atq; oculo Luscius utrôq; videt.
 Pocula solliciti perdunt, ligulasq; ministri,
 Et luet in tepido plurima mappa sinu.
 Lassa nec à cubito subducere palatia nescit,
 Et totus lenis sæpè duabus abit.
 Nec dormitantem vernam fraudare lucrata
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit, puerum tamen arte dolosa
 Circum, & soleas surripit ipse suas.

*O mihi post nullos, Juli, memorande sodales,
 Si quid longa fides, caraq; jura valent.
 Bis jam penè tibi consul trigessimus instat,
 Et numerat paucos vix tua vita dies.
 Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,
 Et solum hoc ducas, quod fuit, esse iuvum.
 Expectant curæ, catenatiq; labores,
 Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
 Hæc utraq; manu, complexaq; affere totos,
 Sæpe fluent imò sic quoq; lapsa sinu.
 Non est, crede mihi, sapientis dicere, Fivâ:
 Sæva nimis vita est crastina: vive bodiè.*
CONSOLATORIUM HOC EST LEODEGARII
 à Quercu, tomo 1. florum Epigrammatum
 ex variis Poëtis.

*Quid noctes miser ejulans, dièsq;
 Nil convivia profutura fundis?
 Irato Lachesis laceffis ore,
 Quid natâ illa tibi abstulit quadrimâ,
 Argutâ, docilè, venustulâmq;
 Et quam præsidium subinde firmum
 Sperabos senio tuo futurâ.
 An hoc ledere? an hoc vocas nocere,
 Pro terris Mariæ dedisse cælum?
 Quin gaude potius, Beralde, cum quam
 Mortalè genuisse credidisti,
 Hanc factâ videas repenti divâ?*
EXEMPLA EXORNATIONIS. CATULLUS
 in Ciceronem.

*Disertissime Romuli nepotum
 Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
 Quotq; post aliis erunt in annis,
 Gratias tibi maximas Catullus
 Agit pessimus omnium Poëta:
 Tanto pessimus omnium Poëta,
 Quanto tu optimus omnium patronus:*
 Martialis in Decianum lib. 1.

*Si quis erit raros inter numerandus amicos,
 Quales prisca fides famâq; novis avos:
 Si quis Cecropiæ madidus Latiaq; Minervæ
 Artibus, & verâ simplicitate bonus:
 Si quis erit relii custos, imitator honesti,
 Et nihil arcano qui roget ore deos:
 Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,
 Dispeream, si non hic Decianus erit.*

Concinnum, & longè testivissimum est hoc ejusdem Martialis. de
 Catella Publii lib. 1.

*Ista est passere nequior Catulli,
 Ista est purior osculo columba,
 Ista est blandior omnibus puellis.*

No
 nus
 im, u
 tiem
 D

C
 itas
 actur
 asus
 id eri
 a: S
 msili
 ujus
 raria
 rà po
 onur
 ina b
 filon
 edicin
 us, e
 ullar
 um
 a fier
 App
 us, j
 us ja
 Inqui
 Hic

Issa est carier Indicis lapillis.
 Issa est deliciae Catella Publi.
 Hanc tu, si queritur, loqui putabis:
 Sentit tristitiâmq; gaudiûmq;
 Colle nixa cubat, capitiq; somnos,
 Ut suspiria nulla sentiantur,
 Et desiderio coacta ventris,
 Gut à pallia non sefellit ul' à:
 Sed blando pede suscitât, torôq;
 Deponi rogat & monet levare.
 Castæ tantus inest pudor Catellæ.
 Ignorat Venerem, nec invenimus
 Dignum tam tenerâ virum puellâ
 Plancnè lux rapiat suprema totâ,
 Pictâ Pubius exprimit tabellâ,
 In qua tam similè videtis Issâ,
 Ut sit tam similis sibi nec ipsa.
 Issâ deniq; pone cum tabella,
 Aut utramq; putabis esse verâ,
 Aut utramq; putabis esse pictâ.

Nullum datur Epigramma, quod non aliquâ parte tot, quot attritus divisionum comprehenderet. Nec absurdum existimes verum, unum atq; idem tam hujus, quàm illius generis efficere speciem: id quippe fit ratione diversâ.

DE EPIGRAMMATE IN DUO PARIA PARIBUS,

& contraria contrariis referuntur.

Clero in Orat. Perfect. cum de numero oratorio disputat, scribit esse quoddam genus verborum, in quibus ipsis concinnitas inest, & quæ suapte naturâ numerosa sit, etiam si nihil est actum de industria. Cæterum genus illud esse triplex. Aut enim casus in exitu similes, ut pro Celio: Non modò nihil ignoscendum, sed etiâ acriter resistendum. Aut paria paribus reddi: ut in Sextiana: Qui auctoritate, qui fide, qui constantia, qui magnitudine animi, consiliis, audaciâ resistenter, si Principes, si graves, si auctores, si duces, si dignitatis, atq; imperii semper habitus sunt. Aut opponi contraria: quæ exornatio, Græce ἀντιθέτης, Latine contentio, & contraria positum. Fit autem diversis modis. Nam & singula singulis opponuntur, ut, Vicit pulorè libido, timorè audacia, rationè amentia. Sima binis: ut, Non nostri ingenii, vestri auxilii. Pluribus plura: pro Milone: Est enim, iudices, hæc non scripta, sed nata lex: quam non indicimus, accepimus, legimus, verum ex natura ipsa arripimus, hausimus, expressimus. Omisso primo genere hujus concinnitatis, quæ hic nullum locum habet, nisi in Ethicis videamus quàm pulchrè secundum & tertium in Epigrammata conveniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his quæ

de Appendice Virgiliana leguntur de morte trium,

us, juvenis, serpens, casum venere sub unum,
 ut jacet ex istu. pede serpens, ille veneno.
 Anguis, aper, juvenis, percunt, vi, vulnere, morsu,
 Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.

*Sus, serpens, juvenis, pariter perire vicissim :
Dente perit juvenis, serpens pede, percus ab ictu.*
Ejusdem classis est hoc in Virgil.

*Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.*

Fœlici conatu hoc imitatus est Matthæus Toscanus in suis Pœ-
matis, loquens de Petri Bembo.

*Historicus, vates, rhetor, celebrat, canit, implet,
Gesta, ignes, aures, ore lyrâ, eloquio.*

Exemplū ubi singula singulis opponuntur. Tosc. tom. 1. in
Christū crucifixū.

Pro servis Dominus moritur, pro fontibus insons,

Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.

Pro populo rex nascitur, pro milite ducit,

Proq; opere ipse opifex, proq; homine ipse Deus.

Quid servus, quid sons, ægroto, grex, populusq;

Quid miles, quid opus, quidve homo solvet & amet.

Conclusio hujus pulcherrimi, & religiosissimi Epigrammatis ha-
bet repetitionem, *ἡμεῖς ἑαυτοῖς, οὐκ ἄλλοις, subjectionem.*

De Epigrammate Dialogico.

CAP. LI.

Dialogū conficere, tum propter alia, tum propter decorū per-
sonarū loquentiū est laboriosum : propterea quod nisi pru-
dentissimus & experientissimus, videre non potest, quando, quantū,
quibus verbis, quomodo unumquemque loqui, & quibus moribus
præditum esse oporteat. In omnibus & singulis separatim rē ge-
nē cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS

Dialogici.

Ausonii dialogus in simulacrū Occasionis & Pœnitentiæ.

Cujus opus ? Phidiæ, qui signū Pallados, ejus,

Quiq; Jovē fecit, tertia palma ego sum ;

Sum Dea, quæ rara, & paucis, Occasio, nota.

Quid rotula insistis ? stare loco nequeo.

Quid talaria habes ? volucris sū : Mercurius quæ

Fortunare solet, tardo ego, cūm volui.

Crine tegis faciem. Cognosci nolo : sed heus tu,

Occipiti calvo es. Ne tenear fugiens.

Quæ tibi juncta comes ? dicat tibi. Dic rogo quæ sis ?

Sum Dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.

Sum Dea quæ facti, non factiq; exigo pœnas :

Nempe ut pœniteat, sic Metanæa vocer.

Tu modo dic, quid agat tecum : Si quando volavi,

Hec manet : hanc retinent, quos ego præterii :

Tu quoq; dum regitas, dum percunctando moraris ?

Elapsū dices me tibi de manibus.

Dialogus in Justitiam.

Quæ Dea ? Justitia. Quid torvo lumine ? flecti

Nescia sum & lachrymis & pretio & precibus.

*Quod genus? à Superis. Ex quo genitore? Noto. Ex qua
Matre? Fide. Nutrix quæ? in a? Pauperies.*

*Quis Deus infantem fovit? Prudentia. Quoniam
Freta duce agnoscis crimina? Judicio.*

Cur gladiū tua dextra gerit? cur levia bilancem?

Ponderat hæc causus, percutit illa reos.

Quid rari assistunt? Quod copia rara bonorū est.

Quæ comes assidua est? candida simplicitas.

Aurū aperta tibi cur altera, & altera clausa est?

Hæc surda iniustis, panditur illa bonis.

Paupere cur semper cultu? justissimus esse

Qui cupit, exiguum semper habebit opes.

De Echore.

CAP. LII.

Perjucundū, argutū, & lepidū est Epigramma, attentūq; reti-
net lectorē, cum in fine aut medio versūs ejusmodi vocula po-
nitur, quæ vel toti verbo præcedenti, vel ejus similis caudæ, aut
andē sententiam illustrat, aut diversum aliquid, & nonnunquā
contrariū, ut prorsus inexpectatū, aut par, aut majus, aut minus
lenique complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes
in Echicis usurpantur, quamvis etiā sine interrogatione suā venu-
tatē retineant. Nec opus est, omnes & singulos versiculos E-
chonē suā habere: sed tum illa respondebit cum sensus absolvi-
tur, & sententia finitur, sive in medio, sive in extremo versūs u-
trobique simul fiat. Non oportet autē diu differre istam repercus-
sionē vocis, quia de ornatu generat dilatio, sicut frequentia or-
namentum. Præterea non ad eō semper numerosi esse possunt
Echici; possuntque evadere Leonini sine ullo vitio: quia ingeni-
um, & lepos qui est in rebus, quàm concinnitas, quæ est in verbis,
ut aliud quippiā, magis hic spectatur. Melius etiā Echo fit in
disyllabis, quàm in trisyllabis, aut monosyllabis: Quoniam ad
naturā rei illā imitationē quàm istā propius accedimus.

Livæ Aventinus primæ privetur honore:

Servabit reliquū quid sibi Cacus? Acus:

Colloquū Bethlehemitæ Pastoris & Echus, cui Pœta
sua verba interpretat.

Hæc Bethlehemitæ Pastoris verba referre

Audita est Echo, quæ juga montis habet.

Quis natus? dixit. NATUS: patrisne Judæi?

Ille, DEI. Verisne est homo? dixit, HOMO.

Atque hic idem nōne Deus remanet? MANET: Estne

Dei Pater omnipotens? retulit illa, POTENS.

Huc quid de cœlis duxit? LIS DUXIT. At istam

Dic utrum vincet? VINCET, & ipsa refert.

Litis erat radice longeva? EVA. an mala? MALA.

Ane gula hoc potuit? ille refert, POTUIT.

An puer hic fuit magnus? quæ reddidit, AGNUS.

Ipse ait hoc: AIT. HOC: cur ita clamat? AMAT.

Is majus nostro nunquid dare possit amori?

Reddidit illa nihil, quàm gemebunda, MORI.

Hoc facies? FACIET: moriens? ORIENS: Deus ille?

Hæc, ILLE. Est forsàn causa tua? AVUSA TVA.

Diligere hunc ergo, par est, super omnia Christum?

ISTUM. Nōne Deum? Dixit, EUM, & tacuit.

Viatoris & Echūs.

*V. Quæ solos nemorū colis recessus,
Convallēsque; cava jocosa imago,
Nunquid suaviculis dicata Musis,
Modis omnibus expetenda vita est?*

*E. ITA EST. V. Si comitetur alma virtus,
Illis an pretium satis sit ullum?*

E. NULLUM. V. Sed quid obest eis frequenter?

*E. VENTER. V. O utinam greges inertū
Ad corvos abeant? E. EANT. V. honori
Doctōrū faveamus ac proberū.*

*E. HORUM. V. Iſi imperiū regant, & orbē;
At vos improbi & artiū imperiti,
Humana scabies pudorq; gentis
Plorate, affiduēq; dicite heu. E. HEU.*

ECHO DE PACE,

*Dic mihi quæ gelidū habitas convallibus ECHO,
Cur populus pacē sic modo clamat? AMAT.*

Ad divā pacē precibus concurrunt? ITUR.

Ut damnū fugiat triste colorum? ONUS.

Rusticus ergo iterū campos reparabit? ARABIT.

Et tutē curret remige navita? ITA.

Omniaq; evenient in mundo prospera? SPERA.

Largaq; nec rerū copia deerit? ERIT.

Si reulisti Echo mihi vera, valeto, VALETO.

Donec nostra iterū verba novabis. ABIS.

Licet interdū mutare literā aut syllabā in initio, aut medio verbi: nam Finis in Echoxæ semper similis requiritur. Itē addere aut tollere aspirationē, ut si pro Sacer, dicas Lacer; pro Senex, Remex, pro Mæstus, Festus; pro Abeat, Habeat. Quamobrē malē reprehenderentur hæ Imagines. Albertūſne jacet? tacet. Quæ causā obitū? Pus. Religio amisit Patronā? Bonum. Hæreticos odeſtat? Poterat. Annē huic par ullus? Nullus. In simili sono vocaliū extremarū posita est Echo: illæ enim solæ sonant, & Echo sonus est, non in similitudine consonantiū quoque; quæ tantūm consonant, non soni aaturā, substantiāq; mutant.

De Emblemate.

CAP. LIII.

Emblema dicitur *συνεστραμμενόν*, quod valet immiscere, injicere, interponere, inferere. Vocantur autē Emblemata lapilli colorati, & minuscē secti, gemmæ, claviculi, parvæ ex auro, argentove rerum diversarū effigies, & similia, quæ pavimento, parieti, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladiis, in morē torulorū, pro ornamento affiguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendū, porro,

porrò, talia opera in pariete Vermiculata, in pavimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa huiusmodi *ὑμῶν*, symbola, simulacra, & imagines rerū aliquid significantes interpretantia, Emblemata vocamus, *ἡμῶν*, ut nobis nihil aliud sit Emblemata, quàm Epigrammata, quod Emblemata complectitur. Jam verò Emblemata tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animā, Picturā, & Poësin, artes germanas, quæ se ita explicant, ut altera alteri sit interpres. Et Pictura quidem, tanquā corpus, Poësis tanquam animus est: sitq; ut Emblemata non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminū numero delectantur, animi pascuntur, & oculi picturā recreantur. Tria maximè statuenda Emblematum genera. Nam quæ rerū naturas & causas aperiunt, Physica sunt. Quæ rem olim gestā, aut quasi gestā, ut fabulam includunt, Historica, seu Mythologica. Demū quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Due primariæ virtutes Epigrammatis,

Argutia, & Brevitas.

CAPUT. LIV.

Duo præcipuè lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendaturq; mirificè; ea sunt brevitās, & argutia: quarū posterior jure optimo animā, vita, & tanquam spiritus ejus, nervi, succus, sanguis vocari potest: quā destitutum, velut ægrum languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola affuerit, ut alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud. cum aliis modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, *πρὸς ἀσπίδα*) aut expectationi planè contraria sequitur. Catullus Furii paupertatem urgens, sicut antè urserat, ait villulam, quæ ei, ut verisimile est, unica remanserat, non eò sinecomodā esse, quod ad huius aut illius venti statū opponeretur: sed (quod vento omni deterius) quod opposita esset pignori pro tanta pecunia, ut nihil jam sit, cur eam Furius suam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli, opposita, Hoc modo

*Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Favoni,
Nec savi Boreæ aut Apeliotæ:
Verū ad millia quindecim ducenta,
O ventum horribilē atq; pestilentē!*

Facetum illud Martialis, de Seliō.

Cœnipeta ad Rufū.

*Quod fronte Seliū nubiā vides Ruse,
Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddā quod tacet piger vultus,
Quod penè terrā tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comā vellit:
Non ille amici fata luget, aut fratris,
Uterq; natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinæq; serviq;
Nihil colonus, villicusq; decexit:
Mortis igitur causa quæ in domi cœnata.*

Lib. 3. Interrogat Musā complusculis versibus, quid agat Caninus Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille potest. Musa ad extremū respondet, illum nihil agere aliud quàm ridere.

Dic Musa quid agat Caninus meus Rufus :

Utrumne chartis tradit ille vitturis,

Legenda temporū acta Claudianorū?

An qua Neroni falsus adstruit scriptor?

An emulatur improbi jocos Phædri?

Lascivus elegis, an severus herois?

An in coiburnis horridus Sophocleis?

An otiosus in scholo Poëtarū,

Lepore tinctos Attico sales narrat?

Hinc si recessit, porticū terit templi,

An spatia carpit lentus Argonautarū?

An delicatæ sole rursus Europæ

Inter tepentes post meridiem buxos

Sedet, ambulatve liber acribus curis?

Stertitve, thermis an lavatur Agrippæ?

An impudici balneo Tigillini?

An rure Tulli fruitur, atq; Lucani?

An Pollionis dulce currit ad Quartū?

An æstuantem jam profectus ad Baias,

Piger Lucrino naviculatur in stagno?

Vis scire quid agat Caninus tuus? Ridet.

Et unicū carmen, sive Monostichon, Epigramma est: ut apud Martialem in Cinna, lib. 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Disticha, quibus aliqua sententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendū, nè currente rotā pro urceo exeat amphora: nè inquā, fiat Elegia, aut promissū carmen. Et quoniā vox ipsa Inscriptionē Latinis sonat, Inscriptiones autē paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimū fore quod brevissimum.

De suavitate, & aliis Epigram. ornamentis.

C A P. LV.

INter quosdā eruditos de carminū suavitate contentionem subortā cōmemorat A. Gellius, l. 19. cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam fluentes carminum delicias fecisse negarent, Antonius Julianus Rhetor florentis facundiæ & rerū literarūque veterū peritus docuit, Latinos nihil Græcis concedere, & exemplō quatuor Epigrammata ex memoria recitavit, Valerii Aeditui, Porcii Licinii, Q. Catuli, quibus sentit Gellius, mundius, venustius, limatius, pressius, Græcū Latinūve nihil quiddā reperitur. Fatendū est tamen vel invito, sæpius licere Græcis, quàm nobis esse ducibus. Principio, quæ res suā naturā vim aliquā ad sensus demulcendos, oblectandāsque mentes obtinent, ex iis suavitas in oratione existit. Tales exempli causā sunt amœnitas hortorum, species arborū virentiū, flores, leni murmure labentes rivuli, stellæ, lux, cantus musici, citharæ, tibiæ, chori

chori & tripudia, amplexus, oscula, honesta, inquā, & legitima.
 Reddunt jucundā orationē Epigrammatis Allocutiones illæ, quibus Poëtæ seipfos cōpellant. Catullus ad semet de adventu veris.

*Jam ver egelidos refert tepores,
 Jam cæli furor æquinoctialis,
 Jucundis Zephyri fiescit auris :
 Linquntur Phrygii, Catulle, campi,
 Niceæq; ager uber æstu sæ,
 Ad claras Asiæ volumus urbes.
 Jam mens prætrepidans avet vagari,
 Jam leti studio pedes vigescunt.
 O dulces comitū valete cætus,
 Longè quos simul à domo profectos,
 Diversos variæ viæ reportant.*

Idem ad seipsum.

*Miser Catulla, desinas ineptire,
 Et quod vides perisse perditū ducas.
 Fulsere quondam candidi tibi soles.*

Martial. lib. 10. ad seipsum.

*Vitam quæ faciunt beatiorē,
 Jucundissime Martialis, hæc sunt :
 Res non parva labore, sed relicta :
 Non ingratus ager, focus perennis :
 Lis nunquā, toga rara, mens quieta :
 Vires ingenue, saubre corpus :
 Prudens simplicitas, pares amici :
 Convictus facilis, sine arte mensa :
 Nox non ebria, sed soluta curis ?
 Non tristis torus, attamen pudicus :
 Somnus qui faciat breves tenebras ;
 Quod sis esse velis, nihilq; malis :
 Summū nec metuas diem, nec optes.*

Dulcis est Apostrophe, sive ad Divū aliquē, sive ad hominem, idque aut in Medio, aut in Extremo : In extremo, ut Epigram. Catulli.

O dulces comitū valete cætus, &c.

In medio, ut illo, quod scripsit in Annales Volusii.

*Nunc, O cæru'eo creata ponto,
 Quæ sanctū Idatiū Uriosq; apertos,
 Quæq; Ancona, Cnidūmq; arundinosā
 Colis, quæq; Amasbunta, quæq; Colchos,
 Quæq; Dyrrachiū, Hadriæ tabernam,
 Acceptū face redditūmq; votū,
 Si non illepidū, neq; invenustū est.
 At vos interea venite in ignē,
 Pleni rursus, & infacetiarū,
 Annales Volusi, cacata charta.*

Suavitatis gratiā, sermo & sensus affingitur brutis animantibus, ylvīs, fontibus, montibus, insulis, aliisq; rebus animo vacanti-
 bus, quas etiā blandē affari concessū est. Lucullus cum avaro
 murē.

muré loquentē facit, & negantem sese cibū apud illum, sed hospitiū tantū querere.

Murem Asclepiades ut apud se vidit avarus,

Mm, quid in ede facis, dixit, amice, meā?

Mus blandē arridens, tolle, inquit, amice, timorem,

Hic ego non victū quero, sed hospitium.

Pervenistū judicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris: seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritūs attingitur, ut in illo Catulli ad puerū suū, in quo duas consuetudines aperit: Unā poscendi majoribus & peracioribus poculis vetustioris vini, in quo amarus quidā sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente convivio tenebatur, & ab illis orta fuerat: Alterā creandi in convivii talorum jactu unū aliquē, qui præscriberet, quantū quisq; & quomodo temperatū biberet. Græci *συμπόσιον*, & *κασιέα*. Horatius bibendi arbitriū, Varro Modiperatorē, Cicer. de senect. Magistrū, Macrob. Regē Mensæ; rē & potestātē ipsā Magisteriū. Horatius regnū vini, Græci *ἀρχιποσίον* appellant.

Minister vetuli puer Falerni,

Infer mi calices amariore;

Ut lex posthumæ jubet magistræ

Ebriosa acino ebriosis.

At vos quod lubet, hinc abite lymphæ

Vini perniciēs, & ad severos

Migrate, hic merus est Thyonianus.

Primū verū Catullus sæpè postremo loco iterat, ut ad seipsum, de Struma & Vatiniō:

Quid est Catulle, quod moraris emori?

Sella in curuli Struma Nonius sedet:

Per consulatum pejerat Vatinium.

Quid est Catulle, quod moraris emori?

Libenter etiā Catullus, ac sæpè claudit exclamatione, ô, ut in luctu passeris.

Lugete, O Veneres, Cupidinēsq;

Et quantū est hominū venustiorū.

Passer moritūsus est meæ puella:

Quem plus illa oculis suis amabat:

Nam mellitus erat, suavisq; nōrat

Ipsam tam bene quā puella matrem:

Nec sese à gremio illius movebat:

Sed circumfiliens modo huc, modò illuc,

Ad solam dominam usq; pippiebat,

Qui nunc it per iter tenebricosum,

Illuc, unde negant redire quemquam:

At vobis male fit male tenebræ

Orci, quæ omnia bella devoratis:

Tam bellū mihi passerem abstulistis.

O factū malè, O miselle passer,

Tuā nunc operā meæ puellæ

Flendo turgiduli rubent ocelli.

Eaudet etiā ab eadē particula, O, exordiri:

O Colonia, quem cupis ponte ludere longo.

O qui flosculus es Juventiorū.

O furum optime balneariorum.

O funde noster, seu Sabine, seu Tibur;

O rem ridiculam, Cato, & Jocosam.

Ut omnes versus ab eadē voce inchoari, sic in eandē aut easdē pulchrē possunt desinere, aut omnes aut alterni, figurā quæ Conversio dicitur. Pulchrum sanē & illud, in quo magnus animi motus, magnave & vehemens affectio cernitur, exprimiturq; nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Aufonii in Didonē.

Infelix Dido nulli bene nupta marito,

Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Superest Energia, Cicero Evidentiam nominat, quæ rē subicit sub oculos, & ejus formā quasi pingit: Ea partim sita est in verbis, partim in rebus. Exemplū esse poterit Martialis in Murriū Scævola lib. i. Providendū tamen, nè cum hanc virtutem consectamur, inani sonitu verborū turgescat oratio.

Dum peteret Regem decepta satellit e dextra,

Injecit sacris se peritura focis.

Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,

Et raptum flammis jussit abire virum.

Urere quam potuit contempto Mutius igne,

Hanc spectare manum Porfena non potuit.

Major deceptæ fama est & gloria dextræ,

Si non errasset, fecerat illa minus.

DE SCITA CONCLUSIONE

EPIGRAMMATIS.

Etiā totum Epigramma compositū, festivum, artificio quodā, & expolitione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus ejus præcipuo quodā artificio illuminatus sit, oportet, talisq; prorsus qui vel acumine, vel pondere, vel lepore, vel novitate, vel aliā quapiā illecebrā legentium mentes, sensusque commoveat. Adjuvant hic plurimū Exclamationes, Interrogationes Rhetoricæ, Epiphonemata, amaræ Concessionēs, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subjectis, inexpectatō, & sententiosè dicta, Apostrophæ, & similes festivitates, quas subjecta exempla partē aliquam docebunt. Mart. de Gellia lib. i.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:

Si quis adest, jussæ prosiliunt lachrymæ:

Non luget quisquis laudari, Gellia, querit:

Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

Aufonii quoddam est de uxore Zelotypa, veneno argentum vivum miscente, ut citius virum tolleret: quæ tamen hominē purgarent potius.

Toxica Zelotypo dedit uxor mæcha marito:

Nec satis ad mortem credidit esse datum.

Miscuit argenti le: balia pondera vivi,

Coge-

*Cogeret ut celerē vis geminata necem.
 Dividat hæc si quis faciunt discretæ venenū;
 Antidotū sumet qui sociata bibet.
 Ergo inter sese dū noxia pocula certant,
 Cessit letalis noxa saluifera:
 Protinus & vacuos alvi petiēre recessus,
 Lubrica dejectis quā via nota cibis.
 Quā pia cura Deū! prodest crudelior uxor,
 Et cum fata volunt, bina venena juvant.*

De Epithalamio.

CAFUT LVI.

EPithalamium, carmen est quo nuptiæ celebrantur: à Thalamo dictū. Est autē *Θαλαμῶς* cubiculum nuptiale primo suo significatu, *παρὰ τὸ θάλαττον*, quod est simul genialem vitam agere. Hoc Poëmatiss genus, à Græcis etiam *γαμήλιον* appellatur, hoc est, nuptiale, *γάμος*, enim nuptias dicunt. Ejus carminis argumentum consistit è sponsi sponsæque desideriis. Verū illius aperte dices studia, curas celebritates cantionum, ludorum, armorum: virginis gratiā facta omnia. Hujus autem animum tectis judiciis, conditis suspicionibus innues potius quā profiteberis. Expugnatum castissimum pectus pietate erga juvenem tabescentem: cujus virtutes commemorando excitabis excusationem. Aliquando finges à Venere aut Cupidine vi coactā: quæ pridem eorum regnum contemptui habuisset. Secundo loco explicabuntur laudes utriusque; à patria, genere, animi studiis, corporis præstantiā. Tertius bene ominabitur. Quarti totius illecebræ, lusus & oscula sunt, alterutrum aut utrumque blandè appellando: modestiùs virginem, haud modestissimè tamen obijciendo quādam: puta prælii futuri metum, victoriam, è lachrymis risum, è spe lætitiā certam. Quintus locus sobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Postrema pars exhortationem continet ad somnum quidem aliis, illis verò vigiliā. Thalamus ipse interea laudatur, aut sine laude pinguetur, aut nuptæ vestis, aut *πεσὺς*, id est, velum tori maritalis, cujus obtentu sacra illa pudentiùs peraguntur. Quod si in ipsa adhortatione laudare velis nuptias, tum exemplis ages ab historiis, tum naturalium rerum principia poteris aspergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares versus invocant aliquando: nonnunquam in ipso statim carminis aditu.

Epithalamium in Nuptias Christi & Ecclesiæ,

Autore Jacobo Pontano.

IAm nunc puniceos aurora induta colores,
 Per supera invehitur roseo placidissima curru,
 Quam Thetidis vada salsa relinquens ore nitenti,
 Et rutilo sequitur radiorū fulgure Titan.
 Æquora strata silent abierunt nubila, venti
 Murmura compressere, & spirant leniter aura,
 Ac tota insolitū mundi natura renidet.

*Nos pariter, quicumq; humanâ stirpe creati,
 Letitiis incedamus simul omnibus omnes,
 Evinctiq; caput nitidû bene olentibus verbis :
 Ad cytharam in numerû quatiamus ter pede terram; &c.*

De Genehliaco seu Natalitio.

CAP. LVII.

Genehliaci duo sunt primaria capita : alterû à majoribus, alterû à spe ipsius infantis. Multæ utriusq; *memoræ*. Neq; enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus amœnissima Posseseos diverticula sæpè reperiuntur, neque res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris. Etiam ab oraculis, & auguriis, & somniis parentû. Loci communes : dies, tempus, temporis partes, licet Aurorâ, Solem, Noctē, astra alloqui. Omnino verò Geniû celebrabis : quippe nascentibus nobis suus cuique datur : Unde dies Natalitius idē qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

GENETHLIACUM FRANCISCO

D. Octaviani Fuggeri filio, auctore

Jacobo Pontano.

Quos ego vagitus, quas hic exaudio voces ?
*Quem puerum intueor ? aut quæ cunabula cerno ?
 Quis cubat hic infans ? quem lactat sedula nutrix ?
 Antum, Octavi, generoso è sanguine sanguis,
 Quem sociata tibi fatlici fidere quondam
 Edidit optato conjux lætissima parit ?
 Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,
 Complecti teneros, dulcissima pignora, natos,
 Carâq; blandidulis interserere oscula dictis, &c.*

De Panegyrico & aliis quibusdam.

CAP. LVIII.

Panegyricû, est carmen laudatoriû, quod dici consuevit apud multitudinē congregatam.

Eucharisticon gratiarû actiones continet.

Pædeuterion dicitur, quo præceptoribus nostris gratias, institutionis nomine, agimus.

Encomiasticon, & Epæneticon recensent laudes.

Apobaterion, est carmen quo discedentes alicunde utuntur.

Epibaterion, est carmen quo reditus longâ post peregrinationē, aut diuturno postliminio in patriâ celebratur.

Symbuleuticon, in deliberatione consistit : ut si bellum suscipiendû sit, dubiteturque an faciendû sit.

Protrepticon, est adhortativum, sub quo statuentur hæc tria :

Paræneticon, seu Parangelmaticon, quod præcepta continet Sapientiæ.

Nutheticon, quod cujuscunque modi complectitur præceptiones.

Paramytheticon, quo aliquem consolamur, hoc est, ad animi compositionem, & tranquillitatē hortamur.

Pro-

Proseuticon dicitur, quo petimus aliquid fieri aut esse.
Apencticon est, quo aliquid non fieri, aut non esse petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi sacrificabant: sicut
& amico, aut patre, aut filio, aut marito restitutâ sanitate.

Eroticon, est amatorii, & animû propensû declarans.

Propempticon, poëma est quo prosequimur abeuntes, vel vo-
tis, vel omnibus bonis. Sumemus autê argumentum à tempore,
loco, officio, comitatu.

Apopempticon, peregrinationē cuiuspiâ tractat.

Hodæpoticon, id est, itinerarium, iter describit.

Amœbeum, per vices respondens alternis pari numero, & simili-
bus versibus. Reciprocum seu alternum dici potest.

Ionicum seu Cinædicum, Sotadicum, Fescenninum, sunt poëmata
impudica, molia, nefandaque turpitudinis.

Diræ, carmen quo aliis sinistra imprecamur, dirasque ultrices in
hostium caput evocamus. Hujus votum omne in malis, monstis,
morbis, suppliciis, exiliis, interitu.

Mimus, est poëma quodvis genus actionis imitans itâ, ut ridicu-
lum faciat. Cicero tamen Ethologos cum vocat à moribus, quos
exprimerent, ridiculi rationē non admisit. Sunt igitur duo
genera, Morale, & Ridiculum. Mimicæ personæ dicuntur Pla-
nipedes, ob eâ causam quod cothurno Tragicî, socco autê Comœ-
di pedes induebant, ipsæ autê nudis pedibus agebant.

Palinodia, carmen quo probra prius congesta encomiis commu-
tamus, & quasi retractamus. Argumentum totum in laude pro
congestis probris versatur. Eius ferunt Stesichorum inventorē:
qui cum Helenâ versibus lacerâset, captus idcirco oculis, revo-
cavit sententiâ, editis contrario carmine laudibus: quapropter
oculorû usum ei aiunt restitutum. Negat in eo poëmate verum
esse, quod & ipse, & alii scripserint, Helenâ cum Paride Trojam
adnavigâsse.

Dithyrambus, in Liberi patris honorē fieri solebat, quippe bis
natus, bis exivit è naturæ principiis, tanquam binas fores trans-
miserit, *dis ὁ δὲ αὖτις ἀνέκλειον*.

DE EPITAPHIO, SEN

Funeris Poëti.

Quid sit *ἐπιτάφιος λόγος*, Epitaphium,
Epicedium, Nenia.

CAPUT LIX.

O Ratio quæ initio ad tumulos eorum quos laudabant, pronun-
ciabatur, *ἐπιτάφιος λόγος*, nomen adepta est. Constat
hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poëtæ enim in defun-
cti laudibus prædicandis concertabant, Epitaphiû est metricum
quoddâ Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulchro
vel tumulo, illorum plerumq; nomen, etatē, merita, statum, dignitates,
laudes tum animi, tum corporis, mortis genus, aliâq; huiusmodi gra-
viter, & sæpius cum quadâ commiseratione, ac interdum ingentis do-
loris significatione breviter indicans. Plato brevitatē amavit in Epi-
taphio, & sepulchra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium in
Daphnide cum Mopsus itâ dixisset,

Spargite

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras,

Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis :

Et tumulum facite, & tumulo superaddite carmen.

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus cōprehensum,

Daphnis ego in sylvis, &c.

Epitaphia ad exornationē maximē referuntur. Epicedium, Græcè ἐπιτάφιος à νεκρός, ut Eustathius deducit, recitabatur, dum iusta mortuo solvebantur, seu ante humationē cadaveris : quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus. Exemplum extat Eclog. 5. ubi Mopsus Daphnidī canit Epicedium.

Daphnis ego in sylvis hinc usq; ad sidera notus,

Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. ubi mater Euryalum à Rutilis vitā spoliatum plorat.

Hinc ego te, Euryale adspicio; tunc illa senectæ

Sera mea requies, potuisti linquere solam

Crudelis ? nec te sub tanta pericula missum,

Affari extremum misere data copia matri, &c.

Et quidē Epicedium non repetebatur : Epitaphia sive metris constarent, sive soluta essent, in annos singulos ad extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ ut aliarum rerum, sic verborum domina est. Epicedii nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nania carmen erat quod ad rogam, seu in funere concinebatur ad tibiam, in quo exprobebantur quæ ad mortui laudem declarandam, luctumque assistantibus cōmovendum faciebant. Hujusmodi cantionē sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronē constructā jam pyrā in gladium incubituta effudit.

Dulces exuvie, dum fata Deisq; sinebant,

Accipite hanc animam, meque his exolvite curis.

Vixi, & quem dederat cursum natura peregi :

Et nunc magna mei sub terras ibit imago.

Urbem præclaram statui. mea mania vidi.

Ultæ virum pœnas inimico à fratre recepi :

Fœlix, leu nimis fœlix, si littora tantum

Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.

Dixit, & os impressa toro, moriemur inulta ?

Sed moriamur, ait ; sic, sic juvat ire sub umbras.

Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto

Dardanus, & nostræ secum ferat omina mortis.

Materia funebriū.

C A P. LX.

QUaquā Epitaphio cæterisque Poëmatū funebrium generibus lugubria fermè explicantur, non sunt tamen omnia unius ejusdémque rationis : sicuti nec ipsæ Personæ, de quibus scribuntur. Alia quippe est Persona Cæsarū, Regū, Principum, alia mediocriter nobilium, alia sapientum, alia stultorum, alia magistratuum, alia privatorum. Rursū alia puerorū, alia adolescentum, alia mulierum nuptarum, innuptarū, alia opificū. Reliqua disci-

discrimina, nè longus sim, præteribo. Generatim autem hæc & si familia Epitaphio, seu genere aliquo funebriū Poëmatum persequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorē ex obitu hominis acceptū. Invehemur in mortē, quæ nos tam constantibus amicis, tam jucundis sodalibus, tam caris fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, affinibus: nostrā patriā tam bonis civibus, Remp. tam sapiente gubernatore, regnū tam bono Principe spoliārit. Detestabimur ipsā causā, quæ interitū invexit, bellum, pestilentia, famē, morbum, tempestatem, subitos & improvisos casus, qui hic enarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquā hominī satis provisum est, quid vesper serus apporret. Fasitē deslere miserā humanæ vitæ conditionē, quæ nunquam longē abest à termino. Hic verò incredibile optimarum sententiarum ubertatē utriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque ad luctum, non homines solum, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squalere, afflictiari, lugere dicimus. Ut Virg. Eclog. 3.

Non ulli pastos illis egere diebus

Frigida, Daphni, boves ad flumina nulla, neq; annem

Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Cōparamus nos cum iis, qui ob patrum, filiorum, conjugum, necessariorum interitum in luctu & mœrore non vulgari jacuerunt, nostrumque mœrorem, & incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos, & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorū moribus ævum securum agere in cœlis: quin apud superstites quoq; celebre nomen, & illustrē famam adeptos. Itā Mart. lib. 6: Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, famā & gloriā virtutis eum vivere affirmat. Defunctis placidam quietē, & gaudia sempiterna precamur. Pium præterea, & Catholicum foret, si viatorē Poëta hortaretur ad preces Deo exhibendas pro anima demortui expianda: idque etiam ipsum ē tumultu defunctū flagitantē poterit inducere. Sicut itē pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quā nobis divinæ literæ pollicentur. Quod ad laudes attinet, effereamus eos, modicè tamen: in Epitaphio inquam: nam in Epicediis, Næniis, &c. licebit esse longiores, & cum pondere, animi atque corporis ornamenta, egregia facinora, auctoritatē, genus, & alia demum, quæ deinceps omnia distinde, distributēque exponuntur, commendare.

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum,

Nobilium, & Illustrum.

CAPUT LXI.

GENUS hoc, quoniam id ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, majestas, & nobilitatis reverentia postulat, tum Verborum, tum Sententiarum luminibus debet esse gravissimum, lectorumq; animis multam admirationem parere: siquidem ut nullorum hominum potentia major, vita splendidior, fama per vagatior: itā nullorum occasus vulgatior, addo etiam mirabilior, insperatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero si-

lebitur

lebitur eorum Fœlicitas in propagandis imperiis; Sapiëntia, iustitia in administrandis regnis, provinciis; Clementia in ignoscendis subjectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maxime autem proferetur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda & propaganda Religione Orthodoxa.

TUMULUS CAROLI V. EX

Hippolito Capilupò.

Europæ domuit tollentes cornua Reges

Carolus, atq; Asiæ terror & horror erat.

Et pedibus Libyam calcavit victor, & illi

Innumeras victus præbuit Indus opes.

Deinde sibi frænū iniecit, Fratriq; regendū

Imperiū, & Nato cætera regna dedit.

Atque, ait, è nobis & honores temnere, & unum hoc

Discite mortales, pulvis & umbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quò enim quæq; vetustior, hoc nobilior. Pletumque opes cum nobilitate conjunctæ sunt: nobilium quippe sunt sylvæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à divitiis. Illustres viros appello, rebus in magistratu, ut in ædilitate, Præcurâ, contulatu, gestis; nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toti civitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in Rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item loci communes, & si quid in morte novum, admirabile, triste acciderit: si qua virtus eximia, & egregiè Christiana in homine eluxerit, qualis in primis est beneficentia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, ut ille Metellus Romanus, in sepulchrum illatus sit: si ut Maximus, & L. Paulus filios claros habuerit. si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atq; Militum.

CAPUT LXII.

DUæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus Cic. in offic. earum utraq; Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen Prudentia militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudenter ille, seu stolidè imperaverit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnoperè commendatus est miles à prudentia, sed à fortitudine. Prudentiâ quidem Imperatorem cum Ulyssè, Nestore, Q. Fabio Maximo: Fortitudine cum Achille, Ajace, Scipione, Humibale, Epaminonda, Leonida conferemus. Ipsum aut æqualem aut majorem statuemus. Enumerabimus erecta trophæa adversus hæreticos, & Turcas potissimum, concisos ac funditus deletos exercitus, captas, defensas, obsidione liberatas urbes, & illa quæ in summo Imperatore inesse oportere scripsit M. T. Scientiam rei Militaris, Virtutem, Auctoritatem, Fœlicitatem. De his omnibus universè, si volumus, aut de uno aliquo speciatim agemus. Dicemus quàm generosè occubuerit: præclarè enim mortes Imperatoris. Affabimur Remp. patriam, regna, provincias, ditiones, urbes:

urbes. Earū vicē deplorabimus : quantæ calamitates, præstantissimò Imperatore occiso ante fores sint, ostendemus. Vletum civiū propinquorum, omnis generis hominū, crudelitatem hostis in mortuum exponemus. Ipsum etiā sua decora prædicantē, & indignitatē necis, si per insidias aut proditiōē oblata sit, conquerentē introducemus. Nec desunt generosi bellatores, quibuscum Miles rectissimè conferatur. Habemus nempe Coclites, Horatios Curiatos, Scævolas, Torquatos, Eurialos, Nisos, Patroclus, & alios apud Virgilium & Homerum. Laudatur in Milite obedientia erga Ducē, vigilia, tolerantia æstūs, frigoris, itinerum, famis, sitis, Continentia voluptatū, & super omnia caritas patriæ, pro qua suum caput devoverit. Memorantur ejusdē Victoriæ : effertur cicatrices : maximè, si omnes adversæ, nulla averſa fuerit. Non omittitur, si nunquā fugā dederit : si eum sicut exemplum cæteri spectārint : si ab Imperatore aut congiarium frequenter, aut coronā obtinuerit civicam, muralē, castrensem, navalem. Fas interim dtestari bellū, quod parentes dulcissimis liberis, Rempub, optimis civibus, provincias & regna hominibus orbare, sursum ac deorsum miscere, & confundere omnia soleat.

TUMULUS HECTORIS.

*Defensor patriæ, juvenum fortissimus Hector,
 Qui murus miseris civibus alter erat :
 Occubuit telo violenti victus Achillis,
 Occubere simul spēsque, salusque Phrygum.
 Hunc ferus Æacides circum sua mœnia traxit,
 Quæ juvenis manibus tæxerat ante suis:
 Heu quantos Priamo lux attulit illa dolores !
 Quos fletus Hecubæ, quos dedit Andromachæ !
 Sed raptū Pater infelix aurōque, repensū
 Condidit, & marens hac inmulavit humo.*

De Epitaphio Eruditorū ac sapientū,

CAP. LXIII.

VArii sunt ordines doctorum, & sua cuiusque propria laus, Theologorum, Philosophorum, Jurisconsultorū, Medicorum, Mathematicorum, Astrologorum, Oratorum, Poëtarum, Grammaticorum. In Poëtarum tumulis mentio Musarum, Phœbi, lyra, cithara, plectri, fontium, fluminum, montium Musis dedicatorum, camporum item Elysiorum : quæ omnia cum mera figmenta sint, ut alia innumerabilia in studio Poëtico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & suavitatis gratiā videmus à plerisque non negligi.

In Cottam Veronensem, Sanazarii lib. 2,

Epigrammat.

*Sperabas tibi docta novum Verona Catullū :
 Experta es duos bis viduata Deos.
 Nulli animū posthac res erigat, optima quando
 Prima rapit celeri Parca inimica manu,
 Quæ tamen ut vidit morientis frigida Cottæ
 Ora, suum fassa est crimen, & erubuit.*

Multum in Epitaphiis Eruditorum & Sapientum valebunt comparationes. Ut si in Poëtam scribas, eum conferas Ovidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipsi Apollini. Si in Oratorem, Ciceroni, Demostheni : nam hi duo ceterorum gloriæ obscuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Æsculapio. Si in Philosophum, Aristoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Augustino, Thomæ Aquinati. Ad hæc deploranda conditio literarum, amissis earum interpretibus, & antistitibus. Exaggeranda uniuscujusque in suo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœlestis Sapientia : in Philosopho acumen : in Medico diligentia : in Jureconsulto integritas : in Oratore facundia : in Poëtis maximè suavitas : in Grammaticis linguarum Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, cōmendandus labor, laudanda scriptoris bene merendi de posteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracastorio.

*Dū Medicā Montare doces ope vincere fata,
Et Lachesi inviā vivere possē diu,
Letheo indignans preffit te Parca sopore,
Et secuit vita grandia fila tua.
Sic animas & tu, Æsclopi, dum subtrahis orco,
Te quoq; severum perdidit ira Deūm.*

Tumulus Andræ Vesalii Medici:

*Quo non arte prior fuit medendi,
Aut Æsclepius, aut senex Machaon,
Aut Magnus Podalirius, medentū
Princeps Vesalius celebriorū :
Dū morbi bonus artifex medetur
Cunctis, jam sibi nec medetur ipse.
Summus Pæoniæ magister artis,
Fato m.ritus heu nimis maligno.*

*De Epitaphio consanguinearū, iſe Virginū, &
Matrū familiar.*

CAP. LXIV.

Quæcunq; in isto genere fient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspiriis. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, liliis, rosis, violis, atq; istum honorem integritati corporis fœminæ etiam post obitum habemus. Non stultè : est enim puerilissimus, & fragrantissimus quidā flos virginitatis, & ad ejus elegantiam exprimendam nihil aptius. In tumulis matrum familias nullæ detestationes, exclamationes, gemitus, & argutæ autem sententiæ non excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandā laudationem postulabunt hæc Epitaphia. Laudes earum hæc: Concorditer & amanter egisse annos plurimos cum marito, sine jurgio, sine querela, sine rixis. Conservasse fidem, & jura thalami castissimè. Semper fuisse viro morigeram. In adversis casibus nunquam esse deservisse. Præstitisse Penelopem, Alcestem. Deditisse formosos, multosq; liberos, qui est conjugii finis & fructus. Vidisse nepotes suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Bene & Christianè educasse

educasse filios. Maribus, diligentia, & sollicitudine servasse & auxisse patrimonium. Filiarum vigilanter custodivisse pudicitiam. Prudenter gubernasse familiam. Cum ancillulis non fuisse deditotio, sed lanificio, ut Lucretiam. Coluisse etiam summopere pietatem, & silentium. Non luxuriosam in vestibus, nec superbarum exitisse.

Epitaphium nobilis matronæ, Mart. 10.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,

Mausoli saxis Pyramidumq; leges.

Bis mea Romano spectata est vita Terentio,

Et nihil extremos perdidit ante regos.

Quinq; dedit pueros, totidem mihi Juno puellas,

Clauserunt omnes lumina nostra manus.

Contigit, & thalami mihi gloria rara, fuitq;

Una pudicitia copula nota mea.

De Epitaphio Patris, Fratris, Filiorum.

CAPUT LXV.

Non ita tenerè patrum quàm matrum obitus lugemus. Quod ea, quamvis Epitaphiū patris oporteat esse mœsturni, ac lugubre, admiscenda est tamen gravitas, ejusq; laudes, ac merita non tacendo, quò non solum nos optimum parentem, sed etiam Respublicam bonum egrediū q; civem amisisse videatur: ac proinde suum illi mœrorem cum nostro mœrore conjungat, & communibus lachrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraternali amoris flammam nōrunt, qui fratres habent, aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeò fratrem suum ardenter dilexit, ut ex illius obitu dolorem vix consolabilem suscepit, quem non uno in loco multis iisdemque ut tristissimis, ita suavisimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam inserta his præceptionibus maxime, ut eam materiam argumentumque fraternali Epitaphiis, seu Neniis, seu Epicediis ministrant, illorumque lectione quilibet ad germani sui è vita discessum pio luctu prosequendum excitetur. Cùm igitur promississet Oratio Catullus, se Callimachi elogium de coma Beronices Latinis versibus à se interpretatam illi missurum, id se quamvis ingenti mœrore ex interitu fratris prædirum, præstitisse confirmat.

Et si me assiduo confectum cura dolore,

Sevocat à doctis, Oratio, virginibus,

Nec potis est dulces Musarū expromere fatus,

Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:

Namq; mei nuper lethæo gurgite fratris

Pallidulū manans abluit unda pedem.

Troia Rethæo quem subter litore tellus

Ereptū nostris obterit ex oculis.

Alloquar? audierōne unquam tua verba loquentem?

Nunquam ego te vitā frater amabilior

Aspiciam posthac? at cerè semper amabo,

Semper mæsta tuā carmina morte canam.

Quæ

*Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Iulii, &c.*

In Filii Epitaphio convenit lugere Patrem, ut qui magnum solatium perdidit, quia spem suæ Posteritatis amiserit; plorare minus. Narrare item hæc poterit; liberalem & indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitas, delectam nuptiis præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam civium, quæ omnia cum ad nihilum ceciderint, sibi doloris & luctum immensum parere. Locus communis in vanitate spei. Pollicebitur se, quia diu superesse non possit ejus funeri, brevi ad eum in beatâ loca venturum. Si filius obierit parvus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium; habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum parvulo vivente pater matremve sæpenumerò oblectaverit. Sanazarius nomine parentum.

*Nate patris matrisq; amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta eheu tristisq; notas damus: invida quando
Mors immaturo funere te rapuit.*

Filii grandioris L. Q. tom. 2.

*Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulchri
Rapte mihi ante diem dulcis ætate jaces.
Intra bis denos te ostendit & abstulit annos
Parca ferox, volis insidiata meis,
Nec potuit prohibita, nec amant gratia vultus
Flectere, non ætas, nec pia turba Deam.
Spes hominū stolidas? tamulavi mastrum ephæbū,
Qui me debuerat lætu kumasse senē.*

De Epitaphio Infantū, Patronū, Adolescentium.

CAPUT LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus & frequentissimus locus querimoniz de incertâ vitæ longitudine, de inclementia atque invidia diræ mortis: quæ ab utero materno videtur homines insequi, & aliū citius, aliū tardius insertis unguibus apprehendere. Sunt itē loci laudationis à genere, ab indole animi, à pudore, à suavitate morū, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, à charitate dominorū, patronorū, fratrum, parentū, consanguineorū erga eos. Ad commiserationē juvabunt dolores & lacrymæ matrū ac sororū: nec non jucundæ collationes à flosculis nobilibus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, evullis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiā, adolescentiā, corroboratā seu virilē ætatē, senectutē. Primā veri, secundā ætati, tertiā autumnō, postremā hyemi similē autumabat. Vere germina frugēsque nascuntur, æstare crescunt, autumno ad maturitatē perveniunt, hyeme cocti & vieti, cum arbores nudantur foliis decidunt & moriuntur. Quan obrē haud ineptē pueros & adolescentes cum flosculis rosiq; languentibus ac marcescentibus componimus. siquidē illorū anni florentes, & ætas florida dicitur. Unde factum, ut in eorundē Epitaphiis Poëtæ invitarent, hortarentur.

renturq; viatores ad tumulum aspergendum violis, rosis, & floribus. Sic Virg. 9. *Æneid.* quo loco cædem adolescentis Euryali, & cervicē in humeros collapsā describit :

*Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens, lassove papavera collo
Demisere caput, pluvia cum foris gravantur.*

Interdum tamen gratulamur potius obitum infirmiori ætati, quod non à bonis, verum à multis malis, quibus hominum vita referta, discesserint. Luciani in Callimachum quinquennem puerum

*Nil me sollicitū post quintā barbara messe
Mors puerum ē vivis Callimachum rapuit :
Tu cave me plores : paucos qui tempore vixi,
Pauci etiā vidi, sustinuiq; mala.*

Martialis in Glauciam libertum Melioris, lib. 6.

*Libertus Melioris ille notus,
Totā qui cecidit dolente Romā,
Cari deliciæ breves patroni,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Juncto Flaminie jacet sepulchro ;
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore salix.
Bis senis modò messibus peractis
Vix unum puer applicabat annū.
Ni flet talia, nil flet viator.*

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias frugū superis quis debita nescit

Dona, quibus nullum gratius esse potest ?

Hæc capiunt læti, & largo mox sænora pensant,

Facturæq; sue commoda sentit ager.

Sic ego crediderim hunc superos voluisse puellum,

Spes generis tanti qui modò prima fuit.

Tanquā primitias, quibus & sua dona rependant,

Florentē hanc natis mox cumulētq; domum.

Atq; quod orbatos possit recreare parentes,

Hoc faustum insausiti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici, piā & lachrymabilem querelam huius acerbissimi dissidii. Amisisse nos fati atrocitate partem corporis nostri, dimidium animæ, decus & præsidium, nos ipsos. Nullos unquam fratres amasse inter se ardentius ; summam fuisse consensionem studiorum, sententiarum, voluntatum. Contemimus præ amicitia nostra Pyladem & Orestem, Theseum & Perithoum. Denique, dolorem ex illius discessu ; & præsentis desiderium, quantā maximā poterimus energiā, & efficacia deplorabimus. Exemplum nullum melius hoc ipso : Suprà alia de causa positum fuit.

*Ablatus mihi Crispus est, amici :
Pro quo si pretium dari liceret,
Nostros dividerē libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit*

Crisp

*Crissus, præsidium meum, voluptas,
Pectus, deliciae: nihil sine illo
Letum mens mea jam putabit esse.
Plusquàm dimidium mei recessit.*

De Jocosis, & salsis Epitaphiis.

CAP. LXVII.

A Culei, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphiis: at reliquæ virtutes Epigrammatum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poëtæ in sepultos jocantur, liberiûsq; ludunt. Si fuerint agresti, & inhumano ingenio, monstrosi scurræ: si aliquo malo & omnibus noto facinore astricti, si scortatores, avari, ebriosi, maledici, superbi, decoctores, usurarii, tyranni, hæresiarche, proditores. In quo genere videndum est, quam Christianismus noster facultatem nobis largiatur: imitandumque interdum exemplum Martialis, ut parcamus personis, dicamus de vitiis. Nonnunquam ex nomine mortuorum, pusillâ staturâ, ingenio, moribus, eventu aliquo ridendi ansâ arripiunt.

In Vesbiâ iracundâ ceminâ L. Q. tom. I.

Tres habuit furias quondâ sed Vesbia manes

Ut petiit, furias quæ nec eras habet.

Doctrinæ Epitaphicæ Appendix.

CAP. LXVIII.

Qui dicti sunt modi tres Poëmatum, cadunt omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonē aliis effingit, & ipse tacet. *Δραματικὸν* loquentes alios facit. Loquitur autem Poëta cum Musa, cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti, cum virtute simpliciter, aut cum ea virtute, quâ mortuus fuit conspicuus, justitiâ, pietate, constantiâ, &c. Musa, seu virtus, & ipse etiâ extinctus, & in Græcis sæpè tumuli loquuntur cum viatore. Jucundus est ille modus, cum ipsum mortuum suos consolantē inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filii, ad filiorum sepulchra mater, ad uxorum mariti, & vicissim ad maritorum uxores. Inveniuntur apud Ovidium in Epistolis Heroidum brevja & elegantia Epitaphia, quibus Heroïnas illas suos casus exponentes facit Poëta. Tale est Didois, quod etiam 3. Pastor. reperitur.

Præbuit Aeneas & causam mortis, & ense,

Ipsa suâ Dido concidit usa manu.

Hypermnestraz.

Exul Hypermnestraz, præsum pietatis iniquum,

Quam fratri mortem depulit, ipsa tulit.

Solent adhuc Poëtæ illi antiqui levem terrâ optare mortuis, & quietē ossibus, quasi in iis resideret sensus aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quàm molliter ossa quiescent!

Tibullus.

Et bene discedens dixit, placidèq; quiescas,

Terraq;

Terraq; securè sit super ossa leuia

Illud item magnæ voluptati est Poëtis mansuetioribus, animantes quosdā Epitaphiis prosequi, in quibus illi sua ingenia experiuntur, suôq; mirificos illos lepôres ostentant. Luctus passeris apud Catullum : Lugete & Veneres, &c. Vide suprâ, Plittaci Epitaphium apud Ovidium.

Colliget ex ipso Domina placuisse sepulchro,

Ora fuere mihi p'urâve docta loqui.

Veruntamen canibus & catellis potissimum hic deferitur honos, propter insignē fidelitatem, & amorē erga dominos.

CAPUT LXIX.

Affectus partim sunt virtutes, partim vitia, ilque aut probati lege, aut permissi usu, aut usurpati licentiâ : sunt verò vel cōmunes, vel proprii. Constituunturque aut in partibus, aut in qualitatibus, aut in ordine sive dispositione. In partibus, vel tanquam in dictionibus vel tanquā in pedibus. Non enim semper æquales sunt pedibus dictiones. Itaq; in quantitate versabitur res, vel continua, veluti cū dictiones tractu metimus, vel discreta veluti cum eas numeramus. In qualitatibus contemplantur rhythmū sive concinnitatem. In ordine, cū disponentur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De propriis Iambici, Anapestici, Trochaici, Hendecasyllabi, Dactylici versus affectionibus copiosè in Prosodia, & paucis suprâ dictum est.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorino, quodd interfectio Pythio dracone compositus esse dicatur, Longus, Epicus, Ἱπικός, ἑξαμετρος, ὀκτώσ, ἑξάμετρος, ὀκτώσ, &c. vide suprâ, & Prosodiam.

Bellici Latine, κατινὸνδαιο Græcè Grammaticis dicuntur, quibinos habent dactylos; ac in medio finēque singulos Spondæos. Insurgunt enim cum Dactylis ad pugnā, & pedē figunt in Spondæo, ut manū conferant, deinde duobus Dactylis præliantur, & quiescunt in victoria cum Spondæo.

Eruerint Danaï, quæq; ipse miserrima vidi,

Rursus agam pelago, & ventis dare vela jubebo ?

Periodici seu Commutati, in quibus Dactylus & Spondæus progrediuntur alternatim.

Troja per undosū peteretur fluctibus æquor.

Bucolici in quibus pes quartus finitur dictione integro, & pede Dactylo.

Nos patriæ fines ; & dulcia liquimus arua.

Namq; erit ille mihi semper Deus ; illius aram.

Vel pede Spondæo

Titire tu patulæ recubans sub tegmine fagi.

Sapphici qui in prima & ultima regione Spondæum habent, in reliquis vero Dactylum.

Pars in frustra secant, verubisq; tremantia figunt.

Sapphici aliis Dactylos quatuor duobus claudunt Spondeis.

Claudere dactylicas acies geminis spondeis.

Paripides, seu ἰσόπεποι, ταυρόπιδες, qui pedes eosdem usque ad finē habent, sunt duplices.

Spondaici, qui ex meris Spondæis constant.

Olli respondet Rex albai longai.

Dactylīci, qui ex solis Dactylis.

Sidera pallida diffugiunt face territa luminis.

Perfecti, illibati, integri, Græcis *τελειοὶ* sunt quibus nihil deest, neque oratio, neque concinnitas: qui non sunt coacti, numerosi tamen.

Infandū Regina jubes renovare dolorem.

Πατριάρχης versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si tunc stentem lunc rapuisset in æthera Mavors,

Ad me continuò licet, ab sera verte peccantem,

Ad quem immo Jūno supplex his vocibus usa est.

In hoc conjunctio solū, & interjectio desunt.

Πασηγύμωτος dicitur, qui omnes literas continet:

Duc Zephyre exurgens purū cum flatibus æquer.

Fistularis, ab aliquibus Sclaris seu ascendens, cui paulatim increscunt, & ab una ad plures augescunt syllabæ, ut in fistulis cicuta: um ac cannarum altitudo, Rhopalius Servio dicitur, *παρατῖρόπαλον, οὐρευσσόδης, κλιμακωτός, ἀναβαίνων.*

Si cupis cymari virtutibus Heliodore.

Spes Deus, æternæ stationis conciliator.

Tibicines nonnulli nominarunt, cum à quinque syllabis deveniunt ad unam.

Vestigalibus armamenta referre jubet Rex.

Tibicinē alii versū illū vocavēre, in quo aliquid infarcitur, quod metri legē hiulcā sustentet.

Aspiciens sylvam immensam, & sic fortē profatur.

Forte, est pro tibicine in versu, non autem ipse versus Tibicen est.

Nodosos nominant, in quibus verba sequeantia syllabis priora superant, & instar nodorum gradatim dupliciter assurgunt.

Sic de te vel gutta meis aspersa medullis.

Æquivoci, quos majores nostri à leonis præstantia Leoninos dixerunt, adeo iisdem probati, ut sine illis quicquid scriberent, ineptū putaretur; sunt qui æquali modo in cæsura, & sine terminantur.

Si Trojæ fati aliquid restare putatis.

Vir precor uxori, frater succurre sorori.

Echici, Echoici Servio, in quibus sonus ultimæ syllabæ congruit penultimæ.

Exceet mentes fraternas grata malis lis.

Femina dira viri nex est & terribilis lis.

Quæ res, ede graves sunt in amore? More.

Vel in quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota, vel fracta, ab inexpectato plerumque responsans, aut materiæ novæ an am ministrans, semper tamen præcedens vocis imaginē representans: unde & Echo ipsa ab Horatio Imago dicitur, quasi Imitago, ut Porphyrii placuit.

Garrula dic Echo quod sit mihi nomen, amantem

Tristia concenn junera solor? OLOR.

Quid precor ignavus tandē nāscitur ? **ITVR.**

Hicne ad pauperiē postmodo vadit ? **ADIT.**

Quid mihi propositū est propter quod munia curans

Qualiacunq; nihil non bene conor ? **HONOR.**

Et quid præcipue fucatos inter amicos

Consuevit mentes consolidare ? **DARE.**

Quid facit ut tutos præstet mihi janua somnos

Post cœnam, subiit vox ubi sera ? **SERA.**

Eva tibi qualis visa est, quæ induxit Adamū,

Ut vetita auderet tangere mala ? **MALA.**

Quām pulvis quid homo est aliud, quām solis in astu

Flosculus, aut potius quid nisi fumus ? **HUMUS.**

Pro calamis tibrisq; pigro quæ digna supellex,

Os rudis insedit cui sribiligo ? **LIGO.**

Cadendūne piger ferulis virgisq; magistro,

Is licet admoto verberare flērit ? **ERIT.**

Quid Laurentium est Christi pro nomine passus ?

ASSUS. Quæ vox est facta per ora ? **VORA ?**

Quis sævis Uriā telis occidit ipsum

Mandavit ? **DAVID.** Siccine fas ? **SINE FAS.**

Ite procul cura, procul hinc simul ite querele :

Quis scit an hæc unquam lux remeabit ? **ABIT.**

In Ehicis cauda respondet caudæ, in Leoninis cauda ventri.

Macroculus versus dicitur, qui vocibus paucissimis, nimisq; longis absolvitur. Tardigradum sunt qui vocent.

Innumerabilibus Constantinopolitani

Conturbabantur sollicitudinibus.

Hæc in bonorificabilitudininitatibus obstat.

Æquē vitiosus qui ex dictionibus brevissimis constat :

Si miles, nex est trux, pax quid sit sub id, aut quo ?

Non ex his est qui sic ut fas vivere curant.

Est in illis exæssus, in his defectus.

Mutilus, seu (ut Diomedes) Truncus, qui ab initio literā vel syllabā defecta est, aut à brevi incipit ἀνέκαλον, βραχυτέκαλον, ἀσπρόν.

Arboris ē trunco serpentis saucia morsu

Subiit ipsa foris transfigens unguibus anguem.

Fluviorum Rex Eridanus,

Hiulcus, Laxus, seu (ut Diomedes) exilis, & quasi Elumbis, ut Victorinus, parte mediā læsus, dicitur ille cujus medium brevis syllaba contra legem obsider.

Σενήδης, σφηκείδης, λαγάρδης, quasi inanis, etiam strigosus posset dici.

Emicat Euryalus, & munere lætus amicī,

Delumbis, Victorino, μέμπερ Græcè, quasi excaudatus, aut caudā minutus, cujus finem deformat Iambus, πλάμπερ, Victorino.

Mortem contemnit laudato vulnere Geia,

Me quam amo virgo ferox fugit avia ; nulla redamant.

Ad μέμπερς referre possis versus quosvis, quorum fini syllaba

ba vel pes integer desit. Huc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo architectorum, Donatus appellat Tigilla, Servius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, alios quasi sustentant. Ut. Cui Liger. Stant circum, Turnus ad hæc: Abluero, &c.

Procephalus, cui versui in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Capitibus nutantes platanos, restasq; cupressos.

Interdum syllaba redundans ad præcedentis finem, quia mutilus sit, transfertur, ut apud Horatium ex Adonio auferimus ad integrandum Sapphicum antecedentem.

Grossæbe, non gemmis, neque purpurâ Aliud Venale nec auro.

Procellius, *δεσπιδιός, δεσπιδιός*, ventricosus, qui in ventre extumescit; hoc est, cujus in medio aliquid exuberat.

Inter se coisse viros & discernere ferro.

Dolichurus versus est, cujus cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Δολιχὺρ, μακροσίκαλης ὄπιρ.

Et dulcè musti Vulcano decoquit humorem?

Interdum duæ syllabæ, tam in principio, quàm in medio, & fine in unam concresecunt.

Eosdè habuit secum quibus est elata capillos.

Seu tanto fuerint alvearia vimine texta.

Atq; binc bullato spoliavit Amazona baltheo.

Simplex & Illaboratus, cujus dictio, dimensio, & concinnitas inelaboratæ ac solutæ orationi similis.

Ἀπλολόγοι, ἀπλοχήμεον, λογοδής.

Regia solis erat sublimibus alta columnis.

Dic mihi Damocrata cujuscumque pecus? an Melibæi?

Troja virum ac virtutum omnium acerba cinis?

Teres, volubili & coherente dictione continuus. *Κυκαλιότης, κυκαλιότης.* Exempla infinita apud Virgilium invenias.

Semper honos noménq; tuum, laudésq; manebunt.

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedes, qui syllabis asperè coeuntibus catenatus est, *χαλιπδός, τραχύς.*

Belli ferratos postes Saturnia fregit.

Fraternas strages, per stridásq; stridá ceno.

Streperus est fragoso aliquantò in sono mollior. Hunc Ravulum à raucitate Latini quoque dixerunt: *μυυρδός* Scaligero, quasi querulus dicitur.

At tuba terribili sonitu procul ære canoro

Incipuit.

Enervis, qui & Fluidus, est fragoso contrarius, hic vim suam leuitate & fluxu quodam amittit.

Qui modò Nasonis fueramus quinq; libelli,

Tres sumus, hoc illi prætulit auctor opus.

Sonorus dicitur, qui Majestatem habet heroicam, *ἡχητικός.*

Postquam res Asia, Priamiq; evertere gentem

Immeritam visum est superis, &c.

Sonori proprium est implere aures sine offensa. Vocales, quos

Græci vocant *φωνήματα*, Sonoris proximi sunt: iidem cum illis, nisi sonus esset remissior:

— *Furor impius intus*

*Sæva sedens super arma, & centum vinctus ahenis.
Post tergum nodis, fremit horridus ore cruento.*

Tumidi contrarii sunt sonoris, constantque iisdem & crassioribus vocalibus. In tumiditatis vitium assurgunt qui plus nimio conantur.

*Magnanimū Æaciden, formidatāmq; Tonanti
Progeniē, & patrio veliā succedere cælo,
Diva refer.*

Ubique major quàm par est sonus Vocalis, a, sextum repetita in primo versu. Tres continuæ voces Tetrasyllabæ, quarum postrema dimidiatum videtur continere versum.

Injugis versus dicitur, cujus pedes nullam vicini syllabam subeundo finiuntur, *ἀσύνδετος*.

*Nobis dulcia carmina, vobis dulcia vana,
Doctus nobilis atro semper rarior ovo.*

In huiusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum mirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratia,

*Nos præceptor doctos iussit scribere versus:
Nobis Rex sit talis qualis jam fuit anteq̃*

Cacophonus est ridiculus, incomptus, insuavis, in quo nullus decor, aut elegantia.

*Sanguine fraterno primi muri maduerunt.
O Tite tuæ Tati tibi tanta Tyranne tulisti.*

Æquidicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab una incipiunt litera.

Æquidicus aliis dicitur qui singulis propositionibus antithetas subdit dictiones. At hic orationis, non dimensionis est affectus.

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab aliis Contrarius appellatur, quod in eo nomen, & verborum oppositio sit.

Politicus appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur, Horum in Hymnis Ecclesiasticis frequentissimus usus est.

Reciprocus, vel Retrogradus qui à fine orsus, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diverso, *ἀντι-στροφος*.

*Aurea sublimi rella nitore micant.
Ex hoc recurrit Iambicus.*

Quorundam ingenio factum est, ut relegendo eadem species referretur, idque vel eodem sensu, aut etiam contrario.

Idem sensus.

*Præcipiti modò quod decurrit tramite flumen,
Tempore consumptū jam citò deficiet.*

Contrarius sensus.

*Laus tua, non tua fraus: virtus, non copia rerū.
Secundæ res fecit hoc decus eximium.*

Est etiam recursus per eadem elementa.

*Signa te signa temerè me tangis & angis,
Roma tibi subito motibus ibit amor.*

Si bene te tua laus taxat sua laudè senebis.

O ut ares animo nomina fera tuo.

Mobilem & Proteum vocitant, cujus dictiones sedem mutare possunt, sed rarè sine elegantia jactura.

Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.

Perfide sperasti divos te fallere Proteu.

Correlativi Grammaticis sunt dicti, in quibus ad verba singula, casus singuli referuntur.

Pastor, Arator, Eques, pavi, colui, superavi,

Capras, rus, hostes, fonde, ligone, manu.

Tharsus, Madus, Arabs, placat, veneratur, horreat,

Thyre, auro, myrrhà, numina, sceptrà, regn.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita sunt communes duobus, ut servant contrariis.

Et canis in sylvis venatur, & omnia servat.

Et lupus in sylvis nutritur, & omnia vastat.

Serpentinus, ὀφιδῖνος, ἐνταυτῷ, κύκλῳ, cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrat initio consentiente fine.

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit:

Hoc non tantum fit in uno verbo, verum etiam in hemistichio, hoc est, dimidiato versu.

Gratia juvenca venit, quæ te, patrisq; penates

Perdat, io prohibe, Gratia juvenca venit.

Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido,

Attice crede mihi, militat amnis amans.

Intercalaris, qui inter versus inseritur, & post versus aliquot repetitur. Apud Virgilum.

Incipe Menalios tecum mea tibia versus.

Apud Ovidium.

Impia quid dubitas Deianira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ποίημα, ἑπὶ τῷ ἑτάσῳ, Theocrit. Scholast.

Interpositus, qui salvo sensu tolli potest, ut sunt omnia epiphanemata; Græci παρεμβολημένον vocant, cujus species est Intercalaris, & Nothus.

Tante molis erat Romanum condere gentem.

Nothus versus dicitur, qui temerè insertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis est dignus. Hunc Aufonius Spurius appellat, quasi non γνήσιον, id est, genuinum, sive germanum, eo versu:

Quisq; notas spiritibus versibus apposuit.

Reperitur, qui eodem opere semel atque iterum ponitur, auctoris ipsius singulari judicio, qualis ille Virgilii.

Vidq; cum gemitu fugit indignata sub umbras,

De exitu Didonis & Turni.

Et iste Horatii.

Lævo suspens loculos, tabulamq; lacerto.

INSTITUTIO

Quo ad Mæcenatem bis utitur, primo Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet. Virg.

Iphitus & Pelias mecum : quorum Iphitus evo

Jam gravior, Pelias at vulnere tardus Ulyssi.

Neque in his, neque in cujusquam alius præceptionibus magnum operæ pretium erit, sine scriptione : restat itaque adolescens optime, ut ingenii tui vires explores, atque aliquam antiquæ elegantiz ex præstantissimorum Poëtarum tabulis imaginem depingas.

Omnes autem alios animo venerare Maronem,

Atq; unum sequere, utq; potes vestigia serva :

Quid si foris tibi minus hic suffecerit unus

Addere illi natos sub eodem tempore vates.

Parce dehinc puer, atq; alios nē quere doceri,

Nē te discendi capiat tam dira cupido.

Tempus erit, tibi mox cū firma advenerit ætas,

Spectatum ut cunctos impune accedere deat.

William Wallis

1667.

FINIS.

P. H. 1670.

num
cens
ele-
pin.

Samuel Palmer
His book ~~...~~
1670.

Sonnet des faunes
J'ai rêvé

[illegible]

Samuel Palmer
His Book
1669

Cassius
Brutus

10. 10.
10. 10.
10. 10.